2 CD

Power marks 3.50 – univerzális segédeszköz netfüggőknek

1190 Ft • Előfizetéssel 833 Ft

MAGYAR PC MAGAZIN

2 II. évfolyam, 2. szám • 2003. február
http://www.pcmagazin.hu

2003 első újdonságai:

- **Nvidia GeForce FX** – minden mennyiségben
- **A Windowsok új ruhái** – felületcsinosítók
- **.NET-es vírusok** – többplatformos veszélyek
- **E-szignó** – hitelesített elektronikus aláírások
- **SMS vezetéken** – versengő telefonszolgáltatók

Teljes programok... válogatott freeware-ek...

- VideoLAN: MPEG videók hálózatról és DVD-ről
- Microsoft DirectX 9
- Bochs 2.0 PC-emulátor
- Windows Media Player 9
- Windows Media Encoder 9
- Windows Movie Maker 2
- Játékdemók: Splinter Cell • Chicken Shoot X-Mas Edition

Fénypontjaink

A hónap hardvere: Creative Audigy 2

nethelyei: www.animevilag.hu • www.vendegvaro.hu

DVD-je: Vissza a jövőbe trilógia

játékai: Silent Hill 2 • Anno 1503

TESZTEK

KARCSÚ Topmodellek

21 tizenöt colos TFT-LCD monitor

10 csúcs 3D-gyorsító

11 integrált Pentium 4-es alaplap

Víruslesen az atombunkerban
A Symantec biztonsági operációs központja

Vihargyors zenekészítés
Storm 2.0

Mindenholnet
Globesoft MultiNetwork Manager

Jönnek a franciák...
Mandrake Linux 9.0

Printelő pingvin
Linuxos nyomtatási rendszerek

Hazai útravaló
Magyarország digitális térképe Pocket PC-re

A PC Magazinnak ebben a számában kettő CD található. Ha hiányoznának belőle, kérje az eladótól!

9 771588 928000 03002

**Olvasóink leveleire Nagy Zoltán válaszol,
a leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladóik nevét megadva idézzük.**

Tisztelt PC Magazin!
Egy AMD 1,2 Athlon, SB Live Platinum 5.1, Leadtek GF2 Pro, HDD 120 Gbyte konfigurációjú gépem van. Sajnos most vettem észre, a gép vásárlása után 1,5 évvel, hogy hiányzik a DVD-ROM-ot és a hangkártyát összekötő digitális – amúgy a hangkártyához járó – S/PDIF kábel, és csak analóg összeköttetés van. Az a gyanúm, emiatt nem tudok DVD-t nézni Dolby Digital hangrendszerben. (Cambridge Soundworks DTT3500 hangfalrendszerrel, ami mind optikai, mind digitális DIN kábellel hozzá van kapcsolva a hangkártyához.) Az a kérdésem, valóban ez lehet-e a probléma, és ha igen, honnan tudok ilyen kábelt beszerezni, ugyanis eddig egy számítástechnikai szaküzletben sem tudtak segíteni.

Tisztelettel: Nagy Iván

A CD/DVD-meghajtóból kijövő digitális jelnek semmi köze a DVD lemezek digitális hangsávjaihoz, csak audio-CD-k lejátszásakor lehet(ne) hasznosítani, ha szeretnénk kikerülni a meghajtóba beépített D/A (digitálisból analógra) jelátalakító áramkört. Ez a csatlakozó valószínűleg csak megszokásból található meg a meghajtókon, még nem hallottam olyan esetről, amikor valaki valóban használta volna – már csak azért sem, mert a PC-kben szinte mindegyik CD-meghajtó támogatja az audio-CD-k digitális olvasását.

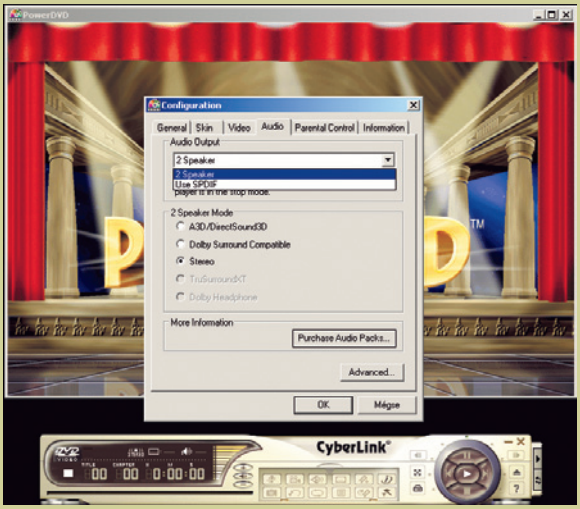

A hang beállítása PowerDVD-n

A DVD filmek digitális hangcsatornái a filmet tartalmazó VOB file-okban találhatók, ezekhez a DVD-meghajtó közvetlenül nem fér hozzá. A DVD-lejátszó program feladata, hogy a VOB file-t beolvassa, szétválassza a kép- és hanganyagot, kiválassza a megfelelő hangsávot, és azt a megfelelő kimenetre küldje. Hogy ez a kimenet mi legyen, az a beállításoktól függ. Nem említette, hogy mivel játssza le a DVD-t, de gyanítom, hogy a két legnépszerűbb DVD-lejátszó, a WinDVD vagy a PowerDVD valamelyikével. Mindkettő beállítómenüjében kiválasztható, hogy a hang megszólaltatására mit szeretnénk használni: a gép beépített sztereó vagy többcsatornás hangrendszerét, avagy a hangkártya digitális kimenetét, ha van, és a program megfelelően fel is ismeri. Ha felismeri, nincs probléma, kiválasztható az S/PDIF kimenet, ha azonban nem, akkor a hangkártya saját beállításait kell ellenőrizni. Nem ismerem a Sound Blaster Live Platinum 5.1-et, de feltételezem, hogy átkapcsolható, mi jelenjen meg a digitális kimenetén, tehát e körül kéne kutakodni.

A következő problémára keresek megoldást. A napokban az internetről letöltöttem egy .wmf kiterjesztésű videoklipet. Nagy meglepetésemre a Windows Me operációs rendszeremhez kapott Windows Media Player nem hajlandó lejátszani. Más .wmf file-okat lejátszik. Bizonyos kodek után érdeklődik... Talán már létezik valami újabb kodek, amivel ezt a fajta .wmf-et lehet lejátszani? Van e olyan freeware program, amely segítségével a .wmf file-okat át lehet konvertálni .avi-ba?

Másik kérdésem [...] Köztudott, hogy a Real Playerrel csak megnézni lehet a streaming videókat az interneten. Van-e valami más megoldás – egy olyan freeware program közbeiktatása, hogy ezeket a .ram kiterjesztésű file-okat le is lehessen tölteni?

Előre is köszönöm a segítséget, tisztelettel:

Szabó János

Itt valami keveredés van a file-névkiterjesztésekkel. A WMF a Windows Media Format rövidítése, ami a Microsoft által kifejlesztett audio- és videoformátumok gyűjtőneve. Ezen belül van .wma névkiterjesztésű audio-, .wmf kiterjesztésű video- (ezek Windows Media Audio, illetve Windows Media Video tömörítővel készített file-ok), valamint .asf kiterjesztésű video- vagy audiofile, amit más külső tömörítővel készítettek, és a Windows Media Services segítségével alakítottak adatfolyammá. A .wmf kiterjesztés a Windows Meta File vektoros grafikai file-formátumot jelöli, amit a legtöbb windowsos képkezelő vagy rajzolóprogram képes betölteni, illetve menteni.

A WMA és WMV file-ok lejátszásához nincs szükség külön kodekre – ha eddig le lehetett játszani őket, akkor ennek ezután is mennie kell. Az ASF formátumhoz szükség lehet külső kodekre – ha hiányzik, a Windows Media Player megpróbálja letölteni. Ha nem sikerül, az azt jelenti, hogy olyan kodekről van szó, amit hivatalosan nem támogat a Microsoft. Ettől még használható, csak máshonnan kell beszerezni. Hogy honnan, az a kodektől függ. Átalakítani csak azt tudjuk, amit le is lehet játszani.

A streaming videók, vagyis az adatfolyamok egyik tulajdonsága, hogy nem rögzíthetők valós file-ként. Ez nem amiatt van, mert a programozók lusták voltak mentési képességet beépíteni a lejátszójukba, hanem azért, hogy az így közvetített anyagokat csak élőben lehessen megnézni-meghallgatni. Ebből következően nincs arra legális mód, hogy a RealAudio file-okat le lehessen menteni.

Nemrég történt egy nagy probléma a gépem környékén: Windows 98-ra feltelepítettem a Startool bootmanagert, de aztán meggondoltam magam (inkább Windows Me), leszedtem a Windowst egy szép formázással, csakhogy a nagy sietségben elfelejtettem uninstallálni a bootmanagert. Ennek következtében két 20 Gbyte-os és egy 12 Gbyte-os partíció tartalma teljesen eltűnt – illetve csak nem látom, mert az adatterület még nem lett felülírva. Tudnának-e ajánlani egy (vagy több) olyan programot, amellyel visszanyerhetem az adatokat az említett partíciókról? Olyan programokra gondolok itt, amelyek a Windowstól függetlenül is látják az egész merevlemezt. Most csak az ép

8 Gbyte-os partíciót használom, hogy még véletlenül se szálljanak el az adatok. A Drive Rescue programot már próbáltam, de hozzá se tudott szólni a dolgokhoz, csak az ép részt tudta vizsgálni. A merevlemez 60 Gbyte-os Seagate Barracuda IV.

Előre is nagyon köszönöm:

Móré Ferenc

A bootkezelők a legtöbb esetben úgy váltogatják a bootolható partíciókat, hogy az éppen nem szükségeset rejtett (hidden) attribútummal látják el. Ennek hatására az adott partíció láthatatlanná válik az operációs rendszer számára.

Erre azért van szükség, mert a DOS, a Windows 98 és a Windows Me csak elsődleges partícióra telepíthető. Ráadásul az egy merevlemezen létrehozható négy elsődleges partíció közül egyszerre csak egy lehet látható, akkor is, ha a többin nincs bootolható operációs rendszer. Ezért ha a meglévő mellé új operációs rendszert szeretnénk telepíteni, akkor azt csak úgy lehet megtenni, ha a már meglévőt elrejtjük. Ezt csinálják a bootkezelő programok.

A partíciók visszanyerése azért problémás, mert – ha jól sejtem – mindegyik elsődleges partíció. A legkönnyebb megoldáshoz szükség van egy üres második merevlemezre (talán lehet ilyet kölcsönözni egy ismerőstől néhány napra). Szükség van még egy partíciókezelő programra, erre megfelel a III. CD-nken (2002. november) a \SAC\UTILDISK \PARTSTAR.ZIP file-ban található Partition Star. Ezzel egy partíciót át lehet másolni egy másik merevlemez másik üres partíciójára adatvesztés nélkül. A másolás előtt létre kell hozni a célpartíciót, ami célszerűen logikai partíció legyen. Miután ellenőriztük, hogy az átmásolt partíció tartalma olvasható, ki lehet törölni, de ne hozzunk létre másikat, csak azután, hogy a másikkal is megcsináltuk ugyanezt és kitöröltük a második partíciót is. Ekkor létre kell hozni egy vagy több logikai partíciót, és oda visszamásolni a másik merevlemezről az előzőleg elmentett file-okat.

[...] A Windows XP-ben hogyan tehetem cserélhető tárolóvá a mobil rackben lévő merevlemezemet? Ugyanis a Windows XP csak fix lemezként hajlandó felismerni a mobil rackben levő merevlemezeket, bármiféle általam ismert beállítást, vagy trükköket vetek is be [...]

Üdv: Ézsiás

Tapasztalatom szerint a Windows XP alatt egyszerűen meg lehet oldani a mobil rackben lévő merevlemez ki/be helyezését. A *Vezérlőpult → Energiagazdálkodási lehetőségek* beállítópaneljén engedélyezni kell az operációs rendszer hibernálását, ezután csak hibernálni kell a gépet, és gond nélkül lehet kivenni/berakni a merevlemezfiókot. Arra persze ügyelni kell, hogy a kivétel előtti hibernálás előtt be kell zárni minden olyan alkalmazást, ami a fiókos merevlemezen dolgozott.

Bizonyára mindenki nagy reményeket fűzött a Winamp3-hoz. Amit ígértek, azt meg is tették, csakhogy rengeteg hibával (valószínűleg lesz v3.99 is). Nálam a legzavaróbb a következő pár probléma volt:

1. Sohasem jegyzi meg az utolsó megnyitott könyvtár helyét a könyvtár hozzáadása műveletnél.

2. Ha netán ütközne a modemmel vagy a CD-vel, amiről még ejtek szót, akkor a beállítások nem mentődnek el, így alapjáraton indul, beleértve a playlistet is, ami roppant kellemetlen lehet, főleg ha az embernek 70-80 albuma van különböző playlistekben, és ezeket újra be kell töltenie...

3. Ha a Winamp3 fut, akkor a CD-meghajtóim használhatatlanok (kilépek Winamp3-ból, CD-t kiveszem, beteszem és lám jó :>) – hát igen, lesz mit javítani, de azért szeretném, ha megpróbálnának nekem segíteni: van-e e hibák között olyan, amit már lehet javítani – vagy registryérték módosításával akár, de itthon is el tudok végezni.

Köszönettel: Strácz András

A Winamp3-at nem az előző változatok javítgatásával készítették, hanem nulláról újraírták. Ennek megfelelően teljesen új programnak tekinthető, és sajnos – hasonlóan a többi újraírt programhoz, nem mentes a hibáktól. A hardverütközés azonban érdekes, mert eddigi használata során nem találkoztunk hasonlóval. Nem tartom kizártnak, hogy nem maga a Winamp a hibás, hanem az operációs rendszer, csak ez a probléma a Winamp használata során kerül napvilágra. Az ilyen hibákat érdemes a fejlesztőkkel is közölni, a hardver és az operációs rendszer részletes leírása mellett.

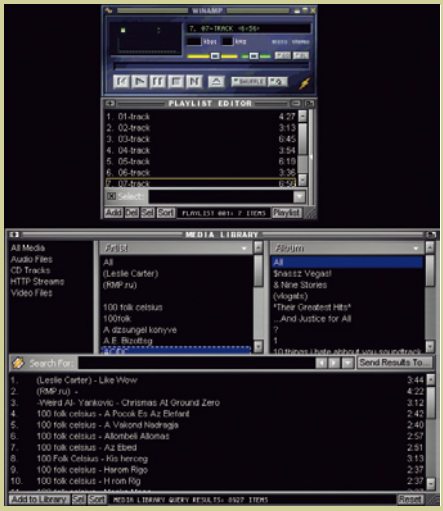

Nem hibamentes a Winamp 3

Kívánságlistát is lehet nekik küldeni, legalábbis arra vonatkozóan, hogy mit tartalmazzon a program. Ha elég sokan kérik ugyanazt vagy legalább hasonló funkciót, akkor előbb-utóbb meg fogják valósítani. Egyébként a legtöbben elégedettek lehetnek a programmal, mert még nem jelent meg hozzá frissítés.

A januári szám Agóra rovatában megjelent MR.X leveléhez szeretnék hozzászólni.

A modem „elhallgattatásának" egy biztos módja, ha AT parancsokkal átprogramozzuk azt. Tudomásom szerint két megoldás van erre:

1. Windowsban Vezérlőpult → Telefon és modem beállításai → Modemek fül, majd ott a megfelelő modem kiválasztása után a Tulajdonságok gomb. A pop-up ablakban a Speciális lapon a További inicializáló parancsok: után be kell írni, hogy ATL0M0.

2. Egy terminálprogram segítségével (például HyperTerminal) át lehet állítani a modem alapértelmezett profilját: a HyperTerminalban a Kapcsolat nevéhez beírunk akármit, majd a Csatlakozás ablakban egyszerűen Mégse, majd jön a lényeg... :): ATZ0 AT&Y0 ATL0 ATM0 AT&W. *Ha ez megvan, be lehet zárni a terminálprogramot, és ezentúl a modem mindig némán fog dolgozni – hacsak ideiglenes beállításként nem adjuk meg, hogy legyen hangja, teszem azt az Extra init cmd-nél.*

Tisztelettel,

Szalay Márton (Faker)

Köszönjük a hasznos segítséget. Én azért ajánlottam a „hivatalos” módszert, mert eddig nekem bevált. Persze előfordulhat olyan eset, amikor a Windows a nem helyesen felismert modemet nem megfelelő karaktersorral akarja vezérelni, ilyenkor jól jön a közvetlen „programozás”. A második módszer előnye, hogy egyből látszik, ha a modem

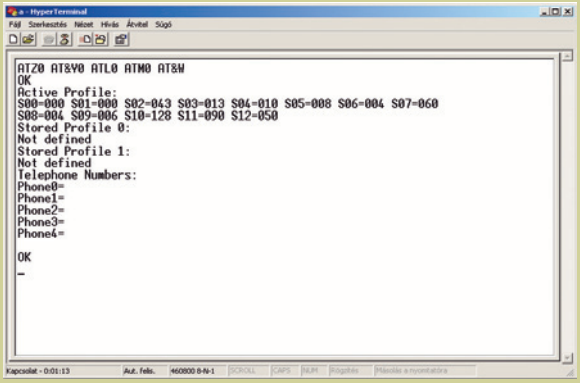

A modem közvetlen beállítása

felismerte és elfogadta a parancsot, ekkor egy OK választ küld. A fenti parancssor egyébként a következőt csinálja: az *ATZ0* reszeteli a modemet, az *AT&Y0* alapbeállítás szerintivé teszi a 0-s memóriahelyen tárolt felhasználói profilt, az *ATL0* minimumra állítja a hangerőt, az *ATM0* kikapcsolja a hangszórót, az *AT&W* pedig elmenti a beállításokat az aktív felhasználói profilba. A képen látható állapotjelentést az *AT&V* parancsra írja ki.

Egy problémával fordulok önökhöz, amelyet eddig nem sikerült megoldanom: Windows XP-t használok és az IRQ kiosztást szeretném beállítani, mert az operációs rendszer alapban a 11-es IRQ-ra állítja a videokártyát (GeForce2 MX400), a hangkártyát (Cmedia 3738), a hálókártyát és az ACPI-t. A kártyákat minden létező kombinációban kipróbáltam a PCI aljzatokban, a BIOS-ban is az aljzatokhoz hozzárendeltem IRQ-kat, de semmi. A Windows azt mondja, hogy néhány alkatrészen nem lehet állítani. [...] Az alaplapom Abit VH6-II.

Más kérdés, talán nem ide tartozik, de a legújabb számukban olvastam a konfigurációajánlóban, hogy az LG 48-szoros írójának 8 Mbyte-os puffere van. Nekem is ilyen íróm van, de nálam a Nero és a CloneCD azt írja, hogy csak 2 Mbyte-os. Mi az igazság?

Előre is köszönöm a segítségüket, tisztelettel:

Jászkai Imre

A problémára sajnos nem tudok megoldást, de ha az esztétikai szempontokon túl – vagyis hogy egy megszakításcímen túl sok eszköz ül – nincs konkrét hibajelenség, nem érdemes vele

Riaa.txt – másodszor

Meg kell követnünk azon olvasóinkat, akik hiába keresték a decemberi számunk CD-mellékletén a riaa.txt file-t, ami a „Csillogó fekete lemezek” című cikkhez kapcsolódik. Nincs mentség a hibánkra. Sajnos mire az első olvasói telefonok befutottak, akkor már a következő szám CD-it is lezártuk. Így mostani számunk CD-mellékletén található meg a CoolEdit Pro kipróbálható változata és a szóban forgó riaa.txt szűrő.

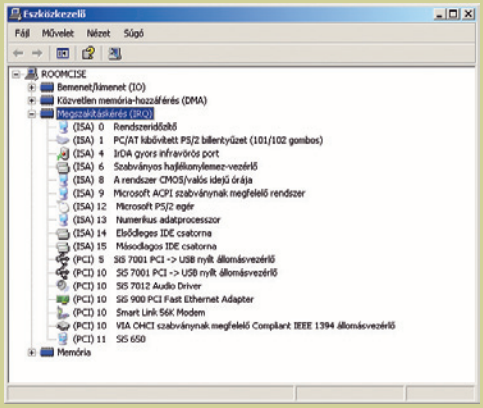

Itt a 10-es IRQ tűnik zsúfoltnak

vesződni. Én egy régebbi gépemen hosszú ideig kísérleteztem hasonló helyzet feloldásával – sikertelenül. A gép amúgy minden gond nélkül működött, lehetett vele játszani, videót digitalizálni, annak ellenére, hogy (szintén) a 11-es megszakítást figyelte a videokártya, a hangkártya, a DVD-dekóder kártya meg még valami, amire már nem emlékszem. Ha tehát egyébként nincs baj a géppel, akkor nem érdemes ezen töprengeni.

Az LG CD-írójának tekintetében a Nerónak van igaza, 2 Mbyte a belső puffere. Az LG egyetlen meghajtójában, a 8120B-ben van 8 Mbyte, az viszont „csak” 12-szeres sebességgel tud írni.

Egy olyan problémával keresem meg önöket, amely közel egy hónapja foglalkoztat, és minden eddigi erőfeszítésem ellenére nem sikerült megoldanom, pedig szinte minden lehetőséget, programot, meghajtót kipróbáltam.

Kérdésem röviden: miért nem tudom használni Windows XP alatt az Asus v7100 Combo Deluxe videokártyám tévés és capture-ös moduljait? A kártyához adott CD-n nem volt XP driver. Természetesen az Asustól minden létező formációt letöltöttem, de a legjobb eredmény, amit elértem, hogy volt képem a tévévevőn, de nem volt hozzá hang. A capture funkció kezdettől fogva nem működött. A beállítások valószínűleg jók, mivel a másik partíción a Windows Me alatt minden hibátlanul működik.

Megpróbáltam Nvidia meghajtókkal és programokkal is, de azokkal sem működik XP alatt. Sajnos az SP1 sem segített a problémán. Mivel kísérletező kedvű felhasználó vagyok, szinte mindent kipróbáltam, de az XP alatt nem tudom működésre bírni a kártyámat, pedig a munkámhoz kellene. Egy kicsit unalmas egyszerre két operációs rendszer alatt dolgozni.

Miért van az, hogy az egyik rendszer alatt – amely ugye a régebbi – minden működik, a másikon – amelyik a szebb, a jobb, a stabilabb, az újabb – pedig ugyanaz nem?

Köszönöm, ha tudnak segíteni.

Üdvözlettel,

Lakatos László

Ha jól emlékszem (jó ideig hasonló kártyát használtam én is XP alatt), az Asus Live program használatához telepíteni kell a Video for Windows meghajtóprogramot is, ami Windows 98 és Me alatt automatikusan települ, Windows 2000 és XP alatt viszont kézzel kell telepíteni. A műsor hangjának rögzítéséhez a kártyán lévő hangkimenetet (ami a gépházon belül található) össze kell kötni a hangkártya egyik belső (aux vagy CD) bemenetével, valamint ellenőrizni kell, hogy az a bemenet a Windowsban ne legyen némítva.

TARTALOM

A Kilencedik
Elérkeztünk VGA-trilógiánk záró részéhez – ezúttal tíz drága, de komoly teljesítményű gyorsító jutott szóhoz.
48

Drágám, a monitorok összementek!
Tesztünkben huszonegy 15 colos TFT-LCD monitor versengett.
60

Lapzárta után

10 Hírek
IBM: 16 utas eServer ● **Epson:** színes lézernyomtató belépő szinten; hálózatkész színes lézer ● **Toshiba:** több fény – kevesebbért; vezeték nélküli mobil szerver ● **Symantec:** hálózati tárolók védelme ● **Apple:** az első 17 colos noteszgép ● **Panda Software:** béta verzió .NET szerverhez ● **Pulsar:** Club3D Ati Radeon 9500 Pro; ECS L4S5MGXL+; SonicBlue CD-s MP3-lejátszók ● **Plextor:** vissza a gyökerekhez ● **C3, [origo]:** frissített a [freemail] ● **Sense/Net:** online közvetítések Windows Media-alapokon ● **SuSE Linux:** megújult a pedagógusok oldala

Lemezszemle

16 Éves nagyüzem
Újévi CD-inken a szokásosnál kicsit jobban összpontosítunk a kikapcsolódásra. Most azonban visszaállt a hagyományos rend.
17 Igazi freeware-ek
Egynémely fejlesztő időkorlátos próbaverzióinak licencét „freeware”-ként jelölik meg a szoftverkönyvtárak...
19 Aki nem tud magyarul, az is megtanul
Ashampoo BurnYa! AudioCD 1.20 ● Easy Thumbnails 2.53 ● Disk Watchman 1.2.75 ● Ahead NeroVision Express 1.0.4.1 ● RenderSoft CamStudio 1.8
21 Februári vadászat
Splinter Cell ● Chicken Shoot X-Mas Edition
22 Újévi alkalmazások
Válogatás a SAC-gyűjtemény újdonságaiból: Advanced Email Parser 1.12 ● IncrediMail Build 884 ● Mail Direct 1.7 ● Nautilus NetRanger 3.03 ● jStrip 2.30 ● Vallen JPegger 4.0 ● Cabinet Manager 2003 v4.1 ● Lyred Pro 1.45 ● Dr Hardware 2003 v4.0.0e ● Handy Backup 3.9 ● EF Find 1.50 ● Alarm Clock 1.3 ● CDRoller 4.11 ● EarthView 1.22 ● WPChg! 2.7.1110 ● Boxer for Windows 10.0.0
25 A hálózat visszanéz
A VideoLAN programmal MPEG videót lehet továbbítani hálózaton keresztül.
27 Új év, új verziók
Az elmúlt év vége bővelkedett újdonságokban – köszönhetően a béta 2 állapotú eComStationnek.
28 Videót a CD-re!
Szakítsunk az eddigi linuxos CD-írási móddal, és készítsünk univerzális VideoCD-t!
29 Ismét Quake-mánia
Az amigás játékok közül a hónap slágere újfent a Quake...

Magazin

30 Víruslesen az atombunkerben
Ellátogattunk a Symantec dél-angliai biztonsági operációs központjába.
32 Magyar modell kerestetik
Mezriczky László, a HP Magyarország marketingigazgatója és az IVSZ média-marketing szakcsoportjának vezetője az ágazat arculatépítéséről és kommunikációjáról...

Hardver

34 Látóhatár
Sanyo: mindenkinél gyorsabban ● **ALi, Intel, SiS, Via:** nyolcszázzal a cél felé ● **SGI:** újabb irodai gép ● **SiS:** a legnagyobb Xabre ● **Hynix:** nem várt gyorshajtó ● **IBM:** liliputi áramkörök ● **Intel:** pörget az atya is ● **Intel:** egy architektúra vége ● **Mosel, Nanya:** tavasz négyesben ● **OCZ:** sebességőrület ● **Samsung:** lapos szépség ● **Via:** százlábú hangszer ● **Sony, Toshiba:** új út ● **AMD:** tavaszi 64 bites primőr ● **Apple Computer:** gyorsítósáv ● **Nvidia, TMSC:** veszélyes totyogás
37 Hírek
Albacomp: magyar PC-k az európai piacra ● **IBM:** számítógép óvodásoknak ● **APC:** frissítési program Symmetra-felhasználóknak ● **Shuttle Spacewalker:** DDR memóriás P4-es újdonságok ● **Prolink Microsystems:** LCD monitor és tévé egyben ● **Teac:** 4-szeres DVD-író ● **Clarmont:** magyar fejlesztésű DVD-alapú archiválórendszer ● **Conceptronic:** USB-s memóriakártya író-olvasó ● **Philips:** olcsó térérzet
40 Gyorsteszt
Let’s rock!: Asrock K7VTA2 ● **Új időkre:** Canon i550 ● **Személyes lemezgyár:** Primera Bravo Disc Publisher ● **Adatakkumulátor:** Super DigiBin ● **A vádlott:** Minolta 2300DL ● **XXI. századi zsebrádiók:** PD Hercules MP3-lejátszók ● **VIAntróp gondolkodás:** Via P4PB Ultra-URL ● **Nagymenő:** Xerox Phaser 7300N
44 Újabb hangrobbanás
Pár hónap késéssel, de végre hazánkba is megérkezett a Creative Audigy 2.
46 Készen állsz?
Az Nvidia a GeForce FX potenciális felhasználóit kérdezi, készen állnak-e ennek a chipkészletnek a fogadására.
48 A Kilencedik
Elérkeztünk VGA-trilógiánk záró részéhez – ezúttal tíz drága, de komoly teljesítményű gyorsító jutott szóhoz.
54 Jogos 11-es
Tesztünkben 11 integrált Pentium 4-es alaplap bizonyította: vannak jó kompromisszumok.
60 Drágám, a monitorok összementek!
Tesztünkben huszonegy 15 colos TFT-LCD monitor versengett.
68 Parancsszavak CPU-knak
Mitől CISC vagy RISC egy processzor?
71 Melyiket szeressem?
Új év, új fogadalmak – és mindezekhez ajánlatunkban két spórolós gép.

Szoftver

74 Látóhatár
● **Stardock Corporation:** álarcgyűjtemény ● **Device Logics, Canopy Group:** öreg, ványadt, de még tejel ● **IBM:** nem eszik olyan forrón... ● **Microsoft:** újabb frissítés ● **Mac-on-Linux:** PowerPC-s tobzódás ● **Sun, Microsoft:** a Java még hátra van... ● **IBM:** nyílt tárolótartály ● **YellowTab, OpenBeOS.org, BlueEyedOS:** a kivezető út? ● **Apple Computer:** öreg OS nem vén OS
76 Hírek
Corel: grafikus programcsomag magyar kezelőfelülettel is ● **IBM, Borland:** fejlesztés Linuxon – ingyenes szemináriumok Budapesten ● **Symantec:** Norton AntiVirus 2003 magyarul; a web- és e-mail forgalom vírusvédelme
77 Kaspersky Anti-Hacker
A Kaspersky Labs bejelentette, hogy rövidesen piacra dobja személyi tűzfalprogramját.
78 Gyorsteszt
A lak berendezője: FloorPlan 3D 7 ● **A jó adatbázis titka:** CASE Studio 2.10 ● **Segítő ábrák:** DiagramStudio 2.0
80 Divatszabóság
A windowsos felületcsinosítók friss verzióival új távlatok nyíltak meg előttünk.
82 Vihargyors zenekészítés
A komoly virtuális stúdiók és a kezdőknek készített programok között helyezkedik el a Storm 2.0.
84 Kedvencek és erőjelek
Univerzális segédeszköz netfüggőknek: Powermarks 3.50 a Kaylon Technologiestől.
87 A .NET-es vírusokról
Az új technológiák a vírusíróknak is újabb lehetőségeket kínálnak.
89 DVD-t egyszerűen
Új videoszerkesztő programok – laikusoknak is: MGI VideoWave 5, Pinnacle Expression 2.0.
91 File-ok, rendszerek, frissítések
Hogyan lehet láthatóvá tenni a Windows XP rendszer-visszaállítójának file-jait?
94 Rétegek és más trükkök
A Macromedia Flash filozófiája leginkább a videofilmek forgatókönyvére emlékeztet.

89

DVD-t egyszerűen
Új videoszerkesztő programok – laikusoknak is: MGI VideoWave 5, Pinnacle Expression 2.0.

97 Sablonos borítók
Manapság a legtöbben CD-re archiválnak. Cikkünkben CD-borítókat tervezünk házi sütésű korongokhoz.

Linux

99 Látóhatár
KDE.org: biztos, ami biztos ● **Microsoft:** meghökkentő jóslat ● **Red Hat:** kétéves periódusban ● **Nvidia, FreeBSD:** mélyebben a nyílt forrásban ● **Sony, Matsushita:** tévé, rádió, hűtőszekrény: Linux
100 Jönnek a franciák...
A 2002. év kedvezett a dobozos Linuxoknak. A SuSE után a Mandrake is új verzióval jelentkezett.
101 Printelő pingvin
Hogyan nyomtat a pingvin? Természetesen sehogy! Ám a Linuxhoz készített nyomtatási rendszerek annál inkább.
104 Hasznos újdonságok
Egyszerű, de nagyszerű... Apró, kellemes megoldások a SuSE Linux 8.1-ben.

Kommunikáció

106 Látóhatár
Foundstone Research Labs, Microsoft: semmi különös, csak újabb lyuk... ● **America Online:** szabadalomdömping ● **ICANN:** új domainek, új elnök ● **NTS Computer Technology, Netwise Publications:** példamutatás? ● **Phoenix Technologies, Mozilla.org:** névmizéria ● **MadOnion.com, Futuremark Corporation:** a régi-új név ● **Yahoo!, Inktomi:** vállvetve ● **321 Studios:** nagy dobás – kis malőrrel ● **Electric Chiken:** ezt kapjátok el! ● **Reklámhullámok:** pop-up áradat ● **Mozilla.org:** csatasorban ● **The National Institute on Media and the Family:** túl sok az erőszak ● **Fele sem igaz:** a net jobbik feléről ● **Tápok:** tömegszerencsétlenség ● **Kevin Smith:** Jen megmenti Bent
109 Hírek
Index: ingyenes netszolgáltatás ● **Axis:** infrás hálózati kamera ● **Axelero:** internet az esélyegyenlőségért ● **Elender, InterNetKer:** netelérés EU-támogatással ● **EMC:** Celerra NS600 tárolószerver ● **Euronet, Genesys:** CRM megoldás kis- és középvállalatoknak ● **HP, Microsoft:** együttműködés a webszolgáltatások területén ● **Mail Hungary, RTL Klub Online:** rtlmail Mailbox motorral
112 Animék világa
A távol-keleti kultúra jellegzetes képviselői a japán animációs filmek: www.animevilag.hu.
113 Magyarországi körutazás
Országunk méltán népszerű nevezetességeiről, látványosságairól: www.vendegvaro.hu.
114 Gyorsteszt
Mini router: E-tech Bullet DSL/Cable Router QOS ● **A báty:** E-tech Load Ballance DSL/Cable Router ● **Vegyes szerver:** LiteServe 2.1
115 SMS vezetéken
Már a vezetékes telefonszolgáltatók is nyújtanak különleges szolgáltatásokat – például SMS-t.
116 Új portálszolgáltató motor
Az igényes és kényelmes weboldalak szerkesztésében sokat segítenek az on-line site-készítő motorok, köztük a d2.
117 Az éter mestere
A Cisco 350 Access Point hatékony eszköze lehet a vezeték nélküli hálózatoknak.
118 E-szignó
Beadta a minősítési eljárás lefolytatására vonatkozó kérelmét az első elektronikus aláíráshitelesítés-szolgáltató a Hírközlési Felügyelethez.

Mobil

120 Látóhatár
NEC: felvesszük az eldobott kesztyűt! ● **Sharp:** ha a hegy nem megy... ● **Sony:** tovább a saját úton ● **Nokia:** az öreg elől senki nem menekül... ● **SonyEricsson, Nokia:** nem bízzuk a véletlenre! ● **Mobile Video Imaging:** mobil tévézés ● **PSI NT:** hol is vagyok? ● **Senseboard Technologies:** gépelés – virtuális billentyűzeten ● **Sanyo:** késleltetett technológia
122 Hírek
Ericsson: MMS a Vodafone Magyarországnál ● **Nokia:** mobil fizetési megoldás a Westelnek ● **Bázeli Egyezmény:** újrahasznosítható mobiltelefonokat!
123 Gyorsteszt
Okos lapos: Toshiba e740 Pocket PC ● **Kompakt helykereső:** Billionton CF GPS ● **A férfiasság jelképe:** TV remote controller 5.1
124 Hazai útravaló
Az AeroMap elkészítette Magyarország teljes úthálózatának digitális térképét Pocket PC-re.
126 Mindenholnet
A Globesoft MultiNetwork Managere a különböző hálózati konfigurációkhoz való igazodást segíti.

Szakma

128 Látóhatár
Joint Video Team: azonos bitráta, jobb minőség ● **MandrakeSoft:** kéregetés ● **Microsoft:** Explorer-csere? ● **Japán:** ékszerek és chipek ● **Nichia, Sony:** csapat az ibolyakék lézerért ● **Pinnacle, Steinberg:** egyesült multimédia
129 Hírek
HP: PC-gyártás Magyarországon ● **Informatikai és Hírközlési Minisztérium:** eTartalom pályázat ● **IBM:** képkezelő rendszerek az egészségügynek ● **Accenture, Axelero Internet, Cisco Systems:** támogatás a CNA programnak ● **Sun Microsystems:** Java Szakértői Központ Szombathelyen ● **Microsoft Business Solutions, Számalk:** ERP-szövetség
132 Quo vadis, IT?
Az e-üzleti infrastruktúra jelenével és jövőjével foglalkozó sajtónapot tartott római Tivoli laboratóriumában az IBM.

Korongok és kötetek

134 DVD-ajánló
Nehéz a tudósélet...: E.T. – A földönkívüli ● **Egy úr az űrből?:** K-Pax – A belső bolygó ● **Történelem élőben:** Moszkva tér ● **Ugrálunk, ugrálunk, egy kis dombra lecsücsülünk...:** Yamakasi – A modern idők szamurájai ● **Egy igazán állati show:** Sivatagi Show ● **„Úgy koppan az eső...":** Ének az esőben – Extra változat
136 Újabb csavarintás az idő kerekén
A hónap DVD-je: Vissza a jövőbe
138 A rettegés kisvárosa
A túlélő horror műfajának új klasszikusa: Silent Hill 2.
139 A tenger felé megtalálod Indiát...
A német fejlesztésű szuperprodukció, az Anno 1503, a nagy földrajzi felfedezések korát eleveníti fel.
140 CD-ajánló
Nem csak középiskolásoknak: Repeta: Földrajz ● **Kutyabőrök nyomában:** Magyarország, Horvát-Szlavónia és Erdély nagy címerkönyve ● **Mesés korong a hálóról:** Egyszervolt, hol nem volt...
141 Nyugat-európai körutazás
A Microsoft tovább okosította Európa-térképét: AutoRoute.
142 Könyvek
Phil Gross: Macromedia Director 8 és LINGO ● **Resources Online:** Microsoft Visio 2002-es verzió ● **Szabó László:** Corel Ventura 8 – Ventura Enciklopédia I–II.

Szerkesztőségi rovatok

3 Agóra
8 Index
144 Impresszum
144 Hirdetőink
146 Előzetes

CÉG- ÉS TERMÉKINDEX

Az indexben megtalálható a szerkesztőségi anyagokban fellelhető összes termék- és cégnév. A terjedelem és az áttekinthetőség miatt minden név egyetlen alakját (lehetőség szerint a legteljesebbet) használjuk. Ha egy cikk egy termékcsalád és az abba tartozó konkrét termék nevét is tartalmazza, mindkettőt feltüntettük. Például nagyon gyakran utalnak az egyes cikkek a Windowsra, de ha a szerző a Windows 3.0-ról vagy 3.1-ről ír, akkor az indexből ezek is visszakereshetők.

321 Studios 106
3DMark 108
Abit 35
Abit BG7E 54–59
Abit GeForce4 MX-8X 71–73
Abit Siluro GF4 Ti 4600 128 MB 48–53
About.com 107
Accenture 130
Access 78–79
Acorp 107
ActiveX 74
ActivIcons 22
Adi I610 60–67
Adobe Acrobat 18
Adobe Acrobat Reader 114
Advanced Email Parser 1.12 22
Advanced Office Password Breaker 1.0 22
AeroMap 2.0 124–125
Ahead NeroVision Express 1.0.4.1 20
Alarm Clock 1.3 23
Albacomp Rt. 39
Albatron PX845GEV Pro 54–59
Alcatel 110
Alexandra 142
Algol 68–70
ALi 34
Alien Computers 53,71–73
Alone in the Dark 138
AMD 36,68–70
America Online 107
American Power Conversion 37
Amiga Explorer 29
Amiga Forever 5.1 29
Amiga Kickstart 29
AmigaOS 3.0 29
AmigaOS 4 75
AmySequencer 29
Anno 1503 139
AntiVirus for Microsoft ISA Server 76
AntiVirus Scan Engine 4.0 13
AOC LM520A 60–67
AOL 106
AOL Instant Messenger 76
AOpen AX4B-533Tube 36
APC Web/SNMP 37
Apple Computer 36,75
Apple MacOS X 75
Aquanox 50–51
Arcanum Adatbázis Kft. 140
Arj/2 3.10 27
arson 28
Arturia Storm 2.0 82–83
Ashampoo BurnYa! AudioCD 1.20 19
Asrock 40
Asrock K7VTA2 40
Asus 40,53
Asus DVD 2000 50–51
Asus P3B-F 107
Asus P4SGL-MX 54–59
Asus V8460Ultra Deluxe 48–53
AT&T 68–70
Ati Multimedia Center 50–51
Ati Radeon 9500 Pro 14
ATi Radeon 9700 35
AWeb 29
Axelero Internet 109,130
Axico Informatikai Kft. 89–90
Axis 2130 PTZ 110
Axis 2420 Network Camera 110
Axis 250S Video Server 110
Axis Communications 110
Ballistics 50–51
Bars And Pipes 29
BaSys 123
Belinea 101555 60–67
BenQ FP581 60–67
BeOS 25,75
BeOS NG 75
Best of Comdex 2001 121
Billionton CF GPS 123
bladeenc 28
BlitzQuake 29
BlizKick 29
Blizzard 29
BlueEyedOS 75
Bluefish Computers 71–73
Bochs 2 16
BootIt NG 1.41 22
Borland 76
Borland Delphi 7 87–88
Borland Delphi Studio Architect 76
Borland Kylix 76
Boxer for Windows 10.0.0 24
BSD 4.4 75
Buzz 82–83
C++ 76
C++ Builder 76
C3 14
Cabinet Manager 2003 v4.1 23
Caldera 74
Camouflage 29
Canon Hungária Kft. 40–41
Canon i550 40–41
Case 60–67
Case Hungary Kft. 38
CASE Studio 2.10 78–79
CD Publisher 41
cdda2wav 28
cdparanoia 28
cdrdao 28
cdrecord 28
CDRoller 4.11 24
Celerra Native Manager 111
Celerra NS600 111
Celerra Web Manager 111
Chami.com 17
Chicken Shoot X-Mas Edition 21
CineFX 99
Cisco Aironet 350 Access Point 117
Cisco Hálózati Akadémia Program 130
Cisco Systems 130
CLARiiON 111
Clarmont Informatikai Kft. 38
Classic MacOS 75
Clipper 5 78–79
Cloanto 29
Club3D 14
CMedia 42–43
Codegen 6016 71–73
Codra Kft. 76
Color Plus Kft. 140
Columbia Pictures Industries 106
Commodore 64 120
Common Unix Printing System 101–103
Compaq 123
Conceptronic 37
Cool Edit Pro 16
Corel 76
Corel Ventura 8 142
CorelDraw 97–98
CorelDraw Graphics Suite 11 Domino 76
CP/M 74
Creative Media Source 44–45
Creative Sound Blaster Audigy 2 Platinum 44–45
Creative WaveStudio 45
CTX S530 60–67
Cubase 82–83
Cubasis VST 4.0 Creative Edition 45
CUPS 101–103
CUPS 1.1 100
Cyberstorm 29
Cédrus 54–59,60–67
d2 116
Darwin 75
DB2 78–79,133
DBI 78–79
Demo Stúdió 71–73
DesktopX 74,81
Device Logics 74
Deweco Electronic 60–67
DFI NS36-TC 54–59
DiagramStudio 2.0 79
Dialcom 56k 107
Digital Research CP/M-86 74
Dino Crisis 138
DirectX 44–45
DirectX 8.1 21
DirectX 9.0 46–47
Disk Watchman 1.2.75 19
Disney Enterprises 106
DNN Professional Graphics 60–67
Dr Hardware 2003 v4.0.0e 23
DR-DOS 74
DTK CAS-74BU3007P 71–73
DTK Computer Hungary 40,48–53,71–73
DTK KB2000-H 71–73
DTK LCD-GC150 (LiteON) 60–67
DTK MUS-LS 71–73
DTK SPK-3D168D 71–73
DVD Copy Plus 106
DVD X Copy 106
Dynamic Edge 4.1 37
E Color 3Deep 56–57
E-mail Gids 106
E-tech Bullet DSL/Cable Router 114
EarthView 1.22 24
Easy CD Creator 89–90
Easy Software Products 101–103
Easy Thumbnails 2.53 19
eComStation RC1 27
ECS 34,40
EF Find 1.50 23
Elbatex – Hun Kft. 43
Elcomsoft 22
Electrasoft 22
Elender Üzleti Kommunikáció 109
Elitegroup Computer Systems 14
eLiza 133
ELTE Gothard Asztrofizikai Obszervatóriuma 130
EMC Corporation 111
EMC Magyarország Kft. 111
EmTec 27
Enterprise 76
Epox 4G4A+ 54–59
Epson AcuLaser C1900 10
Epson AcuLaser C900 10
Epson Fine Dot Control 10
Ericsson 122
Ericsson mc218, 120
Euronet Rt. 110
Excite@Home 107
Exif 2.2 40–41
Expert Computer 48–53,54–59
ExperTool 50–51
Eyetech 75
FloorPlan 3D 7.0 78
Folder Trade Kft. 43
Fortran 68–70
Foundstone 106
FreeBSD 25,99
Frodo C64 120
FunTom 115
Futuremark Corporation 108
Fuxion Genie 42
Gaba MV590 60–67
Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/750 XP Golden Sample 48–53
Games Gallery CD 50–51
Games Showcase CD 50–51
GCC 3.1 100
GeForce FX 99
GenesisII 3.2.2 17
Genesys Express 110
Genesys Telecommunications Laboratories 110
Genius G-06 71–73
Genius KB-10X 71–73
Geomantics Ltd. 17
Ghostscript 101–103
Gigabyte 8GE667 Pro 54–59
Gigabyte GA-8SG667 71–73
GigaWire 36
Globesoft 126–127
glQuake 29
Gnome 2.0 100
Google 107
GRUB 104–105
Handy Backup 3.9 23
HC Computer 71–73
HD-Burn 34
HD-Rec 29
Hercules Fuxion Genie 42
Hercules PD-095-01-64 42
Hercules PD-095-02 42
Herta Kereskedelmi Kft. 43,54–59
Hewlett-Packard Magyarország 129
Hitachi 99
Hitman 2 45
Honosító Műhely 16,19
HoverDesk 81
HP 109
HP Magyarország 32–33
HTML-Kit 1.0 Build 292 17
Hynix 34
Hyperion Entertainment 29
Hyperion Quake II 29
Hírközlési Felügyelet 118–119
IBM 34–35,37,68–70, 74,76,99,129,132
IBM DB2 76
IBM eServer x440 10
IBM Magyarország 60–67
IBM MicroDrive 41
IBM OS/2 1.0 74
IBM T541 60–67
IBM Tivoli Lab 132–133
IBM TotalStorage ESS 132
IBrowse 29
ICANN 106
ICQ 2003a Beta 22
IDC 27
Ilyama AX3817UTBK 60–67
IncCD 12
IncrediMail Build 884 22
Index.hu 110
Indexnet 110
Infineon 35
Infopatika Rt. 12,42
Informania Digitalmedia Kft. 140
Informatikai és Hírközlési Minisztérium 37,129
Informix 78–79
Ingres 78–79
Inktomi 107
inno3D Tornado GeForce4 Ti 4600 VIVO 48–53
Intel 10,34–35,38,40, 42–43,53,68–70,129
Interactive Digital Software Association 108
Interbase 78–79
Interboard Hungary 42–43,48–53,54–59
InterNetKer Kft. 109
IR Sensitive 110
IVSZ 32–33
Java 75,121,133
Java Szakértői Központ 130
JetWay 845GEA 54–59
Jetway M1521S 60–67
Joint Video Team 128
jStrip 2.30 23
Juventus Team 38,54–59,60–67
Kaspersky Anti-Hacker 77
Kaylon Technologies 84–86
KDE 99
KDE 3.0.3 100
KDE.org 99
Kelly-Tech 53
KieSmart 37
Komel 60–67
Konami 138
Kylix 76
lame 28
Leadtek WinFast A280 LE TD MyVIVO 48–53
LG Electronics 41,122,60–67
LG L1510S 60–67
LILO 104–105
Lineo 74
LINGO 142
Linux 10,12,14,25,28,74–76, 99,101–103,108,120,133
Linux dosemu 74
LiteOn Litepanel 150 J15AAC 60–67
LiteServe 2.1 114
LiteStep 80
Logic 82–83
Lord Computer 71–73
Lotus 133
LPD 101–103
LPRng 101–103
Lyred Pro 1.45 23
Mac-on-Linux 75
Macasoft Bt. 78–79
MacOS 9 75
MacOS X 25,75,81
Macroda 60–67
Macromedia Director 8 142
Macromedia Flash 94–96
MadOnion.com 108
MAG LT50JI 60–67
Magicomp 71–73
Magyar Team OS/2 27
Mai Logic 75
Mail Direct 1.7 22
Mail Hungary 109
Mandrake Linux 9.0 Powerpack Edition 100
MandrakeSoft 128
Master Rallye 50–51
Matrox G400 107
Matsushita 99,122
Matáv 115
McAfee VirusScan Online 56–57
Medical Assessment 129
Meta Group 99
Meta Radeon 9700 Pro 48–53
Metro-Goldwyn-Mayer Studios 106
MGI VideoWave 5 89–90
Microcom Phonebuddy Expert 115
Microsoft 11,46–47,74–75,87–88, 99,106,108,128,132,138
Microsoft Business Solutions-Axapta 130
Microsoft Business Solutions-Navision ERP 130
Microsoft DirectX 9 16
Microsoft Exchange 38
Microsoft India Development Center 128
Microsoft Internet Explorer 16
Microsoft SQL 78–79
Microsoft Visio 2002 142
Microsoft Visual Studio .NET 87–88,109
Microsoft Windows 2000 41
Microsoft Windows Media Service Provider 11
Midnight GT 50–51
Mikland 71–73
Minolta 2300DL 42
Minolta Magyarország 42
MIPS Technologies 68–70
MinoPinnacle System PCTV Pro 71–73
Mitsubishi 122
MK-Trading 37,60–67
mkisofs 28
mkvcdfs 28
Mobile Video Imaging 121
MontaVista Linux Professional Edition 99
MontaVista Software 99
MoorHuhn 21
Mosel Vitelic 35
Motorola 68–70,122
Mozilla 27,108
Mozilla Maintenance 1.0 27
MSI 845GE Max-L 54–59
MSI DVD 50–51
MSI G4Ti4600-VTD 48–53
MSI Games Collection CD 50–51
MSI KT4-Ultra 71–73
MSN Messenger 76
MSN.com 107
MultiClipboard m9.48.01 22
Multimedia.hu 41
MultiNetwork Manager 126–127
Mycom 48–53,54–59
Nanya Technology 35
Nautilus NetRanger 3.03 23
NaviSys Kft. 124–125
NBC Internet 107
NEC 99,122
NEC AX10 99
NEC MultiSync 1525X 60–67
NEC N8 120
Nero 12
Neso LD 500 60–67
netBook 120
NetGamePack 1.0a 27
NetLock Kft. 118–119
NetPiac Kft. 134–135
Netscape 106
Netwise 106
Netwise Publications BV 106
NGP_DevTools 27
Nichia 128
No One Lives Forever 50–51
Nokia 121,122
Nokia 3650 120
Nokia 7650 120,121
Nokia 9210 120
Norton Antivirus 2002 56–57
Norton AntiVirus 2003 76
Norton Ghost 7 56–57
Norton Internet Security 2002 56–57
NTS Computer Technology BV 106
Nvidia 99
Nvidia GeForce FX 35,46–47
Nvidia GeForce Ti4200 21
Nvidia GeForce4 Experience CD 50–51
Nvidia XGL 129
Object Desktop 74
ObjectBar 81
ObjectDesktop 81
ObjectDock 81
OCZ 35
oggenc 28
Oktatási Minisztérium 37
OpenBeOS.org 75
OpenOffice.org 1.0.1 100
Opteron 36
Optimal Access Inc. 18
Optimal Desktop 1.1.556 17
Oracle 78–79,132
Oregon Osaris 120
Jorigol 14
Orion 82–83
P-Trade 60–67
P4PB Ultra 42–43
P4PB Ultra Socket 478 42–43
P4PB Ultra-URL 42–43
Palm 75
Panasonic 122
Panda Antivirus for Windows .NET Servers 10
Panda Software 10
Panem 142
Pannon GSM 122
Paradox 78–79
PC Cillin 40,50–51,56–57
PCMark 108
PD 095-01 42
PD Hercules 42
PDF Software, S.A. 18
PDFSoft Favorites 1.0.0.6 18
PDQ 101–103
Pegasos 75
PeopleOnPage 1.1.269 18
PeopleOnPage, Inc. 18
Phase5 29
Philips 37,99,122
Philips 150S30 60–67
Philips Thunderbird 37
Phoenix Technologies 108
PhoenixBIOS 108
Pinnacle Expression 2.0 89–90
Pinnacle Systems 38,128
Pioneer 105 DVD-R/W 41
Pioneer DVD-117 71–73
Pixel 60–67
PixelView Saturn 150 38
PL/1 68–70
PlayStation 138
PlexTools 12
Plextor 12
PlexWriter 40/12/40S 12
PlexWriter PX-W4012TS 12
PostgreSQL 78–79
Power Magic Radeon 9700 Pro 48–53
Power Quest Drive Image 4.0 56–57
Power Quest Partition Magic SE 6.0 56–57
PowerBin DV2000 41
PowerChute Network Shutdown 37
PowerDirector 2.1 Pro DE 50–51
PowerDirector SE 1.1 50–51
PowerDVD XP 4.0 50–51
Powermarksra 84–86
PowerView 37
Primera 41
Primera Bravo Disc Publisher 41
Profonts Library 2000 LE 76
Proline Music & Light Kft. 82–83
Prolink Microsystems Corporation 38
Promise PDC20276 IDE RAID 42–43
ProQuake 29
PSI NT 121
Psion Revo 120
Psycle 1.66.2 18
psycledelics 18
Pulsar Hungary Kft. 14
pwICQ 27
QDI Platinix 8-A 54–59
QNX 25
Quake 29
Quake I 29
Quake II 29
QuickView Pro 27
qvcd 28
Qwerty Computer 54–59
Rage Rally 50–51
Rainbow Six: Rogue Spear – Black Thorn 50–51
Ramiris Rubin Rt. 12,48–53, 54–59,60–67
Rar 3.10 27
RarLab 27
Rational Software 133
RCE 60–67
RealNetworks 107
RealOne Player 50–51
Reason 82–83
Rebirth 82–83
Red Hat 99
Red Hat Technical Workstation 99
Rename Master 2.2.3 18
RenderSoft CamStudio 1.8 20
Resident Evil 138
Restore!!! Professional 50–51
ReWire 82–83
Rio Volt SP 150 14
Rio Volt SP 350 14
Route Planner 124–125
Roxio 89–90
RTL Klub Online 109
rtlmail 109
Rufusz Computer 71–73
Sacrifice 50–51
Samsung 53,99,122
Samsung 753S 71–73
Samsung Electronics Hungary 60–67
Samsung SyncMaster 35
Samsung SyncMaster 152B 60–67
SANity AVA 38
SANity DB 38
SANity near-line 38
SANity XA 38
Sanmina-SCI 129
Sanyo 34,121
SAP 132
SB Live! 107
Seagate 107
Seagate Barracuda ST340016A 71–73
Seagate Barracuda ST380021A 71–73
Sense/Net 11
Senseboard Technologies 121
Serious Sam: First Encounter 50–51
SGI Origin 3900 36
Sharp 99
Sharp Zaurus C-700 120
Shuttle 38
Shuttle AB48N 38
Shuttle AV40S3 38
Shuttle AV42 38
Shuttle MS52N 38
Shuttle MS54N 38
Shuttle MV43N 54–59
Shuttle Spacewalker 38
Siemens 122
Silent Hill 2 138
Silicon Graphics 68–70
SiluroDVD 50–51
SiS 34,38
SiS 650GX 14
SiS Xabre 34
Slimage 710A 60–67
Smart Painting 74
SMC EZCard 71–73
Socket A 42–43
Software Manager 29
Software Station 100
Soldier of Fortune II 45
Sonic Edge 37
SonicBlue 14
Sony 36,71–73,99,120,128
Sony NW-MS70D Network Walkman 120
Sony SDM-N50 60–67
SonyEricsson 121,122
SonyEricsson T68i 122
Sound Blaster Live! 5.1 71–73
Sparc 68–70
Spire EasyStream 71–73
Splinter Cell 21
Stardock 74,81
Steinberg Media Technologies 128
Storage Tank 74
Sun Microsystems 68–70,75,130
Sun ONE Application Server 7 16
Sun Solaris 25
Super DigiBin 41
SureThing CD-Labeler 41
SuSE Linux 14
SuSE Linux 8.1 100,104–105
SuSE Linux AG 14
Sved 60–67
Sweex 15 60–67
Sybase Anywhere/ASE 12.5. 78–79
Symantec 13,30–31,76
Symantec AntiVirus for NetApp Filers 13
Symantec AntiVirus for Network Appliance NetCache 13
Symantec Security Response 76
Symbian 120–121
Symbian OS 7 121
Symbian Series 60 120–121
Symmetra Tune-UPS 37
SyncMaster 191N 35
Szak Kiadó 142
Szerviz-Trade 71–73
Számalk Informatika Rt. 130
Számalk Rt. 117
Target WOP-35PS 71–73
Teac 53,107
Teac DV-W50E 38
TeamCD 008 27
Technotrade Informatikai Rt. 12,123
Telindus Hungary Kft. 110
The National Institute on Media and the Family 108
The Saul Zaentz Company 106
Time Warner Entertainment Company 106
Titan D5TB 71–73
TiVo 36
Tivoli 132–133
TMSC 35
TomTom 124–125
Toshiba 12,36
Toshiba e740 Pocket PC 123
Toshiba Magnia SG-20 12
Toshiba SD-M1612 71–73
Toshiba TLP-S30 12
Toshiba TLP-T50 12
Total Commander 18
Total Copy 1.1 18
Traktor DJ Audigy Edition 45
Trend PC-Cillin 2002 56–57
Tri-Star Pictures 106
Triplex Millennium Silver GeForce4 Ti 4600 48–53
TV remote controller 5.1 123
TypingMaster 2002 121
Ulead Cool 3D SE 3.0 50–51
Ulead VideoStudio 5 SE 45
Ulead VideoStudio 6 SE DVD 50–51
Unified Driver 99
Universal City Studios 106
Unix 10,101–103
USB 2.0 40–41
Vallen JPegger 4.0 23
Vapor 29
Vax 68–70
vcdimager 28
Via 34,38,40
Via Envy24HT 36
Via Envy24PT 36
Via KT266A 40
Via P4MA-Pro 54–59
Via P4PB Ultra-URL 42–43
Via Technologies 42–43
Via VPSD P4PB Envy 36
Via VT6103 42–43
Via VT6202 42–43
Videoive Mail 4 50–51
VideoLAN 16,25–26
ViewSonic VG500 60–67
VirtualDrive Professional 50–51
Vision Computer 71–73
VLIW 68–70
Vodafone Magyarország 122
Voyager 3.3.125 29
Warp3D 29
WarpVision GUI 27
WaveLab Lite 45
WebSphere 133
Wentil-Tech 48–53
Westel 122
Winamp 106
Winamp 2.81 106
Winamp3 106
WinCoder 50–51
WindowBlinds 74,81
Windows Commander 18
Windows Media 9 Pro 36
Windows Media Services 9 11
Windows Messenger 76
Windows XP 41,91–92
WinDVD 50–51
WinDVD 2000 3.1 2 channel 50–51
WinProducer 50–51
WinUAE 29
WPChg! 2.7.1110 24
Xbox 21,138
Xelo GeForce4 Ti4200 71–73
Xelo Radeon 9700 Pro 48–53
Xerox Phaser 7300 43
Xilinx 34
Y'z Shadow 81
Yahoo Instant Messenger 76
Yahoo! 106–107
YellowTab 75
Z! 27
Zap-O-Com 4.10 27
Zeta 75

Plextor

Vissza a gyökerekhez

A Plextor új, Ultra SCSI felületű PlexWriter PX-W4012TS CD-újraírója, miként nevéből is kitűnik, 40-szeres sebességgel írja a CD-R lemezeket és 12-szeres sebességgel a CD-RW-ket, olvasási sebessége pedig szintén 40-szeres.

PlexWriter PX-W4012TS: Ultra SCSI felületű CD-újraíró

Az ATAPI/IDE felület megjelenésével a SCSI csatolójú CD-R/W-meghajtók szűkölő piacán az utóbbi időben kiéleződött a verseny. Bizonyos – például hálózati – alkalmazások esetében azonban továbbra is előnyösebbek a SCSI felületű CD-írók/újraírók.

Az írás minőségét javító fekete tálcát használó PlexWriter 40/12/40S Burn-Proof, PoweRec és VariRec technológiával, valamint 4 Mbyte-os pufferrel bír, adatelérési ideje 120 ms, és a megszokott fehér kivitel mellett fekete változatban is kapható 2003. első negyedétől, 2 éves garanciával.

A kiskereskedelmi forgalomba kerülő változat csomagja a PlexWriter 40/12/40S mellett egy-egy CD-R és CD-R/W lemezt, audiokábelt tartalmaz, a Plextor saját PlexTools szoftverkészletével, a Nero CD-író programjával és az InCD-vel, továbbá 16 nyelvű kézikönyvvel együtt. Ajánlott végfelhasználói ára nettó 255 euró.

- Ramiris Rubin Rt. ✆ 412-4300
- www.ramiris.hu
- www.plextor.com

Toshiba

Több fény – kevesebbért

A Toshiba bemutatta legfrissebb kivetítőit a költségérzékeny felhasználók számára.

T50: a Toshiba új kivetítői műszaki tartalmukkal és formatervezésükkel is igazodnak a megcélzott felhasználói kör elvárásaihoz

A könnyű, 2,3 kg-os TLP-S30 és TLP-T50 típusú kivetítők 3 éves garanciával kerülnek forgalomba. Mindkét gép 1400 ANSI lumen fényerőt és 400:1 kontrasztarányt biztosít, így még jól megvilágított helyiségben is használható. A lámpa kíméléséről energiatakarékos Eco üzemmód gondoskodik. A két modell fizikai felbontásában tér el egymástól – az S30-as 800x600, míg a T50-es 1024x768 képponttal dolgozik.

A TLP-S30 és TLP-T50 kivetítőket elsősorban iskoláknak, oktatási intézményeknek és mobil felhasználóknak szánták, de mindkét modell belépő szintű házimozi-vetítőként is megállja helyét.

Vezeték nélküli mobil szerver

A Toshiba másik újdonsága a magyarországi piacon a Magnia SG-20 vezeték nélküli szerver. A Toshiba noteszgépeinél alig nagyobb kiszolgáló révén egy egész munkacsoport vagy iroda mobillá tehető, mivel a teljes hálózatot egyszerűen magával viheti és tetszőleges helyszínen könnyen felállíthatja.

A Linux-alapú SG-20-ban 566 MHz-es Intel Celeron processzor, 128 Mbyte PC100-as ECC SDRAM memória, egy EIDE kártya, két 40 Gbyte-os merevlemez és 10/100 Mbit/s-os Ethernet kártya (1 public WAN és 7 private LAN RJ-45-ös port, valamint portbővítéshez egy RJ-45-ös uplink), V.90-es DSP modem, ISDN és Wi-Fi opció található.

A Toshiba Magnia szervercsaládjában emellett hagyományosabb, rackbe szerelhető, illetve torony kialakítású, Intel Pentium III-alapú kétprocesszoros, valamint Intel Xeon-alapú kiszolgálók is megjelentek Magyarországon.

- Technotrade Informatikai Rt. ✆ 467-6111
- www.technotrade.hu
- www.toshiba-europe.com

Apple

Az első 17 colos noteszgép

Az Apple a San Franciscóban – lapzártánkkal egy időben – megrendezett Macworld Expo szakkiállítás és konferencia megnyitóján többek között bemutatta a legújabb PowerBook G4 modelljét, az első mobil számítógépet, amely 17 colos, azaz 43,18 cm-es képátlójú, szélesvásznú TFT képernyő köré épült. A különlegesen erős alumíniumötvözetből készült, alig 1 col (2,54 cm) vastag készülék súlya mindössze 3 kg. Egyúttal ez az első mobil számítógép, amely 54 Mbit/s sávszélességű IEEE 802.11g (AirPort Extreme) és Bluetooth vezeték nélküli illesztőket, FireWire 800 kaput és alulról megvilágított billentyűzetet is tartalmaz.

A legnagyobb PowerBook G4-es mobil számítógép alulról megvilágított billentyűzettel

A 17 colos PowerBook G4 akkora számítási teljesítményt és képernyőfelületet kínál, ami korábban csak az asztali számítógépek körében volt elérhető. A kijelző 1440x900 képpont felbontást nyújt, 16:10-es képarány mellett. Ez az Apple eddigi legnagyobb teljesítményű mobil számítógépe: 1 GHz-es PowerPC G4 RISC processzort, új alaplapi architektúrát, gyorsabb Nvidia grafikus vezérlőt és továbbfejlesztett CD-RW/DVD-R SuperDrive meghajtót kapott. Harmadszintű gyorsítótára 1 Mbyte-os és 333 MHz-en üzemelő, 512 Mbyte-os DDR RAM tárral rendelkezik.

Az új, 17 colos PowerBook G4 modell az Apple előre telepített Mac OS X 10.2 Jaguar operációs rendszerével iLife szoftvercsomagjával várhatóan 2003 februárjában kerül a viszonteladók üzleteibe. Ajánlott végfelhasználói ára nettó 3499 euró.

Az Apple a legnagyobb noteszgép mellett bemutatott egy 12 colos PowerBook modellt is, amelynek csak a képátlója kicsi, továbbá egy saját böngészőprogramot Safari és egy bemutatószerkesztőt Keynote néven, valamint az iTunes 3, iPhoto 2, iMovie 3 és iDVD 3 szoftvereket integráló iLife alkalmazáscsomagot. A Macworld Expo megnyitóját az Apple párizsi sajtórendezvényének közönsége műholdas közvetítés útján élőben kísérhette – a látottakról-hallottakról következő számunkban részletes összefoglalót adunk.

- Apple Hungary IMC (HDSys Kft.) ✆ 250-32-60
- www.apple.hu

Sense/Net

Online közvetítések Windows Media-alapokon

A Sense/Net a Microsoft Windows Media Service Provider (WMSP) program első és jelenleg egyetlen magyarországi tagja lett, amit az online internetes közvetítések terén szerzett, több sikeres projektre épülő tapasztalata tett lehetővé.

A WMSP olyan független cégeket tömörít szerte a világon, amelyek ügyfeleik számára Windows Media technológiára épülő szolgáltatásokat nyújtanak. A tagok a Sense/Nethez hasonlóan új megoldásokkal látják el a digitális média piacát, és kivételezett helyzetüknél fogva a legújabb Windows Media technológiához is elsőként férnek hozzá. A program tagjai elsősorban a videotömörítés, az élő közvetítés, a vállalati alkalmazások, a reklám és a digitális jogok kezelésének területén tevékenykednek.

A Windows Media Series 9 oldalai a Microsoft honlapján

A Microsoft marketing-, kereskedelmi és technológiai források biztosításával támogatja a WMSP-közösség tagjait.

Mint ismeretes, a Microsoft legújabb Windows Media Services 9 rendszerének nem végleges (béta) változatát 2002. szeptember 4-én mutatta be Bill Gates, számos ismert művésszel az oldalán. A Windows Media Services 9 rendszert a Windows Media lejátszó (Player) 9, a Windows Media Services 9, a Windows Media kódoló (Encoder) 9, a kodek, a Windows .NET Server 2003 operációs rendszer, továbbá a Windows Media Digital Rights Management 9 és a Windows Media alkalmazásfejlesztési készlet (Software Development Kit) alkotja. A végleges verzió megjelenését 2003 áprilisára tervezi a Microsoft.

Magyarországon a Sense/Net által szervezett net.Wednesday közönségének Gaál László, a Microsoft Magyarország fejlesztési szakértője mutatta be a Windows Media család legújabb tagját. A bemutatónak külön időszerűséget kölcsönzött, hogy a Sense/Net a TV2 által sugárzott Big Brother valóságshow folyamatos online közvetítését már Windows Media Services 9 technológiára építette.

- Sense/Net Kft. ✆ 464-7070
- info@sensenet.hu
- http://magyar.sensenet.hu

Epson

Színes lézernyomtató belépő szinten

Az új Epson AcuLaser C900 a nagy felbontású, színes lézernyomtatók előnyeit a fekete-fehér lézernyomtatók hatékonyságával és takarékosságával ötvözi. Olyan professzionális felhasználóknak – kisebb irodáknak és munkacsoportoknak – szánják, akik tintasugaras nyomtatójukat szeretnék lézernyomtatóra cserélni, vagy fekete-fehér lézernyomtatójukat színes lézernyomtatóval kívánják felváltani.

Fekete-fehér üzemmódban 14 másodperc alatt készül el az első oldallal, és percenként 16 oldal nyomtatására képes.

A fekete-fehér nyomtatás költségei az egyszerű fekete-fehér lézernyomtatókra jellemző árkategórián belül maradnak a külön fekete tonernak köszönhetően.

Színes üzemmódban az AcuLaser C900 az Epson Fine Dot Control (finompont-vezérlés) technológiája révén maximum 2400 dpi felbontásra képes, az első oldallal 25 másodperc alatt készül el, és ebben a felbontásban percenként 4 oldal a nyomtatási sebessége. Az AcuLaser C900 az Epson új MicroPolymer tonerét használja.

Energiatakarékos (stand-by) üzemmódban zajszintje kevesebb mint 39 dB, míg nyomtatáskor 54 dB. Alapkiépítésben egy többcélú, 200 lap befogadására alkalmas papíradagolót tartalmaz. A szokványos DIN A/4 méretű lapok mellett borítékra, fóliára és újrafeldolgozott papírra is képes nyomtatni, ha azok nem haladják meg a 163 g/m^2-t.

A kiegészítőként kapható, 500 lapos papírkazetta révén a teljes kapacitás 700 lapra növelhető, és további opcióként duplex egység is választható. Szériatartozéka a párhuzamos, illetve USB csatlakozófelület, a hálózati alkalmazáshoz készített C900N modellt 10/100 BaseTX Ethernet csatoló is kiegészíti. Mindkét változat támogatja a legelterjedtebb operációs rendszereket Windows 95-től, illetve Macintosh 8.1.-től felfelé. Az Epson AcuLaser C900 ajánlott bruttó végfelhasználói ára 1160 euró, a C900N modellé 1305 euró. Egyéves helyszíni garancia érvényes rájuk, amely opcióként háromévesre bővíthető.

Epson AcuLaser C900: kisebb irodáknak és munkacsoportoknak

Hálózatkész színes lézer

Itt adunk hírt az Epson másik újdonságáról, az AcuLaser C1900, szakmai felhasználóknak szánt színes lézernyomtatóról, amely alapkivitelben 10/100BaseTX Ethernet hálózati csatolóval bír, és támogat minden általánosan használt hálózati protokollt. Nagy teljesítményű, 300 MHz-es processzorral, valamint 32 Mbyte munkamemóriával rendelkezik, amely 1024 Mbyte-ig bővíthető. A Windows és Mac OS operációs rendszerek mellett Linux és Unix alatt is használható, opcióként PostScript-támogatás, duplex egység és vezeték nélküli hálózati csatlakozás is rendelkezésre áll. Felbontása és nyomtatási sebessége megegyezik az AcuLaser C900 színes lézernyomtatóéval.

Ajánlott bruttó végfelhasználói ára 1595 euró, ez a választott opciók függvényében 2028,84 euróig nőhet.

- www.epson.hu
- www.ratrade.hu
- www.hrp.hu
- www.ingrammicro.hu
- www.dnn.hu

Panda Software

Béta verzió .NET szerverhez

A Panda Software elérhetővé tette Panda Antivirus for Windows .NET Servers nevű termékének béta verzióját, amely ingyenesen letölthető a www.pandasoftware.com/beta weboldalról. A szoftver védelmet nyújt a teljes Windows .NET Server 2003 termékcsoport (Windows .NET Web Server, Windows .NET Standard Server, Windows .NET Enterprise Server and Windows .NET Datacenter Server) számára.

Az új verzió legfontosabb fejlesztései közé tartozik a fürtözött és többprocesszoros környezetek támogatása 8 szemű fürtökig, illetve 32 processzorig. A vírusellenőrzés a file-szervereken a felhasználói műveletek megszakítása nélkül zajlik, az új, ismeretlen vírusok karanténba kerülnek, és a tömörített file-formátumokat is átvizsgálja a víruskereső – beleértve az ACE, ARJ, BZ2, CAB, LHA, LZH, PAK, RAR, TAR, UPX, ZIP és ZOO formátumú tömörített file-okat, valamint az EML, MIME, MSG, UU, UUE, XX és XXE e-mail formátumokat.

Panda Antivirus Enterprise Suite: a hamarosan megjelenő Windows .NET Server 2003-hoz is

- Panda Software Hungary ✆ 469-7099
- hungary@pandasoftware.com
- www.pandasoftware.com

IBM

16 utas eServer

Az IBM nagy teljesítményű, 16 processzoros kiszolgálókat jelentett be.

Az eServer x440 típusú, Intel Xeon processzoros gépek rackbe szerelhetők, és elsősorban a megbízhatóságot és rugalmas bővíthetőséget elváró adatközpontokba szánják őket.

Rendkívül kis helyigényűek, szabványos állványba szerelhetők, ahol teljes 16 processzoros kiépítésben is mindössze 8 U (unit, azaz egységnyi) helyet foglalnak el valamivel több mint 35 cm-es magasságukkal. 16 processzoros, 8 Gbyte memóriát és két 18 Gbyte-os merevlemezt tartalmazó változatuk induló ára 81 332 dollár.

IBM eServer x440: sok Intel Xeon processzor kis helyen

Ez nem tartalmazza az áfát és az operációs rendszer árát sem, ami lehet Linux vagy Windows is.

- www-5.ibm.com/hu/products/servers/xseries/
- www.pc.ibm.com/us/eserver/xseries/

Symantec

Hálózati tárolók védelme

A Symantec két új megoldást jelentett be a hálózati tárolók és a tartalomtovábbító berendezések védelmére.

A Symantec AntiVirus for NetApp Filers és a Symantec AntiVirus for Network Appliance NetCache a vállalat AntiVirus Scan Engine 4.0 vizsgálómotorjában alkalmazott eljárásokra épül, gyors, méretezhető és megbízható vírusellenes védelmet ad.

A Symantec AntiVirus for NetApp Filers egy keresővel több tárolót képes kiszolgálni, így csökken a hardverre és a kezelésre fordított költség, ugyanakkor biztosított az értékes adatok vírusfertőzés okozta sérülés vagy törlés elleni, valós idejű védelme, emellett csökken annak valószínűsége, hogy a fertőzést követően költséges adathelyreállításra legyen szükség.

A központi elkülönítő révén a rendszergazdák minden javíthatatlan, vírussal fertőzött file-t egy központi szerveren levő, biztonságos területre helyezhetnek át a későbbi vizsgálatok céljára.

Az interneten és a céges intraneten történő információ-hozzáférés és -továbbítás veszélyes vírusfertőzéshez vezethet a vállalaton belül.

Az internetátjáróra telepített Symantec AntiVirus for Network Appliance NetCache a NetCache berendezéseken áthaladó HTTP- és FTP-forgalom számára egyaránt átfogó vírusvédelmet biztosít.

Az Internet Content Adaptation Protocol (ICAP, internettartalom-formáló protokoll) 1.0-n keresztül illeszkedő Symantec AntiVirus for Network Appliance NetCache folyamatosan vizsgálja ezt a forgalmat és a fertőzött file-okat még azelőtt kijavítja, mielőtt azok a NetCache berendezésen tárolásra kerülnének és a felhasználók számára elérhetővé válnának.

A hálózati tárolómegoldások sajátságos igényeinek megfelelően mindkét termék minimális erőforrást igényel a meglevő rendszereken.

A NetApp tárolóeszköztől és a NetCache berendezéstől függetlenül működő Symantec AntiVirus vizsgálómotor a nagyfokú méretezhetőség és a megbízható víruselhárítás végett több víruskereső szerver közötti önműködő terheléselosztással alkalmazkodik a növekvő forgalomhoz.

- http://enterprise-security.symantec.com
- www.symantec.hu

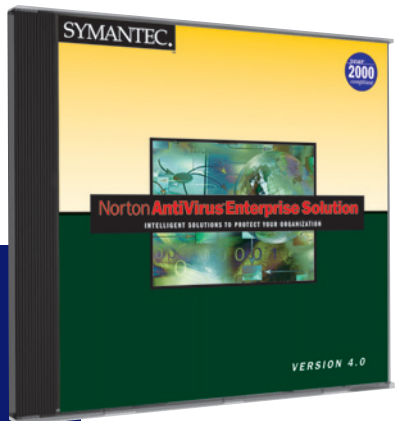

A két új megoldás a Symantec AntiVirus Scan Engine 4.0 vizsgálómotorjára épül

Pulsar

Club3D Ati Radeon 9500 Pro

A sikeres Radeon 9500-as grafikus kártya után itt a Pro változat a holland Club3D-től. Az új videovezérlő 128 Mbyte memóriát kapott, többi jellemzője megegyezik az előző kiadással, vagyis 275 MHz-es a magórajele és ugyanekkora frekvenciájú a 128 bites BGA DDR memória. A DDR RAM kapacitása tehát kétszeresére nőtt, de a Pro változat a 9500-ashoz viszonyítva csak mintegy 15%-kal magasabb árú.

➪ www.club-3d.nl

ECS L4S5MGXL+

Az Elitegroup Computer Systems (ECS) új integrált Pentium 4-es alaplappal jelentkezett, amely a SiS 650GX lapkakészletével készül és 533 MHz-es FSB-t támogat. Integrált grafikus vezérlője 3D-s programokhoz is megfelel, emellett AC'97-es hangvezérlő, 2.0-s verziójú USB-vezérlő és LAN-vezérlő is helyet kapott az alaplapon.

➪ www.ecs.com.tw

SonicBlue CD-s MP3-lejátszók

A SonicBlue bemutatta két új CD-s MP3-lejátszóját, amelyek Magyarországon is elérhetők. A két készülék az SP termékcsaládot gazdagítja, formatervezésük merész és letisztult, tudásuk az új SteadyPlay technológiának köszönhető hosszabb rázkódásvédelemmel, az eddiginél is jobb hangzással és további szolgáltatásokkal bővült. A Rio Volt SP 150 lejátszó MP3 és WMA formátumú file-ok lejátszására képes CD-ről, CD-R-ről, CD-RW-ről és audio-CD-ről egyaránt. 16 perces SteadyPlay rázkódásvédelem és háromsoros LCD kijelzővel rendelkezik, amely támogatja az ID3 tagek megjelenítését. Az equalizer mellett a műsorszámok ismétlése és véletlenszerű váltogatása, továbbá műsorlista is beállítható rajta. A Rio Volt SP 350 ugyanazokat a file- és lemezformátumokat támogatja, mint kisebb testvére, a SteadyPlay rázkódásvédelme azonban 32 perces, és FM rádió is helyet kapott benne. Négysoros, háttérvilágításos LCD kijelzője MU3 műsorlista és ID3 tag kijelzésére is alkalmas.

A SonicBlue honlapján számos innovatív termék tekinthető meg

➪ Pulsar Hungary Kft.
✆ 219-0395
➪ www.pulsar.hu
➪ www.sonicblue.com

SuSE Linux

Megújult a pedagógusok oldala

A SuSE Linux pedagógusok és diákok számára meghirdetett akcióiról hírt adó, megújult oldal egyik fő célja, hogy olyan többletinformációkkal szolgáljon, amelyekkel a Linux iskolai felhasználóit segítheti.

Az új oldal ezenfelül folyamatosan közzétételre kerülő új programleírásokat tartalmaz és támogatást nyújt a pedagógusok számára a SuSE Linuxhoz.

A http://pedagogus.suselinux.hu címen elérhető oldal négy részből áll. Az információ rovat a SuSE Linuxról és a vele kapcsolatos legfrissebb eseményekről ad tájékoztatást.

Az ismertetők keretében minden hónapban bemutatásra kerül egy-egy szoftvertermék, amely az oktatás szempontjából hasznos lehet.

A közösségi oldalakon az iskolák megoszthatják egymással linuxos tapasztalataikat, és ezt a célt szolgálja majd a hamarosan induló pedagógus-levelezőlista is.

Hamarosan indul a pedagógus-levelezőlista is

A letöltés címszó alatt pedig többek között azok a programok találhatók, melyeket az ismertetők rovat bemutatott és amelyek nincsenek benne a disztribúcióban vagy magyar nyelven korábban nem voltak elérhetők.

➪ SuSE Linux AG magyarországi irodája
✆ 450-0921
➪ info@suselinux.hu
➪ http://pedagogus.suselinux.hu

C3, [origo]

Frissített a [freemail]

Magyarország legnépszerűbb ingyenes, internetes levelezési rendszere megszépült külsővel és számos új kényelmi szolgáltatással jelentkezett az ünnepekre. Az [origo] és a C3 stábja igyekezett kellemesebbé és még könnyebbé tenni annak a rengeteg netezőnek a levelezését, akik a [freemail] több mint egymillió postafiókját használják. A levelezőszolgáltatás új felülete illeszkedik az [origo] arculatához, így a portált használók jobban kiismerhetik magukat rajta. A [freemail] és az [origo] kapcsolata szorosabbá és szervesebbé vált: minden oldalon megtalálható az a navigációs panel, melynek révén el lehet jutni a portál bármelyik szegletébe, és lehet keresni a Vizsla segítségével, sőt az [origo] legfrissebb híreit is olvashatják az érdeklődők. Az új arculat ugyanakkor megtartotta a [freemail] korábbi elrendezését, azaz minden ugyanott és ugyanúgy érhető el, mint korábban.

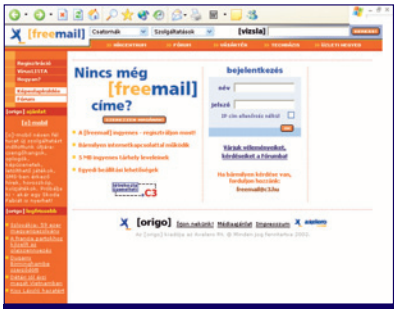

Az üzemeltetők az atalakult@freemail.hu címre várják az észrevételeket

Egyúttal egy sor olyan kényelmi szolgáltatás is bevezetésre került, mint a vírusszűrés, a levélkézbesítési szabályok (szűrők), a levélírás felfüggesztése, a levelek lemezre mentése, a levelek rendezése bármely paraméter szerint és a visszajelzés a kiküldött levelek olvasottságáról.

➪ www.origo.hu
➪ http://freemail.hu

Éves nagyüzem

Két újévi CD-nken a szokásosnál kicsit jobban összpontosítunk a kikapcsolódásra. Most visszaállt a hagyományos rend, ismét többségbe kerültek a megszokott alkalmazások.

Magyar PC Magazin

Harmadik, a Honosító Műhely anyagait tartalmazó újévi CD-nk is nagyon sikeresnek bizonyult, sok olvasónk fantáziáját ragadta meg a majd' 700 Mbyte-nyi magyar nyelvű shareware és freeware program. Nos, itt a folytatás, egy negyed CD-t kitevő újabb dózis.

Aki Windowsa alatt új látványra vágyik, annak érdemes elolvasnia Szoftver rovatunk windowsos felületcsinosítókról szóló cikkét. Természetesen az ott említett programok is megtalálhatók e havi korongunkon.

DVD-lejátszó ingyen!

A neten naponta jelennek meg az újabbnál újabb „freeware" DVD-playerek Windowsra. Sajnos idáig midegyikükről kiderült, hogy vagy illegálisan szerzett lejátszómotort használnak, vagy nekünk kell egy ilyet „szereznünk" alájuk, esetleg a saját bütykölésű motor épp hogy csak működik egy, a miénknél kétszer gyorsabb gépen.

Pedig van jó freeware DVD-lejátszó Windowsra! A VideoLAN kliens windowsos változata ilyen, igaz a róla szóló cikkünk nem a DVD-lejátszási képességeit taglalja, de érdemes kipróbálni!

Microsoft DirectX 9

Hosszú tesztelés után elkészült a DirectX 9-es verziója. A windowsos multimédia rendszer alapja több nyelven is megjelent, sajnos magyarul nem. CD-mellékletünkre az angol telepítője került, szerencsére magyar Windowson is telepíthető. Telepíthető, de le nem szedhető. A Microsoft Windows Me és XP alatt egy új rendszer-visszaállítási pont létrehozását javasolja, ha mégis meg szeretnénk szabadulni a DirectX 9-től. A neten találtunk egy Windows XP-hez való leszedő programot, de ezt nem a Microsoft készítette, ezért mindenki a maga felelősségére próbálja ki...

Az új DirectX azonnali felrakásával egyébként még érdemes várni kicsit. Bár megjelentek az ezt támogató első meghajtóprogramok egyes grafikus kártyákhoz, de a DirectX 9-et igénylő programok – főleg játékok – megjelenéséig nem fogunk igazi változást látni.

Sun ONE Application Server 7, Platform Edition

A mai modern, internetalapú informatikai infrastruktúra általában többrétegű. Az elsőben – az adatrétegben – találhatók adataink, adatbázisaink. A felhasználók és az adatréteg közé épül az az alkalmazásréteg, mely lehetőséget ad arra, hogy ne a kliensrétegben, hanem itt hajtódjanak végre a komplex műveletek, számítások, elemzések, azaz az üzleti logika. A felhasználók a webes megjelenítési réteggel kerülnek kapcsolatba, mely számukra nyújt kölcsönhatási lehetőséget az adatréteggel.

A közbenső adatréteg legfontosabb eleme az alkalmazásszerver, mert ez biztosítja az alábbi funkciókat:

- Magas fokú skálázhatóság, ezáltal sok felhasználó kiszolgálása.
- Nagy volumenű tranzakciók kiszolgálása és 7x24 órás, magas rendelkezésreállású működés.
- Adatok, alkalmazások és folyamatok konszolidálása különböző technológiák révén.

A Sun ONE Alkalmazásszerver 7-es verziója a legújabb Java szabványok (J2EE1.3) támogatásával mindezeket a funkciókat képes biztosítani.

A CD-nkre került windowsos (Windows 2000 Server SP2+, Windows 2000 Advanced Server SP2+, Windows 2000 Professional SP2+, Windows XP Professional SP2+) Platform változat ingyenesen használható mind fejlesztési célokra, mind pedig éles alkalmazásokban. Ez a változat elsősorban kisebb vállalkozások igényeit elégítheti ki, szükség esetén fizetős támogatás is igénybe vehető hozzá. Komolyabb igények esetén, nagyobb vállalkozások számára a nagyobb, fizetős verziók ajánlottak.

A Sun weboldalain és CD-nken bővebb angol nyelvű dokumentáció is található a Sun ONE Application Server 7-hez

Frissítések, elmaradások

Előző havi CD-inken szerepelt a Bochs PC-emulátor 2-es verziójának előzetes kiadása. Mint ahogy várható volt, azóta elkészült a végleges 2-es verzió is – természetesen ez is mostani CD-nken „landolt".

Szintén menetrend szerint befutottak a Microsoft Internet Explorer aktuális biztonsági frissítései is. Mint korábban, ezek angol és magyar változata most is korongunkat gazdagítja.

Több olvasónk is hiába kereste a korábban beígért Cool Edit Pro próbaverziót. Akinek azóta sem sikerült letöltenie (20 megánál is nagyobb a „kicsike"), most végre megtalálhatja a \cikkek\agora mappában. Elnézést a késésért!

Igazi freeware-ek

Egynémely fejlesztő időkorlátos próbaverzióinak licencét „freeware”-ként jelölik meg a szoftverkönyvtárakban, bízva abban, hogy így többen töltik le a programot.

Herczeg József Tamás

Sokszor csak a telepítés után vagy a szerzői weblapra elszörfözve derül ki, hogy a freeware-nek hitt program adott verziója csak bizonyos ideig a miénk. Azokon a helyeken, ahol a látogatók közreadhatják véleményüket, ilyen esetben van mindig negatív visszajelzés, és kérik a szerkesztőket, hogy módosítsanak, mert az információ távol áll a valóságtól. A szerkesztők nem mindig tehetnek róla, mert csak a kapott adatokat továbbították (külhonban PAD file-ban beküldött információk alapján frissítik az adatokat).

Lássunk azonban néhány valódi freeware-t!

GenesisII 3.2.2

A skót Geomantics Ltd. fejlesztőinek köszönhetően világokat teremthetünk: pár kattintás, és kész a festői táj! Különféle szerkesztőkben állíthatjuk be

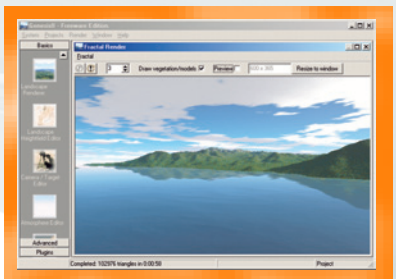

GenesisII: valódi tájakat modellezhetünk földrajzi adatokból

a paramétereket. Nemcsak a domborzat tulajdonságait határozhatjuk meg, hanem a növényzetét és a lakott területét is.

A térbeli leképezés az OpenGL rendszerrel történik. Webhelyén fraktálalapú tájképgenerátor modult, VRML és TIN exportálót, GIS (Geographic Information System – földrajzi információs rendszer) vektoros adatillesztőt találunk, és még néhány más plug-int.

Valamivel többet tud a 40 dolláros „light” verzió, a maximumot pedig a 100 dolláros „professional” változat nyújtja.

➪ Fejlesztő: Geomantics Ltd. – www.geomantics.com/genesisII.html

HTML-Kit 1.0 Build 292

A profik csakis szövegszerkesztővel kódolják a weboldalakat. A HTML-Kit is ilyen program, és azért keltette fel az

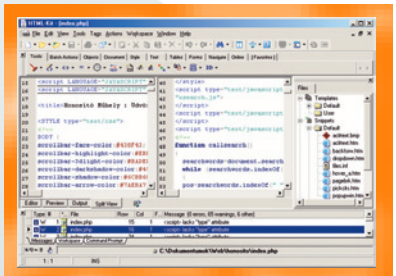

HTML-Kit: mindentudó készlet weboldal szerkesztéséhez

érdeklődésemet, mert a Download.com látogatói többször töltötték le, mint a HomeSite-ot, és a 2700 (!) felhasználói vélemény 95%-a pozitív! Jó néhány HTML-kódolóval volt dolgom, de állíthatom, hogy a HTML-Kit freeware-ben a csúcsok csúcsa. Más webes formátumokat (XML, ASP, PHP...) is megnyithatunk vele, és programszerkesztőként is megállja a helyét. Fő előnye, hogy plug-in modulokkal tovább bővíthetők a lehetőségei. A webhelyén már találunk is jó párat, sőt egy modulgenerátorhoz is hozzájuthatunk. A szöveget átalakíthatjuk Unicode vagy UTF8 kódolásúra. A TIDY lefuttatásával ellenőrizhetjük a kódot, sőt a program tudja használni a Microsoft Word helyesírás-ellenőrzőjét. Ezek már az extrák extrái!

➪ Fejlesztő: Chami.com – www.chami.com/html-kit/

Optimal Desktop 1.1.556

Több szoftverkönyvtár szerkesztőinek ajánlatában is szerepelt az utóbbi időben az Internet Explorernek ez a különleges továbbfejlesztése, amely munkaasztalunk és a világháló magasabb fokú integrációját nyújtja. Sokkal kevesebbet kell kattintanunk, ha egy file-ra van szükség a gépünkön, vagy fel akarunk keresni egy webhelyet. Az adatok többszintű csoportosításával tetszőleges tartalmú csomópontokat („node”) és tárolókat („container”), illetve ezekből álló portálokat alakíthatunk ki.

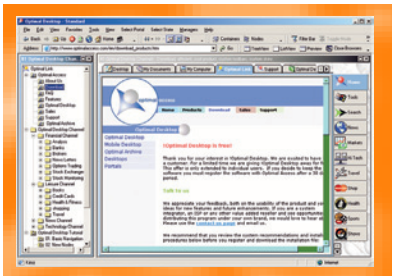

Optimal Desktop: ideális munkahely a neten dolgozóknak

A csomópontokban szűrőkkel szabályozhatjuk a file-típusok megjelenítését. Az *Optimal Link* hivatkozásgyűjteményben saját ikonokkal cserélhetjük le az alapbeállítás szerintieket. A különféle asztal-elrendezések elmenthetők, így ha egy gépet többen használnak, mindenki saját arculatát töltheti be. Szóval a többdokumentumos kezelőfelületet nagyon magas szintre fejlesztették!

Kaspersky Anti-Virus PC Magazin Edition

Használati Engedély

A PC Magazin és a 2F 2000 Kft. megállapodása révén a magazin olvasóinak lehetőséget biztosítunk a Kaspersky Anti-Virus PC Magazin Edition szoftver ingyenes kipróbálására. A havonta megjelenő szoftver kizárólag magánhasználatban lévő számítógépen való telepítésre és használatra jogosítja fel a felhasználót. A szoftver használatát birtoklása teszi jogszerűvé a lap megjelenésétől a következő szám megjelenéséig. Ezen időtartam alatt az olvasóknak módjuk van letölteni a napi vírusadatbázis-frissítéseket. A felmerülő technikai problémákhoz a *support@2f.hu* e-mail címen vagy a 06-90-290-014-es emelt díjas telefonszámon kérhetnek segítséget.

A szoftver használatát biztosító elektronikus kulcs érvényessége a lejárat után a PC Magazin következő számában található újabb elektronikus kulccsal egyszerűen meghosszabbítható, a szoftver újratelepítést nem igényel.

Saját ZIP-tömörítője van, de az *Optimal Archive* társítható az ARJ, a RAR és a TAR formátumhoz, az archívokat pedig mappaként kezeli.

Amikor először találkoztam vele, azt hittem, a hasonló magas szintű integrációt kínáló 50 dolláros ActivatorDeskről (➪ www.activatordesk.com/) van szó, de az Optimal Desktop freeware, ingyen regisztrálható a 30 napon túli használathoz.

➪ Fejlesztő: Optimal Access Inc. – www.optimalaccess.com/en/product_overview.htm

PDFSoft Favorites 1.0.0.6

Egy spanyol fejlesztőcsoport hiányát érezte a navigálásnak a PDF dokumentumokban, és elkészített egy praktikus kiegészítőt, amivel egy adott PDF dokumentum tetszőleges oldalaihoz

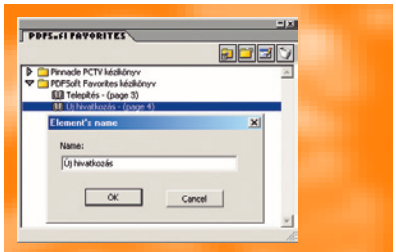

PDFSoft Favorites: többoldalas PDF dokumentumban is könnyű a navigálás

könyvjelzőket tehetünk. Telepítése után az Adobe Acrobat 5 vagy az Acrobat Reader 5 *Eszközök* menüjéből nyithatjuk meg (tehát régebbi verzió esetén frissítsünk 5-ösre). Új dokumentumhoz hozzunk létre új mappát, és abban készítsük el a hivatkozásokat, melyeket célszerű olyan névre keresztelni, amire később is emlékezni fogunk. Törölt dokumentumok esetén könnyűszerrel eltávolíthatjuk a fölöslegessé vált könyvjelzőket.

Figyelem! A programnak két külön változata létezik, egyik csak az Acrobathoz, másik csak a Readerhez használható.

➪ Fejlesztő: PDF Software, S.A. – www.pdfsoft.com/VPDFSoft/Products/plugins/Favorites.html

PeopleOnPage 1.1.269

Az Internet Explorer-kiegészítő telepítése és egy laza regisztrálás után újabb közösséghez csatlakozhatunk. Indításakor az IE a *POP!* panelt nyitja meg a böngészősávban, a címsor alatt elhelyezi a POP! eszköztárát, és keresi az adott helyen tartózkodó személyeket, akiknek azonnali üzeneteket vagy e-mailt küldhetünk. Randevú módban az ilyen jellegű profilunknak megfelelő egyéneket mutatja meg, világ módban az oldal felkeresésének sorrendjében láthatjuk a személyeket. A POP! kártyához fényképet vagy más képet tölthetünk fel. A nemkívánatos üzeneteket

PeopleOnPage: találkahely a világhálón – a legmegfelelőbb partnert kereshetjük

blokkolhatjuk. Átnézhetjük és módosíthatjuk a látogatott weblapokon hagyott graffiti üzeneteket. A POP! adatbázisában lévő előzményeket egyetlen kattintással törölhetjük, így eltüntethetjük nyomainkat. Fejlesztői gondoltak arra is, hogy sok gépet többen használnak: leegyszerűsítették a felhasználóváltást.

➪ Fejlesztő: PeopleOnPage, Inc. – www.peopleonpage.com/

Psycle 1.66.2

E nyílt forráskódú zeneszerkesztő fejlesztése pár hónap híján három éve folyik, a gárda a trackerekhez nyúlt vissza. Jelenleg 32 sávos pattern-szerkesztő áll a rendelkezésünkre, melybe a szóköz billentyű megnyomása

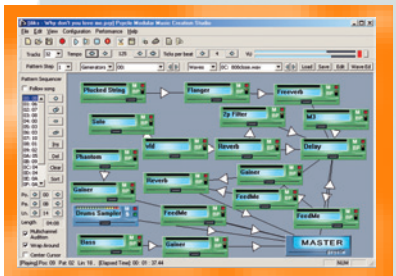
Psycle: a jó öreg trackerek és a korszerű VST-hangszerek ötvözete

után írhatunk be hangjegyeket és parancsokat, valamint innen vezérelhetjük a „gépeket". A gépek generátorok, effektusok lehetnek, és ide tartozik maga a „mester" gép is. Ezeket a *Machine* nézetben kapcsolhatjuk össze, hogy módosítsák a jeleket. A komponáláshoz nemcsak hangmintákat, hanem VST2-es hangszereket és beépülő modulokat is felhasználhatunk. Sztereó mintavételezője támogatja a WAV file-okat és az IIF hangmintákat. Érdemes elszörfözni a webhelyére, mert dalok, hasznos kiegészítők között böngészhetünk.

➪ Fejlesztő: psycledelics – psycle.pastnotecut.org/

Rename Master 2.2.3

A Rename Mastert akkor találjuk igazán hasznosnak, ha egyszerre sok file-t kell átneveznünk. Nevéhez méltóan mesterien teljesíti feladatát!

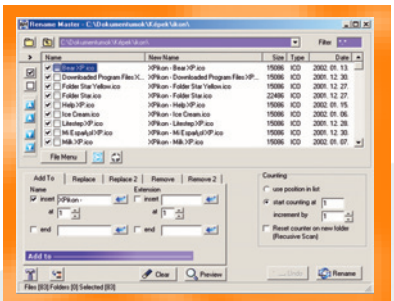
Rename Master: az átnevezés tulajdonságait parancsfile-ba menthetjük el

Az átnevezendő file-okat tartalmazó mappa elemeit szűrhetjük, tehát az átnevezést korlátozhatjuk például egy bizonyos file-típusra. Beszúrhatunk adott pozíciónál szöveget a névbe vagy a névkiterjesztésbe, vagy teljesen újakra cserélhetjük őket, esetleg törölhetjük is. Az írásmódot megtarthatjuk, vagy három lehetőség közül választva átalakíthatjuk. A végleges átnevezés előtt előnézetben tesztelhetjük az új neveket. A megadott paramétereket a *Scripts* gomb helyi menüjéből későbbi felhasználáshoz elmenthetjük.

➪ Fejlesztő: Jackass JoeJoe – jackass.arsware.org/rm.php

Total Copy 1.1

A Total Commander – korábbi nevén Windows Commander – használóinak a háttérben történő másolás már pár éve nem probléma. A Total Copy ugyan nem tud a háttérben másolni, viszont a Windows Intéző egyik újabb hasznos továbbfejlesztése. A másolandó/áthelyezendő file(-ok) jobbgombos helyi menüjéből férhetünk hozzá. A műveletet szüneteltethetjük, majd folytathatjuk. Szabályozhatjuk a másolás sebességét – ha ezt korlátlanra állítjuk, érdekes adatokkal szolgálhat a másodpercenként megmozgatott Kbyte-okat illetően. A végrehajtáshoz szükséges hátralévő időt és a maradék byte-okat is kijelzi.

➪ http://ranvik.net/totalcopy/

Aki nem tud magyarul, az is megtanul

A Honosító Műhely munkatársai lankadatlanul dolgoznak. Bár januári lapszámunkhoz teljes CD-nyi válogatást közöltünk a gyűjteményből, azóta ismét érdekes programokkal gyarapodott.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A honosítócsapat legfrissebb kínálatában ismét sikerült néhány nagyon hasznos programot találnunk. Ezek többsége a multimédia jegyében fogant, pontosabban vagy CD-íráshoz, vagy video- és hangfeldolgozáshoz használható.

Ashampoo BurnYa! AudioCD 1.20

A manapság megjelenő CD-író programok mindig több és több szolgáltatással igyekeznek megnyerni a felhasználókat. Az Ashampoo BurnYa! AudioCD nem áll be a sorba, inkább az egyszerűségre és a könnyű kezelésre helyezi a hangsúlyt.

Segítségével zenei CD-ket állíthatunk össze és írhatunk meg. Pár egérkattintással megsüthetjük műsorlistánkat (playlist) hagyományos audio- vagy MP3-as adat-CD-nek. A program WAV, MP3 és Ogg Vorbis file-okból közvetlenül képes a CD-re írni. Az indítást követően máris a számok listáját készíthetjük. Az album összeállításakor a lista alatti kijelzőn figyelhetjük, mennyi szabad hely van még a korongon. A program a számok hangerejét képes automatikusan normalizálni, írás előtt szimulálást végezni, és automatikusan meg tudja választani az írás sebességét. Írás közben figyelemmel kísérhetjük a puffer állapotát, melynek tükrében magunk is változtathatunk az írási sebességen.

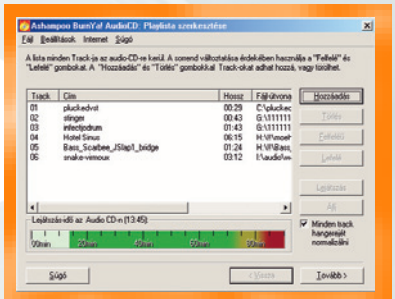

Ennél egyszerűbben nehéz lenne audio-CD-t készíteni

A program regisztrálatlan változata 10 napig használható, ám ez idő alatt a netről ingyenesen beszerezhető tesztkulccsal további 30 napig meghosszabbítható a tesztidőszak. Ezt követően regisztrálnunk kell. Windows 9x/Me/NT 4.0/2000/XP alatt működik.

➪ \honosito\audio\lejatszok\ashampoo_burnyaaudiocd120_sd.exe

Easy Thumbnails 2.53

Weboldal készítésekor a gyors letöltés végett fontos, hogy kis képeket használjunk. Készíthetünk miniatűrökből képgalériát is, amelyben a pici képek alapján eldönthetjük, le kívánjuk-e tölteni a teljes méretű képet.

Az Easy Thumbnails praktikus kis ingyenes segédprogram, mellyel egyrészt miniatürizált képeket (thumbnail) készíthetünk, másrészt számos elterjedt formátumú (JPG, PNG, PBM, PGM, PPM, TIF, FAX, TGA, VDA, EMF, WMF, BMP, DIB, RLE, PCX) képet méretezhetünk át. A képeket forgathatjuk, állíthatjuk a fényerejüket, kontrasztjukat, élességüket, minőségüket – a végeredményt azonnal láthatjuk a beépített képnézőben. A program JPEG formátumban tömörített képeken képes veszteségmentes módon elvégezni az elforgatást. Fő erőssége az újra-mintavételezési (resample) lehetőség: kilenc különböző újra-mintavételezési algoritmus közül választhatunk.

A miniatűrök elkészítése csoportosan is történhet, az eredmény tetszőleges mappába irányítható. A megkülönböztetés végett a képeket automatikusan elláthatjuk a nevükbe illesztett elő vagy/és utótaggal. A miniatűrökből automatikusan készíttethetünk weboldalt a HTML sablon használatával, amit kedvünkre átszabhatunk saját ízlésünk szerint. A program kiemelten támogatja a parancssori kapcsolók használatát. Az Easy Thumbnails 2.53 Windows 9x/Me/NT 4/2000/XP alatt működik, ingyenes.

➪ \honostio\grafika\egyeb\EasyThumbnails_hu.exe

Disk Watchman 1.2.75

Bizony még manapság, az óriási kapacitású háttértárak korában is

Easy Thumbnails: a miniatűrök mestere

megesik, hogy egyszer csak keresgélni kell a szabad helyet a soha meg nem tölthetőnek hitt 100 Gbyte-os merevlemezen.

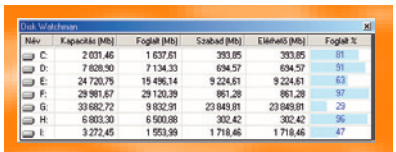

Minden merevlemez megtelik egyszer, de a Disk Watchman segít a helycsinálásban

A Disk Watchman folyamatosan ellenőrzi számítógépünk helyi és csatlakoztatott hálózati meghajtóit, így figyelemmel kísérhetjük a szabad területek alakulását. Megmutatja a meghajtó kapacitását, a foglalt és a szabad terület méretét, Windows NT/2000/XP esetében pedig az épp bejelentkezett felhasználó által elérhető szabad helyet. Nyomon követi a meghajtókon történt változásokat, és a file-ok másodpéldányait is fel tudja kutatni.

Kezelőfelülete rendkívül egyszerű, áttekinthető. Ha duplán kattintunk a kiválasztott meghajtóra, arról bővebb adatokat kaphatunk. A beállítások és eszközök a jobb egérkattintásra felbukkanó menüből érhetők el. A Disk Watchman a Windows beépített lemezrendezőjét és lemezkarbantartóját is elérhetővé teszi, továbbá egyéb tetszőleges eszközöket is besorolhatunk a menüjébe.
Ha a megfigyelt meghajtón változás történik, azt üzenetablakban vagy hangjelzéssel adja tudtunkra, de WinPopup, ICQ üzenet vagy e-mail formájában is értesíthet minket.
A bekövetkezett változásokról, a file-ok másodpéldányairól és az eltávolítható elemekről jelentést készít. Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik, regisztrálatlan változata 30 napig használható.

➪ \honosito\segedprogramok \lemezkarbantartok\dwsetup.exe

Ahead NeroVision Express 1.0.4.1

Az egyik legelterjedtebb CD-író program, a Nero folyamatosan halad a kor szellemével. Már régóta támogatja az MP3-at, megfelelő plug-in segítségével MPEG-1-et és MPEG-2-t tömörít, VCD-t és SVCD-t ír... A NeroVision Express most kimondottan a videózás felé nyit, rendkívül egyszerű háromlépéses videoszerkesztővel, melyből rögtön lemezre is írhatjuk művünket, ha telepítettük a gépünkön a Nerót.

Az első lépésben elvégezhetjük a video rögzítését – ebben kizárólag videodigitalizáló kártyánk képességeire vagyunk utalva. A második lépésben állíthatjuk össze a felírandó projektet, ami VideoCD, Super VideoCD vagy DVD lehet. (Ahhoz, hogy a program minden lehetőségét kihasználjuk, nemcsak a Nero Burning Romra van szükségünk, hanem a hozzá készített MPEG-2/DVD és MPEG-2/SVCD kódoló plug-inra is.) Ezen a ponton ismét vissza-kanyarodhatunk a videorögzítéshez, de merevlemezünkről is beszúrhatunk AVI vagy MPEG formátumú videofile-t – AVI esetében a feltelepített rendszerkodekeket használva.

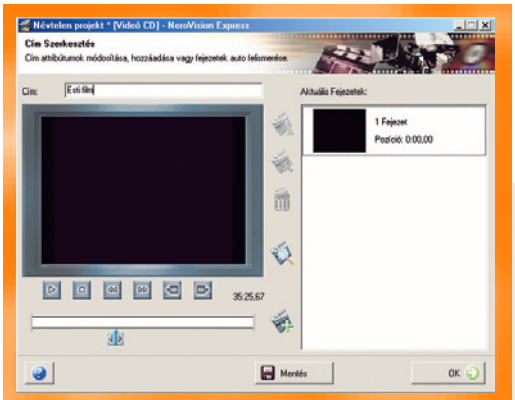

NeroVision Express: szalagtól DVD-ig

A *Szerkesztés* pont alatt fejezetekre vagdalhatjuk a betöltött filmeket, sőt ezt akár a program automatikus jelenet-felismerő funkciójára is rábízhatjuk. Ezt követően elkészíthetjük a menüt különböző elrendezésben, háttérképpel, háttérszínnel, gombokkal és betű-típusokkal. Az előnézeti részben sütés előtt ellenőrizhetjük a készülő művet.

A NeroVision Express 1.0.4.1 Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik. A próbaváltozata sajnos csak 2003. január 31-ig futtatható.

➪ \honosito\segedprogramok \CD-iras\NVE1042.exe

RenderSoft CamStudio 1.8

Rendkívül elterjedtek a videodigitalizáló kártyák, és mellettük a videorögzítő programok, melyekkel kamerás és videomagnós felvételeinket, tévében sugárzott adásokat rögzíthetünk. Vajon mi a helyzet akkor, ha történetesen a számítógép képernyőjén történő eseményeket szeretnénk megörökíteni?

Erre a célra használhatjuk a RenderSoft CamStudiót. Ez az ingyenes program felvesz mindent, ami a képernyőn történik, sőt még a kísérő hanghatásokat is. Az ilyen felvételek remekül használhatók prezentációk, szoftverbemutatók készítéséhez és oktatási célokra. Szoftverek tesztelésénél a fellépő hibajelenségek rögzítésére is használhatjuk, de akár más módon nem rögzíthető streaming filmecskéket is „kilophatunk" vele.

A program nemcsak a hagyományos windowsos képernyőn zajló eseményeket képes rögzíteni, hanem akár OpenGL-t vagy DirectX-et használó alkalmazások és játékok alatt is használhatjuk. Megfelelő full duplex hangkártya birtokában hangot is rögzíthetünk a kép mellett, akár a mikrofonon keresztül is.

Állíthatjuk a rögzítés prioritását, és behatárolhatjuk a rögzítendő területet: beállítható például, hogy a kurzor mozgását követve, azt mindig a kép közepén tartva rögzítse a képernyő egy részletét. A kurzort kicserélhetjük, tetszőleges (akár saját készítésű) kurzorra, illetve kiemelést is használhatunk rá. Az egérkurzor rögzítését ki is kapcsolhatjuk. A program gyorsbillentyűkkel is vezérelhető.
A felvételt AVI formátumba rögzíthetjük – felhasználva bármelyik telepített rendszerkodeket – a kép valós idejű tömörítésével.

Felvételkészítés közben magyarázó feliratokat helyezhetünk el a képernyőn.

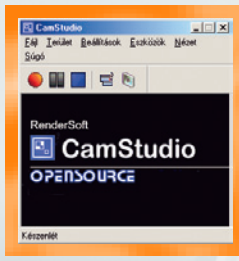

RenderSoft CamStudio: „filmre" vehetjük, mi történik a képernyőn

Ezek különböző színű, formájú, állítható átlátszóságú címkék lehetnek. Mi is betölthetünk JPG, GIF vagy BMP file-okat, és például színkulcsot használva maszkolt objektumot hozhatunk létre, ami tetszőleges formájú, akár lyukacsos ábraként is megjelenhet a képernyőn. Nemcsak a forma lehet változatos – beállíthatjuk az átlátszóság mértékét is.

Azt is megtehetjük, hogy bemutató közben kis ablakban videokártyánk motorját felhasználva videót „digitalizálunk", pontosabban jelenítünk meg valós időben, így bemutatónk közben az is látszani fog, amint átszellemült arccal magyarázunk.

A CamStudio 1.8 Windows 9x/Me/NT/2000/XP alatt működik. Használata ingyenes. Az akadásmentes teljes képernyős felvételekhez legalább 1,6 GHz-es processzorú gép szükséges.

➪ \honosito\mozgokep\egyeb \CamStudio_hu.exe

Februári vadászat

A téli fagy rendkívül jól hat a számítógépes játékok piacára: ebben a hónapban is rengeteg igényes és profi játék közül válogathatunk.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

A nagy hidegben valószínűleg a játékfejlesztők is szívesebben ülnek gépük előtt, és készítik a jobbnál jobb játékokat. Persze nem ez a helyes magyarázat a rengeteg demóra – az év kezdetére még szerencsésen rányomja bélyegét a karácsonyi láz. Ami akkor kimaradt vagy éppen lecsúszott a megjelenésről, most, év elején lát napvilágot. E havi CD-mellékletünkre több kategóriából is válogattunk bemutatókat, a komolyabb, kommandós akciójátéktól az önfeledt szórakozást nyújtó apróságig.

Splinter Cell

Tom Clancy neve hallatán rengeteg játékos kapja fel érdeklődve a fejét – a mester újabb gyöngyszemet alkotott? Igen, méghozzá igazi kasszasikert, amely a PC-s alapokra épülő Xbox játékkonzolon már jó ideje tarol. Szerencsére a PC-seknek sem kell sokáig sóvárogniuk utána, mert kis késéssel ugyan, de átültették a játékot. Hogy a konzolos változat minőségét PC-n is élvezhessük, igazán izmos, sőt bivalyerős konfigurációra van szükségünk, ám cserébe eddig soha nem látott minőséget kapunk.

A taktikai, csapatközpontú játékok helyett itt magányos hőst alakítunk, akinek különböző kommandós feladatokat kell teljesítenie a játék során. A Splinter Cell némiképp a realisztikus Rainbow Six és a szórakoztatóbb jellegű Tomb Raider között foglal helyet, hiszen végtelenül realisztikus, ennek ellenére nem vész el a részletekben. Az irányítása egyszerű és ötletes, a tárgyak és fontosabb készülékek használata az áttekinthető, interaktív menü segítségével többnyire pofonegyszerű.

Főhősünk legfőbb fegyvere az észrevétlenség, a lopakodás. Célját többféleképpen is elérheti, persze riadóztatás és emberölés nélkül a legszebb a kivitelezés. Ez nagyon nehéz, sok gyakorlást és jó reflexeket igényel.

info

- Splinter Cell: www.splintercell.com
- Chicken Shoot X-Mas Edition: www.chickenshoot.com

A kipróbálható változatban egyetlen pályát játszhatunk, ahol a cél, hogy kiderítsük, mi történt Blaustein ügynökkel. A feladat rutinmunka, ám eközben érdekes dolgok derülnek ki...

Első ránézésre többeknek furcsán festhet a fejünkön található három zöld cső – szakavatott kommandósok viszont elégedetten nyugtázzák, hogy többféle optikát is segítségül hívhatnak munkájukhoz. Az egyik éjjellátó készülék, ennek használatához nem feltétlenül kell megvárnunk az éjfélt, a sötét szobákban is sokat segít. Ha ezzel sem látnánk rendesen, bekapcsolhatjuk a hőkamerát, amivel

Nézd, mit látnak a szemeim!

az emberek hőkibocsátását láthatjuk – hasznos lehet sötétben, nagyobb füstben vagy egyéb extra helyzetekben. Különleges helyzetekből pedig nem lesz hiány, a játék készítői nagy műgonddal alakították ki a valós életben is könnyen fellelhető szituációkat, melyek – valljuk be – egy magányos kommandós szemszögéből egészen másképp festenek.

A játékban barátságos karakterekkel is találkozunk – a barátságos kifejezés itt nem mindig jelent meleg ölelést és önfeledt társalgást, csupán nem lőnek ránk azonnal. Inkább félnek tőlünk, elszaladnak, ahogy azt a valós életben is tenné egy hétköznapi ember. Őket megölni hatalmas hiba, ezen akár el is bukhat küldetésünk, viszont ha elég ügyesek vagyunk, túszként tarthatjuk fogva őket, miáltal egyetlen lövés nélkül bejuthatunk fontosabb helyekre.

A Splinter Cell igazi erőssége a DirectX 8.1-es effektusokat kihasználó fény-árnyék hatások megjelenítése. A lélegzetelállító látvány mellett ez rengeteg taktikázásra ad lehetőséget, gondoljunk csak például a sarkokon felbukkanó árnyékokra.

A maximális felbontás melletti szaggatásmentes futáshoz nagy árat kell fizetnünk: 2 GHz-es Pentium 4 és Nvidia GeForce Ti4200 alatt ne is próbálkozzunk vele. Szerencsére a részletességet és a felbontást szerényebbre állíthatjuk, így közepes konfigurációkon is élvezetes sebességgel játszhatjuk.

Chicken Shoot X-Mas Edition

Másik bemutatásra kerülő játékunk igazán mókás darab, rengeteg csirkével, némi karácsonyi hangulattal – és puskával. Sajnos múlt havi CD-mellékletünkre már nem kerülhetett fel, mert kiadója kicsit elkésett a megjelentetésével. Aktualitásából még nem sokat veszíthetett – ha mégis, az sem baj, a lényeg a játékélmény.

A MoorHuhn néven is ismert sorozatnak ez a tagja is egyszerűségével hódít, ám ennek ellenére rendívül szórakoztató az a 12 ezer kézzel rajzolt csirkeanimáció, interaktív környezet,

Csirkék a háztetőn! Tűz!

a különféle fegyverek, a több résztvevős üzemmód és a rengeteg pálya, amit belezsúfoltak e karácsonyi különkiadásba. Készítőit dicséri, hogy ez a verzió szabadon terjeszthető, ráadásul 25 különböző nyelven érhető el – köztük a CD-mellékletünkön megtalálható magyar változatban is!

A játék megelégszik egy egyszerű, 3D-s videokártyát mellőző konfigurációval is. Szerencsére vértől és erőszakos jelenetektől is mentes, így minden korosztálynak nyugodt szívvel ajánlható.

Újévi alkalmazások

A SAC-gyűjteményben főként windowsos shareware, freeware, open source alkalmazások vannak, de találunk bennük DOS-os és OS/2-es programokat is. Újdonság, hogy fel-feltűnik néhány linuxos szoftver – növekszik a Linuxot használók, próbálgatók száma.

Sponga Tamás (stom@fw.hu)

Először tekintsük át röviden azokat az alkalmazásokat, melyek verziószáma csak kicsit változott! Bár veszített népszerűségéből, még mindig nagyon sokan használják az ICQ-t. Megérkezett az új verziója, az ICQ 2003a Beta (\SAC\COMM\ICQ2003a.EXE). A sok jó programot fejlesztő Elcomsoft kiadta az Advanced Office Password Breaker 1.0-t (\SAC\UTILTEXT\AOPB.ZIP). Megjelent a DOS-os, linuxos és windowsos DBF-nézegető 2.99.02-es verziója (\SAC\UTILTEXT\CDBF_DOS.ZIP, CDBF_LNX.TGZ, CDBF_WIN.ZIP). A BootIt NG bootkezelő használói frissíthetik alkalmazásukat az 1.41-es verzióra (\SAC\UTILTASK \BOOTITNG.ZIP); megújult a desktopcsinosító ActivIcons (\SAC\UTILMISC\ACTIC322.ZIP), és az Electrasoft is frissítette Multiclipboard nevű programját az m9.48.01-es verzióra (\SAC\UTILTEXT\MCBSX.EXE).

Ezek után lássunk néhány alkalmazást részletesebben!

● *Advanced Email Parser 1.12:* \SAC\COMM\AEP.ZIP. Az elektronikus levelezés teljesen hétköznapivá vált, olyannyira, hogy a hagyományos levelírást szinte teljesen kiszorította. A levelezéshez használt segédprogramok közül igazán hasznosak azok, amelyek a bejövő és kimenő levelek feldolgozásában segítenek. Az Advanced Email Parser (AEP) regisztrációs díja bizony szép összeg, de ha azt is megnézzük, milyen eszközt kapunk ezért, valószínűleg közel sem tűnik drágának.

Az AEP tulajdonképpen nagyon nagy tudású szűrő, amivel a beérkező leveleket bármilyen szempont szerint osztályozhatjuk, szétválogathatjuk és a megfelelő helyre továbbíthatjuk. A levélben lévő adatok szerint is lehet szűrni, illetve az adatokat a megfelelő alkalmazásnak továbbítani. Az azonos tulajdonságot vagy adattartalmat tetszőleges számú postaládában lehet figyelni, majd feldolgozni. Nagyon jól használható például a levelezőlistáknál az automatikusan generált válaszlevelekhez – a levélben lévő információk alapján dönti el a program, milyen választ küldjön, vagy milyen intézkedéseket foganatosítson – például a levél továbbítása adott helyre, a levél törlése, a levélküldő figyelmeztetése, a levélküldő törlése a listáról, segítség küldése stb.

Az AEP együttműködik a legtöbb levelezőklienssel, például az Outlookkal, Outlook Express-szel, a Eudorával és a Netscape Messengerrel. CD-mellékletünkre a 30 napig teljes képességű kipróbálható változata került fel. A program regisztrációs díja 149 USD.

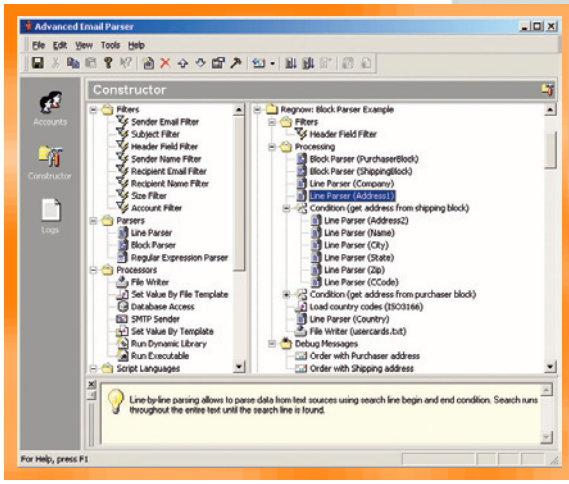

Advanced Email Parser – mindentudó szolga

● *IncrediMail Build 884:* \SAC\COMM\INCRMAIL.EXE. Az elektronikus levelezés megszokott lépései: kliens elindítása, levelek letöltése, újak megírása, majd elküldése. Ezeket a műveleteket nap mint nap elvégezzük. Ha azonban kis színt szeretnénk vinni levelezésünkbe, az IncrediMaillel megtehetjük. A program minden lépése egy kis multimédia bemutató. A levelek érkezését mozgó, zenélő, beszélő figurák jelentik be. Ezek után a levél megnyitása, olvasása, lapozása, majd törlése is különféle animált módon látható.

Az új levél megírása közben többféle háttér közül választhatunk, beszúrhatunk hangokat, képeket, mozgóképeket. A levelet aláírhatjuk kézírással, csatolhatunk üdvözlőkártyát, használhatunk különleges fonteffektusokat (repülő, forgó betűk). Ha pedig meguntuk az effektusokat, újakat tölthetünk le a program honlapjáról (⇨ www.incredimail.com /english/download.html). Az IncrediMail futásához legalább 5-ös Internet Explorer kell. A 30 dolláros shareware-t magánszemélyek ingyenesen használhatják, bár ekkor hirdetésekkel bombáz.

● *Mail Direct 1.7:* \SAC\COMM \MADY17.ZIP. A levélküldéshez használt SMTP szervert általában saját szolgáltatónk biztosítja. Ma már nagyon kevés a szabadon, bárhonnan használható SMTP szerver, aminek elsődleges oka a spamküldés visszaszorítása. Csakhogy nem mindig érhető el az a szerver, ami be van állítva a levélküldéshez. Ilyenkor tehet jó szolgálatot a gépünkre telepített SMTP szerver, mint amilyen a Mail Direct is. Így gyorsabb levelek elpostázása, mintha a távoli SMTP szerver válaszára várunk.

A Mail Direct az elterjedt levelező-kliensekkel működik – Outlook Express, The Bat, Eudora, Netscape Messenger, Foxmail stb. –, és egyszerre több szálon dolgozik. Ha például noteszgépről levelezünk, és sokat utazunk, illetve több szolgáltatót használunk, nagyon megéri a 20 dolláros regisztrációs díj.

Regisztrálás nélkül csak egy szálon fut, minden huszadik levél után leáll, és csak 30 napig használható.

● *Nautilus NetRanger 3.03:* \SAC\COMM\NETRA303.ZIP. Ma már a számítógépek többsége valamilyen hálózatban üzemel. Legyen bár intranet vagy internet része PC-nk, nem árt, ha van valamilyen segédeszköz a kezünkben, amivel a hálózatról kérhetünk információkat, illetve beavatkozhatunk a folyamatokba.

A Nautilus NetRanger a következő szolgáltatásokkal segíti a felhasználót: ping, traceroute, host lookup, finger, idő/napi idő, whois, hostscanner, netinfo, mailkit. Regisztrációs díja 19,95 USD, de aki már megvásárolta a 2.x-es verziót, azt ingyenesen frissítheti.

● *jStrip 2.30:* \SAC\GRAPH \JS230.ZIP. Nagy divat a weblap-szerkesztés. Ha azonban készítenénk egy statisztikát, hogy a kitett képek mekkorák, és hány byte-ot kell feleslegesen letölteni az oldalra látogatónak, bizony megdöbbentő számokat kapnánk.

A jStrip egyszerű segédprogram, a JPEG formátumú képekből azokat az extra információkat – Photoshop thumbnail, Macintosh fejléc, JFIF fejléc, EXIF adatok stb. – távolítja el, melyeket a webböngészők és a legtöbb képszerkesztő nem használ semmire. Ezzel helyet takarítunk meg a merevlemezen és a távoli szerveren, illetve időt a képet letöltőnek.

● *Vallen JPegger 4.0:* \SAC\GRAPH \JPEGGER.ZIP. Valószínűleg mindenkinek van kedvenc, jól bejáratott, minden ízében kiismert képnézője. Az ingyenes Vallen JPeggert is érdemes kipróbálni, mert nagyon gyors. Emellett automatikusan készít bélyegnézetet, amiből akár 144 darab is lehet laponként. A képeket közvetlenül digitális kamerából, szkennerből is beolvashatjuk TWAIN felületen keresztül. Tetszőleges képeket kiválaszthatunk a dianézethez, sőt képlopónak is használhatjuk.

A képnézegetésen kívül meghallgathatjuk vele az MP3-as file-okat, sőt az ID3 tagek szerkesztésére is használható. Freeware.

● *Cabinet Manager 2003 v4.1:* \SAC\PACK\CAB2003.ZIP. A Windows 98 és a Microsoft más termékeinek CD-in .CAB file-ok tömegét találjuk. A CAB a Microsoft archív formátuma. A Cabinet Manager 2003-mal ezeket a file-okat lehet megnyitni, kibontani, belenézni, és persze készíthetünk is ilyen archívokat. A meglévő CAB archívokba be is tehetünk újabb file-okat, azaz teljesen úgy kezelhetjük, mint bármelyik ismert formátumú archívot. Regisztrálatlanul 40 napig használható.

● *Lyred Pro 1.45:* \SAC\SOUND \LYREDPRO.ZIP. Ma az MP3

Lyred Pro: tageditor, komoly háttérrel

a legnépszerűbb zenei formátum. Hiába jobb(?) minőségű azonos bitráta mellett a WMA, hiába nyílt az OGG formátum, egyelőre nem tudták lelökni a trónról az MP3-at. A tömörített file-okban a zenén kívül lehetnek többlet-információk is: előadó, albumcím, stílus, a kiadás éve, a szám címe...

A Lyred Pro továbbfejlesztett tagszerkesztő, amivel például karaoke szövegeket lehet szerkesztgetni. A zenefile-ok adatait 15 ezer dalbejegyzést tartalmazó adatbázisból tudja letölteni. Regisztrációs díja 17 USD.

● *Dr Hardware 2003 v4.0.0e:* \SAC\UTILDIAG\DRH2003E.EXE. A számítógépet folyamatosan és erőteljesen használók keze ügyében mindig akad egy-két rendszerinformációs alkalmazás. A Dr Hardware fejlesztése még 1994-ben kezdődött, az akkori hardverekhez és operációs rendszerekhez igazítva. Ma a 32 bites Windowsokon fut, és átfogó rendszerinformációkhoz juttat bennünket.

Nemcsak a regisztrációs adatbázisból és a BIOS-ból olvas ki adatokat (ezek ugyanis sokszor félrevezetőek), hanem mélyen belenéz az alaplap, a BIOS, a cache, a memóriamodulok, a merevlemezek, a modem, a CD-meghajtó, a videokártya és a többi hardverelem lelkébe. A rendszerelemzéshez hozzátartozik a sebességteszt – a program tudja mérni a processzort, a videoalrendszert, merevlemezeket, CD-meghajtót, az ASPI meghajtókat, a hálózati elemeket stb. A videoalrendszer és az AGP tesztje kitér a chipkészletre, a DirectX-re, a VESA módokra és a meghajtóprogramokra is. A memóriatesztnél külön rész foglalkozik a Windows által használt memóriaterületek vizsgálatával. Az eredményeket szép 2D-s vagy 3D-s grafikonokon szemlélhetjük meg, ezeket ki is nyomtathatjuk. Shareware, regisztrációs díja 19 USD.

● *Handy Backup 3.9:* \SAC\UTILDISK \HB39.EXE. Nyilván nemcsak velem esett meg, hogy – jó esetben csak néhány napos – munkám eredménye váratlan rendszerösszeomlás miatt elveszett. Egy jó mentés után szinte minden visszahozható – ha volt jó mentés...

A Handy Backup a következőkre képes mentéseket végezni: CD-R/CD-RW, FTP szerver, helyi hálózati meghajtók, ZIP, Jaz, MO meghajtók, merevlemez, floppy. A mentések automatizálhatók, bármilyen időközönként készülhet egy újabb mentés, amit a Handy Backup a saját tömörítőjével állít elő. A cserélhető lemezeket nem kell kivenni, mivel a program szól, ha egyik megtelik, és másikra van szüksége a mentés elvégzéséhez. Azért, hogy mások ne férjenek adatainkhoz, 128 bites titkosítást használ. Naplózza a működését, az adatokat RTF file-ba menti. Az előre beállítottakon kívül egyénileg, húzd és ejtsd módon elmenthetünk bármilyen file-t vagy könyvtárat is.

A Handy Backup nagyon jól konfigurálható, így használatával sok értékes időt megtakaríthatunk egy esetleges rendszerösszeomlás utáni helyreállításkor, illetve az adatok pótlásakor. Shareware, de akinek sok fontos adat van a merevlemezén, annak nagyon megéri a 30 dolláros regisztrációs díj.

● *EF Find 1.50:* \SAC\UTILFILE \EFFIND.ZIP. A szövegfile-okban a kereséshez általában elegendő

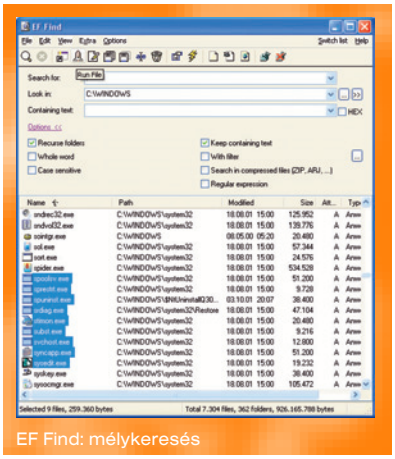

EF Find: mélykeresés

valamelyik szövegszerkesztő beépített keresője. Az EF Find azonban olyan keresőprogram, amivel nemcsak szövegekben, hanem bármilyen file-ban és archívokban is (ACE, ARC, ARJ, BZIP2, CAB, GZIP, LHA, RAR, TAR, TGZ, ZIP, ZOO) lehet keresni. Regisztrációs díja 10 USD.

● *Alarm Clock 1.3:* \SAC\UTILMISC \AC13.ZIP. Nagyon sok aprócska programot írtak a Windows rendszerórájának helyettesítésére. Az Alarm Clock is ilyen alkalmazás. Egyszerű, kis helyet és erőforrást igényel,

és hat különböző időpont állítható be benne ébresztéshez vagy emlékeztetőhöz – és mindegyik időponthoz más WAV file-t rendelhetünk. Shareware, regisztrációs díja 6 USD.

● *CDRoller 4.11:* \SAC\UTILMISC \CDROL411.ZIP. A Windows és a rajta futó programok biztonságáról mindenkinek vannak fogalmai. Kinek hallomásból, kinek tapasztalatból. Éppen ezért nem árt, ha néha készítünk egy-egy biztonsági másolatot a rendszer fontosabb részeiről, adatainkról. De mi van, ha a mentésre használt CD megsérül, és vissza kellene állítani a lementett adatokat?

Ekkor jöhet jól a CDRoller, ami megpróbálja visszaállítani a CD-re írt adatokat. Ehhez a hosszú kerülőút (Windows Explorer → File System Manager → CD File System → driver) helyett közvetlenül a Hardware port driveren keresztül fér hozzá a CD-meghajtóhoz. A többmenetes (multisession) CD-ket is lehet nézegetni vele, bár fejlesztője bevallása szerint sem kell bízni a 100%-os sikerben. A shareware-ként terjesztett CDRoller ára tudásához képest alacsonynak mondható, mindössze 20 USD. Regisztráció nélkül 14 napig működik, teljes képességgel.

● *EarthView 1.22:* \SAC\UTILMISC \ERTHV122.ZIP. Olyan segédprogramokból, melyek beállított időközönként váltogatják a munkaasztalon a háttérképet – akár saját adatbázisból, akár a netről –, sok található. Az EarthView kicsit kilóg a sorból, mivel az általa váltogatott háttérképek egymással szorosan összefüggenek.

A Föld képe látható, ahol mindig az aktuális nappal/éjjel is követhető. A beállításoknál megadhatjuk lakóhelyünket, a kameraállást, milyen sűrűn váltsa a képet (akár percenként is lehet), legyen-e külön nappali és éjszakai látvány, az éjjeli képnél jelezze-e apró fénypont a nagyvárosokat stb. Emellett 3000 város helyi ideje olvasható le.

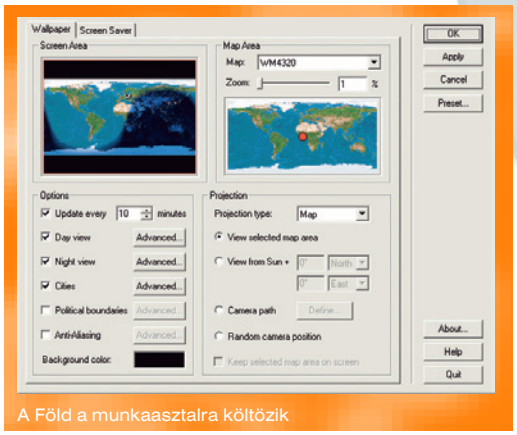
A Föld a munkaasztalra költözik

A nézet szerint lehet térkép és glóbusz projekciós a kirakott kép. Legtöbb lehetősége egészen apró részletekig konfigurálható.

Nagyon kellemes látványt nyújt, de gyenge gépen nem érdemes próbálkozni vele, mert a váltogatások és a nagy felbontású képek eléggé megfoghatják. Shareware, regisztrációs díja 15 USD.

● *WPChg! 2.7.1110:* \SAC\UTILMISC \WPCHG.ZIP. Egy idő után unalmassá válnak a Windowsban lévő munkaasztalhátterek. Kézzel is cserélgethetjük, de automatizálhatjuk ezt a több shareware site és on-line magazin által díjazott WPChg! segítségével. A telepítése után egyrészt cserélgethetjük a háttérképet, másrészt kapunk egy naptárat és egy e-mail érkezésére figyelmeztető apró programocskát. A Microsoft Outlook kinézetéhez hasonlító beállítóablakában konfigurálhatjuk. Shareware, 13 USD-ért lehet regisztrálni.

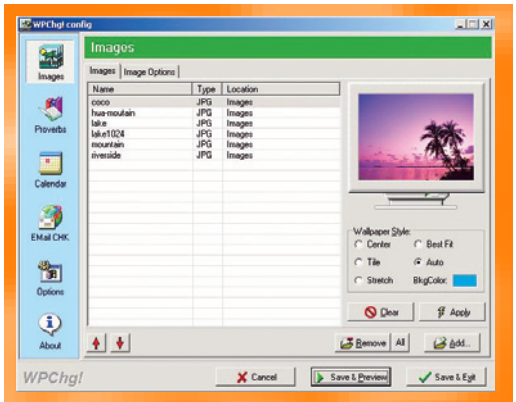
WPChg! – tegyük kellemesebbé Windowsunkat!

● *Boxer for Windows 10.0.0:* \SAC\UTILTEXT \BOXER100.EXE. A Boxer Software szövegszerkesztőjét főként a programfejlesztők ismerhetik, hiszen a Boxer elsősorban az ő munkájukat hivatott könnyíteni. A cég Windowsra, DOS-ra és OS/2-re készíti szövegszerkesztőjét, most a legújabb „nagy” kiadása került fel CD-nkre. Csak címszavakban a program tudásáról: akár 2 Gbyte-os file-okat is képes megnyitni, makrózható, aktív helyesírás-ellenőrzője (angol, francia, német, olasz, spanyol) és szintaktikai keresője van, szabadon konfigurálható a billentyűzetkiosztás, átalakítható benne a *File → Open* ablak, többrészes a vágólapja, van hexadecimális nézegetője, könyvjelzők és többféle keresési mód (például azonos sorok) és HTML színpaletta segíti a munkát, és konverzióra is képes (ANSI → OEM, OEM → ANSI), és van benne programozói számológép is. És persze ne feledkezzünk meg a szintaktikai kiemelésről, a szintaktikai kiemelés szerinti vagy egyszínű nyomtatásról, a többszintű mégsem/mégis (undo/redo) lehetőségről, az FTP-támogatásról, az irányított beillesztés lehetőségéről és vágólap-nézegetőjéről sem.

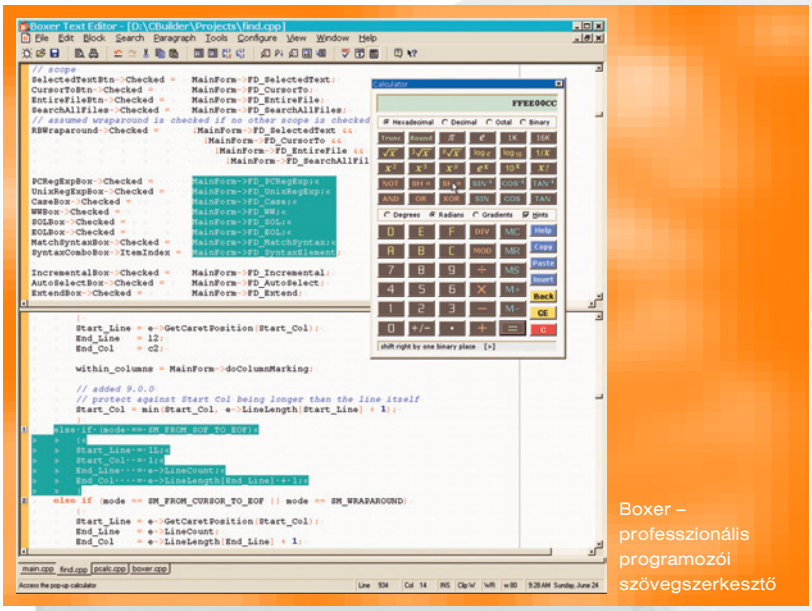
Boxer – professzionális programozói szövegszerkesztő

A hosszú évek óta fejlesztett Boxer árán is érezhető kiforrottsága és tudása. Windowsos változatának regisztrációs díja 59 USD.

A hálózat visszanéz

Kis fejlesztéssel elérhető, hogy egy helyi hálózat minden tagja tudja nézni az elkövetkezendő foci-világbajnokság meccseit, vagy akár az olimpia versenyeit. A szoftver már adott hozzá.

Nagy Zoltán

A párizsi egyetemisták által fejlesztett VideoLAN segítségével videojelfolyamokat, pontosabban fogalmazva MPEG videót lehet továbbítani hálózaton keresztül.
A rendszer két részből áll, szerverből és a megjelenítést végző kliens-programból. A kliensprogram képes DVD-t lejátszani, így ez az első – és eddig egyetlen – ingyenes DVD-lejátszó program.

A szerver Linuxra elérhető deb és rpm csomagokban, sőt forrásban, de létezik windowsos változata is. A kliens Linux és Windows mellett létezik BeOS-re, (Free)BSD-re, QNX-re, MacOS X-re, de lefordítható szinte bármilyen Unix rendszerre, például Sun Solarisra is. Külön tölthető le a szerver és a kliens, mivel nem törvényszerű, hogy ugyanazon a gépen fussanak. A szerver telepítéséhez szükség van még a libdvdread és a libdvdcss libraryre – utóbbira csak akkor, ha DVD-s jelfolyamot szeretnénk hálózaton továbbítani. Ha a szervergépben van Linux alatt működő műholdvevő kártya, akkor az alibdvbpsi és a DVB meghajtóprogram telepítése után műholdról vett műsort is továbbíthatunk. Ugyanígy lehet MPEG-kódoló kártya kimenetét használni.

A telepítést Linux alatt legegyszerűbben az előre lefordított csomagok használatával lehet elvégezni – én az rpm-eket használtam Mandrake Linux 9.0 alatt. Ha az összes rpm-et egyazon könyvtárba másoljuk, és ezt a könyvtárat a Mandrake-ben *Vezérlőközpont → Szoftverkezelés → Szoftverforrás-kezelő* segítségével helyi file-ok típusként felvesszük a források közé, akkor telepítéskor az rpmdrake automatikusan telepíti a függőségben lévő összetevőket.

Kasztrendszer

A VideoLAN szerver (továbbiakban vls) háromféle módon tud továbbítani videojelet. A *unicast mód* gép–gép kapcsolatot jelent, vagyis a videojelfolyam közvetlenül a célgépre kerül átküldésre. Ehhez meg kell adni a célgép IP-címét vagy hálózati nevét. Unicast módban csak egy gépet lehet egy adott videóval ellátni, a jelfolyam gond nélkül kerül továbbításra routeren keresztül.

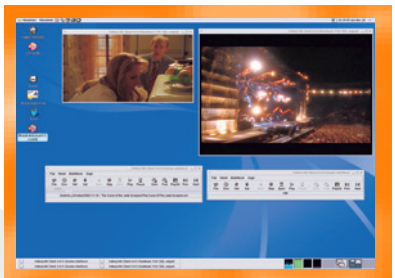
Helyi AVI file és MPEG jelfolyam lejátszása

A *broadcast módban* az alhálózat mindegyik gépére eljut a jelfolyam, akár akarja, akár nem. Ennek megfelelően jócskán leterheli a hálózatot, ráadásul vannak olyan hálózati eszközök, amelyek nincsenek oda a túl sok broadcast csomagért. Ezért ezt a módot csak akkor célszerű használni, ha több gépet kell ellátni, és nem használható a multicast mód. Broadcasthoz a cél IP-cím az alhálózat broadcast címe, amit a rendszergazdával kell egyeztetni.

A windowsos kliens DVD jelfolyamot játszik le

A legrugalmasabb sugárzási mód a multicast, mivel ekkor csak az a gép kapja meg a videojelfolyamot, amelyik arra igényt tart, vagyis elkerülhető a hálózat eltömítése. Multicast módhoz a 224.0.0.0 és 239.255.255.255 közötti IP-címekre kell küldeni az adatfolyamot. A kliensprogramok szintén ezen a címen jelzik a videó iránti igényüket.
A multicast hátránya, hogy a hálózati eszközöknek támogatniuk kell a multicast protokollt, különben ugyanúgy megkapja minden hálózati eszköz a jelfolyamot, mint a broadcast használatakor. Tipikusan ilyen eszközök a hubok – bár az otthoni hubommal úgy tapasztaltam, hogy csak akkor érkezett a gépemre a jel, amikor kértem.

vls.cfg

Az első indítás előtt át kell nézni a konfigurációs file-okat. Két file felelős a szerver paramétereinek beállításáért. A vls.cfg az általános beállításokat tartalmazza, míg az input.cfg a műsorokat. A telepítés során ezek a file-ok a /usr/local/etc/VideoLAN/vls könyvtárba kerülnek, ahol – legalábbis az én rendszeremen – nem találta meg a szerverprogram, így célszerű mondjuk a home könyvtárba másolni. A vls videoszervert userként is lehet indítani, nem kell rendszergazdaként bejelentkezni.

A beállítófile-ok szekciókra vannak osztva. Minden szekció egy BEGIN „szekciónév” és egy END tag között helyezkedik el, és változóknak történő értékadásokból áll. Az alapbeállítások többsége használható. Az alábbiakban csak azokat a szekciókat taglalom, amelyeket mindenképpen ellenőriznünk kell. Ilyen szekció a „Users”, amely a vezérlőfelülethez történő csatlakozást szabályozza. A feltelepített vls.cfg-ben az adminisztrátor neve és jelszava is *bozo*. A jelszó kódolt formában szerepel a szekcióban, új jelszót az *mkpasswd* paranccsal hozhatunk létre.
Az adminisztrátori hozzáférésre (természetesen csak a futó vls szerverhez, nem a teljes rendszerhez) később még szükségünk lesz.

● *Inputs* szekció: ez határozza meg, hogy a vls milyen bemenetekről fogadjon jelet.

```
{{BEGIN "Inputs"
   local1 = "local"
END
```

A local1 a bemenet neve, amire később hivatkozni kell, a „local” pedig a típusa, jelen esetben helyi file-t jelöl. A típus lehet még „video”, például MPEG

info

➪ www.videolan.org

enkóder kártya kimenetét használva, vagy „dvb”, digitális műholdvevő kártyából kapott jel esetén. Utóbbi típusokat külön szekcióban kell

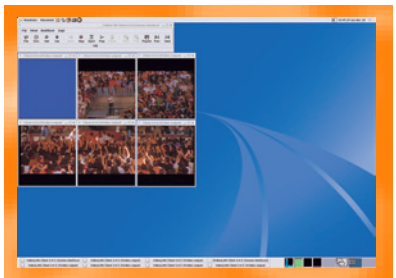
Videofalat is lehet készíteni

konfigurálni, a „local” típus viszont nem igényel egyéb beállítást.

● *Channels* szekció: ebben deklarálhatjuk a használni kívánt átviteli csatornák nevét és típusát.

```
BEGIN “Channels”
  localhost = “network”
  mypc      = “network”
  multicast = “network”
END
```

A név bármi lehet, a típus „network” vagy „file”. A hálózaton továbbításhoz „network”-öt kell megadni.

Az elnevezett csatornák paramétereit a csatornák nevével megnyitott szekciókban állíthatjuk be.

```
BEGIN “localhost”
  DstHost = “127.0.0.1”
  DstPort = “1234”
END
BEGIN “mypc”
  DstHost = “169.254.167.230”
  DstPort = “6010”
END
BEGIN “multicast”
  Type    = “multicast”
  TTL     = “1”
  DstHost = “239.2.12.42”
  DstPort = “1234”
END
```

Az alapbeállítás szerinti átviteli mód a unicast, ezért ezt külön nem kell megadni. A „multicast”-nál látható, hogy a *Type* változó határozza meg a típust. A *DstHost* és a *DstPort* a célgép IP-címe és a használt port száma. Látható, hogy míg a „mypc” esetében ez egy gép valós címe, a „multicast” csatornánál messze nem a valódi cím. Ugyanerre a címre kell hivatkozni a kliensnél is.

iput.cfg

Ebben a file-ban a sugárzásra szánt videoanyagokat kell megadni.

● *Input* szekció: egyrészt megadható az a könyvtár, ahol össze vannak gyűjtve az MPEG file-ok (illetve a rájuk mutató linkek), másrészt az, hogy összesen hány különböző műsorszámot helyezünk készenlétbe.

```
BEGIN “Input”
  FilesPath = “/home/VideoLAN/streams”
  ProgramCount = “3”
END
```

● *Műsorszám* szekciók: e sorszámokkal jelölt szekciókban a konkrét műsorszám beállításai találhatók.

```
BEGIN “1”
  Name     = “video1”
  FileName = “film1.vob”
  Type     = “MPEG2-PS”
END
BEGIN “2”
  Name     = “video2”
  FileName = “film.mpg”
  Type     = “MPEG1-PS”
END
BEGIN “3”
  Name     = “dvdfilm”
  Device   = “/dev/dvd”
  Type     = “Dvd”
END
```

A név bármi lehet, a file-névben csak akkor kell útvonalat is megadni, ha nem a fent definiált könyvtárban található az adott file. A *Type* a bemeneti MPEG file típusát határozza meg – ez lehet DVD, MPEG1 vagy MPEG2, ezeken belül is PS (Program Stream) vagy TS (Transport Stream). A saját kódolású, illetve DVD-ről, VideoCD-ről származó anyag PS. Ha DVD-t szeretnénk sugározni, akkor a file-név helyett a DVD-meghajtó eszköznevét kell megadni.

vls vezérlés

A megfelelő konfigurálás után indulhat a szerver, a *vls* parancssal. Ekkor még nem sok történik azonkívül, hogy a szerver létrehozza a megfelelő csatornákat és műsorszámokat. A videó továbbításához a *telnet localhost 9999*

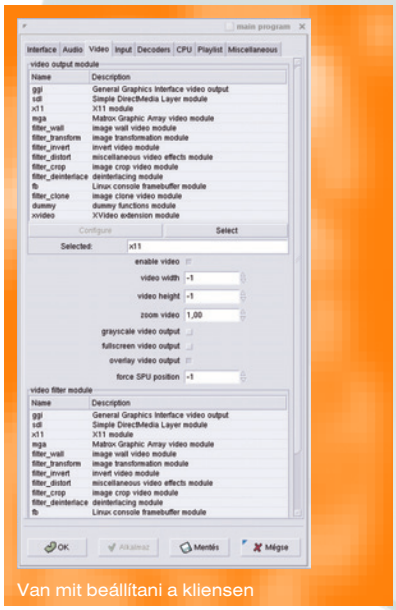
Van mit beállítani a kliensen

paranccsal be kell jelentkezni a vls szerverre (ha másik gépen vagyunk, akkor a vls szervert futtató gép nevét kell megadni a telnet paramétereként). Mint említettem, a „gyári” adminisztrátor felhasználóneve és jelszava is bozo. Bejelentkezve a szerverre kapunk egy promptot, ahol a *help* paranccsal kilistázhatjuk az egyéb használható parancsokat. Írjuk be a következőt:

```
start video1 localhost local1 -loop
```

Ezzel elindítottuk a local1 bemenetről beolvasott video1 műsor helyi gépre küldését, mégpedig végtelenítve. A küldést a *stop localhost* paranccsal lehet megállítani. A *show broadcast* parancs kilistázza az éppen futó sugárzásokat. Ha a DVD-t szeretnénk több gépen is láthatóvá tenni, akkor azt a *start dvdfilm multicast local1* paranccsal lehet megtenni.

A VideoLAN kliens

A kliensprogram futhat a szervergépen is, de akkor az igazi, ha egész máshol indítjuk el. A kezelőfelülete puritán, csak a legszükségesebb elemeket tartalmazza. Nemcsak a hálózaton kapott videoanyag lejátszására alkalmas, hanem helyi file-okéra is. MPEG és AVI formátumúakat egyaránt megjelenít, de DVD lemeztől sem jön zavarba, sőt helyből kihagyja a menüt, és a lényeget kezdi el. Kiválasztható a hallgatni kívánt hangsáv és a feliratozás, sőt a hangsáv olyan DVD-k esetében is váltható menet közben, amelyek egyébként ezt csak menüből engedik meg. Nagyon kellemes, hogy hangot és feliratot jelfolyamként kapott DVD esetén is lehet választani.

Videojelfolyam fogadásához nem kell mást tenni, mint a *Net* ikonra kattintani, és kiválasztani az átviteli módot. Unicast esetén az UDP-t kiválasztva csak a portszámot kell megadni. Multicastnál a szervernél is beállított multicast IP-címet, valamint a portot.

Ha mindent jól csináltunk, máris megjelenik a kép és a hang. Ha bármelyikkel probléma adódik, akkor a *Settings* → *Preferences* menüpont alatt ki lehet választani másik megjelenítési, illetve megszólaltatási módot. Ha nincs baj, akkor is érdemes itt körülnézni, mert olyan lehetőségek találhatók itt, mint például a videofal, amikor is megadható, hogy hány darabból szeretnénk a képet összerakni és az adott gépen hányadik szelet látható. Így egyszerű linuxos gépekből is létrehozhatunk nagyméretű videofalat.

A windowsos, MacOS X-es stb. kliensek kezelése nem különbözik a linuxos változatétól, legfeljebb a beállítási lehetőségek mások. A szerver és a kliens rész egyaránt megtalálható a CD-nken, a VIDEOLAN könyvtárban.

Új év, új verziók

Az elmúlt év vége bővelkedett újdonságokban, és az idei év első negyede sem lesz unalmas, mert az új eComStation jelenleg béta 2 állapotú, és e sorok megjelenéséig valószínűleg közzéteszik az RC1-es változatát.

Sponga Tamás (stom@fw.hu)

Keveset lehet tudni az új eComStationről, mert a bétatesztje teljesen zárt, és eddig nem derült ki, hogy azok a részek, amiket az 1.0 óta nulláról indulva újraírnak, hogyan működnek. Mindenesetre a kiadás közelségét jelzi, hogy már lehet előrendelést leadni az operációs rendszerre.

Elsőként nézzünk néhány frissítést!

● Több béta után a RarLab kiadta a végleges Rar 3.10-et, illetve a nyílt forrású, 32 bites Arj/2 3.10 is megjelent.

● Ismét újabb verziója van a WarpVision GUI médialejátszónak, amivel gyakorlatilag az összes elterjedt mozgóképformátum lejátszható, illetve a tömörített hangformátumok közül az MP3-at és a WMA-t is meghallgathatjuk.

● Az EmTec kiadta a Zap-O-Com Telnet-kliens és terminálemulátor alkalmazásának 4.10-es verzióját, amit a Telnet, Secure Shell (SSH/SSH2), modem, soros kábel és ISDN alapú kapcsolatoknál, szolgáltatásoknál lehet használni.

TeamCD 008

Alig fél évvel a 7-es CD után itt a következő. Az elmúlt fél év alatt összegyűjtött, válogatott anyag egy CD-t megtölt. Csak néhányat említünk meg abból, ami felkerült a Team CD-re: fejlesztőeszközök (assemblerek, C források, Java, Pascal, Rexx és Lisp fejlesztőeszközök), eszközmeghajtók (hang, hálózat, videó, alaplap, tévékártya stb.), emulátorok (MAME, Sinclair QL, SNES, UAE, Commodore), játékprogramok (egyszerűbbektől a Quake2 for OS/2-ig), leírások (online újságok, programleírások, az os2.rulez.org-on megjelent cikkek, levelezőlista-archívum), Java alkalmazások (felhasználói, hálózatos, multimédia, játék- és egyéb programok), multimédia programok (képnézők, -konvertálók, zenei programok stb.), hálózati alkalmazások (FTP, ICQ, IRC, levelező, Telnet, böngészőprogramok), segédprogramok (archiválók, számológépek, CD-író programok, lemez- és file-szerkesztők, desktopbővítők stb.). A CD-re csak szabadon felhasználható (freeware, shareware, open source stb.) anyagok kerültek fel.

pwICQ

Az online eltöltött idő alatt sokféle lehetőség közül választhatunk, ezek egyike az azonnali üzenetküldő hálózatok használata. A klasszikus ICQ-nál nagyjából egy évvel ezelőtt kommunikációs protokollt váltottak, és az addig használatos kliensek csak frissítésük után tudtak csatlakozni a Mirabilis szervereire.

Az OS/2-es ICQ kliensek közül a pwICQ hasonlít legjobban kinézete és képességei alapján a Mirabilis-féle klienshez. Most friss előzetes verziója jelent meg, ami jól működik az új protokollal. A mai divatnak megfelelően használhatunk hozzá bőröket, a különböző eseményekhez pedig az egyedi hangok mellett komplett hangsémák is beállíthatók. Előzetes verzió létére stabilan működik.

Z!

Az OS/2-es multimédia-lejátszók közül a Z! hihetetlen tempóval fejlődik. Néhány naponta új buildje jelenik meg, mindig egy-egy apró újdonsággal. A legfrissebbek: MP3 file-ok szerkesztése, műsorlista-szerkesztő, távirányítás Ir-Man segítségével, OGG formátum lejátszása, MP3-ból WAV készítése, a neten sugárzott műsorok file-ba mentése (stream ripper). A VIO felülettel rendelkező lejátszóban már jó ideje kezeli az áramló hanganyagokat (streaming audio), és ennek továbbfejlesztésére nagy hangsúlyt fektet fejlesztője – stream ripper, könyvjelzők a kedvenc streamhelyekhez, streamkereső jelzi munkáját. Az ingyenes Z! nagyszerűen együttműködik a Mozilla böngészővel, ha online zenehallgatásra vágyunk.

NetGamePack 1.0a

A Magyar Team OS/2 egyik tagja – Doodle – kapott egy ismerőse ötletén, miszerint kellene készíteni egy általános hálózati vázat játékokhoz. Több tesztverzió után megjelent a nyílt forrású NetGamePack szerver és a hozzá tartozó kliens. Ez olyan általános, hálózatos kliens–szerver együttes, amihez különböző online játszható játékkliensek készíthetők – például amőba, sakk, malom, torpedó stb. Jelenleg egy chat és egy torpedójáték van készen. A kliensek fejlesztéséhez, a bőrök elkészítéséhez a program honlapján (➪ http://os2.rulez.org/netgamepack/) nagyon jó segítség található, illetve letölthető a fejlesztéshez szükséges NGP_DevTools fejlesztőeszköz.

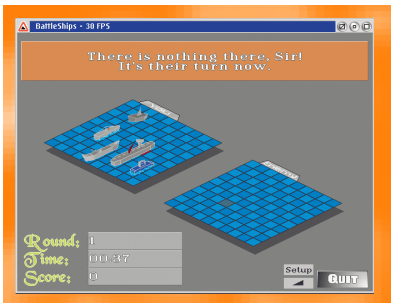

Egyszerű, de nagyon kellemes az online játszható torpedójáték

Mozilla Maintenance 1.0

Az OS/2-es platformon a Mozilla átvette a vezetést a böngészők mezőnyében, annak köszönhetően, hogy mára stabil, sok szolgáltatást kínáló, jól használható program lett. Egyedüli problémája talán, hogy viszonylag lassan töltődik be. A Z! médialejátszót fejlesztő Dink aprócska segédprogramot írt, ami jelentősen meggyorsítja a Mozilla indulását. Ezt úgy éri el, hogy törli az átmeneti tárolót, a cookie-kat és a letöltési napló, a history.dat tartalmát.

QuickView Pro

Igaz, van egy jól használható, néhány naponta(!) frissülő médialejátszó, amivel gyakorlatilag az összes elterjedt – főként videó – formátum lejátszható, de a DOS-os QuickView Pro is jól fut DOS Full Screenben. A következő formátumokat ismeri – video: DivX, AVI, MPEG, MOV, FLC, DL, VideoCD, CD-i; audió: MP1, MP2, MP3, WAV, VOC; képek: JPG, BMP, GIF, PCX, TGA, animált GIF.

Videót a CD-re!

Napjainkban a megjelenítőeszközök nemcsak egyre nagyobbak, de egyre finomabb felbontásúak is, a videokártyák egyre gyorsabbak, otthoni gépekben sem ritka a 256 Mbyte RAM, a legtöbb CPU pedig gigahertz körüli frekvencián működik. Így érthető, hogy egyre gyakrabban bukkannak fel filmfile-ok a merevlemezeken.

Horváth Zsolt

E filmek sok helyről származhatnak. Arról, hogyan alakíthatjuk kedvenc Linuxunkat videomagnóvá, nem is olyan régen külön cikkünk jelent meg, de az adatforrás digitális kamera is lehet. E file-oknak az a sajátossága, hogy a tartalmuk az esetek többségében nem változik, ezért érdemes elgondolkozni azon, hogy nem újraírható lemezen, hanem egyszer írható CD-n kéne tárolni őket – már csak azért is, mert egyik kedves barátom örökbecsű mondása szerint: „ami csak a vinyódon van meg, az olyan, mintha nem is lenne”. Tehát írjuk ki CD-re. Az adat különleges jellege miatt érdemes elgondolkozni azon, hogy ezt hogyan tesszük. Ha ugyanis szakítunk az eddigi felírási móddal, és VideoCD-t készítünk, akkor az így elkészített CD-n lévő filmet akár asztali lejátszóval is megnézhetjük.

Ha az újítás mellett döntünk, akkor ehhez be kell szerezni néhány új szerszámot. Egyrészt az eddigi cdrecord program helyett a cdrdao-t, másrészt az mkisofs-t is le kell cserélni valami másra, például a vcdimagerre vagy az mkvcdfs-re. Ezek a programok önmagukban már elegendőek, ha azonban nem parancssorból akarunk VideoCD-t gyártani, esetleg egyéb kényelmi szolgáltatásokat szeretnénk igénybe venni, akkor bizony kicsit még nézelődnünk kell. Bár a CD-mellékletünkre több erre a célra szolgáló program is felkerült, most a qvcd-t, majd az arsont vegyük szemügyre!

qvcd

A qvcd-t kifejezetten VideoCD-k kezelésére készítették, más formátumot nem is ismer – de a VideoCD 1.1, 2.0 és a Super VideoCD formátum ismerete nem csupán íráskor kamatoztatható, azaz a programmal egy VideoCD tartalma is kinyerhető. Mivel a VideoCD formátuma elég kötött, a grafikus felületen is csak kevés lehetőséget állíthatunk be – csupán a VideoCD formátumát, az MPEG file-ok listáját és néhány további paramétert.

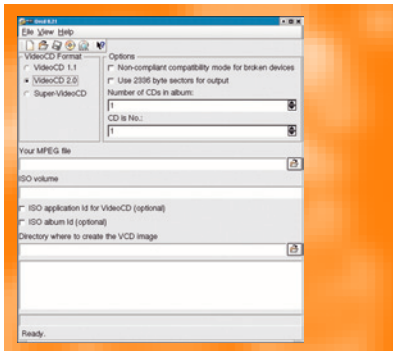

qvcd: VideoCD írása és olvasása nem akadály

arson

Az arson a másik véglet: szinte mindent egyben kínál. Mint a jó állatorvosi ló, amelyen az összes betegség tanulmányozható, úgy az arson is olyan extra szolgáltatásokat kínál, amire az ember első körben nem is gondolna.

Képességeit legkönnyebben azzal mérhetjük fel, ha indulása után a *Settings → Configure Arson...* menüpont kiválasztásakor megjelenő ablakban a *Programs* ikonra kattintunk. Parancssoros programok garmadájának útvonalát lehet/kell megadni. A programnevek között csemegézve elég hamar rá kell jönnünk: ez a program valódi „svájci bicska”, minden szükséges eszköz megvan benne. Az MP3-kódolás és -dekódolás nem jelent problémát neki, sőt választhatunk, hogy a lame vagy inkább a bladeenc a számunkra szimpatikusabb tömörítő, de van itt oggenc is. Grabbeléshez használhatjuk a cdparanoiát, vagy választhatjuk a cdda2wav programot...

És itt jön az arson egyik olyan vonása, amely egyedivé teszi: nem elég, hogy frontendként megkímél minket a parancssoros munkáktól, de választási lehetőséget is kínál! Például a CD írását végezheti a cdrecord vagy a cdrdao programmal – sőt attól függően, hogy milyen feladatot akarunk végezni, változhat a használandó program. A konfigurálásnál például beállíthatjuk, hogy ISO image-et inkább a cdrecord programmal szeretnénk írni, az audio-CD-ket viszont már a cdrdao-ra bízzuk. Minden egyes programnak extra paramétereket is megadhatunk, illetve itt nyílik lehetőség az eszközök beállítására is: hol van az írónk, melyik eszköz legyen az alapbeállítás szerinti olvasó stb.

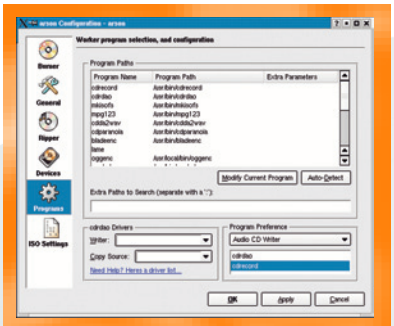

Az arson ismer „néhány” külső programot, melyekre a munka érdemi részét bízhatja

A program elindítása után rögtön látjuk a lehetőségeinket: audio-CD, VideoCD és adat-CD írása, illetve CD-rippelés. Míg a „hagyományos” CD-s műveletek terén tágak a lehetőségeink – audio-CD írása WAV, MP3 és OGG file-okból, illetve CD grabbelése ezekbe a formátumokba –, VideoCD írása esetén soványabb a választék: VideoCD-ről nem tud grabbelni, illetve a videofile-nak mindenképp VideoCD szabvány szerinti MPEG formátumúnak kell lennie, mert nem tudja átkódolni. Ugyanakkor a qvcd-vel szemben a standard VideoCD formátumokon túl HQVCD formátumban is képes írni.

Új stabil kernelek

A november vége termékeny volt: a 2.2-es és 2.4-es stabil kernel is új hajtást hozott. Sajnos a 2.4.20-as verzió nem nevezhető minden hibától mentesnek: ha ext3-at használunk *journal=data* opcióval, akkor umountnál rendesen megkeveredhet a file-rendszer. A hibát javító patch-et már elkészítették, és CD-mellékletünkön is megtalálható. Megjegyzendő: a *journal=data* nem tipikus beállítás.

Ismét Quake-mánia

Az amigás játékok közül a hónap slágere újfent a Quake, ugyanis a Hyperion Entertainment kiadta a Quake II PPC-s és 68k-s változatát – utóbbi csak 68060-as processzorral és 3D-gyorsító grafikus kártyával játszható igazán.

Nagy Lajos (louise@louise.amiga.hu)

A Hyperion Quake II-je erősen optimalizált köntösben jelent meg, így a Quake első részéhez képest – amelynek közel sem volt ilyen erőforrásigényű a grafikai motorja – ugyanazon a hardveren gyorsabb játékot élvezhetünk! Az azóta szabad forráskódú, szintén a Hyperion által kifejlesztett minigl és a Warp3D elképesztő sebességet produkál a jelenleg kapható amigás hardvereken. Mellesleg ugyanez a cég dolgozik az új AmigaOS-en is, hihetetlen munkabírásról téve tanulságot...

A Quake második részének kiadásával párhuzamosan sorra jelennek meg az optimalizált Quake I-ek is BlitzQuake, glQuake és ProQuake fantázianéven. A Quake II forráskódjának „hyperionizált" verziója is hozzáférhetővé vált, a programozni vágyók elkezdhetnek vetélkedni az optimalizálásban a nagy csapattal – hátha a versenyből nem is ők fognak győztesen kikerülni...

➪ /amiga/game/*.*

Az emulátorok világa

Az emulációs világ pénzes felének egyik kisállama, a Cloanto ismét új Amiga Foreverrel jelentkezett. Az 5.1-es verzióban érdekességképpen újra megjelenik az AmigaOS egyik

Lehet egy emulátorral több?

különlegességének számító beszédszintetizátor, amelyet 1991 óta a Commodore és utódai nem voltak hajlandók megvásárolni a készítőjétől, így aztán már az AmigaOS 3.0-ba sem került bele. A narrator.device és a legfrissebb translator.library újra beszédre bírja az emulált Amigát, közel 20 akcentussal, többek között magyarul is!

Az emulátorok között több új verziót találunk: előrelépett a Software Manager, az Amiga Explorer és a WinUAE is. A megvásárolható CD-n helyet kapott egy linuxos UAE is, előre konfigurált és bootoló hardfile-lal együtt, és a disztribúció árában benne van az Amiga Kickstart 1.3 és 3.1 is, hogy teljesen legális legyen a rendszer használata.

Bár nem a cloantós hírhez kapcsolódik, de e havi CD-mellékletünkön is helyet kapott az UAE legfrissebb verziója, jelen esetben a windowsos változat, továbbá a fentebb említett beszédszintetizátorhoz használható magyar akcentusfile 2.11-es, már szinte tökéletesen érthető kiejtést biztosító kiadása is.

➪ /amiga/util/AmigaSpeaking.wav és LSHunAccent-211.lha

➪ /amiga/uae/*.*

Böngészők új verziói

Stefan Burström a múlt év végén bejelentette az IBrowse böngésző új verzióját. Ebben közel 150 hibát javítottak ki, és csaknem két hónapig tartott a bétateszt.

Burström bejelentését megelőzően a Vapor kiadta a Voyager 3.3.125-öt AmigaOS 68k és MorphOS PPC rendszerre. Ez a két MUI-alapú böngésző hivatott vetekedni az AWeb szabad forráskódúvá tett változatával, amelyről sajnos szinte semmit nem hallani manapság, vélhetőleg „rossz kezekbe" került a fejlesztése.

➪ /amiga/util/v3_3_125_amigaos.lha és v3_3_125_morphos.lha

HD-Rec: szerszám a hangok barkácsolóinak

Az amigás zenei paletta MIDI-szerkesztőkkel közel sincs úgy ellátva, mint mondjuk trackerekkel. A Bars And Pipes, az AmySequencer vagy a Camouflage, illetve a most kiadott HD-Rec majdnem lefedi a teljes palettát ezen a területen. Utóbbi program tűnik leginkább korszerűnek, nagyon szép és áttekinthető felületéért, teljesen rendszerbarát, és az operációs rendszer verziótól független kódjáért és nem utolsósorban aktív fejlesztéséért. A MIDI-szerkesztőn túl teljes hangmintavágó és -készítő is helyet kapott a programban, valós idejű

Szerkesszünk MIDI-t!

hangeffektusokkal, Paula és AHI outputtal, camd.library-támogatással és számtalan hangformátum import/exportjával. Demó változatában maximum 12 trackes és legfeljebb 1 percnyi dalocskát tudunk készíteni.

➪ /amiga/util/HD-Rec_08fbeta.lha és AmySequencer.lha

BlizKick, a Blizzard-varázsló

Ez a kis programocska az utóbbi négy évben összetett, bonyolult termékké nőtte ki magát. A pár száz byte-os Kickstart remapper hackből nagyon összetett, moduláris felépítésű rendszertuningoló csomag kerekedett Harry „Piru" Sintonen áldozatos munkájának eredményeként.

A BlizKick az összes Phase5 által kiadott Blizzard és Cyberstorm kártyával elboldogul, képes file-ból Kickstartot váltani, akár reset-tűrő módon is, egy lépésben valósítja meg az olyan – több kis programmal jó néhány újraindítást igénylő – alacsony szintű beavatkozásokat, mint a PrepareEmul, az RsrvCold, a SoftSCSI, a BPPCFix stb.

Képes a Kickstart ROM-ot külső modulokkal patch-elni – a linuxos világ insmodjához hasonlóan –, akár menet közben is. A BlizKick teljes forráskódja nyilvános, az ehhez mellékelt kis példaprogram is segíti a programozó vénájú amigásokat saját patchek írásában.

➪ /amiga/util/BlizKick-1.24rc4.lha

Víruslesen az atombunkerban

A Symantec a világ öt pontján működtet biztonsági operációs központot, amelyeken keresztül felügyelt biztonsági szolgáltatásokat nyújt vállalatoknak. Az európai, közel-keleti és afrikai régiót a különböző internetes fenyegetésekkel szemben a dél-angliai létesítmény védelmezi, amelyet egy hidegháborús időkben épült bunkerban alakítottak ki. A vállalat meghívására nemrégiben bepillantást nyertünk a több méter vastag betonfalak mögött zajló munkába.

Kis Endre

A Symantec 2002 márciusában vásárolta meg a Winchester mellett – Hampshire megyeszékhelyének környékén – található atombunkert, mivel az a hidegháború lezárását követően lekerült a brit kormány nukleáris létesítményeit nyilvántartó listáról. A tenger – és a Golf-áramlat – közelsége folytán dús növényzetű és lágyan hullámzó dombvidéken egy falu határában, a nagyobb városoktól és kikötőktől egyaránt távol eső ponton vájták a föld mélyébe ezt a szuperbiztos óvóhelyet. Atomtámadás esetén 30 előre kijelölt közüzemi munkás kéthavi élelmiszer-, levegő- és vízellátását volt hivatott biztosítani, akik a veszély elmúltával helyreállították volna Dél-Anglia áram-, gáz- és vízszolgáltatását.

A Symantec dél-angliai SOC központjában a fizikai biztonság foka is mély benyomást tesz a látogatóra

Betonba ágyazott biztonság

Az átalakítás során az épület alapszerkezetén – érthető okokból – nem változtattak. A felszínen csupán a domboldalban nyíló bejárat látható: az ajtó több mint 20 cm vastag acélkeretbe öntött betonból készült. A látogató zsilipkamrába jut rajta keresztül, és magára kell csuknia, mielőtt a bunker belsejébe vezető, légmentesen záró második ajtót kinyithatná. A vasbeton falak vastagsága itt meghaladja a 45 cm-t, az acéllal megerősített betontető vastagsága pedig nem kevesebb mint 2,5 m. A helyszínt – amely élősövénnyel övezett földút mellett fekvő, kaviccsal felszórt pihenőnek látszik –, három kamera vigyázza, a negyedik a bejáratra szegeződik. Mágneskártyás-számkódos beléptetőrendszer felügyeli a mozgást a bunker helyiségei között. Egy további kamrán és ajtón keresztül a belső folyosóra lépünk, amelynek üvegfalán keresztül a biztonsági műveletek központi helyiségébe látni. Ide már csak a beavatottak tehetik be lábukat – a folyosó végét infravörös detektorkapu zárja le. Mi az ellenkező irányban nyíló tárgyalóban foglalunk helyet, amelynek kivetítőfelületként szolgáló, de áttetszővé tehető ablakán keresztül a Symantec elemzői által szakadatlanul figyelt kijelzőkre látni.

– Összesen ötven szakember dolgozik biztonsági operációs központunkban (Security Operations Center, SOC), négy váltásban az év minden napján – mondja Jeff Ogden, a Symantec felügyelt biztonsági szolgáltatásainak (Managed Security Services) európai, közel-keleti és afrikai (EMEA régiós) igazgatója –, akik a térség 18 országában 45 ügyfelünk informatikai infrastruktúrája felett őrködnek. Ezek a vállalatok, amelyek között egy magyar cég is található, eltérő méretűek: az egyik legnagyobb és a nevének említéséhez hozzájáruló ügyfelünk a Xerox, de olyan szervezetek internetes védelmét is ellátjuk, amelyekre stratégiai megfontolásból nem hivatkozhatunk. Szolgáltatásunk rugalmasan méretezhető ügyfelenként mintegy 250 tűzfalat számláló rendszerméretig, a legkisebb vállalatok ügyfélkörünkben mindössze 2-3 tűzfalat használnak.

Jeff Ogden a régióban található másik, németországi biztonsági operációs központ munkáját is irányítja. E két létesítmény mellett a Symantec szintén két SOC központot működtet az Egyesült Államokban és további egyet-egyet Japánban, valamint Ausztráliában. Az öt SOC negyedévenként 11 milliárd eseményt regisztrál a vállalatok és intézmények tűzfalain és behatolásészlelő rendszerein (IDS), mintegy 4,5 terabyte-nyi adatot halmozva fel. Egymillióra tehető azoknak az eseményeknek a száma, amelyeknél felmerül az internetes fenyegetés gyanúja, és ezek közül 180 ezer valódi támadásnak bizonyul.

A kiszűrésükhöz és semlegesítésükhöz szükséges szakértelem és az azonnali válaszadásra való képesség alkotja a Symantec biztonsági operációs központjai által nyújtott felügyelt biztonsági szolgáltatások alapját. A tetemes információmennyiség gyors és alapos átfésülésében a SOC többek között olyan fejlett adatelemző és -bányászó technikákat alkalmaz, mint a korreláció és a trendképzés. Emellett felhasználja a Symantec kutatóágazatának – biztonsági válaszadó szervezetének – szakértelmét és az egész internetre kiterjedő betekintését, amire még visszatérünk.

A vállalatok különböző biztonsági eszközök – IDS-ek, tűzfalak, virtuális magánhálózatok stb. – telepítésével igyekeznek megvédeni rendszerüket, illetve értékes üzleti adataikat az illetéktelenekkel szemben, és a biztonság fokát jellemzően a telepített eszközök számával igyekeznek növelni. Jóllehet az egyes eszköztípusok Gbyte-számra generálják a naplóbejegyzéseket, ezek az információk a

vállalati biztonságnak csupán egy-egy vetületéről adnak képet. Ennek következtében a vállalati rendszergazdák csakhamar elvesznek az adattengerben, és reménytelenül távol kerülnek attól, hogy egységes biztonsági stratégiát alakítsanak ki, illetve ilyen tevékenységet fejtsenek ki a gondjukra bízott vállalatnál.

A Symantec SOC valós idejű technológiai platformja azonban mindezekről az eszközökről egyetlen biztonsági keretrendszerbe gyűjti az adatokat, ahol összetett kereséseket végez rajtuk a gyanús minták és rosszindulatúnak tűnő tevékenységek kiszűrésére. A SOC elemzői folyamatosan ellenőrzik ezeket a feltételezett támadásokat, behatolási kísérleteket vagy szabályszegéseket, illetve biztonsági réseket. Miután kirostálták az első fordulóban – az orvostudományban használatos értelemben – pozitívnak tűnő, de valójában negatívnak minősülő eseményeket, az erről szóló részletes jelentést közzéteszik a Secure Internet Portal oldalain. A felügyelt biztonsági szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfelek ezen a netes portálon folyamatosan és közvetlenül férhetnek hozzá a testreszabott információhoz, amely nemcsak az adott vállalatnál végbement biztonsági események elemzését és szükség esetén ellenszerét tartalmazza, hanem a Symantec öt biztonsági központjából származó összes releváns információt is. A portál természetéből fakadóan interaktív, így az ügyfél elkészítheti saját eszkalációs forgatókönyvét, illetve különböző szempontok szerint kereshet a neki szóló adatok között. Ezek megtekintéséhez vállalatán belül jogosultságok hierarchiáját rendelheti az alkalmazottak szerepkörének és felelősségének függvényében.

Ha a gyanús esemény támadásnak bizonyul, a SOC szakemberei az előre meghatározott válaszadó és ügyfélértesítő eljárás szerint azonnal közbelépnek, így véve elejét a vállalat rendszerébe történő behatolásnak. A riasztást követően a vállalat rendszergazdája a Symantec szakembereivel együttműködve vagy a biztonsági portálon közzétett ajánlások alapján önállóan is megteheti a szükséges intézkedéseket – de arra is adott a lehetőség, hogy a szerződésben meghatározott esetekben, vagy ha a helyzet rendkívülisége megköveteli, a Symantec munkatársai átvegyék az irányítást. Azonban a megelőző biztonsági intézkedések a jellemzőek, ugyanis a felügyelt biztonsági szolgáltatásokat nyújtó központok között azonnali és automatikus információcsere zajlik: ha az egyik régióban támadást intéznek valamelyik ügyfél vagy a Symantec Monitoring Service által az interneten megfigyelt 14 ezer pont bármelyike ellen, azt a mintát attól kezdve a világ másik négy SOC-ja is felismeri és kivédi, mielőtt még kárt tehetne egy újabb vállalat rendszerében.

A Symantec térségünket lefedő biztonsági operációs központja a Jeff Ogden által példaként említett egy hónap alatt 9,5 millió naplóbejegyzést és riasztást gyűjtött be 45 ügyfelének biztonsági eszközeiről. Az első szűrést követően ebből 620 tűnt biztonsági eseménynek. Az álfenyegetések eliminálása után ténylegesen 55 eseményről készült részletes elemzés és jelentés az ügyfélnek, két esetben pedig különösen komoly veszélyt jelentő fenyegetés miatt szükség mutatkozott az ügyfél azonnali riasztására is.

A bunkerban egy percre sem lankad a négy váltásban dolgozó elemzők ébersége

Nem egészen húsz perc

A SOC saját adatai szerint a támadások osztályába sorolható tevékenység 2002 első felében 28%-kal volt élénkebb, mint az azt megelőző év első 6 hónapjában. Ebben az időszakban az ügyfelek vállalatonként átlagosan heti 32 támadásnak voltak kitéve, míg 2001 második felében ez a szám 25 volt. Leggyakrabban az IT-cégek, a pénzügyi, illetve a közüzemi szolgáltatásokat nyújtó vállalatok váltak céltáblává – az energiaellátásban tevékenykedő cégek 70%-a súlyosnak minősülő támadást is elszenvedett az említett fél évben, egy évvel korábbi 59%-ukhoz képest.

– A mutatók növekedésével párhuzamosan a fenyegetések egyre összetettebbé válnak, és magasabb a technológiai színvonaluk – mondja Eric Chien, a Symantec korábban említett Security Response biztonsági válaszadó szervezetének dublini vezető kutatója. – A vírusok és a hackertámadások jellemzőit ötvöző netes férgek képviselik a fő trendet. Jóllehet a Christma Exec 1988-as felbukkanása óta léteznek, igazából a CodeRed és a Nimda 2001-es ámokfutása állította őket a figyelem középpontjába. A debütálást felülmúló nagy visszatérést a nagy sávszélességű netelérés térhódítása, továbbá az a körülmény segítette elő, hogy gyakorlatilag bárki üzemeltethet szervert, az IIS (Internet Information Server, a Microsoft webszervere) a Windows 2000 szerverváltozatától az operációs rendszer része – bárki rendszeradminisztrátorként jelenhet meg, jóllehet nem vagyunk mindannyian azok.

A netes férgek terjedéséhez köztudottan nincs szükség emberi közreműködésre, mert a stratégiájuk a szoftverhibák, a biztonsági rések kihasználására épül. Mégis döbbenetesen hangzik Eric Chien csapatának megállapítása, miszerint a teljes internet nem egész 20 perc alatt megfertőzhető – elméletben legalábbis. De a gyakorlat nem hagy felőle sok kétséget: a CodeRed 360 ezer számítógépet fertőzött meg kevesebb mint 14 óra alatt, a fertőzés csúcssebessége pedig elérte a 2000 új hostgépet percenként! A Nimda 2001. szeptember 18-án greenwichi középidő szerint déli 12 órakor ütötte fel a fejét. Este 7-ig 160 ezer, éjfélre már 450 ezer hostot fertőzött meg.

Nem kevésbé tiszteletet parancsoló az az ütőképesség sem, amit a Symantec biztonsági válaszadó csapata ezzel a fenyegetéssel szembeállít. Az Egyesült Államokban három, Ausztráliában, Írországban, Japánban és Kanadában pedig további egy-egy laboratóriumban összesen száz szakember – behatolásfelderítő, biztonsági mérnök és vírusvadász – figyeli az év minden órájában gyakorlatilag az internet egészét. Havonta több mint 150 ezer eseményt elemeznek, az új fenyegetések felbukkanását 15 percen belül észlelik, és 2 órán belül elkészítik a vírusok digitális aláírását – naponta 10-15-öt.

A rendelkezésükre álló adatok sokrétű elemzése útján beazonosítják az egyes vírusíró csoportokat (a tipikus vírusíró ugyanis ilyen közösségbe tartozó 15-28 éves, kétes értékű hírnévre pályázó férfi), tanulmányozzák viselkedésmintájukat, és internetező humanoidnak álcázott szoftverrobotokkal (Symantec Seeker) figyelik kommunikációjukat.

A Security Response Group éves jelentést is készít, amelyből többek között kitűnik, hogy a támadások zöme (2002 első felében 26%) az Egyesült Államokat éri, majd Dél-Korea (8,2%) és Kína (7,4%) következik. A legtöbb támadást indító három ország – 10 ezer nethasználóra számítva – Izrael (29,20), Hongkong (19,06) és Franciaország (13,65).

Napjainkig több mint 65 ezer rosszindulatú kód született, de ezek zöme, mintegy 55 ezer DOS-os vírus a múlté. A vadon tenyésző, ismeretlen fenyegetések száma 250–350 közötti, és az e-mail férgek még mindig uralkodnak, de az összetett fenyegetéseké a jövő. Résen kell lenni – a netes férgek biztosan azon lesznek.

Magyar modell kerestetik

Érdektelenségből nem netezik a magyar lakosságnak közel a fele – derült ki nemrégiben egy felmérés során. Közönyük arra utal, hogy nem lehet minden rendjén a technológia közönségkapcsolatával hazánkban. Mezriczky László, a HP Magyarország marketingigazgatója és az IVSZ média-marketing szakcsoportjának vezetője az ágazat arculatépítését és kommunikációját méltatja.

Kis Endre

A technológiáról azok mondanak le, akik nincsenek tisztában a használatából fakadó előnyökkel – mondta Mezriczky László. – Decemberben hirdettük ki másodízben az év internetes bankja díjat, amelyet 2001-ben azért alapítottunk az Indexszel közösen, hogy egy csírájában levő piacon lehetőséget teremtsünk a szereplők bemutatkozására. Akkor 200 ezren vettek igénybe elektronikus banki szolgáltatásokat Magyarországon, de egy év leforgása alatt az ügyfélkör 400 ezresre nőtt, és ez a 100%-os növekedés a szolgáltatás gyakorlati előnyeivel magyarázható. A Taylor Nelson Sofres Hungary 2002. évi InterBus felmérésében szereplő 43% mögött tehát nem a válaszadók érdektelenségét, hanem tájékozatlanságát kell látnunk.

– Ők azok, akiket még nem sikerült megszólítanunk. És itt elsősorban nem az a kérdés, hogy PC-t venni vagy nem venni. Személyes tapasztalatból ismerek olyan kisvállalatokat, amelyeknél kevés alkalmazott viszonylag nagy forgalmat, bevételt valósít meg. Forrásaik adottak a technológia használatához, de a vezetők, tulajdonosok nem műszaki végzettségűek, így teljesen esetleges, hogy milyen eszközöket vásárolnak – és többnyire nem professzionális megoldásokat választanak, mert az ajánlatok érdemi összevetése helyett barát, ismerős véleményére hallgatnak. Magyarországon tízezres nagyságrendű az olyan cégek száma, amelyek tíz-húsz számítógépükre alkalmazást, integrált rendszert, sőt vezeték nélküli hálózatot építhetnének ki. Mindez hatékonyabbá tenné működésüket – de eddig a felismerésig el kell jutniuk.

– Évekkel ezelőtt még órákba telt, mire a hongkongi tőzsde zárásának eredményei telefonon, faxon megérkeztek Budapestre. Ma az árfolyamok változása valós időben, online követhető, és a budapesti értékpapírpiac délután azonnal élénken reagál a New York-i tőzsde nyitására. Ez csak példa arra, hogy az interneten keresztül miként válik a közvetlen környezetünk is a világméretű folyamatok részesévé, amelyekből ma már nem rekeszthetjük ki magunkat. Maholnap közvetlen környezetünk is az Európai Unió 300 milliós piacát jelenti majd, ahol a digitális írástudás hiányában aligha számíthatunk esélyegyenlőségre.

A tájékozatlanságból fakadó érdektelenség tehát eddigi munkánk éles bírálata. A kormányzatnak és az ágazat minden szereplőjének azon kell dolgoznia, hogy a riasztó 43% húsz, tíz, majd nulla százalékra csökkenjen egy-két éven belül.

Az IT-piac mérete az ágazat történetében első ízben csökken, és ez a szakvásárok eredményeiben is világszerte tükröződik. A Comdex szervezője a csődvédelmi kérelmet is fontolóra vette, miután a 2002. évi őszi rendezvény mindössze ezer kiállítót vonzott, és a korábbiakhoz képest a 2003-as Cebitre is kevesebb kiállító érkezik, bár számuk így is meghaladja majd a hétezret. Magyarországon viszont már akkor válságba jutottak a szakkiállítások, amikor az ágazat még szebb időket élt, így mára el is enyésztek. Csak a kérdés marad, hogy lesz-e egyszer ismét mértékadó seregszemléje az IT-piac szereplőinek hazánkban.

– Magyarország nem a világszerte tapasztalható folyamatoktól elszakadva fordított hátat az informatikai szakvásároknak – mondta Mezriczky László –, és ebben a kedvezőtlen gazdasági körülményektől függetlenül nagy szerep jutott a világhálónak, az információ hozzáférhetőségének. Nyolc-tíz évvel ezelőtt azért ment az ember szakvásárra, hogy megismerkedjen az újdonságokkal. Ma a hír, a specifikáció, a megoldás ismertetése a bejelentéssel egy időben elérhető az interneten, és a multinacionális cégek világszintű jelenléte folytán a termék fizikai valóságában is egy-két hónapon belül megérkezik mindenhová, kézbe vehető, kipróbálható – minderre nem kell a következő szakvásárig várni.

– A kilencvenes évek elején élt egyfajta kultúrája ezeknek a rendezvényeknek, kifejezésre jutott fórum jellegük: a versenytársak és a meglévő, illetve potenciális ügyfelek találkozásai során kialakult egyfajta konszenzus a kínálatot, a bemutatott termékek és megoldások színvonalát, célszerűségét, árát illetően. Mindehhez megfelelő légkört teremtett az óriási kereslet is, amit alig győztünk kiszolgálni. Később éleződött a verseny, de a szakvásárok tovább éltek, kicsit megszokásból – és csak az évtized vége felé éreztük először, hogy valami megváltozott.

– A kiállítók sok millió forintos költséggel óriási standokat építettek, ahol egy hét alatt néhány tízezer emberrel találkozhattak olyan környezetben, ahol – légkondicionálás, parkolóhely stb. hiányában – az infrastruktúra sem volt megfelelő színvonalú. A kiállításlátogatók ráadásul nagyon vegyes összetételű közönséget alkottak, a nagyvállalati

Az Informatikai Vállalkozások Szövetsége kvázi kamaraként az ágazat legkiválóbb szereplőit tömöríti. A magyar informatikai piac forgalmának meghatározó részét a tagság adja, és a szervezet szakértői fórumként is megkerülhetetlen, az Informatikai és Hírközlési Minisztérium tanácsadója az ágazatot érintő kérdésekben.

Az IVSZ-en belül 1995-ben Mezriczky László vezetésével alakult meg a marketing szakcsoport, amelybe később a média szekció is beolvadt. A 150 fős tagság a multinacionális vállalatok leányvállalataitól a nagykereskedőkön és viszonteladókon át a hazai gyártókig és fejlesztőkig, tanácsadó és kommunikációs cégekig, valamint kiadókig minden vállalattípust felölel.

➪ www.ivsz.hu

informatikai szakembernek gyakran a prospektusgyűjtő iskolásgyerekek tömegén kellett átverekednie magát és túlkiabálnia a szomszédos standon üvöltő termékbemutatót. Mindezt joggal érezhették a kiállítók a kommunikáció kevésbé hatékony módjának. Nem szándékom minősíteni a feltételeket, de nem tartottuk és a mai napig nem tartjuk azokat méltónak az iparághoz, és nem egyeztethetők össze azokkal az elvárásokkal sem, amelyeket az ügyfelek az informatikai cégekkel szemben támasztanak. A Compaq Magyarország – még a HP-val való egyesülést megelőzően – volt az egyik legkitartóbb nagyvállalat, 2000-ben még kiállított. Egy évre rá már úgy döntöttünk, mi sem leszünk ott, hiszen a versenytársaink már mind elmaradtak a rendezvényről – ez nekünk sem, meg a közönségnek sem jó. Hogy ne veszítsük el végképp ezt a kommunikációs eszközt, az IVSZ részéről már 2000-ben tárgyalásokat kezdtünk több kiállításszervező csapattal, és próbáltuk rávezetni őket, hol kellene többletértéket nyújtaniuk, hogyan adhatnák el sikeresebben a terméküket. Elméletileg egyetértettek velünk, de sajnos képtelenek voltak a változtatásra.

– Ennek láttán szakcsoportunk olyan koncepciókat dolgozott ki, amely konferencia jellegű rendezvényeket hívott életre. A kimondottan szakmai tanácskozások mellett azonban a fogyasztókhoz szóló szakvásárra is szüksége lenne az ágazatnak. Ebbe az irányba tudomásom szerint új kezdeményezések mutatnak, amelyek megvalósulása tavaszra várható. Bízom benne, hogy a szervezők úgy tartalom, mint árfekvés tekintetében vonzó ajánlattal állnak elő, amellyel sikerül megszólítaniuk a kiszemelt célcsoportot, és mozgásba jöhet az informatikai szakmai rendezvények új hulláma Magyarországon. Minden IT-vállalatnak mérlegelnie kell, hogy a kapcsolatteremtés milyen eszközeit tudja leghatékonyabban használni, de ha nagyságrendekkel kívánja növelni a forgalmát, akkor nem spórolhatja meg azt, hogy a fogyasztók széles körével hiteles szakmai környezetben kommunikáljon – és ehhez Magyarországon a jövőben is nélkülözhetetlen lesz néhány magas színvonalú szakkiállítás.

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium kezdeményezésére a kormányzat 2003-tól többek között olyan programokat vezet be a technológia széles körű használatbavételének előmozdítására, mint a svéd modell (➪ HÉV helyett Európa expressz – PC Magazin, 2003/1/32), amely a skandináv országban rövid idő alatt négyszeresére növelte a PC-használat és a netelérés arányát a lakosság körében.

– A svéd modell kiváló példa arra, hogy egy kormányzat és egy iparág miként hozhatja helyzetbe az országot – mondta Mezriczky László. – Hadd utaljak egy másik észak-európai állam, Finnország példájára. Decemberben járt Magyarországon Matti Virtanen, a HP nagyvállalati rendszereket szállító ágazatának regionális vezetője, és egy sajtótájékoztatón arról beszélt, hogy hazája mintegy 25 évi tudatos munkával váltott struktúrát, szakadt el a Szovjetunióhoz kötődő nehézipartól, és vált élenjáróvá a csúcstechnológiában. Mindez csak egy kormányzatokon túlmutató koncepció következetes véghezvitelével válhatott valóra: egy kicsi és úgymond periferiális fekvésű, kedvezőtlen környezeti körülmények között élő ország felismerte, hogy esélye a tudásalapú társadalom kiépítésében rejlik. Egy-egy projekt önmagában amilyen örvendetes, olyan kevés. Magyarországnak is rá kell találnia arra a szerepre, amely a nemzetközi munkamegosztásban reá vár. Nincs kőolajunk, egy sor ásványi kincsünk, sem tengerpartunk, de van világszínvonalú oktatási rendszerünk – amit persze folyamatosan karban kell tartani – és rengeteg okos emberünk. Ez alapnak korántsem rossz, csak jól kell rá építeni.

Mezriczky László, a HP Magyarország marketingigazgatója és az IVSZ média-marketing szakcsoportjának vezetője

– A 2002. év számunkra a HP és a Compaq egyesülésének jegyében telt, és november végén közzétett negyedik negyedéves eredményeink anyavállalati szinten és idehaza is igazolták ezt a korábban sokat vitatott, óriási horderejű lépést. Ha összehasonlítjuk a HP és a Compaq magyar leányvállalatainak eredményét a 2001 azonos időszakában elértekkel, akkor kitűnik, hogy az 1+1-ből sikerült 2,1-et csinálnunk. Nem nélkülöz tehát minden alapot az a derűlátás, amellyel az új év és az európai uniós csatlakozás elé tekintünk. Mi globális iparágban dolgozunk, és az EU-tagság révén Magyarország a világ történéseinek még szervesebb részévé válik. A felzárkózáshoz és a feltáruló lehetőségek kiaknázásához többek között az informatikai infrastruktúra fejlesztésére is szükség lesz. Ez számunkra nemcsak szállítóként, hanem gyártóként is lehetőségeket kínál Magyarországon.

– A HP évente mintegy 2 millió tintasugaras nyomtatót, ugyanennyi monitort és adattároló eszközt gyárt Budapesten, Sárváron és Szombathelyen tevékenykedő szerződéses partnerei által. A múlt év decemberétől pedig a PC-gyártás is beindult a Sanmina-SCI tatabányai üzemében (lásd erről szóló hírünket a 129. oldalon – a szerk.). Kár lenne tagadni, hogy az IT-eszközök gyártásának is vannak területei, amelyek kifejezetten az olcsó munkaerő hasznosítására épülnek.

A Magyarországon jelen levő multinacionális gyártók azonban számolnak a körülmények kiszámítható változásával is, és olyan szerteágazó kapcsolatrendszert építettek ki, hogy egyik napról a másikra biztosan nem vonulnak ki. Tevékenységeiket viszont átcsoportosíthatják a régiók között, ami magától értetődik, hiszen nyereségorientált üzleti vállalkozásokról van szó, amelyek felügyelik költségeik alakulását. Éppen ezért az értéknövelt tevékenységek, a fejlettebb gyártás, a fejlesztés és a szolgáltatások megszerzésére kell törekednünk, amihez jó adottságokkal rendelkezünk, de nagyon sokat kell még tennünk annak érdekében, hogy erről másokat is meggyőzzünk.

Ennek a képnek és környezetnek a kialakításában a kormányzatnak, az ágazatnak és az oktatásnak szorosan együtt kell működnie – meggyőződésem, hogy Magyarország képes erre az arculatváltásra.

Erdős Márton, Sponga Tamás

Mindenkinél gyorsabban

Sanyo

A Sanyo legújabb DVD-író vezérlőlapkája már túlmutat az épp hogy megjelent 4-szeres sebességű meghajtókban található példányokon.

Peacemaker by Sanyo

A fő mérőszám mi más lehetne, mint az írás tempója, ami a Sanyónak köszönhetően immár 5-szörös, CD-írásnál pedig akár 40-szeres is lehet. A lapka ezt a sebességet mindkét szabvány esetében képes tartani. Másik érdekessége a HD-Burn technológia támogatása, melynek segítségével a 80 perces, 700 Mbyte-os CD-R lemezekre kétszer annyi, mintegy 1,4 Gbyte adatot írhatunk ki. *(A HB-Burnnél a korábbinál rövidebb piteket és továbbfejlesztett hibajavítást alkalmaznak, az így írt lemezeket csak egyes újabb meghajtók képesek elolvasni – a szerk.)*

A sorozatgyártás már tart, a bevezető ár várhatóan 25 dollár lesz. A lapka elterjedésével várható a hibrid írók nagyobb számú megjelenése, áraik csökkenése – és talán végre a két formátum közti vita elcsendesedése. Az 5-szörös sebességgel írható nyerslemezek megjelenésére és elterjedésére még várnunk kell egy ideig.

Nyolcszázzal a cél felé

ALi, Intel, SiS, Via

Nemrég beszámoltunk az Intel hirtelen döntéséről, miszerint processzorainak idei, némileg kisebb órajel-növekedését jelentősen gyorsuló PSB-vel (processzoroldali busz) próbálja ellensúlyozni. Ez a betervezett 667 MHz helyett 800 MHz-et jelent. A bejelentés olyannyira későn érkezett, hogy a Viának, a SiS-nek és az ALinak teljesen át kellett alakítania az előrejelzéseit, és hátrébb tolnia a megjelenési dátumait.

A Via lapkakészletei ezentúl PT néven érkeznek – először a PT400, szimpla DDR400-as memóriavezérlővel. Ezt követi majd a PT600 kétcsatornás DDR400-assal, majd a PT800, DDR-II-es memóriavezérlővel.

A SiS az FX jelöléssel igyekszik megmutatni, már képes a 800 MHz-es rendszerbusz kezelésére. Némi kavarodás, félreértés még elképzelhető a SiS és az Nvidia megegyező FX jelölése között, bár nem lehetetlen, hogy a SiS éppen ezzel szeretné némi potya-hírnévhez juttatni termékeit. A SiS648FX a Via PT400-hoz hasonlóan kezdetben egycsatornás DDR400-as vezérlőt fog tartalmazni, csupán a később várható SiS655FX lesz felvértezve kétcsatornással.

Az ALinál ugyan csak egyetlen lapkakészletet jelentettek be, ám ez már az első negyedévben kapható lesz, és rögtön kétcsatornás DDR400-as memóriavezérlővel érkezik.

Az Intel a második negyedévre időzítette megjelenéseit, ám az ekkor piacra kerülő Springdale és Canterwood lapkakészletek is kétcsatornás DDR400-as vezérlővel érkeznek majd, köztük egy integrált grafikus magos példánnyal. Az ilyen esetekben alkalmazott UMA (Unified Memory Architecture) technológia talán végre képes lesz megfelelő sebességgel üzemelni, köszönhetően a megnövelt memória-sávszélességnek.

A legnagyobb Xabre

SiS

A fanyalgó piaci fogadtatás ellenére a SiS bízik grafikus lapkája, a Xabre sikerében. A cég legnagyobb partnere, az ECS bejelentette, 2003. második negyedévétől kezdődően immár a közép-felső kategóriás videokártyák gyártásába is belekezd, tehát az igény megvan egy erősebb SiS videolapkára is. A SiS előrejelzései alapján azt reméli, eladásai hamarosan megugranak a 2003. elején boltokba kerülő új Xabre-nak köszönhetően. A Xabre 600 a cég eddigi legkomolyabb videolapkája, 8 futószalagos végrehajtó egységgel, 0,13 mikronos gyártástechnológiával és 300 MHz-es órajellel.

Felső kategóriába (S)iS!

Liliputi áramkörök

IBM

Az IBM a félvezető-technológia egyik nagymestereként nem maradhat le a fejlődésben, ami ez esetben a 90 nanométeres gyártástechnológia bevezetését jelenti. A tömeggyártás még messzebb van, ám a gyártástechnológia kifejlesztésével (gyártósorok, eljárások stb.) már lassan végez. Az első 90 nm-es, FPGA (Field Programmable Gate Array) tokozású lapkákat a Xilinxnek készíti majd, talán már az első negyedévben. A gyártósor 300 mm-es szilíciumlapokkal (wafer) operál, és alkalmazza a SOI (Silicon-on-insulator) technológiát is. Az Intel már tavaly készített 90 nm-es SRAM lapkát, ám az prototípus volt. Az Intel és az IBM technológiájában sok eltérés található, ám az IBM lesz az első, amely megindítja a tömeggyártást. A SOI technológiának köszönhetően az auto-oszcilláló áramkörök késleltetési ideje mindössze 4,5–5 pikomásodpercre csökken.

Nem várt gyorshajtó

Hynix

A memóriapiac már régen a DDR-II-től visszhangzik, ám ez cseppet sem zavarja a Hynixet. Akár esztelennek is tűnhet, hogy a váltás előtt nem sokkal (persze ez akár egy-két évet is jelenthet a tömeges elterjedésig) még az előző, már jó ideje tömeggyártásban lévő DDR-I szabványra fejleszt. A cél mi más lenne, mint a sebesség feljebb tornázása.

A JEDEC memóriaszabvány szövetség még a DDR400-as szabványon rágódik, ám a Hynix már be is jelentette, készen van az 500 MHz-en üzemelő DDR-I-es szabványú lapkákkal. A piaci sikert főleg videokártyákon értékesítve reméli a cég, ahol érvényesülhet e lapkák fő előnye – áruk 10%-kal alacsonyabb a DDR-II-es változathoz képest.

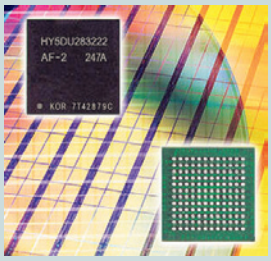

Kicsi, gyors és olcsó

A Hynix a DDR-I végletekig gyorsítása mellett a DDR-II-n is ügyködik, és már ez év elején várható a szabványos, 500 MHz-es lapkáinak megjelenése.

Egy architektúra vége

Intel

Az Intel a 2002. évvel együtt a Socket 370-es, Tualatin Celeron processzorokat is maga mögött hagyta. A 0,13 mikronos gyártástechnológiával készült sikeres széria, amelyben 256 Kbyte-os másodszintű gyorsítótár és 100 MHz-es rendszerbusz volt, 1,4 GHz-es órajelig jutott. Az architektúra felső korlátja az Intel szerint 1,5 GHz-nél volt, ám ilyen CPU-k még Pentium III-T kiadásban sem láttak napvilágot. Az űrt az Intel a NetBurst mikroarchitektúrára épülő Celeronokkal igyekszik kitölteni, melyek nemrég még kizárólag 0,18 mikronos technológiával és 128 Kbyte-os másodszintű cache-sel készültek, de 2 GHz-től fölfelé immár 0,13 mikronon, kiváló tuninglehetőségekkel csábítanak.

A hatalmas raktárkészletek miatt azonban a Tualatin Celeron nem tűnik el azonnal. A gyártósorok februári leállítását követően még jó ideig, akár az év végéig szállít az Intel ilyen processzorokat a megrendelőknek.

Meghalt a Celeron – éljen a Celeron!

➪ www.intel.com/home/desktop/celeron/index.htm?iid=search+Celeron2&

Lapos szépség

Samsung

A Samsung minden erejét bevetve megindította a vásárlók elleni offenzíváját! számunkra a cég a TFT monitorok terén. A legújabb SyncMaster széria 19 colos tagját ugyanis sokkolóan baráti áron hozza forgalomba. A SyncMaster 191N LCD monitor 1280x1024 képpontos megjelenítésre képes, pixelmérete 0,294 mm, legnagyobb fényereje 250 cd/m², a kontrasztja 500:1, a látószöge pedig 170/170 fok. A 41 wattot fogyasztó monitor ezüst- és fekete színben kapható, 5,9 kg-ot nyom, és átszámítva mindössze 225 ezer forintba kerül! Olcsósága mindössze a digitális DVI-bemenet hiányában mutatkozik meg – képminőségéről még nincs hír.

Gyönyörű és olcsó – kell ennél több?

No nem kell semmi rossztól tartanunk, sőt, igazán kellemes meglepetést tartogat

Veszélyes totyogás

Nvidia, TMSC

Múlt havi számunkban írtunk az Nvidia új grafikus processzoráról, a GeForce FX-ről. A több tekintetben is különleges grafikus lapka gyártása körül azonban gondok adódtak. Több hír arról számol be, hogy a TMSC technológiai problémákkal küzd, és ez okozza a GeForce FX késését, ami az ATi – és főként a Radeon 9700 teljesítménye – iránt egyre erősödő szimpátia idején rossz előjel. Egyes források szerint felmerült, hogy az IBM fogja gyártani a lapkákat, de a TMSC elhárította a pletykákat és kijelentette, hogy a kezdeti nehézségeken már régen túljutottak, és hamarosan a boltok piacaira kerülhet az Nvidia GeForce FX.

➪ www.nvidia.com/view.asp?PAGE=geforcefx

Sebességőrület

OCZ

A professzionális minőségű memóriamoduljairól ismert OCZ istállójában felbukkant a legújabb trónkövetelő. Az OCZ EL DDR modul jelölése immár PC3700, azaz a gyárilag garantált órajele 466 MHz-es. A félelmetes sebességet 2,5-es CAS értékekkel képes szolgáltatni a modul, 2,7 vagy 2,8 volton. Kihasználja a cég ULN (Ultra Low Noise) árnyékolási technológiáját is, és a passzív hűtés elengedhetetlen számára.

A különleges sebességet pedig támogatni is kell – ebben segédkezik az Abit, ugyanis egyes high-end alaplapjait saját laboratóriumában teszteli ilyen memóriamodulokkal. A sikeresen vizsgázott alaplapok specifikációiban megjelenik a 466 MHz, ezzel jelezve, hogy az alaplap képes ilyen órajelű modulok üzemeltetésére is. Ezt nem hivatalosan alap üzemmódként vállalja a cég – kizárólag fölpörgetés céljára.

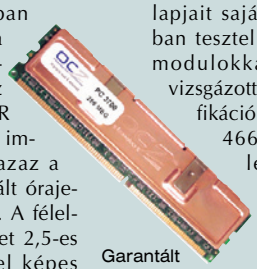

Garantált sebesség

➪ www.ocztechnology.com/products/memory_specs.php?id=18

Pörget az atya is

Intel

Az Intel alaplapgyártó részlegében is megtört a jég, hamarosan tuningrészleggel ellátott alaplapokat dobnak piacra. A cég üzletpolitikája eddig mereven ellenezte a fölpörgetést, ám kénytelen volt engedni a vásárlók és a konkurencia nyomásának. A fölpörgethető alaplapokhoz a Springdale és a Canterwood lapkakészleteket fogják felhasználni, amiken már változtatható lesz a feszültség és a memória-órajel. Az Intel ezzel egyben átcsoportosítja a munkaállomásokba szánt Canterwood lapkát az asztali gépek piacára, ezzel (remélhetőleg) kielégítve a komolyabb igényű felhasználókat is.

Kevesen tudják, de az Intel alaplapgyártó részlege szinte semmilyen előnyt nem élvez a többi alaplapgyártóval szemben, legfeljebb gyorsabb és biztosabb az alkatrészellátása. Teljesen a részleg vezetőire van bízva, hogy megállják a helyüket a piacon.

Tavasz négyesben

Mosel, Nanya

A Nanya Technology és a Mosel Vitelic szinte teljesen ismeretlen a felhasználók többségének, noha talán ez a két cég gyártja a világon a legtöbb DRAM lapkát. Most úgy tervezik, hogy márciustól 50%-kal növelik a DDR400-as DRAM-ok előállítását, ugyanis erre a hónapra várható az Intel nagy sikerekre hivatott, DDR400-as Springdale lapkakészletére épített alaplapok bejelentése és tömeggyártása. A Nanya 0,14 mikronos technológiával, 300 mm-es átmérőjű waferekből fogja gyártani lapkáit, az Infineonnal karöltve. Kezdetben a Mosel Vitelic is az Infineontól licencelt 0,14 mikronos gyártástechnológiát alkalmazza, majd fokozatosan áttér 0,12 mikronos gyártósorokra.

Százlábú hangszer

Via

A Via Envy24HT hangvezérlő lapkája fenekestül felforgathatja a hangchipek piacát. Figyelemre méltó tulajdonságai közé tartozik a 8 csatornás dekódolás – 7.1-es csatornakiosztás, Dolby Digital EX és DTS ES –, a 24

Megváltó százlábú

bites, 192 kHz-es mintavételezés, a Windows Media 9 Pro teljes támogatása, szinte az összes 3D-s hangszabvány támogatása hardveres úton (kivéve a még mindig zárt szabványként kezelt EAX Advanced HD-t), és a legfontosabb az alacsony ára. Már több gyártó is bejelentette erre a chipre épülő kártyáját, többnyire versenyképes árakon.

Az új széria legfőbb érdekessége mégsem a felsoroltakban keresendő, hanem a némileg lebutított Via Envy24PT lapkán. Ez a lapka „mindössze" 24 bites 96 kHz-es mintavételezésre képes, azonban olcsóbb és alaplapra integrálható! Így az eddigi olcsó, gyenge minőségű, rengeteg inkompatibilitással sújtott és magas erőforrás-igényű alaplapi hangvezérlőket kis többletköltséggel a gyártók igazi, vérbeli hangvezérlőre cserélhetik. Először az AOpen AX4B-533Tube és a Via VPSD P4PB Envy alaplapon találkozhatunk vele.

Tavaszi 64 bites primőr

AMD

Az AMD jelenleg elsősorban a vállalati piacra összpontosít, így valószínű,

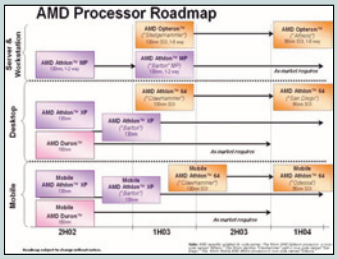

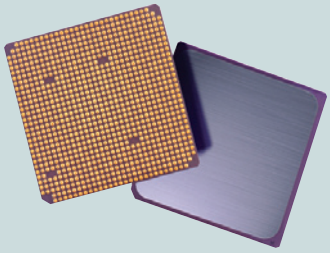

Hamarosan újabb vitéz indul a csatába...

hogy 64 bites, Hammer fedőnevű processzorai – amiket márciusban jelent be – elsőként szerverekben és munkaállomásokban fognak megjelenni. A jelenlegi tervek szerint csak május környékén lesz kapható az Opteron, az asztali gépekbe szánt változat pedig még később debütál. Az Opteron három 16 bites HyperTransport csatolót fog tartalmazni, maximum 8 Gbyte DDR200/266/333-as memóriát támogat – amit 72 bites, kétcsatornás memóriavezérlőjével felügyel –, és legfeljebb nyolcprocesszoros gépek alakíthatók ki vele. Elsőként forgalomba kerülő változatai 128 Kbyte első- és 1 vagy 2 Mbyte másodszintű gyorsítótárral lesznek ellátva, és 940 tűs mPGA tokozást kapnak.

Az AMD szerint számos üzleti partnere kívánja mindjárt megjelenésekor alkalmazni az Opteront, bár eddig nem sokuk kilétére derült fény.

➪ www.amd.com/us-en/Processors/ProductInformation/0,,30_118_4699,00.html

Új út

Sony, Toshiba

A TiVo a közelmúltban mutatta be második generációs digitális videorögzítő készülékeit, amik már nem szalagra, hanem merevlemezre rögzítik a műsort. A DVR technológiának számos előnye van a hagyományos szalagos rögzítéshez képest – reklámok kihagyása, pontosabb és gyorsabb pozicionálás stb. A Toshiba és a Sony is bejelentette, hogy hamarosan megjelennek olyan saját DVR készülékekkel, amik a TiVo technológiáján alapulnak. A két japán cég közül a Sony már az idei év végén, míg a Toshiba csak jövő év első felében kíván megjelenni a saját második generációs digitális videomagnójával.

Újabb generáció

➪ www.tivo.com
➪ www.sony.com
➪ www.toshiba.com

Gyorsítósáv

Apple Computer

A számítógépes perifériák csatlakozófelülete nagyon sokféle, de az utóbbi időben az USB fellendülésének lehettünk szemtanúi. Az USB nagy vetélytársa, a FireWire (IEEE-1394) térhódítása kicsit lassabb, bár a Mac-platformon nagyobb a FireWire elterjedtsége. Ez érthető, hiszen a szabvány kifejlesztője az Apple Computer.

A FireWire csatolófelület új lendületet vehet a szabvány továbbfejlesztéseként hamarosan megjelenő GigaWire (IEEE-1394b) interface-szel. A szabvány 800 Mbit/s-os adatátviteli sebességgel messzire lekörözi az USB 2.0 maximálisan 480 Mbit/s-os tempóját, sőt a csatlakozóra kapcsolt eszközök nem egymástól „lopkodják" a sávszélességet, ugyanis a 800 Mbit/s-ot minden eszköznek biztosítja, mindkét irányban – optikai kábelezéssel pedig 1,6 Gbit/s-ot, sőt 3,2 Gbit/s-ot is elérhet. Az IEEE-1394b kisebb, gyors adatátvitelű hálózatok kialakítására is alkalmas lesz, mert akár 100 m-es kábelhosszt is megenged. A GigaWire csatlakozója más lesz, mint a FireWire-é, de várható, hogy az új szabványt használó eszközök megjelenésével egy időben kaphatók lesznek átalakítók is. Pontos megjelenési idő még nincs, de várhatóan 2003. közepén megjelennek az első GigaWire-ös eszközök.

➪ www.1394ta.org/
➪ www.apple.com

Újabb irodai gép

SGI

A világ eddigi leggyorsabb, Origin 3900 névre keresztelt számítógépét mutatta be az SGI a 2002. évi Supercomputing show-n – bár a jelzőt a cég a fizikai helyfoglalás függvényében érti, ugyanis az „óriás" egyetlen rackhelyre befér. Bár jelenleg csak 32 processzor teljesít szolgálatot benne, a végleges Origin 3900-ban már 128 lesz, 64 Gbyte memóriával – mindezt nagyjából 2,9 millió dollárért vesztegetik. Az Origin 3900 meg is kezdte diadalútját, hiszen a tokiói egyetem máris vásárolt egy darabot.

➪ www.sgi.com/origin/3000/overview.html

APC

Frissítési program Symmetra-felhasználóknak

Az American Power Conversion (APC) új Symmetra Tune-UPS programja lehetőséget ad a régi szünetmentes tápegységek generáljavítására és a kétéves gyári garancia felújítására. Az egy- és háromfázisú, torony típusú Symmetra UPS-eket és a meghosszabbított futásidejű akkumulátorcsomagokat érintő program keretében a végfelhasználók egy új Symmetra árának töredékéért a legújabb technológiájú szünetmentes rendszerhez juthatnak.

Az új program azokra az APC Symmetra UPS-ekre vonatkozik, amelyek 3–6 évesek, és magában foglalja a régi modulok (tápegység, akkumulátor és vezérlőegységek) cseréjét vadonatúj alkatrészekre, a keretventilátor cseréjét egy újra, az üzemeltetési hely és a kábelek átvizsgálását, valamint az összes be- és kimenő csatlakozás ellenőrzését.

A program résztvevői számára újraindul a kétéves gyári garancia is. Emellett az APC új Web/SNMP kártyát telepít, amely lehetővé teszi a berendezés teljes körű távfelügyeletét, vezérlését és konfigurálását a nyitott szabványú protokollok révén – beleértve a HTTP-t, SNMP-t és a Telnetet. Elnyúló áramkiesés esetén a Web /SNMP kártya gyakorlatilag korlátlan számú PowerChute Network Shutdown alkalmazást futtató rendszer kényelmes leállítását teszi lehetővé hálózaton keresztül kiadott parancsokkal.

Az APC Symmetra termékcsaládja

A Symmetra Tune-UPS továbbá magában foglalja a Symmetra külső LCD kijelzőjéhez (PowerView) tartozó segédprogram frissítését. A segédprogram révén a rendszergazda hozzájut a tápellátásra és az UPS-re vonatkozó adatokhoz (bemeneti feszültség, redundancia szintje, hőmérséklet, nedvességtartalom stb.), igény szerint akár több nyelven is. A Tune-UPS program jelenleg az APC európai, közel-keleti és afrikai felhasználóira terjed ki.

- APC Magyarország ✆ 209-4678
- www.apc.com

IBM

Számítógép óvodásoknak

Az IBM KidSmart programja az utóbbi évek legnagyobb jótékonysági kezdeményezése, melyet Spanyolország, Portugália, Olaszország, Csehország és Ausztria után a Kék Óriás Magyarországon is elindított az Informatikai és Hírközlési Minisztériummal, valamint az Oktatási Minisztériummal együttműködve.

A program keretében gyermekeknek készített, biztonságos, színes, ütésálló, kakaóbiztos és a kicsik méreteire szabott házzal és bútorzattal ellátott korszerű számítógépek kerülnek elhelyezésre az óvodákban, a gépekre pedig 3–7 éves gyerekeknek készített magyar nyelvű készségfejlesztő alkalmazásokat telepítenek. Eddig világszerte 6300 terminált helyeztek el összesen 7,5 millió dollár értékben. A cél minden országban az információs társadalom kialakításának elősegítése, a digitális szakadék csökkentése, hogy mindenki egyenlő eséllyel tehessen szert számítógépes ismeretekre, és óvodáskorú gyermekek is megbarátkozhassanak a számítógép világával.

A KidSmart program keretében telepített gépeken magyar nyelvű készségfejlesztő alkalmazások futnak

A KidSmart program első magyarországi állomása Zirc volt, ahol két, kisgyermekek számára kialakított számítógépes terminált kapott a Benedek Elek Óvoda. Ezeket karácsonykor 30 további berendezés követte, amelyek elsősorban hátrányos helyzetű településeken és körzetekben kerültek elhelyezésre, 2003-ban pedig további 120 terminált vehetnek használatba az óvodások Nyírácsádon, Vámospércsen, Szigetváron, Dobozon, Sarkadon, Békésen, Szakcson, Dombóváron, Ináncson, Sóstófalván, valamint Budapest VIII. kerületében.

A Cambridge-i Egyetem 2001-ben adta ki a program értékeléséről szóló jelentését, amely egyértelműen igazolta, hogy a gyerekek összpontosító képessége, valamint a tanítás és tanulás minőségi szintje jelentősen javult az új eszközök használatával. Jelenleg öt másik európai országban folyik további kutatás e megállapítások helytállóságának tesztelésére. Az eredményeket, a gyermekek fejlődését pedagógiai szakemberek értékelik.

- www.ibm.hu
- www.ihm.gov.hu
- www.om.hu

Conceptronic

USB-s memóriakártya író-olvasó

Megjelent a Conceptronic új USB-s memóriakártya író-olvasója, amely a Memory Stick (MS), Smartmedia (SM), Secure Digital (SD), Compact Flash (CF), Multimedia Memory Card (MMC) és IBM micro drive kezelésére egyaránt képes. Az USB 1.1-es csatlakozófelületű író-olvasó PC-vel és Macintosh gépekkel egyaránt használható, 3 év garancia érvényes rá.

C6RWU: a meghajtó hat memóriakártya-típust kezel

- MK Trading ✆ 209-7566
- info@mkcomputers.hu
- www.mkcomputers.hu

Philips

Olcsó térérzet

A Philips Thunderbird (nem tévesztendő össze az AMD CPU-jának fejlesztői elnevezésével!) audiochipre épülő hangkártyák eddig is rendkívül népszerűek voltak – és valószínűleg hasonlóan sikeres lesz a közelmúltban megjelent két újabb változat is.

A Dynamic Edge 4.1, azaz PSC604 hangkártya a mélycsatornával együtt öt csatornát kezel (ajánlott végfelhasználói ára 5700 Ft), míg nagyobb testvére, a Sonic Edge 5.1 hatcsatornás kiépítésű (9100 Ft). Mindkét modell a Philips hangkártyákra jellemzően a QSound3D-t használja a hang térbeli megjelenítéséhez, emellett támogatja a QMSS-t és az EAX 2.0-t is. A nagyobbik kártyához tekintélyes szoftverkörítés és S/PDIF kimenet is tartozik.

Sonic Edge 5.1: a Philips hatcsatornás hangkártyája

- www.philips.hu

Shuttle Spacewalker

DDR memóriás P4-es újdonságok

A tajvani gyártó mérnökei a tavalyi esztendő végét számos népszerű Shuttle alaplap továbbfejlesztésével töltötték, így mindjárt az új év elején négy korszerű, DDR SDRAM memóriamodulokat használó Socket 478-as típus látott napvilágot. A debütáló termékek között találhatók SiS, Via és Intel lapkakészletes modellek is, amelyekre egyaránt 2 év garancia érvényes.

Az újdonságok sorát két SiS készletes alaplap nyitja. A microATX-es MS54N és MS52N felépítése nagyon hasonló, viszont a chipkészlet és a támogatott processzorok tekintetében bizonyos eltéréseket mutat. Az alacsonyabb árfekvésű MS54N a SiS 650GL–SiS 961 párosra épül, tehát a 400 MHz-es Front Side Bust igénylő Pentium 4-ek és Celeronok kezelésére lett felkészítve. Az MS52N viszont már a legkorszerűbb, 533 MHz-es FSB-vel rendelkezik, így támogatja a legújabb, 512 Kbyte cache-sel bíró, B jelzésű Pentium 4 processzorokat is. Az UDMA-133-as alaplapokon a PC333 szabványú DDR SDRAM memóriamodulok fogadására két foglalat áll rendelkezésre, amelyekbe összesen 2 Gbyte illeszthető. Mindkét SiS-es típusra integráltak a négycsatornás hang- és a 10/100 Mbit/s-os hálózati vezérlő mellett egy videovezérlőt is, de a grafikus alrendszer fejleszthetősége végett a lapokon egy 4x AGP sín is helyet kapott. A legfontosabb összetevők sorát három PCI és egy CNR kártyahely, valamint hat USB 2.0-s csatlakozó zárja. Az utóbbi hónapok egyik legkedveltebb Shuttle alaplapja, az AV40S3 is új paraméterekkel gyarapodott. A Via P4X333A /VT8235 architektúrára épülő AV42 méltó utód, hiszen a 400, illetve 533 MHz-es FSB-nek köszönhetően a jelenleg forgalomban lévő összes Socket 478-as Pentium 4 és Celeron processzorral képes együttműködni. Az ATX formátumú UDMA-133-as modell memóriafoglalatába akár 3 Gbyte-nyi PC266-os DDR modul is elhelyezhető. A Shuttle AV42-n öt PCI és egy CNR kártyahely van, de mellettük fél tucat 2.0-s USB port és egy AC'97-es hangvezérlő is helyet kapott. Hasonló tulajdonságokkal ruházták fel az Intel 845PE/ICH4 chipkészletű AB48N alaplapot is, amely fejlett memóriatámogatása miatt jó választás lehet otthoni multimédiás csúcsgép megépítéséhez. A 400/533 MHz-es FSB-jű modell 2 memóriahelyébe maximum 2 Gbyte PC333-as szabványú DDR SDRAM illeszthető. A 4x AGP foglalat mellett öt PCI sín és – az immár szinte kötelező – hat USB 2.0-s kivezetés található. Emellett az AB48N nem szűkölködik integrált alkatrészekben sem: a képet hatcsatornás ALC650 hangvezérlő és 10/100 Mbit/s-os Realtek 8100B hálózati vezérlő teszi teljessé.

MS52N: 533 MHz-es Front Side Busszal

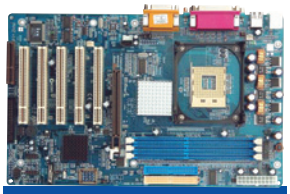

AV42: Via P4X333A /VT8235 architektúrára épül

- Juventus Team ✆ 469-5847
- www.juventus-team.hu
- www.spacewalker.com

Teac

4-szeres DVD-író

A Teac 4-szeres sebességű DVD-íróval jelent meg a piacon. A DV-W50E típusjelű készülék OEM változat, a dobozos kiszerelésű termék az EK jelzést kapta. Az eszköz 4-szeres sebességű DVD-írásra, 2-szeres DVD-újraírásra képes, a CD-ket 16-szorosan írja, illetve 8-szoros sebességgel írja újra. Lejátszási sebessége DVD lemezeknél 16-szoros, CD-knél 32-szeres. Az új DVD-író sebességénél fogva különösen a videoanyagok számítógépes szerkesztéséhez és lejátszásához megfelelő választás. A dobozos íróhoz a Pinnacle Systems videoszerkesztő programcsomagját is mellékeli a gyártó. A DV-W50EK dobozos változat ára áfa nélkül 74 500 Ft, az OEM verzióé pedig nettó 68 ezer Ft körül alakul. A DVD-írókra 2 év garanciát ad a Teac.

- Case Hungary Kft. ✆ 450-2930
- info@case.hu
- www.case.hu

Prolink Microsystems

LCD monitor és tévé egyben

A Prolink Microsystems Corporation új PixelView Saturn 150 LCD/TV monitorát különleges tévépanellel szerelték, amely élénk és telített színvilágú képek megjelenítését teszi lehetővé. A 15 colos képátlójú PixelView Saturn 150 így kiemelkedő tévéképminőséget nyújt sztereó hanggal. A tévéműsorokhoz 125 csatorna, valamint beépített NICAM teletext és PIP (kép a képben) képesség áll rendelkezésre. A készüléken S-Video és kompozit kimenet, valamint D-Sub és DVI portok is találhatók. A hangminőségről kétutas sztereó hangfalak (2 pár 4 wattos hangszóró) és egy szintén beépített 4 wattos mélynyomó gondoskodik. A PixelView Saturn 150 kijelzőjének fényereje 350 cd, kontrasztaránya 500:1, rálátási szöge minden irányból több mint 160 fok, válaszideje pedig 25 ms.

- Case Hungary Kft. ✆ 450-2930
- info@case.hu
- www.case.hu

Clarmont

Magyar fejlesztésű DVD-alapú archiválórendszer

A Clarmont Informatikai Kft. SANity near-line archiváló termékcsaládját három modell alkotja. A SANity AVA audio- és videoinformációk archiválására, illetve központosított sugárzására szolgál, a SANity XA a Microsoft Exchange szerverek adatbázisának transzparens archiválását oldja meg, a SANity DB pedig a komplex relációs adatbázisok alkalmazásfüggetlen archiválását támogatja.

A Clarmont Las Vegasban, a 2002. évi őszi Comdexen is ott volt SANity rendszerével

A rendszer DVD jukeboxokat használ az adatok tárolására és visszanyerésére, a megfelelő írási és olvasási sebesség eléréséhez RDBMS-alapú intelligens át-

meneti előtéttárat (cache) használ. A jelenlegi legnagyobb jukebox 600 lemez befogadására alkalmas, ennek tárkapacitása kétoldalas DVD-RAM lemezekkel mintegy 5,7 Tbyte, ami több egység párhuzamos üzemeltetésével tovább bővíthető.

A 2003 folyamán bevezetésre kerülő új, 40 Gbyte kapacitású lemezek ezt az adatmennyiséget egységenként 60 Tbyte közelébe emelik.

- sales@clarmont.hu
- www.clarmont.hu

Albacomp

Magyar számítógépek az európai piacra

A székesfehérvári Albacomp Rt. megkezdte saját gyártmányú, jó minőségű, igazi márkanevet képviselő számítógépeinek szállítását egy nyugat-európai áruházláncnak. Az első szállítmánnyal a múlt év végén hatszáz gép utazott, de a 2002. december 5-én aláírt éves keretszerződés értelmében a megrendelések folyamatosak lesznek, és idén várhatóan elérik a több tízezres nagyságrendet, megteremtve ezzel a lehetőséget az Albacomp név bevezetésére a nyugat-európai retail piacon.

Az ilyen volumenű sorozatgyártásnak számos olyan előnyös hatása van, amely túlmutat a vállalati siker szintjén. Miközben a különböző kedvezőtlen gazdasági folyamatok következtében több multinacionális cég kénytelen volt megszüntetni magyarországi üzemét, az Albacomp a hazai gyártás fejlesztésével jelentősen hozzájárul új munkahelyek teremtéséhez abban a térségben, amelyet éppen a közelmúltban sújtottak a tömeges elbocsátások. A korszerű technológiával, nagy sorozatban történő előállítás mindig jó hatással van az árakra is, amit az Albacomp reményei szerint a hazai vásárlók, köztük a jelentős erőt képviselő államigazgatás is kihasznál majd. A hazai hozzáadott értékkel és munkaerővel készülő, jó minőségű és kedvező árú termékek külföldi elismerése ugyanakkor jelentős magyar számítástechnikai siker, ami az EU-csatlakozás küszöbén nem mellékes az ország megítélése szempontjából.

Az Albacomp, mint a legnagyobb magyar számítástechnikai cég, rendelkezik a számítógépgyártás és -tesztelés teljes tárgyi és személyi feltételrendszerével. A szerelési, tesztelési és vissza-ellenőrzési eljárások azonosak a világcégeknél is alkalmazott legkorszerűbb módszerekkel. A kiszállítás előtt mindegyik PC a hozzá kapcsolódó összes hardvereszközzel együtt 4 órás folyamatos tesztelésen esik át.

Az Albacomp gyártósora 1996 júliusában kapta meg az ISO 9002 tanúsítványt, és a követelmények folyamatos teljesülését a tanúsító szervezet félévenkénti felülvizsgálattal ellenőrzi. A rendszer működése garantálja, hogy az itt készült termékek kizárólag a megfelelő vizsgálatok és ellenőrzések után kerülhetnek ki a vevőkhöz. Az Albacomp 2002. elejétől a NATO minősített szállítója, és hosszú évek óta hivatalos szállítója a közbeszerzésnek is.

- Albacomp Rt.
  ✆ 06-22-315-414; 350-8122
- info@albacomp.hu
- www.albacomp.hu

Asrock K7VTA2

Let's rock!

Rixer György

Az Asrock lényegében az Asus olcsó alaplapjait gyártó céget testesíti meg, amely eredetileg és elsődlegesen a kínai piacot volt hivatott ellátni kedvező árú termékekkel. Azonban nem csodálkozhatunk azon, hogy az erősen árérzékeny felhasználók hadát felvonultató Magyarországon is megjelent a

Asrock K7VTA2 – stabil bemutatkozás

márka, amelynek első számú ellenlábasa a hazai piacon az ECS. Az Asrock még csak tapogatózik, ezért kizárólag már jól bevált chipkészeletek köré épít alaplapot, ennek megfelelően ne keressünk a termékpalettáján Via KT400-as vagy az Intel i845PE-es lapot – egyelőre. Mi a cég kínálatából a Socket A foglalatos, Via KT266A chipkészlettel kiszerelt K7VTA2 alaplapot vettük szemügyre. A K7VTA2-n a KT266A északi híd mellé nem a korábban alkalmazott VT8233A déli híd, hanem a fejlettebb szolgáltatásokat nyújtó VT8235 került. A normál ATX méretű (305x244 mm), ATX 2.01-es tápigényű alaplap minden 200 és 266 MHz-es buszt igénylő Duront, Athlont és Athlon XP-t támogat, a 333-as eresztést azonban már nem.

Az alaplap érdekes módon két SDR DIMM és két DDR DIMM foglalattal is el van látva, azaz a felhasználó dönt, hogy olcsóbb SDR (maximum 2 Gbyte), vagy nagyobb teljesítményű DDR (szintén maximum 2 Gbyte) memóriát használ, azonban megkötés, hogy vegyesen nem használhatók ezek a modulok.

Az AGP 4x foglalat mellett öt PCI rés és négy USB 2.0 szabványú port áll rendelkezésünkre. IDE oldalról az alaplap két UDMA/133-as csatornát támogat, audioeszköz gyanánt pedig kétcsatornás AC'97-es vezérlő van az alaplapra integrálva (Via VT1612A). Szintén Via lapkás megoldás a 10/100 Mbit/s-os Ethernet vezérlő (VT6103). A K7VTA2 tuninghajlandósága kimerül az 50 és 248 MHz között állítható processzoroldali buszórajelben, sem órajelszorzót, sem komponensfeszültségeket nem tudunk állítani.

Az alaplaphoz adott körítés a legszükségesebbekre szorítkozik – driver-CD, egy merevlemez- és egy floppykábel, alapszintű kézikönyv. A szoftverkörítése sem több egy árva PC Cillinnél. A driver-CD automatikus telepítőjén is van még mit csiszolnia a cégnek. De tekintettel arra, hogy a K7VTA2 a tesztek során végig stabil maradt, illetve arra, hogy ajánlott bruttó végfelhasználói ára mindössze 18 310 Ft (2 év garanciával), a fentiek elnézhetőek. Mivel a bruttó 18 ezer forintos vételárért még integrált hang- és LAN-vezérlőt is kapunk, ezért az Asrock K7VTA2 egy Athlon XP 1700+ vagy 1800+ processzorral és 256 Mbyte DDR SDRAM-mal párosítva olcsó, ám megfelelő teljesítményű játékgép alapját képezheti.

- DTK Computer Hungary (nagykereskedő) ✆ 412-3400
- www.dtkcomputer.hu
- www.asrock.hu
- www.asrock.com /product/amd/index.htm

Mérési eredmények

Gyártó, típus	Asrock K7VTA2
Chipkészlet	Via KT266A
Mérési eredmények	
3DMark 2000 v1.1 – default futás	11550 3D mark
3DMark 2001 SE – default futás	9869 3D mark
Vulpine GLMark 1.1p – 640x480/16 bit, Low Detail	189,9 képkocka/s
Quake III Team Arena 1.27h – timedemo, mpdemo1, 640x480/16 bit, Fastest grafika	161,7 képkocka/s
PCMark 2002 Free	
– CPU score	5000 pont
– Memory score	2983 pont
– HDD score	1199 pont

Tesztkonfiguráció: AMD Athlon XP 2100+ processzor, 512 Mbyte PC3200 CL2 Corsair memória, Coolink Cool 122+ CPU-hűtő, Abit Siluro GF4 Ti 4200 64 MB videokártya, 40 Gbyte-os, 7200 fordulat/perces IBM merevlemez, Teac CD-W58E CD-meghajtó, 350 W-os Enermax ATX 2.03 tápegység, magyar Windows 98SE, DirectX 8.1, Detonator 41.09, Via 4-in-1 4.43v.

Canon i550

Új időkre

Győri Ferenc

Szólhatna úgy a szlogen – új év, új Canon sorozat –, csakhogy a cég új modelljét még 2002-ben ismerhettük meg. Az i550 azonban valóban komoly újdonságokat hoz nevében, külsejében, belsejében egyaránt. A készülék formája igazán tetszetős, mondhatni áramvonalas és kellően stabil. A papíradagoló és -tároló nyúlványok szállításhoz szépen össze- és becsukhatók a biztonság és a helytakarékosság érdekében.

Canon i550 – emlékalbumokhoz

Az i550 legnagyobb felbontása az új „követelménynek" számító 4800x1200 dpi színes üzemmódban, míg fekete-fehér munka esetén marad a 600x600 dpi. A nagy felbontású fotók nyomtatását az ismét továbbfejlesztett tintakezelés biztosítja, ráadásul a képek akár 25 évig is megőrzik szépségüket megfelelő körülmények között – ez utóbbi állítást azonban valamiért nem teszteltük.

A készülék már USB 2.0 szabványú porton is kommunikál, és együttműködik az Exif 2.2 formátummal, miáltal a digitális fotókat jobban kezeli, sőt jár hozzá képszerkesztő program is. A lapbehúzás azonban nem fejlődött még eleget, így érdemes jól beállítani és gyakran ellenőrizni a lapadagolót, nehogy kissé ferde legyen az elkészült kép hajlama. A technológia

Műszaki adatok és mérési eredmények

Fekete tintapatron bruttó ára: 3738 Ft
Színes tintapatron bruttó ára: 3000 Ft
Fekete tintapatron kapacitása (5%-os fedettséggel): 500 lap
Színes tintapatron kapacitása (5%-os fedettséggel): 280 lap
Fekete nyomtatás lapköltsége (5%-os fedettséggel, 2,9 Ft lapárral együtt): 10,4 Ft
Színes nyomtatás lapköltsége (5%-os fedettséggel, 2,9 Ft lapárral együtt): 13,6 Ft
5 oldalas levél kinyomtatása: 67,2 s
Bemutatóanyag kinyomtatása: 79,0 s
Fotónyomtatás: 63,5 s
Szöveg minősége: 45,0 pont
Grafika minősége: 40,3 pont
Felszereltség: 14 pont
Ergonómia: 10 pont
Értékelés összesen: 212 pont

fejlődése látszik a sebesség növekedéséből is, ami ugyanakkor nem vált a képminőség kárára. A betűk és vonalak kellően élesek, a grafikai elemek is szép tisztán kerültek ki. A színek jól elkülönülnek, nem is spórol velük a készülék, így érdemes várni kicsit a száradásra, nehogy egy dúsabban megfestett területet elmaszatoljunk. Az i550 igazán jól összeállított nyomtató, minden otthoni feladatot kitűnően ellát, és a legtöbb SOHO-feladattal is megbirkózik, így ára is ebben a vegyes kategóriában leledzik: bruttó 49 987 Ft, 1 év garanciával.

- Canon Hungária Kft.
  465-8020
- www.canon.hu
- www.canon.hu/php4/scripts/product.php4?id=395

Primera Bravo Disc Publisher

Személyes lemezgyár

Erdős Márton

A cím ne tévesszen meg senkit, nem lemezkészítő (sajtoló, fóliázó stb.) gépet mutatunk be. A Primera legújabb terméke tökéletesen egyesít egy külső FireWire csatlakozású CD-újraírót és egy USB 2.0-s CD-nyomtatót. Tulajdonképpen egyik termék sem újdonság, de így összeszerelve még nem találkozhattunk velük. A jókora doboz védőburkolata alatt szimmetrikusan elhelyezve két lemeztartót találunk, az egyik a nyers lemezek, a másik az elkészült példányok tárolója. Ezekbe 25 lemez fér. Üzem közben szervomotorokkal irányított kar szedegeti a nyersanyagot a tárolóból. A nyersanyag bármilyen nyomtatható felületű nyers lemez lehet, tesztünkben Smart Buy lemezeket használtunk.

Primera Bravo Disc Publisher: a lemez mindkét oldalára ír

A telepítés nem okozhat gondot, de arra figyeljünk, hogy kizárólag Microsoft Windows 2000 és Windows XP alá van meghajtóprogramja. Telepítő CD-jén egy CD-tervező grafikus szoftvert, a SureThing CD-Labelert és egy írószoftvert találunk. Előbbivel könnyedén megtervezhetjük a lemez kívánt kinézetét, és a képet akár lemezre is nyomtathatjuk. A kész tervet betölthetjük a Primo Prassi íróprogramba, amely a nyomtatást és az adat kiírását is levezényli.

A tintasugaras nyomtató legnagyobb felbontása 2400x1200 dpi, a festéket egy színes (CMY) és egy fekete (K) tartályban tárolja. A nyomtatás még nagy felbontású, részletes grafika esetén is gyors, ami többek közt az USB 2.0-s csatlakozásnak is köszönhető. A minőségre nem lehet panasz, egyszerűbb szöveg vagy ábra esetén kisebb felbontásban gyors és pontos, nagyobb, komplexebb ábránál természetesen lassabb, ám nem maszatol, nem vét hibát. Az írás a CD Publisher esetében egy 48-szoros sebességű LG íróval történik, amit a DVD Publisher esetében a 4-szeres sebességű Pioneer 105 DVD-R/W meghajtó vált fel. A CD-/DVD-meghajtókat a PC külső egységként is látja, tehát csupán írásra más szoftvert is használhatunk.

A Disc Publisher jó szolgálatot tehet kisebb-nagyobb cégeknek, például promóciós célú CD-k készítésekor, hiszen a nyomtatással a cégre jellemző emblémával, felirattal stb. lehet ellátni a korongot. A mechanika leegyszerűsíti a nagyobb tételben való előállítást, így rengeteg időt megtakarít kezelőjének.

A Primera Bravo CD Publisher ára 1 év garanciával bruttó 673 750 Ft, a DVD Publisheré pedig bruttó 836 250 Ft.

- Multimedia.hu
  204-7333
- www.multimedia.hu
- www.primeratechnology.com/bravo

Super DigiBin

Adatakkumulátor

Csábi József

A flash memóriák fajlagos tárolási költsége jóval magasabb, mint a merevlemezeké, ráadásul az előbbiek jóval kisebb kivitelben kaphatók. Ezen okok miatt van létjogosultsága az olyan eszközöknek, mint a Super DigiBin. A készülék egyik lényeges alkotóeleme a 20 Gbyte kapacitású, 4200 fordulat/perc fordulatszámú, 12 ms átlagos elérési idejű noteszgép-merevlemez. A másik fontos elem a CF kártyafoglalat, amely – lévén Type II-es – IBM MicroDrive-ot is tud fogadni (külön kapható hozzá SM, MMC, SD és Memory Stick adapter). A fentiekhez már csak lítium-ion akkumulátort, USB 1.1-es portot és háttérvilágítással ellátott, nagy LCD kijelzőt kell hozzáadni, és máris egy sokoldalúan használható szerkezetet kapunk.

A készülék fő felhasználási területe a flash kártyák tartalmának elmentése olyankor, ha nem áll rendelkezésre számítógép. Ezenkívül tökéletesen megfelel archiválási célokra, adatok szállítására, hiszen lényegében külső USB-s merevlemezként használható. Emellett teljes értékű flashkártya-íróként és -olvasóként is helytáll.

Menüjében 4 fő pont található: kártya tartalmának elmentése a merevlemezre, a merevlemezről egy könyvtár elmentése a CF kártyára, a kártya törlése és a merevlemezen lévő könyvtárak törlése. Egy 256 Mbyte-os CF kártya teljes tartalmának átpumpálása a Super DigiBin merevlemezére – bekapcsolással együtt, ami 11 másodperc – mintegy 2 percet vesz igénybe. A másolás folyamatát százalékosan is kijelzi, illetve nyomon követhetjük az átmozgatott fileok darabszámát is.

Az újabb Windowsok (Me, XP) automatikusan felismerik, a régebbiekhez – Windows 98-ig visszamenően – mellékelnek drivert. Csatlakoztatás után két új eltávolítható meghajtó jelenik meg a rendszerben, az egyik az SDB merevlemeze, a másik a CF kártya. Ezeken a meghajtókon a file-műveletek a szokásos módon végezhetők el.

Super DigiBin: útra készen

A Super DigiBinnek van saját operációs rendszere, amely az internetről letöltött újabb verziókkal frissíthető. A készülék akkumulátora mintegy 700 alkalommal tölthető újra, készenléti módban 140 percnyi, míg aktív használat esetén megközelítőleg 70 percnyi üzemidőt biztosít. Ha ez kevés, vásárolhatunk hozzá PowerBin DV2000 külső lítium-ion akkumulátort, amellyel jelentősen növelhető a használat ideje. A PowerBinhez jó néhány típusú csatlakozót mellékelnek, így a Super DigiBin mellett használható más eszközökhöz is, például digitális fényképezőgéphez, mobiltelefonhoz.

A Super DigiBin 20 Gbyte-os merevlemezzel bruttó 124 900 Ft-ba kerül, az opcionális 2000 mAh-s PowerBin DV2000 lítium-ion akkumulátor bruttó ára 29 900 Ft, a garancia mindkét termékre 1 év.

- Multimedia.hu
  204-7333
- www.multimedia.hu
- www.leadingspect.com

Mérési eredmények

Átviteli sebesség adatmásoláskor:
CF kártyáról SDB-re: 2500,0 Kbyte/s
CF kártyáról PC-re: 485,4 Kbyte/s
SDB-ről PC-re: 724,6 Kbyte/s
SDB-ről CF kártyára: 1111,1 Kbyte/s
PC-ről SDB-re: 581,4 Kbyte/s
PC-ről CF kártyára: 390,6 Kbyte/s

Minolta 2300DL

A vádlott

Győri Ferenc

A magyar műfordítás történetében ritka, ám örömteli esemény, ha a fordítás jobb az eredetinél. Így esett, hogy a Minolta eredetileg is ötletes reklámjának magyar változata (Ki ölte meg a Tintást?) a bemutatón átütő sikert aratott a sajtó egyébként roppant szőrösszívű tagjainak körében. Pedig a készüléknek bőven van erénye a jó reklámon kívül is. Kevés helyet foglal, alapterülete különösen

A Minolta 2300DL már megvan, de ki ölte meg Lora Palmert?

csekély, így ideális irodai munkagép, megnövelt magassága valószínűleg keveseket zavar. A papírút is egyszerűbb lett, ráadásul egyetlen fő „szervizpanel" fedi, bár az is igaz, a zárt tálcáról – legalábbis alapkiépítésben – le kell mondanunk a helyszűke miatt. Cserébe jár kijelző és kétoldalas üzemmód. A készülék belsejének kialakításánál is megfelelő kompromisszumokat kötöttek a tervezők. Bár a nyomtatási sebesség kissé visszaesett (percenként 16 fekete-fehér vagy 4 színes lap), de a legnagyobb felbontás – 2400x600 dpi – használata mellett ez érthető is. A képminőséget szerencsére ez utóbbi érinti. Bár a sajtótájékoztatón lefoglalt tesztkészüléken elsőre akadtak apróbb problémák, a végeredmény kellemesre sikerült. A vonalak és betűk kellően élesek, a képek részletesek, és a színek jól elkülönülnek. Egyedül a világosabb színeknél hajlamos kissé túl szürkén látni a világot a 2300DL. Végül az utolsó előny: az ár. A reklámszöveg is utal rá, a Minolta az irodai tintasugaras készülékeket szeretné felváltani modelljével, amelynek ára hálózati kártyával (és 1 év garanciával) együtt csupán bruttó 249 875 Ft.

- Minolta Magyarország
  ✆ 469-9000
- www.minolta.hu

Kereskedelmi adatok és mérési eredmények

Fekete festékpatron ára: 28 000 Ft
Színes festékpatron ára: 40 038 Ft
Képhenger ára: 50 050 Ft
Fekete festékpatron kapacitása (5%-os fedettséggel): 4500 lap
Színes festékpatron kapacitása (5%-os fedettséggel): 4500 lap
Képhenger kapacitása: 45 ezer lap
Fekete nyomtatás lapköltsége (5%-os fedettséggel, 2,9 Ft lapárral együtt): 10,23 Ft
Színes nyomtatás lapköltsége (5%-os fedettséggel, 2,9 Ft lapárral együtt): 12,90 Ft
10 oldalas levél kinyomtatása: 168,1 s
Kép nyomtatása: 54,5 s
Bemutatóanyag kinyomtatása: 75,8 s
Szöveg minősége: 82,0 pont
Nyomtatott grafika minősége: 82,6 pont

PD Hercules MP3-lejátszók

XXI. századi zsebrádiók

Erdős Márton

Már megint két újabb MP3-as walkman, mondhatnánk, de érdemes kicsit közelebbről is szemügyre venni ezeket a lejátszókat, mert tartogatnak némi meglepetést számunkra. A nagyobbik, a PD-095-01-64 típusjele is utal rá, hogy ebben 64 Mbyte belső memória van, ami SmartMedia kártyával bővíthető. A kijelző körül ovális alakban elhelyezett vezérlőgombok odafigyelés nélkül kissé nehézkesen használhatók, ezen segít a mellékelt fülhallgatókábelbe iktatott távirányító. A készülék MP3 és WMA file-okat tud lejátszani, a két pici ceruzaelemmel akár 10 óra hosszan is.

Diktafon vagy walkman? Mindkettő!

Fuxion Genie – sok jó kicsiben

Az első meglepetés, hogy FM rádióvevőt is találunk a kis szerkezetben, ami bár digitális, sajnos csatornákat nem tud tárolni. Ellenben egyetlen gombnyomással felvehetjük a rádióadást, rögtön MP3 formátumba tömörítve 48 és 320 kbit/s bitráta között bármit választva. Mikrofonról ugyancsak készíthetünk felvételt, ehhez a beépített mikrofont is használhatjuk, de az igencsak érzékeny a készülék fogdosására. Ezt a problémát oldja meg a *Mic in* feliratú bemenet, ahová külső mikrofont csatlakoztathatunk. Ha még ez sem lenne elegendő, használhatjuk a vonali bemenetet is, CD-lejátszó, magnó vagy bármilyen más jelforrás csatlakoztatására. Ha nem fontos a felvétel minősége, voice üzemmódban jóval hosszabb időtartamú anyagot rögzíthetünk 13 kbit/s-os ADPCM kódolással. A magyar nyelvű használati útmutató részletes, és erősen ajánlott is az áttanulmányozása a rengeteg lehetőség pontos beállítása és kezelése érdekében. Ehhez a változathoz divatos, nyakpántos, ám kifogásolható minőségű fejhallgató jár.

Az újabb, PD-095-02 jelű változat legnagyobb felvételi bitrátája csupán 128 kbit/s, cserébe viszont 25 órás lejátszást kínál. Mindkét lejátszó boldogul az ID3 (v1 és v2) bejegyzésekkel, és tartalmaz equalizert is.

Hasonló belsővel, ám egészen más külsővel találkozunk a Fuxion Genie (PD-098-01) esetében. Ez a példány csakis belső mikrofont támogat, de a vonali bemenet itt is megtalálható. Ennek FM rádiótunere immár 30 állomás beállítását is képes tárolni. A jelentősen zsugorított méretek ellenére kijelzője kellően informatív és jól olvasható, amit részben a többi típusból hiányzó háttérvilágításnak is köszönhet. 128 Mbyte beépített memóriával gazdálkodhatunk, amit legnagyobb sajnálatunkra nem lehet bővíteni.

A kis méret feleslegessé tette a távirányítót, de a jelentősen jobb minőségű fülhallgató kábelén így is találunk egy hangerőszabályzó potmétert. A formaváltás az irányítás változását is magával hozta, ami igazán jól sikerült. A lejátszást egyetlen, többállású gombbal könnyedén vezérelhetjük, és a menüben egyszerű a navigálás. A Fuxion Genie igazán jó MP3-as walkman, a felvételi extrákkal együtt kiváló választás, egyetlen hátránya, hogy memóriája nem bővíthető. Érdemes megjegyezni, hogy mindkét eszközt használhatjuk adatok szállítására is. A PD-095-01 ára bruttó 53 900 Ft, a PD-095-02-é 48 900 Ft, a Fuxion Genie-ért pedig 58 900 Ft-ot kell fizetnünk. A garancia mindegyikre 1 év. Mindhárom lejátszóhoz magyar nyelvű kézikönyvet kapunk.

- Infopatika Bt.
  ✆ 06-30-200-4568
- www.pdhercules.hu
- www.perceptiondigital.com/products/audio/09501_portable
- www.perceptiondigital.com/products/audio/09502_portable
- www.perceptiondigital.com/products/audio/fuxion

Via P4PB Ultra-URL

VIAntróp gondolkodás

Rixer György

A Via Technologies már jó ideje több kérdésben is perben áll az Intellel, ez azonban nem akadályozza meg abban, hogy a Socket A alaplapi chipkészletek piacán kivívott meghatározó pozícióján túl a Pentium 4-eket meghajtó szettek versenyében is előrefele könyö-

kölje magát. Ezen a téren a cég eddig legígéretesebb lapkakészlete a P4X400, amely egyben az általunk tesztelt Via P4PB Ultra-URL alaplap motorja.

A teljesen szabványos ATX méretű (305x245 mm) alaplapon a P4X400 északi híd párja a KT400 készletből már unásig ismert VT8235 déli híd, a két egységet az 533 Mbyte/s maximális áteresztőképességű V-Link busz köti össze. A P4PB Ultra Socket 478 foglalatán keresztül minden 400 és 533 MHz PSB-jű Celeron és Pentium 4 processzort támogat – a HyperThreading támogatásról nem szól a fáma. Az alaplap tápigénye elméletben ATX 2.03-as, ám a VPSD (a Via alaplapi részlege) mellékel a dobozban egy tápcsatlakozó-átalakítót, amelynek segítségével a lap egy megfelelő teljesítményű ATX 2.01-es tápról is biztonsággal üzemeltethető. A P4PB Ultrán egy AGP 8x, hat PCI és három DDR DIMM bővítőrés kapott helyet, utóbbiakba maximálisan 3 Gbyte-nyi PC1600–3200 szabványú memória rakható (PC3200-as csak korlátozott mennyiségben). A lapon emellett van egy CNR foglalat, két UDMA/133-as IDE csatorna és hat kivezetett USB 2.0-s port, sőt egy integrált vezérlő (Via VT6202) még további négy portot támogat. A szolgáltatások sorát folytatja az integrált, hatcsatornás CMedia (CMI8738) PCI hangvezérlő és a 10/100-as Ethernet vezérlő (Via VT6103). A CMedia megoldáshoz jár egy S/PDIF kimenetet biztosító hátpanel is a szokványos kivezetéseken felül.

Via P4PB Ultra-URL – az i84-5E-kergető

Ezzel még nincs vége a felsorolásnak, ugyanis a P4PB Ultra-URL-en található Promise PDC20276 IDE RAID vezérlő (0/1) további két, RAID-elhető UDMA/133-as csatornát biztosít. Az alaplapra épített csipogó mellett a P4PB Ultra támogatja a Secure Digital, a Memory Stick és PC Smart Card olvasókat, mindezeket egy mellékelt, 3,5 col szélességű helyre illeszthető, kombinált kártyaolvasó egységen keresztül.

Az alaplap tuninghajlandósága jónak mondható. Ha ránézünk a mellékelt táblázatra, láthatjuk, hogy a Via P4PB Ultra-URL teljesítménye igencsak meggyőző, amihez hozzá kell tennem, hogy a stabilitásával sem akadt gond a teszt során. Ehhez adjuk hozzá a kismillió szolgáltatást, illetve a mellékelt rounded IDE- és floppykábeleket, végül pedig lepődjünk meg, ugyanis a P4PB Ultra-URL ajánlott bruttó végfelhasználói ára csak 37 900 Ft, 3 év garanciával.

Mérési eredmények

Gyártó, típus	Via P4PB Ultra-URL
Alaplapi chipkészlet	Via P4X400
Mérési eredmények	
3DMark 2000 v1.1, default futás	15128 3D mark
3DMark 2001 SE, default futás	11485 3D mark
Vulpine GLMark 1.1p – 640x480/16 bit, Low Detail	259,6 képkocka/s
Quake III Team Arena 1.27h timedemo, mpdemo1 – 640x480/16 bit, Fastest grafika	224,4 képkocka/s
PCMark 2002 Free	
– CPU score	5783 pont
– Memory score	5420 pont
– HDD score	1179 pont

Tesztkonfiguráció: Intel Pentium 4 2,4B GHz processzor, 512 Mbyte PC3200 CL2 Corsair memória, Coolink Cool 401 CPU-hűtő, Abit Siluro GF4 Ti 4200 64 MB videokártya, 40 Gbyte-os, 7200 fordulat/perces IBM merevlemez, Teac CD-W58E CD-meghajtó, 350 W-os Enermax ATX 2.03 tápegység, magyar Windows 98SE, DirectX 8.1, Detonator 41.09, Via 4-in-1 4.43v.

- Interboard Hungary (disztributor) ✆ 412-0164
- www.interboard.hu
- www.viavpsd.com
- www.viavpsd.com /product/P4PB_Ultra .jsp?motherboardId=82

Xerox Phaser 7300N

Nagymenő

Győri Ferenc

A nagy teljesítményű hálózati nyomtatók között elég komoly a verseny, így a gyártók igyekeznek mindenben a vásárlók kedvére tenni. Ennek az igyekezetnek egyik új eredménye a Xerox Phaser 7300 sorozata.

Az ötféle kiszerelésben kapható LED technológiájú nyomtató alapadatai teljesen megfelelnek az elvárásoknak: 2400 x1200 dpi felbontás, 500 MHz-es processzor, 128 Mbyte memória, A/6–A/3 nyomtatási méret, PostScript 3, 30 lap/perc névleges nyomtatási sebesség színesben. Utóbbit sajnos nem volt alkalmunk érdemben lemérni, mert a kapott modellnek apróbb gondjai akadtak a papírkezeléssel. Így – ez az eredményeken is látszik – elég sok időbe telt, míg elindult a nyomtatási folyamat, ám onnantól az előírt sebességhez méltóan ontotta a lapokat a készülék. A képminőség azonban azonnal feledtette ezt az átmeneti problémát, a vonalak tűélesek, a színek élénkek, az egyszerű levéltől a bemutatóanyagig minden remekül festett a sima papíron is.

Összességében a készülék közepes méretű irodákban is megállja a helyét (ha a lapadagoló is úgy akarja), remek minőségben dolgozik színes és fekete-fehér módban egyaránt, és alacsony a lapköltsége. A nálunk járt Xerox Phaser 7300N 64 Mbyte memóriával és – az N típusjelzésből sejthetően – hálózati kártyával kiegészülve, 1 év garanciával bruttó 1 486 250 Ft-ba kerül.

- Folder Trade Kft. ✆ 349-0140
- www.foldertrade.hu
- www.xerox.com/

Kereskedelmi adatok és mérési eredmények

Fekete festékpatron és fényhenger ára: 55 225 Ft, 55 225 Ft
Színes festékpatron és fényhenger ára: 102 950 Ft, 63 637 Ft
Beégetőegység ára: 66 138 Ft
Festékpatron kapacitása (5%-os fedettséggel): 15 ezer lap
Fényhenger kapacitása: 30 ezer lap
Beégetőegység kapacitása: 80 ezer lap
Fekete nyomtatás lapköltsége (5%-os fedettséggel, 2,9 Ft lapárral együtt): 9,24 Ft
Színes nyomtatás lapköltsége (5%-os fedettséggel, 2,9 Ft lapárral együtt): 12,7 Ft
10 oldalas levél kinyomtatása: 101,6 s
Kép nyomtatása: 64,6 s
Bemutatóanyag kinyomtatása: 86,3 s
Szöveg minősége: 86,0 pont
Nyomtatott grafika minősége: 86,2 pont

A Gyorsteszben szereplő termékeket (a komplett gépek kivételével, illetve külön erre vonatkozó megjegyzés hiányában) a Hertától kapott AMD XP 2100+ processzoros géppel, illetve annak alkatrészeivel teszteltük. A processzort az Elbatex biztosította. A konfigurációt a CHIP Magazin mutatta be részletesen, teszteredményekkel, 2002/9. számában.

- Herta Kereskedelmi Kft. ✆ 322-2232
- www.herta.hu
- Elbatex – Hun Kft. ✆ 329-0842
- www.elbatex.hu

Újabb hangrobbanás

A Creative tavaly szeptember 23-án mutatta be először hivatalosan Audigy 2 típusú hangkártyáit, ám hazánkba pár hónapos késéssel érkeztek meg az első példányok.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A Creative már régóta uralja a hangkártyapiacot – legalábbis az eladott hangkártyák számát tekintve. Ezt többek közt annak is köszönheti, hogy lépést tart a technikával, és kártyáinak ár/teljesítmény aránya mindig jó.

Az Audigy dobozán büszkén díszelgett a 24bit/96kHz felirat, ám felvételeket csak 16 bites, 48 kHz-es mintavételezéssel készíthettünk.

Az Audigy 2 ezt a szépséghibát kiküszöbölve 24 bites 96 kHz-es felvételek készítésére képes. A dobozán pedig az inkább csak pszichológiai jelentőségű 24bit/192kHz felirat virít – ez ugye csak a lejátszásra vonatkozik. Az Audigyben hivatalosan is megjelenő ASIO támogatás alacsony (akár 2 ms-os) latency mellett az Audigy 2-ben még mindig csak 16 biten és 48 kHz-en működik.

Az Audigy 2 támogatja a Dolby Digital EX-et, és mivel THX minősítést kapott, így a THX hangú filmeket moziban tapasztalt hangminőségben élvezhetjük – megfelelő hangdobozok birtokában. További úttörő újításként támogatja a 6.1 csatornás hangzást, azaz egy különálló hátsó center hangszóró meghajtására is képes. És ezt nemcsak a Dolby Digital EX hanganyaggal forgalmazott DVD-k, hanem játékok vagy akár MP3 file-ok és CD-k hallgatása közben is élvezhetjük. Egyébként az Audigy 2 6.1-es hangzásának kihasználására már megjelent a Creative Inspire 6.1 6600 hangfalrendszer.

És a minőség?

Sajnos műszeres mérések elvégzésére nem volt lehetőségünk, ám annyit a fülünkkel is meg tudtunk állapítani, hogy a vonalbemenet minősége sokat javult, az alapkártyán található mikrofonbemenet pedig még mindig hallható zajjal küszködik. A dobozon látható, hagyományosan nagyotmondó felirat 106 dB jel–zaj viszonyt jegyez – ez a régi Audigy esetében 100 dB, a Live-nál 94 dB volt.

Ha az általunk tesztelt korábbi Creative kártyák teszteredményeit vesszük alapul, és bizalmat szavazva igyekszünk a Creative eddigi értékelésével arányosan megsaccolni a valós jel–zaj viszonyt, akkor körülbelül 88 dB, „A” szűrővel 95 dB értéket várhatunk.

Reméljük, nem kell csalódunk a Creative eddigi „kerekítési” arányában, és ha majd műszeres mérésre kerül a sor, hasonlóan biztató eredményeket kapunk.

Az Audigy 2 processzora 32 bites jelfeldolgozással dolgozik, hardveresen 64 hangú hullámtáblás szintetizátorral rendelkezik.

Már a bejelentkező képernyőn is belehallgathatunk a DVD-Audio-s képességekbe

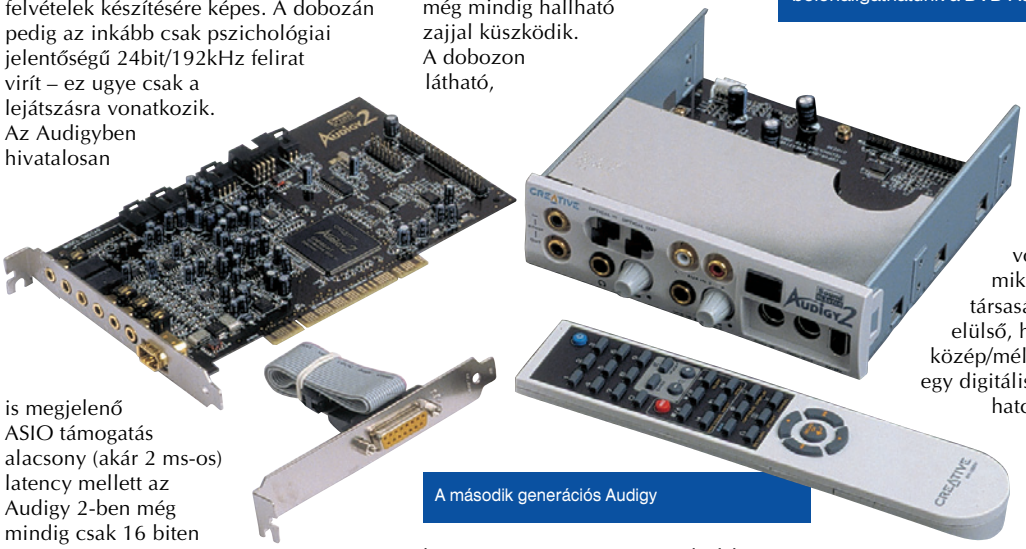

A második generációs Audigy

Mit rejt a doboz?

Az alapkártya hátoldalán 6/3-as Jack be- és kimenetek találhatóak, analóg vonal- és mikrofonbemenet társaságában. Ezenkívül elülső, hátsó, és hátsó közép/mélynyomó kimenet és egy digitális kimenet. Utóbbi hatcsatornás, vagy tömörített AC-3 S/PDIF kimenetként szolgál külső digitális eszközök és digitális hangfalrendszerek számára. A hátlapon SB1394 Firewire csatlakozó kapott még helyet.

A kártyán belül 4 tűs Molex csatlakozással CD, AUX és TAD

Az újdonság erejét megerősítendő, új külsőt kaptak a Creative szoftverei

Info

- Ramiris Rt. (nagykereskedő): www.ramiris.hu
- www.soundblaster.com/products/audigy2/

bemenetek, illetve 2 tűs Molex csatlakozóval CD S/PDIF digitális bemenet található. Emellett találunk egy csatlakozót az Audigy Drive-hoz, és az azon található SB1394 porthoz.

A joystick/MIDI csatoló különálló egységen található.

Platinum változatról lévén szó, nem maradhat ki a gépházunkba rackként beépíthető Audigy Drive sem. Ezen külön hangerőszabályzóval ellátott 1/4-es jack sztereó fejhallgató-kimenet, illetve szintén hangerőszabályzós, 1/4-es jack sztereó vonali/mikrofon bemenet található.

MIDI ki- és bemenet is található rajta, két különálló mini DIN csatlakozó formájában, ezekhez a csomagban találunk hagyományos DIN-re átalakító kábeleket.

Találhatunk még optikai S/PDIF ki- és bemenetet, valamint koaxális ki- és bemeneteket is.

Kiegészítő (auxiliary) sztereó bemenet is található rajta, ebbe két RCA/jack csatlakozót dughatunk.

A dobozkán található még egy SB1394 port, így egy Sound Blaster Audigy 2 Platinum vásárlásával két Firewire csatlakozóval lehetünk gazdagabbak. Itt bújik meg szerényen az infravörös fogadóegység is, ami a kártyához adott távirányító jelét fogadja.

Ha követjük a cikkünk keretes részében leírtakat, akkor magyar nyelvű XP esetén ezt nem fogjuk látni

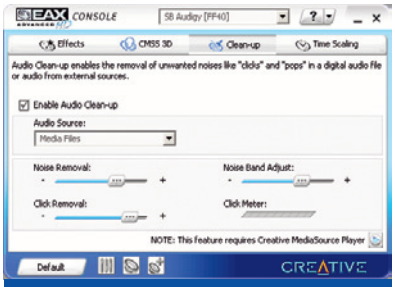

Valós időben feljavíthatjuka hallottak minőségét

Kemény szoftverfront

Külön borítékban találjuk a kártyához mellékelt CD-ket.

Az egyiken csak a meghajtóprogram, illetve a hangkártyához tartozó beállítószoftverek, lejátszó, hangrögzítő és a Creative Media Source található. Erről a saját médialejátszó, a már MP3-at is kezelő, DirectX effektusokat is támogató Creative WaveStudio, a Surround Mixer, a Speaker Settings, az új presetekkel gazdagított EAX konzol, DVD-Audio lejátszó, valamint Audio Stream felvevő indítható. Utóbbival interneten keresztül áramló (streaming) adásokat hallgathatunk, illetve rögzíthetjük ezeket valós időben MP3, WAV és WMA formátumba.

Másik korongon a 3D-s effektusok, illetve az új 6.1-es rendszer kipróbálásához készített demók találhatók. DVD-Audio demonstrációs lemezt is találunk a tasakban, ez különböző zenei stílusokban egészen kellemes zenéket tartalmaz – 24 bit/96 kHz-es felbontásban.

A zenekészítést megcélzó külön CD-n Cubasis VST 4.0 Creative Edition, és WaveLab Lite található, illetve a Traktor DJ Audigy Edition nevű virtuális lemezlovasprogram.

Megkapjuk továbbá a Ulead VideoStudio 5 SE-t.

A csomag értékét tovább emeli, hogy a Soldier of Fortune II és a Hitman 2 című játék teljes változatát is megkapjuk – ha külön vásárolnánk meg, csak ezek ára a hangkártyáénak majdnem a felét kitennék.

●

A Sound Blaster Audigy 2 OEM változata a hozzá adott szoftverek hiányán kívül annyiban különbözik a Platinum változattól, hogy nem jár hozzá Audigy Drive és távirányító sem.

Ennek ellenére megéri beruházni a Platinumra, mert a többletszolgáltatások értéke jelenleg meghaladja az árkülönbséget.

Egyébként az Audigy 2 Platinum már most olcsóbb, mint nyár elején az Audigy Platinum volt.

Az Audigy 2 Windows 98SE/Me/2000/XP operációs rendszer alá telepíthető.

A dobozos Creative Sound Blaster Audigy 2 Platinum bruttó ára 64 500 Ft, míg a normál dobozos változaté 34 250 Ft – a garancia 2 év.

Audigy 2 magyar Windows XP alatt

Az Audigy eleinte nem volt feltelepíthető magyar nyelvű Windows XP-re, ezért külön megvizsgáltuk, vajon az Audigy 2 simán települ-e. Tapasztalataink felemásak.

Magyar nyelvű Windows XP-t telepítettünk, érintetlen partícióra. Ezt követően behelyeztük a hangkártyát. A Windows XP indulásakor automatikusan felismerte és kezdeményezte az új hardver telepítését, amit mi a behelyezett Audigy Driver lemez \Audio\Drivers\WIN2K_XP könyvtárára mutatva el is végeztünk. Látszólag minden a legnagyobb rendben történt, a gépet még csak újra sem kellett indítanunk, és a hangkártya megszólalt. Épp csak hiányzott az összes hozzá adott szoftver, illetve egyéb lehetőségeink is meglehetősen szűkre szabottnak bizonyultak, például az ASIO meghajtó sem települt.

Ezt követően telepítést kezdeményeztük a driver-CD-n, és mindent feltelepítettünk, ám csúnya hibaüzenettel kellett szembenéznünk, és a kártya most már semmilyen hangot nem adott ki magából. Ezért a *Vezérlőpult → Programok telepítés és törlése* ablakában eltávolítottuk az Audigy 2-t. Újraindítást követően pedig újra az első módszer szerint végeztük el a telepítést, hogy a kártya ismét megszólaljon. Nem tettünk le a kártya egyéb kiegészítőinek telepítéséről, ezért újra nekiugrottunk a CD-ről történő telepítésnek, ám ezúttal a teljes telepítés helyett a *Custom installation*t választottuk, és a *Windows driver*st most kikapcsoltuk, mondván a kártya már szól. Ez alkalommal minden gond nélkül lezajlott a telepítés – de semmi nem volt hajlandó működni a feltelepített Creative szoftverek közül, még a saját hangerőszabályzója sem, és az ASIO-t sem találtuk sehol.

Itt a megoldás!

Következő próbálkozásunk előtt mindent eltávolítottunk, érintetlen rendszerről vágtunk a telepítésbe, és ténykedésünket végre teljes siker koronázta. Aki tehát magyar Windows XP-vel szeretné használni Audigy 2 hangkártyáját, az alábbiak szerint járjon el.

A rendszer indulását követően a Windows azonnal felismeri a hangkártyát, és nekilátna a szükséges meghajtók telepítésének. Szigorúan utasítsuk vissza minden ilyen irányú próbálkozását. Persze hiába, mert minden tiltásunk ellenére csak felpakol magától „valamit", amitől már szól is a hangkártya – és vidáman csilingelnek a hibaüzenetek. Ezért lépjünk be a *Vezérlőpult → Rendszer → Hardver → Eszközkezelő*be, és ott a *Hang-, video- és játékvezérlők* közül távolítsuk el a hangkártyát. Ezt követően ne indítsuk újra a rendszert, hanem helyezzük be az Audigy 2 telepítőlemezét, és hajtsuk végre a teljes telepítést – ami ebben az esetben minden gond nélkül végbemegy. Üröm az örömben, hogy Windows 98-ra már nem is telepíthetjük az Audigy 2-t, legalább Windows 98SE szükséges hozzá.

Készen állsz?

Nem sokkal a lapkakészlet november közepi hivatalos bejelentése, illetve jóval a februári tényleges megjelenése előtt az Nvidia a weboldalán reklámhadjáratba kezdett. Az akció fő motívuma az volt, hogy a cég megkérdezte a GeForce FX potenciális felhasználóit, készen állnak-e ennek a chipkészletnek a fogadására.

Rixer György

Mi készen állunk, jelentem – itt inkább az Nvidia chipjének készenléte lehet kérdés tárgya... Már a 2002 tavaszán megrendezett Cebit idején is megvolt az az Nvidia roadmap, amelyen feltüntették a GeForce4 Titaniumokat leváltó, NV30 fedőjelű grafikus lapkacsaládot. Más kérdés, hogy akkor még úgy tervezte a cég, hogy legkésőbb az ősz folyamán a boltok polcaira kerülnek az ilyen készletek köré épülő termékei.

Mint kiderült, tévedni nemcsak emberi, de céges dolog is. Történt ugyanis, hogy az Nvidia a GeForce FX chipnél a fizikai felépítés bonyolultsága miatt ragaszkodott a 0,13 mikronos csíkszélességű gyártási folyamathoz, ám az ő chipgyártójának, a tajvani TSMC-nek (Taiwan Semiconduc-tor Manufacturing Com-pany) gondjai akadtak e gyártási processzus validálásával. Onnan is lehetett sejteni, hogy a TSMC a ludas, hogy 2002 nyarára már lényegében készen volt a véglegesnek mondható GeForce FX chip. Az Nvidia kötötte az ebet a karóhoz, ezért kénytelen volt azzal fizetni, hogy a már évek óta bejáratott „félévenként új grafikus készlet" sémájából engedni kényszerült, és egy teljes termékciklust ki kellett hagynia (ezt persze leplezni próbálta az AGP 8x-re képes GeForce4 Titaniumokkal), az Ati legnagyobb megelégedésére.

info

- www.nvidia.com/view.asp?PAGE=geforcefx
- http://mirror.ati.com/products/pc/radeon9700pro/index.html
- www.microsoft.com/windows/directx/
- AGP 3.0 (8x) specifikációi: www.intel.com/technology/agp/3_0toverview.htm

A mese vége az, hogy néhány kitüntetett gyártó január vége körül piacra fog dobni limitált mennyiségben GeForce FX chipes kártyákat az amerikai kontinensen (és feltehetőleg Japánban, ahol szinte mindig minden újdonság fellelhető), ám nagyobb mennyiség csak február közepére, végére várható – Amerikában. Nálunk a kiskerekbe várhatóan március elején fognak megérkezni a GeForce FX-es kártyák. Ezzel az ütemtervvel és megszorító dátumozással számolva is legalább

5 hónap az Ati előnye a hardveresen DirectX 9-kompatibilis 3D-gyorsítók terén. Majd meglátjuk, ez mennyiben fogja befolyásolni a GeForce FX sikerét.

Miért FX?

A 2002. november 18-án bejelentett GeForce FX grafikus lapkakészlet neve egyrészt a már jól bevált GeForce családnévre (ha utánaszámolunk, akkor ez elvileg a GeForce 5), illetve a Cinematics Effectset jelképező FX utótagra épül. Sokat sejtető párosítás.

A Flip Chip tokozású GeForce FX chip 125 millió tranzisztort tartalmaz (Ati R300: 110 millió, GeForce4 Titanium: 63 millió) és AGP 8x felületen kommunikál a rendszer többi részével (de kompatibilis az AGP 4x szabvánnyal is). Az FX-ben nyolc pixelfutószalag kapott helyet, szalagonként egy textúrázóegységgel. Egy pixelre maximálisan 16 textúrát tud ráfeszíteni az NV30 egy menetben, ám nem egy órajel alatt. A februárban debütáló csúcsmodell, a GeForce FX 5800 Ultra magórajele 500 MHz körül fog alakulni, a normál 5800-asé pedig 400 MHz magasságban.

Meglepetés, hogy a másik kettő, már piacra lépett DirectX 9-es versenyzővel, a Radeon 9700 Próval és Matrox Parheliával ellentétben a GeForce FX továbbra is 128 bites memóriabuszt használ, azt viszont szélsebes memóriával. Az 5800 Ultrán elvileg effektíve 1000 MHz-en dolgozó DDR-II-es (ez még nem hivatalos szabvány) memóriamodulok kapnak helyet, időzítésük 2,0 ns-os (a sima 5800-as memória-órajele pedig nagy valószínűséggel 900 MHz lesz). Ezek alapján a GeForce FX 5800 Ultra nyers memória-sávszélessége 16 Gbyte/s (Radeon 9700 Pro: 19,8 Gbyte/s), ám mint látni fogjuk, az Nvidia trükközik ezzel a számmal.

A DirectX 9.0-n túl

Míg a cikkünk írása táján még nem teljesen hivatalos Microsoft-féle DirectX 9.0 szabvány a Pixel Shader 2.0 és a Vertex Shader 2.0 támogatását követeli meg a grafikus chipben, addig a GeForce FX több helyen jelentősen túlteljesíti e shaderek részspecifikációit. Például a DirectX 9.0 által előírt programonkénti 1024 vertexutasítás helyett 65 536-ot támogat, és az előírt négy visszautalás helyett 256-ot. Hasonló a helyzet a pixel shadereknél, ahol például az NV30 maximálisan 1024 textúra-, illetve színutasítást támogat egy programon belül – az előírt 32, illetve 64 helyett. A GeForce FX-ben ezenfelül lehetővé válik az eddig csak a vertex feldolgozás számára elérhető utasítások átültetése a pixel shading processzusba.

Amint az a fenti példákból is látható, a GeForce FX a DirectX 9-es szolgáltatások terén bőven felülmúlja az Ati R300-asát, ám kérdéses, hogy ez mennyit ér a mostani helyzetben. Az Ati ugyanis várhatóan még tavasszal kihozza az R350 jelű, következő grafikus chipjét, amely a fentieket szintén tudni fogja – talán valamivel többet is. Ezenfelül a PC-s játékpiacon 2003 elején még mindig

a DirectX 7-et használó játékok és játékmotorok dominálnak. Az első játék, amely szinte minden tekintetben támaszkodni fog a DirectX 8-ra képes kártyákra, a tavasszal debütáló Doom III lesz. Az első, DirectX 9-es műveleteket támogató játékokkal várhatóan csak az év vége felé találkozunk majd, illetve csak 2004 vége felé fognak megjelenni azok a gamék, amik megkövetelik maguknak a DirectX 9-es kártyát. Ez kicsit bővebb kitárgyalást igénylő téma, ezért várhatóan majd az első nálunk járt GeForce FX-es kártya kapcsán írok arról, hogy a fentiek ellenére miért érdemes DirectX 9-es kártyát venni már 2003 első felében.

128 bit, lebegőpontosan

Először is, a GeForce FX GPU-ja az elejétől a végéig teljes lebegőpontos precizitással dolgozik, ez már önmagában is azt jelenti, hogy a DirectX 8-as kártyáknál sokkal élethűbb színek és fény-árnyék viszonyok kelthetők életre a segítségével. Eddig, a 32 bites színmélységgel dolgozó kártyáknál az RGB komponensek mindegyike 8 bitet kapott, ami lényegében azt jelentette, hogy mind a piros, mind a zöld, mind a kék 256 árnyalatot vehetett föl – ez már önmagában kötöttséget jelent. Ha ehhez még azt is hozzátesszük, hogy a régebbi grafikus chipek egész számokra kerekítettek a belső számolás során, akkor belátható, hogy a színek valósághű visszaadása bizony csorbát szenvedett. A GeForce FX képes mind a 64, mind a 128 bites lebegőpontos precizitású számolásra, ahol is az egyes RGB komponenseket 16, illetve 32 bit írja le, emellett a belső műveleteknél lebegőpontos precizitással, azaz törtekkel dolgozik a chip.

A kijelzőn megjeleníthető színek mennyiségét tekintve ez a változás nem lesz olyan forradalmi, mint amikor a 8 bitről áttért a VGA kártyákat gyártó ipar a 16, majd a 24/32 bites színmélységre, hiszen már a 24 bites ábrázolásnál megjeleníthető 16,7 millió színárnyalatot sem képes megkülönböztetni az átlagos ember szeme (legfeljebb a „négyszínlátók", akik a tudomány mai állása szerint kizárólag nők). Amit viszont mindenki érzékelni tud, illetve a PC-s játékokkal játszók már nemegyszer láttak, hogy egyes színátmenetek bizony közel sem valósághűek. Még rosszabb volt a helyzet a vetett árnyékok valósághű megjelenítésekor, ahol lehetetlen volt egész számos precizitás mellett kiküszöbölni azt, hogy a vetett árnyékok széle ne élesen elhatárolódó görbe vagy vonal legyen, holott ez a való életben a legtöbbször nem így van. Nos, ennek a pontatlanságnak lesz képes gátat vetni a GeForce FX (illetve a többi DirectX 9-es gyorsító), ha kihasználják a programozók a benne rejlő lehetőségeket.

A GeForce FX egyébiránt automatikus gamma- és fényesség-korrekcióra is képes.

Csak intelligensen

A DirectX 9.0-t túlteljesítő képességeken felül az Intellisample technológia az, amiben igazán újat hoz az Nvidia GeForce FX. Az Intellisample lényegében a cég gyűjtőfogalma az FX-ben megjelenő, kiegészítő jellegű újdonságokra. Talán a legfontosabb ezek közül az Nvidia saját színtömörítő eljárása, mely a cég állítása szerint az effektív memória-sávszélességet 48 Gbyte/s-ra növeli (erre válaszul az Ati egyik képviselője azt nyilatkozta, hogy ilyen alapon a Radeon 9700 Pro sávszélessége pedig 174,2 Gbyte/s). A veszteség nélküli tömörítést végző motor a renderelőcsatornák és a memóriavezérlők között foglal helyet, és a csatornákból kijövő minden adatot azonnal összeprésel 4:1 arányban, és így kerül tovaküldésre az adathalmaz. Ez az eljárás a teljes képernyős élsimításnál jön igazán jól. A kompressziós motor teljesen észrevétlen az operációs rendszer, illetve a futó programok számára, ezért kompatibilitási problémák nem merülhetnek fel.

A fentieknek megfelelően a GeForce FX kétféle új – de még mindig hagyományos, multisampling alapú – élsimítási eljárást is támogatni fog, mégpedig a csak Direct3D-ben használható 6XS-t, és a mind OpenGL, mind Direct3D alatt használható 8X AA-t. Kíváncsi vagyok, hogy a 6XS milyen minőségi többletet nyújt majd, hiszen már a GeForce4 Ti-ben engedélyezhető 4XS mód is remek minőségű élsimítást ad.

Az Intellisample technológia szintén magában foglalja a GeForce4-hez képest megnövelt hatékonyságú Z-puffer törlési eljárást, a Fast Z-Cleart, illetve a képpuffer gyors színtörlési eljárását. Az Nvidia belepakolta egy újféle, adaptív anizotróp szűrés támogatását a GeForce FX-be – e szűrés minimális minőségbeli kompromisszum mellett sokkal kevesebb erőforrást zabál, mint a teljesen precíz anizó filterelés.

A vas

A csúcs GeForce FX 5800 Ultra kártya semmilyen szempontból sem „low profile" kártya, ennek megfelelően nem meglepő, hogy kapásból két kártyahelyet is elfoglal a különleges hűtési követelmények miatt. Az FX Flow Thermal Management System nevű rendszer lényegében aktív levegőcserélő rendszer (ellentétben az eddig leginkább megszokott, ventilátor a hűtőbordán jellegű megoldással), egy légbeömlő nyíláson keresztül beszívja a környezeti levegőt, azt átvezeti a GPU-t és a memóriachipeket lefedő hűtőbordák között, majd a felmelegedett levegőt kifújja a kiömlő nyíláson. Komoly előnye, hogy mivel ez a hűtési rendszer zárt, és mind a beömlő, mind a kiömlő nyílás a gépházon kívülre esik, ezért a GeForce FX-es kártyák által generált hő nem emeli jelentősen a gépházon belüli hőmérsékletet.

Valószínű, hogy a normál 5800-as, illetve az esetlegesen később piacra lépő, alacsonyabb órajeleken üzemelő GeForce FX-es megoldások már egyetlen kártyahelyet elfoglaló, kevésbé komplex hűtéssel ellátott kialakításúak lesznek.

Ár és teljesítmény

Mivel független tesztelőnél még nem járt cikkünk leadásának időpontjáig GeForce FX 5800 Ultra kártya, ezért kénytelenek leszünk egyelőre elfogadni az Nvidia azon állítását, miszerint a kártyájuk 25%-kal gyorsabban teljesít a Doom III aktuális buildjében, mint egy Radeon 9700 Pro chipes kártya. Ez az adat egyébként reálisnak tűnik az FX jelentősen magasabb magórajelének ismeretében, és elképzelhetően még nagyobb lesz a különbség, ha tovább optimalizálják az FX-es meghajtóprogramokat az Nvidia mérnökei.

Hivatalos árak még nem láttak napvilágot, de független elemzők szerint a februárban megvásárolható GeForce FX 5800 Ultra-s kártyák nagyjából 470, míg az FX 5800-asok 370 USD környékén lesznek kaphatóak. Ezek az árak 420, illetve 320 dollár körülire fognak mérséklődni március végére, amikorra már a legtöbb Nvidia-partnergyártó piacon lesz a saját FX-ével, illetve elképzelhetően az Ati az R350 chipes megoldásával, továbbá csökkentett árú Radeon 9700 Pro-s és 9700-as kártyáival (az utóbbiakkal leginkább partnergyártóin keresztül).

A Kilencedik

Elérkeztünk VGA-trilógiánk harmadik, záró részéhez, melyben a drága, egyben komoly teljesítményű gyorsítók jutottak szóhoz. A teszt még DirectX 8.1-es alapokon, ám már a DirectX 9 árnyékában született, és a GeForce4 Titanium 4600-asok és a Radeon 9700 Pro-sok csatáját hozta. Vagyis különösebb viaskodás nem volt, ugyanis a GeForce-ok megverettek, de alaposan.

Rixer György

Bár e cikket még 2002 decemberének közepén írom, megpróbálom lefesteni, hogyan fest ez a piac lapszámunk megjelenésének időpontjában, azaz 2003 januárjának végén, illetve kicsit később. Mindebbe beleszövöm tesztünk szereplőinek bemutatását.

Helyzetjelentés

A tesztre hat Nvidia GeForce4 Ti 4600 és három Ati Radeon 9700 Pro chipkészletű kártya érkezett, illetve egy szál GeForce4 Ti 4200-8x.

A gyakorlatban azonban hétféle GF4 Ti küzdött egyféle Radeon 9700 Pro ellen, ugyanis a három Ati készletes kártya mindegyike egy az egyben az Ati referenciaterve alapján épült.

A dolog nem véletlen, ugyanis az Ati azért, hogy DirectX 9-es chipje minél több vásárlóhoz eljuthasson, saját maga legyártatott egy halommal a viszonylag nagy bonyolultságú nyákokból, és ezeket eladta a chipjeivel együtt a partnergyártóinak.

Abit Siluro GF4 Ti 4600 128 MB

Ezzel lényegében címkéző cégekké degradálta partnereit a kanadai cég, ám két komoly előny származott ebből a húzásból a vásárlóközönség számára: aki akart, viszonylag gyorsan hozzájuthatott egy R300 lapkás kártyához, másrészt mindenki ugyanazt a megbízható Ati minőséget kapta, függetlenül attól, hogy „Built by Ati" vagy „Powered by Ati" feliratú dobozban vette meg méregdrága gyorsítóját.

Ennek megfelelően a tesztünkben szereplő Radeon 9700 Prók teljesítménye szinte hajszálra azonos volt, a mikroszkopikus nagyságrendű eltérések inkább az egyes benchmark programok hibahatárának tudhatók be, mintsem a vasban leledző különbségeknek.

Mivel egyik kártyához sem mellékelt a gyártója extra szoftver- vagy hardverkörítést, ezért lényegében az ár döntött közöttük.

A hét GeForce4 Ti már sokkal erősebb szórást mutatott, mind árban, mind felszereltségben – és néhol órajelben is. A kártyák teljesítménye itt durván egy szinten mozgott.

Most pedig néhány gondolat a tesztben nem szereplő, ám az általunk megállapított árszegmensbe (bruttó 60 ezer forint feletti végfelhasználói ár) eső grafikus készletekről, kártyákról.

Elsőként meglepetésemnek szeretnék hangot adni azzal, hogy egyetlen Radeon 9700 (szigorúan Pro nélkül) chipes kártyát sem kaptunk tesztelésre a cégektől, pedig a 9500 Próval szerelt darabok elterjedéséig ezek a legjobb ár–teljesítmény mutatójú kártyák.

Megértem, hogy minden partnergyártó (az Ati maga nem állít elő sima R9700-as kártyát) a magasabb presztízsértékű Radeon 9700 Prókat erőlteti, ám nem biztos, hogy üzleti szempontból kifizetődő ez a gondolkodás. Amerikában ugyanis sok játékosnak a 300 dollár a lélektani határ a videokártya kiválasztásánál, és ennél az összegnél a legolcsóbb R9700P-s kártyák is vagy negyven zöldhasúval drágábbak cikkünk írása idején. (Nem véletlenül tettem hozzá a mondathoz az utolsó szavakat.

Asus V8460Ultra Deluxe

Nagyon valószínű, hogy a GeForce FX chipes gyorsítók piacra lépésével az Ati csökkenteni fogja saját DirectX 9-es készleteinek árát. A Radeon 9700 Pro chipes kártyák ára várhatóan 300 dollár közelébe fog süllyedni február végére, március közepére.)

A külföldi boltok polcain is fehér hollónak számító sima Radeon 9700-asok árcédulája azonban jóval 300 dollár alatti, mindemellett a teljesítményük nem sokkal alacsonyabb a prós bátyénál, és teljes körű DirectX 9.0 támogatással bírnak. Más oldalról szemlélve a dolgot: a sima Radeon 9700-as kártyák ára nagyjából egy szinten van a nevesebb gyártók jól felszerelt GeForce4 Ti 4600-asainak az árával.

Habár a Radeon 9700 elméletileg jobb teljesítményt nyújt 3D-ben, mint a Ti 4600, és fejlettebb technológiát képvisel, van néhány tényező, ami azonos ár esetén a GeForce4 Ti 4600 felé lökheti a vásárlót. Ilyen a VIVO támogatás, ami Radeonéknál csak az All-in-Wonder sorozatban van meg (méregdrágán), illetve az, hogy a Detonator drivereket gyakrabban frissítik, jobb az általános stabilitásuk 3D-ben, és a legtöbb játékprogrammal kompatibilisek (ugyanis a legtöbb fejlesztő alapban Nvidia készletekre optimalizálja a progiját, mert ilyen chipes kártyákból van a legtöbb a játékosoknál).

Szót kell ejteni arról is, hogy érdemes-e DirectX 9 támogatással bíró videokártyát vásárolni 2003 elején.

Bizony érdemes, de nem teljesen azért, amiért a többség gondolná.

Szinte tényként fogható fel az a spekuláció, hogy az első játékprogramok, amelyek már legalább részben kihasználják a DirectX 9-es kártyák képességeit, legkorábban 2003 karácsonyára jönnek majd ki, és egy évvel későbbre tehető azon programok

info

- Geforce4 Titanium: GeForszírozzák – CHIP, 2002/4/60
- Ati Radeon 9700 Pro: Atom Ati – PC Magazin, 2002/1/54
- Ati Radeon 9700 Pro: http://mirror.ati.com/products/pc/radeon9700pro/index.html
- Nvidia GeForce4 Titanium : www.nvidia.com/view.asp?PAGE=geforce4ti

megjelenése, amelyek viszont már megkövetelik az ilyen kártyát a megfelelő minőségű futáshoz. Igen, ez 2004 karácsonyát jelenti!

Gondoljunk ugyanis bele abba, hogy a játékfejlesztő cégek nagyjából akkor tudják elkezdeni a teljesen DirectX 9-es játékaik készítését, amikor már kész a hivatalos szabvány. És ha ez megvan, akkor már „csak" a grafikus motor és a játék legyártása van hátra, ami összecsapottabb projektek esetében is másfél év.

Azt gondolná az ember, hogy addig még kismillió alkalma lesz arra, hogy új videokártyát vegyen. Ez így igaz, de van egy komoly súlyú megjegyzésem a témához.

Minden egyes DirectX-generáció (5, 6, 7, 8, 8.1 stb.) nemcsak egyre komolyabb szolgáltatásszintet nyújt, hanem egyben meghatároz egy jellegzetes hardverigényt is a videokártya szempontjából. Így a DirectX 6-ot legjobban jellemző gyorsító az Nvidia Riva TNT 2, a DirectX 7-é a GeForce2 GTS, a 8-é a GeForce3, míg a 8.1-é a GeForce4 Ti (a sorozat természetesen az Ati készleteivel is jellemezhető).

Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/750 XP Golden Sample

Ezek a videokártyák pedig direktben hozzák magukkal a nagy teljesítményt. Most, hogy a Microsoft a DirectX 9.0 kiadásának kapujában áll (könnyen elképzelhető, hogy e lapszámunk megjelenésekor már letölthető lesz), új igényszint fogalmazódik meg a játékok részéről a szükséges 3D-gyorsítás tekintetében.

Szembeötlő példa erre a feltehetőleg tavasszal debütáló Doom III, amely ugyan DirectX 8-as játék (egy szem DirectX 9-es műveletet sem használ, nem meglepő módon – lásd fentebb a játékkészítésről írottakat), ám a novemberben kiszivárgott alfa verzió alapján igazán jól a DirectX 9-et támogató gyorsítókon fut (R300, NV30). Persze a megjelenéséig még optimalizálni fogják a most leginkább elterjedt 3D-gyorsítókra – legfőképpen a GeForce4 Titaniumra.

Egyszóval Radeon 9700 nincs, ahogy Radeon 9500 Pro készletes kártya sem érkezett.

inno3D Tornado GeForce4 Ti 4600 VIVO

Utóbbi távolmaradása azonban nem okozott meglepetést, hiszen az amerikai boltokban is csak tavaly december közepétől kaphatók ilyen típusú kártyák. Természetesen hamarosan bemutatunk majd egy ilyen kártyát, ugyanis komoly ígéret az ár–teljesítmény szegmensben. Az Nvidia 8x AGP-s eresztéséből egy Ti 4200-8x futott be, ám sem a Ti 4800 SE (lényegében GeForce4 Ti 4400, 8x AGP csatolással), sem a Ti 4800 (Ti 4600, szintén 8x AGP-vel) nem képviseltette magát.

A GeForce FX 5800 megjelenése után minden GeForce4 Ti készletes kártyának (függetlenül attól, hogy 4x vagy 8x AGP csatolású) erősen „olcsósodnia" kell, ellenkező esetben elvesztik piaci létjogosultságukat. Bár tesztünk szereplőinek többségén ez még nem érezhető, ám a folyamat már megindult, és várhatóan a Radeon 9500 Prók és a GeForce FX 5800-ak (Ultra nélkül!) nagyobb volumenű bolti megjelenésekor fog kulminálni, amit március végére teszek. Ár- és csillaghullás lészen.

A tesztkörnyezet

Januári számunk tesztje (➪ Többet kevesebbért – PC Magazin, 2003/1/65) óta az operációs rendszer és a benchmark programok nem változtak, ám a vas kicserélődött.

Először is, fejtörést okozott számunkra, hogy a tesztelés megkezdésének időpontjában nem állt rendelkezésünkre olyan 8x AGP-t támogató alaplap, amelyben tökéletesen megbíztunk volna (ismerve a Radeon 9700 Próval kapcsolatos problémákat). Vagyis volt az előző tesztek Asus A7V8x-e, ám ebbe legalább Athlon XP 2600+ (333 MHz-es buszórajellel) kellett volna, hogy elég kakaót adjon a VGA kártyák alá – ilyet pedig nem tudtunk beszerezni.

Ezért maradtunk a jól bevált, nagy teljesítményű Intel i850 készletes Asus P4T533-nál PC1066 Rambus memóriával és 2,4B GHz-es Pentium 4-gyel, ám 4x AGP csatolóval.

A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy a GeForce4 Ti 4600-asokat megmentettük attól, hogy a Radeon 9700 Prók még pár százaléknyival (mintegy 3-5%) jobban elverjék őket, illetve az egy szem GeForce4 Ti 4200-8x kártyától vélhetően szintén elvettünk 2-3%-nyi teljesítményt.

Végül is azért tudtunk ennél a megoldásnál maradni, mert olvasóink és általában a felhasználók többségének a birtokában még mindig 4x AGP-t támogató alaplap van, tehát nekik mérési eredményeink pontos információkkal szolgálnak az elvárható teljesítményről.

A teszt résztvevői

Abit Siluro GF4 Ti 4600. Az Abit kártyája eddig is közismert és kedvelt szereplője volt a hazai kiskerek kínálatának, és nagyon úgy érzem, hogy a közeli jövőben sem lesz ez másképp.

A közepes felszereltségű, a memóriamodulokat passzív hűtőbordával jegelő Siluro Ti 4600 a tesztben felbukkanó GeForce4 Ti 4600-as órajelváltozatok közül a leglassabban veri a taktust (300/648 MHz), ám ez inkább BIOS-beállítás (értem ez alatt a videokártya BIOS-át) kérdése, mintsem a komponensek vezérelte megfontolás.

A mínusz 2-3 MHz-ért azonban bőven kárpótol minket a kártya rendkívül jó ára, amely alulról éppen csak veri az általunk megállapított árhatárt, egyben alátámasztja a fentebb vázolt árcsökkenési elméletet.

Asus V8460 Ultra Deluxe. Az Asus kártyáját már teszteltem (➪ A titánok Benjáminja – CHIP, 2002/8/52), és a cég tajvani képviseletétől kapott kártya azóta is folyamatos ellenőrzésünk alatt áll, hiszen egy ideig tesztágyunk komponense volt, az utóbbi három hónapban pedig jelen cikk írójának gépében teljesített szolgálatot. Hosszabb távú stabilitása is rendben van, bár azért volt itt egy kis bökkenő. Mégpedig az, hogy az első szériás V8460U Deluxe-okon a hűtőborda bizony „lebegett" a memóriachipek fölött, azaz nem mindegyikhez ért hozzá teljesen.

Leadtek WinFast A280 LE TD MyVIVO

A meleg levegőtől én úgy szabadultam meg, hogy eltávolítottam a hátoldali hűtőbordát, az előlapi kombináltat pedig irányba feszegettem.

Szerencsére a tesztben szereplő példány már egy későbbi kiadás, láthatóan erősebb és jobb a hűtőborda rögzítése, bár még mindig nincs szilikonpaszta vagy más hővezető anyag a borda vörösréz anyaga és a chipek felülete között.

Az Asus a múltban már jó pár tuningkirály videokártyát piacra dobott, legutóbb a V8420 Deluxe-ot (➪ 4K2 akcióban – PC Magazin, 2002/1/60), tehát az elvárásom a céggel kapcsolatban nagyon magas, ezért a látszólag szőrszálhasogató inspekció.

Műszaki adatok és mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit Siluro GF4 Ti 4600 128 MB	Asus V8460Ultra Deluxe	Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/750 XP Golden Sample	inno3D Tornado GeForce4 Ti 4600 VIVO
A termék weboldala *	www.abit.com.tw	www.asus.com.tw/vga /agpv8460/overview.htm	www.gainward.com /c-1.html?id=16	www.ivmm.com/inno3d /geforce4 /products_gf4_ti.html
Grafikus mag gyártója, típusa	Nvidia GeForce4 Ti 4600	Nvidia GeForce4 Ti 4600	Nvidia GeForce4 Ti 4600	Nvidia GeForce4 Ti 4600
– órajele	300 MHz	301 MHz	300 MHz	300 MHz
– hardverből támogatott DirectX-verzió	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1	DirectX 8.1
Csatolás típusa, sebessége	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x	AGP 4x
Memória	128 Mbyte DDR SDRAM, tinyBGA tokozás	128 Mbyte DDR SDRAM, tinyBGA tokozás	128 Mbyte DDR SDRAM, tinyBGA tokozás	128 Mbyte DDR SDRAM, tinyBGA tokozás
– buszszélessége	128 bit	128 bit	128 bit	128 bit
– effektív órajele	648 MHz	651 MHz	648 MHz	648 MHz
– időzítése, gyártója	2,8 ns, Samsung	2,8 ns, Samsung	2,8 ns, Samsung	2,8 ns, Samsung
Elméleti memória-sávszélesség	10,4 Gbyte/s	10,4 Gbyte/s	10,4 Gbyte/s	10,4 Gbyte/s
Integrált RAMDAC órajele	duál 350 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz	duál 350 MHz
A kártyán található ki- és bemenetek	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó	két DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó
Tévéenkóder típusa	Conexant CX25871	Philips 7108	Philips 7108	Philips 7108
Kétmonitoros megjelenítés támogatás	●	●	●	●
A GPU / memória hűtése	közepes méretű aktív / közepes méretű passzív	nagy aktív / előlapon nagy, kombinált hűtés; hátlapon nagy, passzív	közepes méretű aktív / ❍	közepes méretű aktív / ❍
A kártya mérete	teljes hosszúságú	teljes hosszúságú	teljes hosszúságú	teljes hosszúságú
Kiegészítők	kézikönyv (jó), driver-CD, S-Video kábel, kompozit videokábel, DVI/VGA átalakító, S-Video/kompozit split kábel	kézikönyv (nagyon jó), driver-CD, Quick Start Manual, Video In/Out breakout csatalakozó (1/4), DVI-DVI/VGA	kézikönyv (jó), driver-CD, Video In/Out split kábel (1/4), két DVI/VGA átalakító, IEEE1394 kézikönyv, Firewire kábel, PCI-os Firewire kártya 4 porttal (Via VT6306 chippel), split kábel, VR szemüveg	kézikönyv (alapszintű), egérpad, DVI/VGA átalakító, S-Videokompozit átalakító, kompozit video kábel, Video In/Out split kábel
Mellékelt szoftverek	SiluroDVD	Videoive Mail 4, WinCoder, WinProducer, Asus DVD 2000, Aquanox, Midnight GT, Rage Rally, Games Showcase CD	ExperTool, WinDVD, WinProducer, WinCoder, Serious Sam: First Encounter	Ballistics, WinDVD 2000 3.1 2 channel, PowerDirector SE 1.1, Nvidia GeForce4 Experience CD
Meghajtóprogram	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03	Nvidia Detonator 41.03
Mérési eredmények				
3DMark 2001 SE build 330				
1024x768/32 bit, default futás	13 129 3D mark	13 098 3D mark	13 106 3D mark	13 075 3D mark
1024x768/32 bit, 4 mintás teljes képernyős élsimítás	6829 3D mark	6833 3D mark	6787 3D mark	6694 3D mark
1600x1200/32 bit	8460 3D mark	8464 3D mark	8447 3D mark	8379 3D mark
1600x1200/32 bit, 4 mintás teljes képernyős élsimítás	2731 3D mark	2751 3D mark	2736 3D mark	2702 3D mark
Unreal Tournament 2003 Demo – HardOCP Benchmark				
dm-antalus	61,3 képkocka/s	61,5 képkocka/s	61,3 képkocka/s	61,0 képkocka/s
dm-asbestos	125,2 képkocka/s	125,5 képkocka/s	125,2 képkocka/s	124,2 képkocka/s
ctf-citadel	81,1 képkocka/s	81,2 képkocka/s	81,0 képkocka/s	80,7 képkocka/s
Comanche 4 Benchmark Demo				
1024x768/32 bit	47,8 képkocka/s	47,5 képkocka/s	47,7 képkocka/s	48,1 képkocka/s
1600x1200/32 bit	43,1 képkocka/s	43,0 képkocka/s	43,1 képkocka/s	43,0 képkocka/s
Return to Castle Wolfenstein 1.1, checkpoint timedemo				
1024x768/32 bit, High Quality	154,3 képkocka/s	154,5 képkocka/s	154,4 képkocka/s	154,1 képkocka/s
1024x768/32, High Quality, 4 mintás teljes képernyős élsimítás	86,5 képkocka/s	87,1 képkocka/s	86,6 képkocka/s	85,5 képkocka/s
1600x1200/32 bit, High Quality	98,5 képkocka/s	98,8 képkocka/s	98,5 képkocka/s	97,4 képkocka/s
1600x1200/32, High Quality, 4 mintás teljes képernyős élsimítás	32,3 képkocka/s	32,5 képkocka/s	32,3 képkocka/s	31,9 képkocka/s
Codecreatures – official run	2327 pont	2335 pont	2327 pont	2317 pont
Kereskedelmi adatok				
Forgalmazó	Mycom (nagykereskedő) ✆ 204-5464	Ramiris (disztributor)	Expert Computer (nagykereskedő) ✆ 350-3357	Expert Computer (nagykereskedő) ✆ 350-3357
Webhelye	www.mycom.hu	www.ramiris.hu	www.expert.hu	www.expert.hu
Ár (bruttó ajánlott végfelhasználói)	60 050 Ft	100 240 Ft	108 625 Ft	81 810 Ft
Garancia	2 év	3 év	3 év	2 év

Tesztkonfiguráció: Asus P4T533 alaplap, 2,4 GHz-es Intel Pentium 4 Coolink Cool 401 CPU-hűtővel, 512 Mbyte PC1066 Samsung RDRAM, 20 Gbyte-os Seagate Barracuda III merevlemez, Teac CD-W58E CD-meghajtó, Samsung SyncMaster 900IFT monitor, Enermax 350W ATX 2.03 tápegység, Windows XP Professional, ICUD 4.00.1013, IAA 2.3.

	Leadtek WinFast A280 LE TD MyVIVO	Meta Radeon 9700 Pro	MSI G4Ti4600-VTD	Power Magic Radeon 9700 Pro	Triplex Millennium Silver GeForce4 Ti 4600	Xelo Radeon 9700 Pro
	www.leadtek.com.tw/	www.interboard.hu	www.msi.com.tw/	www.powermagic.com	www.triplex.net.cn /eng-web/product/vga /g4/g4ti4600.htm	www.xelo.net/
	Nvidia GeForce4 Ti 4200-8x	Ati Radeon 9700 Pro	Nvidia GeForce4 Ti 4600	Ati Radeon 9700 Pro	Nvidia GeForce4 Ti 4600	Ati Radeon 9700 Pro
	250 MHz	324 MHz	300 MHz	324 MHz	300 MHz	324 MHz
	DirectX 8.1	DirectX 9.0	DirectX 8.1	DirectX 9.0	DirectX 8.1	DirectX 9.0
	AGP 8x	AGP 8x	AGP 4x	AGP 8x	AGP 4x	AGP 8x
	128 Mbyte DDR SDRAM	128 Mbyte DDR SDRAM, tinyBGA tokozás	128 Mbyte DDR SDRAM, tinyBGA tokozás	128 Mbyte DDR SDRAM, tinyBGA tokozás	128 Mbyte DDR SDRAM, tinyBGA tokozás	128 Mbyte DDR SDRAM, tinyBGA tokozás
	128 bit	256 bit	128 bit	256 bit	128 bit	256 bit
	513 MHz	621 MHz	662 MHz	621 MHz	648 MHz	621 MHz
	n.a.	Samsung	2,8 ns, Samsung	Samsung	2,8 ns, Samsung	Samsung
	8,2 Gbyte/s	19,9 Gbyte/s	10,6 Gbyte/s	19,9 Gbyte/s	10,4 Gbyte/s	19,9 Gbyte/s
	duál 350 MHz	duál 400 MHz	duál 350 MHz	duál 400 MHz	duál 350 MHz	duál 400 MHz
	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó	VGA, DVI, TV Out	VGA, DVI, kombinált Video In/Out csatlakozó	VGA, DVI, TV Out
	Philips 7108	integrált R300	Philips 7108	integrált R300	Philips 7108	integrált R300
	●	●	●	●	●	●
	nagy borda aktív hűtéssel / GPU-hűtéssel kombinált, nagy	közepes méretű aktív / ❍	közepes méretű aktív / ❍	közepes méretű aktív / ❍	közepes méretű aktív / közepes méretű passzív	közepes méretű aktív / ❍
	közepes méretű	közepes méretű	teljes hosszúságú	közepes méretű	teljes hosszúságú	közepes méretű
	kézikönyv (jó), driver-CD, Quick Install Guide, Video In/Out split kábel (1/4), DVI/VGA átalakító, S-Video kábel, kompozit videokábel	driver-CD, kompozit videokábel, S-Video kábel, DVI/VGA átalakító, kompozit/S-Video átalakító	kézikönyv (jó), driver-CD, S-Video kábel, DVI/VGA átalakító, Video In/Out breakout kábel (1/4)	driver-CD, kompozit videokábel, S-Video kábel, kompozit/S-Video átalakító, DVI/VGA átalakító, Getting Started Guide (közepes)	kézikönyv (közepes), driver-CD, kompozit videokábel, Video In/Out breakout kábel (1/4), két hátoldali hűtőborda elem a memóriamodulokhoz	háromnyelvű kézikönyv (jó), driver-CD, DVI/VGA átalakító, S-Video kábel, kompozit videokábel, S-Video/kompozit átalakító
	Aquanox, Master Rallye, Rainbow Six: Rogue Spear - Black Thorn, Ulead VideoStudio 6 SE DVD, Ulead Cool 3D SE 3.0, Games Gallery CD	PowerDVD XP 4.0	PC Cillin, VirtualDrive Professional, RestoreIt! Professional, MSI DVD, Sacrifice, No One Lives Forever, MSI Games Collection CD, WinCoder, WinProducer + Professional's User Pack, Aquanox	RealOne Player	PowerDVD XP 4.0, PowerDirector 2.1 Pro DE	Ati Multimedia Center
	Nvidia Detonator 41.03	ATI Catalyst 02.4	Nvidia Detonator 41.03	Ati Catalyst 02.4	Nvidia Detonator 41.03	Ati Catalyst 02.4
	11 895 3D mark	14 347 3D mark	13 193 3D mark	14 388 3D mark	13 105 3D mark	14 383 3D mark
	5593 3D mark	10 582 3D mark	6910 3D mark	10 625 3D mark	6802 3D mark	10 611 3D mark
	7201 3D mark	10 243 3D mark	8573 3D mark	10 309 3D mark	8464 3D mark	10 239 3D mark
	2144 3D mark	6104 3D mark	2778 3D mark	6142 3D mark	2737 3D mark	6134 3D mark
	62,1 képkocka/s	101,1 képkocka/s	61,8 képkocka/s	101,1 képkocka/s	61,5 képkocka/s	101,2 képkocka/s
	114,5 képkocka/s	154,6 képkocka/s	126,4 képkocka/s	154,5 képkocka/s	125,4 képkocka/s	154,5 képkocka/s
	76,0 képkocka/s	113,4 képkocka/s	81,6 képkocka/s	113,4 képkocka/s	81,2 képkocka/s	113,4 képkocka/s
	47,1 képkocka/s	47,7 képkocka/s	48,3 képkocka/s	47,8 képkocka/s	47,5 képkocka/s	47,3 képkocka/s
	38,6 képkocka/s	47,5 képkocka/s	43,3 képkocka/s	47,4 képkocka/s	43,1 képkocka/s	47,0 képkocka/s
	144,8 képkocka/s	153,5 képkocka/s	154,8 képkocka/s	153,3 képkocka/s	154,4 képkocka/s	153,3 képkocka/s
	70,4 képkocka/s	143,4 képkocka/s	88,3 képkocka/s	143,6 képkocka/s	87,0 képkocka/s	143,5 képkocka/s
	79,3 képkocka/s	131,2 képkocka/s	99,9 képkocka/s	131,2 képkocka/s	98,9 képkocka/s	131,1 képkocka/s
	25,5 képkocka/s	80,8 képkocka/s	32,9 képkocka/s	80,8 képkocka/s	32,4 képkocka/s	80,8 képkocka/s
	1993 pont	2998 pont	2345 pont	2998 pont	2331 pont	2992 pont
	Ramiris (disztributor)	Interboard Hungary (disztributor) ✆ 412-0164	Ramiris (disztributor)	Expert Computer (nagykereskedő) ✆ 350-3357	Wentil-Tech ✆ 238-0133	DTK Computer Hungary (nagykereskedő) ✆ 412-3400
	www.ramiris.hu	www.interboard.hu	www.ramiris.hu	www.expert.hu	www.wentiltech.hu	www.dtkcomputer.hu
	60 000 Ft	103 890 Ft	89 240 Ft	108 625 Ft	100 000 Ft	110 640 Ft
	2 év	2 év	3 év	1 év	3 év	3 év

**: a termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\HIGH_VGA könyvtárban.*

Összefoglalásképpen: a hatalmas mennyiségű, AGP portot próbáló vörösréz mennyiségen felül megkapjuk a V8460Ultra Deluxe-hoz a szokásos Deluxe körítést videomanipuláló és játékszoftverekkel, VR szemüveggel és sok kábellel.

A kártya ára az előző teszt óta természetesen megjuhászodott, így csak hajszállal kerül a 100 ezres határ fölé.

Gainward GeForce4 PowerPack! Ultra/750 XP Golden Sample. A Gainward GeForce4 Titanium chipes csúcs-kártyája az 8x AGP csatolójú változatok megjelenéséig az Ultra/750 XP Golden Sample volt.

Meta Radeon 9700 Pro

Ez az a kártya, amely a szokásos Ti 4600-as tulajdonságokon felül VR szemüveggel is rendelhető, alapban egy kiegészítő PCI-os Firewire kártyával jön, és természetesen VIVO-képes.

Ez a párosítás arra utal, hogy a Gainward mérnökei ezt a kártyát olyanoknak szánják, akik komolyan foglalkoznak házi videók készítésével, emellett nem átallanak sok időt tölteni számítógépes játékokkal. Az elképzelés jó, a kártya jó, ám az ára egyelőre nagyon húzós.

inno3D Tornado GeForce4 Ti 4600 VIVO. Kapásból egy másik VIVO-s Ti 4600-as kártya, az inno3D Tornado családból, ezúttal Firewire társkártya nélkül.

Különösebb extrákról nem tudok szólni, a kártya körítése megegyezik a cég középkategóriás tesztünkben vizsgált Ti 4200-as, VIVO-s kártyájának a csomagjával.

Összességében elfogadható és megfontolandó ár-teljesítmény-szolgáltatás hármassal bír.

Leadtek WinFast A280 LE TD MyVIVO. A Leadtek kártyája az egyetlen GeForce4 Ti 4200-8x készletes termék a tesztben.

A 128 Mbyte memóriával kiszerelt egység magórajele a régi 4200-asnak felel meg (250 MHz), ám a memória oldalán újítás történt, és 513 MHz-en robog mind a 128 mega. Mint fentebb már említettem, tesztünk 4x AGP-t támogató tesztágya leginkább ezt a kártyát sújtja, bár a neten közzétett összehasonlításokat alapul véve a 8x AGP legfeljebb pár százalék többletet hozna.

MSI G4Ti4600-VTD

Mivel egy MyVIVO változattal állunk szemben, ezért a kártyához megkapjuk a MyVIVO körítést és a kékes színben játszó kábelt is tartalmazó kábelkészletet. Fájó pont, hogy míg a többi nagy (Asus, MSI) megújította a szoftvercsomagot a 8x AGP-s kártyáinál, addig a Leadtek még mindig a régi cuccokat adja. Remélem a GeForce FX-ükhöz már nem Aquanoxot mellékelnek... Aki bukik a Leadtek-féle „hűtőbordába csomagolom a kártyát" felfogásra, az a WinFast A280 LE TD MyVIVO esetében sem fog csalódni. A kártya ára, bár kissé tükrözi az AGP 8x „hype"-ot, végeredményben normális szinten maradt.

Meta Radeon 9700 Pro. Meta márkanév alatt kaptuk a teszt legolcsóbb Ati Radeon 9700 Pro készletes kártyáját. Ati referenciadesign, 128 Mbyte memória 256 bites buszon, valamint DirectX 9.0-támogatás.

A táblázatból látható, hogy a kártya nyers ereje tiszteletet parancsol, ahogy erről már volt is szerencsém beszámolni (➪ Atilizátor – PC Magazin, 2002/2/56).

A táblázat böngészése egyértelművé teszi, hogy míg a GeForce4 Ti 4600 legfeljebb 1024x768/32 bites, négyszeres élsimítási módig versenyképes kártya, addig a Radeon 9700 Prók esetében nyugodtan lehet próbálkozni az 1280x1024/32 bites felbontás mellett a Catalyst 02.4 driverben már rendelkezésre álló hatszoros AA élsimítási móddal is.

Lám-lám, ismét előjött a generációk közötti teljesítményugrás témaköre. Bár a Meta kártya OEM kiszerelésben (értsd túlméretezett barna doboz) jött, a hozzá járó kiegészítők alig különböztek a másik két – dobozos – Radeon 9700 Próhoz adott kiegészítőktől. Ennek, valamint a fentebb elmondott „mindenki Ati alapokból, referenciadesignra épít" és a kártya árának a fényében ez a termék nyerte a Radeon 9700 Prók mostani háziversenyét.

MSI G4Ti4600-VTD. Az MSI részéről is egy oldszkúl GeForce4 Ti 4600-as, VIVO-s kártya érkezett, némi extravaganciával fűszerezve. Különlegessége az, hogy a kártya memóriája alapból 662 MHz-en működött, így a tesztekben hajszálnyival jobb eredményeket produkált, mint a többi 4600-as.

Tekintve, hogy a 2,8 ns-os memóriáknak elvileg akár 714 MHz-en is kellene menniük, ezért ez az enyhe eltérés a referenciaajánlásoktól nevezhető akár okos lépésnek is, hiszen így a stabilitás megtartása mellett az MSI kártyája megver minden más, referencia-órajelen működő Ti 4600-ast a különféle tesztekben (például itt is).

Más kérdés, hogy nem került volna sokba passzív bordákat rakni a memóriachipekre. Ha a baromi olcsó Abit kártya árába belefért, akkor az MSI-nak sem kellene, hogy gondot okozzon ez.

A G4Ti4600-VTD-hez jön az erősen tisztességes VTD szoftvercsomag (aminél már csak a -8x pakk jobb, lásd a középkategóriások tesztjének különdíjasát).

Az MSI kártyája lényegében az Asus V8460Ultra Deluxe alternatívája azok számára, akik GeForce4 Ti 4600-as, VIVO-s kártyába kívánnak invesztálni, ám sokallják az előbbi 100 ezer forintos vételárát, és megbíznak az MSI márkanévben. És miért is ne bíznának?

Power Magic Radeon 9700 Pro. A Power Magic kártyájáról közvetve már minden elmondatott, talán csak annyit tudok itt hozzátenni összehasonlítás gyanánt, hogy a Power Magic ára kissé magasabb, mint a Metáé, ellenben egy évvel kevesebb garanciát adnak rá. Ettől függetlenül, tekintve hogy ez is Ati kártya, nem rossz vétel.

Power Magic Radeon 9700 Pro

Triplex Millennium Silver GeForce4 Ti 4600. A Triplex személyében ismét új, a hazai piacon eddig nem szereplő gyártót van szerencsém bemutatni.

Aki figyelemmel kíséri a neten a hardvervilág történéseit, tudja, hogy a Triplex főleg extravagáns megoldásaival kívánja felhívni a figyelmet önmagára és termékeire.

Nincs ez másképp a Millennium Silver GeForce4 Ti 4600-as kártyájuk esetében sem.

Először is, maga a termék üvegfalú, kis aktatáskát imitáló csomagolásban vásárolható – mit mondjak, jól néz ki.

Másodszor, a Triplex kártyájának a nyákja ezüstborítást kapott, ami mostanában nagyon trendinek számít a VGA kártyák és alaplapok körében. Ezeken az extrákon felül a Millennium Silver egy referencia-órajelű GeForce4 Ti

4600-as termék, VIVO képességgel felruházva.

A kártya szoftverkörítése közepesnek mondható, és a video in/out képességekre összpontosították.

A Triplex kártyáján egyébiránt az előoldali memóriachipeken alapból található hűtőborda, míg a hátoldaliakat a dobozban mellékelik, ezeket nekünk kell felapplikálni.

A miértre a válasz egyszerű: felszerelt hátoldali bordákkal a kártya nem férne bele a kis hordtáskába. Egyszóval unikum Ti 4600-as a Triplex Millennium Silverje, ám aki egyénieskedni akar, annak bizony mélyen a zsebébe kell nyúlnia.

Xelo Radeon 9700 Pro. A mostanra már ismerős Xelo márka adta tesztünk harmadik Radeon 9700 Pro-s kártyáját. Eltérően az előző tesztben szapult ötlettelen dobozdesigntól, a cég a R9700 Pro-s kártyájának oroszlánfejes, drótvázas versenyautós csomagolása tetszetős, egyben figyelemfelkeltő.

Mostanra már minden elmondatott a Radeon 9700 Próról, ezért csak az maradt hátra, hogy megállapítsam: a Xelo kártyája a legdrágább a három Ati chipes versenyző közül, ám egyben őrá vonatkozik a leghosszabb garancia is: 3 év.

Ajánlások

Az Abittól már megszokhattuk, hogy kifejezetten kedvező áron kínálja a portékáit, ám a tesztben szereplő Siluro GF4 Ti 4600-uk ára már nem a „kedvező", hanem az „ezt nem kéne kihagyni" kategóriába tartozik. Tekintettel arra, hogy jó másfél évig zömmel még mindig DirectX 7-es és 8-as játékokat jelentetnek meg a kiadók, illetve hogy egy GeForce4 Ti 4600 ezekben a játékokban tisztességesen helyt fog állni, az Abit kártyáját minden fenntartás nélkül tudjuk ajánlani másfél éves befektetésként. A Siluro GF4 Ti 4600 kiemelkedően jó ára miatt nemcsak ajánlást, hanem egyenesen Tesztgyőztes címet kap.

Tesztünkben három teljesítménybajnok képviseltette magát: a három Ati Radeon 9700 Pro chipes kártya.

Mivel a nagy technológiai és szolgáltatásbeli egyezőség okán az ár döntött közöttük, ezért a Meta Radeon 9700 Prót ajánljuk azoknak, akik szeretnek mindig topon lenni hardverben. Nekik ajánlom figyelmükbe az ebben a lapszámunkban megjelenő írásomat az NV30 technológiáról.

További ajánlás illeti a Leadtek WinFast A280 LE TD MyVIVO-ját. Bár ugyanannyiba kerül, mint az Abit GeForce4 Ti 4600, ugyanakkor teljesítménye elmarad azétól, de a különbség nem egetrengető. Ráadásul a WinFast A280 is 128 Mbyte fedélzeti memóriával bír, és támogatja az AGP 8x csatolási módot, ami pár százaléknyi többletteljesítményhez juttathatja a memóriaoldaláról amúgy is tisztességesen meghajtott Ti 4200 készletet. A kártya VIVO képességű, amit hasznos szoftvercsomag tesz teljessé.

Triplex Millennium Silver GeForce4 Ti 4600

Jövőkép és zárszó

A bevezetésben már szó esett némiképp a szegmens (200 USD-nél drágább VGA kártyák) közeli jövőjéről, ezért most már csak néhány kiegészítő adattal és összefoglalással szolgálnék.

A GeForce4 Ti 4200-as kártyák már eddig is kiestek a szegmensből, és ez a sors vár a Ti 4200-8x alapú kártyákra is, amelyek jelenleg a határvonalon egyensúlyoznak.

A GeForce4 Ti 4400 végleg eltűnik a süllyesztőben, és ez vár néhány hónapon belül az originál Ti 4600 készletes kártyákra is (a chipkészlet gyártásával már leállt egy ideje az Nvidia).

Az előbbiek helyét (kivéve a Ti 4200-8x-ét) átveszi a Ti 4800 SE és a Ti 4800, melyek ára enyhén ugyan, de várhatóan hónapról hónapra csökken.

A GeForce FX 5800 Ultra februári piacra lépése 470 USD körüli áron csak az igazán hardcore felhasználókat fogja érinteni, ők viszont zabálni fogják ezt a terméket.

Az elméletileg szintén februárban érkező GeForce FX 5800 alacsonyabb órajelen működik majd, árcéduláján pedig 370 dollár körüli ár szerepel.

Ezenfelül az Nvidia tervbe vette, hogy április-május táján kihozza az NV31-et, amely a GeForce4 Titaniumokat lesz hivatott leváltani gyors ütemben.

Hogy milyen árat irányoz elő az Nvidia erre a megoldásra, egyelőre nem ismert.

Az Ati a februári GeForce FX bolti megjelenéséig ezerrel kihasználja helyzeti előnyét, és ugyanilyen tempóban tolja a retail csatornába – részben partnerein keresztül – a Radeon 9500 Pro, 9700 és 9700 Pro készletű kártyáit. Természetes, hogy február-márciusig e termékek ára kissé, ám folyamatosan csökken egy-két százalékkal. Nagyobb, 5-8%-os esést majd a GeForce FX megoldások komolyabb megjelenése hozhat.

Az Ati tervei szerint április-május táján kíván kijönni R350 fedőnevű lapkájával, amely válasz a GeForce FX DirectX 9.0+-támogatására. Ezzel kapcsolatban egyébként az az Ati álláspontja, hogy addig fölösleges kihozni az R350 chipes termékét, amíg nem látta, hogy valójában mit tud nyújtani a GeForce FX mind teljesítmény, mind eladások tekintetében. Valahol igazuk van.

Természetes, hogy amikor majd kijön az R350, előbb vagy utóbb készítenek belőle lebutított változatot is. Jóval képlékenyebb, már a „távolabbi jövőbe" vész az R400.

Az Ati egyik főnöke, Dave Orton azonban azt nyilatkozta, hogy nyár végére várható ez az új generációs készlet, amely lényegileg az R350-nél magasabban órajelezett, DDR-II memóriával és dupla mennyiségű textúrázóegységgel ellátott, DirectX 9 szolgáltatással bővített R300. Meglátjuk.

Sok részlet bizonytalan még mind az Nvidia, mind az Ati terveit és jövőbeli produktumait illetően, ám egyértelműen kirajzolódni látszik egy trend.

Az, hogy év végére minden 149 dollárnál drágább Ati és Nvidia chipes kártya hardveresen is DirectX 9.0-kompatibilis lesz.

Zárszóként annyit: fellélegezhetnek olvasóink, hiszen végére értünk a monstre VGA-menetnek. Amellett, hogy a három teszt külön-külön is rengeteg vásárlást könnyítő adatot és ajánlást tartalmazott, egymás mellé rakva őket kirajzolják a PC-s videokártya-piac fősodrának 2002. végi állapotát. Emellett nagy vonalakban visszatekintenek az elmúlt egy évre, és a látható törekvésekből próbálják megjósolni a következő egy évet.

Xelo Radeon 9700 Pro

Átfogó jellegű tesztet ebben a témában augusztusnál előbb nem tervezünk, addig leginkább e terület újdonságait mutatjuk be (GeForce FX, GeForce FX, GeForce FX).

A tesztünkhöz használt konfiguráció alkatrészeit az Alien Computers, az Asus tajvani képviselete, a Kelly-Tech, az Intel Magyarország, a Samsung magyarországi képviselete és a Teac tajvani képviselete biztosította.

Jogos 11-es

Rengetegen élnek abban a hitben, hogy a gyártók legnagyobb bevétele a legjobb ár–teljesítmény arányú, esetleg a legújabb alaplapokból származik. Nos, ez korántsem igaz. Az összeszerelve értékesített, szórakoztató-központnak, rosszabb esetben számítógépnek „csúfolt” csodamasinák 99%-a olcsó, integrált alaplapra épül.

Erdős Márton (martinm@ipma.hu)

A helyzet szerencsére nem ilyen szörnyű. Bár mostohán bántunk ezzel a kategóriával, ez nem jelenti az integrált alaplapok minőségbeli hátrányát. Mostani tesztünkkel is ezt próbáljuk bebizonyítani.

Aki arra adja a fejét, hogy a bevezetőben említett jellegű számítógépet vásárol – különösen a nagyobb szupermarketekben –, általában nincs tisztában napi szinten a számítástechnikával, szaklapokat is ritkán olvas, ezért neki segíteni igencsak nehéz. Ugyanakkor sok hozzáértőt kérnek meg egy-egy olcsóbb, „férjen bele százba, de botkormánnyal” konfiguráció összeállítására. És ez az egyik legnehezebb feladat. Az igazi szakember ugyanis tudja, hogy a rendszernek biztos alap kell, hiszen minden abba csatlakozik, így annak a későbbi cseréje a legköltségesebb. Természetesen létezik egy alsó (ár)határ is, amit a minőség védelmében meg kell húznunk.

Abit BG7E: a megszokott extrákkal

Az integrált alaplapok egy másik tipikus felhasználási területe az irodákba szánt gépeké. Ezeknél nem a 3D-s teljesítmény, de még csak nem is feltétlenül a DivX-be tömörítés sebessége fontos, sokkal inkább egy költséghatékony, ám megbízható konfiguráció összeállítása. És itt általában nem egy-két gépről van szó, hanem tíz, húsz vagy akár száz gépről! Ilyen esetben nagy jelentősége lehet olyan, egyébként másodlagosnak tűnő tulajdonságnak, mint például a mellékelt vírusellenes szoftver vagy a háznyitásjelző.

Persze számtalan területet említhetnénk még. Egyesek például eleve úgy vesznek gépet, hogy később továbbfejlesztik. Szűkebb büdzséből gazdálkodóknak jól jöhet az integrált video- vagy hangvezérlő, ez ugyan sok esetben nem olyan gyors és jó, mint a külön kártyán kapható típusok, de később kiváltható. És ami pénzt az integrált vezérlőkön elbukunk, többszörösen visszanyerhetjük egy jól időzített kártyavásárlással. Így ugyan apránként jutunk el a célhoz, ám már a kezdetektől működő konfigurációt élvezhetünk.

Zsúfoltság mindenekfelett

A tesztünkre érkezett alaplapokból több darab is microATX formátumú volt. Ezeken a zsúfoltság jóval szembetűnőbb. Ez persze nem gond, ha nem akadályozza a szerelést, és a biztonságos üzemelésbe sem szól bele túlmelegedést okozva. Előnye, hogy ilyenkor kisebb ház is elegendő – és ez irodákban fontos szempont.

Albatron PX845GEV Pro: szolid belépő

Az integrált alaplapoknak is több fajtája létezik, ahogy fent leírtam, több szempontból is előnyös lehet a választás. Például tisztán irodai gépbe felesleges egy különálló AGP csatoló – ugyanakkor egy apránként fejlesztett konfigurációnál ennek hiánya egyértelműen kizáró tényező.

A tesztünkben szereplő alaplapok közül mindössze egy kínálta fel két memóriatípus használatát, ám ahogy a teszteredményekből is látható, az SDR SDRAM már idejétmúlt konstrukció. Ennek ellenére fokozatos fejlesztésnél jól jöhet ez az opció – már ha a kétféle memóriamodul között nagy az árkülönbség.

Különc teszt

A teszt kiírásakor eltértünk a megszokottaktól, mivel ezúttal felső árhatárt is megszabtunk. Két platform jöhetett szóba: a Socket 478-as és a Socket A-s alaplapoké. Az előbbiekbe Pentium 4 és Celeron (NetBurst architektúra) processzorok passzírozhatók, utóbbiakba pedig Duronok és Athlonok.

A Socket 370-es architektúrával már nem foglalkozunk, mert az ilyen szabványú alaplapok lassan kikopnak a piacról. Chipkészletet már nem fejlesztenek hozzájuk, és új processzor sincs már Via C3-akon kívül, hiszen az Intel sem gyárt már Tualatin magos Celeronokat asztali gépekbe.

Ezek után hitetlenkedve szemléltük, hogy a tesztre csak Intel processzort kezelő alaplapok érkeztek. Ennyire kritikus lenne a helyzet az AMD frontján? Mi a helyzet az Nvidia nForce-szal és a rengeteg Via meg SiS chipkészlettel? Valószínűsíthető, hogy vagy nem volt éppen raktáron AMD-s alaplap, vagy inkább az Intelt preferálták a forgalmazó cégek.

A tesztrendszer összeállításánál is változtatásokat eszközöltünk: egyes műszaki adatok nagyobb súllyal szerepelnek az értékelésben, míg például a tuninglehetőségeket kevésbé vettük figyelembe.

A tesztprogramok mindegyike ismerős, még a konfigurálásuk is, persze Unreal Tournament 2003-at négyszeres élsimítással és hasonlókat nem próbáltunk meg futtatni – ezeknek ebben

info

- Via P4M266: www.via.com.tw/en/apollo/p4m266.jsp
- Via VT8235: www.via.com.tw/en/apollo/VT8235.jsp
- Intel i845G: www.intel.com/design/chipsets/845g/index.htm
- Intel ICH4: www.intel.com/design/chipsets/specupdt/290745.htm
- Intel i845GE: www.intel.com/design/chipsets/845ge/index.htm
- SiS 650: www.sis.com/products/chipsets/integrated/pentium4/650.htm
- SiS 651: www.sis.com/products/chipsets/integrated/pentium4/651.htm

az esetben semmi értelmük nem lett volna.

A SysMark 2002 a rendszer fő alkotóelemeinek a sebességét adja meg olyan valós számítások alapján, mint például a képmanipulálás vagy a hangtömörítés.

A 3DMark v1.1 2000-es verziója bizony már nem mai darab, ennek ellenére az elsőként itt támogatott Transform&Lightning hardveres grafikus egységet egyik alaplapi videovezérlő sem tartalmazta. 640x480 képpontos, alacsony felbontásban futtatva adott eredményeiből az alaplap teljesítményére, illetve a buszrendszer sebességére lehet következtetni.

Asus P4SGL-MX: egyszerű, mégis Asus

A 3DMark 2001 SE 330-as verziójú tesztje már alapbeállításokkal futott, 1024x768-as felbontásban, ahol megmutatkozott, mire képes egy mai integrált alaplapi videochip. Itt a Unified Memory Architecture (UMA) kialakítás hátrányai is kidomborodtak, hiszen ez esetben mind a rendszernek, mind a videoalegységnek egyszerre volt szüksége nagyobb mennyiségű adatra egyazon buszon keresztül a rendszermemóriából.

A Quake 3 Team Arena és a Vulpine GLMark az OpenGL alatt várható teljesítményt mutatta meg feketén-fehéren.

Újabb érdekes adat

A táblázat műszaki adatai közül bizonyára feltűnik egy-két eddig mellőzött tulajdonság, melyekre persze van ésszerű (és reméljük hihető) magyarázat.

Az alaplap mérete és az igényelt tápegység még nem lenne ilyen elvarázsolt paraméter, ám a gyártók mindegyike máshogy értelmezi a normál ATX és a microATX formátum befoglaló méreteit, így jobbnak láttuk ezt feltüntetni.

Eddigi tesztjeinkben nem fordítottunk különösebb figyelmet az előlapi hangkivezetés támogatására. Ilyenkor az alaplapon külön csatlakozósort találunk erre a célra.

DFI NS36-TC: biztosan, középen

Az egyre divatosabb és összkomfortosabb házak elterjedésével mind nagyobb igény mutatkozik erre az apróságra.

A legnagyobb felhördülést a háznyitás-jelző (polgári nevén Intrusion detection vagy Case opening) okozhatja, de ez is nagyon fontos. Na persze nem otthoni felhasználáskor, hanem nagygépes hálózatok esetén, ahol a rendszergazda távolról ellenőrizheti, melyik gépet nyitotta ki a használója, így a javítás és a számonkérés is sokkal egyszerűbb. Ez pedig minden rendszergazda álma.

Bármilyen feladathoz is vásároljuk az alaplapot (gépet), fontos, milyen szoftvereket kapunk mellé. Ezek között a leghasznosabb a vírusellenes szoftver, amely szerencsére sok alaplap tartozéka.

Az alaplap szívének tekinthető északi hídon – amely többek között a memóriavezérlőt és az integrált grafikus magot is tartalmazza – csak egyetlen esetben találtunk aktív hűtést, ami egyszerre jó és rossz hír. Jó, hiszen nagyobb hűtőbordával, tehát passzív hűtéssel elkerülhetjük a plusz mozgó alkatrész alkalmazását és ezzel együtt a fölösleges zajt. Ugyanakkor rossz, hiszen rosszul szellőző házban, esetleg tuning esetén életmentő lehetne az extra hűtés.

Egy-két chipkészlet hivatalosan csak a 400 MHz-es processzoroldali frekvenciát támogatta, ám ezeket 533 MHz-es PSB-jű, 2,4 GHz-es Intel Pentium 4 processzorral is megvizsgáltuk.

Irodaszimuláció

A teszt jellegéhez igazodva nem a legújabb, legjobb, leggyorsabb alkatrészekkel pakoltuk meg az alaplapokat, hanem költségkímélő összeállítást választottunk. Processzornak 1,7 GHz-es Intel Celeront választottunk – olcsó, könnyen beszerezhető, és már az Intel Pentium 4-es Netburst architektúrára épül. A memória mérete 256 Mbyte lett – ma már kell ennyi az irodai gépekbe, pláne Windows XP-hez.

Epox 4G4A+: azzal a bizonyos hajszállal a mezőny fölött

A 30 Gbyte kapacitású Maxtor merevlemez fordulatszáma 5400 fordulat/perc volt, ám ez teljesen átlagos az irodába szánt gépeknél. A táp esetében biztosra mentünk, kevés olcsó gépben találunk 350 W-os Enermax tápegységet, mi azonban nem kockáztattuk a tesztalanyok életét kétes minőségű példánnyal.

Ezután lássuk az alaplapokat a szokásos ábécérendben!

Abit BG7E

A sorban az Abit az első, Intel 845GE lapkakészletre épülő alaplappal. Ez az integrált videovezérlővel felszerelt chipkészlet a jelenlegi legfrissebb fejlesztés, melyet nagy mennyiségben megtalálhatunk a piacon.

A HyperThreading technológia támogatása szériatartozék, akárcsak a PC2700-as, DDR333-as memória-modulok kezelése. Hogy bonyolultabb legyen az élet, a 333 MHz-es memória-órajelet csupán 533 MHz-es PSB-jű CPU-val élvezhetjük. Az Intelnél úgy gondolták, ilyen alaplapokba már nem tesznek AGP 2x csatolóval szerelt videokártyákat, vagyis az i845GE már nem támogatja ezt a régebbi szabványt. A márkásabb alaplapok gyártói külön védőáramkörrel óvják a felhasználót, de a vastag betűs figyelmeztetés mindegyik gyártó kézikönyvében megtalálható.

Az i845G és i845GE északi hidakban megbúvó Brookdale-G Intel Extreme videoegység hordoz némi különlegességet a vetélytársak megoldásaihoz képest. Ilyen alaplap BIOS-ából a legnagyobb választható képpufferméret csupán 8 Mbyte, ami édeskevés... lenne, ám a chip ezenfelül dinamikusan foglal magának plusz memóriaterületet. Ez jó megoldás, ugyanis így 2D-s munkánál viszonylag nagyobb rendszermemóriával gazdálkodhatunk, és csak videomemória-igényesebb alkalmazásoknál (játék) kell meghúznunk a virtuális nadrágszíjat.

Az Intel persze ezt és a chip egyéb tulajdonságait a tőle megszokott igyekezettel reklámozta: a hivatalos tesztek alapján „Nvidia GeForce2 MX-200-verőnek" kiáltotta ki. Hát ez kicsit sántít, itt ugyanis szó sincs T&L egységről, és a memória-sávszélességét is a rendszermemóriából sajátítja ki. Ennek ellenére stabil meghajtószoftverek, textúratömörítés és jó képminőség teszik elviselhetővé az Intel megoldását.

Akit zavar a lassabb memóriakezelés, gyógyírként használhatja az Abittól már megszokott kulturált Softmenu III-at, melynek segítségével a BIOS-ból lehet feljebb tornázni a rendszer egységeinek órajelét és feszültségét.

Az itt is megtalálható perifériavezérlő az Intel jelenlegi sláger déli hídja, az ICH4 (az utána következő ICH5 elterjedésére még várnunk kell).

A maximálisan ATA-100-as adatátvitelű merevlemezek használata, az USB 2.0 vezérlő, a hang- és Ethernet vezérlő általános.

Az Abit a hangmodult az ugyancsak általánosnak mondható ALC650 AC'97-es hangvezérlővel oldotta meg, ami hatcsatornás hangzással, alaplapi S/PDIF kivezetéssel és térbeli hangképzéssel dicsekedhet.

Az Abit alaplapja jól felszerelt, sebessége megfelelő, kézikönyve és BIOS-a a már jól ismert Abit-minőség. Kiegészítői és a mellékelt Norton

Műszaki és kereskedelmi adatok, mérési eredmények

Gyártó, típus	Abit BG7E	Albatron PX845GEV Pro	Asus P4SGL-MX	DFI NS36-TC	Epox 4G4A+
Termék weboldala *	www.abit.com.tw	www.albatron .com.tw/product /px845GEV_Pro.php	www.asus.com.tw /mb/socket478 /p4sgl-mx/overview .htm	http://sj.dfi.com.tw	www.epox.com/
Műszaki adatok					
Formátum (befoglaló méretek)/ ATX tápegység szabványa	normál ATX (305x225 mm)/ ATX 2.03	normál ATX (294x200 mm)/ ATX 2.03	microATX (245x209 mm)/ ATX 2.03	microATX (245x220 mm)/ ATX 2.03	normál ATX (305x245 mm)/ ATX 2.01
Processzorfoglalat	Socket 478	Socket 478	Socket 478	Socket 478	Socket 478
Chipkészlet típusa (északi + déli híd)	i845GE + ICH4	i845GE + ICH4	SiS 650GL + 962L	SiS 651 + 962L	i845G + ICH4
Aktív hűtés az északi hídon	❍	❍	❍	❍	❍
BIOS verziója	CA	105	1002	1016	2B04
HyperThreading támogatása	●	●	❍	❍	❍
Memóriafoglalatok száma	3	3	2	2	3
Támogatott memóriatípus	PC1600/2100/2700 DDR SDRAM	PC1600/2100/2700 DDR SDRAM	PC1600/2100 DDR SDRAM	PC1600/2100/2700 DDR SDRAM	PC1600/2100 DDR SDRAM
Processzoroldali buszórajelek	400/533 MHz	400/533 MHz	400 MHz	400/533 MHz	400/533 MHz
Maximálisan támogatott memória mennyisége	2 Gbyte	2 Gbyte	2 Gbyte	2 Gbyte	2 Gbyte
AGP 4x/PCI/ISA/CNR foglalatok száma	1/5/❍/❍	1/5/❍/❍	1/3/❍/❍	1/3/❍/❍	1/6/❍/1
Támogatott UDMA-szabvány	ATA-100	ATA-100	ATA-133	ATA-133	ATA-100
RAID vezérlő	❍	❍	❍	❍	ATA 133 HighPoint HPT372
USB 2.0-s/USB 1.1-es/soros/ párhuzamos csatolók száma	4/❍/1/1	2/❍/1/1	2/❍/1/1	4/❍/2/1	4/❍/2/1
Hangvezérlő	6 csatornás ALC650, AC'97-es	6 csatornás ALC650, AC'97-es	4 csatornás CMI9738, AC'97-es	2 csatornás ALC202A, AC'97-es	6 csatornás ALC650, AC'97-es
Játékport	❍	●	●	●	●
Hálózati vezérlő	10/100 Mbit/s-os RealTek 8100B	10/100 Mbit/s-os 3Com 3C910-A01	10/100 Mbit/s-os RealTek 8201BL	❍	10/100 Mbit/s-os RealTek 8100B
Háznyitásjelző	❍	●	❍	❍	❍
Előlapi hangkivezetés	●	●	●	●	❍
Mellékelt szoftverek	Norton Antivirus 2002	Trend PC-Cillin 2002	Trend PC-Cillin 2002, E Color 3Deep	McAffe VirusScan Online	Norton Ghost 7, PC-Cillin 2000, Power Quest Drive Image 4.0, Power Quest Partition Magic SE 6.0
Extrák, különlegességek	24 bites S/PDIF hangkimenet, Softmenu, Power On és resetkapcsoló az alaplapon	diagnosztikai kijelző az alaplapon	❍	❍	diagnosztikai kijelző az alaplapon, AGP Master védelem
PC Magazin értékelése					
Nyomtatott kézikönyv minősége	nagyon jó	nagyon jó	jó	közepes	kiváló
Telepítőszoftver minősége	jó	közepes	jó	közepes	jó
Tuningtámogatás	kiváló	nagyon jó	közepes	gyenge	kiváló
Mérési eredmények					
PCMark 2002					
– CPU	3967 pont	3978 pont	3965 pont	3947 pont	4025 pont
– Memory	3275 pont	3302 pont	3857 pont	3450 pont	3350 pont
– HDD	841 pont	834 pont	778 pont	944 pont	841 pont
3DMark 2000 v1.1 – 640x480/16 bit	3115 3D mark	3111 3D mark	3761 3D mark	3690 3D mark	3221 3D mark
3DMark 2001 SE 330 – default futás	1133 3D mark	1207 3D mark	1141 3D mark	n.a.	1208 3D mark
Vulpine GLMark 1.1p – 640x480/16 bit, Low Detail	33,0 képkocka/s	36,3 képkocka/s	28,4 képkocka/s	29,7 képkocka/s	36,6 képkocka/s
Quake III Team Arena 1.27h, timedemo 1, mpdemo1 – Fastest grafika, 640x480/16 bit	67,7 képkocka/s	62,3 képkocka/s	53,1 képkocka/s	54,1 képkocka/s	69,6 képkocka/s
Kereskedelmi adatok					
Forgalmazó	Mycom ✆ 204-5434	Herta ✆ 322-2232	Ramiris ✆ 412-4300	Expert Computer ✆ 450-2433	Herta ✆ 322-2232
Forgalmazó webhelye	www.mycom.hu	www.herta.hu	www.ramiris.hu	www.expert.hu	www.herta.hu
Ár (ajánlott bruttó kiskereskedelmi)	n.a.	31 350 Ft	24 500 Ft	23 400 Ft	37 400 Ft
Garancia	2 év	3 év	3 év	2 év	2 év

** A termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé*

	Gigabyte 8GE667 Pro	JetWay 845GEA	MSI 845GE Max-L	QDI Platinix 8-A	Shuttle MV43N	Via P4MA-Pro
	tw.giga-byte.com /products/8ge667pro .htm	www.jetway.com.tw /evisn/index.html	www.msi.com.tw/	www.qdigrp.com /qdisite/eng/products /PlatiniX8.htm	http://us.shuttle.com/	www.viavpsd.com/
	normál ATX (305x244 mm)/ ATX 2.03	normál ATX (305x210 mm)/ ATX 2.03	normál ATX (305x205 mm)/ ATX 2.03	normál ATX (305x232 mm)/ ATX 2.03	microATX (244x244 mm)/ ATX 2.01	microATX (245x205 mm)/ ATX 2.03
	Socket 478	Socket 478	Socket 478	Socket 478	Socket 478	Socket 478
	i845GE + ICH4	i845GE + ICH4	i845GE + ICH4	i845G + ICH4	Via P4M266 + Via VT8235	Via P4M266 + Via VT8235
	●	❍	❍	❍	❍	❍
	F1	A01	v34	V1.2SLCP	07.00T	1.44
	●	●	●	❍	❍	❍
	3	2	2	2	2+2	2
	PC1600/2100/2700 DDR SDRAM	PC1600/2100/2700 DDR SDRAM	PC1600/2100/2700 DDR SDRAM	PC1600/2100 DDR SDRAM	PC100/133 SDR SDRAM és PC1600/2100 DDR SDRAM	PC1600/2100 DDR SDRAM
	400/533 MHz	400/533 MHz	400/533 MHz	400/533 MHz	400 MHz	400 MHz
	2 Gbyte	2 Gbyte	2 Gbyte	2 Gbyte	2/2 Gbyte	2 Gbyte
	1/6/❍/❍	1/5/❍/1	1/6/❍/1	1/6/❍/❍	1/2/❍/1	1/3/❍/1
	ATA-100	ATA-100	ATA-100	ATA-100	ATA-133	ATA-133
	❍	❍	❍	❍	❍	❍
	6/❍/1/1	2/❍/1/1	4/❍/1/1	6/❍/2/1	2/❍/1/1	4/❍/1/1
	6 csatornás ALC650, AC'97-es	4 csatornás CMI9738, AC'97-es	6 csatornás ALC650, AC'97-es	2 csatornás ALC201A, AC'97-es	2 csatornás Via 1612A, AC'97-es	6 csatornás Via VT1616, AC'97-es
	●	●	●	●	●	●
	10/100 Mbit/s-os Intel 82562	❍	10/100 Mbit/s-os Intel ICH4	❍	10/100-as Via VT6103	10/100 Mbit/s-os Via VT6103
	●	❍	●	●	❍	●
	●	●	●	●	●	●
	Norton Internet Security 2002	❍	Trend PC-Cillin 2002, E Color 3Deep	Norton Antivirus 2002	❍	❍
	optikai és RCA S/PDIF kivezetés, Anti-Burn technológia, Dual-BIOS	❍	D-Bracket 2	diagnosztikai LED-sor	❍	❍
	nagyon jó	közepes	nagyon jó	jó	jó	nagyon jó
	nagyon jó	közepes	nagyon jó	jó	jó	közepes
	kiváló	nagyon jó	kiváló	jó	gyenge	jó
	3987 pont	4001 pont	3945 pont	3938 pont	3808 pont	3830 pont
	3345 pont	3346 pont	3244 pont	3211 pont	2660 pont	2810 pont
	853 pont	852 pont	839 pont	827 pont	848 pont	842 pont
	3200 3D mark	3133 3D mark	3145 3D mark	3124 3D mark	1896 3D mark	1921 3D mark
	1201 3D mark	1145 3D mark	1189 3D mark	1126 3D mark	574 3D mark	446 3D mark
	32,4 képkocka/s	32,6 képkocka/s	34,3 képkocka/s	32,5 képkocka/s	26,4 képkocka/s	26,3 képkocka/s
	68,7 képkocka/s	62,8 képkocka/s	61,9 képkocka/s	73,1 képkocka/s	58,0 képkocka/s	57,3 képkocka/s
	Qwerty Computer ✆ 466-9377	Cédrus ✆ 433-4147	Ramiris ✆ 412-4300	Cédrus ✆ 433-4147	Juventus-Team ✆ 469-5847	Interboard Hungary ✆ 412-0164
	www.qwerty.hu	www.cedruskft.hu	www.ramiris.hu	www.cedruskft.hu	www.juventus-team.hu	www.interboard.hu
	37 500 Ft	26 490 Ft	37 000 Ft	27 900 Ft	20 700 Ft	19 900 Ft
	2 év	2 év	3 év	3 év	2 év	3 év

a \CIKKEK\ALAPLAP könyvtárban.

Antivirus 2002 a jó vétel kategóriájába emeli a lapot.

- ⊕ Abitos extra kiegészítők, jól sikerült széria
- ⊖ A memóriát kissé konzervatívan kezeli

Albatron PX845GEV Pro

Az Albatron név egyelőre az ismeretlen márkák közé tartozik Magyarországon, szakavatott olvasóink azonban már tudhatják, nagyjából Gigabyte minőséggel számolhatunk. Ez a cég szakembereinek gigabyte-os múltjára vezethető vissza. A csapat i845GE lapkakészletű alaplappal indult a megmérettetésben.

A PX845GEV Pro magán viseli a minőségi alaplapok jellemzőit: színvonalas kézikönyv, megfelelő támogatás fölpörgetéshez tuning-gyorstalpaló kézikönyvvel, hatcsatornás hangkeltő és biztonsági áramkörök. Az alaplap teljesítménye valamivel átlag feletti, de semmiképp sem agresszív. A mezőnyben egyedül az Albatronon találunk 3Com hálózati csatolót. A cég annyira jónak találta a lap tuningolhatóságát, hogy dobozára nagy betűkkel fel is véste a 667 MHz támogatását. Ez nemrég még az Intel következő PSB-szabványának órajele volt, ám az Intel hirtelen ötlettől vezérelve ezt 800 MHz-re módosította. Sajnos a nyomdának nem volt elég ideje reagálni Chipzilla döntésére, ezért némiképp technikatörténeti ereklyének is beillik ez a felirat.

- ⊕ Új gyártó, ám megbízható, minőségi alaplap, 3Com Ethernet vezérlő
- ⊖ Alapkiépítésben kevés USB 2.0-s port, közepes minőségű telepítőszoftver

Gigabyte 8GE667 Pro: bőségtál

Asus P4SGL-MX

Az Asustól némiképp szokatlan módon nem Intel chipkészletes, „mindent bele" alaplap érkezett, hanem egyszerűbb, belépő szintű SiS650GL-es példány. Ez a chipkészlet már nem mai darab: mindössze PC2100-as memóriamodulokat és 400 MHz-es PSB-t kezel. A déli hídnak választott SiS 962L a kornak megfelelő tulajdonságokkal bír: például az ATA-133-as és az USB 2.0-s vezérlőkkel. Említésre méltó még a négycsatornás hangvezérlő és a RealTek hálózati vezérlő, valamint a cégtől megszokottan jó minőségű kézikönyv és telepítőszoftver. Az alaplap nem igazán támogatja a tuningot, bár az 533 MHz-es PSB-jű processzort gond nélkül kezelte.

Az integrált grafikai alrendszer egy SiS 315-ös videokártyának felel meg: a DirectX 6-ot támogatja, textúratömörítés sehol, közepes képminőség, súlycsoportjában tűrhetően jó teljesítmény. Sajnos a meghajtószoftverei botrányosan bugosak. A mérések szerint még textúratömörítés nélkül is gyorsabb volt az Intel megoldásánál, ugyanakkor 3D-ben helyenként képalkotási hibákat vétett.

- ⊕ 533 MHz-es PSB nem hivatalos, de stabil támogatása, gyors memóriakezelés, Asus
- ⊖ Elavult északi híd, nem kezeli a PC2700-as memóriamodulokat, kevés USB kivezetés, hibás a grafikus chip meghajtószoftvere

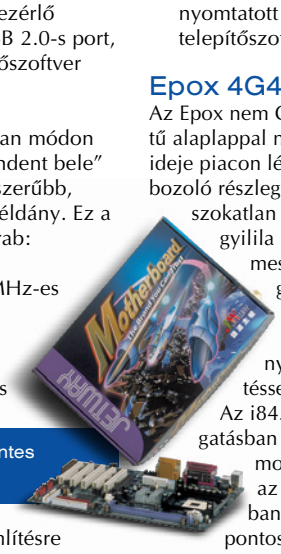

JetWay 845GEA: zökkenőmentes repülés

DFI NS36-TC

Ismét SiS lapkakészletű alaplap, amelyen azonban már eggyel fejlettebb északi híd, a 651-es található. Az Asuson található SiS 650GL-hez képest ez már hivatalosan is támogatja az 533 MHz-es FSB-t és a PC2700-as szabványú memóriamodulokat. A többi paramétere megegyezik elődjéével. A biztatóan induló tesztet, amely a PCMark igazán jó merevlemez-értékeivel kezdődött, igencsak rontotta, hogy a 3DMark 2001 SE többszöri próbálkozásra is lefagyott, vagy futási hibával leállt. Ez szinte biztosan a videochip meghajtószoftverének hibájára vezethető vissza.

- ⊕ Gyors merevlemez-kezelés
- ⊖ Hibás videovezérlő szoftver, közepes minőségű nyomtatott kézikönyv és telepítőszoftver

Epox 4G4A+

Az Epox nem GE szériás Intel chipkészletű alaplappal nevezett, maradt a már jó ideje piacon lévő i845G-nél. Az Epox dobozoló részlege újfent hozta a formáját, a szokatlan alakú doboz csillogó, bugyilila színben pompázik – már messziről figyelmet követel magának. Belepillantva megnyugodhatunk: nem találkozunk több sokkoló színárnyalattal, csak vérprofi körítéssel tálalt minőségi alaplappal. Az i845G a HyperThreading támogatásban és a PC2700-as memóriamodulok kezelésében marad el az i845GE-től, grafikus magban és déli hídban tranzisztorra pontosan megegyezik vele.

Az Epox nem fukarkodott az extrákkal a 4G4A+-on, a mezőnyben egyedül itt találkozhatunk RAID-es merevlemez-vezérlővel, méghozzá ATA-133-assal. A 2x7 szegmenses diagnosztikai kijelző már sejteni engedi a kiváló tuningtámogatást, ami az Epox esetében az extrém feszültségemelés lehetőségével is párosul. A tervezőknek még azt is sikerült elérniük, hogy az alaplap megelégedjen ATX 2.01-es szabványú tápegységgel, ami ritkaság a mezőnyben. A kiváló kézikönyv és a jó szoftverkörítés miatt járó dicséret mellé a mezőny leggyorsabb alaplapja címet is bezsebelheti.

- ⊕ Epox-minőség, RAID vezérlő, kiváló tuningtámogatás, gyors, elegendő az ATX 2.01-es tápegység is
- ⊖ i845GE jobban hangzana, a HyperThreading technológia és PC2700-as memória támogatásának hiánya

Gigabyte 8GE667 Pro

A Gigabyte prémium alaplapja nevében hordozza az időközben elavult 667 MHz-re utaló jelzőt. Úgy látszik, a cégtől az Albatronhoz igazoló és jelenlegi fejlesztők véleménye megegyezik az előretekintést illetően. A kisebb malőr ellenére a 8GE667 Pro profi alaplap i845GE chipkészlettel, hatcsatornás hangkeltővel, Intel 10/100-as hálózati vezérlővel, rengeteg USB kivezetéssel, jó szoftverekkel, példamutató körítéssel. A képekkel illusztrált gyors összeszerelési útmutatóját egy minden részletre kiterjedő kézikönyv is kiegészíti. A tuninglehetőségek profik, ráadásul ezt a Gigabyte windowsos segédprogrammal is segíti. Extrának számít az RCA és optikai S/PDIF digitális hangkivezetés, az AGP 2x-es kártyák leégését megakadályozó Anti-Burn technológia és a duplázott BIOS-kialakítás. Ezzel az alaplappal igazán nem lesz gondunk.

MSI 845GE Max-L: MSI-osan jó minőség

- ⊕ Rengeteg földi jó, minden tekintetben profi
- ⊖ Minden földi jónak megvan az ára

JetWay 845GEA

A névből ismeretlen távol-keleti márkára asszociálnánk, de erre jócskán rácáfol a dobozban található alaplap minősége. Az i845GE–ICH4 lapkapáros hozza a várt teljesítményt, ha nem is a leggyorsabb, megállja a helyét az ismertebb nevek között. A meglehetősen baráti árért cserébe meg kell elégednünk valamivel egyszerűbb kézikönyvvel, hat helyett négycsatornás hangvezérlővel, alapkiépítésben két USB kivezetéssel és nulla extra szoftverrel. Ezek ellenére

JetWay 845GEA lapja jó minősége és alacsony ára miatt ajánlott vétel.

- ⊕ Minőségi alaplap, i845GE chipkészlet a legolcsóbban
- ⊖ Közepes minőségű kézikönyv, nincs hozzá extra szoftver

MSI 845GE Max-L

Az élvonalba tartozó gyártók közt is vezető szerepet tölt be az MSI. Ezt a pozícióját minőségi termékekkel és az új technológiák naprakész alkalmazásával érte el. A tesztben szereplő alaplap jó példa erre: i845GE chipkészlet, Intel 10/100-as Ethernet vezérlő, profi tuningtámogatás, stabilitás, megfelelő szoftverkörítés és a kiegészítő D-Bracket-2 jellemzik az MSI 845GE Max-L-t. Visszafogottsága főleg a memóriakezelésben mutatkozik meg, de a lassulás egyáltalán nem veszélyes. Az MSI lapja biztos választás, nem fog cserbenhagyni.

QDI Platinix 8-A: alaplapi Knight Rider

- ⊕ Élvonalbeli gyártóhoz illő minőség, stabilitás mindenekfelett, D-Bracket-2
- ⊖ A jót meg is kell fizetnünk

QDI Platinix 8-A

A QDI sem nevezhető őshonosnak Magyarországon. A Platinix 8-A i845G– ICH4 párosra épült, így szintén nem mentes az északi híd már fentebb említett apróbb korlátaitól. Az alaplapon sajnos csak kétcsatornás hangvezérlőt találunk, persze irodai alkalmazásokhoz még ez is sok. A mellékelt Norton Antivirus 2002 igazán jó körítésnek számít. Egyszerűbb tuningra is alkalmas a QDI lapja, de folyékony nitrogénes attrakcióra ne ezt válasszuk. Nem is erre lett kifejlesztve, átlagosan jó, irodába tökéletesen megfelelő, stabil működésű alaplap. Hálózati vezérlővel kiegészítve, kissé alacsonyabb áron rendkívül jó vétel lenne irodába.

Shuttle MV43N: hibrid alapok

- ⊕ Diagnosztikai LED-sor, Norton Antivirus 2002, jó alaplap közepes áron
- ⊖ Hiányzik a hálózati vezérlő

Shuttle MV43N

A Shuttle érdekes alaplappal indult a versenyben. Az MV43N megelégszik ATX 2.01-es tápegységgel is, emellett SDR SDRAM-mal és DDR SDRAM-mal is működőképes. A rajta található Via P4M266 chipkészlet arról kapta a nevét, hogy kezeli a PC2100-as, DDR266-os memóriát, ami bizony nem mai találmány. Az északi híd többi tulajdonsága is ehhez igazodik, azaz a HyperThreading technológia, az 533 MHz-es PSB és a PC2700-as memóriaszabvány egyaránt ismeretlenek számára. A ProSavage DDR integrált grafikus mag személyében igazi nagy öreget köszönthetünk. Ez volt talán az első chip, amely textúratömörítéssel hívta fel magára a figyelmet – és majdnem az utolsó, amit az S3 Inc. kiadott. Igazi népkártya volt ez egykor, mai napig jeles szereplője a használtpiacnak. Meglett korát a driverek stabilitásában kamatoztatja, lomha ugyan, de betonstabil, és a képminősége is megfelelő.

A déli oldalon egy fejlett, Via VT8235-ös chip végzi a munkáját: ATA-133, USB 2.0, hang- és hálózati vezérlés – ami csak kellhet.

A Shuttle hibrid felépítése egy igazán olcsó gép összeépítése esetén használható ki, bár a sebességgyilkos SDR SDRAM még egy Celeront is képes padlóra küldeni. Az alaplap SDR SDRAM-mal átlagosan 30%-kal fogja vissza a rendszer teljesítményét: ez persze merevlemez-műveleteknél 0%, de játékoknál akár 44-50%-os csökkenést is jelenthet. Ezért érdemes kizárólag DDR SDRAM-ban gondolkodni.

A Shuttle alaplapja egy vérbeli irodai gép alappillére, egyszerű hangkeltő, 10/100-as Ethernet vezérlő, ugyanakkor semmi tuning és extra. Egy vírusellenes szoftver azért hiányzik a képből.

- ⊕ A hibrid kialakítás előny az olcsó gépek építésénél, irodára termett
- ⊖ Semmiféle szoftvermelléklet, nem támogatja az 533 MHz-es PSB-jű processzorokat

Via P4MA-Pro

Az ábécé – és véletlen egybeesésként tesztünk – végére került a Via lapkakészletes alaplap. Persze furcsa világ lenne, ha a Via VPSD által gyártott alaplapra nem Via chipkészletet építenének. A P4MA-Prón is a már megismert Via P4M266–Via VT8235 páros munkálkodik, ám itt már kizárólag DDR SDRAM-mal. Ennek köszönhetően teljesítménye is jobb valamivel, de csodákat ne várjunk. Olcsó és egyszerű voltát meghazudtolva használható tuning-részt találunk benne (windowsos szoftverrel megtámogatva!) – ennek köszönhetően az 533 MHz-es FSB-jű Pentium 4 is működőképes volt 2,4 GHz-en. A váratlan extrák sorát a hatcsatornás hangvezérlő folytatja, valamint a roppant részletes kézikönyv és az összeszerelési útmutató. Komolyabb vírusellenes vagy egyéb szoftvert nem csomagoltak mellé, de kapunk hozzá a nagynevű gyártókra jellemző, tuningot és távoli karbantartást stb. segítő programokat. Otthoni belépő szintű gép alapjául, esetleg megbízható irodai géphez kiváló választás a Via P4MA-Pro.

Via P4MA-Pro: egyenesen a gyártótól – meglepő extrákkal!

- ⊕ Olcsó, ennek ellenére sok extra szolgáltatást nyújt
- ⊖ Az északi híd nem mai fejlesztés

A legjobbak

A teszt tizenegy résztvevője hűen tükrözi a jelenlegi kínálatot integrált, Intel Pentium 4 processzort kezelő alaplapokból. A drágább, a közép-kategóriás és az olcsó alaplapok egyaránt képviseltetik magukat – így hálás feladat kiosztani a helyezéseket.

A felső kategóriában szinte mindegyik alaplap jól teljesített, a mérési eredmények alapján sebességben is fej-fej mellett vannak – igencsak nehéz bármelyiket is a többi fölé emelni. Vásárlási Ajánlatot kap az Epox 4G4A+ alaplapja, hiszen gyors, minden porcikájában profi és egy RAID vezérlőt is kapunk vele. A PC Magazin Tesztgyőztes címtől az északi híd i845G mivolta fosztja meg, hiszen ez esetben a HyperThreading technológia és a PC2700 memóriaszabvány jótékony hatását nem élvezhetjük. A hasonló kaliberű, Firewire (IEEE-1394) vezérlővel megfejelt Epox i845GE lapkakészletes alaplapért nagyjából hatezer forinttal kell többet fizetnünk.

A bruttó 30 ezer forint alatti – közepes árfekvésű – alaplapok közül a JetWay változata kap Vásárlási Ajánlatot. Itt is kénytelenek vagyunk némi kompromisszumot kötni a kézikönyvet, a hangvezérlőt és a szoftverkörítést illetően.

Az igazán olcsó, irodai gépekbe, illetve otthoni, kezdő felhasználóknak szánt alaplapok közül a Via P4MA-Prója érdemel Vásárlási Ajánlatot. Ára baráti, felszereltsége meglepően jó, csupán az északi híd életkorára lehet panasz.

A teszthez a kiegészítő alkatrészeket az Intel Magyarország, a Kelly-Tech és a Qwerty biztosította.

A tesztelés során használt meghajtóprogramok:
Intel Chipset 4.10.1012
Intel Application Accelerator 2.3
Intel Extreme Graphics 6.13.01.3317
SiS AGP 113, SiS IDE 202, SiS VGA 207,Via 4-in-1 4.45
Via ProSavageDDR 13.93.35

Drágám, a monitorok összementek!

A folyadékkristályos képernyők ára jelentősen csökkent tavaly – olyannyira, hogy egyes típusaik végre valódi alternatívát jelentenek a hagyományos monitorokkal szemben. Ideje volt utánanézni ennek az állításnak a gyakorlatban is.

Győri Ferenc

Kezdjük a legeslegelején: egyáltalán mi ez a rengeteg hárombetűs kifejezés? A CRT, azaz Cathode Ray Tube a hagyományos – elegánsabban: katódsugárcsöves – monitorok területét jelzi, míg az LCD (Liquid Crystal Display) a modern, ultralapos folyadékkristályos kijelző betűszava.

Az LCD technológia régi jó ismerősünk, ezt használják a digitális órák, zsebszámológépek kijelzőiben is.

A trükk alapja, hogy a folyadékban úszó kristályos elemek a bevezetett feszültség hatására a fényt vagy átengedik, vagy teljesen blokkolják. Ha ehhez háttérvilágítás párosul, máris képpontok jeleníthetők meg.

Adi l610 – egy döntős versenyző

Ezt továbbfejlesztve az áramerősség fokozatai szerint a fényáteresztő képesség is változott, így megjelentek a szürkeárnyalatok. Majd az adott képpontot tovább bontották, így a megérkező fényt a három alapszín szerint engedték vagy nem engedték át a kristályok.

Ezzel eljutottunk az LCD-történelem egyik fordulópontjáig. A kép már szép volt, ám a frissítése sok kívánnivalót hagyott maga után.

Erre kínált megoldást a TFT (Thin Film Transistor – vékonyfilm-tranzisztoros) technológia. Ezzel a megoldással a kijelző minden egyes képpontjának vezérlését tranzisztorok végzik, innen ered az „aktív mátrix" kifejezés is. Mivel a tranzisztor felelős a világításért, a TFT monitorok képminősége is javult a folyamat során.

Eközben szerencsére a gyártástechnológia is fejlődött, aminek hatására a méregdrága noteszgép-elemből előbb méregdrága asztali megjelenítő lett, majd mostanra már megfizethető árú új generációs monitor.

Párbajshow

Az eltérő megközelítésből fakadóan az LCD-knek számos előnye van a hagyományos monitorokkal szemben, de vannak bizony elmaradásaik is. Kézzelfogható előnyük, hogy lényegesen kisebbek és könnyebbek a CRT-knél, és tervezésükkor nagyobb szerepet kaphatott az esztétika.

A méretcsökkenés ellenére azonban nőtt a látható képméret, például a 15 colos LCD készülékek látható képének átlója valóban 15 col.

A panelek fogyasztása szerény, ezért optimális esetben a hőleadásuk is az, ami nyáron komoly előny. Az sem éppen elhanyagolható, hogy a TFT megjelenítők geometriája tökéletes, és konvergenciájukban is inkább csak elméleti szinten léphet fel hiba. A kép- vagy alkalmazásváltásokból adódó apróbb frissítési interferenciákat pedig magától, vagy a képoptimalizálás használatával néhány másodperc alatt korrigálja az elektronika.

Az LCD kép-előállítási technikája merőben eltér a hagyományos monitorokétól, így a szemet is sokkal kevésbé veszi igénybe.

Ami a hátrányokat illeti, egyik legnagyobb, hogy az új technológiával másra kell figyelni döntéskor. A képátló és képpontméret megegyezik, a frekvenciák közötti különbség sem számít sokat. A fényerő- és kontrasztarány jól hangzó és könnyen összevethető adat, ám ezúttal is kiderült, van benne némi marketing. A szín-mélység is kissé csalóka, mert az adat sokszor az elméletileg megjeleníthető színeket tartalmazza, ám a valós tartomány kisebb a CRT modelleknél megszokottnál.

A látószög fontos és hasznos adat, ám arra nem szokás kitérni, hogy sokszor 30-40 fok eltérésnél is jelentős az észlelt kép minőségromlása. Saját tapasztalataim és több vélemény szerint is a két legfontosabb adat a garancia (erre még visszatérünk), és a reakcióidő. Utóbbit – éppen ezért – nem is mindegyik cég szereti megadni.

Bár a TFT egyik fő előnye a gyorsabb képfrissítés, még így is elmarad a hagyományos monitoroktól ezen a téren. Jelenleg is kapható LCD 50 ms reakcióidővel, amely adatból könnyen kiszámolható, egy másodperc alatt csupán 20 képkockát látunk majd a folyamatosság érzéséhez szükséges 23-25 helyett.

Szerencsére a panelek többsége már teljesíti a minimumot, sőt egyre csökken a reakcióidejük – jelenleg a Quake kedvelőinek is már-már elfogadható 16 ms a csúcs, bár egy német szaklap éppen most kezdte firtatni, mennyire valóságosak ezek az adatok. Mivel a teljes reakcióidő egy sötét képpont megvilágosodásához és újbóli elsötétedéséhez szükséges teljes időtartam, ám néhány cég szereti ezt az adatot szétbontani, így ennél is felmerült a gyanú, hogy sok esetben a 16 ms csak a fény kialvásához elég, a valós reakcióidő 20-25 ms.

AOC LM520A – elegáns középkategória, belépő áron

További gond, hogy az LCD-k csak a saját megadott felbontásukban érzik igazán jól magukat, más aránynál kicsit torzíthatnak.

E hátrányok miatt az igazán igényes

számítógép-használóknak, legyenek bár profi képszerkesztők vagy hardcore akciójátékosok, nem ajánlom a jól bevált monitor cseréjét. De mindenki más, aki „csak” általános feladatokra használja gépét (hagyományos munka, netböngészés, némi játék és filmnézés), és nincsenek szélsőségesen magas elvárásai olyan téren, ahol az LCD-k még hátrányban vannak, nyugodtan válasszon legközelebb folyadékkristályos monitort.

BenQ FP581 – kezdődhet az előlap csereberéje

Így teszteltünk

Mivel alig tucatnyi cég foglalkozik TFT panelek gyártásával, a teszt a monitorokhoz hasonlóan laposnak ígérkezett. Ám a hozzáadott elektronikai megoldások oly mértékben bolondították meg az összképet, hogy végül komoly eltéréseket tapasztaltunk. És ez esetben a többes szám a szokottnál is indokoltabb, ugyanis az objektív mérések elvégzését a SZÍNpatikusok csapata segítette.

Ezúton is köszönjük lankadatlan lelkesedésüket, aminek eredményeképpen a GretagMacbeth EyeOne spektrofotométerrel végzett hosszas mérések és azok kiértékelése után a hetedik napon elégedetten szemlélhettük az elkészült táblázatot.

A rengeteg új fogalom és érték miatt érdemes közelebbről is megismerkedni ezzel a bizonyos táblázattal.

A fényerő (jobb körökben luminancia) érték magáért beszél.

A sokszor komoly eltérések nem annyira tragikusak, hiszen a beígért 200-250 kandela/m² helyett az általános és a SZÍNpatikusok általi beállításhoz is alkalmazott fényerő 80 cd/m². De a készülék öregedésével egyre csökken az elérhető fényesség, így jó tudni, miből gazdálkodhatunk – és mennyire szavahihető a gyártó.

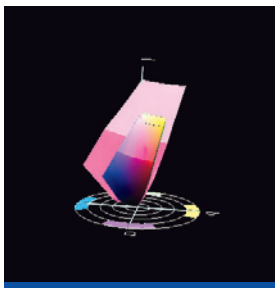

A rózsaszín sarokban a CRT monitor

CTX S530 – 101 nap csúcsgarancia, bárcsak Disney több kutyával dolgozott volna...

A következő érték is eltérésvizsgálat, a menüben beállítható, főként grafikai munkára való, de játékra is bőven alkalmas 6500 K színhőmérséklet igazi értékét kaptuk meg a készülékkel – persze csak ha az adott készülékben beállítható és egyértelműen azonosítható volt a 6500 Kelvin.

A fényerő és a kontraszt javasolt beállítása afféle elkésett karácsonyi ajándék. Mivel a szakértőknek a vizsgálathoz úgyis az ideális fényerőhöz kellett állítaniuk a készüléket, feljegyezték az 1,8-es gamma érték eléréséhez szükséges beállításokat. Így ezeket otthon felhasználva – a tesztlaborhoz hasonlóan – átlagosan megvilágított szobában közel ideális lehet a beállított fényerő.

Bár ez az érték, mint sejteni lehet, fényviszonyfüggő, pozitívumnak számított, ha a gyári értékek megfeleltek.

A színekre specializált csapat nagy lelkesedéssel látott neki a színeltérés vizsgálatának. Az így kapott érték minél kisebb, annál jobb, hiszen annál jobban megegyezik ugyanaz a szín a készülék minden pontján, de 2–5 között az eltérés mértéke még teljesen normális, 2 alatt pedig tulajdonképpen nem is számít – legalábbis házi használatnál.

A megjeleníthető színekről már esett szó, a kép pedig nem más, mint az ehhez tartozó bonyolult mérés bonyolult ábrázolása 3D-ben. Minél nagyobb a színes idegen létforma térfogata, annál több színt képes megjeleníteni a monitor. Hogy ne ijesszenek el senkit a TFT monitoroktól, az összehasonlításhoz használt zöld terület egy általános ofszet nyomtatás színtartománya, de készült egy kép a rideg valóságról is, a MAG LT50JI és egy hagyományos MAG monitor párbajáról.

Murphy törvényei

Bár kiegészítő adatsornak számít, a garancia nagyon fontos kérdés ezen a területen – is. Ugyan ez a részletezés

Műszaki és kereskedelmi adatok, mérési eredmények

Gyártó, típus	Adi I610	AOC LM520A	Belinea 101555	BenQ FP581	CTX S530	DTK LCD-GC150 (LiteON)	Gaba MV590	IBM T541	Iiyama AX3817-UTBK
Honlapja *	www .adi-deutschland .com	www .aoc-europe .com /product .htm	www .belinea .com	www .benq.com /display /lcd_fp581 .html	www .ctxeurope .com/	www .komel.com/	www .gabatech .hu/	www-132 .ibm.com/	www3 .iiyama.de/
Műszaki adatok									
Látható képátló	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm
Felbontás	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont
Képpontméret	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm
Reakcióidő	40 ms	30 ms	35 ms	35 ms	40 ms	40 ms	30 ms	30 ms	50 ms
Színmélység	24 bit	24 bit	24 bit	24 bit	24 bit	24 bit	24 bit	24 bit	24 bit
Fényerő	300 cd/m²	250 cd/m²	250 cd/m²	250 cd/m²	250 cd/m²	200 cd/m²	250 cd/m²	250 cd/m²	250 cd/m²
Kontrasztarány	350:1	350:1	350:1	350:1	300:1	350:1	350:1	300:1	350:1
Legnagyobb sorfrekvencia	31–60 kHz	30–60 kHz	31–61 kHz	31–60 kHz	30–60 kHz	31–60 kHz	31–60 kHz	30–60 kHz	24–60 kHz
Legnagyobb képfrissítési frekvencia	55–75 Hz	55–75 Hz	56–75 Hz	56–75 Hz	60–75 Hz	56–75 Hz	56–75 Hz	55–75 Hz	55–75 Hz
Látószög vízszintesen	120 fok	120 fok	130 fok	150 fok	120 fok	100 fok	150 fok	150 fok	150 fok
Látószög függőlegesen	120 fok	100 fok	100 fok	140 fok	100 fok	80 fok	140 fok	120 fok	110 fok
Sugárzási szabvány	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'95	TCO'95
VESA energiatakarékos üzem	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Elforgatható a panel?	●	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍
Csatlakozók	VGA	VGA	VGA	VGA	VGA	VGA	VGA	VGA	VGA
Beépített hangszóró	●	●	●	●	❍	●	❍	❍	❍
USB csatlakozó	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍
Tápegység (külső/belső)	belső	külső	külső	külső	külső	belső	külső	külső	külső
Képoptimalizálás egy gombbal	❍	●	●	●	❍	●	●	❍	●
Falra szerelhető?	❍	❍	❍	●	❍	❍	●	●	❍
Méret (szélességxmagasságxmélység)	389x402x 220 mm	356x360x 165 mm	348x373x 184 mm	332x368x 200 mm	372x365x 172 mm	385x400x 180 mm	362x356x 180 mm	345x366x 203 mm	356x355x 150 mm
Tömeg	5,0 kg	3,3 kg	4,0 kg	5,4 kg	3,7 kg	4,1 kg	4,5 kg	4,5 kg	3,0 kg
Dokumentáció	elektronikus kézikönyv	elektronikus kézikönyv	magyar nyelvű kézikönyv	kézikönyv	kézikönyv	kézikönyv	magyar nyelvű kézikönyv	magyar nyelvű kézikönyv	kézikönyv
Mérési eredmények									
Legnagyobb fényerő	208,00 cd/m²	136,00 cd/m²	125,00 cd/m²	104,00 cd/m²	218,40 cd/m²	118,50 cd/m²	249,00 cd/m²	106,40 cd/m²	244,00 cd/m²
Gyári 6500 K valódi színhőmérséklete	nincs ilyen beállítás	nincs ilyen beállítás	6700 K	nincs ilyen beállítás	6600 K	6400 K	6300 K	nincs ilyen beállítás	nincs ilyen beállítás
Javasolt fényerő- és kontrasztbeállítás	51/56	0/100	95/47	40/51	100/58	gyári beállítás	100/28	96/41	61/52
Színeltérés (dE) átlaga	2,60	1,70	0,79	0,88	0,81	3,88	4,76	7,16	1,88
Színeltérés szórása	1,08	0,95	0,46	0,51	0,37	1,41	1,47	2,28	0,70
Legnagyobb eltérés	5,09	4,13	2,39	2,68	1,50	5,92	6,80	10,19	3,22
Megjeleníthető színtartomány (gamut)									
Legnagyobb teljesítményfelvétel	22,5 W	22,9 W	21,3 W	16,8 W	25,3 W	19,2 W	20,9 W	25,0 W	25,8 W
Standby teljesítményfelvétel	3,6 W	2,4 W	0,0 W	2,4 W	1,5 W	2,5 W	3,6 W	0,0 W	1,8 W
Kereskedelmi adatok									
Forgalmazó	MK-Trading ✆ 209-7566	Case ✆ 450-2930	Ramiris (disztributor) ✆ 412-4300	Ramiris (disztributor) ✆ 412-4300	RCE ✆ 309-4700	Komel ✆ 246-8411	Deweco Electronic ✆ 215-1109	IBM Magyarország ✆ 382-5500	Ramiris (disztributor) ✆ 412-4300
Webhelye	www .mkcomputers .hu	www.case.hu	www .ramiris.hu	www .ramiris.hu	www.rce.hu	www .komel.com	www .gabatech.hu	www.ibm.hu	www .ramiris.hu
Ár (bruttó ajánlott végfelhasználói)	90 000 Ft	99 990 Ft	99 875 Ft	124 875 Ft	111 000 Ft	90 000 Ft	87 500 Ft	115 000 Ft	130 500 Ft

**: a termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\TFT-LCD*

Jetway M1521S	LG L1510S	LiteOn Litepanel 150 J15AAC	MAG LT50JI	NEC MultiSync 1525X	Neso LD 500	Philips 150S30	Samsung SyncMaster 152B	Slimage 710A	Sony SDM-N50	Sweex 15"	ViewSonic VG500
www .jetway .com.tw/	www .lge.com/	www .liteontc .com.tw /sp-150a .html	www.mag .com.tw /product /lcd_lt_50ji .htm	www .nec-mitsubishi .com/	www.neso .com.tw/en /htm/ld /ld_500.htm	www2 .consumer .philips.com/	www .samsung .ca:3304/	www .slimage.com /models /default.asp	www .sony-cp .com/en /products /lcd /n_avant-garde/n50r /index.html	www .sweex-europe.com /product .asp?pid=170	www .viewsonic .com /products /lcd_vg500 .htm
381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm	381 mm
1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont	1024x768 képpont
0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,30x 0,30 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm	0,297x 0,297 mm
50 ms	25 ms	40 ms	45 ms	30 ms	30 ms	40 ms	25 ms	25 ms	n.a.	50 ms	30 ms
több mint 16 bit	24 bit	24 bit	több mint 16 bit	24 bit	24 bit	24 bit	24 bit	24 bit	24 bit	több mint 16 bit	24 bit
250 cd/m²	250 cd/m²	200 cd/m²	200 cd/m²	200 cd/m²	250 cd/m²	220 cd/m²	350 cd/m²	230 cd/m²	250 cd/m²	250 cd/m²	260 cd/m²
300:1	350:1	350:1	300:1	350:1	400:1	350:1	450:1	400:1	300:1	300:1	450:1
25–60 kHz	31–61 kHz	31–60 kHz	30–60 kHz	25–60 kHz	30–61 kHz	30–61 kHz	30–61 kHz	31–68 kHz	30–61 kHz	25–60 kHz	30–62 kHz
55–75 Hz	56–75 Hz	56–75 Hz	60–75 Hz	56–75 Hz	56–75 Hz	56–76 Hz	56–75 Hz	60–85 Hz	48–85 Hz	55–75 Hz	50–75 Hz
120 fok	120 fok	100 fok	150 fok	150 fok	160 fok	150 fok	160 fok	160 fok	140 fok	120 fok	120 fok
85 fok	120 fok	80 fok	140 fok	120 fok	160 fok	110 fok	150 fok	160 fok	120 fok	85 fok	110 fok
TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'99	TCO'95	TCO'99	TCO'99
●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
❍	❍	❍	●	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍
VGA	VGA	VGA	VGA	VGA, DVI	VGA	VGA	VGA	VGA	2xVGA	VGA	VGA
●	❍	●	❍	❍	●	❍	●	●	●	●	●
❍	❍	❍	❍	●	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍
külső	belső	belső	külső	belső	külső	belső	külső	külső	külső	külső	külső
●	●	●	●	❍	●	●	●	❍	❍	●	●
❍	❍	❍	●	❍	●	●	●	❍	❍	❍	❍
375x360x 185 mm	356x359x 151 mm	385x400x 180 mm	380x395x 185 mm	370x360x 158 mm	414x330x 74 mm	343x310x 170 mm	357x346x 184 mm	404x393x 162 mm	356x347x 185 mm	375x353x 188 mm	363x357x 170 mm
3,9 kg	4,0 kg	4,1 kg	5,3 kg	4,5 kg	3,4 kg	3,7 kg	4,6 kg	7,5 kg	2,7 kg	3,5 kg	3,2 kg
elektronikus kézikönyv	kézikönyv	kézikönyv	kézikönyv	kézikönyv	❍	elektronikus és magyar nyelvű kézikönyv	kézikönyv	kézikönyv	kézikönyv	elektronikus kézikönyv	elektronikus kézikönyv
95,00 cd/m²	123,00 cd/m²	118,50 cd/m²	155,00 cd/m²	124,00 cd/m²	172,00 cd/m²	153,00 cd/m²	241,00 cd/m²	141,00 cd/m²	103,00 cd/m²	174,00 cd/m²	216,00 cd/m²
6000 K	6700 K	6400 K	5600 K	6300 K	6200 K	6100 K	nincs ilyen beállítás	6500 K	6100 K	nincs ilyen beállítás	6500 K
100/54	100/42	gyári beállítás	225/142	gyári beállítás	100/15	48/48	50/42	63/33	95/60	100/100	14/100
1,20	3,89	3,88	0,91	2,74	2,84	4,23	0,92	5,37	1,19	2,00	2,47
0,51	1,27	1,41	0,54	0,74	1,00	1,35	0,51	1,43	0,66	1,00	1,05
2,53	5,86	5,92	2,43	3,71	5,36	6,60	2,34	7,06	4,06	4,61	4,51
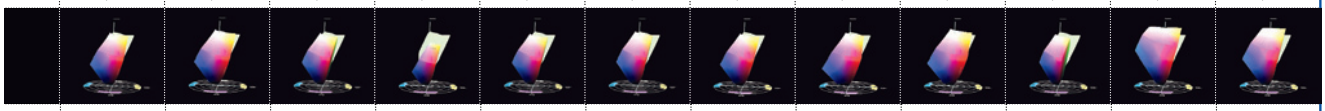											
19,2 W	18,7 W	18,3 W	19,7 W	25,8 W	27,0 W	18,5 W	23,7 W	25,4 W	21,9 W	19,4 W	21,8 W
2,5 W	2,0 W	2,5 W	2,3 W	2,4 W	6,7 W	1,6 W	1,5 W	2,4 W	2,5 W	2,7 W	2,2 W
Cédrus ✆ 433-4147	LG Electronics ✆ 455-6060	Ramiris (disztributor) ✆ 412-4300	P-Trade ✆ 459-0320	DNN Professional Graphics ✆ 327-8435	P-Trade ✆ 459-0320	Macroda ✆ 214-2392	Samsung Electronics Hungary ✆ 453-1180	Sved ✆ 469-8000	Juventus Team ✆ 469-5847	Juventus Team ✆ 469-5847	Pixel ✆ 266-6059
www .cedruskft.hu	www .lge.co.hu	www .ramiris.hu	www .p-trade.hu	www.dnn.hu	www .p-trade.hu	www .macroda.hu	www .samsung.hu	www .sved.hu	www .juventus-team.hu	www .juventus-team.hu	www .pixel.hu
97 500 Ft	125 000 Ft	97 375 Ft	99 900 Ft	110 000 Ft	104 900 Ft	97 500 Ft	129 900 Ft	99 875 Ft	164 900 Ft	96 250 Ft	138 625 Ft

könyvtárban.

ismerős lehet a monitortesztből, ezúttal is akad fontos kiegészítő a képponthibákkal kapcsolatban.

Egy 15 colos TFT monitor – mint azt a fő tábla átfutása után bárki álmából felébresztve is tudja – 1024x768 pixel megjelenítésére képes. Ez 786 432 darab képpont, ami nagyon soknak tűnik. Ekkora szám mellett eltörpül az az egy képpont, ami nem működik – kivéve ha tudjuk, hol van. Murphy

IBM T541 – a komor külső mögött vidám színek

törvényei alapján a legapróbb, szinte észrevehetetlen hibára is állandóan visszatéved a szem, nyilván a monitor tulajdonosa jólesően kínozza magát a felfedezett hibával. Márpedig egy hibát az esetek döntő többségében el kell viselni. A cégek nagyon szigorú szabályzat alapján állapítják meg, hány képponthiba észlelésekor kell cserélni a monitort.

Ami az alpixeleket illeti, sok cég saját rendszere alapján hozta meg a döntést, míg mások egyszerűsítettek, mondván ha csak egy szín nem működik a képpontban, az egész pont hibás. Így aztán a garanciális feltételek erősen eltérnek.

Külön érdekesség az ISO13406-2 szabvány, amely egyesek szerint hihetetlenül bonyolult, és egyáltalán nem konkretizálható ilyen egyszerűen, ahogy mi vártuk. Ám más források alapján a sok ciráda és matematika vége egyszerű: 3 teljes képpont vagy 6 alképpont hibájánál már kérhető a

Ilyama AX3817UTBK – a sötét oldal ereje

csere – ez ugyan nem perdöntő bizonyíték, csak kis segítség a tájékozódásban.

Mindez persze nem azt jelenti, hogy a pixelhiba gyakori jelenség – sokan évek óta használják monitorukat egyetlen hiba nélkül –, csak érdemes felkészülni a legrosszabbra.

A mezőny

Bár 21 gyártó 21 modellje vett részt a versenyen (többé-kevésbé), a képminőségükben alig akadt szabad szemmel látható eltérés, így ez alkalommal a mélyreható diagnosztika mellett a külsőségeké volt a főszerep.

Az *Adi I610* rögvest kuriózum, mivel a panel elforgatható, ráadásul a megfelelő program telepítése után a megjelenített kép így is függőleges lesz. Ezzel a módszerrel könnyebb honlapokat nézegetni vagy például kiadványt szerkeszteni – bár arra nem éppen a 15 colos kategória a legmegfelelőbb.

A készülék visszafogottan elegáns, ám a felső gombsora kissé nehezen hozzáférhető, és a képoptimalizálás gyors elérése is hiányzik kissé.

Az *AOC LM520A* elegánsan egyszerű, vagy ha úgy tetszik, egyszerűen elegáns. Mind a képernyő, mind a hangszóró kezelése kényelmes, bár a menü külseje sokat ront az összhatáson.

A bemelegedés öt-hat perce alatt néha kissé homályosak voltak a kisebb feliratok. De ez már csak azért sem volt ijesztő, mert a készülék garanciafeltételei kényelmesek és megnyugtatóak, így valódi hiba esetén közel a segítség.

A *Belinea 101555* modelljének fő ismérve az időtállóság. Ha egyszer valaki rögzítette a talpat az állványzathoz, valószínűleg soha többet nem tudja szétszedni a készüléket. Ami nem feltétlenül baj, mert bár a készülék küszködik némi kihívással esztétikailag, képe jó minőségű. Előrelátó felhasználók vegyenek hosszabbítót a kissé rövid tápkábelhez, ha erre a típusra vágynak.

A kistigrisek legcsinosabbika tesztünkben a *BenQ FP581*. No persze nem veszi fel a versenyt a Sony tervezőinek alkotásával, de saját kategóriájában kellemes a külseje. Sőt az „előlapja" cserélhető kevésbé átlátszó vagy más színű BenQ feliratra.

A gombjait is jól helyezték el, még falra szerelt állapotban is könnyen, kényelmesen hozzáférhetők.

A *CTX S530* fő előnye a különleges garanciája, amivel 101 napig már az első pixelhiba felfedezésekor kicserélik a készüléket. Ugyanakkor képe is kellemes, bár kis felbontásnál viszonylag homályos. A kezelőgombokat kicsit szokni kell, főleg mivel a képoptimalizálás csak onnan érhető el.

Már szó esett róla: kevés panelgyártó működik a piacon, így sok a hasonlóság a gyártmányaik között.

A készülékek megkülönböztetésének egyik továbbfejlesztett formája az átcímkézés, amikor egy gyártó saját termékei mellett más cégek nevében is gyárt.

A DTK olyannyira nyíltan vállalja, hogy *LCD-GC150* készüléke LiteOn modell, hogy az eredetit küldte el a megmérettetésre.

Ugyan érdekes lehetett volna összehasonlítani két, elméletileg ugyanolyan monitort, de ilyen egyszeri mintavételnél nem lett volna hiteles az eredmény, így a készüléket saját neve alatt teszteltük.

Egyetlen dologgal nem lehet megvádolni a *Gaba MV590* tervezőit, hogy nem próbáltak újítani. Ennek szellemében a kezelőgombokat remekül összevonták a kétoldalra billenthető, valamint középen benyomható kapcsolóféleségbe. Nem kellett volna. Szerencsére az optimalizáláshoz külön gomb van, így a jelenség csupán bosszantó, de nem kritikus hiba.

LG L1510S – szerencsés konstrukció

Az optimalizálásra egyébként viszonylag gyakran volt szükség a finomhangoláskor, de így a kép minden alkalmazás alatt ideális maradt.

Az *IBM T541* a cégtől elvárt eleganciával bír, a kábeleket és csatlakozókat a lepattintható tartó és a hátlaprészek fedik, így a készülék elegáns, ám nem alkalmas gyakori áttelepítésre. Bár a mért értékek kissé ijesztőek, szabad szemmel a T541 képe tiszta, bár kissé talán fakó. A képoptimalizálásnak nincs külön gombja, de nem is volt rá szükség a használat során.

Az *Ilyama AX3817UTBK* külsőségei sajátosak. Az elegáns fekete

MAG LT50JI – fordulatos filmekhez

káván kék LED világít, aminek semmi szerepe, de egyedi hangulatot ad a monitornak – amit sajnos

Ezért is fizetünk: garancia és szervizszolgáltatás

Modell neve	Adi MicroScan I610	AOC LM520A	Belinea 101555	BenQ FP581	CTX S530	DTK LCD-GC150 (LiteOn)	Gaba MV590	IBM T541	Ilyama AX3817-UTBK	Jetway M1521S	LG L1510S	LiteOn Litepanel 150 J15AAC	MAG LT50JI	NEC MultiSync 1525X	Neso LD 500	Philips 150S30	Samsung Sync-Master 152B	Slimage 710A	Sony-SDM- N50	Sweex 15"	ViewSonic VG500
Forgalmazó	MK Trading	Case	Ramiris (disztri-butor)	Ramiris (disztri-butor)	RCE	Komel	Deweco Electronic	IBM Magyar-ország	Ramiris (disztri-butor)	Cédrus	LG Electronics	Ramiris (disztri-butor)	P-Trade	DNN Professional Graphics	P-Trade	Macroda	Samsung Electronics Hungary	Sved	Juventus Team	Juventus	Pixel
Garanciális cserére feljogosító pixelhibák száma	3	2	4 vagy 2 a panel közepén	4 vagy 2 a panel közepén	101 napig 1, utána ISO13406-2 szerint	5	4	9	4 vagy 2 a panel közepén	6	3, vagy 2 darab 2 cm-nél közelebb	4 vagy 2 a panel közepén	6	ISO13406-2 szerint	6	2	helytől és közelségtől függően 3-6	5	8	5	n.a.
Garanciális cserére feljogosító alpixelhibák száma	❍	5	4 vagy 2 a panel közepén	4 vagy 2 a panel közepén	ISO13406-2 szerint	5	4	9	4 vagy 2 a panel közepén	❍	3, vagy 2 darab 2 cm-nél közelebb	4 vagy 2 a panel közepén	6	ISO13406-2 szerint	6	4	helytől és közelségtől függően 3-6	7	8	5	n.a.
Garanciaidő	3 év	3 év	3 év	3 év	3 év	3 év	1 év	3 év	3 év	2 év	3 év	3 év	3 év	3 év	3 év	3 év	3 év	1 év	3 év	2 év	3 év
Ebből																					
– cseregarancia, kiszállással	❍	3 év	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	1 év	❍	3 év	❍	❍	❍	❍
– cseregarancia, vásárlás helyszínén/szervizben	❍	3 év	❍	❍	1 év	1 év	❍	3 év	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	3 év	3 év	❍	❍	2 év	❍
– szerviz- és alkatrész-garancia, kiszállással	❍	3 év	1 év	❍	❍	❍	❍	❍	3 év, cserekészülék biztosításával	❍	3 év	❍	❍	❍	❍	❍	3 év	❍	❍	❍	❍
– szerviz- és alkatrész-garancia, vásárlás helyszínén/szervizben	❍	3 év	3 év	3 év	2 év	3 év	1 év	❍	❍	❍	3 év	3 év	panelra 1 év, elektronikára 3 év	3 év	3 év	3 év	3 év	1 év	3 év	❍	3 év
– csak szervizgarancia	3 év	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	2 év	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	2 év	❍	❍	❍
Alkatrészbeszerzés lehetősége garanciaidő után	5 év	5 év	8 év	8 év	5 év	5 év	5 év	5 év	8 év	5 év	5 év	8 év	5 év	5 év	5 év	5 év	5 év	5 év	5 év	5 év	5 év
Telefonos ügyfélszolgálat napközben	❍	399-0405	329-9058	329-9058	309-4776	246-8411	215-1109	382-5500	329-9058	eladás helye	455-6073	329-9058	399-0405	327-8433	399-0405	489-0994	453-1199 (8.00 – 17.00)	329-1493 (Albacomp)	273-2000	469-5847	266-6059
Éjjel-nappal hívható ügyfélszolgálat	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍
Ingyenes számon hívható ügyfélszolgálat	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	06-80-203-855	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍	❍

némileg agyoncsap a csúnyácska menürendszer.

Képminőség tekintetében az Iiyama modellje valamivel az átlag fölött áll, bár frissítése lassú, képes volt lépést tartani a játékokkal és a filmekkel.

A már említett átcímkézés egyik remek példája a *Jetway M1521S* és a *Sweex* – még a hozzájuk járó elektronikus kézikönyv is ugyanolyan. Ennek ellenére a két készülék eredményei nagyban eltértek egymástól – a Jetway kárára. Ami a külsőt illeti, az előny az M1521S-é, bár a kistigrises ezüstdizájn nem a legnépszerűbb hazánkban.

A gyenge frissítési idő kivételesen éreztette hatását, a Quake timedemo futtatása közben a kép néha meg-megrezzent, amikor az elektronika átugrott egy-két képkockát.

Az *LG L1510S* elegáns, modern külsejű készülék, noha színvilágán érezhető származása.

A kábelek rögzítése nehéz feladat, érdemes előtte és közben néhány nyugtató lélegzetvételre megállni, vagy áthívni a szomszéd kisgyerekét, mert alig lehet hozzáférni a csatlakozókhoz.

A munka jutalma az átlag feletti képminőség és az alacsony képfrissítési idő.

A már említett *LiteOn Litepanel 150* (fedőneve J15AAC) nem túl csinos, ellenben könnyen kezelhető, és a képe is kellemes. Így rögtön érthetővé vált, miért veszi át más cég is a modellt. A készülék egyedüli problémája a belső tápegységből adódóan a tápkábel rövidsége.

A *MAG LT50JI* modellje is sok különlegességet tartogatott számunkra. Elsősorban a készülék elforgatható – bár ehhez az alacsony talp miatt először hátra kell dönteni a panelt. Sietősek persze akár le is szedhetik, bár ez inkább a falra szereléshez szükséges lépés.

Az oldalsó gombsor sajnos rosszul látható, így könnyű áramtalanítani a készüléket, de kis idővel rá lehet érezni „félvakon” is a kezelésre.

A viszonylag lassú frissítési idő bár ijesztő volt, nem éreztette hatását.

A *NEC MultiSync 1525X* igazi nagyágyú. A teszt egyetlen résztvevője, amelyet a hagyományos VGA szabványú analóg csatlakozó mellett digitális bemenettel is elláttak. Így mindkét módban lemértük a készüléket, hogy kiderüljön, valóban annyival jobb képminőséget eredményez-e, ha a digitális jelet digitális egységek továbbítják a fordítással járó adatveszteség nélkül (lásd *A DVI csatoló hatása a képminőségre* című táblázatot). Bár akadtak eltérések, ezúttal nem bukkantunk számottevő különbségre.

Mintegy mellesleg a készülék USB elosztónak is beválik, valamint elegáns és a képe is szép. Egyetlen felróható hibája, hogy túl könnyen forog a talapzatán, így egy erősebb huzat is szélkakassá változtathatja.

A *Neso LD 500* azt mutatja, hogy a gyártó ezúttal is fiatalos hévvel indult a piac meghódítására.

Legalábbis erre következtettünk abból, hogy a készüléket alapvetően falra szereléshez tervezték, asztali munkához csupán egy támasztéklábat kapott – vagyis soha nem lesz függőleges a képe.

Jóvátételként a hátlapja alatt rejtették el a csatlakozóit, és a panel MVA (Multi Vector Alignment) kialakítású, azaz nagy látószögből is a képminőség romlása nélkül nézhető.

A *Philips 150S30* a cég belépő modellje, melyet az árérzékeny területekre ajánlanak.

A szokott Philips-külső mellett a szokott Philips-energiatakarékosság is könnyen megfigyelhető a készüléken.

Az alkalmazásváltással néha együtt járt némi frissítési probléma is, de a képoptimalizálás minden esetben hatékonyan segített a gondokon.

Elsőre nem igazán látszik, de ez a modell is falra szerelhető, miután a talprésze átesett némi origami-gyakorlaton.

A nagy karácsonyi előkészületek közepette nem kevés harcba került, hogy a Samsung is képviseltesse magát a tesztünkben. Megérte a fáradságot, mert a *Samsung SyncMaster 152B* szinte azonnal a szívembe lopta magát.

A szintén hajtogatós talppal rendelkező készülék falra is akasztható, ehhez külön rátétet adnak a dobozában.

A készülék és menüje meglehetősen elegáns, a képminőség pedig, ahogy a készülék reakcióideje is, kiemelkedő.

NEC MultiSync 1525X – útban a digitális világ felé

Samsung SyncMaster 152B – kívül belül gyönyörű

Philips 150S30 – minden pixel számít!

A DVI csatoló hatása a képminőségre

Gyártó, típus	NEC MultiSync 1525X VGA (Dsub) csatolóval	NEC MultiSync 1525X DVI csatolóval
Legnagyobb fényerő	124 cd/m²	112 cd/m²
Gyári 6500 K valódi színhőmérséklete	6300 K	6200 K
Színeltérés (dE) átlaga	2,74	2,30
Színeltérés szórása	0,74	0,72
Legnagyobb eltérés	3,71	3,14
Megjeleníthető színtartomány (gamut)		

Bevallom őszintén, a *Slimage 710A* komolyan összezavart – már a nevével is, ami 17 colos monitorra utal.

A készülék enyhén szólva is csúf, ráadásul a hagyományos teszt alatt egy alkalommal hibajelzéssel kikapcsolt sima 75 Hz-es üzemmódban, és a kontrasztaránya sem volt állítható egy ideig.

Ehhez képest a műszeres teszt egyes adatai lenyűgözőek. Sőt a képfrissítése kiváló, amihez képest az ára nagyon alacsony. Kalandkedvelőknek ajánlott.

A *Sony SDM-N50* hozta a gyártótól elvárható gyönyörű formát és az egyéni megoldásokat.

A Sony monitoraiból nem fognak csak úgy kiállni mindenféle kábelek, így azokat egy külön dobozhoz kell előbb csatlakoztatni, majd ebből kapja a jelet és áramot a készülék.

Sony SDM-N50 – pimaszul elegáns

Az SDM-N50 másik nagy érdekessége a beépített szenzor, ami egyrészt a környezet megvilágításától függően képes módosítani a monitor beállításait, másrészt a gazdi távollétét is érzékeli, és olyankor elsötétíti a monitort – fő a biztonság!

A Jetway már említett testvére iszonyatos külsővel, valódi típusjelzés nélkül a *Sweex 15"*. Belseje mégis több helyen eltér ikertestvérétől, így ennek a készüléknek volt a legnagyobb megjeleníthető színtartománya – már-már elérte a hagyományos CRT monitorokét. Ennél a modellnél a gyors timedemo sem okozott problémát.

Mindig marad a végére valami kellemes, minőségi termék a ViewSonictól, ez a tétel ezúttal sem változott meg.

A *ViewSonic VG500A* kicsit nehezen szerelhető hátlapjának bekábelezése és a panelek helyreillesztése után a tipikus VS fekete-ezüst előlappal találtam szemben magam – valamint a tipikus VS gombsorral, amivel a roppant részletes menüt lehet kezelni. A készülék, bár sebességében talán kissé lemaradt az élbolytól, képminőségével visszatért az élre.

ViewSonic VG500 – nemes hagyomány apró titkokkal

És a győztes nem más, mint...

Nem könnyű ítéletet hirdetni, olyan sok a szempont, ami alapján választani lehet.

Az általam az egyik legfontosabbnak vélt adat a reakcióidő, és ez alapján egyértelmű, hogy a Tesztgyőztes címre jogosult a Samsung SyncMaster 152B és az LG L1510S.

Mindkettő jól bírja a sebességet, emellett szép a képük, kellemes a megjelenésük, és garanciafeltételeik is jók.

Bár a ViewSonic jó szokása szerint a VG500 kiemelkedő képminőségével szintén kiérdemelte volna a Tesztgyőztes titulust, és ettől a gyártótól nem is számít senki igazán halott pixelekre, az erre vonatkozó garancia ismerete nélkül nem hirdethető ki győztesnek – de egy Vásárlási Ajánlatot mindenképpen megérdemel.

Akinek főként az elegáns, modern külső számít, annak legjobb választás a Sony SDM-N50: bár egyéb értékei is jók, sajnos reakcióideje nem ismert (így a versenyből kiesett), és ára is jóval a mezőny felett jár.

Egyéni megoldásaival és remek vonalvezetésével azonban kivívta csodálatom, és vele egy Különdíjat.

A CTX S530 is jól szerepelt, ám Vásárlási Ajánlatunk oka főként a 101 napos különleges garancia, ami miatt ideális monitor lehet az LCD világával most ismerkedő, óvatos olvasóinknak.

Nem lenne azonban szép, ha nem törődnénk az árral és ár–teljesítmény viszonnyal.

Így szintén Vásárlási Ajánlatot kap az Adi I610, az egyik legolcsóbb, mégis jó minőségű készülék, amelynek elforgatható panelje igazi kuriózum.

A győztesi címről csupán garanciafeltételei miatt csúszott le.

Fontos kérdés a garancia. Éppen ezért a biztonságra vágyóknak ajánlom az AOC LM520A modellt.

Hosszú távon ennél nagyobb biztonságot csak a Philips 150S30 adhat, ám az AOC szervize talán egy fokkal kényelmesebben használható.

Parancsszavak CPU-knak

Amikor mikroprocesszorokról beszélünk, gyakran használunk olyan fogalmakat és rövidítéseket, melyek jelentését sok esetben inkább csak érezzük, de pontosan nem tudjuk definiálni.

Fischer Erik (erik.fischer@sun.com)

Cikkünk célja, hogy néhány ilyen fogalmat, egészen pontosan a processzortípusok utasításkészlet alapján történő kategorizálása során használt kifejezéseket megfelelő környezetbe helyezze, pontosítsa, illetve bizonyos szemszögből kritikai felülvizsgálat alá is vegye.

Valószínűleg mindenki számára ismert az első integrált processzor, vagyis a mikroprocesszor története. Az Intel által készített és 1971-ben megjelent 4004 típusjelű lapkát az akkoriban nagyon keresetté vált elektronikus kalkulátorok olcsó, integrált és hatékony „agyának” szánták. A 4004 utódainak tervezésekor sok megoldást átvettek a már régóta létező, nem integrált processzoroktól, végül létrehozták a mikroprocesszor-utasításkészletek egyik típusának eszményi példáját.

A hatvanas évek számítógép-tervezői a magas szintű programozási nyelvek (Fortran, Algol, PL/1) megjelenése és sikere után elsősorban olyan gépeket kívántak létrehozni, melyek minél könnyebbé teszik a magas szintű nyelveken írt programok végrehajtását. Ezért olyan gépi kódú utasításokat végrehajtó egységeket építettek, melyek „közel álltak” a magas szintű nyelvek elemi műveleteihez. Az ezen a filozófián alapuló mikroprocesszorok közül ma a Digital Vax, a Motorola 6800 és az Intel x86 sorozat tagjai a legismertebbek. E processzorok utasításkészletét a szakma CISC-nek nevezi, a komplex utasításkészletű számítógép (Complex Instruction Set Computer) kifejezés rövidítésével. Természetesen a CISC elnevezés sokkal később, az első konkurens megoldások megjelenésekor született, de ezt a későbbiekben még érintjük.

Miért komplexek, vagyis bonyolultak ezek az utasításkészletek? A magas szintű nyelvek pontosan azért terjedtek el, mert magasabb absztrakciós szintjük miatt sokkal könnyebb volt programozni bennük, mint a processzorok elemi műveleteket támogató utasításkészletével.

A könnyebb programozhatóság pedig az összetett adatszerkezetek (a különféle struktúrák, tömbök, karakterfüzérek) használata, az ezekkel végezhető műveletek és a bonyolult vezérlési konstrukciók miatt alakult ki. E magasabb absztrakciós szintű programozási megoldások lassan beszivárogtak a processzorok utasításkészletébe.

A processzorok utasításkészletét felépítő műveleteket feladataik alapján csoportokba szokás sorolni. Ilyen csoportok például a memóriaműveletek, az aritmetikai utasítások és a vezérlőutasítások. A gépi kódú utasítások első körben vizsgált csoportját a memória-hozzáférés témakörébe tartozó utasítások alkotják. A CISC processzoroknál ezek köre rendkívül tág, mert a magas szintű nyelvek adattípusainak megfelelően sok eltérő címzésmódot fednek le. Találunk köztük közvetlenül az utasításban megadott címmel dolgozó és indirekt, vagyis egy regiszterben megadott értékkel, mint címmel dolgozó memóriakezelő utasításokat is. E két alapvető címzésmódnak szinte mindig léteznek indexelt, konstans szorzóval skálázódó, konstanssal előre vagy utólag inkrementáló vagy dekrementáló változatai, sőt nagyon gyakran még ezeknek az „opcióknak” tetszőleges lineáris kombinációi is előfordulnak. Érezhető, hogy ez a tervezési filozófia rendkívül sok eltérő címzésmódot eredményezhet, és ha csak a praktikus megoldásokat számoljuk, már akkor is 15–20 címzésmóddal találjuk szembe magunkat.

Az első integrált CISC processzorok

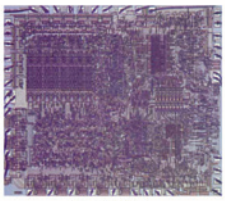

Intel 8080

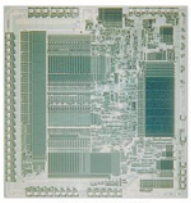

Digital CVAX

Az első CISC processzorok

Tovább bonyolódik a helyzet a második vizsgált csoport, az aritmetikai utasítások tagjainál. Számos aritmetikai műveletnek két argumentuma és egy eredménye van, ezek közül természetszerűleg egy, kettő vagy akár mind a három is lehet a memóriában. A három paraméter eltérő címzése következtében egyetlen aritmetikai utasítás lehetséges változatainak száma is megdöbbentő nagyságú lehet. Természetesen az aritmetikai utasításoknál is kellő önmérsékletet tanúsítanak a tervezők, és 10–15 változatnál több nagyon ritka egyetlen műveletből. Ráadásul ezek az utasítások a rengeteg címzésmód és az esetlegesen beágyazott memóriacímek miatt fölöttébb hosszúak lehetnek. A Vax kiváló példája volt ennek, hiszen akadt már szinte horrornak minősülő, 20 byte-ot meghaladó hosszúságú utasítása is.

A CISC processzorok szép számmal tartalmaznak különleges utasításokat is, melyek közvetlenül képesek valamelyik magas szintű nyelv eleminek tekintett adattípusával műveleteket végezni, erre kiváló példák az x86 és a Vax család tagjainak füzérekkel és binárisan kódolt decimális számokkal dolgozó utasításai.

A nagy számú és eltérő címzésmódú utasítás, valamint a magas szintű elemi típusok közvetlen kezelésének előnye, hogy a gépi kód sokkal közelebb áll a magas szintű nyelvekhez. Viszont az ilyen utasítások végrehajtása nagyon bonyolult, emiatt nagyon gyakran mikrokódban vagy mikroprogramozott formában kerülnek be egy-egy processzorba. Ennek hatására pedig a processzor működése bonyolultabbá válik. Ez hosszú ideig nem okozott problémát, de a processzorok órajelének növelése előtt mind komolyabb gátként tornyosult, sőt mind a mai napig megnehezíti azt.

Színre lép a RISC

A hetvenes évek végétől egyfelől az IBM kutatólaboratóriumában John Cocke és csapata, valamint a nyolcvanas évek elejétől ezzel párhuzamosan a Berkeley és a Stanford egy-egy kutatója is újabb lehetőségeken és megoldásokon kezdte törni a fejét. Mi lenne, ha erőteljesen leegyszerűsítenénk a processzor utasításkészletét? Ezzel bonyolultságot, vagyis tranzisztorokat spórolnánk meg, és remélhetőleg nagyon magas órajel, ezáltal nagyobb teljesítmény elérésére nyílna lehetőség. Olyan nagyra, hogy az bőven ellensúlyozná az elveszített bonyolult utasítások helyettesítéséből adódó veszteségeket. John Cocke csoportja elkészült egy erre a filozófiára alapozott processzorral, a 801-gyel, amelyről az IBM úgy határozott, hogy nem termékesíti, ezért a közvélemény és a tudományos élet csak sokkal később értesülhetett létezéséről és eltemetéséről. Annyira későn, hogy a két egyetem kutatói, David Patterson (Berkeley) és John Hennessey (Stanford) gyakorlatilag egy időben, egymástól függetlenül és noha később fejezték be munkájukat, mégis hamarabb publikálták eredményeiket, mint John Cocke.

Patterson akkoriban az AT&T laborjában dolgozó David Ditzellel közösen kutatott, és a kettőjük első eredményeit publikáló cikkben jelent meg először a RISC betűszó, amely egyébként Ditzel ötlete volt. A projekt, amelyen Patterson és Ditzel dolgozott, a Berkeley RISC nevet viselte, és ellentétben az addig ismert és Ditzel által csak „komplex utasításkészletű számítógépnek" nevezett rendszerekkel szemben „csökkentett utasításkészletű számítógép" (Reduced Instruction Set Computer) megalkotását tűzte ki céljául. Innen a ma is használt RISC betűszó. A Berkeley RISC koncepciói a nyolcvanas évek második felétől kezdve a Sun Microsystems Sparc processzorában komoly sikereket értek el, és ma is vezető pozícióban vannak. A Sparc megalkotásában mellesleg mind Patterson, mind Ditzel részt vett. A másik, John Hennessey által vezetett projekt hasonlóan szép karriert futott be. Miután Hennessey befejezte a Stanford MIPS fejlesztését, fantáziát látva a processzorban gyorsan megalapította saját cégét, a MIPS Technologiest, amely hamarosan a Silicon Graphics udvari processzor-szállítója lett. Később az SGI meg is vásárolta a MIPS-et, Hennessey pedig visszament tanítani és kutatni a Stanfordra. Napjainkban a MIPS család tagjait a legelterjedtebben alkalmazott beágyazott processzorok között tartják számon.

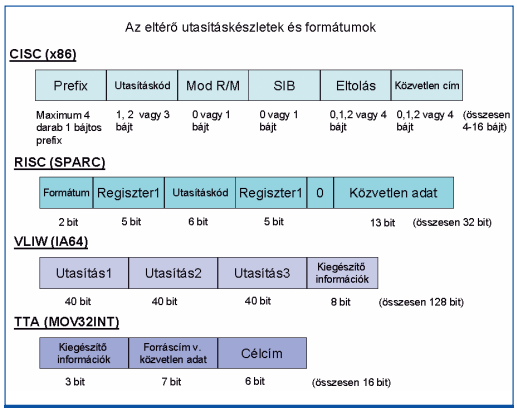

Utasításformátum-minták a különböző architektúrákon

Miben különböznek a RISC processzorok CISC társaiktól? Daniel Tabak, a RISC lapkák egyik elismert szakértője a kilencvenes évek elején egyszerű szabályhalmazt fogalmazott meg, amelynek alapján biztosan felismerhető egy RISC processzor.

- A RISC processzorok utasításainak száma alacsony, nem éri el 200-at.
- A RISC processzoroknak csak töltési (load) és mentési (store) memóriaműveletei vannak.
- A RISC processzorok sok, teljesen általános regiszterekkel dolgoznak – legalább 16, de inkább 32 regiszterrel.
- A RISC processzorok minden utasítása azonos – ma általában 32 bit – hosszúságú.
- A RISC processzorok nem támogatnak 2-3 címzésmódnál többet.
- A RISC processzorok minden utasítása azonos végrehajtási idővel jellemezhető.
- A RISC processzorokban mindent huzalozott logikával valósítanak meg és nem alkalmaznak mikrokódot.
- A RISC processzorok ugrási utasításait közvetlenül követő utasítások különleges szerepet kapnak (csak a teljesség igénye miatt: ez a delayed branch slot).

E szabályokat a nyolcvanas évek mindegyik RISC processzoránál betartották. Később a gyártástechnológia fejlődésével sok minden megváltozott. Ma szinte mindegyik, elméletileg RISC-nek

számító processzor (Alpha, PA-RISC, Power és PowerPC, Sparc és MIPS) több mint 200 utasítást használ és többségük több mint 2-3 címzésmódot támogat. A mikrokódolt megoldások is visszakerültek, és messze nem igaz az sem, hogy mindegyik utasítás végrehajtása azonos időbe telik. Ráadásul az elmúlt években számos CISC-gyártó – élén az Intellel és az AMD-vel – azt a trükköt választotta, hogy megtartotta a processzor CISC utasításkészletét, de minden utasítást RISC jellegű mikroműveletekké alakít át hardveresen, majd azokat hajtja végre. Ez az ötlet annyira megállja a helyét, hogy az IBM a Power4 – amúgy RISC – processzor esetében úgy döntött, bizonyos Power utasításokat még elemibb műveletekre bont szét processzorszinten.

Az elmúlt évek technikai fejlődése tehát erőteljesen elmosta a RISC és CISC processzorok közötti különbségeket a mikroarchitektúra szintjén. Azt is mondhatnánk, ma már mindegy, mennyire bő egy processzor utasításkészlete, belül mindegyik RISC elveken működik.

VLIW

A RISC processzorok elterjedése után hamarosan újabb architektúra is megkezdte szárnyainak bontogatását, szintén a RISC-filozófiát követve, de egy lépéssel tovább haladva. Az új architektúra a VLIW nevet kapta. Megalkotói erőteljesen keresték azokat a helyeket a processzorokban, ahol még tovább lehetne egyszerűsíteni az architektúrát.

Az első kézenfekvő ilyen hely a beérkező utasítások végrehajtásának ütemezésével foglalkozó logika volt. Ennek a bonyolult egységnek az a feladata, hogy a program végrehajtásának sorrendjében érkező utasítások közötti függőségeket felismerve próbáljon meg olyan ütemezési stratégiával előállni, melynek eredményeképp a legtöbb utasítást lehet párhuzamosan végrehajtani egy szuperskalár, vagyis egyszerre több utasítás végrehajtására is képes processzorban.

Ez a logika a modern soron kívüli végrehajtást (out-of-order) támogató processzorokban elképzelhetetlenül bonyolult, de a sorrendi végrehajtás (in-order) esetében sem egyszerű. A VLIW tervezőinek ötlete pontosan e bonyolult logika elhagyása volt. Persze attól függetlenül, hogy az ütemező logikát kihagyjuk, még szeretnénk több utasítást párhuzamosan végrehajtani, vagyis valakinek gondoskodnia kell a függőségek felderítéséről. A VLIW esetében ez az eszköz a magas szintű nyelv fordítóprogramja, a compiler. Ez olyan utasításcsomagokat állít össze, melyek több független és ezért párhuzamosan végrehajtható elemi műveletből állnak – ezeket röviden csomagoknak vagy molekuláknak is szokás nevezni.

Tehát egyetlen VLIW csomag valójában több független, elemi utasítást tartalmaz, ezeket atomoknak is szokás nevezni. A VLIW csomagok bitekben kifejezett hossza a több utasítás miatt eléggé nagy, de mindig azonos hosszúságú. Architektúrától és processzortól függően 128–1024 bit hosszú csomagokkal találkozhatunk. Pontosan innen származik a betűszó, a nagyon hosszú utasításszó (Very Long Instruction Word) kifejezés rövidítése. A VLIW processzorok programozása nagyon bonyolult, emiatt kevéssé terjedtek el, legismertebb képviselőik a DSP jellegű processzorok.

A VLIW processzorok egyik nagy hátránya, hogy amikor nincs elég párhuzamosan végrehajtható utasítás, akkor a csomag üresen maradt helyeit semmittevő utasításokkal kell feltölteni, ennek következtében nagyobb lesz a program kódjának összmérete. Erre megoldásként jelent meg az ugyancsak VLIW nevet viselő, de már a változó hosszúságú utasításszó nevet rejtő (Variable Length Instruction Word) technológia – ennek csomagjai csak annyi utasítást tartalmaznak, amennyit valóban párhuzamosan lehet végrehajtani. Ez az architektúra viszont felrúgja az azonos hosszúságú utasítások koncepcióját.

Mit hoz a jövő?

1999-ben az Intel új architektúrát jelentett be az Itanium processzorokkal egyetemben, az EPIC-et (Explicit Parallel Instruction Computing – explicit párhuzamos utasítású számítógép). Az architektúra kísértetiesen emlékeztet a VLIW-re, azzal a különbséggel, hogy a változó hosszúságot másképp kezeli. Az EPIC csomagjai azonos hosszúságúak, de a csomagokból pár bitet arra tartanak fenn, hogy egy mintában megadja, milyen típusú utasítások alkotják a csomagot és ezek közül melyeket lehet párhuzamosan végrehajtani. Az EPIC más újdonságokat is tartalmaz, közülük a predikátum logika minden utasításra való alkalmazása a legfontosabb. Ugyanakkor az EPIC a predikátum logika ellenére sem tekinthető önálló utasításkészlet-architektúrának, csupán nagyon fejlett és modern VLIW-oldalágnak.

A RISC processzorok utasításredukciós törekvéseit extrém magasságokba emelte egy másik, kevéssé ismert architektúra, a TTA. A TTA koncepció kimondja, hogy mindössze egyetlen utasításra van szükségünk, méghozzá egy adatmozgató utasításra, és minden művelet gyakorlatilag memóriába ágyazódik. Vagyis ha két számot össze szeretnék adni, akkor a két argumentumot két különleges memóriacímre mozgatom, majd egy harmadik, szintén speciális címről kiolvashatom az eredményt. A TTA tehát egy adatmozgatás kiváltotta műveletvégzésen alapuló rendszer, azaz átviteltriggerelt architektúra (Transfer Triggered Architecture). A TTA extremitása miatt gyakorlatilag csak kísérleti jelleggel létezik, de a technológia egyik megalkotója, Henk Corporaal mind a mai napig azon dolgozik, hogy kereskedelmi forgalomba kerülő implementációk is szülessenek.

Az alap utasításkészletek mellett egyre gyakoribb, hogy egy architektúrát kiegészítenek különleges utasításokkal. Ezek leggyakrabban multimédia jellegű utasítások – Intel MMX és SSE1/2, Sparc VIS, PowerPC AltiVec. Ez a már említett architekturális elmosódás miatt gyakorlatilag nem változtatja meg e processzorok besorolását.

Mennyi az annyi?

Végül a mikroprocesszorok utasításkészletéhez részlegesen kötődő bitszélességről ejtenék pár szót. Történelmi okokból kifolyólag, ha egy architektúra bitszélességéről van szó, akkor az az egész számos (integer) regiszterek bitszámát jelenti és semmi egyebet. Vagyis ha egy processzor 32 bites, akkor csak abban lehetünk biztosak, hogy az egész számos regiszterei, bármennyi is van, mind 32 bitesek.

Gyakran hallani olyan kijelentéseket, melyek a processzorok buszainak vagy más jellemzőinek alapján kategorizálnak egy architektúrát. Ez hibás megközelítés, mert az első processzorokban csak egész számos regiszterek voltak, minden más típusú művelethez koprocesszorokat alkalmaztak, mert nem lehetett elegendő tranzisztort integrálni egyetlen lapkára.

„Mintaprogramok” az eltérő architektúrákhoz

A *mem(x)* függvény a közvetlenül vagy regiszter által megcímzett *x* memória-elem tartalmát olvassa fel.

A TTA esetében az egyes műveleti egységek memóriába ágyazott különleges bemenetei (O1<műveleti egység név>, O2<műveleti egység név> stb.) és kimenetei (R<műveleti egység név>) kerültek jelölésre.

Mintaprogramok

```
CISC
add r1, [r2]+[r3*2]+20                  // r1 = r1 + mem(r2+r3*2+20)

RISC
shl r3, r3, 1                           // r3 = r3 << 1
add r2, r3, r2                          // r2 = r3 + r2
add r2, r2, 20                          // r2 = r2 +20
ld r3, [r2]                             // r3 = mem(r2)
add r1, r3, r1                          // r1= r1 + r3

VLIW
shl r3, r3, 1;; add r2, r2, 20;; noop   // r3 = r3 << 1 és r2 = r2 + 20
add r2, r3, r2;; noop;; noop            // r2 = r3 + r2
ld r3, [r2];; noop;; noop               // r3 = mem(r2)
add r1, r3, r1;; noop;; noop            // r1= r1 + r3

TTA
r3 -> O1shl; 1 -> O2shl; Rshl -> r3     // r3 << 1 -> r3
r2 -> O1add; r3 -> O2add; Radd -> r2    // r2 + r3 -> r2
r2 -> O1add; 20 -> O2add; Radd -> r2    // r2 + 20 -> r2
r2 -> Oload; Rload -> r3; --            // mem(r2) -> r3
r1 -> O1add; r3 -> O2add; Radd -> r1    // r1 + r3 -> r1
```

Melyiket szeressem?

Az új évben az új fogadalmak mellé sokaknak egy új számítógép is jól jönne. Bár a cégek többségénél a karácsonyi roham és kiárusítás miatt januárban kevesebb az áru, emiatt magasabbak az árak, de megjelenésünk idejére remélhetően már helyrezökkent a piac.

Győri Ferenc

Olvasónk az említett új év – új gép mozgalom pionírjaként már november végén úgy határozott, lecseréli addigi megbízható, ám kissé már erőtlen 233 MHz-es pentiumos gépét. A váltásban a DTK Computer Hungary szakemberei segítettek.
A feltételek egyszerűnek indultak, mert olvasónknak általános célú gépre van szüksége, ám a részletes lista kicsivel hosszabb és bonyolultabb volt, mint vártuk – így sok kérdést meg is válaszolt helyettünk.

Az MSI egyik legújabb Socket A-s lapja nagyon jó alapnak tűnt az eljövendő géphez – az igényelt Athlon processzorhoz készített KT400 lapkakészlettel. Bár a Via ezen szériájával adódtak gondok, a KT4-Ultra ezeket szerencsére nem örökölte. Új darab, így minden földi jót tartalmaz, amire csak embernek szüksége lehet: 8x AGP sín, UDMA-133-as csatoló, hatcsatornás hangvezérlő, USB 2.0, 400 MHz-es memóriák kezelése. Utóbbi szintén elvárás volt, így a memóriahelyre

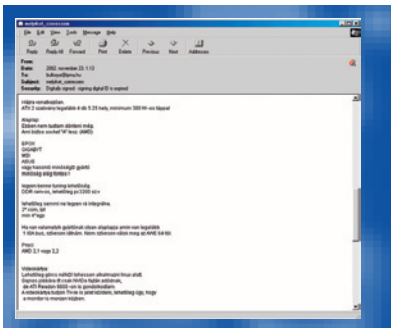

A részletes kívánságlista előnye: szinte csak láttamozni kell

be is masírozott 256 Mbyte PC3200-as DDR RAM – bár én kardoskodtam volna kicsit az 512 Mbyte mellett, végül tartottuk magunkat az igényhez.
Az említett Athlon egy XP 2200+, amiből, úgy tűnik, olvasónk előre gondolkodott, és egy darabig ezt a konfigurációt sem óhajtja lecserélni. Mivel megkaptuk a használandó programok listáját is, a multimédiás igényre tekintettel halk processzorhűtőt kerestünk – és ismét a Titan D5TB sorozatnál lyukadtunk ki.

Videokártyának ugyan felvetődött az Ati Radeon 9000, de a gép összteljesítményét figyelembe véve sokkal méltóbb választás volt a GeForce4 Ti4200 lapkára épülő Xelo

info

- Abit Geforce4 MX-8X: www.abit.com.tw/abitweb/webjsp/english/pt_main_back.jsp?pPRODUCT_TYPE=Video+Card&pMODEL_NAME=Siluro+GF4+MX-8X+%2F+MX-8X+LP
- AMD Athlon XP 2200+: http://athlonxp.amd.com/
- Codegen 6016: www.codegengroup.com/proddetail.asp?id=118
- DTK CAS-74BU3007P: www.dtkcomputer.hu/reszletes.php?id=121
- DTK KB2000-H: www.dtkcomputer.hu/reszletes.php?id=17
- DTK MUS-LS: www.dtkcomputer.hu/reszletes.php?id=29
- DTK SPK-3D168D: www.dtkcomputer.hu/termek.php?a=csl&id=12
- Genius G-06: www.geniusnet.com.tw/product/speaker/sp-g06.htm
- Genius KB-10X: www.geniusnet.com.tw/product/keyboard/kb-10x.htm
- Gigabyte GA-8SG667: http://tw.giga-byte.com/products/8sg667.htm
- Intel Celeron 1.7: www.intel.com/home/desktop/celeron/index.htm?iid=ipp_dlc_proc+desk_celeron&
- Miro/Pinnacle Studio PCTV PRO: www.pinnaclesys.com/ProductPage.asp?Product_ID=103&Langue_ID=2
- MSI KT4-Ultra: www.msi.com.tw/program/products/mainboard/mbd/pro_mbd_detail.php?UID=356&MODEL=MS-6590
- Pioneer DVD-117: www.pioneerelectronics.com/Pioneer/CDA/Industrial/IndustrialProductDetails/0,1444,92086,00.html
- Samsung 753S: http://195.70.36.158/termekek/irodai_munka/monitor/termek_sym_753s.html
- Seagate Barracuda ST340016A: www.seagate.com/cda/products/discsales/marketing/detail/0,1081,384,00.html
- Seagate Barracuda ST380021A: www.seagate.com/cda/products/discsales/marketing/detail/0,1081,381,00.html
- SMC EZCard: www.smc.com/index.cfm?action=products_show_product&productcode=SMC1255TX
- Sound Blaster 5.1: www.soundblaster.com/products/de5.1/
- Spire EasyStream: www.spire-coolers.com/asp/fcc.asp?ProdID=4
- Target WOP-35PS: www.targetweb.nl/txt/tx60317.htm
- Titan D5TB: www.titan-cd.com/d5t(cu35).htm
- Toshiba SD-M1612: www.toshiba.com/taissdd/products/features/SDM1612-Over.shtml
- Xelo GeForce 4 Ti4200: www.xelo.net/grafik.php

Megjegyzés: a termékek webhelyének teljes címét az egyszerűbb kezelhetőség céljából XLS és TXT formátumú file-ban CD-mellékletünkön tesszük közzé a \CIKKEK\KONFIG könyvtárban.

Konfigurációajánlónkban mind az egyes termékeknél, mind a végső árcédulákon a bruttó kiskereskedelmi, illetve nagykereskedők esetében az ajánlott bruttó kiskereskedelmi árat közöljük. A felsorolt árak a piac december végi állapotát tükrözik.

●

Továbbra is várjuk kéréseiket számítógép-konfigurációkhoz a bullseye@ipma.hu címen – feladatkör, monitorméret és keretösszeg megjelölésével.

Bevásárlólista

- DTK CAS-74BU3007P – ATX-es miditorony 300 W-os tápegységgel, négy 5,25 colos, két 3,5 colos meghajtóhely, két merevlemezhely, elülső USB-kivezetés, csavar nélküli meghajtórögzítés (16 095 Ft)
- MSI KT4-Ultra alaplap – ATX formátum, Socket A foglalat, Via KT400 lapkakészlet, 333 MHz-es FSB, 1 AGP 8x, 6 PCI csatoló, 3 DDR memóriahely (maximum 3 Gbyte PC2700-as vagy 2 Gbyte PC3200-as memória), UDMA-133 támogatás, C-Media 8738MX hatcsatornás hangvezérlő optikai kivezetéssel, hat USB 2.0-s port (2 elülső) (29 813 Ft)
- AMD Athlon XP 2200+ – 1,8 GHz-es alapórajel, 266 MHz-es rendszerbusz, 128 Kbyte első- és 256 Kbyte másodszintű gyorsítótár, 3D Now! Pro (43 225 Ft)
- Titan D5TB CPU-hűtő – Athlon XP 2800+ PR-ig, maximum 1,92 W teljesítményfelvétel, névleges fordulatszáma 3000/perc, maximum 29 dBA zajszint (3558 Ft)
- 256 Mbyte memória – 256 Mbyte-os, PC3200-as DDR RAM modul, Samsung (23 320 Ft)
- Xelo GeForce4 Ti4200 – Nvidia GeForce4 Ti4200 GPU, 250 MHz-es magórajel, 128 Mbyte DDR memória 444 MHz-es órajelen, tévé- és DVI-kimenet, DirectX 8-támogatás (40 713 Ft)
- Miro/Pinnacle System PCTV Pro – tévé- és rádiótuner, sztereó audio-, kompozit- és hangbemenet, MPEG-1 és -2, DV-kódolás, felvétel lehetősége maximum 720x576 képpontig, time shifting, kódoló- és szerkesztőprogrammal, távirányítóval (24 512 Ft)
- Sound Blaster Live! 5.1 – OEM, PCI csatoló, 16 bit, 48 kHz, EMU10K1 DSP, full duplex, analóg 5.1-es hangfalrendszer támogatása (9018 Ft)
- Seagate Barracuda ST380021A – Barracuda IV sorozat, 80 Gbyte névleges kapacitás, 2 Mbyte-s cache, fordulatszám 7200/perc, UDMA-100-as csatoló, átlagos keresési idő 9,5 ms (29 709 Ft)
- Pioneer DVD-117 – 16-szoros sebességű DVD- és 48-szoros CD-lejátszás, 256 Kbyte adatpuffer, tálcás kivitel, UDMA-66 csatoló, átlagos keresési idő 85 ms (13 635 Ft)
- Sony floppymeghajtó – 1,44 Mbyte-os (2509 Ft)
- DTK KB2000-H – 105+4 gombos magyar billentyűzet netes gyorsgombokkal, PS/2-es csatoló (1780 Ft)
- DTK MUS-LS – OEM Logitech egér görgővel, PS/2-es (1610 Ft)
- DTK SPK-3D168D – 2.1-es hangrendszer, fa mélysugárzó, 2x3 W + 10 W teljesítmény (8949 Ft)

bruttó 248 446 Ft

kártya. Ennek valamelyest kiegészítése a tévétuner/videodigitalizáló kártya – és ezen a téren határozottan felszólítottak minket a százezres példányok mellőzésére, meg is tettük –, erre egy barátságos árú, ám így is nagy tudású modellt választottunk a Pinnacle kínálatából. A Miro/Pinnacle System PCTV Pro tud SVCD formában dolgozni, sőt DVD-s felbontásban is megfelelő CPU támogatásával – és a gépbe választott XP 2200+ bizony olyan.

Az adathordozó egységek kezdőpéldánya nem hoz nagy meglepetést, a Seagate Barracuda IV sorozatának 80 gigás tagja (persze tévéműsorok rögzítésekor pillanatok alatt betelik majd egy-két ilyesféle lemez). A folytatás azonban furcsa módon nem CD-újraíró – az ugyanis olvasónknak már van –, hanem „csupán" egy DVD-olvasó, esetünkben a Pioneer új sorozatából, szinte változatlan alapadatokkal. A régi jó ISA Sound Blaster AWE 64 hangkártyát nem tudtuk átmenteni, így az illő búcsúszertartás után egy Live! veszi át munkáját.

Külső elemekben a segítő cég egységes imázsa érvényesült, a leírt paraméterek alapján találtunk egy DTK házat, hozzá DTK egeret, DTK billentyűzetet és persze DTK hangszórókat. A levél minden részletessége ellenére nem tartalmazott monitorra még utalást sem, így azt – bár akad ebből is DTK bőven – kihagytuk.

Takarékoskodj okosan!

Nagy divat lett a Socket 478-as Celeron-generáció. Az elmúlt hónapokban rengeteg nagykereskedés és bevásárlóközpont kínált ilyet vevőinek, sőt a mi géptesztünk hét résztvevőjéből négy épült Pentium 4 Celeronra.

Egy nagyon fontos szempontból azonban eltérnek a nálunk járt összeállítások a hirdetésekben látott konfigurációk többségétől. Mi munkagépversenyre hívtuk őket. Sajnos azonban sok helyen játékra hirdetik az efféle összeállítást, és sokan hisznek is a hirdetéseknek, hiszen a Pentium 4 jó, valamint olcsó, és a Celeron még olcsóbb, hát akkor mi mást lehetne venni? Az Athlon XP valahogy ilyenkor ritkán kerül a képbe – a Pentium a vezérszó, merthogy azt mondták, az a legjobb. No ekkor kellene azt mondani az elárusítónak, hogy tessék átgondolni, mert az Athlon XP szoros versenyben van teljesítményben a Pentium 4-gyel, árban meg a Celeronnal, hiszen utóbbi a Pentium 4 lebutított változata – igaz, az XP többet fogyaszt, és jobban kell hűteni, mint az Intel termékeit. Sajnos ez legtöbbször elmarad (sőt, hallani néhány rusnya esetről, amitől még az utcai térítők is elsápadnának), így a papa büszkén hazaviszi a „P4" gépet, odaadja a gyerkőcnek, hadd játsszon – aztán kezdődnek a gondok.

Mert a büdös kölke nem lesz elégedett a géppel, hiszen az osztálytársainak is „majdnem" ilyen van, mégis jobban néz ki, és gyorsabban fut rajta a legújabb mészárszékprogram. (Ilyen szempontból az egész problémakör csupán egy humanitárius/szocializációs kérdés dicsérendő megoldása, hiszen pasziánszban nincs láncfűrész...) Minősített esetben nemcsak az erőművet igénylő 3D-s csodákkal akad gond, hanem rendszeres a kék halál, az alkalmazások kilépkednek magukból, miután hibát okoztak működésükkel magukban – szóval a gép szinte használhatatlan. Ez persze csupán a meghirdetett gépek néhány százalékára igaz, de azt, aki találkozott ezzel a hibajelenséggel, ez aligha vigasztalja. Ilyenkor lehet moralizálni, szidni a marketinget, a fogyasztóvédelmet, valamelyik kormányt, és járni a szervizbe rendületlenül.

Én inkább a megelőzést ajánlanám, ezért is készült az alábbi konfiguráció, ha valaki – az Athlon XP-vel szembeni súlyos előítéletei vagy bármi más okból – mindenáron Celeron 1,7-et akar, ám jó minőségben, legyen miből kiindulnia.

Celeron inside!

- Codegen 6016 ház – ATX-es, 300 W-os tápegység, négy 5,25 colos, egy 3,5 colos meghajtóhely, két merevlemezhely, négy színben (8260 Ft, Szerviz-Trade)
- Gigabyte GA-8SG667 alaplap – Intel Pentium 4-hez, Socket 478-as, Sis 648 lapkakészlet, 533 MHz-es FSB, 1 AGP 8x, 5 PCI csatoló, 3 DDR memóriafoglalat (maximum 3 Gbyte PC2700-as vagy 2 Gbyte PC3200-as memória), ATA-133-as csatoló, Realtek AlC650 hatcsatornás hangvezérlő optikai kimenettel, hat USB 2.0-s port (26 281 Ft, Mikland)
- Intel Pentium 4 Celeron 1.7 – 1700 MHz, Socket 478-as foglalat, 128 Kbyte belső másodszintű cache, 400 MHz-es rendszerbusz, SSE2 utasításkészlet (15 800 Ft, Vision Computer)
- Spire EasyStream CPU-hűtő – Socket 478-as, 3,06 GHz-es Pentium 4-ig, 3700 fordulat/perc névleges fordulatszám, maximális zajszint 29,7 dBA (2950 Ft, Alien Computers)
- 256 Mbyte memória – 256 Mbyte-os, PC2700-as DDR RAM modul, Samsung (19 850 Ft, Magicomp)
- Abit GeForce4 MX-8X – Nvidia GeForce4 MX-440 GPU, AGP 8x, 270 MHz-es magórajel, 350 MHz-es memória-órajel, 64 Mbyte DDR memória, tévékimenet, DVI-kimenet (20 437 Ft, HC Computer)
- SMC EZCard – 10/100 Mbit/s-os hálózati kártya, 32 bites PCI csatoló, hálózati kezelőprogram (4000 Ft, Rufusz Computer)
- Seagate Barracuda ST340016A – Barracuda IV sorozat, 40 Gbyte névleges kapacitás, 2 Mbyte-os cache, fordulatszáma 7200/perc, UDMA-100-as csatoló, átlagos keresési idő 9,5 ms (22 990 Ft, Bluefish)
- Toshiba SD-M1612 – 16-szoros sebességű DVD-, 48-szoros CD-olvasás, ATA-100-as csatoló, átlagos keresési idő 85 ms (12 250 Ft, Lord Computer)
- Sony floppymeghajtó – 1,44 Mbyte-os (2990 Ft, Bluefish)
- Genius KB-10X – 107-112 gombos magyar kiosztású billentyűzet csuklótámasszal, PS/2-es (2125 Ft, Demo Stúdió)
- Target WOP-35PS – optikai egér, két görgő, 5 gomb (2 programozható), PS/2-es (4375 Ft, Demo Stúdió)
- Genius G-06 – sztereó hangszórópár, 120 W P.M.P.O., 2x3 W teljesítmény, átviteli frekvencia 60 Hz–20 kHz (3625 Ft, Demo Stúdió)
- Samsung 753S – 17 colos képátmérő, 16 colos látható képátló, lyukmaszkos képcső, képponttávolság 0,27 mm, vízszintes frissítés 30-70 kHz, függőleges frissítés 50–160 Hz, legnagyobb felbontás 1280x1024/66 Hz, ajánlott felbontás 1024x768/88 Hz, 3 év garancia (42 680 Ft, Vision Computer)

bruttó 188 613 Ft

A lehető legolcsóbb, ám még megbízható alaplapok keresése helyett egy valamivel drágábbat, ám modernebbet választottam. Az árkülönbség ugyan sokat számít ebben a kategóriában, de így a lap bővíthető még egy-két lépésben – ha például 6 hónap múlva kerül bele egy gyorsabb, és akkor már olcsóbb Pentium 4, akkor megérti a tulajdonosa, mi a különbség. (Aki még csak nem is sejti, hogy milyen processzor került a lapba... annak van eladó gépem, nagyon jó, igazi Pentium dohog benne!) A hűtésért a Spire egyik halkabb példánya a felelős, ami szintén jól jöhet még a későbbiekben.

A memóriával spóroltunk is, meg nem is. Igaz, csak 256 Mbyte került a virtuális foglalatba, de 333 MHz-es – e „pazarlás" fő oka, hogy a 2100-as modulok eltűnőben vannak, ami áremelkedéssel is jár. Videokártya terén sajnos le kellett mondani a GeForce4 Ti családról, így maradt az MX-440 készletű kártyák hada. Az Abit modelljére főként ára és megbízhatósága miatt esett a választásunk, ami mellesleg a vadonatúj 8x AGP változat – ez akár 3–5% sebességnövekedést is okozhat a játékokban. Mivel az egész történet a játékalkalmasság körül bonyolódik, ideje tisztázni, ez nem lesz csúcsgép. Nem fog rajta 1024x768-ban teljes részletességgel menni a Doom III (az talán még az előző összeállításon sem), ahogy a legtöbb friss, divatos játék sem futtatható rajta ilyen nagy felbontásban. Ellenben némi kompromisszummal, a felbontás csökkentésével és egy-két extra szépítő funkció kikapcsolásával a játékok döntő többsége élvezhető lesz. Legalább kiderül, melyik programot adja el csak a csillogás, és melyiket a játékélmény.

Ezek voltak a főbb alapok. Az adattároló véletlenül ismét Barracuda IV, hiszen a percenként 5400 és 7200 fordulatra képes modellek között alig van már árkülönbség. A mérete ugyan visszafogott, de kezdetnek bőven elég. A szokásos 52-szeres sebességű CD-meghajtók helyett a Toshiba remek DVD-olvasóját választottuk, így már mozizni is lehet. A CD-írót egyelőre mellőztük, mivel spóroltunk, és különben is még bűnre csábítana ártatlanokat – de egy hálókártyát belepréseltünk a majdani szélessávú netnek.

A továbbiak a rutin részei. Megbízható ház, viszonylag megbízható táppal, kényelmes egér és billentyűzet, valamint egy hangszórópár, amiből többek állítása szerint jön hang kifelé. Egyszerűek, de megbízhatóak, és az áruk is kedvező. A monitort is ennek jegyében választottam, már 17 colos, azaz mozizáshoz is kellemes, a képe elég jó, a frissítése is tisztességes, mégsem drága.

Hát ennyi egy jó kiállású, megbízható Celeronra épített összeállítás. Igaz, még monitor nélkül is drágább, mint „ákcijós" társai monitorral, de bővíthető, kiegyensúlyozott, játékra is alkalmas alapszinten, és minőségi minden egyes darabja.

Forgalmazók adatai

- Alien Computers ✆ 413-0450, www.aliencomputers.hu
- Bluefish Computers ✆ 214-4587, www.bluefish.hu
- Demo Stúdió ✆ 329-2367, www.demostudio.hu
- DTK Computer Hungary ✆ 412-3400, www.dtkcomputer.hu
- HC Computer ✆ 387-2777, www.hccomputer.hu
- Lord Computer ✆ 469-6000, www.lord.hu
- Magicomp ✆ 215-3695, www.magicomp.hu
- Mikland ✆ 488-7690, www.mikland.hu
- Rufusz Computer ✆ 203-0382, www.rufusz.hu
- Szerviz-Trade ✆ 363-4667, www.szerviztrade.hu
- Vision Computer ✆ 214-7875, www.visioncomputer.hu

Sponga Tamás

Álarcgyűjtemény

Stardock Corporation

A Stardock hajdanán az OS/2-es fronton vált ismertté az Object Desktoppal, amely a grafikus kezelőfelület (GUI) átalakítását és ahhoz új képességek hozzáadását tette lehetővé. A Windowsok rohamos terjedésével elkészítették terméküket a Microsoft platformjára is. Ma már az eredeti Object Desktop filozófiájából kiindulva több alkalmazást kínálnak, melyek egy része 2003 első felében teljes verziószámot ugrik. A WindowBlindsszal a Windows GUI-ja alakítható, csinosítható – nagyon sok kategóriából választható, még több skinnel, Windows 98-tól egészen XP-ig használható. A programnak több mint egy évvel ezelőtt jelent meg a 3.0-s verziója, ma a 3.5-ös van forgalomban. 2003 első negyedévében várható a 4-es, amiben az új Smart Painting technológia felel majd a gyorsabb működésért.

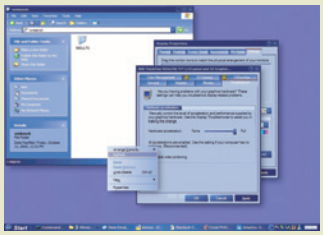

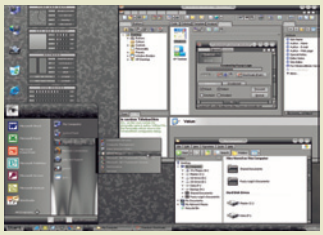

WindowBlind: több száz skin közül válogathatunk

Szintén az Object Desktopból származtatható a DesktopX, ami Microsoft-fejlesztéseket is integrál a munkaasztal átalakításába, például ActiveX és más COM (Component Object Model) technológiákat. A DesktopX a COM-on kicsit túl is lép, és olyan technológiákat próbál a Windows munkaasztalba passzírozni, amiket az IBM még a kilencvenes évek első felében kezdeményezett (például OpenDoc), de aztán nem folytatta a fejlesztését. A DesktopX 2-nek már megjelent az alpha1 változata, a végleges verzió pedig 2003 első negyedévében várható.

- www.windowblinds.net/wb4/
- www.stardock.com/products/desktopx/dx2/

Öreg, ványadt, de még tejel

Device Logics, Canopy Group

Fentieket Bryan Sparks, a Device Logics vezérigazgatója jelentette ki a DR-DOS-ról. E hányatott életű DOS története 1973-ig nyúlik vissza, amikor Gary Kildall elkészítette a CP/M operációs rendszert. Ennek továbbfejlesztett változatát a Digital Research CP/M-86 néven forgalmazta, majd 1986-ban alakította ki belőle a DR-DOS-t, ami a későbbiekben megfordult a Novellnél, a Calderánál és a Lineónál is.

A Device Logics vezérigazgatójának kijelentése mutatja: még mindig látnak fantáziát az operációs rendszerben, ezért 2003 tavaszán szeretnék megjelentetni annak 8.0-s verzióját. A DR-DOS még mindig kedvelt a beágyazott rendszerekben (ROM-ba égetve is), és Linux dosemuhoz is használják image-nek.

- www.drdos.com
- www.drdos.net

Nem eszik olyan forrón...

IBM

A nyolcvanas években az IBM és a Microsoft közösen fogott bele egy új operációs rendszer kifejlesztésébe, ami kihasználja a 386-os processzor védett módját. Mivel a két cég vezetésének véleménye nem egyezett meg mindenben, külön-külön folytatták a munkát. Az eredmények: az 1987-ben megjelent IBM OS/2 1.0 és a Microsoft Windows 1.0. Míg utóbbi csupán héj volt a DOS-on, addig az OS/2 önálló operációs rendszer a DOS helyett. A történet folytatását mindenki ismeri: a Windows következő verziói ellepték a világot, az OS/2 pedig beszorult a közvetlenül nem látható helyekre: bankautomatákba, banki hálózatok és nagyvállalatok gépeire stb.

Az IBM a közelmúltban kiadott egy Software Withdrawal című listát azokról az OS/2-változatokról, melyek árusítását 2003. március 12-én befejezi, támogatásukat pedig még 2004. december 31-ig vállalja. A lista hatalmas felhördülést okozott, mind a magán-, mind a nagyvállalati felhasználók (például a Deutsche Bank) tiltakoztak, így a Nagy Kék gyorsan kiadott egy újabb nyilatkozatot, miszerint szó sincs az OS/2-es vonal megszüntetéséről, csupán ezentúl nem dobozos formában, hanem online lesz elérhető az operációs rendszer, valamint a hozzá tartozó frissítések és dokumentációk.

Az OS/2 többszöri elhalálozás után is köszöni, de jól érzi magát!

- www.ibmlink.ibm.com/usalets&parms=H_902-274
- www-3.ibm.com/software/os/warp/

Nyílt tárolótartály

IBM

Az IBM különböző operációs rendszerek közös adattárolásához fejlesztette ki a Storage Tank technológiát, amivel jelentős költségmegtakarítás érhető el, miközben egyszerűbbé válik az adatok tárolása.

A Nagy Kék szerint a Storage Tank egy segédprogram segítségével használható, ami megadja az engedélyt a különböző operációs rendszereknek az adatokhoz való hozzáféréshez. A program Linuxon fut majd, mivel az IBM szerint csak ez a platform tud minden más operációs rendszerrel együttműködni. Már folyik a nyílt forrású segédprogram fejlesztése, végleges változata 2003-ban jelenik meg. Az IBM a Storage Tank adataihoz való hozzáféréshez használt kommunikációs protokollt nyilvánossá tette, ezzel elvileg bármilyen operációs rendszer hozzáférhet majd az ott tárolt adatokhoz, ha megírják hozzá a megfelelő kliensprogramot.

- www.almaden.ibm.com/StorageSystems/file_systems/storage_tank/

PowerPC-s tobzódás

Mac-on-Linux

A Linuxok x86-os processzoron futó változatai sokkal elterjedtebbek, mint a PowerPC-re írtak, pedig erre a platformra jelenleg csak két számottevő operációs rendszer létezik, a MacOS és a Linux. A várva várt AmigaOS 4 ugyanis csak nem akar elkészülni, pedig már többször is bejelentették megjelenését, a legutóbbi ígéret 2002 novemberére szólt.

A PPC-s alaplapokat fejlesztő cégek közül az Eyetech, a Mai Logic és a Pegasos forgalma kissé megnövekedhet, ugyanis az általuk készített Mac-on-Linux (MOL) virtuális gép segítségével a MacOS X futtatható PPC-s Linuxon. A GNU GPL alá tartozó program legfrissebb verziója már nemcsak a Classic MacOS-t képes futtatni, hanem a MacOS X 10.1 és 10.2-t is. A PPC-s környezet miatt a Mac-on-Linuxnak nem kell a processzoremulációval foglalkoznia, így az alatta futó almás operációs rendszer alig lassabb, mint a natív változat. Mostani verziójában van hang- és hálózattámogatás, SCSI, IDE és Ethernet felületű eszközöket tud kezelni, és teljes képernyős videó nézhető alatta. Fejlesztői a következő nagyobb kiadást 2003. első negyedévére ígérik, amiben főként a MacOS X támogatást finomítják tovább.

- www.maconlinux.org/
- www.penguinppc.org
- www.thendic-france.com
- www.mai.com/products/Mainboard.htm
- www.eyetech.co.uk/amigaone/

Újabb frissítés

Microsoft

A Microsoft Windows termékcsaládban a 95, 98, 98SE, NT 3.5 és NT 4 rendszerekhez már nem jelennek meg Service Packek, ám a Windows 2000-hez már a negyedik frissítőcsomagot készítik. Az SP4 az előző frissítőcsomag kiadása óta felmerült kompatibilitási, biztonsági problémákra összpontosít, de apróbb hibajavítások is beleférnek a 133 Mbyte-os csomagba. A jelenleg bétaállapotú Windows 2000 SP4 végleges változata az első negyedévben várható.

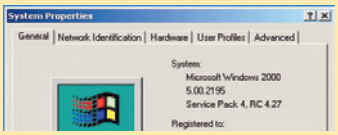

Windows 2000 – még támogatják

- http://winbbs.intizen.com/

A Java még hátravan...

Sun, Microsoft

Évek óta húzódik a Sun és a Microsoft között az a vita, miszerint legyen-e Java Virtuális Gép – és ha igen, milyen – a Windows rendszerekhez. Az utóbbi időkben a redmondi cég egy régi, mára elavult JVM-et csomagol a Windowsokhoz. Ez persze újabb vitát eredményezett a két cég között. A december közepén megtartott bírói meghallgatáson a Sun kifogásolta az ódon JVM-et, ami a céget előnytelen piaci helyzetbe hozza a Microsofttal szemben. A szövetségi bíró igazat adott a Sunnak, és kötelezte a Microsoftot arra, hogy a jövőben mindig a legfrissebb Java Virtuális Gépet adja a Windowsai mellé.

- www.sun.com
- www.microsoft.com

A kivezető út?

YellowTab, OpenBeOS.org, BlueEyedOS

Komolyabb ismertségre a 4-es verziója tett szert, a 4.5-öst már kisebb hírverés kísérte, az 5-ösről ódákat zengtek, a 6-os fejlesztése pedig pénzügyi gondok miatt leállt. Igen, a BeOS-ről van szó, ami azóta szép lassan elveszíti felhasználóit.

Amióta a Palm felvásárolta a Be céget, a hivatalos BeOS-vonal leállt, szinte semmit nem lehet tudni a volt fejlesztőkről. Szerencsére akadnak biztató jelek, és ha ezek közül csak egy is valóra válik, nem kell elveszettnek tekinteni egy nagyon jó alapokra épített, kiforrott operációs rendszert. Az egyik ilyen a BeOS 5 PE alapjaira épülő vonal folytatása: BeOS 5.04, BeOS Max Edition, BeOS MiniMax Edition. Ezek mindegyike kis csinosítás mellett frissített eszközmeghajtókat, hibajavításokat és néhány alkalmazás hozzáadását jelentette eddig.

Hasonló elvet követ, de mélyebben a rendszerbe nyúl a YellowTab, a BeOS NG (New Generation) fejlesztése során azonban nem tudott megegyezni a Palmmal bizonyos kódrészletek birtoklását illetően, így a munka abbamaradt... Illetve folytatódott, csak Zeta néven. Ebben teljesen újraírták a telepítőt, emellett friss eszközmeghajtókat és új alkalmazásokat készítettek hozzá, melyek jó részét az új telepítőből lehet kiválasztani. Jelenleg a Zeta béta 3 állapotú, de Home Edition változata hamarosan megvásárolható lesz 39 USD-ért. A Developer Edition ára 59, a Deluxe Editioné pedig 79 USD lesz.

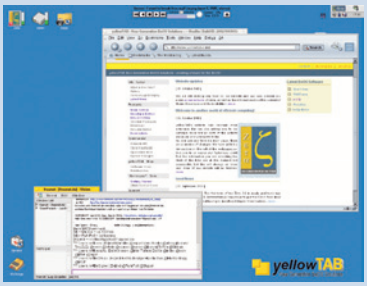

BeOS Zeta – a BeOS-vonal legígéretesebb tagja

Nehezebb utat választott az OpenBeOS.org projekt, melynek célja a BeOS nyílt forrású változatának elkészítése.

Egy másik BeOS-klón a BlueEyedOS, aminek az app_server része már fut, de komplett operációs rendszer leghamarabb 3-4 éven belül várható – hacsak nem vesztik el türelmüket a fejlesztői.

- www.yellowtab.com
- www.openbeos.org
- www.blueeyedos.com/

Öreg OS nem vén OS

Apple Computer

Mint köztudott, az Apple MacOS X operációs rendszere a BSD 4.4-alapú Darwinra épül. A váltáskor a cég folyamatosan azt hangoztatta, hogy a professzionális felhasználásokhoz az új OS-t ajánlja – amihez már meg is kezdték az ütős alkalmazások átírását. A felhasználók azonban csak nem akartak olyan ütemben megválni a klasszikus MacOS-től, ahogy azt az Applenél kigondolták. A régi gépek használói még sokan vannak, és ragaszkodnak jól bevált operációs rendszerükhöz. Ezt az Apple is belátta, így a 2003-ban megjelenő 1,25 GHz-es kétprocesszoros gépen Power MacOS 9 fut majd. A cég az oktatásban is tovább támogatja a régi 9-es sorozatot, sőt felhasználóinak nyomására egyelőre meghagyja a kettős bootolás lehetőségét is.

- www.apple.com/macosx

Symantec

Norton AntiVirus 2003 magyarul

Megjelent a Symantec Norton AntiVirus 2003 magyar nyelvű változata. Az otthoni felhasználóknak készített vírusellenes termék újdonságai közé tartozik az azonnali üzenetek védelme és az új internetes férgek felismerése, valamint a férgek és a trójaik önműködő eltávolítása. Az azonnali üzenetek átvizsgálási képessége a Yahoo Instant Messengerre, az AOL Instant Messengerre, az MSN Messengerre és a Windows Messengerre terjed ki.

A Norton AntiVirus 2003 heurisztikus Worm Blocking eljárása felderíti a Nimda-, valamint Badtrans-szerű férgeket, és megakadályozza elterjedésüket a kimenő levelekkel. A gyorsan terjedő, scriptekre épülő vírusok felderítését pedig a Script Blocking eljárás szolgálja. A naprakész vírusazonosítókat a Symantec LiveUpdate szolgáltatása biztosítja, amely a frissítések gyorsabb célba juttatása érdekében csökkentett méretű vírusazonosítókat használ. A Norton AntiVirus 2003-mal egyéves vírusazonosító-előfizetés jár, amely folyamatos és megelőző védelmet nyújt az új és ismeretlen netes fenyegetések ellen.

➪ Norton SystemWorks 2003: A karbantartó – PC Magazin, 2002/3/91

Corel

Grafikus programcsomag magyar kezelőfelülettel is

A Corel magyarországi képviseletét ellátó Codra Kft. bejelentette az új CorelDraw Graphics Suite 11 Domino csomagot, amely a CorelDraw Graphics Suite 11 PC /Mac teljes változata mellett windowsos magyar kezelőfelületet és a nyomdai minőségű Profonts Library 2000 LE betűkészletet is tartalmazza.

A felhasználó telepítéskor eldöntheti, hogy szeretné-e telepíteni a magyar kezelőfelületet, vagy inkább az eredeti angol mellett marad – a hazai fejlesztésű kiegészítés a CorelDraw minden menüjét és ablakát magyar nyelven jeleníti meg.

CorelDraw Graphics Suite 11: Domino csomagban windowsos, választható magyar kezelőfelülettel

➪ Codra Kft.
✆ 481-2160
➪ www.codra.hu
➪ www.corel.com

A web- és e-mail forgalom vírusvédelme

A Symantec bejelentette AntiVirus for Microsoft Internet Security and Acceleration (ISA) Server nevű termékét, amely méretezhető vírusfelismerést és helyreállítást biztosít az ISA szervereken zajló HTTP, FTP és SMTP forgalom védelmére a rosszindulatú kódokkal szemben. (Az ISA Server bővíthető tűzfal és átmeneti webtár kiszolgáló, amelyet a szabályzatalapú védelem céljaira a Microsoft a Windows 2000-be integrált.)

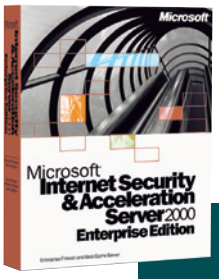

Az ISA kezelőkonzollal integrált Symantec AntiVirus for ISA Server lehetőséget nyújt a rendszergazdáknak, hogy az összes lényeges file-formátumban (beleértve a tömörített formátumokat is) előforduló veszélyek ellen könnyen konfigurálhassanak riasztást és védelmet. A kifejezetten az ISA Serveren keresztül zajló HTTP, FTP és SMTP forgalom védelmére alkotott megoldás a Symantec sebességre optimalizált, ugyanakkor a meglevő hálózati infrastruktúrával szemben minimális erőforrásigénnyel fellépő eljárásait használja. A folyamatos védelem, valamint a rendszer kezelési terheinek csökkentése érdekében ezek az eljárások a vírusazonosítók és víruselhárító motorok önműködő frissítését, valamint a korábban ismeretlen veszélyek elleni védelmet is biztosítják.

A Symantec AntiVirus szoftverét a Microsoft ISA szerverére fejlesztette

A Symantec AntiVirus for ISA Servert a Symantec Security Response, a számítógéphasználókat világszerte segítő és a napjaink legösszetettebb veszélyei ellen védő és azokra reagáló védelmi mérnökök, behatolási és vírusszakértők csapata támogatja.

➪ www.symantec.hu
➪ www.microsoft.com/hun/isaserver/

IBM, Borland

Fejlesztés Linuxon – ingyenes szemináriumok Budapesten

Az Egyesült Államokban indított szemináriumokkal párhuzamosan az IBM és a Borland *Gyors C++ megoldásfejlesztés Linuxon Borland Kylixszel az IBM DB2-re építve* címmel decemberben itthon is elindította fejlesztőknek szóló ingyenes oktatási programját.

Az oktatási sorozat célja, hogy olyan alkalmazások fejlesztését segítse elő, melyeket független szoftverfejlesztők kis- és középvállalatoknak készítenek.

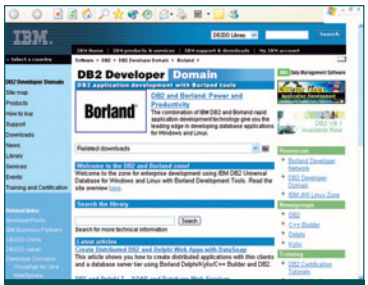

A két cég közös fejlesztői portálja az IBM honlapján

A kurzus illeszkedik az IBM és a Borland 2002 nyarán kötött stratégiai megállapodásához, melynek alapján az IBM DB2 adatbázis-kezelőjének Universal Developer's Edition és Universal Personal Edition változatai mellé a Borland Delphi Studio Architect, C++ Builder, Enterprise és Kylix alkalmazásainak 30 napos próbaverzióit kínálja, míg a Borland fejlesztői megoldásaihoz a DB2-t mellékeli. A Borland és az IBM közös portált is létrehozott a szoftverfejlesztők támogatására (➪ www7b.software.ibm.com/dmdd/zones/borland/). Az oktatási sorozat további előadásai a linuxos debuggolás, az adatbázis-fejlesztés, a köztesszoftverek, a webszolgáltatások és az üzleti folyamatok világhálóra történő adaptálásának kérdéseit járják körül.

➪ www.borland.hu
➪ www.ibm.com/software/

Kaspersky Anti-Hacker

A Kaspersky Labs bejelentette, hogy rövidesen piacra dobja a Kaspersky Anti-Hacker nevű személyi tűzfalprogramot.

Csizmazia István

A Kaspersky Anti-Hacker könnyen használható védelmi eszköz a netes támadások veszélyeinek csökkentésére windowsos gépeknél. Segítségével felügyelhetők a számítógépen történő hálózati események (a szoftver nyomon követi az alkalmazások tevékenységét, ellenőrzi a netelérést, és megszűri a bejövő és kimenő adatcsomagokat). Lehetőséget nyújt bizalmas adataink védelmére mind a helyi hálózatban, mind pedig az interneten.

Képes „önálló tanulásra", továbbá az alkalmazások adatforgalmának szűrésére engedélyező-tiltó szűrőszabályok alapján. Minden alkalmazáshoz tetszőleges számú szabályt rendelhetünk, és ha a program hálózati forgalmat észlel, a szabályok alapján hozott döntése után azt megakadályozhatja. A felhasználó figyelmeztetést kap a nem kívánt eseményekről, és így meggátolhatja azokat.

Szabályoknak kétféle tulajdonságát adhatjuk meg: alkalmazásszűrést a program típusa szerint (e-mail, üzenettovábbító rendszer, böngésző, konferenciaprogram stb.); csomagszűrést az egyes alkalmazások által használt protokollokra, IP-címekre és a forgalom irányára vonatkozó engedélyek szerint. A beállítás lehet engedélyező (ALLOW) – ekkor az adott elérés nem szakad meg; másrészt lehet tiltó (BLOCK), amely megtiltja, hogy egy kívülről indított kapcsolaton jogosulatlanul érhessenek el információkat a gépünkről. A számítógép jelenléte elrejthető a külvilág elől a SmartStealth, azaz a lopakodó mód használatával.

Az Anti-Hacker emellett az engedélyezett alkalmazásokat nemcsak név szerint, hanem hosszuk és CRC értékük szerint is ellenőrzi végrehajtásuk előtt.

Sor.	Százalék	Érték	Vírusnév
1.		27.7	I-Worm.Lentin
2.		23.4	I-Worm.Klez.h
3.		3.2	I-Worm.Tanatos
4.		2.5	Macro.Word97.Thus
5.		1.4	I-Worm.Bridex
6.		1.3	Worm.Win32.Opasoft
7.		1.3	Macro.Word97.Marker
8.		1.3	I-Worm.Hybris
9.		1.0	Macro.Word.Cap
10.		0.8	Win32.Elkern
11.		0.8	Macro.Word97.VMPC
12.		0.8	Macro.Word97.Flop
13.		0.6	Win32.FunLove
14.		0.6	I-Worm.Magistr
15.		0.6	Macro.Word97.Saver
16.		0.6	Win95.Spaces
17.		0.5	Macro.Word97.TheSecond
18.		0.5	I-Worm.KakWorm
19.		0.5	I-Worm.Winevar
20.		0.5	Macro.Word97.Claud

2002. novemberi vírusstatisztika. Bár már jelentkezett némi kimutatható I-Worm.Winevar-fertőzés, ez egyelőre még nem számottevő *(Forrás: Kaspersky Lab)*

Előzetes információk szerint a termék használatához az alábbi hardver-, illetve szoftverelemek szükségesek: Windows 95OSR2/98/Me/NT 4 Workstation/2000 Professional/XP, 50 Mbyte lemezhely, 150 MHz-es Pentium, WinSock2, 64 Mbyte RAM (Windows XP esetén: legalább 300 MHz-es Pentium és 128 Mbyte RAM). Az ismerkedéshez letölthető a program 30 napos próbaváltozata a netről (⇨ www.2f.hu /letoltes/avptrial.html#anti).

A hónap réme: I-Worm.Galil

Az I-Worm.Galil e-mail üzenetek mellékletében terjed. E féreg több összetevőből áll, ezek mindegyike Visual Basic nyelven írt Windows PE EXE file. Névváltozatai: Galil, W32/Holar.c@MM, W32/Lagel.A, W32/Crillegal.A@mm.

A fő komponense az iLLeGaL.exe, melynek hossza 81 Kbyte. Terjedési komponense a Mplayer.exe, ennek hossza 14 Kbyte (UPX-szel tömörítették, eredeti hossza 37 Kbyte); az SMTP komponens pedig az SMTP.ocx, melynek hossza 26 Kbyte (szintén UPX-szel tömörítve, eredetileg 90 Kbyte). Ha a féreg főkomponense lefut, akkor telepíti saját magát és többi modulját – bemásolja magát a Windows System alkönyvtárába iLLeGaL.exe néven, majd a többi program-részt is bemásolja ebbe a könyvtárba.

Az Mplayer.exe komponens létrehoz egy olyan registrykulcsot, amellyel minden rendszerindításkor lefuttatja saját magát:
HKLM\Software\Microsoft\Windows \CurrentVersion\RunServices
iLLeGaL = %SystemDir%\Mplayer.exe

A féreg egy hamis Flash animációt jelenít meg és az alábbi üzenetet írja ki:
„Sorry !
Looooooooool, thanx fo da time u spent thinkin ov me"

Terjedési részében a féreg összegyűjti az összes levelezési címet a Microsoft Outlook címjegyzékéből és e-mail címeket keres a .HTM és .HTML névkiterjesztésű file-okban. Terjedéséhez közvetlenül az alapbeállításban szereplő SMTP levelezőszervert használja, ezt a Windows regisztrációs adatbázisából olvassa ki, majd elküldi magát minden egyes címre az alábbi formátumú levélben:

Tárgy (Subject): *Fwd: Crazy illegal sex !*

A levél szövegét (Body) véletlenszerűen választja ki a C: meghajtó file-jaiból, és van egy melléklete is, az iLLeGal.exe vagy az illegalSex.zip. A fertőzésre csak akkor kerül sor, ha a felhasználó megnyitja a mellékletet. Ekkor a féreg telepíti magát a rendszerre, majd lefuttatja a terjedési és büntetőrutinját: új kulcsot (egy számlálót) készít a regisztrációs adatbázisban *HKLM\iLLeGal* néven, aminek a féreg minden indításakor megnöveli az értékét. Ha az érték eléri az ötöt, akkor minden file-t töröl a D:, az E:, az F: és a G: meghajtóról, és megjeleníti az alábbi üzenetet:
„ZaCker
No Peace Without war,i hate war but im forced to love it,Hidden Power's gonna b there wherever u r"

●

Aktuális vírusokra figyelmeztető friss hírek olvashatók a www.2f.hu címen.

A szerkesztőségi anyagok vírusellenőrzéséhez a **Kaspersky Anti-Virus** programot is használjuk, amelyet a **2F 2000 Kft.,** a szoftver magyarországi forgalmazója biztosít.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

FloorPlan 3D 7

A lak berendezője

Bár otthonunk belső kialakítását mi is megtervezhetjük, sokszor jobban járunk, ha ezt szakemberre bízzuk. A FloorPlan 3D segítségével azonban mi is nyugodt szívvel nekiláthatunk belsőépítészeti elképzeléseink megtervezéséhez. Könnyen használható eszközökkel önthetjük elektronikus formába vágyainkat, melyek azonnal megtekinthetők 3D-s képekként. A virtuálisan berendezett lakásban akár virtuális sétát is tehetünk.

Nincs szükség CAD-es ismeretekre ahhoz, hogy használhassuk a programot, mert a beépített eszköztáraknak és sablonoknak köszönhetően pár mozdulatra egyszerűsödik a rajzolás folyamata. A programban felülnézetben készíthetjük el a terveket, ám a *3D View* fülre váltva ügyködésünk eredményét azonnal 3D-ben láthatjuk. A falak rajzolásánál méretre igazítás segíti munkánkat. A fal mintáját, fajtáját

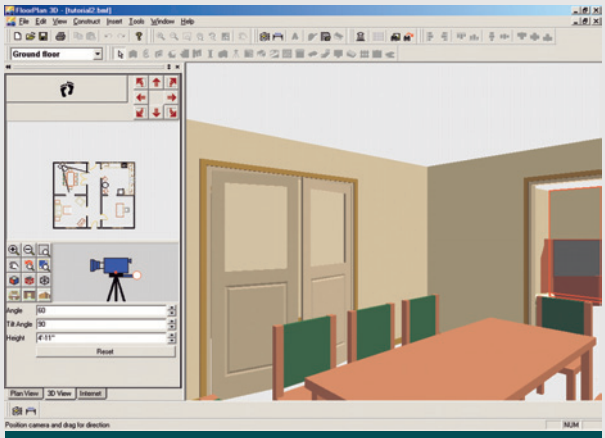

Azonnal besétálhatunk a tervekbe

különböző stílusok közül választhatjuk ki – a kiválasztott elemeket menet közben is lecserélhetjük. A különböző nyílászárók elhelyezése is egyetlen jól irányzott kattintással megoldható. Itt is számos előre elkészített séma vár bennünket, ezeket módosíthatjuk, illetve komolyabb áttervezés esetén saját készítésű objektumot is felhasználhatunk (a program képes DXF file-ok importjára és exportjára).

Többszintes épületet is készíthetünk, az emeleteket különféle lépcsőkkel köthetjük össze. Konyhai, fürdőszobai felszerelések, bútorok, lámpák, műszaki cikkek, sőt képek, szőnyegek állnak rendelkezésünkre, hogy megtöltsük velük a lakást. A beépített sablontárban kategóriákba osztályozva ezekből a berendezési tárgyakból találjuk a legtöbbet, de saját elemeket is felhasználhatunk. Elegendő kiválasztanunk a kívánt tárgyat, és a lakás megfelelő pontjára egyetlen egérkattintással elhelyezhetjük. A ház teteje tetszőleges típusú lehet, tervezhetünk manzárdot tetőablakokkal, garázst vagy egyszerű kertet kerítéssel, kocsifeljáróval. Az épületbe beletervezhetjük az elektromos és a vízhálózatot. A program kezelését segíti, hogy az objektumokat csoportosíthatjuk, azaz például egy teljes szobát a berendezéssel együtt tudunk módosítani. A program többszintű mégse/mégis (undo/redo) lehetőséget nyújt, ráadásul a szerkesztés során kiadott parancsok közül bármelyiket visszavonhatjuk, a végrehajtási sorrendtől függetlenül.

Ha elkészültünk a tervekkel, megrajzolhatjuk a virtuális túra útvonalát, amelyen automatikusan végigvezethetjük a kamerát. A kész tervet valós idejű VRML előadás formájában menthetjük el, melyet akár az interneten is közzétehetünk. Emellett beállított állóképeket készíttethetünk sugárkövetés (raytrace) vagy Radiosity 3D-s renderelési eljárással. E képek elkészítésekor sajnos hosszú feldolgozási idővel kell számolnunk – az eredmény pedig nem lesz annyival szebb a valós idejű nézetnél, hogy ezt sűrűn igénybe vegyük.

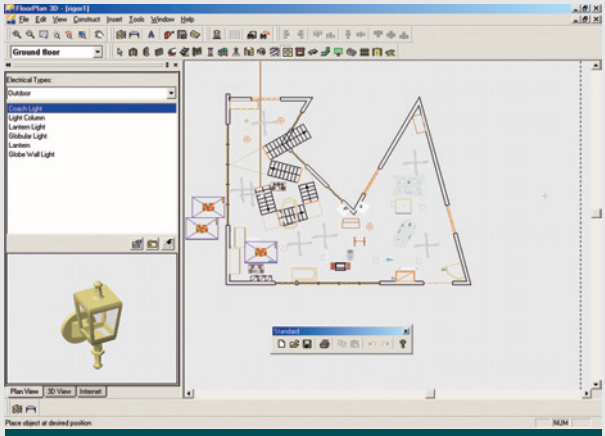

A megszokottól merészen eltérő épülettervet is könnyen elkészíthetjük

A FloorPlan 7.0 ára 19,95 USD, és Windows 9x/Me/NT 4/2000/XP alatt használható.

➪ www.floorplan.com

CASE Studio 2.10

A jó adatbázis titka

Aki már készített adatbázist, tudhatja, hogy nem a programkód begépelése, illetve a kezelőfelület (kapcsolók, kezelőszervek stb.) elkészítése a legnagyobb feladat, főleg a mai RAD fejlesztőeszközökkel, például a Delphivel. Az összetettebb rendszereknél az adatbázis szerkezetének kidolgozása, a helyes kapcsolatok és függőségek meghatározása teszi ki a munka oroszlánrészét.

A CASE Studio 2 profi adatbázis-tervező program, mellyel az adatbázis-struktúra elkészítése áttekinthetővé válik, és könnyebben kiszűrhetjük az esetleges hibákat is.

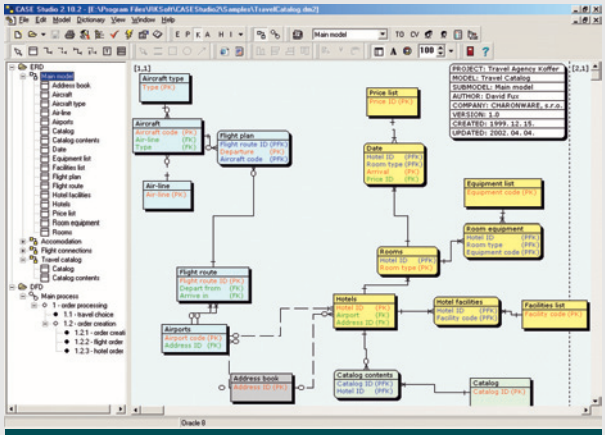

Az adatbázisrendszer gyorsabban és könnyebben készül el – ráadásul hiba is kevesebb lesz benne

Kezeli a legfontosabb adatbázis-formátumokat: Access 97 /2000, Clipper 5, DB2, DBI, Ingres, Informix, Interbase

4/5/6, Interbase 6 SQL1/SQL3 támogatással, Microsoft SQL 6.5/7/2000, Oracle 8/9i, Paradox, PostgreSQL 7/7.3 beta, Sybase Anywhere/ASE 12.5.

Áttekinthető, grafikus formában készíthetünk és kezelhetünk egyedrelációs diagramokat (Entity Relationship Diagram – ERD), adatmozgás-diagramokat (Data Flow Diagrams – DFD) különböző adatbázisokhoz. Rendezett relációs diagramokat hozhatunk létre, SQL (DDL) scripteket generálhatunk például táblák fizikai létrehozásához. Munkánk során az általunk definiált változók és sablonok is használhatók a scriptek generálásához.

A program képes az adatbázis sértetlensége (integritás), korlátozások, tárgykörök, kapcsolók ellenőrzésére. Az úgynevezett fordított tervezés által már kész struktúra betöltésére is lehetőségünk van, a támogatott adatbázistípusokon keresztül natív kapcsolat is kialakítható ADO vagy ODBC révén.

A verziókezelő segítségével összehasonlíthatjuk adatbázisainkat, adatbázis-modelljeink gyakran használt részeit külön is lementhetjük.

A CASE Studio támogatja a felhasználókra, felhasználócsoportokra vonatkozó korlátozások, jogok alkalmazását. Részletezett logikai és fizikai HTML-jelentéseket készíthetünk, HTML és RTF formátumú dokumentációt hozhatunk létre. Magyar nyelvű HTML és RTF jelentések készítéséhez sablonokat is találhatunk a program hazai forgalmazójának webhelyén (➪ www.macasoft.hu/Download/cs2_templateshun.zip). Ezek importálása után a jelentések magyarul jelennek meg.

A program ára áfa nélkül 82 000 Ft, ám több licenc vásárlása esetén rendkívül komoly kedvezmények járnak (már a második licencre is 25 000 Ft). A szoftver megvásárlásával ingyenes frissítést és angol nyelvű e-mailes támogatást kapunk. A CASE Studio 2.10 Windows 9X/Me/NT/2000/XP alatt működik.

➪ Forgalmazó: Macasoft Bt.
✆ 06-96-437-318
➪ www.macasoft.hu
➪ www.casestudio.com/

DiagramStudio 2.0

Segítő ábrák

A folyamatábrák készítése, rendszerszervezési feladatok és technikai diagramok elkészítése rendkívül nehézkes, még megfelelő grafikai ismeretek mellett is. A DiagramStudio eszköztárát erre a területre specializálták. Gyorsan és könnyen készíthetünk vele folyamatábrákat, üzleti és technikai diagramokat, terveket vagy akár családfát is. Profi kinézetű üzleti és technikai rajzok elkészítésében is segítségünkre lehet. Üzleti diagramok, bemutatók és illusztrációk, folyamatábrák készítése és rendszerszervezés mellett adatbázisok, webhelyek és hálózatok szerkezetének tervezésekor is jó szolgálatot tehet.

Számos olyan lehetőséget nyújt, melyeket többnyire szövegszerkesztőkben és vektorgrafikus programokban találunk meg. Munkánkat automatikus formázás, egyénire szabható eszköztár, profi színstílusok, a programból történő szkennelés, grafikák importja és exportja segíti. Emellett OLE szerverként képes működni Windows alatt – így egyszerűen felhasználhatjuk a DiagramStudio ábráit más windowsos programokban. Így a diagramokba hivatkozásokat szúrhatunk, másrészt a célalkalmazásban felhasznált diagramra csupán duplán kell kattintani, hogy szerkeszthessük. Egyszerű objektumokat leggyorsabban a grafikus komponensek segítségével készíthetünk – bonyolultabbakhoz azonban érdemes a programhoz járó objektumkönyvtárakat használni. A DiagramStudio több száz előre elkészített szimbólumot tartalmaz témák, feladatok szerint csoportosított könyvtárakban. Legtöbb esetben a munkánkat el tudjuk végezni kizárólag ezeknek az elemeknek a használatával. Emellett számos sablont is találunk, melyek mintául szolgálhatnak saját diagramjaink, folyamatábráink elkészítéséhez.

A tervezés során korlátlan számú réteget használhatunk, az objektumokat többféle csatlakozóval köthetjük össze. A különböző elemekhez címkéket kapcsolhatunk. Az elemek precíz elhelyezését vonalzó és szerkesztőrács segíti. Minden objektumhoz saját vonalszínt, mintát, kitöltési és árnyékszínt választhatunk. A DiagramStudio intelligens kapcsolói az objektumok áthelyezésekor azonnal megváltoztatják az útvonalukat úgy, hogy az ábra továbbra is áttekinthető maradjon. Az összetettebb ábrák, rendszerek esetében a végeredményt többoldalas dokumentumként is kinyomtathatjuk úgy, hogy az egészből végül egy hatalmas poszter készülhet.

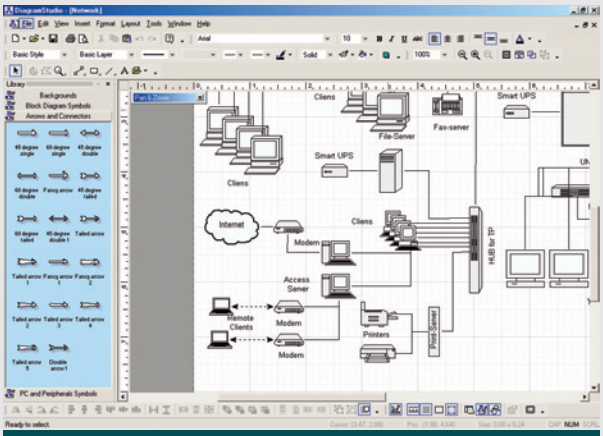

DiagramStudio: próbálkozhatunk szabadkézi rajzzal is, de így sokkal egyszerűbb...

A DiagramStudio 2.0 Windows 9x/Me/NT 4.0/XP alatt működik. Ára áfa nélkül 12 500 Ft. A megvásárolt licencek számának függvényében az egységár csökken, például 50 darab felett egy példány nettó ára 9000 Ft.

➪ www.gadwin.com/
➪ Macasoft Bt.
06-96-437-318
➪ www.macasoft.hu

Divatszabóság

Az előző esztendőben kétszer is foglalkoztunk a Windows XP (és esetenként más Windowsok) felületének csinosításával, átszabásával. Az új verziók megjelenésével azonban új távlatok nyíltak mindenki előtt.

Eke Zoltán (ekezol@msn.com)

A hosszas bevezetőt mellőzném – akit érdekel egy kis történelemóra, keresse elő a CHIP 2002. júniusi és júliusi számait. Ott bővebben írtunk a Windows-felület lecserélésének több mint tízéves hagyományáról, a csere előnyeiről és hátrányairól, valamint nagyító alá vettünk néhány aktuális programot, amivel elkápráztathattuk a szomszédunkat.

Az akkori sorrend az ingyenességtől indult, majd áthaladva a shareware kategórián szétcsapott a kereskedelmi osztályon.

Freeware

Akkor a LiteStep freeware felületcsinosító programot meglehetősen sommásan elintéztem: Windows XP-n instabil, és egyébként is babrás feladat a konfigurálása. Nagy hiba volt! Az elmúlt egy évben némiképp módosult a véleményem. A program azóta megjelent újabb verziója már majdnem tökéletesen működik mindegyik Windowson. Sajnos a témaváltás továbbra is eléggé érzékenyen érinti a lelkivilágát. De haladjunk sorjában!

Mi is a LiteStep? Nyílt forráskódú (azaz teljesen ingyenes) program a Windows-rendszerhéj (*Start* menü, tálca stb.) helyettesítésére. Az explorer.exe megkerülésével végzi feladatát. Telepítésekor a felhasználó kívánsága szerint le is cseréli a shellt, és betölti az alapbeállítás szerinti téma-összeállítását.

Info

- Shellgyűjtemény: www.shellfront.org/
- LiteStep: www.joeblade.com/
- LiteStep FAQ: lsfaq.shellfront.org/
- HoverDesk: www.hoverdesk.net/
- ObjectBar: www.stardock.com /products/objectbar/
- Skingyűjtemény: www.wincustomize.com/
- Skingyűjtemény: www.deviantart.com/
- ObjectDock: www.stardock.com /products/objectdock/
- Y'z Shadow: yz.designtechnika .com/software/yzshadow /index_en.html

A LiteStep sajnos nem alkalmas a Windows ablakainak átszabására (arra ott a már korábban bemutatott WindowBlinds és StyleXP), ezért használatakor célszerű a klasszikus ablakkialakítást használni. A Luna színpompás ablakai nagyon sokat ronthatnak az összképen.

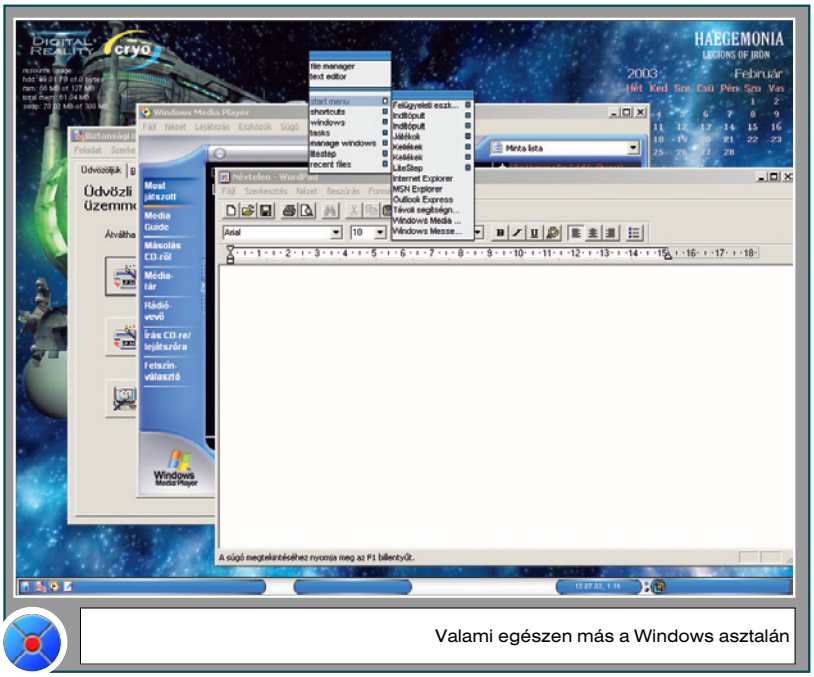

Valami egészen más a Windows asztalán

A programot Linuxon futó testvéréről mintázták, és ebből kifolyólag felépítése, működése és konfigurálása nagyban hasonlít azéra. Az alap shell csak üres asztalt ad, amivel nem sok mindent lehet kezdeni – szerencsére a weben százával lehet találni letölthető DLL modulokat, megfelelő dokumentációval kiegészítve. E moduláris felépítésnek köszönhetően a futó felület egészen alacsony memóriaigénnyel tud működni. Persze ha sok extrát töltünk fel, számolnunk kell némi memóriatöbblettel.

A modulokhoz rendszerint képeket – főleg BMP formátumúakat – kell biztosítani (menüháttér, tálca stb.), de vannak transzparens, átlátszó kiegészítők is (asztalra kihelyezett naptár, rendszeradatok, időjárás- vagy tőzsdejelentés az internetről, de láttam már a Windows asztalán futó parancssort is).

Az előre összeállított témák között külön segédprogrammal, az LSTS-sel (LiteStep Theme Selector) tudunk váltani, ami sajnos néha hajlamos elröppenni. Ilyen esetben nem kell pánikba esni, elvégre a [Ctrl Alt Del]-re minden esetben feljön a Windows feladatkezelője, ahonnan le lehet lőni a kiakadt litestep.exe programot, majd a *Fájl → Új feladat (futtatás)* menüpontban újra életre kelthetjük az lsts.exe-t. Nagy megelégedettségemre ez a probléma csak több, egymás utáni témaváltásnál jelentkezett, mindennapi használat közben egyszer sem hasalt el a program.

A témák nem érzékenyek a különböző felbontásokra és partíciókiosztásokra, ugyanis az összes kihelyezett elemre könnyen módosítható rendszerváltozókkal hivatkozik, és relatív koordinátákkal pozicionálja azokat.

A téma aktiválása előtt azonban érdemes átnézni az adott téma step.rc nevű szövegfile-ját, és szükség esetén módosítani. Hogy a minimális

beavatkozást se kelljen megejteni, célszerű a programot az alapbeállítása szerinti C:\LITESTEP mappába telepíteni, függetlenül attól, hogy a gépünkön hol található a Windows.

Bemutatása elején elhallgattam az Explorer lecserélésének egyik kellemetlen mellékhatását – ez azonban nemcsak a LiteStepre, hanem mindegyik olyan felületcserélő alkalmazásra igaz, amelyik az explorer.exe helyett saját modulját indítja shellként. Emiatt a számítógép indulása minden logikai alapot nélkülözve jó 20–30 másodperccel meghosszabbodik. Ez idő alatt a gép tökéletesen tetszhalott állapotát mutatja. Se lemezművelet, se képernyőmozgás... Esetleg ez valami belső védelmi rendszer lehet a Windows XP-ben? A Microsoft programozói így akarták elrettenteni a felhasználókat a shell babrálásától? Nem tudom.

Shareware

Az asztal-cserélgetők (desktop replacement) következő csoportjába tartozik a kevésbé ismert HoverDesk. Talán éppen azért ismeretlen, mert a 30 napos próbajárat után a készítője némi pénzt – 19,95 USD-t – is vár a használótól. Igazán kár érte, hiszen az egyik legjobb és leggyorsabb program, amit ebben a kategóriában találtam. Nem kerüli meg az Explorert, inkább maga alá gyűri. Ezzel a rendszernek kissé nő a memóriaigénye, de megszűnnek a kompatibilitási problémák, és minden gördülékenyen megy.

A hálóról ízlésesen és ötletesen összeállított témákat és kiegészítő modulokat (itt plug-innek hívják ezeket) lehet letölteni. Ezek készítésénél nemcsak a látvány volt fontos szempont, hanem a használhatóság is. Bizony nagyon sok olyan témát láttam már a különféle bőrözőprogramokhoz, melyekről ordított a vizuális káosz, és értelmet, sőt praktikusságot felesleges is keresni bennük.

Mindenesetre mindenkinek ajánlom figyelmébe a HoverDesket, annak ellenére, hogy használatáért fizetni kell.

A nagyágyú

A legkomolyabb programok a kereskedelmi szoftverek között találhatók. Itt vita nincs, a legnagyobb név kétségkívül a Stardock. Olyan apróságok kerültek ki a műhelyükből, mint a WindowBlinds, a DesktopX vagy az ObjectDesktop. Legújabb termékük az ObjectBar. Eredetileg azoknak szánták, akik a Windows 9x-üket a Windows XP Luna stílusában szerették volna látni – aztán gyorsan túlnőtt ezen a feladaton. Gyakorlatilag teljesen felváltotta a már egy ideje nem fejlesztett DesktopX-et.

Ez a program – mint a Stardock minden terméke – az alapfelületre (Explorer) építkezik. A rendszer betölti a szabványos Windows asztalt, majd az ObjectBar szépen elrejti, eltakarja a tálcát, a *Start* menüt, és a sajátját teszi ki a képernyőre. Ez pedig ugyanazt jelenti, mint amit az előzőnél, a HoverDesknél írtam. Több memória szükségeltetik a működéshez, de minden kompatibilitási zűr megszűnik.

A témák készítői hamar átlátták az ObjectBar egyszerű, de hatékony konfigurálási lehetőségeit, és tucatszámra ontják a szebbnél szebb, ötletesebbnél ötletesebb összeállításokat. És mindezt ingyenesen elérhetővé tették a legnagyobb bőrözőoldalakon keresztül.

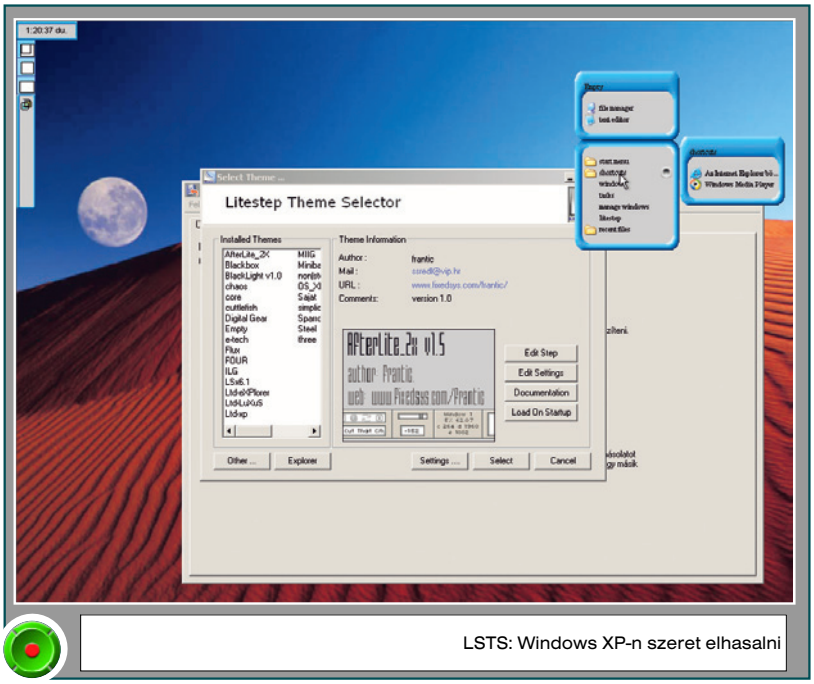

LSTS: Windows XP-n szeret elhasalni

Az ObjectBar nem lenne olyan nagy durranás, ha csak a tálcát és a *Start* menüt engedné lecserélni! Számos kiegészítő modult is készítettek az összeállított témákon kívül különféle úszó-eltűnő paletták formájában. Nemcsak statikus elemekre kell itt gondolni!

Kellő türelemmel és néhány file letöltésével igazi gyöngyszemet állíthatunk össze. Van például olyan MacOS X-es téma a letölthető csomagok között, ami nemcsak a Macintosh menüszerkezetét, hanem a Jaguar animált úszópalettáját is magában hordozza. A tökéletes élményhez már csak a megfelelő StyleXP Macintosh téma kell, és már van is egy igazi Mac a háznál. Legalábbis a képernyőn pont úgy néz ki.

Ismét freeware

A végén ismét visszatérnék az ingyenes programokhoz, méghozzá azoknak kedvezve, akik nem akarják lecserélni a megszokott és megkedvelt Windows XP-környezetet, csupán némi vizuális kiegészítőre vágynak. Mindkét program – készítőjük állítása szerint – kizárólag Windows XP-n fut. Ezt megerősíteni nem tudom, jómagam is csak XP-vel foglalkozom.

Az első a MacOS X egyik részegysége, a híres programindító paletta. A program szintén a Stardock műhelyében készül, ám a cég oldalán nem lehet róla semmilyen információt találni. Egyelőre „Unsupported Beta Freeware" jelzővel illetik az ObjectDock nevű programot, ami valószínűleg annyit jelent, hogy ha elérik az 1.0-s végleges verziót, pénzes játékszerré fog előlépni. Addig viszont ingyen használhatjuk.

Lenyűgöző animációkat produkál, nagyon könnyű konfigurálni, bővíteni, és a skingyűjteményekben már tucatjával jelennek meg hozzá ikonok, képecskék.

A másik sokkal kisebb és egyszerűbb projekt. Készítője a Windows XP beépített árnyék-fél-megoldásán elégedetlenkedve fogott bele ebbe az igazán pici (260 Kbyte-os) programocskának a megírásába. Eredményként megszületett az Y'z Shadow, amely ingyenes. Gyönyörű árnyékokkal látja el nemcsak az egeret és a felbukkanó menüket, hanem minden egyes ablakot is. Sőt külön állítható az aktív, illetve inaktív ablakok árnyéka, a menük átlátszósága. Ha valamelyik programmal problémák merülnének fel (például a Windows Media Player ebbe a csoportba tartozik), azokat egyszerűen tiltólistára helyezhetjük, és ott megszűnik az árnyék.

Vihargyors zenekészítés

A komoly virtuális stúdiók és a kezdőknek készített programok között helyezkedik el a Storm 2.0. A zeneszerzésben kevésbé tapasztaltak is elboldogulhatnak vele, ugyanakkor a türelmetlen haladók és DJ-palánták is kedvüket lelhetik benne.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A Storm 2.0 számos előre definiált dallamrészletet, ritmust, beállítást kínál, ráadásul a dallamvonalat is könnyedén formálhatjuk vele. Persze csak ha akarjuk, mert mindent saját kezűleg is elvégezhetünk benne. A hangminősége nem teszi alkalmassá professzionális munkára, ám ára arányos a képességeivel.

Kézikönyve szerint 400 MHz-es Pentium II processzor 128 Mbyte RAM-mal már elegendő a futtatásához. Mi ez alá kínálva 300 MHz-es gépen is megnéztük – ekkor erősen szaggatott néhány terhelőbb modul használatakor. A CD-jén hangszer gyanánt számos WAV formátumú hangminta található. Ez a hangmintatár különböző hangszerek hangjait tartalmazza, az adott zenei stílusra legjellemzőbb rövid futamokat felvonultatva. Ezzel elsősorban a kezdőknek nyújthat gyors sikert, ugyanakkor a minták minősége (leszámítva egy nagyon tompa basszusgitárt) lehetővé teszi, hogy a haladók a loopokat feldarabolva, átszerkesztve elkészíthessék saját bonyolultabb hangszereiket.

A zenékhez WAV, AIFF, sőt MP3 file-okat is használhatunk, a kész művet pedig ugyanezen formátumokba CD-minőségben exportálhatjuk. A betöltött hangmintának a Storm automatikusan felismeri a tempóját. A későbbiekben ezt automatikusan hozzáigazíthatjuk a teljes nótához, valós idejű időnyújtás (time stretch) és hangmagasság-eltolás (pitch shift) révén.

A Stormon belül találhatunk egy kis internetes kliensprogramot, ezzel új hangszerek után kereshetünk, a Storm más használóival chatelhetünk, és file-okat is csereberélhetünk. A Storm egyik nagy előnye, hogy nem csak önálló programnak, hanem VST hangszernek is használhatjuk. Azaz például Cubase, Logic, Orion, vagy akár Buzz alatt is használhatjuk hangszernek a teljes Stormot, illetve bármilyen olyan program alatt, ami képes VST hangszerek használatára. Ezenfelül ReWire lehetőséggel is rendelkezik, azaz képes együttműködni a Reasonnel, Rebirthszel, Cubase-zel és más ReWire-kompatibilis szoftverekkel.

Először fel kell építeni a stúdiót

Épül a stúdió

Indítását követően stúdióépítő varázslóval fogad minket, ami előre kitalált kombinációt kínál a gépekből, effektusokból és a betöltött hangszerekből a kiválasztott stílus szerint. Sőt, ha a varázslót választottuk, akkor a betöltött stúdióban megjelenik egy kis ablak, amit első ránézésre a megszokott gyorstippnek néznénk, holott ennél többről van szó. Itt rövid bemutatót görgethetünk végig, amely elmagyarázza és be is mutatja a program kezelését. Ha nem vesszük igénybe a varázslót, akkor is össze kell állítanunk a kis virtuális stúdiónkat, mielőtt bárminek nekikezdhetnénk. A kiválasztott hangkeltő modulokat és effektusokat „polcokon" helyezhetjük el.

A Stormban 13-féle hangkeltő modult és 10- féle effektust használhatunk. Ezek közül egy-szerre legfeljebb 4 hangkeltőt és 3 effektust működtethetünk egy futó Stormon belül – amit én kissé kevesellem. A hangkeltők jobb szélénél található tekerőkkel beállíthatjuk, hogy az *a*, *b* vagy *c* (felső, középső, alsó) „polcra" helyezett effektusba mennyi hangot eresztünk, illetve milyen arányban álljon az eredeti és az effektezett hang. Az effektusok mellett is található néhány potméter, ezekkel egymásba ereszthetjük a rajtuk keresztülhaladó hangot – bár önmagukban közvetlenül nem csatolhatjuk vissza az effektusokat, egy másik segítségével kölcsönösen egymásba irányítva azért begerjeszthetjük őket.

A Stormban a fő effektusfajták mindegyike megtalálható: a *Dual Delays, Chorus, Distortion, Seq Filter, Flanger, Ring Mod, LPFilter, Reverb, Compressor* mellett különlegességként még *Vocoder* is helyet kapott.

A dalszerkesztés a Rebirth-höz hasonló módon történik, azaz minden egyes hangkeltő modul bal oldalán található egy patternbank, ahol a bennük megszerkesztett patternek közül válogathatunk.

Ezek aztán fent a dallamszerkesztőben állhatnak össze dallá.

A dal felvételét, illetve a szerkesztést valós időben is végezhetjük. A dalszerkesztésben a kezdő zenészeket és a kényelmes haladókat a *Kepler* nevű szerkezet segíti, amellyel könnyedén változtathatunk a dallam harmóniáján. Ahhoz, hogy ez kellemes eredményt hozzon, az összes hangkeltő modulnak azonos harmóniával kell szólnia.

A Kepler modulban két koncentrikus kört láthatunk, ezek kis gömböcskékből állnak. Mindegyik gömböcske egy-egy hangot szimbolizál, a belső gömbök a minor (moll), a külsők a major (dúr) hangnemet fedik le, a jobb oldali sávban pedig 16-os lépésenként láthatjuk, hogy mit állítottunk be.

A kényelmet tovább fokozza, hogy ez is rendelkezik a hangkeltőkéhez hasonló patternbankkal.

info

- www.arturia.com
- Letölthető demóváltozat: ftp://ftp.arturia.net/pub/downloads/win/stormdemo_en.exe
- Forgalmazó: Proline Music & Light Kft. ✆ 338-3500
- www.prolinemusic.hu

Jó reggelt, hang!

Az *Arsenic* a hagyományos bassline szintetizátormodellt követi, állítható hosszúságú fűrészfog- és négyszögjelekkel, alulateresztő szűrővel, cutoff- és resonance-, moduláció-, hangerő- és szűrőburkológörbe-állítási lehetőségekkel.

A *Bass 52* fizikai modellezésű szintetizátor, basszusgitárra emlékeztető elektronikus hangot állít elő. Az *Equinoxe* tulajdonképpen az Arsenic kifejezetten akkordozásra kialakított polifonikus változata. Az *Orpheus* hullámtáblás szintetizátor két oszcillátorral, szűrőkkel, ADSR burkológörbékkel. A két oszcillátor négy-négy hangmintája között átmenetet képezve folyamatosan alakíthatunk a hangon – egy kis fekete négyzetben zöld kurzort mozgatva. Hátránya, hogy két modulhelyet foglal le.

A *Shadow* egy újabb akkordszintetizátor, szubtraktív elven működik, két oszcillátort, egy zajgenerátort és két alacsony frekvenciás oszcillátort (LFO) használva. Az Orpheusé-hoz hasonló áttűnéseket is készíthetünk vele, és könnyen kezelhető akkordszerkesztőt is kínál. A *Tsunami* virtuális analóg dobgép hangja a régi dobszintetizátorokéra emlékeztet. A *Hork* rock stílusú analóg dobkészletet tartalmaz, meteor dance és house stílusú zenékhez ajánlott. A *Puma* egzotikus dobokat kínál, a *Psion* pedig a TR-808-hoz hasonló elektromos dobokat.

Mint egy DJ

Igazi csemege a Stormban a *Scratch* modul. Némi DJ-s ügyeskedést is vihetünk vele a zenébe két virtuális lemezjátszót használva, melyeket rángatva úgy szkreccselhetünk a betöltött hangmintákon, mintha csak bakelit-lemezeket nyúznánk.

A sampler szerepét a *H3O+* modul tölti be, ebben négy sávra pakolgathatjuk a trabantkék téglalapokként megjelenő loopokat és hangszereket. Ezek hosszát, hangmagasságát, tempóját, hangerejét kedvünkre állítgathatjuk.

Az *EZTrack* modullal külső forrásból (vonalbemenet, mikrofon, CD, átdobva H3O+ modulból) vehetünk fel hangot. Ezt rögtön megnyirbálhatjuk, állíthatunk a hangmagasságon, tempón, és egy mozdulattal át is dobhatjuk a H3O+ samplerbe vagy a Scratch modulba, akár le is menthetjük.

●

A processzor terhelésén kívül a MIDI késleltetésre nem lehet panasz, mert a Storm ASIO-kompatibilis, PC-n és Macintosh gépeken egyaránt.

Teljesen midizhető, azaz minden funkciót vezérelhetünk MIDI eszközről, és MIDI szinkronizálás esetén slave és master módban egyaránt képes működni.

Bár legfeljebb 44 100 Hz-es mintavétellel dolgozik, a számításokat 32 biten, lebegőpontosan végzi.

A Storm 2.0 Windows 9x/Me/NT/2000/XP, illetve MacOS 8.6/9.x, továbbá MacOS X 10.1.4-es és újabb verziói alatt működik. Ára 37 500 Ft + áfa.

Kedvencek és erőjelek

Úgy két évvel ezelőtt elégedetlenkedni kezdtem a webböngészőmmel. Nem elégítette ki az igényeimet az, ahogyan kedvenc webhelyeimet kezelte. Főleg az térített a keresgélés útjára, hogy vagy 150 weblapról tudjam meg gyorsított tempóban, frissítették-e.

Herczeg József Tamás

A szoftverkönyvtárak akkori kínálatából – hosszas mérlegelés után – a számomra addig ismeretlen Powermarksra esett a választásom, amit az amerikai Kaylon Technologies fejlesztget. A „fejlesztget" igét nem véletlenül használtam. Két éve a 3.50-es verzió van forgalomban, és idén is csak a buildek száma nőtt.

Különlegessége hívta fel rá a figyelmemet. A legtöbb webcímrendezőben a böngészőkhöz hasonlóan a hivatkozásokat mappákba szervezhetjük. Ha azonban így csoportosítjuk a gyűjteményt, először is el kell döntenünk, melyik címet melyik kategóriába (mappába) helyezzük, majd pedig a visszakereséshez szintén észben kell tartanunk, melyik címet melyik kategóriába helyeztük.

A Powermarks ellenben egy nagy listával dolgozik, és az adatokat egyetlen HTML dokumentumban tárolja. A program a UniDream Marketing Technologies (➪ www.unidreamtech.com) kifejezésével élve a „zöld" kategóriába sorolható, vagyis ebben a megabyte-falós időben kevés helyet fogyaszt el a merevlemezből (súgó nélkül alig több mint 1 Mbyte a programfile mérete). A frissítések figyelemmel kísérésére és jelzésére a Mozilla kínál megoldást. Egykor még az Internet Explorer 4-ben is volt erre lehetőség, de a későbbi kiadásaiból már kihagyták.

A Powermarksot bármilyen típusú nethozzáférésnél használhatjuk, legyen az telefonos vagy kábeles. Legelső indításakor máris indul a varázsló, hogy a feltelepített böngészőkből importálja a kedvenceinket. Két évvel ezelőtt még csak az Internet Explorer, a Netscape és az Opera jöhetett számításba, az idei kiadások már a NetCaptorral és a Mozillával is tudnak kommunikálni. Pardon, ha már Mozilla van, akkor a Netscape 7-et se felejtsük ki...

A program nagy előnye, hogy az Opera vagy a Netscape/Mozilla megoldásához hasonlóan egyetlen file-ban, jelen esetben HTML dokumentumban tárolja a webcímgyűjteményt a szükséges adatokkal, és szörfözés közben válogathatunk, melyik kedvenc helyünket melyik böngészőben keressük fel (már ha a szabad helyünkből futja több böngésző telepítésére). Ez is frappáns fogás, mert némelyik webhelyet kifejezetten valamelyik webböngészőre (és képernyőfelbontásra) optimalizálják. Bár vannak konvertálóprogramok, melyek az Internet Explorerben összegyűjtött kedvenc címeket felhasználhatóvá teszik a Netscape-ben és viszont, de aki a Powermarksot használja, annak nincs ilyenekre szüksége.

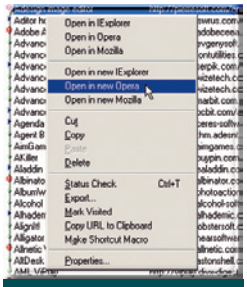

Böngészők bőségének ízelítője

Bármit bárhonnan

Ha importáltuk a kedvenceinket, máris van egy megnevezésekből, URL-ekből, a látogatások számából és értékelésből álló listánk a főablakban. Ha az oszlopfejlécre kattintunk a jobb egérgombbal, a helyi menüben a megfelelő elemeket bejelölve négyszer annyi oszlopból álló listával dolgozhatunk. Itt már valamit sejthetünk a további képességeiből...

Indításakor még három ikon bukkan fel a Tálcán, az óra környékén. (Ennyi ikont először a 340-es buildnél észleltem, előtte a programnak csak egyetlen ikonja jelent meg itt.) Mindhárom ismerős az eszköztárról. Ugyanazokat a műveleteket érhetjük el velük, de a főablak megjelenése nélkül. Ez nagyon jó, mert így bármelyik támogatott böngésző használata esetén gyorsabban vehetjük fel az új címet az adatbázisunkba.

Új címet háromféleképpen adhatunk a gyűjteményhez. A normál hozzáadás (az *Add* gomb) esetén a tulajdonságok ablaka, a *Bookmark properties* nyílik meg, és ott módosíthatjuk az adatokat. A gyorsított hozzáadás (a *Fast Add* gomb) akkor praktikus, amikor a böngészőben épp a hozzáadni kívánt webhelyen tartózkodunk. Végül a vágólapról történő gyorsított hozzáadással *(Fast Add from Clipboard)* a vágólapon elhelyezett hivatkozást illeszthetjük a gyűjteménybe. Én a normál hozzáadással szeretem nyilvántartásba venni a hivatkozásokat, mert azonnal módosíthatom az adatokat. Új címek hozzáadásakor vagy esetleg az

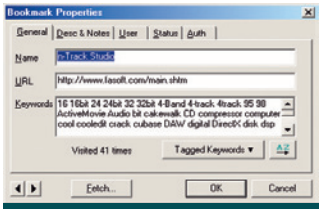

A mezők automatizált kitöltése a META elemekből kiolvasott adatokkal

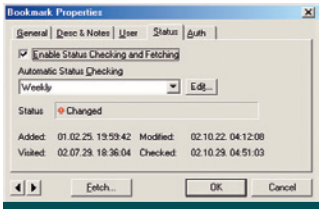

A hivatkozások ellenőrzése ütemezhető

info

➪ Kaylon Technologies: www.kaylon.com

URL megváltozásakor érdemes megnyomni a *Bookmark properties* ablakban a *Fetch...* (kiolvasás) gombot, mert a Powermarks kapcsolatba lép a szóban forgó weboldallal, majd megszerzi a kód META elemeiből a címet és a kulcsszavakat – ha a HTML kódban megadták –, majd beírja azokat a megfelelő mezőkbe. Ezeket az adatokat tetszés szerint módosíthatjuk – de miért gépelnénk, ha van kényelmesebb módszer is? Ha a laphoz bejelentkezés után férhetünk hozzá, az *Auth* (hitelesítés) fülön megadhatjuk a felhasználónevet és a jelszót. Minden egyes webcímhez hozzáfűzhetjük a saját jegyzeteinket, és egy 1 és 10 közötti számmal beállíthatjuk a tetszésindexet. Nagyon kényelmes, hogy a *Bookmark properties* ablak bal alsó sarkában elhelyezett nyilakkal lépésenként haladhatunk a listában, és mindig az aktuális webcím adatait láthatjuk. A *Status* (állapot) fülön engedélyezhetjük a megadott időközönkénti állapot-ellenőrzést és az adatok kiolvasását. Itt még látunk négy dátumot is: a hozzáadás, az utolsó felkeresés, az utolsó ellenőrzés dátumát, illetve azt, mikor megváltozott a lap tartalma. (Az Internet Explorerben ugyanolyan *Tulajdonságok* ablakot találunk a webcímekhez is, mint a helyi file-okhoz. Az Opera eltárolja, hogy az adott címet mikor kerestük fel utoljára, és annotálhatjuk is a hivatkozást.)

Kulcsszavak címkével és anélkül

A tulajdonságok ablakában megadott kulcsszavakból áll össze a főablak bal oldalán hozzáférhető szójegyzék, a *Dictionary*. Amikor e jegyzék egyik elemére duplán kattintunk, a program csak a hozzá tartozó webcímeket jeleníti meg a listában. Tehát érdemes gondosan megválasztani a kulcsszavakat, mert minél találóbbak, annál sokoldalúbb lesz a visszakereshetőség a későbbiekben. A kiválasztott kulcsszó megjelenik az eszköztár keresőmezőjében. Ha e keresőmezőben a billentyűzet [Backspace] gombjával fokozatosan töröljük a szó betűit, a szórészhez tartozó hivatkozásokat jeleníti meg a program – vagyis bármire visszakereshetünk!

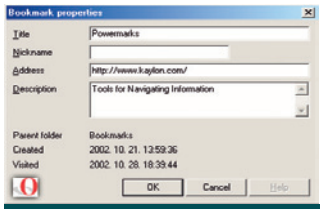

Ezt nyújtja az Opera

A Powermarksban nemcsak hagyományos kulcsszavakkal, hanem címkézett kulcsszavakkal is dolgozhatunk – azaz megjelöljük a fontosabbakat, például azokat, melyeket több hivatkozáshoz is használhatunk. A *Dictionary* ablak jobb gombos helyi menüjéből a *Tag Keyword* (kulcsszó címkézése) parancs kiadásával címkézhetjük meg a kulcsszavakat, egyszerre többet is – ezt a szótól balra pici sárga ikon jelzi. Ezeket a szavakat viszontláthatjuk a *Bookmark properties* ablak *General* (általános) fülén elhelyezett *Tagged Keywords* (címkézett kulcsszavak) gomb megnyomására megjelenő listában, ahol már csak ki kell választanunk a szükségeset, a program pedig beteszi a kulcsszó mezőbe.

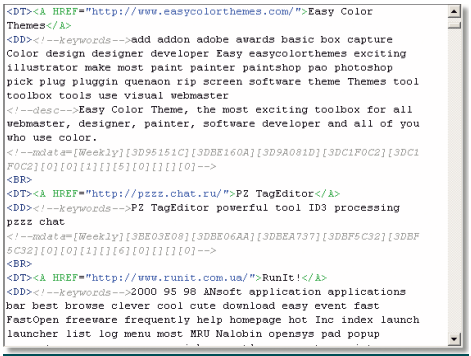

HTML kód Powermarks módra

Ha valamelyik kulcsszót egyszerre több hivatkozáshoz kívánjuk hozzárendelni, akkor először győződjünk meg arról, hogy a kulcsszót felvettük a szójegyzékbe, majd jelöljük ki azokat a hivatkozásokat, melyeket az adott kulcsszóval kívánunk jellemezni. Kattintsunk jobb gombbal valamelyik hivatkozásra, a helyi menüben válasszuk az *Add Common Keywords* (hagyományos kulcsszavak hozzáadása) parancsot. A megjelenő ablakban viszontláthatjuk szójegyzékünket, amiből kiválaszthatjuk a szükséges kulcsszót, de újat is beírhatunk a *Keyword(s)* mezőbe.

Hivatkozások, kulcsszavak és pontos szöveg keresését makrók könnyítik meg. A szójegyzék fölötti panelban láthatjuk ezeket. A három típust eltérő ikonok jelzik. Nem véletlen a mondás: „egyetlen kép ezer szóval is fölér” – még ha az a kép egy kis ikon is. Minden egyes makroelemhez, bármilyen típusról legyen is szó, billentyűparancsot rendelhetünk. Így a megfelelő kombináció lenyomására azonnal az adott weboldalon teremhetünk, csak a kulcsszóhoz tartozó webcímeket tekinthetjük meg a főablakban, vagy egy adott szöveget kereshetünk a bejelölt mezőkben.

Viselkedésének ízlésünk szerinti alakításához felruházták bőségesen tulajdonságokkal. Az egyik legfontosabb, hogy a gyűjteményünk automatikusan menthető. Az időközt mi adhatjuk meg. Érdemes legalább négy-öt percenként mentést készíttetni a listáról, mert végzetes hiba esetén az előző rögzítés óta felvett hivatkozásokat és módosított adatokat nem látjuk viszont a program következő indításakor.

Egy magára adó programban változtathatunk a színeken, a betűkészleten – erre van mód a Powermarksban is. Bár nem ismeri fel a rendszer területi beállításait, a dátum és

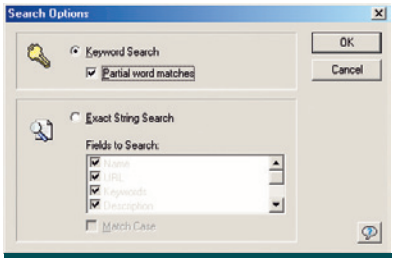

Jól célzott kereséssel időt nyerünk

idő formátumához sablont készíthetünk, és a magyar viszonyokhoz igazodva láthatjuk a programban. Gyorsbillentyűkkel jeleníthetjük meg a főablakát, illetve felvehetjük normál módon vagy gyorsítva a hivatkozásokat.

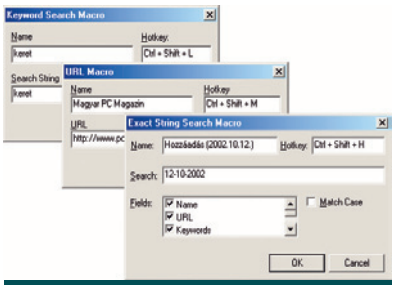

A huszárvágás-trió: webcím, szöveg vagy kulcsszó

Használhatjuk proxy mögül, de megadhatjuk azokat a kiszolgálókat is, melyekben teljesen megbízunk, és nincs szükség proxyra. Diagnosztikai célból tevékenységéről a megadott jellemzők alapján naplót vezet. A Tálcán elhelyezett ikon jobbgombos helyi menüjében elhelyezett hivatkozások mennyiségét mi szabhatjuk meg.

Élő linkek, halott linkek...

A weboldalak állapot-ellenőrzése legfeljebb 8 szálon futhat. Ha a tűzfal jelenti, hogy a Powermarks ICMP-csomagokat kísérel meg küldeni a

gépünkről, az nem a véletlen műve: ilyen csomagokkal ellenőrzi a hálózati kapcsolatot, és a Windows által felajánlott módszerekkel ellentétben sokkal megbízhatóbbak az eredményei. Ezek a csomagok soha nem érnek oda a célgépre, de tájékoztatják a programot arról, hogy legalább 3 ugrás van, és a hálózati kapcsolat fennáll. A Powermarks nemcsak azt ismeri fel, hogy a lap tartalma megváltozott, hanem azt is, hogy a lap vagy a kiszolgáló nem található, átirányítási hiba lépett föl, van-e szükség hitelesítésre stb. A különféle állapotokról – szám szerint 19-ről – a hozzájuk társított ikonokkal tájékoztat minket a főablakban. Ha megjegyeztük, hogy milyen állapothoz melyik ikont választottuk, akkor az állapot-ellenőrzés során kapott jelek informatívak.

Az állapot-ellenőrzés indítását ütemezhetjük. Az egyes webcímeket különböző időközönként ellenőrizhetjük. Ez jó, hiszen lehet, hogy nem mindegyik weblapot frissítik óránként, hanem csak naponta vagy hetente, és így rugalmasak lehetünk.

E sorok írója az internetre csatlakozás után a *Bookmarks* (könyvjelzők) menüben található *Force Status Check* parancsot szokta kiadni az összes webcím vizsgálatához. Egy közel 600 tételesre duzzadt lista hivatkozásait 56 kbit/s sebességű modemmel alig negyed óra alatt végigellenőrzi. Ennyi idő kell ahhoz, hogy megtudjuk, hol frissítettek. Böngészéssel sokkal több idő kellene ugyanehhez, ráadásul így csak azokra a helyekre látogatunk el, ahol változást jelez a program. Ekkor a főablakában rákattintok a hivatkozásra, a Powermarks továbbítja a parancsot a böngészőnek, a böngésző pedig azonnal kapcsolatba lép a webhellyel, és már tölti is le az oldalt.

Tapasztalataink szerint a program a keretes webhelyeknél nem mindig tudja megállapítani a frissítést. Szerencsére ez sem jelenthet problémát, ugyanis a keretes helyek felbonthatók, és csak a számunkra fontos oldaluknak a címét érdemes felvennünk az adatbázisba. Előfordul, hogy bár a Powermarks változást jelez, odaszörfözve nem látunk semmi újdonságot. Ennek egyik oka az, hogy nem az az oldal módosult, amit felvettünk az adatbázisba, hanem egy számunkra kevésbé fontos oldal vagy file a tartományon belül. Szintén okozhatja ezt az, ha távozásunk után egy parancsfile automatikusan képet vagy szöveget cserél az adott webhelyen, amit a Powermarks frissítésnek értékel.

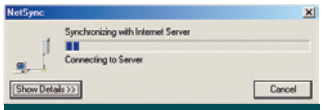

NetSync szerver: tárolásra vagy szinkronizálásra a világ bármelyik pontjáról

Előfordulhat az is, hogy a program nem tud kommunikálni a webböngészővel, emiatt nem lehet a Powermarksban rákattintott oldalra ellátogatni. Ilyenkor a főablak jobbgombos helyi menüjéből a *Copy URL to Clipboard* művelettel a vágólapra másolhatjuk a hivatkozást, és onnan a böngésző címsorába illeszthetjük.

Előfordul, hogy a gyűjteménybe felvett egyik cím például költözés miatt megváltozik. Ilyenkor nem kell a Powermarksból törölni a régi címet és felvenni az újat, mindössze nyissuk meg a *Bookmark properties* ablakot, majd az *URL* mezőben cseréljük le a hivatkozást. Ezt sem célszerű gépelni, használjuk inkább a [Ctrl C], majd [Ctrl V] billentyűparancsot (másolás vágólapra, majd onnan beillesztés).

Az Internet Explorerrel tökéletesen együttműködik: telepítésekor az IE eszköztárát kibővíti egy csoporttal, ahonnan bármikor kényelmesen megnyithatjuk a Powermarksot, és normál vagy gyorsított módon felvehetjük az aktuális hivatkozást a webcímgyűjteményünkbe.

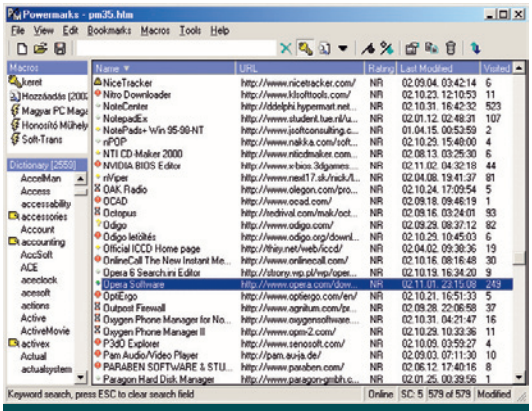

Helyi és távoli útvonalak információinak tárháza

Biztos ami biztos

A Powermarks semmit sem bíz a véletlenre. A kedvenc URL-ek listájáról két biztonsági másolatot készít!

Ha valaki a kapcsolat bontása után, a böngészőben tárolt előzmények alapján akarja visszakeresni és eltárolni a fontosabb weblapok címét, azt is megteheti. Kapcsolat nélküli módban is bővíthetjük a gyűjteményt. A program az oldal kódjában található adatokkal ugyanúgy kitölti a *Bookmark properties* ablak mezőit, mint élő kapcsolat esetén.

Mivel a program egyetlen file-ban tárolja a webcímeket, tematikus gyűjtemények készítéséhez több file-t kell létrehozni. És utána már csak azt kell betölteni, amelyik témakörre éppen szükségünk van. A gyűjtemény nagyon kicsi, például e sorok írójának az 581 tételes listája mindössze 153 Kbyte helyet foglal, tehát bőven ráfér egy floppyra.

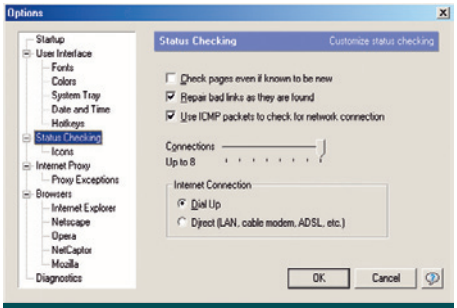

ICMP csomagokkal precízebb a diagnózis

A program regisztrált és 30 napos próbaváltozatának felhasználói egyaránt tárolhatják webcímeiket az interneten. Első lépésként létre kell hoznunk a NetSync kiszolgálón a fiókunkat. A regisztrálást a *Tools → NetSync...* menüpontból megnyitható ablak *Create NetSync Account* gombjára kattintva kezdhetjük meg, ami elvisz minket a Kaylon.com megfelelő oldalára, hogy kitöltsük a kérdőívet. Miután megkaptuk e-mailben a felhasználónevet és a jelszót, feltölthetjük a gyűjteményt, amit így mindig biztonságos helyen tudhatunk. A NetSync másik előnye, hogy a szerveren szinkronizálással karbantartott gyűjteményhez bármilyen számítógépről hozzáférhetünk. Ha több különböző gyűjteményt kívánunk elhelyezni, akkor annyi fiókot kell nyitnunk.

Helyben is működik

A Powermarks nemcsak a webcímek kezelésében segít, hanem a helyi file-ok elérésében is hasznát vehetjük. Ha ez a célunk, akkor húzzuk át a főablakába a file-t a Windows Intézőből, és a Powermarks a helyi útvonalat társítja hozzá. Ugyanúgy beírhatjuk a kulcsszavakat, hozzáfűzhetünk feljegyzéseket, és értékelhetjük őket, akárcsak netes parancsikonjainknál.

Ennyi remek szolgáltatás után nem meglepő, hogy a norvég Opera Software is ajánlja kiegészítőként a használatát egyre népszerűbb böngészőjéhez. A program regisztrációs díja mindösze 25 USD, oktatási intézményeknek 18 USD.

A .NET-es vírusokról

Az új technológiák egyben újabb lehetőségeket nyújtanak – és ezeket a víruskészítők is igyekeznek kihasználni.

Molnár Gábor (VirusBuster Kft.)

A Windows platform legújabb fejlesztői és felhasználói környezete a .NET. Szinte alig készült el a végleges verziója, máris megjelentek rá az első vírusok és férgek. De mi az a .NET? Lényegében platformfüggetlen (azaz operációs rendszertől és programozási nyelvtől független), internetalapú (XML) rendszer. Négy fő alkotóeleme:

- .NET-es kiszolgálók (szerverek): Microsoft .NET-alapú operációs rendszerekkel működő nagy teljesítményű számítógépek internetes alkalmazások és adatok kiszolgálására;
- intelligens ügyfelek és eszközök: olyan szoftverek, amelyek előre ismert esetekből megadott algoritmusok alapján magas szintű információkat szolgáltatnak;
- XML-alapú netes szolgáltatások: az XML (Extensible Markup Language) a HTML (Hyper Text Markup Language) nyelv különleges továbbfejlesztése – lényegében netes oldalakhoz és netes alkalmazásokhoz használt fejlesztőnyelv;
- .NET-es fejlesztőeszközök: olyan szoftverfejlesztő rendszerek, amelyek már .NET formátumra fordítanak, például a Microsoft Visual Studio.NET vagy a Borland Delphi 7.

A .NET keretrendszer

A .NET keretrendszer (framework) Windows 98/Me-re, illetve Windows 2000/NT-re is telepíthető. Az operációs rendszer e keretrendszer révén lesz képes futtatni a .NET-alapú szoftvereket. Ha nem telepítjük, az ilyen alkalmazások – és persze vírusok is – indulásukkor először az MSCOREE.DLL-t fogják hiányolni.

Egy .NET-es file tulajdonképpen „normál” 32 bites Windows-PE file (Portable Executable), mint akármelyik windowsos program, csak kiegészítették .NET-es információkkal. Lehet végrehajtható program (alkalmazás), illetve lehet más modulok által elérhető függvénygyűjtemény (library).

Ahhoz, hogy megértsük, hogyan épül fel a .NET-es file, először a Windows-PE file-formátumot kell megértenünk.

A PE file-formátum

A Windows-PE az MS-DOS végrehajtható (EXE: executable) file-formátumának „továbbfejlesztett” változata. Ha DOS-ban próbálunk elindítani Windows-PE formátumú file-t, akkor valamilyen hasonló üzenetet kapunk: „Ez a program nem fut DOS módban.”

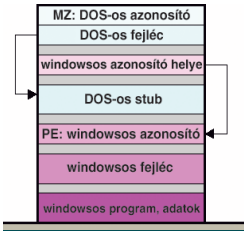

A Windows hagyományos PE file-jainak felépítése

Ezt a szöveget kis DOS-os programrész írja ki (DOS stub – DOS-os csonk, DOS-os programocska).

A file-ban (a DOS szabvány szerint nem használt helyen hexadecimálisan 0x3C, azaz a 60. byte-tól) található mutató a Windows-azonosítóra mutat („PE” karakterpár és két nulla), ezután következik a windowsos fejléc, majd maga a program és az adatok (első ábra).

Ha a programot Windowsban (32 bites – Win32-es) indítjuk, akkor a Windows értelmezi a DOS számára nem használt részeket: betölti a windowsos fejlécet, majd a programot és az adatokat.

A fejlécben megadhatjuk többek között azt is, hogy az adott alkalmazás milyen külső modulokat (DLL – Dynamic Link Library, azaz dinamikusan csatolt könyvtár) használ.

Betöltés előtt a Windows megnézi, megvannak-e a szükséges DLL file-ok. Ha valamelyiket nem találja, illetve az adott DLL-ben nincs meg a kívánt függvény, akkor nem indul el a program (mint a .NET esetében az MSCOREE.DLL).

A .NET-es file-formátum

A .NET-es program a Windows-PE részen kívül tartalmaz egy CLR (Common Language Runtime – közösnyelvű futtatórendszer) fejlécet, amely a .NET keretrendszernek ad meg fontos adatokat, egy metadata részt és magát a programkódot: IL kód (Intermediate Language – közbenső nyelv; lásd második ábra).

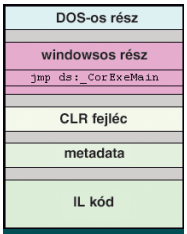

A Microsoft .NET futtatható programjainak szerkezete

A lényeg a következő részben van: az IL olyan kód, amelyet a .NET futtatórendszer megért, és bármilyen géptípuson képes működni, ahol működik a .NET keretrendszer. Ez azt jelenti, hogy nem lesz platformfüggő az alkalmazás, tehát akár nagyszámítógépen fut, akár otthoni PC-n, PDA-n (zsebszámítógép) vagy akár mobiltelefonon is, mindenhol működőképes.

A windowsos rész belevág a dolgok közepébe: elindítja a .NET keretrendszert inicializáló részt (jmp ds:_CorExeMain), amely majd értelmezi a file többi részét. A metadata-k különféle típusú adatokat (szöveg-string, adatlap-blob, modulinformációk stb.) tartalmaznak – ezek felépítésével nem foglalkozunk részletesebben.

Az IL kódot nevezik még .NET assemblynek is: bármelyik programozási nyelvben is írjuk meg a programot, a lefordított IL kód mindig (közel) azonos lesz. Végrehajtáskor az IL kódot röpfordító (Just-In-Time Compiler) fordítja le az adott processzor gépi nyelvére. Ez valamelyest lassítja vagy lassíthatja a végrehajtást. A „közös nyelv” és a .NET összességében azonban kedvező feltételeket teremthet a vírusoknak is.

File-fertőző vírusok új generációja

Mint említettük, a vírus is csak akkor képes lefutni, ha telepítettük a .NET keretrendszert. Ennek hiányában az alábbi kórokozók – egyelőre – nem jelentenek veszélyt gépünkre.

VirusBuster
A szerkesztőségi anyagok vírusmentességét a **VirusBuster Kft.** saját fejlesztésű programjai is biztosítják.
www.virusbuster.hu

● A Win32.Donut az egyik előhírnöke a .NET-es file-fertőző vírusoknak. Nem tartalmaz ugyan szabványos .NET-es belépést, de van egy programrész, amely elindítja a .NET keretrendszert.

Ezután saját maga megkeresi a CLR-fejlécet, majd végrehajtja a benne lévő IL kódot, átadva a vezérlést a .NET keretrendszernek.

Fertőzéskor egy ablakot jelenít meg: *This cell has been infected by dotNET virus!*

Mivel saját maga indítja el az MSCOREE.DLL-t, így .NET Disassemblerrel (ami értelmezni tudja az IL kódot és ember által érthető formában jeleníti meg) nem vagy csak ügyeskedés után tudjuk megtekinteni. Nem terjedt el széles körben.

● A Win32.HLLP.Flatei szintén .NET-es file-fertőző kórokozó. Onnan kapta a nevét, hogy fertőzéskor a következő üzenetet írja ki: *::: prepending virus purely written in d flat :::*

Több változata létezik, melyek működése alig tér el, de a kód mérete más és más. Ez a vírus is hagyományosan megfertőzi a file-okat (lefutásakor egyszerre csak egyet): beleírja magát a file-ba, de csak olyan file-t fertőz meg, amelyik szintén .NET-alapú. A vírust C# nyelvben írták (ejtsd: C sharp – a Microsoft Visual Studio.NET egyik fejlesztőeszköze, a C++ nyelvhez hasonlít). Maga a lefordított IL kód csak 822 byte hosszú, ez a kód íródik bele fertőzéskor a file-ba.

.NET-es férgek, levélküldő vírusok

Az új technológia a vírusírók fantáziáját is megmozgatta. Nem maradhatnak ki a .NET alatt működő wormok (férgek), i-wormok (internetes férgek) sem, hiszen a .NET éppen az internetalapú alkalmazások működését könnyíti meg.

● A Worm.P2P.Bonet (más néven Win32.HLLW.Kazdot) nem csinál mást, csak megoszt egy mappát a számítógépen, így elérhetővé teszi más felhasználók számára. Beírja magát a Windows regisztrációs adatbázisába, majd továbbterjed a megosztott hálózaton. A féreg is csak .NET keretrendszer alatt működőképes.

● A Win32.HLLP.Sharpei hasonló a file-fertőző Donut vírushoz: valójában hagyományos Windows-PE formátumú file. Lefutásakor kidob magából egy Visual Basic scriptet, amely előkészíti a levélküldést, majd elküldi magát levélben a Microsoft Outlookból kiszedett címekre. Majd kiszedi az elküldött leveleket a kimenő levelek közül, hogy ne hagyjon nyomot maga után. Ezután letörli a létrehozott scriptet is, és megvizsgálja, hogy létezik-e a számítógépen az MSCOREE.DLL. Ha megtalálta, létrehoz egy cs.exe file-t, ami már .NET formátumú, majd végrehajtja: .NET típusú file-okat fertőz meg. Fertőzéskor a következő ablakot jeleníti meg: *You're infected with Win32.HLLP.Sharp, written in C#, by Gigabyte/Metaphase*

A vírus Ms02-010.exe nevű levélmellékletben érkezik.

●

A .NET platform új és egyszerűbb lehetőségeket nyújt az alkalmazásoknak és a szoftveríróknak, és ezzel a vírusíróknak is.

Emellett hordozhatóságot biztosít a különféle platformokra. Ez veszélyes lehet, hiszen a vírusok már nem lesznek platformfüggők. Programhibák (bug), kiskapuk meg eddig is voltak, és ezután is lesznek...

DVD-t egyszerűen

Nem is olyan régen a házi felvételeinkből történő DVD-készítés még komoly szakértelmet igényelt, de most már olyan programokkal is találkozhatunk, melyekkel mindez gyerekjáték.

Dvorák Bence (rigor@ipma.hu)

A közelmúltban két olyan szoftvert kaptunk az Axico Kft-től, melyekkel komolyabb szaktudás nélkül házilag is készíthetünk DVD-t. Az egyik, az MGI VideoWave 5 amellett, hogy igazán felhasználóbarát videoszerkesztő, lehetőséget nyújt DVD-készítésre is. A másik program, a Pinnacle Expression 2.0 kezelése talán még a VideoWave-énél is egyszerűbb – és kimondottan DVD-készítésre tervezték. A legtöbb műveletet automatikusan végzi, így a számítástechnikával még csak most ismerkedők is elkészíthetik vele életük első DVD-jét.

MGI VideoWave 5

A VideoWave 5 szerkesztőrésze az előző verzió óta alig változott, belekerült viszont egy DVD-készítő rész, amely egy külön kis programmal is felér. Ehhez kapunk két sablonokat tartalmazó CD-t is. A DVD-írási képesség sem véletlen: ez a termék új tulajdonosától, a Roxiótól származó Easy CD Creator.

A VideoWave korábbi verziói is nagy hangsúlyt fektettek az egyszerűségre és a kezelhetőségre, hogy a videofeldolgozásban kevésbé jártas felhasználók is könnyen boldoguljanak vele. Ezt sugallja a díszes kezelőfelület is. A programmal AVI, DV, MPEG-1 és MPEG-2, WMV, valamint ASF formátumú anyagokat lehet szerkeszteni – melléjük pedig WAV, WMA, MP2, MP3, sőt akár közvetlenül audio-CD-ről betöltött hanganyagot tehetünk. Digitalizáló-kártya birtokában analóg vagy DV forrásból rögzíthetünk videoanyagot. DV anyagot IEEE-1394 szabványú (FireWire) porton keresztül is tud fogadni.

Számos képfeldolgozásból ismert effektust használhatunk (torzítások, kontrasztállítás, színek paraméterezése stb.), valamint feliratokat is elhelyezhetünk. Az egyes snitteket változatos áttűnési effektusokkal fűzhetjük össze, és blue-box technikát alkalmazhatunk. A film sebességét gyorsíthatjuk, lassíthatjuk.

A program jelenetfelismerési képessége (Scene Detection) révén egyszerűbb a felvételünket snittekre osztani. A program ugyanis felismeri és bejelöli a hirtelen képváltásokat, vágásokat – ezeken utólag kézzel még változtathatunk, illetve újabb vágási pontokat jelölhetünk be.

Integrált DVD-gyár

Amint a DVD-készítő részbe kapcsolunk, megjelenik egy ablak, itt kiválaszthatjuk, hogy DVD-t, mini DVD-t (DVD formátumú anyag hagyományos CD-re) vagy VideoCD-t kívánunk-e készíteni. Művünk készítésekor a szerkesztett alapanyagot vagy az importált MPEG-1/2 és AVI file-okat használhatjuk fel.

A DVD-hez menüt is készíthetünk. A képernyő felső sávjában szúrhatunk be új menüket, illetve váltogathatunk köztük, aszerint, hogy épp melyiket kívánjuk szerkeszteni. Felülről lefelé haladva az eszköztáron első lépésben kiválaszthatjuk a menü háttérképét. Eggyel lejjebb a filmszeletkéink sorakoznak. Ezeket húzd és ejtsd módszerrel helyezhetjük el a jobb oldali menüszerkesztőbe. A menüben az egyes videók kezdőképe jelenik meg, de választhatunk más képkockát is – a program ezt automatikusan bekeretezi. A képek pozícióját és méretét tetszőlegesen változtathatjuk. A felület tervezéséhez segítségül hívhatunk egy rácshálót. A képecskék alatt szerepel a videofile neve, amit tetszőlegesen módosíthatunk – elvégre ez mindössze a jelenet címkéjéül szolgál. A harmadik lépésben a képkereteket és a gombokat módosíthatjuk, a menüben

A videoszerkesztő rész az előző verzióhoz képest szinte változatlan

Most már DVD-t is készíthetünk vele

info

- Forgalmazó: Axico Informatikai Kft. ✆ 342-3255
- www.axico.hu
- www.mgisoft.com/
- www.pinnaclesys.com/

megjelenő betűk küllemét is meghatározhatjuk. A negyedik részben háttérzenét rendelhetünk a menükhöz. Végül mielőtt megsütnénk a korongot, megnézhetjük a DVD szimulációját, hogy lássuk, nem hibáztunk-e valahol.

A végeredményt a választott formátumnak megfelelően DVD+RW, DVD-RW vagy CD-RW meghajtóval írhatjuk lemezre. Választhatunk, hogy a kép formátuma PAL vagy NTSC legyen, sőt DVD esetében filmünket régiókóddal is elláthatjuk.

Nem mellékes mellékletek

A program mellé adott kiegészítő CD-ken előre elkészített menügrafikák és hangok találhatók. A házi DVD-khez különböző témakörökben főcímbevezetést, illetve mozgó/átlátszó hátteret találhatunk a témához illő aláfestő zenével. Ezek szépen kidolgozott, bár helyenként giccsbe hajló környezetek.

Az első korongon 8 kategóriában 57 hangeffektus, 56 egyéb hangminta és 34 zenei aláfestés található. A sablonok például babafürdetés, házastársak közös zuhanyozása, karácsony, cégbemutató, húsvét, hétvége, strandolás, illetve vidék témaköröket célozzák meg hangulatukban. Hogy egyéb anyag hiányában is kísérletezhessünk a programmal, 2 Mbyte méretben három egyszerű kis videofile is került a korongra.

A második lemezen többek közt gyermekünk születésnapjához, különböző iskolai ünnepélyekhez, emlékezetes randevúhoz, házassághoz, vakációhoz, ünnepekhez és amerikaiakra gondolván hálaadáshoz, Halloweenhez is találhatunk témákat. Emellett egy modern és egy régies hatású visszaszámlálás jelenetet is találunk rajta, melyek a film elé szúrhatók be.

Rendszeres felfrissülés

Érdemes letöltenünk az interneten található frissítéseket, mert számos hibajavítást és kiegészítést tartalmaznak – például az 5.0.952-es frissítés telepítése után a program FAT32-es file-rendszer alatt is képes 4 Gbyte-nál nagyobb AVI/DV kezelésére.

Az MGI VideoWave 5-öt az előző verzió megjelenéskori árához képest több mint tízezer forinttal olcsóbban, azaz 25 212 Ft-ért vásárolhatjuk meg (ajánlott listaár). A program Windows 98SE/Me/2000/XP alatt működik.

Pinnacle Expression 2.0

A Pinnacle Expression szintén olyan program, mellyel a laikus, a számítástechnikában járatlan emberek (akik azért már láttak videomagnót) is könnyen készíthetnek saját felvételeikből DVD-t – akár filmet, akár állóképekből diaműsort.

Kevés szakértelem kell hozzá

A CD borítóját is elkészíti a program

A munka három részre tagolódik, amit a képernyő tetején látható három nagy piktogram is jelez: ezekre kattintva válthatunk a három munkaképernyő közt. Az első képernyőn kell nyersanyagot összeállítani és rögzíteni. Itt a videomegjelenítő ablak stilizáltan egy digitális kamera kihajtott nézőkéjeként jelenik meg.

A filmanyagot DV vagy Digital8 eszközről IEEE-1394 (FireWire) csatolón keresztül vihetjük a gépre, analóg forrásból történő rögzítésre sajnos nincs lehetőség. Emellett kész AVI, DV, MPEG-1/2 formátumú videofile-okat, illetve BMP, JPG, PCD, PCT, TGA, WMF, TIF formátumú képeket is importálhatunk. Bekapcsolhatjuk az automatikus jelenet-felismerést, illetve választhatunk, hogy ez DV timestamp vagy tartalom alapján történjen-e.

Ezt követően a második részbe váltva a felismert jelenetek kezdőképét a program automatikusan menübe rendezi, sőt gombokat, hátteret és feliratot is készít sablon alapján.

Készíthetünk saját sablont, átalakíthatjuk a meglevőket, háttérzenét választhatunk hozzá stb. Egyszerű vagdosásra is lehetőségünk nyílik: a jeleneteket tovább darabolhatjuk, egyes részeket egyesíthetünk, és törölhetünk belőlük.

Ha diavetítést tervezünk, azaz fényképet használunk, a videovágó ablak eszköztára megváltozik.

A szerkesztési lehetőségek: jobbra és balra forgatás, tükrözés, nagyítás, fényerő, kontraszt, színárnyalat és telítettség állítása. A képek közti váltás néhány egyszerű áttűnési effektus kíséretében történhet. Egy korong összeállításakor több diavetítést és videót is felhasználhatunk, lehetőségeinknek csak a helyszűke szab határt.

A készülő lemezhez címkét készíthetünk – pontosabban ezt is elvégzi a program helyettünk. A tartalom alapján egy sablon szerint felcímkézi a lemezt, a hátlapon feltünteti főbb paramétereit – hossz, régiókód, felbontás stb. Itt is mindent átszabhatunk, módosíthatunk – akár a háttérképeken, akár a betűtípusokon vagy az elrendezésen.

A kész művet a programból azonnal süthetjük CD-R, CD-RW, DVD-R, DVD-RW, DVD+R, DVD+RW lemezre.

A végeredmény formátuma ennek megfelelően lesz VideoCD, Super VideoCD vagy DVD. A szükséges tömörítés mértékét, azaz a bitrátát a program maga határozza meg a rendelkezésre álló hely alapján, de mi is beállíthatjuk.

A Pinnacle Expression Windows 98/Me/XP/2000 alatt működik, ajánlott ára 11 887 Ft.

File-ok, rendszerek, frissítések

Az aktuális lapszámunkhoz gyűjtöttem éppen tippeket, hekkelős internetes oldalakat és fórumokat bújva, amikor egy érdekes kérdésre leltem. Hogyan lehet láthatóvá tenni a Windows XP rendszer-visszaállítójának file-jait?

Eke Zoltán (ekezol@wap.hu)

A rendszer-visszaállítóról mint az operációs rendszer beépített biztonsági eleméről, már írtunk ezeken az oldalakon, ezért most épp hogy csak érintem a témát. A működését két fő részre bonthatjuk. A System File Protection feladata a rendszerfile-ok (DLL, SYS stb.) védelme és azok automatikus helyreállítása egy esetleges felülírást vagy törlést követően. A rendszer-visszaállítási komponens olyan programeltávolító, ami a teljes rendszer állapotát (regisztrációs adatbázis, feltelepített programok bejegyzései, eszközkezelők) képes visszaállítani egy általunk kiválasztott időpontra. Ez a pont lehet a rendszer által automatikusan létrehozott állapot, de mi is készíthetünk ilyen felvételeket.

Ebben a formájában a rendszer-visszaállító a Windows Millennium Editionben (ME) jelent meg, és egy sor használhatósági problémát vetett fel, valósággal megkeserítve a felhasználók életét. Akkoriban írtunk is e „szolgáltatás" kiiktatásáról.

A Windows XP-be jócskán továbbfejlesztett rendszer-visszaállító modul került, amit elég precízen lehet szabályozni, nem terheli le a rendszert, és rá lehet fogni, hogy elég jól végzi a dolgát.

A ME a rendszer-visszaállító által létrehozott file-okat, biztonsági mentéseket a merevlemez „_restore" nevű mappájában tárolja, az XP erre a célra a „System Volume Information" könyvtárat használja. Ilyen nevű mappával már NTFS file-rendszerű Windows 2000-nél is találkozhattunk, ugyanis alapszintű file-védelmi rendszert már abba az operációs rendszerbe is beépítettek.

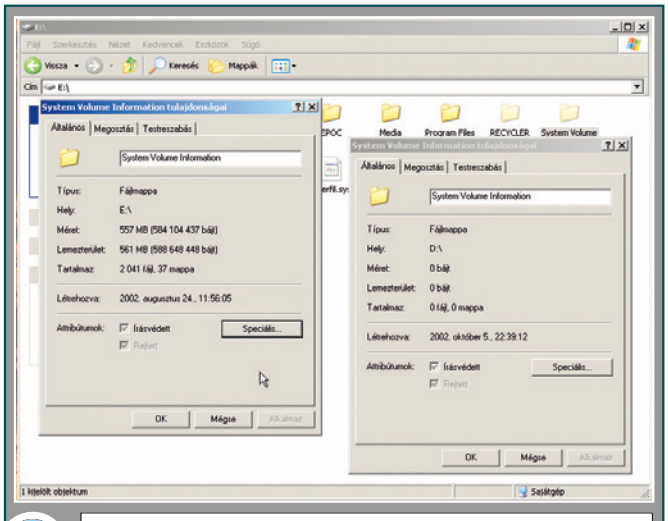

Alapesetben a System Volume Information mappának sem a tartalmát, sem a méretét nem tudjuk lekérdezni

FAT32 file-rendszerű partíción minden különösebb trükk nélkül belekukucskálhatunk. Látható benne egy kilométer hosszú „_restore{F2495...}" mappa és azon belül több RPxx könyvtár. A tartalmuk nagyon hasonló. Programok telepítésekor, eltávolításakor, törléskor keletkezett file-ok biztonsági másolatai és a teljes regisztrációs adatbázis található a Snapshot mappában.

Ugyanezt a file- és mappastruktúrát találnánk meg az NTFS partíció hasonló nevű mappájában – ha bele tudnánk lépni. A rendszer ugyanis erre nem ad lehetőséget, „A hozzáférés megtagadva" üzenettel küld el bennünket más irányba.

Egy korábbi cikkünkben említett weboldalon találtam egy leírást, egy registrymódosításról, ami engedélyezi e mappa böngészését. Én ki sem próbáltam ezt a hekkelést, mert van egy sokkal egyszerűbb módszer a „System Volume Information" mappa láthatóvá tételére. Minden bizonnyal az operációs rendszerben felejtett hibáról – bug – van szó.

A teendő a következő. Első lépésként engedélyezzük a rejtett (hidden) és rendszer (system) attribútumú file-ok megjelenítését. Ehhez nyissuk meg a *Sajátgép*et, majd válasszuk az *Eszközök → Mappa beállításai* menüpontot. A *Nézet* fülön a *Speciális beállítások* mezőben keressük meg *Az operációs rendszer védett file-jainak elrejtése* tételt és kapcsoljuk ki. Ugyanitt keressük meg a *Rejtett file-ok és mappák* bejegyzést, és kattintsuk be a megjelenítés előtti rádiógombot, valamint ellenőrizzük, be van-e kapcsolva az (alapbeállításban érvényes) *Egyszerű file-megosztás használata* opció.

Nyissuk meg az adott NTFS file-rendszerű partíciót az *Intéző*vel, és kattintsunk jobb egérgombbal a *System Volume Information* mappára. A felbukkanó menüből válasszuk a *Megosztás és biztonság* tételt, majd a megjelenő beállítóablakban engedélyezzük *A mappa megosztása a hálózaton* pontot.

Az *OK* gomb lenyomására a rendszernek először némi problémája támad a mappanév hosszával, majd az *Igen* megnyomása után hibaüzenetet ad. Nem tudja megosztani az adott mappát, és a megosztáspanel továbbra is ott virít a képernyőn. Zárjuk be az ablakot a *Mégse* gombbal, és újra tegyük próbára a „System Volume Information" könyvtárat. Hoppá! Szabad a gazda – de csak óvatosan, mert garázdálkodásunk nem biztos, hogy következmény nélkül fog maradni!
A trükkre elsősorban akkor lehet szükségünk, ha valami vírus beette magát a gépünkre, és a rendszer automatikusan készített róla egy „mentést". Ekkor a víruskereső már ezen a helyen is meg fogja találni.

Info

- Bart's Boot Image Extractor: www.nu2.nu, a BBIE.EXE megtalálható CD-mellékletünk \cikkekhez mappájában

Merevlemez-kezelés gyorsítása

Oly sokszor és oly sok helyen volt már róla szó, és rendszerint oly kevés eredményt hozott a sokféle beállítás, hogy az ilyet nem is szoktam komolyan venni. Az ATA66 egyik korábbi cikkünkben leírt engedélyezése az egyik kivétel – és most találtam valamit, ami talán a kettes számú lehet.

Aki nem tegnap kezdett el foglalkozni a számítástechnikával, annak még jelent valamit a FAT16 rövidítés. Ez volt a (Windows 95 OSR2 előtti) hőskor file-rendszere, ami egyrészt legfeljebb 2 Gbyte-os lemezpartíciókat és hozzá 32 Kbyte-os clustereket jelentett. A 16 bites FAT (File Allocation Table) összesen 65 536 bejegyzést tudott kezelni, magyarán egy-egy partíción ennyi file lehetett összesen. A 2 Gbyte-os korlátból pedig az következik, hogy a legkisebb kezelhető file-méret ekkor 32 Kbyte. Ezt jelenti a cluster. A file maga lehet akár 1 byte méretű is, a rendszer mégis 32 Kbyte-ot foglalt le neki a merevlemezből. Látható, hogy ez a file-rendszer iszonyatosan pazarló volt. Külön segédprogramok jelentek meg, amik statisztikákat készítettek a lemezen található file-okról és szép diagramokkal riogatták a felhasználókat, hogy lám-lám, a lemez 40%-a a semmibe vész el. És ez részben igaz is volt.

A merevlemezek kapacitásának rohamos növekedésével egyre komolyabb problémát kezdett jelenteni a FAT16 említett két korlátja, de már úton volt a megoldás. A Microsoft a Windows 95 OSR2-vel bevezette a FAT32 file-rendszert, ami – nevének megfelelően – 32 bites alapokra helyezte a file-kezelést. A partíció- és a clusterméret egyszeribe elveszítette jelentőségét. Vagy mégsem? Sokan nem számoltak két kellemetlen mellékhatással. A rendszer immár egy-egy partíción akár több millió file-bejegyzést is kezel, ami ha belegondolunk, eléggé leterhelheti a gépünket. Komolyabb gond, hogy a kisebb clusterméret miatt a file-rendszer sokkal könnyebben, gyorsabban töredezik szét, a file-ok több száz darabban is szétszóródhatnak a lemezen. A rendszer e szétaprózódott file-ok visszaolvasásakor lelassul, elvégre a file-ok darabjait sok helyről kell összevadásznia.

Az NTFS file-rendszer sem mentes a széttöredezéstől, hiszen itt egy fizikai bejegyzés a lemezen csupán 512 byte-ot foglal le. Szerencsére az operációs rendszer készítői gondoltak erre, és bevittek egy kis csavart. Ha letörlünk a lemezről egy file-t, a felszabaduló helyre a rendszer később új file-t rögzít. Vajon miképp? Mentéskor megkeresi az első szabad lyukat a lefoglalt helyek között és odaírja a file-t? Valahogy így, de arra azért figyel, hogy az a bizonyos elfoglalandó szabad hely legalább 512 Kbyte-os legyen.

A ma használatos file-jaink átlagos mérete jóval fél mega fölötti, ezért megfontolandó, megéri-e megemelni ezt a határértéket. Persze nem a csillagos égig, hiszen akkor ismét előjön a FAT16-os szindróma, és rengeteg lesz a merevlemezen az elvesztegetett, kihasználatlan hely. A netes fórumokon 2 Mbyte-ot emlegetnek ideális értékként.

Nyissuk meg a rendszerleíró adatbázis-szerkesztőt, a *regedit*et, és lavírozzunk el a *HKEY_LOCAL_MACHINE → SYSTEM → CurrentControlSet → Control → FileSystem* ágig. Aki figyelemmel kísérte korábbi Windows XP-s tippjeinket, annak ez már ismerős hely lesz. Itt vegyünk fel új, dupla szavas bejegyzést *ConfigFileAllocSize* néven, és állítsuk az értékét 2048-ra. Ehhez a regedit ablakának jobb oldalán, valahol a *Win95TruncatedExtensions* alatt nyomjunk jobb egérgombot: *Új*, majd *Duplaszó*.

E beállítás csak a számítógép újraindításával lép életbe, és kérdés, milyen eredményt fog hozni.

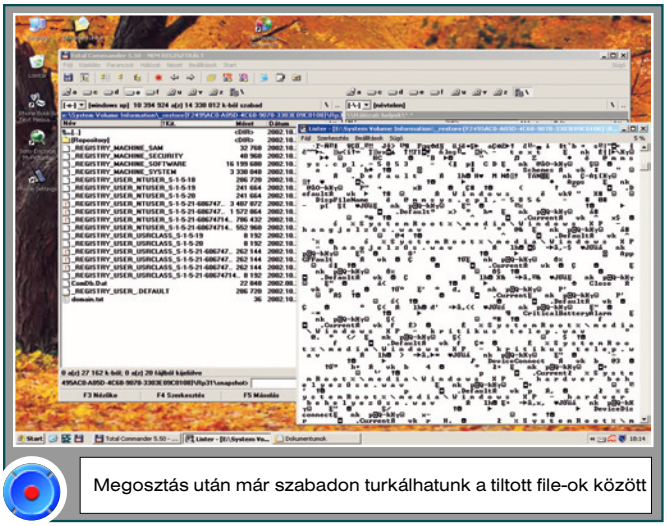

Megosztás után már szabadon turkálhatunk a tiltott file-ok között

Windows XP SP1 CD házilagos készítése

Ha Windows XP-hez használjuk az ősszel megjelent javítócsomagot, logikus lépés lehet egy speciális XP-CD készítése, amivel az alap operációs rendszer telepítésével azonnal a javítócsomag is a gépre kerül. Nem is olyan bonyolult eljárás, mint amilyennek elsőre tűnik.

Szükségünk lesz az eredeti XP telepítőlemezre (ugye van ilyenünk? :-), a hozzá illeszkedő javítócsomagra (angol XP-hez angol SP1, magyarhoz pedig magyar SP1), CD-íróra és a hozzávaló programra (én a Nerót használtam), továbbá a Bart's Boot Image Extractor segéd-programra. A lemezkészítés menete a következő:

- Írjuk fel az eredeti Windows XP lemezünk címkéjét (label). Ehhez elegendő betenni a CD-t az olvasóba és a *Sajátgép*ben megnézni a kiírást. Én magyar Windows XP Professionalt használok, annak lemez-címkéje WXPFPP_HU.
- A merevlemezünk egyik partícióján készítsünk egy XP mappát és abba két másikat: xplemez és sp1. Nálam ez így nézett ki: F:\XP\XPLEMEZ és F:\XP\SP1.
- A Windows XP telepítő CD-jéről az összes file-t másoljuk fel az xplemez mappába.
- Mentsük le az XP lemezünk bootszektorát a BBIE.EXE program segítségével: *BBIE.EXE X:* (az x: a CD-/DVD-meghajtónk betűjele). Kapunk egy 2 Kbyte-os image1.bin file-t.
- Az eredeti Windows XP CD-t tegyük vissza a dobozába.
- A letöltött vagy a magazinunk korábbi lemezmellékletén megtalálható javítócsomagot bontsuk ki az SP1 mappába a következő utasítással: *xpsp1_hu_x86.exe /u /x:F:\XP\SP1*
- A kibontott Service Pack file-jaival most frissítsük fel az XP eredeti file-jait: *F:\XP\SP1\UPDATE\UPDATE.EXE /s:F:\XP\XPLEMEZ*
- Indítsuk el a Nerót és kérjük tőle egy bootolható CD elkészítését a *Boot* lapon. A BBIE programmal lementett image file-t kézzel kell neki megmutatni, az *Expert Settings*nél pedig adjuk meg a következő beállításokat:

Kind of emulation - 'No Emulation'
Load segment of sectors - '07C0'
Number of loaded sectors - '4'
ISO:
- iso level 1
- mode 1
- iso 9660
- joliet
- allow pathdepth of more than 8 directories
- allow more than 255 characters in path
- do not add the ';1' iso file version extension

Label:
- az említett WXPFPP_HU
- also use the iso9660 text for joliet

Dates:
- use the date and time from the original file

Burn:
- write
- finalize cd

Az így kapott ablakba húzzuk be az f:\xp\xplemez mappa teljes tartalmát, de figyeljünk, hogy pontosan az eredeti lemez könyvtárszerkezetét kapjuk! Érdemes először újraírható lemezzel kísérletezni, és ha minden stimmel, élesben is belevághatunk.

Rétegek és más trükkök

Sorozatunk előző részében a Macromedia Flash animációs képességeit fedeztük fel. A program filozófiája leginkább a videofilmek forgatókönyvére emlékeztet.

Sümegi András

A Flash mozi gerincét az időtengely alkotja, ezen állíthatjuk be a szereplők felbukkanását, mozgásait, megnyilvánulásait és eltűnését. Az alábbiakban ennek lehetőségeit járjuk körbe.

Mozibeállítások

A *Timeline*, vagyis az időtengely különféle nézetei, a tengelyt benépesítő képkockák és kulcskockák már ismerősek sorozatunk előző két részéből.
A képkockák vetítési sebességét a *Document Properties* ablakban a *Frame Rate* értékkel lehet beállítani (*Modify* → *Document...* menü). Alaphelyzetben ez 12 fps (frame/s, képkocka/s), ekkor 1 másodperc alatt 12 képkocka fog megjelenni.

Ez legtöbb esetben megfelelő, de impulzívabb interaktív moziknál, játékoknál érdemes 20 képkocka/s-ot beállítani. A nagyobb érték gyorsabb lejátszást, simább animációt eredményez, de nagyobb átviteli sebességet igényel, és jobban megterheli a lejátszót. Végeredményben szakadozó, töredezett vetítést okozhat.

A *Document Properties* ablakban van még néhány beállítási lehetőség: a *Dimensions* a film méretét, a *Background Color* a háttér színét, a *Ruler Units* a vonalzókon használt mértékegységet szabja meg. Mértékegységváltáskor a Flash a képernyő felbontásával számol: 2,54 cm = 1 col = 72 képpont.

Új réteg: feltűnik egy kör

Vegyük szemügyre a *Timeline* bal oldalát! Itt sorakoznak a rétegek. Aki dolgozott már CorelDraw-val, Photoshoppal vagy más grafikai programmal, annak ismerősek lesznek. Úgy kell őket elképzelni, mint egymásra rakott átlátszó fóliákat, amikre rajzolni lehet.

Kísérletezéshez használjuk azt a háromszöget, amit a múlt alkalommal készítettünk (CD-mellékletünkön az anim-3.fla file-ban található). Eddig egyetlen réteget használtunk, amit automatikusan *Layer 1*-nek nevezett el a Flash. A jobb áttekinthetőség végett érdemes kifejező neveket adni a rétegeknek. Kattintsunk a *Layer 1* feliratú mezőre, és nevezzük át a réteget „Háromszög”-re.

Új réteget többek között az *Insert* → *Layer* menüvel adhatunk a mozihoz.

A rétegek létrehozásával ne fukarkodjunk! Nem növelik a végső file-méretet, de jól elválasztják az elemeket. Ha több dolgot szeretnénk egymástól

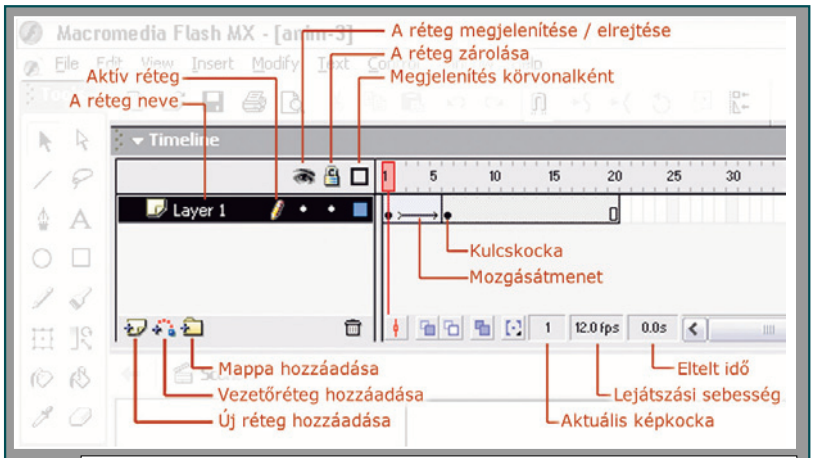

Az időtengely bal oldalán most még csak egyetlen réteg neve szerepel. Új réteget a *Timeline* alján lévő gombbal is hozzáadhatunk a mozihoz. Az éppen szerkesztés alatt álló réteget ceruza mutatja. A réteget a neve után álló kapcsolókkal lehet elrejteni, lezárni vagy körvonalasan megjeleníteni

A szimbólumokat számtalanszor felhasználhatjuk anélkül, hogy a mozi mérete lényegesen növekedne. A *Properties* panelen módosíthatjuk az egyes példányok megjelenését. Ez a mozi egyetlen lepke szimbólumot tartalmaz, a sok színes pillangó mind ennek a módosított példánya

info

- Mintaprogramjaink a CD \CIKKEK\FLASH mappájában találhatók.

függetlenül mozgatni, akkor azokat külön rétegeken kell elhelyeznünk. Sorozatunk későbbi részeiben látni fogjuk, hogy a film vezérlésére használt ActionScript programocskákat is érdemes külön rétegre elhelyezni. A rétegek áttekinthetőbbé teszik a film szerkezetét.

Nosza, készítsünk egy réteget! Kattintsunk kétszer a címkéjére, és nevezzük el mondjuk „Kör”-nek. Illesszünk be kulcskockát a harmadik képkockába. Válasszuk az *Oval tool*t (ovális eszközt), és a *Properties* panelen állítsuk be a vonalvastagságot 4 pontra. A vonal színének válasszunk a háromszögétől különböző színt, végül a kitöltési opciót állítsuk üresre. Most rajzoljunk nagyjából 80 képpont átmérőjű kört a *Stage* közepére. Ha bizonytalanok vagyunk a méretben, segítségképpen kapcsoljuk be a vonalzókat a *View* → *Rulers* menüpontban. Állítsuk a mozit az elejére, és nyomjuk meg az [Enter]-t, hogy megnézhessük, hogyan jelenik meg hirtelen a kör a harmadik képkockánál.

Most megoldjuk, hogy a kör szép egyenletes áttűnéssel jöjjön elő: a továbbiakban még fogunk a körrel dolgozni, ezért konvertáljuk szimbólummá. Nevezzük el ezt is „Kör”-nek. Tegyünk be kulcskockát a kör rétegén a 10. képkockához.

Ne feledjük, hogy egy kulcskocka tartalma egészen addig megegyezik az előző kulcskockáéval, amíg szándékosan meg nem változtatjuk.

A módosítás nélkül beillesztett kulcskockáknak tehát semmilyen hatása nincs a látványra, ugyanakkor a kulcskocka tartalma tárolásra kerül. Ezért csak akkor adjunk új kulcskockát a mozihoz, ha meg akarunk változtatni egy szimbólumot vagy más objektumot. Ellenkező esetben nemcsak a *Timeline* tartalmát tesszük áttekinthetetlenné, hanem feleslegesen növeljük a mozi méretét.

Kattintsunk a kör réteg harmadik képkockájában lévő kör szimbólumra (helyesebben a „Kör” itt lévő példányára).

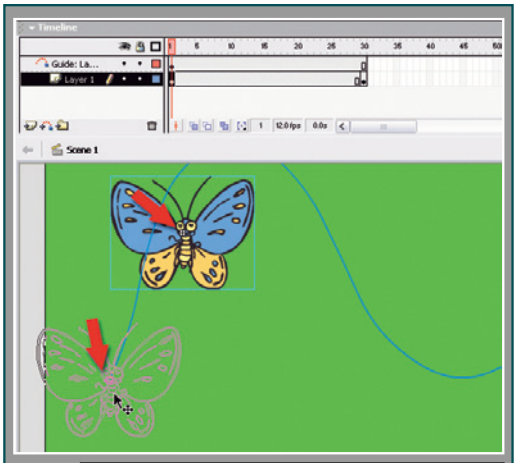

A vezetőréteget a neve előtti ikon különbözteti meg a közönséges rétegektől. Ahhoz, hogy a szimbólum kövesse az előírt pályagörbét, a piros nyíllal jelölt referenciapontját a görbe végére kell illeszteni

A *Properties* panelen a *Color* legördülő menüből válasszuk az *Alpha* (opacitás, átlátszatlanság) paramétert. Ennek adjunk 0%-os értéket! Úgy látszik, a kör most eltűnt. Valójában ott maradt, de az *Alpha* 0 értékénél tökéletesen átlátszó, vagyis láthatatlan.

Ha azt szeretnénk, hogy a szimbólum mindig a vezetőgörbe irányába forduljon, akkor kapcsoljuk be az *Orient to path* jelölőnégyzetet a mozgásátmenet tulajdonságainál

Az előző részben leírtak szerint készítsünk *Motion Tween*t a 3. és a 10. kocka között! De miért? Hiszen ez a kör nem mozog! Nos, éppen ez az egyszerűség a nagyszerű a Flashben. A *Motion Tweening* az animáció két kulcskockája között az objektum minden jellemzőjét (helyzetét, méretét, színét stb.) képes interpolálni. Az alakváltoztatást (Shape Tweening) kivéve mindenféle átalakuláshoz ezt használjuk.

Az eredmény megtekintéséhez állítsuk a mozit az elejére, és nyomjuk meg az [Enter]-t.

A kör szépen előtűnik a semmiből. Feltéve, hogy mindent az előbbiek szerint csináltunk, a mozi most olyan, mint a CD-n a layer-1.fla file-ban.

Ha valami nem sikerült, akkor nyissuk meg az ldemo-1.html-t. Ebben van egy Flash film, ami az előbb elvégzett műveleteket mutatja a Flash munkaképernyőjén. Ez segíthet azoknak is egyes műveletek elvégzésénél, akik nem olvasták sorozatunk előző két részét.

Szimbólumpéldányok átalakítása

A mi kis háromszögünk durván felnyársalja a kört, ami nagyon illetlen dolog egy közönséges háromszögtől. Rendet tehetünk közöttük úgy, hogy a háromszöget lekicsinyítjük annyira, hogy ne bökje meg szögtelen társát. Használjuk ki, hogy a *Stage*-en lévő példányt ízlés szerint módosíthatjuk, miközben az eredeti szimbólum változatlan marad!

Kattintsunk a *Háromszög* rétegre, amivel aktívvá tesszük. Ezután kattintsunk a hatos képkockán (második kulcskockán) lévő háromszögre, és a *Transform* panelen állítsuk a szélességét és a hosszúságát egyaránt 50%-ra. Ha a *Constrain* (kényszerítés) jelölőnégyzetet jelöljük be, akkor a szimbólum megtartja az oldalarányát, így elég az egyik méretet állítani.

Ne érjük be ennyivel! Kattintsunk a *Motion Tween* egyik képkockájára, és a *Properties* panelen válasszuk a *Rotate* legördülő menüből a *CW* (clockwise – óramutató járása szerint) pontot, és a *Times* mezőbe írjunk 1-et. (Utóbbi azt állítja be, hányszor forduljon körbe a háromszög mozgás közben.)

Ha az olvasó nem szeretné, hogy a háromszög egy teljes fordulatot tegyen meg, hanem megelégszik mondjuk negyedfordulattal, akkor az első kulcskocka háromszögét a *Transform* panelen forgassa el –90 fokkal, és a *Properties* panelen a *Rotate*-et állítsa *Autó*ra. És meg lehet nézni újra a mozit!

Mozgás előírt pályán

A Flash animáció nemcsak egyenes vonal menti mozgásra képes. Szerkesszünk a háromszögnek mozgási útvonalat!

A háromszög réteg legyen aktív, és válasszuk az *Insert* → *Motion Guide* menüpontot. Láthatjuk, hogy létrejött egy új *Guide* (vezető) réteg – az ikonján kis hurok látható.

Ugorjunk a 6. képkockára! A ceruza eszközzel rajzoljunk ívet, ami a

háromszög közepéből indul ki, megkerüli a kört, és felül visszatér a *Stage* bal oldalára, nagyjából oda, ahol a kiindulási háromszög közepe van.

Eddigi ismereteink már elegendőek például egy fényképbemutató elkészítéséhez. Viszonylag kis ráfordítással látványos eredményt tudunk elérni. Némi ügyességgel pedig minden közismert képáttűnési hatást megvalósíthatunk

Nem elég egyenletes az ív?

Jelöljük ki fekete nyíllal, majd kattintgassunk az eszköztár alján lévő *Smooth Modifier* (simító) ikonra akár többször is, amíg elégedettek nem leszünk az eredménnyel.

A következő lépés, hogy kijelöljük a háromszöget, és a közepén lévő szálkeresztet ráhúzzuk az ívünk kezdőpontjára.

Ha nehezen megy, ellenőrizzük, hogy a *View* → *Snap to Object* menüpont be van-e kapcsolva.

Menjünk az első kockára, és ott is végezzük el ugyanezt! Jegyezzük meg, hogy a háromszög mozgása csak akkor követi a görbét, ha a kezdő és végállapot kulcskockáiban a háromszög referenciapontja rajta van a vonal végpontján.

Próbáljuk ki a mozgást! Ha valahol módosítani szeretnénk az útvonalon, akkor a fehér nyíllal igazíthatunk a segédvonal csomópontjain.

Azt hiszem, a háromszög mozoghatna lassabban és simábban is.

Fogjuk meg a 6. frame-ben lévő kulcskockát és tegyük át a 15-ikbe!

Még érdekesebb a dolog, ha az őrült keringés közben a háromszög színe is megváltozik. Amikor a végállapotbeli háromszög van kiválasztva, a *Properties* panelen a *Color* legördülő menüből válasszuk a *Tint* (árnyalat) paramétert, majd állítsunk be új színt a háromszögünknek. Ha minden működik, kattintsunk a vezetőréteg nevének jobb oldalán lévő első pontra (a szem ikon alatt), ezzel elrejtjük a mozgási útvonalat jelölő ívet.

A *File* → *Publish* menüvel generált SWF és HTML file-ok felhasználásával a diavetítőt be tudjuk építeni weboldalba

A segédvonal egyébként sem látszik a kész moziban, de addig is eltüntethetjük, amíg a többi réteget szerkesztjük.

Munkánk eredményét mentsük el új néven. Ha minden igaz, akkor a layer-2.fla file-hoz hasonló animációt kaptunk. A jobb megértés kedvéért a legutóbbi lépéseket az ldemo-2.html oldalon is bemutatom.

Használjuk fel, amit tudunk!

Mi tagadás, állatorvosi lóként szolgáló animációnk kissé bárgyú jószág. Némi fantáziával továbbfejleszthetjük, végtére is van benne két szimbólum, amit alig használtunk fel.

Én a háromszög néhány újabb példányával egészítettem ki az animációt, és ezek *Tint* és *Alpha* paramétereit állítgattam a *Properties* panelen. Az eredmény a layer-3.fla file-ban látható.

Eddigi ismereteinkkel sokkal bonyolultabb feladatokat is meg tudunk oldani.

Itt az idő, hogy próbára tegyük tudásunkat! Elsőre valami könnyen átlátható feladatot válasszunk.

Alaposan gondoljuk át, hogyan fogjuk elkészíteni. Bátran készítsünk vázlatot papírra!

Csak akkor nyúljunk a Flash-hez, ha úgy érezzük, már tisztán látjuk, mit, miért és hogyan fogunk elkészíteni.

A CD-mellékletünkön található diavetites.fla elkészítésénél az eddig bemutatott fogásokat használtam. Egyetlen újdonság a raszteres képek használata.

A madarak fotóit a *File* → *Import* utasítással töltöttem be. A bitképek először a *Library*ben jelennek meg, onnét lehet átpakolni őket a *Stage*-re. Az áttekinthetőség kedvéért mappákba rendeztem a *Library* elemeit. Ez praktikus lehetőség a Flash-ben, de a működésre nincs hatása.

A kész Flash mozit egyben megnézhetjük, ha a *Control* → *Test Movie* menüre kattintunk. Ha elégedettek vagyunk a működésével, a *File* → *Publish* menüvel publikálhatjuk.

A *Publish Settings* beállításaitól függően a Flash ilyenkor elkészíti a lefordított SWF file-t. Ezt és a hozzá tartozó HTML oldalból a megfelelő <OBJECT> címkék közötti részt felhasználhatjuk saját honlapunk készítésénél.

●

Eddig csupán arról volt szó, hogyan hozhatunk létre ábrákat, és hogyan animálhatjuk azokat Flash-ben. Ez magában is elég nagyszerű, de távolról sem minden, amire képes a Flash. Legközelebb gombot varrunk a diavetítőre, azaz alapszintű interaktivitást adunk a mozinkhoz.

Sablonos borítók

Amikor megtelik a merevlemez, a rajta összegyűlt képeket, zenéket, videókat és egyéb file-okat mentjük CD-re, esetleg DVD-re, hogy aztán egy idő után a csillogó korongok borítsanak el bennünket. Hogyan igazodhatunk el e sok egyforma dobozú lemez között?

Weisz Tamás

Meglehetősen unalmas látvány egy „Philips-összes" (vagy Sony-, Verbatim- stb.) a polcon vagy a CD-toronyban. Egy egyszerű, ám szép borító elkészítése és kinyomtatása nem tart sokkal tovább, mint a CD – pláne egy DVD – megírása, és így nemcsak könnyebb lesz megtalálni egy-egy lemezt, hanem még szebben is néz majd ki gyűjteményünk. Mindez ráadásul hatványozottan jelentkezik akkor, ha például a CD-t ajándéknak szánjuk.

Hasonlóan a legtöbb „tömeggyártáshoz", ebben az esetben is kifizetődő átgondolni, mire lesz pontosan szükségünk, és a visszatérő elemeket célszerű, ha nem is kőbe, de sablonba „vésnünk". Sőt érdemes felkészülnünk több lehetőségre is: például egy-, két- és négyoldalas borítóra, esetleg füzetre, esetleg egy- és kétoldalas hátlapra.

Egy jó sablon fél siker

Az alapok lefektetését érdemes a legegyszerűbb – és valószínűleg a leggyakoribb – esettel kezdenünk, vagyis egyoldalas borítóval és egyoldalas hátlappal. Mindezt CorelDraw-ban. A borítóval kevés dolgunk lesz, hiszen ez nem más, mint egy 121x120 mm-es téglalap, amit természetesen a téglalaprajzoló eszközzel (*Rectangle Tool* – [F6]) hozunk létre. A téglalap szélességét és magasságát a a *Property Bar Object(s) Size* mezőjében vagy a *Transformation* dokkoló *Size* oldalán (*Arrange* → *Transformations* → *Size* vagy [Alt F10]) érdemes megadnunk. A későbbiekben úgyis szükségünk lesz a dokkoló szolgáltatásaira, ezért én az utóbbi használatát javaslom.

Amikor a borítónkat méretre vágjuk, szükségünk lesz néhány úgynevezett vágójelre. Hozzunk létre egy 3–8 mm hosszú, függőleges, egyenes szakaszt például a szabadkézi rajzolóval (*Freehand Tool* vagy [F5], utóbbi mindig a legutoljára használt „tollat" veszi elő, így előfordulhat, hogy nem a megfelelő eszközt adja a kezünkbe).

Rajzoláskor ne felejtsük el nyomva tartani a [Ctrl] billentyűt, különben lehet, hogy nem lesz függőleges a vonalunk. Miután a szakaszunk készen van, váltsunk át a kijelölőeszközre (*Pick Tool* vagy [szóköz]), és a [Shift]-et nyomva tartva kattintsunk a téglalapunkra, majd nyomjuk meg a [T] és az [L] gombot, hogy a vonalat a négyszög bal felső sarkához igazítsuk. Használhatnánk a „klasszikus" igazítás és elrendezés ablakot is (Align and Distribute) – ezt ráadásul a 11-es verzióban akár állandóan is nyitva tarthatjuk –, de teljesen felesleges, hiszen szinte mindegyik lehetőségét „billentyűkombinációkkal" (melyek többsége egyetlen billentyű lenyomásából áll) elérhetjük. Például az igazítások: [L] – balra, [R] – jobbra, [C] – függőlegesen középre, [T] – tetejéhez, [B] – aljához, [E] – vízszintesen középre, [P] – lap közepére. A többi művelet sem bonyolultabb: a [Shift L] a bal széleket, a [Shift R] a jobb széleket, a [Shift C] a függőleges közepeket, a [Shift A] a vízszintesen a közöket, a [Shift T] a felső széleket, a [Shift B] az alsó széleket, a [Shift E] a vízszintes közepeket, a [Shift P] pedig a függőlegesen a közöket osztja el egyenletesen.

Ezután ismét kattintsunk a [Shift]-tel a téglalapra, hogy csak a vonalkánk legyen kijelölve, majd fogjuk meg az alsó „kapaszkodóját", és ezt a [Ctrl]-t nyomva tartva mozgassuk addig felfelé, amíg a vonal a téglalap fölé nem ugrik, majd nyomjuk meg háromszor a felfelé gombot, hogy picit feljebb vigyük (az elején ellenőrizzük, hogy a *Nudge* – elmozgatás – értéke 1 mm legyen). Ezután nyomjuk meg egyszer a szürke [+]-t, hogy másolatot hozzunk létre a szakaszunkból, a [Shift]-tel jelöljük hozzá a négyzetet, és nyomjuk meg az [R] billentyűt, hogy a jobb széléhez igazítsuk a másolatot. Ezt folytassuk mindaddig, amíg létre nem hozzuk mind a négy függőleges és a négy vízszintes vágójelet.

Utóbbiakhoz az egyik másolatot 90 fokkal el kell forgatni, amit megtehetünk az egérrel, miután kétszer kattintunk valamelyik vonalra (a [Ctrl]-t most se felejtsük el), vagy a tulajdonságsor *Angle of Rotation* (elforgatás) mezőjébe 90-et írva.

Ha készen vagyunk a borítóval, jöhet a hátlap. Ennek alapja 138x118 mm-es téglalap, amelynek két oldalához

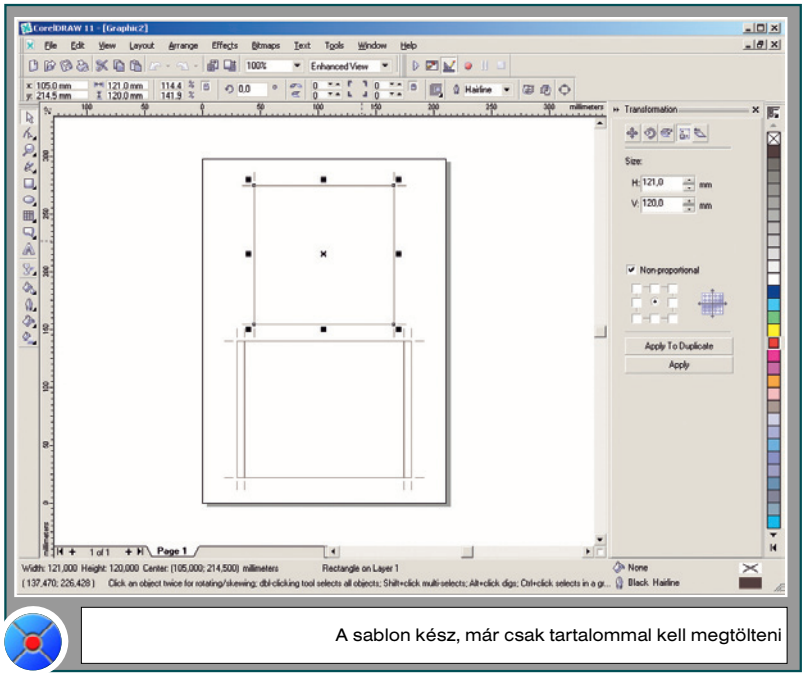

A sablon kész, már csak tartalommal kell megtölteni

„hozzáragasztjuk” a 6,5–6,5 mm széles felhajló füleket.

Ezt a ragasztást a legegyszerűbben úgy oldhatjuk meg, hogy megfogjuk a téglalap bal oldali négyzetét és áthúzzuk a jobb szélén – ezt az állapotsorban látható *Mirrored* is jelzi.

Az eredeti téglalapra is szükségünk van, ezért a mozgatás közben egyszer kattintsunk az egér jobb gombjával.

Az új négyzet pontos méretét a – korábban már megnyitott – *Transformations* dokkoló *Size* lapján adjuk meg, méghozzá úgy, hogy mielőtt az *Apply* gombra kattintanánk, a gombok fölötti kapcsolók közül kijelöljük valamelyik bal oldalit (elvileg a középsőt „illene”, de mivel a függőleges méreten nem változtatunk, így teljesen mindegy, hogy a három közül melyik van kijelölve). A másik fület ugyanezen lépések tükrözésével hozzuk létre, vagyis a jobb oldali négyzetet áthúzzuk a bal szélen, majd a méret megadása előtt kiválasztjuk valamelyik jobb oldali pontot.

Ezután nincs is más dolgunk, mint a borítóhoz hasonlóan létrehozni a nyolc vágójelet, valamint négy hajtásjelet az alap téglalap széleihez igazítva.

Miután a borítót és a hátlapot a hozzátartozó jelekkel együtt elhelyeztük a lapon, mentsük el egyszer a képeink közé CDR formátumban, egyszer pedig a *File* → *Save As*-szel a ...\Program Files \Corel Graphics 11\Draw \Template\FullPage könyvtárba sablonként (CDT – CorelDraw Template) is. Azért ebbe a könyvtárba, mert ezt érjük el a leggyorsabban, ráadásul – hacsak nem használjuk a CorelDraw eredeti sablonjait – érdemes ezt a mappát előtte kiüríteni, hogy még könnyebben találjuk meg azokat, amelyeket valóban használni fogunk.

Fotogén szöveg

A Nagy Karácsonyi Keresgélés során találkoztam Zorán (számomra) új CD-jével, és nagyon megtetszett a borítója – lehet, hogy ez már foglalkozási ártalom? Rövid gondolkodás és nem sokkal hosszabb kísérletezgetés után kiderült, hogy a nagyon látványos végeredmény gyorsan és könnyen elkészíthető.

Először is a borító téglalapját fessük ki feketére. Ezután hozzunk létre bekezdésszöveget (Paragraph Text), vagyis a szövegeszközzel (*Text Tool* vagy [F8]) húzzunk négyszöget. Ennek a négyzetnek a méretét állítsuk be pontosan akkorára, mint a borító mérete, vagyis 121 mm szélesre és 120 mm magasra.

A bekezdésszöveg betűtípusának válasszunk valamilyen nem túl cirádás, jól olvasható, lehetőleg vastag fajtát, és abból is – ha van – félkövéret, a betűméretet csökkentsük le 5-6 pontosra, és válasszunk fehér kitöltést. Ezután a

Látványos borító – pillanatok alatt

rendelkezésünkre álló keretet a rajzon, de inkább az *Edit Text* ablakban (*Text* → *Edit Text* vagy [Ctrl Shift T]) írjuk tele tetszőleges szöveggel.

A tele ez esetben szó szerint értendő, azaz addig töltsük, amíg a keret alsó négyzetében meg nem jelenik a fekete háromszög. Szövegünk igazítását (*Horizontal Alignment* lista a tulajdonságsoron vagy *Alignment* a szövegformázás *Paragraph* oldalán) állítsuk be sorkizártra (*Full,* illetve *Full justify*) vagy tömbös sorkizártra (*Force Full,* illetve *Force justify*). Azért, hogy a szöveg valóban teljesen kitöltse a keretet, az előbb említett szövegformázás ablak (*Text* → *Format Text* vagy [Ctrl T]) hasábok oldalán (Columns) a függőleges kihajtást (Vertical justification) módosítsuk függőlegesen kizártra (Full).

Töltsünk be egy pixelgrafikus képet (*File* → *Import* vagy [Ctrl I], vagy egyszerűen húzzuk a CorelDraw ablakába valamelyik (kép)böngészőből). Amennyiben előre nem gondoskodtunk arról, hogy ez a kép pontosan 121x120 mm-es legyen, akkor ezt tegyük meg most. Sajnos a legegyszerűbb módszer, hogy a MaszkMesterrel, azaz a PowerClippel vágjuk körbe, sajnos nem jó, mert a későbbiekben a képünk nem úgy fog viselkedni, ahogy mi szeretnénk. Semmi gond, hiszen úgyis négyszög alakúra kell vágnunk a képet, azt pedig másképpen is megoldhatjuk.

Hozzunk létre 121x120 mm-es négyszöget, és ezt tegyünk rá a képre. Ezután a bitmapet mozgassuk, méretezzük addig, amíg a négyzeten keresztül pont azt a kivágatot nem látjuk, amit a borítóra szeretnénk tenni. Miután ezzel megvagyunk, kapcsoljuk be az objektumokhoz történő igazítást a *View* → *Snap To Objects* paranccsal, és a *Shape Tool*lal (formázóeszköz, [F10]-zel hívható elő) a bitmap négy sarkát húzzuk egyszerűen a négyzet sarkaira. Ha biztosak vagyunk abban, hogy azt az eredményt kaptuk, amit szerettünk volna, töröljük a négyzetet az *Edit* → *Delete* (vagy [Del]) és a kép felesleges részeit a *Bitmaps* → *Crop Bitmap* paranccsal.

A képhez jelöljük hozzá a [Shift]-tel a bekezdésszöveget, és a [C] és az [E] billentyű megnyomásával helyezzük is rá.

Most jön a „nagy trükk”, amitől a szöveg megjelenik a képen: az interaktív átlátszóság eszközzel (Interactive Transparency Tool) átlátszóvá is tesszük a képet, meg nem is. Ugyanis az átlátszóság típusát egyenletesre állítjuk (Transparency Type: Uniform), ám a mértékét visszavesszük egészen nulláig (Starting Transparency: 0).

Amitől mégis át fogunk látni a képen, az az, hogy az átlátszósági műveletet (Transparency Operation) kivonásra (Substract) használjuk – és lássunk csodát!

Ha a kép sötét lesz, márpedig az esetek túlnyomó többségében az lesz, akkor három lehetőségünk is kínálkozik ennek korrigálására. Egyrészt használhatjuk az *Effects* → *Adjust* → *Brightness/Contrast/Intensity* (vagy [Ctrl B]) műveletet, másrészt rátehetünk az egészre egy téglalapot, amely világosító lencseként fog üzemelni (*Effects* → *Lens* vagy [Alt F3] – *Lens type: Brighten*), harmadrészt a háttérként használt fekete négyszöget is világosíthatjuk kicsit, például átszínezhetjük 50–90% szürkére.

●

Következő számunkban megnézzük, milyen sablonokat érdemes még el(ő)készítenünk, hogyan lehet a legkényelmesebben kettő- és többoldalas borítókat és hátlapokat, illetve kis füzeteket szerkeszteni, de először is azt, hogyan lehet a CorelDraw-val egyszerűen képgalériát készíteni CD-nk hátlapjához.

Sponga Tamás

Biztos, ami biztos

KDE.org

Az eredeti terv szerint már tavaly október közepén meg kellett volna jelennie a végleges KDE 3.1-es grafikus környezetnek. A módosított ütemtervben az időpont december közepére

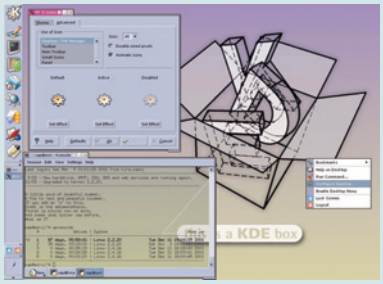

KDE 3.1 – a biztonság megér néhány hét csúszást

változott. Végül ez sem bizonyult véglegesnek, mert egy biztonsági problémákkal foglalkozó csapat több olyan hibára hívta fel a KDE 3 fejlesztését irányító Dirk Mueller figyelmét, amelynek a kihasználásával programok indíthatók el kívülről az aktív felhasználó jogainak megszerzésével. Ennek hatására a fejlesztők úgy döntöttek, átvizsgálják az egész forráskódot, és csak utána kezdenek hozzá a bináris csomagok elkészítéséhez. Az év végi ünnepek miatt nem tudták elkészíteni a szokásos binárisokat, ezért a megjelenést január végére tolták. A biztonsági problémák érintik az előző KDE-verziókat is, így nem kizárt, hogy kiadják a 3.0.x-ek és a 2.2.x-ek javítását is.

Mindeközben nyilvánosságra kerültek a KDE 3.2 fejlesztési tervei is. Bár a különböző alfa, béta, RC változatok megjelenésének ütemterve még nem ismert, a tervezett újdonságokról már lehet informálódni a KDE fejlesztői helyén.

- http://developer.kde.org/development-versions/kde-3.1-release-plan.html
- http://developer.kde.org/development-versions/kde-3.2-features.html

Meghökkentő jóslat

Microsoft

A kezdeti nagy lelkesedés után kiderült: bár a Linux megjelenése valóban elindított egy kisebb forradalmat az informatikában, ez közel sem jelenti azt, hogy a felhasználók hanyatt-homlok elhajigálják Windowsukat, hogy a frissen formázott merevlemezükre valamelyik pingvines OS-t telepíthessék. Aztán a sok-sok linuxos cégből azóta jó néhány tönkrement, és a még talpon lévők közül is sokan egyensúlyoznak a csőd szélén.

A Linux népszerűsége azonban folyamatosan növekszik, és emellett a tény mellett a Microsoft sem fog szó nélkül elmenni – jósolja a Meta Group. A piackutató cég szerint 2004. végén a linuxos szervereken futó alkalmazásokkal és webszolgáltatásokat nyújtó szoftverekkel jelenik meg a Microsoft, és valószínűleg az SQL Servert, az IIS-t és az Exchange-et is kiadják Linux alá. A tanulmány megjelenése után a Microsoft rögtön reagált a Meta Group állításaira: a Windows hosszú távon messze a legjobb választás, és a Microsoftnak nincs szüksége arra, hogy szerverprogramokkal jelenjen meg Linuxra.

Mindenesetre elképzelhető, hogy ez a jóslat sok fejtörést okoz még a redmondi szoftveróriásnak, hiszen ha esetleg kiadna linuxos alkalmazást, akkor ezzel elismerné a nyílt forráskód létjogosultságát, ami ellen egyelőre tűzzel-vassal küzd.

- www.metagroup.com

Kétéves periódusban

Red Hat

Több linuxos cég tervezi, hogy disztribúciójának kiadja egy-egy különleges részterületre szánt változatát. Már beszámoltunk arról, hogy a Red Hat fejleszti a Red Hat Technical Workstation operációs rendszert, amit 2003. első negyedévében kíván megjelentetni. Az új OS-ből a tervek szerint csak kétévente jelenik meg új verzió a vállalati terméktámogatás megkönnyítése végett. A Red Hat Technical Workstation 32 és 64 bites változatban is készül Intel processzorra. Az új terméket a tervezőknek, a szoftverfejlesztőknek és a digitális tartalomszolgáltatáshoz fejlesztőknek szánják, bár szélesebb felhasználói kör támogatása is lehetséges, amennyiben lesz rá igény.

- www.redhat.com/

Tévé, rádió, hűtőszekrény: Linux

Sony, Matsushita

A Linux új területek felé vette az irányt: a Sony és a Matsushita bejelentette, hogy olyan operációs rendszert fejlesztenek, amit a lakásban fellelhető elektronikai eszközökbe szánnak. A tervek szerint így hálózatba köthetünk hűtőszekrényt, televíziót, rádiót stb. Az új operációs rendszer – a Microsoft legnagyobb bosszúságára – Linux-alapú lesz. A redmondi cég orra alá újabb adag bors, hogy számos cég – köztük az IBM, az NEC, a Philips, a Samsung, a Sharp és a Hitachi – örömmel üdvözölte, és támogatásáról biztosította a Sony és a Matsushita operációs rendszerét.

Szórakoztatóelektronikai eszközökbe is Linuxot!

Az ötlet amúgy nem új: az NEC Japánban már a múlt év decembere végén megjelentette AX10 típusjelű digitális multimédia-készülékét, ami képes merevlemezre rögzíteni a tévéműsorokat és azokat számítógépen vagy tévén lejátszani. Az NEC AX10-ben a MontaVista Linux Professional Edition fut, amit kimondottan beágyazott rendszerekhez – autókba, PDA-kba, smarttelefonokhoz, set-top boxokhoz – fejlesztett a MontaVista Software.

- www.sony.net/SonyInfo/News/Press/200212/02-1218bE/index.html
- www.nec.co.jp/

Mélyebben a nyílt forrásban

Nvidia, FreeBSD

Az Nvidia eddig is példamutató szorgalommal fejlesztette termékei linuxos meghajtóprogramjait. A cég a múlt év végén bejelentette, hogy a későbbiekben tovább fokozza a Linux támogatását, és beszáll a FreeBSD világába is. Az Nvidia egyik fontos célja, hogy linuxos meghajtóiban is növelje a grafikus teljesítményt. Ezt a törekvést jelzi a közelmúltban megjelent Unified Driver is, amely már támogatja a GeForce FX-nél megjelenő CineFX technológiát.

- www.nvidia.com/content/drivers/drivers.asp
- www.bsdforums.org/forums/showthread.php?threadid=5262

Jönnek a franciák...

Úgy tűnik, a 2002. év nagyon kedvezett a dobozos Linuxoknak. Nemrég számoltunk be a SuSE Linux 8.1 megjelenéséről, erre gyorsan beelőzött a Mandrake, kilenctizednyi verziókülönbséggel.

Siposs Zoltán

Ez persze csupán szójáték, mert a két disztributor nem folytat verziószámversenyt. De az tény, hogy tavaly a francia és a német csapat volt a legaktívabb az újabb kiadások megjelentetése terén. A Mandrake 2002. szeptember 25-én jelentette be Dolphin fedőnevű új terméke kibocsátását. A 2.4.19-es kernelre épülő operációs rendszer és alkalmazáskészlet a már jól ismert összetevők akkori, friss verzióit tartalmazza: Gnome 2.0, KDE 3.0.3, OpenOffice.org 1.0.1, CUPS 1.1, GCC 3.1 és még sok (közel kétezer) más program. A kiadás olyan jól sikerült, legalábbis ami a szabványokhoz való igazodását illeti, hogy rögtön meg is kapta a Linux Standard Base (LSB 1.2) minősítést.

A teljesség kedvéért meg kell jegyeznünk, hogy megjelenését követően már egy tucat hibajavítást készítettek hozzá, ezek zöme bizonyos alkalmazások biztonsági réseit foltozza be.

Telepítés

A próbát egy erősen Intel-alapú, Pentium 4 processzorral, 512 Mbyte memóriával, alaplapra integrált video- és hangvezérlővel, hálózati csatolóval ellátott gépen végeztük. A telepítőprogram a megszokott Mandrake-jellegzetességeket viseli magán, a lépések logikusan, érthető módon következnek egymás után. Az automatikus hardverfelismerés hellyel-közzel megbízhatóan működik, noha produkált érdekes jelenségeket. Például nagyon szépen megtalálta a hálózaton figyelő Canon lézernyomtatót – aztán hozzárendelte egy tintasugaras nyomtató meghajtóprogramját.

Az X felület beállítása sem volt igazán sikeres. Detektálta a grafikus kártyát, lekérdezte a plug and play képességű monitor tulajdonságait – ám mindaddig, amíg kézzel nem piszkáltuk meg a konfigurációs file-t, csak 640x480-as felbontásban volt hajlandó elindulni. De ezt betudtuk az i845 lapkakészlet videovezérlője specialitásának, mert más típusú vezérlőkkel hiba nélkül működött. A hang és a hálózat beállítása – hála a maradéktalanul Linux-kompatibilis alkatrészeknek – rögtön sikerült.

Első próbálgatások

Látványban kevés újdonsággal szolgál a Mandrake, hiszen azt tudja elénk tárni, amit az ablakozórendszerek felkínálnak. Hacsak az nem számít „újdonságnak", hogy a magyar nyelvi beállítások ellenére a szöveges konzolokon az ékezetes betűk hiányoztak, és a Mandrake vezérlőközpontjában sem találtunk ide vonatkozó lehetőséget. Maradt tehát a kézi munka.

Ellenben a felhasználóbarátság jegyében a csomagkezelőt szétszedték három alkalmazásra. Egyik felel a programok telepítéséért, másik az eltávolításukért, a harmadik a frissítések beszerzéséért. Szellemes, praktikus – és jól működik. A vezérlőpult kényelmes és egyszerű beállítási lehetőségeket nyújt a rendszer szinte minden részletéhez. A nyomtatott dokumentáció angol nyelvű és szűkszavú. De ismervén a Linuxok elektronikus dokumentáció-áradatát, ennek nincs nagy jelentősége. Mindettől független egy gyors telepítési segédlet és a felhasználói kézikönyv az angolul beszélő kezdőket is kellőképpen eligazítja.

Mellékeltek még egy kis füzetet a CD-ken található kereskedelmi szoftverekről. A lista tartalmaz néhány csemegét, például a CodeWeavers Inc. CrossOver Plugin nevű terméke lehetővé teszi, hogy linuxos webböngészőink natív windowsos megjelenítőket használjanak a QuickTime videók, Shockwave Director animációk és Microsoft Office dokumentumok megjelenítéséhez. Találhatunk még különböző grafikai és irodai alkalmazásokat, fejlesztőkörnyezeteket, adatbázismotorokat, vírusirtókat, pénzügyi és adatmentő programokat.

Az ínyencek örülni fognak a Win4Lin emulációs környezetnek (bár ez csak kipróbálásra szánt változat), de talán még jobban a Connexant Systems által felkínált szoftmodemmeghajtóknak, ami régi nyűgje a linuxos társadalomnak. De talán mondanunk sem kell, ezek a programok nem találhatók meg az internetről letölthető Mandrake-változatban, csak a dobozos PowerPack Edition lemezein.

●

Aki még nem használ Linuxot, vagy meglehetősen régi disztribúció birtokosa, és ezért frissíteni szeretne, nyugodtan választhatja a Mandrake új termékét. Kóstolónak a letölthető változat is elégséges lehet, ám aki full extrás szolgáltatást szeretne, az viszonylag barátságos árért hozzájuthat a dobozos kiszerelésekhez (Standard – 10 000 Ft, PowerPack – 19 900 Ft, ProSuite – 49 500 Ft) is.

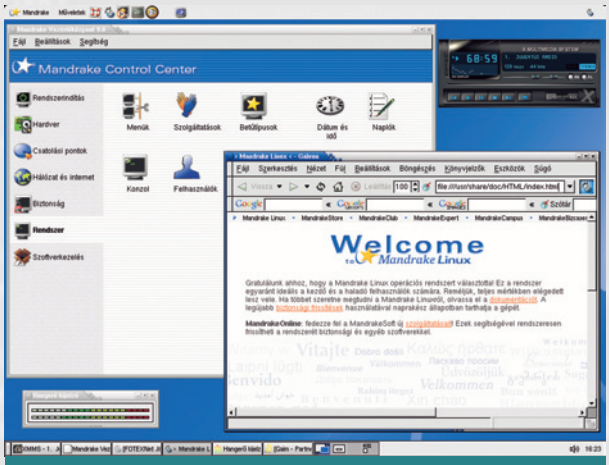

Gnome 2, Mandrake Vezérlő Központ, Galeon és XMMS

info

- www.mandrakelinux.com
- Forgalmazó: Software Station; www.swsbooks.hu
- A Mandrake 9 három változatának különbségei: CD-mellékletünkön a \cikkek\mandrake9 \mandrake9.htm file-ban

Printelő pingvin

Hogyan nyomtat a pingvin? Természetesen sehogy! Ám a hozzá készített nyomtatási rendszerek annál inkább. Ezek képességeit, lehetőségeit és sajátosságait vesszük most szemügyre.

Siposs Zoltán

Ha valaki veszi a fáradságot, és belepillant a linuxos dokumentációk között található „hogyan nyomtassunk” (printing how to) című segédletbe, valószínűleg elszörnyed, amikor legalább három különféle sorfeldolgozó és nyomtatáskezelő készletről olvas. És akkor még nem is említettük a nyomtatást előkészítő és a formátumátalakító programokat. Jól beállított rendszeren, grafikus felületen dolgozva a felhasználónak nincs más dolga, mint bármelyik más környezetben: rákattintani az adott alkalmazás eszköztárán található nyomtatóikonra. De ennél többet is kérhetünk, például egyszerű szövegfile-okat grafikus felület nélkül is papírra vethetünk kicsinosított formában, de még komplett, formázott dokumentumok, képek is kinyomtathatók így.

Hogy egy frissen feltelepített munkaállomáson melyik nyomtatási rendszerrel találkozunk, az nagyban függ az adott Linux-változat készítőitől, sőt rendszergazdánk ízlésétől, szokásaitól. Ha újabb kiadású Linuxot telepítettünk, nagyon valószínű, hogy a CUPS felelős a nyomtatásért. Helyi nyomtatóval rendelkező, még inkább hálózat nélküli számítógépen azonban célszerűbb a kisebb igényű, könnyebben megtanulható PDQ-t használni. Végül még mindig rendelkezésünkre állnak a klasszikus eszközök is, például az LPR és továbbfejlesztett változata, az LPRng. Mindezeket vizsgáljuk meg az alábbiakban.

Miért van ennyi rendszer?

Azt talán mindenki megtapasztalta már, hogy például Windows alatt a különböző típusú nyomtatók különböző meghajtóprogramokat – drivereket – igényelnek. Ennek oka, hogy a gyártók más-más nyelvezettel áldották meg berendezéseiket, vagyis másként kell számukra összeállítani azt az adatfolyamot, amit végül többé-kevésbé egységes módon jelenítenek meg a papíron. Hogy ez történetileg miért alakult így, abba ne menjünk bele, mert hamarosan megint a félresikerült licencek és a sajátos cégérdekek ingoványos területén találnánk magunkat. Annyit azonban meg kell jegyeznünk, hogy a Unix-szerű rendszerek világában még mindig a nyolcvanas évek nyomdai és kiadványszerkesztői technológiáját forradalmasító PostScript lapleíró nyelv a legelterjedtebb. Szinte mindegyik nyomtatásra képes linuxos alkalmazás képes PostScript kódot előállítani az általa szerkesztett dokumentumból. Ebből is látszik, hogy ha pénztárcánk engedi, akkor a legkényelmesebb az életünk, ha olyan nyomtatót vásárolunk, amelynek a gyárilag beégetett alapprogramja (firmware) képes a PostScript értelmezésére. Azt talán nem kell mondanunk, hogy a nyomtatóval kommunikáló programra akkor is szükség lesz, de megtakarítjuk az átalakítók, szűrők beszerzését, telepítését és beállítását.

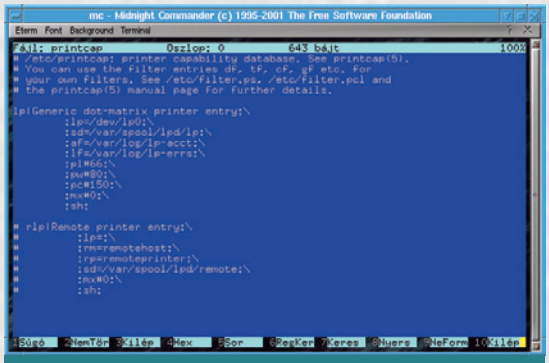

Állítsunk be LPD nyomtatást! Bonyolult?

Kezdetben vala az LPD

Elsőként az lpr alkalmazás az lpd nyomtatódémonnal karöltve került be a linuxos programok sorába. Az lpd az eredeti BSD Unix Line Printer Daemon nevéből ered, megtalálható mindegyik Linux-kiadásban. Kissé elavult, ami azon is látszik, hogy ha modernebb nyomtatóval szeretnénk használni, az meglehetősen sok barkácsolást igényel. Ám annyira történelmet írt, hogy a hálózatos nyomtatás protokollját (RFC 1179) is LPD-nek nevezték el. Némileg átdolgozott formában LPRng néven élte reneszánszát az elmúlt néhány évben.

Az LPRng már sokoldalúbb, és talán némileg egyszerűbb konfigurálni, legalábbis kevesebb varázsigét és „fekete fényű gyertya égetését” igényli. Szerencsére a szükséges mágia jól dokumentált.

A biztonságra is jobban ad, mint elődje. Nincsenek rendszergazdai jogokkal futó binárisai és az autentikációt képes magasabb szinten megoldani. Még jobban járunk, ha mindkettőt valamilyen segédprogramon keresztül kezeljük és használjuk. LPD és LPRng alkalmazása esetén a nyomtatókra vonatkozó beállításokat a /etc/printcap file-ban kell elhelyezni. Kézzel való szerkesztése igényel némi előtanulmányozást.

A manapság elérhető Linux-kiadásokhoz szinte kivétel nélkül készítettek beállítóprogramokat, melyek néhány egérkattintásért cserébe leveszik e gondot a vállunkról.

PDQ

Ha nyomtatónk a saját gépünkhöz csatlakozik, és nem kívánjuk a hálózaton sem elérhetővé tenni a többi munkaállomás számára, nyugodtan választhatjuk sorfeldolgozó és nyomtatórendszerünknek a PDQ-t (Print, Don’t Queue). Beállítása, használata, valamint nyomtatósora meglehetősen egyszerű – amit kap, közvetlenül a nyomtatóra irányítja, ha kell, vezérlőutasításokkal megtűzdelve.

Egyszerűsége a hátránya is egyben. Ha több megabyte-os a nyomtatnivalónk, akkor addig nem fogja elindítani a nyomtatást, amíg a „nyersanyag” feldolgozásával nem végzett az azt elküldő alkalmazás, például a Linux PostScript-motorja, a Ghostscript.

CUPS

Új játékosnak számít az Easy Software Products terméke, a CUPS (Common Unix Printing System). GPL-licenc alatt kerülhet terjesztésre. Szerencsére, mert így kiemelkedő képességű eszközhöz juthatunk hozzá súlyos pénzek kifizetése nélkül.

info

- www.linuxprinting.org
- www.easysw.com

A CUPS remek megvalósítása az Internet Printing protokollnak. Az IPP a HTTP-hez némileg hasonló szabvány, az idejétmúlt LPD protokoll felváltására tervezték. Kifinomult szoftver, nagy megelégedéssel alkalmazható egyfelhasználós környezetben és nagy teherbírású nyomtatókiszolgálónak egyaránt. Beállítása, használata, felügyelete kényelmes, hála webes, grafikus és parancssori felületeinek.

Legkézenfekvőbb talán a webszerű megközelítés, hiszen így akár távolról is kényelmesen hozzáférhetünk egy kiszolgáló nyomtatóihoz. Talán nem is kell említeni, hogy a távoli hozzáférés biztonsági szabályait először illik beállítgatni, különben sajnálkozások közepette elutasítást kapunk válaszul.

A CUPS készlet tartalmaz nyomtatómeghajtókat, ám egy másik ingyenes drivercsomag (Foomatic) dinamikus fejlődése még több típusú nyomtató illesztését teszi lehetővé. Tehát, ha a CUPS alapszintű telepítése után nem találjuk meg a megfelelő illesztőprogramot, célszerű felrakni még a Foomaticot is. Természetes, hogy még így is lehet olyan különleges vagy új eszközünk, amihez eddig nem készítettek meghajtóscriptet. Ez esetben nézzük meg a berendezés dokumentációjában, hogy a saját nyelvezetén kívül milyen más nyomtatónyelveket „beszél”, és keressünk a listában valami ahhoz nagyon hasonlót. Szinte biztos, hogy sikerünk lesz.

Másik lehetséges megoldás, hogy a nyomtatónkhoz kapott meghajtókészletben találunk PPD (PostScript Printer Description) file-okat. Ez jó jel, mert azt jelenti, hogy a gyártónak van némi fogalma a PostScript mibenlétéről, és a PPD-ben található információk alapján a CUPS már el tudja készíteni a megfelelő kimeneti formátumot.

A nyomtatási folyamat

A CUPS tekinthető a legkorszerűbb GPL-engedéllyel rendelkező nyomtatási rendszernek, ezért megérdemli, hogy alaposabban áttekintsük működését. Előtte néhány szó erejéig térjünk ki a nyomtatás általános eljárásaira. Öt fő lépésre bonthatjuk a folyamatot:

● A felhasználó egy alkalmazásból, vagy a parancssorból átad a nyomtatási sor kezeléséért felelős rendszernek (a továbbiakban spooler) egy feladatot, esetleg további paraméterek (papírméret, tájolás stb.) kíséretében. A feladatban található adatok jellemzően – de nem mindig – PostScript formátumúak.

● A spooler elhelyezi a feladatot a nyomtatóhoz tartozó várakozási sorba, akár helyileg, akár a hálózaton keresztül.

● Várakozik a nyomtató készenléti állapotára.

● Amint a spooler szabad jelzést kap, alkalmazza a feladaton a felhasználó által megadott opciókat és lefordítja az adathalmazt a nyomtató saját nyelvezetére, ami általában nem PostScript. Ezt a lépést szűrésnek (filtering), feldolgozásnak nevezzük, és a nyomtatási folyamat lépései közül ez a legtöbb időt és erőforrást igénylő szakasz. A feldolgozás után az adatok a nyomtatóhoz jutnak.

● A feladat elvégezve. A spooler ezután némi takarítást végez, elhelyezi a naplójában a feladatra vonatkozó bejegyzéseket. Ha valamilyen hiba történt bármelyik lépés során, erről értesíti a felhasználót. Az értesítés történhet a standard kimeneten keresztül, vagy akár e-mailben is.

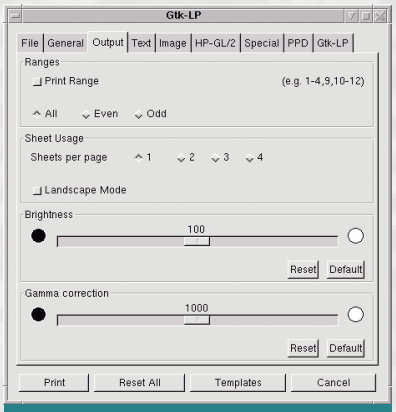

GtkLP – nyomtatóparancs grafikus felületen

Szinte mindegyik sorfeldolgozó rendszerhez segédprogramok sokasága tartozik, ezekkel megnézhetjük a sorban álló feladatokat, módosíthatjuk prioritásukat, törölhetjük őket.

A legfontosabbak a következők. Az lpr elküldi a paraméterként megadott file-t a nyomtatósornak. Néhány paramétert is beállíthatunk vele, például a kívánt nyomtatót és a példányszámot. Az lp az lpr-hez hasonló, de több lehetőséget nyújt a feladat felügyelésére. Már elküldött és sorban álló feladatot is módosíthatunk vele. Az lprm törli a megadott sorszámú nyomtatási feladatot. (A CUPS erre a cancel parancsot is felkínálja.) Az lpq a nyomtatási sor állapotáról és a feldolgozás alatt álló feladatokról ad áttekintő listát. Az lpstat a CUPS „lpq”-ja, sokkal több információt szolgáltat, akár távoli nyomtatósor állapotát is lekérdezhetjük vele.

Még több CUPS

Vizsgáljuk meg a CUPS rendszer felépítését. Ábrával szemléltetjük az alapállapotot.

● Az ütemező (scheduler) a CUPS lelke – tulajdonképpen HTTP/1.1-es szerver. Kezeli az IPP protokollon keresztül érkező nyomtatási kéréseket, ugyanakkor teljes értékű webkiszolgáló is, melyen keresztül elvégezhetők az adminisztrációs feladatok, ellenőrizhető a nyomtatók állapota és kényelmesen elérhető a dokumentáció.

● A konfigurációs file-ok a következő összetevőket szabályozzák:

– A HTTP szerver beállításai – nagyon hasonlítanak az Apache webszerver konfigurációs bejegyzéseihez.

– Nyomtatók és nyomtatóosztályok definíciói – lista a rendelkezésre álló nyomtatási sorokról és nyomtatóosztályokról. Nyomtatóosztály alatt több nyomtatóból álló logikai készletet, gyűjteményt kell érteni, a várakozó dokumentum az első szabad nyomtatóra lesz továbbítva.

– MIME típusok és konverziós leírások – a támogatott MIME típusok (text/plain, application/PostScript stb.) listája azokkal a szabályokkal, melyek alapján a CUPS automatikusan felismerni és formázni képes őket.

– A már említett PPD file-ok. A nyomtató képességeit írják le. Nem csak a PostScript-képes nyomtatókét, ám ez utóbbi esetben a file utalást tartalmaz a megfelelő szűrőre.

● A CUPS API azoknak az alkalmazásoknak a gyűjteménye, melyek lehetővé teszik a dokumentumok nyomtatási sorba küldését, a nyomtatók állapotának lekérdezését, az erőforrások hálózatos elérését.

● Berkeley és System V parancsok: a hagyományos parancssori nyomtatóparancsok CUPS-beli megvalósítása.

● A szűrők és a képfeldolgozó szűrők a nyomtatásra kerülő dokumentumok, képek előfeldolgozását, formázását végzik. Akár több szűrő is munkálkodhat egymás után egy file-on, mígnem a végeredmény élvezhető, sőt tökéletes formában jelenik meg a papíron.

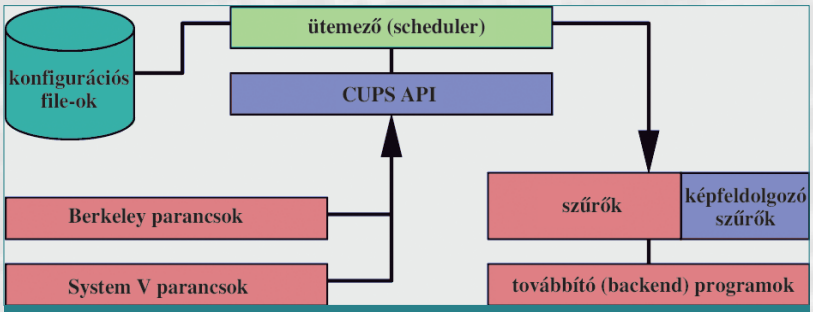

A CUPS rendszer felépítése

● A továbbító (backend) programok különleges szűrők. Egyetlen feladatuk a létrehozott adatfolyam eljuttatása a nyomtatóeszközhöz. Külön szűrő gondoskodik a párhuzamos porton, az USB-n és a hálózaton figyelő eszközök eléréséről.

Hálózatos nyomtatás

Mindmáig ez a legnehezebb feladat a Unix-szerű rendszereken. Ennek oka, hogy az eddig leginkább elterjedt LPD protokollt minden Unix- és Linux-változatban kicsit módosították. A keresztplatformos nyomtatás így bonyolult lett, de egyáltalán nem lehetetlen. További nehézséget okoz, hogy az egyes kliensgépeken telepíteni és beállítani kell a távoli nyomtatókat. A CUPS ezt egyszerűvé teszi, mert alapszolgáltatása az automatikus nyomtatókeresés (printer browsing). Csupán a szervert kell megfelelően konfigurálni, a CUPS-kliensek megtalálják és beállítják mindegyik nyomtatót a helyi hálózaton. Ha pedig a nyomtatók osztályokba szervezve kerülnek beállításra, a felhasználónak csak el kell küldenie nyomtatni kívánt anyagát az adott szervernek, az majd kiválasztja a leghamarabb elérhető berendezést, és oda nyomtat. Különleges, mégis mindennapos eset, amikor Linux és Windows egyazon hálózaton belül üzemel. Nem meglepő, hogy a CUPS és Samba kiszolgálók párosításával az oda-vissza nyomtatás sem jelent megoldhatatlan, vagy túl bonyolult problémát.

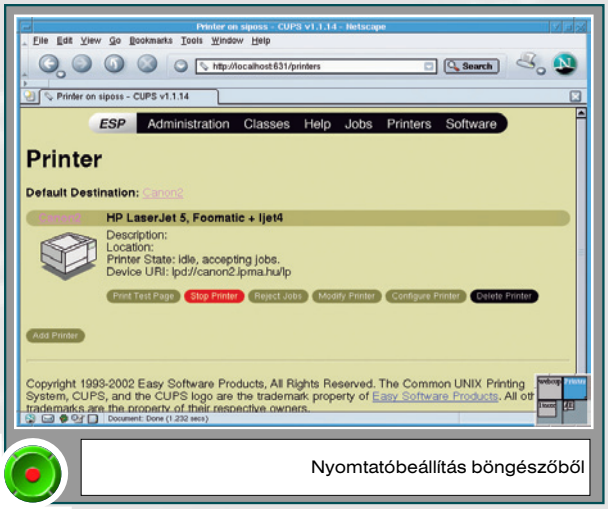

Nyomtatóbeállítás böngészőből

Végül...

Nyomtatni pedig kell. Valószínűleg még sokáig nem fogunk papír nélkül dolgozni, ezért minden felületen kell találnunk optimális megoldást. A Linux bővelkedik alternatívákban, és ha egyik-másik módszer felett el is szaladt az idő, mégis a mai napig mindegyik lehetőség biztonságosan használható. Ki-ki döntse el, feladataihoz és erőforrásaihoz melyik a legkézenfekvőbb módszer.

Az LPD helyett mindenképp ajánlott az LPRng használata. A PDQ sem rossz találmány, ám aki valóban korszerű és kényelmes nyomtatórendszerre vágyik, feltétlenül ismerkedjék meg a CUPS lehetőségeivel, közelebbről is.

Kis csipkelődés zárszóként: tapasztalataink szerint a PostScripten alapuló adatfeldolgozásnak köszönhetően Linux alól sokkal szebb nyomatok születnek, mint bármelyik más, nem Unix-szerű felületről. Tessék kipróbálni!

Hasznos újdonságok

Jelen cikkünk témájául nem egy nagyobb lélegzetvételű problémát választottunk, hanem inkább több rövidet, melyek a SuSE Linux legújabb, 8.1-es verziójának használatakor merülnek fel.

Suse-csapat

A SuSE Linux 8.1-ben számos változás és újdonság található. Ezek egyike, hogy a LILO rendszertöltőt felváltotta a GRUB. A GRUB a LILO szolgáltatásait is tartalmazza, de azonfelül számos hasznos lehetőséget találhatunk benne, például interaktív indítási módot.

Interaktív indítás

Ebben az üzemmódban beleszólhatunk a szolgáltatások elindulásába már a rendszerindítás során.

A lehetőség bekapcsolásához módosítsuk a /etc/sysconfig/boot file PROMPT_FOR_CONFIRM paraméterét rendszergazdaként. Ehhez nyissunk konzolt, majd a *su* paranccsal váltsunk át rendszergazda módba. A file szerkesztéséhez bármelyik szöveges szerkesztőprogramot használhatjuk – mcedit, pico, vi, joe, emacs stb. A file-ban keressük meg és írjuk át a következő sort: PROMPT_FOR _CONFIRM="yes"

A rendszer újraindításakor a rendszertöltési folyamat megáll, és a következő kérdést jeleníti meg 5 másodpercen keresztül: *Enter Interactive startup mode? y/[n]*

Nyomjuk meg az [Y] billentyűt, ha interaktívan szeretnénk válogatni a szolgáltatások között (vegyük figyelembe, hogy ekkor csak amerikai billentyűzetkiosztás van érvényben). Most már lehetőségünk nyílik az egyszerű szolgáltatások ki- és bekapcsolására.

További lehetőség a rendszerindítási folyamat billentyűkombinációkkal történő felfüggesztése. Ez különösen akkor hasznos, ha részletesen át szeretnénk olvasni a megjelenő üzeneteket. A beállítást a FLOW_CONTROL változó „yes" értékre állításával tehetjük meg a fentebb említett file-ban. Ha ezt megtettük, xon/xoff folyamvezérlés kapcsolódik be a rendszerindítás során, amely révén használhatjuk a [Ctrl S] billentyűkombinációt a rendszertöltés felfüggesztésére, majd [Ctrl Q]-val folytathatjuk azt.

A Rescue System

Az 1. CD-ről elindítva rendszerünket feltűnik a választható opciók (*Install; Safe mode* stb.) között a *Rescue System* menüpont.

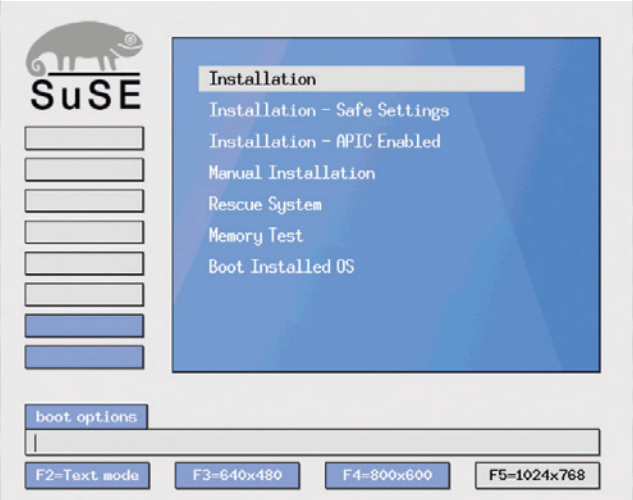

A telepítő GRUB menüje

Ez praktikus, előre beállított mentőrendszer, az alapvető feladatok (például egyedi particionálás vagy adatok mentése) mellett kitűnően alkalmazhatjuk hibajavításra és hardvertesztelésre.

Mivel parancsok kiadását teszi lehetővé, elsősorban a gyakorlott felhasználóknak ajánljuk. Az alábbi módon indíthatjuk:

– elindítjuk a rendszert CD-ről vagy floppyról, és kiválasztjuk *Rescue System* menüpontot;

– kiválasztjuk a billentyűzetkiosztást;

– elindul a rendszer, az utolsó állapotjelző sor ez lesz: „runlevel 3 has been reached"

– megnyomjuk az [Enter] billentyűt;

– a bejelentkezési sornál rootként (rendszergazdaként) jelentkezünk be: *Rescue login: root*

– nincs szükség jelszóra, nyomjunk [Enter]-t;

– a következőkben már a parancssori értelmező burok fogad minket: „Rescue:~#"

Az összes alapvető parancs elérhető – ls, cat, cp, mv, mount, fdisk stb. Bizonyos file-rendszerek csatolása előtt az azt kezelő modulokat kézzel kell betölteni. Erre szolgál például reiserfs esetében az alábbi parancs: *modprobe reiserfs*, amely szintén használható a mentőrendszerben.

Ilyen módon még a telepítés megkezdése előtt is biztonságba helyezhetjük fontosabb adatainkat, avagy tesztelhetjük a hardvereszközök működését (tehát hogy az azt kezelő modul betölthető-e).

Persze a fenti feladatok jó része a YaST-ban is elvégezhető.

Ugyanakkor elképzelhető olyan helyzet, hogy még a YaST sem tud betöltődni vagy hibásan működik, és ennek okára szeretnénk fényt deríteni.

Ha ekkor a telepítési terméktámogatást is segítségül hívjuk, hasznos néhány információt összegyűjteni a hardvereszközökről. Alábbi példánkban ezt mutatjuk be.

Alkalmazzuk a mentőrendszert!

A rendszerinformációk másolása floppyra a terméktámogatást segítendő – ez a biztonsági rendszer egyik tipikus alkalmazási lehetősége. Gyakran még akkor is nagyon hasznos adatokat közöl, ha a telepítés már a kezdeti fázisban leáll.

A művelet három lépésből áll:

1. csatoljuk a floppyt;
2. rámásoljuk a rendszerinformációkat;
3. leválasztjuk a floppyt; a file-okat el tudjuk küldeni e-mailben a terméktámogatás címére.

A hardvereszközökről és a partíciókról, valamint a rendszerindítás során

megjelenő üzenetekről így gyűjthetünk információkat (a *hwinfo* és az *fdisk -l* parancs kimenetének mentése):

```
mount /dev/fd0 /mnt
hwinfo >/mnt/info1.txt
fdisk -l>>/mnt/info1.txt
umount/mnt
```

A kimenet nem jelenik meg a képernyőn, hanem az info1 .txt file-ba íródik a floppyra. (A második parancs kimenete hozzáadódik az elsőhöz.)

A /var/log/boot.msg file másolása:

```
mount /dev/fd0 /mnt
cat/var/log/boot.
msg> /mnt/info2.txt
umount/mnt
```

A rendszert az *init 0* parancs kiadásával állíthatjuk le.

Az elmentett file-okat elküldhetjük e-mailban egy másik gépről vagy operációs rendszerből.

A gép automatikus kikapcsolása

A modern gépek házáról gyakran elhagyják a gép kikapcsolását lehetővé tevő nyomógombot. (Egyes gépeken a bekapcsológomb 4 másodpercig történő lenyomva tartásával állíthatjuk le a gépet.)

Ez nem zavaró, hiszen az operációs rendszernek is jobb, ha ő állítja le a gépet, miután minden adatot elmentett.

Többek között ezt a célt szolgálja az APM-támogatás, amely ezáltal nemcsak a hardvert kíméli, hanem automatizálja a rendszer ki- és bekapcsolását (valamint energiatakarékossági feladatokat is ellát).

Ez az opció több okból a HyperThreading támogatású Pentium 4-es vagy többprocesszoros (SMP) gépeken telepített operációs rendszer esetében alaphelyzetben ki van kapcsolva. Bekapcsolásához az alábbiakat kell elvégezni.

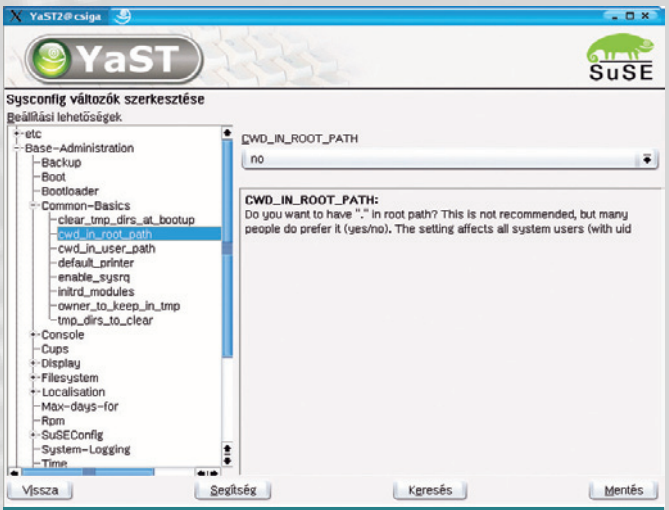

A YaST2 sysconfig beállítómodulja

Az eljárást SuSE Linux 8.0 és 8.1 alatt egyaránt alkalmazhatjuk.

Többprocesszoros gépek esetén használjuk az *apm=power-off* rendszermag-paramétert. A LILO rendszertöltő esetében szúrjuk be ezt a paramétert a LILO beállítófile-jának (/etc/lilo.conf) megfelelő „append=" sorába.

Nyissuk meg az /etc/lilo.conf file-t szöveges szerkesztőprogrammal, és keressük meg a következő bekezdést (a „root" sorban az aktuális gyökérpartíció jelenik meg):

```
image  = /boot/vmlinuz
label  = linux
root   = /dev/hdxx
initrd = /boot/initrd
append = "acpismp=force"
```

Szúrjuk be a *apm=power-off* paramétert a megfelelő append sorba. Az eredmény ehhez hasonló:

```
image  = /boot/vmlinuz
label  = linux
root   = /dev/hdxx
initrd = /boot/initrd
append =
"acpismp=force
apm=power-off"
```

Mentsük el a file-t, és lépjünk ki a szerkesztőprogramból. Ezután a LILO-t újra kell telepíteni a következő paranccsal: *lilo*. Végül újraindítás. Ezután a gép a leállítás végén automatikusan kikapcsol.

Pentium 4 processzoros gépeknél SMP-s rendszermag (amely többprocesszoros rendszereket támogat) kerül telepítésre az egyszerű egyprocesszoros rendszermag helyett. Ez a Pentium 4-be beépített HyperThreading technológia támogatása miatt van így.

Ha mégis szeretnénk megoldani az automatikus kikapcsolást, telepítsük a SuSE általános rendszermagot, amely az egyprocesszoros rendszereket támogatja.

Először indítsuk el a YaST2-t, és válasszuk ki az alábbiakat: *Szoftver → Csomagok telepítése/eltávolítása*. Távolítsuk el a k_smp csomagot a *Rendszer/Rendszermag* részből, és helyette telepítsük a k_defult csomagot.

A rendszerindítási beállítások automatikusan frissülni fognak, a rendszer újraindítása után az újonnan telepített rendszermag kerül használatba.

Győri Ferenc, Sponga Tamás

Nagy dobás – kis malőrrel

321 Studios

A 321 Studios a közelmúltban dobta piacra a DVD Copy Plus, majd utána a DVD X Copy szoftverét, amelyekkel gyakorlatilag bármilyen DVD tartalma lemásolható, kikerülve a másolásvédelmet.

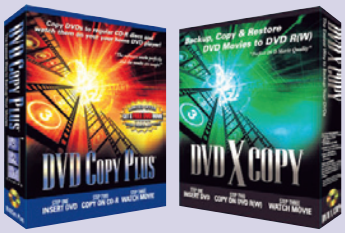

DVD Copy Plus és DVD X Copy – a DVD-k másolásvédelme nem akadály...

A DVD Copy Plusszal DVD-ről CD-re lehet másolatot készíteni. Ez még nem háborította fel a hollywoodi filmstúdiókat, mert a másolat hang- és képminősége jóval rosszabb volt az eredetinél. A DVD X Copyval azonban minőségromlás nélkül lehet DVD-ről írható DVD-re másolatot készíteni, ezért a szoftver kiadásakor pert indított hét nagy stúdió – Columbia Pictures Industries, Disney Enterprises, Metro-Goldwyn-Mayer Studios, The Saul Zaentz Company, Time Warner Entertainment Company, TriStar Pictures, Universal City Studios. Azt szeretnék elérni, hogy a bíróság tiltsa meg a 321 Studios szoftverének forgalmazását és értékesítését. A filmstúdiók ügyvédje arra hivatkozik, hogy a DVD X Copy megsérti azt a szerzői jogi törvényt, amiben lefektetik, miszerint tilos olyan eszköz, illetve technológia terjesztése, ami lehetővé teszi a tulajdonos birtokában lévő tartalom másolásvédelmének kikerülését vagy feltörését.

A 321 Studios nem sokat fűzött hozzá ehhez, csupán azt közölte, szerinte nem illegális a szoftvere, és abból már több mint 150 ezer darabot eladtak.

- www.321studios.com/
- www.dvdcopyplus.com/
- www.dvdxcopy.com/

Semmi különös, csak újabb lyuk...

Foundstone Research Labs, Microsoft

A Windowsban talált biztonsági résekről kapott friss hírek már senkit nem ráznak meg komolyan. Az egyik legfrissebbre azonban érdemes odafigyelni, mert nagyon sokan töltenek le, hallgatnak MP3 és WMA file-okat. A Foundstone biztonságtechnikai cég hívja fel a figyelmet arra, hogy ezeket kissé preparálva a cracker a Winamp médialejátszón keresztül képes hátsó bejáratot nyitni Windows XP-t futtató gépen. Az ilyen megfelelő taggel ellátott MP3 vagy WMA file már akkor „beindul", amikor az előnézetben megjelenik. A rést a már évek óta vissza-visszatérő puffertúlcsordulási programhiba kihasználásával lehet megnyitni. A mostani eset azért lehet nagyon veszélyes, mert a file-cserélő hálózatokon nagyon egyszerű a preparált taggel ellátott zenefileokat elterjeszteni. A Microsoft kiadott egy javítást, illetve a legfrissebb Winamp 2.81 és Winamp3 már mentes a hibától.

Lyukasztás MP3-mal

- www.foundstone.com/knowledge/randd-advisories-display.html?id=339
- www.microsoft.com/technet/security/bulletin/MS02-072.asp
- www.winamp.com/download/
- http://classic.winamp.com/download/

Szabadalomdömping

America Online

Az AOL 1997-ben nyújtotta be kérelmét és 2002 szeptemberében szerezte meg a szabadalmi jogot az azonnali üzenetküldésre. Ez elég érdekes jogállást eredményez, ugyanis a szabadalom az összes olyan technológiára érvényes, ami az azonnali üzenetküldéssel kapcsolatos. Így az AOL gyakorlatilag bárkit beperelhet, aki ilyen szolgáltatást nyújt, mert a többiek mind szabadalomsértést követnek el a saját azonnali üzenetküldő szolgáltatásukkal – például a Yahoo! és a Microsoft. Jelenleg nem úgy néz ki, hogy az AOL nagyon pereskedni szeretne, mert a jelenlegi esethez hasonlóra már volt példa: az AOL Netscape részlege birtokolja az SSL (Secure Sockets Layer) protokoll szabadalmát, mégsem indított pert mások ellen, akik azt felhasználják böngészőjükben.

- www.aim.com/index.adp
- http://aimtoday.aim.com/

Példamutatás?

NTS Computer Technology, Netwise Publications

A kéretlen elektronikus levelek (spam) kellemetlenségeit valószínűleg már mindenki tapasztalhatta. Eddig nem nagyon akadt olyan per, ami példaértékű lett volna a spamküldözgető cégek, magánszemélyek számára. Az NTS Computer Technology BV azonban már nem ússza meg, mert a bírósági döntés várhatóan csinos kis bírság befizetése lesz. A céget a Netwise Publications BV perelte azzal, hogy az általa működtetett E-mail Gids online címjegyzékben leírt szabályzatot nem tartotta be az NTS CT, és az ott lévő mintegy 110 ezer holland címet spamküldésre használta fel. A per első része csak a címek spamküldésre való felhasználásának megakadályozására irányult, de a második szakaszban kártérítést is követel a Netwise, mégpedig 1,9 millió eurót.

Ööö, így már minden világos...

A per végeztével több hasonló várható a közeljövőben, mert a spamküldőkre jellemző, hogy bárhonnan képesek e-mail címeket gyűjteni.

- www.nts.nl/
- www.info.e-mailgids.com/home.asp
- www.e-mailgids.com/

Új domainek, új elnök

ICANN

A domainekre felügyelő bizottság, az ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) decemberben tartott amszterdami ülésén új felsőszintű domainek bevezetésére tett javaslatot. Ezek szponzorált domainek lesznek, ami azt jelenti, hogy mindegyiket meghatározott csoport számára adják majd ki, amely egyben felügyeli is azt (ilyen például a .museum vagy a .aero). Azt még nem lehet tudni, mik lesznek az új végződések és azt sem, hányat vezetnek be idén.

A tanácskozáson belső változásokról is döntött az ICANN – a jelenlegi elnök, Stuart Lynn márciusig marad posztján, valamint a döntőbizottság létszámát 18-ról 15 főre csökkentették.

- www.icann.org/

Tömegszerencsétlenség

Tápok

Jó ideje már, hogy igyekszünk rávenni olvasóinkat, megbízható tápegységet vegyenek számítógépükhöz, mert könnyen lehet, hogy a 3-4000 forintos többletkiadás megtakarítása a későbbiekben több tízezer forintos kárt okoz.

Így szól egy szilveszteri nekrológ egy hazai netfórumon. Fontos tudnivaló, hogy a táp – bár mai szemmel kis teljesítményű – megfelelő erejű volt az ellátandó feladatra, ezért hosszú ideig becsülettel szolgált, de halálakor a túlfeszültség elleni blokkolás hiánya miatt magával rántotta a gép nagy részét. Ezek – és a képek – után kell-e még figyelmeztetnünk azt, aki 2000 MHz-es processzorral, több merevlemezzel, USB-s kiegészítőkkel teli gép mellett egy márkátlan, 235 W teljesítményű táppal óhajt spórolni?

A képekért köszönet, és egyben részvétünk Gyárfás Péternek.

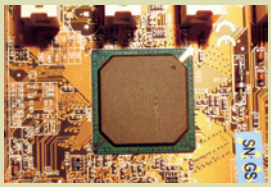

Jól láthatók a túlfeszültségtől tönkrement, szinte kipukkant chipek és a processzoron lévő vágás

Jobb sarokban a gyilkos kondenzátor maradványai

Én mondani, ettől nyelvtudástól lenni nagy gyanakvás bennem!

Volt egyszer egy gép: Asus P3B-F; P3-450; Matrox G400; 512 MB SD; Seagate 8.4 GB; SB Live!; Dialcom 56k; Teac 16x CD-RW; FDD; Zip; Acorp táp.

A túlélők: FDD, Zip, G400, meg talán a RAM-ok (ezeket még nem teszteltem).

Élt: 3 év 3 napig.

Jen megmenti Bent

Kevin Smith

Jennifer Lopez és Ben Affleck éppen szerelmesen őgyelegtek a nagyvilágban,

Az e heti forgatásnak ezzel lőttek...

amikor hirtelen nindzsák támadtak rájuk. Az ördögien gonosz rendező (Kevin Smith) és robot jobbkeze (Matt Damon) elraboltatta Bent, akit Jennifernek kell megmentenie ebben a klasszikus scrollozós-bunyós akciójátékban. A játékot a főgonosz szerepében tetszelgő Kevin Smith (Shop-Stop, Dogma, Jay és Néma Bob visszavág) készíttette hálája jeléül a frissen egymásra talált párosnak (szigorúan Afflecket és Ms Lopezt értve ez alatt), amiért azok szerepeltek legújabb filmjében, a Jersey Girlben. Hogy az ajándék tökéletes legyen, a program egy klasszikus, nagy játékautomatában kapott helyet, és természetesen J.Lo dalainak dallamára állhatott neki a meghatódott páros lekungfuzni a nindzsák hadát, majd a főellenfeleket.

➪ www.powerhouse-animation.com/

Pop-up áradat

Reklámhullámok

A feljövő reklámok nem ismeretlenek senki előtt. Rendkívül bosszantó, amikor egy weblap meglátogatásakor 1–2–5–99 kisebb-nagyobb reklámablak nyílik meg, és telepakolja az egész desktopot. Ilyenkor szorgosan kattintgathatunk az ablakzáró gombokra és/vagy nyomogathatjuk az [Alt F4] kombinációt, esetleg telepíthetünk valamilyen pop-up killer programot. Szerencsére az újabb böngészőkbe már beépítik ezeknek az ablakocskáknak a felbukkanását korlátozó részt. Több elemzés szerint a jövőben arra kell számítanunk, hogy a termékeiket mindenáron értékesíteni akaró cégek, melyek a pop-up reklámokban látják a fellendülést, még agresszívabban fognak nyomulni. Egybehangzó vélemény, hogy az a reklám, ami bosszantó, nemhogy elősegítené, inkább erősen visszaveti a reklámozott termék keresettségét. Már csak az a kérdés marad, hogy kinek a fejével gondolkodnak a pop-up reklámokkal nyomuló cégek.

Vállvetve

Yahoo!, Inktomi

Az egyik legismertebb online cég, a Yahoo! bejelentette, megvásárolja a keresőmotorjairól ismert, 1996-ban alapított Inktomi céget. A 2003. első negyedévében lezajló ügyletben egyúttal kiegyenlítik az Inktomi adósságait. Az üzlet kissé furcsa, mert a Yahoo! számára az Inktomi adta a keresőmotor-technológiát 1998 és 2000 között. A cég azóta is a legnagyobbaknak – America Online, RealNetworks, Excite@Home, NBC Internet – adta a keresőszolgáltatást, jelenleg is partnerei az About.com és az MSN.com. Az üzlet létrejötte előtt olyan hírek is szárnyra kaptak, hogy a Yahoo!-nak a Google-ra fáj a foga, de állítólag a jelenleg legnépszerűbb keresőrendszert működtető cég nem adta be a derekát. Elemzők szerint nem sok értelme volt egy olyan veszteséges céget, mint az Inktomi felvásárolni, de a Yahoo! nyilatkozataiból az derül ki, hogy fel kívánja venni a versenyt a Google-lal a keresőiparban.

➪ www.yahoo.com
➪ www.google.com

A régi-új név

MadOnion.com, Futuremark Corporation

A PCMark és a 3DMark tesztprogramról ismert MadOnion.com úgy döntött, újra felveszi régi nevét, így ezentúl ismét úgy hívják a céget, mint 1999 előtt: Futuremark Corporation. A névváltoztatással együtt a cég bejelentette, hogy a PCMark és a 3DMark fejlesztését folytatja, sőt hamarosan PDA-kra is készít hasonló tesztprogramokat.

Új név – új logó

➪ www.futuremark.com/

Ezt kapjátok el!

Electric Chiken

Mindenki kedvenc kihipózott sztárjának, Michael Jacksonnak kedves akcióját – amikor is pár hónapos gyermekét kilógatta emeleti teraszáról – most megjátékosították. A flash játékban a popsztár gyerekeket dobál le egy teraszról, nekünk egy kosárral kell begyűjtenünk a gyerkőcöket. A rendkívül szellemes játékban természetesen értékelik szülői felkészültségünket is...

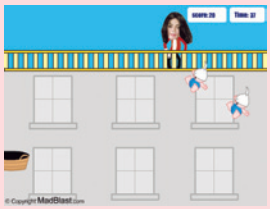

Jacko után most mi lehetünk gyerekmentők...

➪ www.electric-chicken.co.uk/jacko.html
➪ www.gamerival.com/index.cfm?game=6DD82296

A net jobbik feléről

Fele sem igaz

● A Nobel-díj átadásának magyar televízióbeli közvetítése után az ismert írónő, J.K. Rowling nyilatkozatot adott ki, miszerint kicsit sérti, hogy Harry Potter-sorozatát figyelemre sem méltatta a Királyi Akadémia, míg Kertész Imre – a tolmács által többször említett „Gólyanapló" alapján vélhetően – hasonló munkásságáért Nobel-díjat kapott.

● Király Linda elmondása szerint csak azért sült bele a Himnusz előadásába, mert példaképe Anastacia – aki hasonló attrakcióval rukkolt ki még júliusban –, valamint Drebin hadnagy a Csupasz pisztoly című filmből.

● Miután a valóságshow-k rendezősége év végén a résztvevők közül riportereket nevezett ki, az ORTT feladata lesz, hogy kinevezze azokat, akiknek meg kell nézniük e vérbeli profik riportjait.

● Amerikai szakértők az Irak elleni katonai akció szükségességét bizonyító dokumentumokhoz csatolták legújabb felfedezésüket, miszerint Szaddám Huszszeinen nincs sapka.

● Bár az Egri csillagok című film kegyelmet kapott az ORTT ítészeitől, a Tenkes kapitánya sorozatra vélhetően lesújt a törvény hosszú karja e filmek idegengyűlölete miatt, mert a sorozat mindvégig inkompetens idiótáknak és zsarnok elnyomóknak tünteti fel a hazánkkal jó kapcsolatban álló Ausztria egykori képviselőit.

Csatasorban

Mozilla.org

A Mozilla böngésző használóinak egyre jobb a véleménye a nyílt forrású szoftverről. A végleges 1.2.x-es sorozat megjelenésekor már erőteljesen fejlesztették az 1.3-as verziót, aminek alpha változata már letölthető, illetve a nightly buildek már 1.3b-s verzióként jelentkeznek be. A végleges Mozilla 1.3 tervezett megjelenési idejét február 12. utánra teszik, de már tudni lehet, hogy az 1.4 alfa a március 19-e utáni napokban kerül ki az FTP-szerverre, a végleges 1.4-es megjelenése pedig május közepe tájára várható. A Mozillához készülő magyarításokat folyamatosan fejlesztik, és a Magyar Mozilla Projekt honlapján elérhetők.

➪ http://ftp.mozilla.org/pub/mozilla/releases/
➪ http://mozilla.fsf.hu/

Névmizéria

Phoenix Technologies, Mozilla.org

A Microsoft kínlódása a „Windows" névvel elég nagy port kavart. Többen már afelől érdeklődtek, hogy ezután minek szabad nevezni a falon lévő, szellőztetésre alkalmas nyílást...

Most a Phoenix Technologies jelentette be, hogy a Mozilla webböngésző alapjaira épülő Phoenix böngészőnek más nevet kell találni, mert az nem méltó az 1979 óta működő, főként a PhoenixBIOS-ról ismert cég márkanevéhez. A Phoenix 0.1-es verziója 2002 szeptemberében jelent meg Linuxra és Windowsra. Az egy hónappal későbbi 0.2-estől kezdve pedig már OS/2-es változata is készül. A legfrissebb, Glendale fedőnevű Phoenix 0.6 január elején jelent meg, de már folyik a 0.7-es kódolása, amit februárban szeretnének megjelentetni – még nem tudni, milyen néven.

Cél: egy minden ízében konfigurálható böngésző fejlesztése

➪ www.mozilla.org/projects/phoenix/
➪ http://ftp.mozilla.org/pub/phoenix/releases/

Túl sok az erőszak

The National Institute on Media and the Family

Egy friss jelentés szerint túl sok játékprogram van, ami a gyermekek fejlődésére károsan ható erőszakos, szélsőséges, nőket lealacsonyító jelenetekben bővelkedik, sőt sokszor a korhatárjelölések sem tükrözik a program durvaságát. A The National Institute on Media and the Family által kiadott jelentésre rögtön reagált az Interactive Digital Software Association, miszerint a tanulmányt készítő szervezet irománya csupán vádaskodásnak tekinthető, mert előítéleteket táplál mindenféle számítógépes és videojátékkal szemben. Tény, hogy sok az olyan játék, amiben a gyilkolás különböző válfajait kell bemutatni, illetve gyakorolni – de ennek alapján a Tom és Jerry rajzfilmsorozatot is be lehetne tiltani, hiszen az is folyamatosan erről szól.

➪ www.mediaandthefamily.org/
➪ www.idsa.com/

Axelero

Internet az esélyegyenlőségért

A mozgáskorlátozottak és megváltozott munkaképességűek helyzetének javítására kétmillió forintot adományozott az Axelero Internet a Mozgáskorlátozottak Egyesületei Országos Szövetségének, illetve egymillió forintot a Mozgásjavító Általános Iskola és Diákotthonnak. A támogatást a szervezetek infrastrukturális fejlesztésekre, netelérések megteremtésére és oktatásfejlesztésre fordítják. A vállalat reméli, hogy az internet mint munkaeszköz és mint a munkához jutás eszköze a jövőben egyre több mozgáskorlátozottnak nyújt munkalehetőséget, és ezen keresztül jobb életkörülményeket.

Drajkó László, az Axelero ügyvezető igazgatója adja át a támogatást

Nemzetközi példák tanúsítják, hogy a PC-használat és az internet révén a mozgáskorlátozottak problémáinak jelentős része orvosolható. Az Egyesült Államokban a halmozottan hátrányos helyzetűek és a mozgáskorlátozottak közel 50%-ának, a vakok és gyengén látók több mint 60%-ának, a nagyothallók és siketek több mint 70%-ának van személyi számítógépe. A PC-vel rendelkező fogyatékosok 50-60%-a egyúttal net-használó, így az egyes hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatottsági aránya (gyengénlátók/vakok 76%, siketek 81%) megközelíti az országos átlagot.

2000 márciusa és 2001 májusa között az Információs Társadalom- és Trendkutató Központ a távmunka hazai terjedéséről végzett felmérést, amely szerint a távmunka 2,6%-os elterjedtséget mutat Magyarországon – ami a statisztikai hibahatáron belülre esik –, ráadásul az esetek döntő többségében csak részleges (nem teljes munkaidős) távmunkáról van szó, a megváltozott munkaképességűek pedig mindezen belül még kisebb csoportot képviselnek. Más a helyzet Nyugat-Európában, ahol átlagosan a munkavállalók 6%-a dolgozik ebben a formában, Dániában az arányuk 10% feletti. Hollandiában, Nagy-Britanniában és Németországban a távdolgozók száma meghaladja az egymilliót.

A kormány munkahely-teremtési törekvéseivel összhangban az Informatikai és Hírközlési Minisztérium a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztériummal közösen kísérleti jelleggel futó távmunkaprogramot hirdetett, amelynek keretében ezer új munkahely létrehozására összesen egymilliárd forint támogatást biztosítanak.

- www.axelero.hu
- www.meosz.hu
- www.hapinet.com

Elender, InterNetKer

Netelérés EU-támogatással

Szélessávú netszolgáltatást indít az InterNetKer Kft. és az Elender Üzleti Kommunikáció Szerencs városában, amely a mikrohullámú internethálózat létrehozására az Európai Uniótól kapott támogatást. A Szerencs és testvérvárosai által megpályázott Europolis program keretében 200 vállalkozónak nyílik lehetősége belépési díj és a vezetékes hálózati használathoz szükséges eszközök megvásárlása nélkül, 300 euró támogatással a rendszerhez kapcsolódni. A pályázat hatókörét kiterjesztették a Zemplén Településszövetség területére, de egyelőre csak Sátoraljaújhelyen és Szerencsen igényelhetik a vállalkozók a kedvezményes díjú netelérést. A felhasználók már nettó 6 ezer Ft havi díjért korlátlan nethasználathoz juthatnak, minden további költség (például telefonpercdíj) nélkül, és azok is az internetre kapcsolódhatnak, akiknek nincs vezetékes telefonjuk. A mikrohullámú rendszert az Elender Üzleti Kommunikációval közösen – a Sátoraljaújhelyen jelentős piacismerettel rendelkező – InterNetKer Kft. építette ki.

A szolgáltatáshoz a megfelelő sávszélességet az Elender Üzleti Kommunikáció biztosítja. A helyi ügyfélszolgálatot a Szer-Szoft Bt., az InterNetKer Kft. viszonteladó partnere látja el.

- www.eol.hu
- www.internetker.hu
- www.europolis.org

Mail Hungary, RTL Klub Online

Rtlmail Mailbox motorral

Az RTL Klub Online és a Mail Hungary együttműködési megállapodása értelmében a szórakoztatóportál ingyenes, rtlmail nevű levelezőrendszerét ezentúl a Mailbox motor szolgálja ki. John Ondreasz, az RTL Klub üzletfejlesztési igazgatója elmondta, hogy a Mailbox szervesen illeszkedik az RTL Klub Online stratégiájába, mivel 2002. végén megalakult az RTL Klub Direct Sales House, amely a kis- és középvállalatoknak nyújt majd többek között internetes és elektronikus direkt marketing lehetőségeket. Fodor Géza, a Mail Hungary ügyvezetője hangsúlyozta, hogy a cég fő tevékenységi köre ma már nem az ingyenes webmail szolgáltatás, illetve a különböző médiaértékesítés – ide értve a nemrég elindított elektronikus direkt marketing üzletágat is –, hanem a reklámszerver és a webmail technológia kutatása és fejlesztése.

Az RTL Klub Online levelezőrendszerének regisztrációs oldala

A magyar magántulajdonban lévő Mail Hungary Kft. közlése szerint a kezelésükben lévő e-mail címállomány meghaladta a 350 ezer darabot. Ebből 145 ezer e-mail címet a Mail Hungary tulajdonában álló Mailbox.hu ingyenes levelezőrendszer ad.

- www.mailhungary.hu
- www.rtlklub.hu

HP, Microsoft

Együttműködés a webszolgáltatások területén

A HP csatlakozott a Microsoft Visual Studio .NET integrációs programjához, így a jövőben ebben az alkalmazásfejlesztési környezetben építi ki és integrálja XML-es webszolgáltatási elemeit és fejlesztési eszközeit. Az új megoldások a HP ügyfelei számára lehetővé teszik a fejlesztői teljesítmény növelését, a fejlesztések időigényének mérséklését, az alkalmazási és infrastruktúra-beruházások megtérülésének javítását és a több platformmal is kompatibilis, továbbfejlesztett XML-es webszolgáltatási alkalmazások kialakítását.

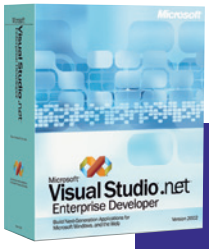

Visual Studio .NET Enterprise Edition: a HP csatlakozott a Microsoft fejlesztőkörnyezetének integrációs programjához

A HP részvétele a Microsoft Visual Studio .NET integrációs programban a két vállalat 2002 szeptemberében elindított globális együttműködését bővíti ki, amely a .NET és webszolgáltatások segítségével kívánja gyorsítani az új generációs számítástechnikai megoldások elterjedését.

- www.hp.hu
- www.microsoft.com/hun/

Euronet, Genesys

CRM megoldás kis- és középvállalatoknak

A Genesys Telecommunications Laboratories, az Alcatel kizárólagos tulajdonában álló cég és magyarországi partnere, a Euronet Rt. bejelentette a Genesys Express ügyfélkapcsolati központ (CRM) megoldáscsomagját.

A Genesys Express dobozos megoldásként kínál egy néhány napon belül bevezethető és használatba vehető multimédiás kontakt center megoldást, amely elsősorban a kis- és közepes vállalkozások érdeklődésére tarthat számot.

– Magyarország európai uniós csatlakozása után a cégeknek, és ezen belül elsősorban a kis- és középvállalatoknak fokozódó versennyel kell szembenézniük.

Az új környezetben való talpon maradás egyik kulcstényezője lesz az ügyfelek megtartásának képessége – mondta Martin Veselka country manager, aki Magyarország mellett Csehországban, Romániában és Szlovákiában irányítja a Genesys tevékenységét.

– A Datamonitor kutatása szerint a hazai kontakt center piac évről évre mintegy 25%-kal bővül.

A kicsi, azaz legfeljebb 30 kezelővel működő kontakt centerek a piac 55%-át teszik ki, míg a közepes méretű, 30–100 ügynökös rendszerek részesedése 35%.

A most bejelentett Genesys Express megoldás teljesen ennek a nagy szegmensnek szól és kiválóan kiegészíti a már piacon levő nagyvállalati termékeket – fűzte hozzá Sas Tibor, a Euronet Rt. kereskedelmi igazgatója.

A Genesys Expresst maximum 75 ügynököt kiszolgáló kontakt centerekhez tervezték, és két változatban kapható.

A Genesys Express Voice csomag tartalmazza a hangalapú interakciók kezeléséhez szükséges összes összetevőt.

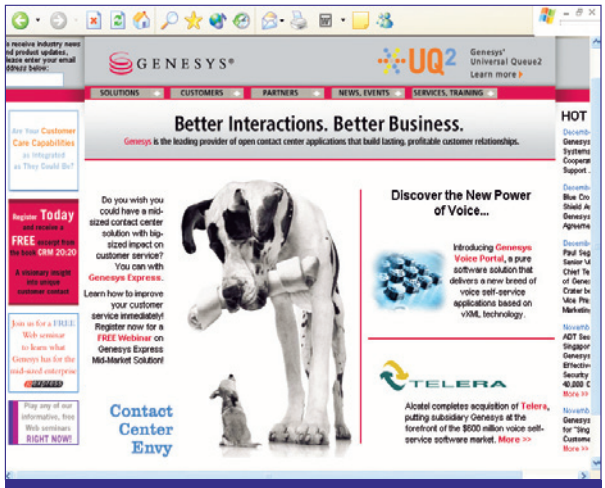

Nem kell többé irigykedni a nagykutyákra

A Genesys Express Multimedia csomag ezek mellett tartalmazza még az E-mail Management és a Contact Navigator Multimedia komponenseket is.

Mindkét változat előre konfigurált, előre integrált rendszer, amelyet szabványos kiszolgálóplatformra lehet telepíteni.

- Euronet Magyarország Informatika Rt.
  270-9500
- info@euronetrt.hu
- www.euronetrt.hu
- www.genesyslab.com

Index

Ingyenes netszolgáltatás

Indexnet néven ingyenes internetszolgáltatást indított az Index.hu 2002. december 23-án.

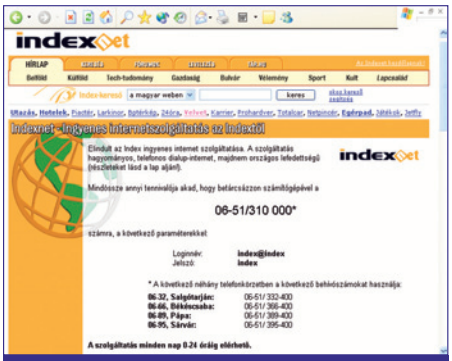

A körzetenként érvényes behívószámok listája az Indexnet oldalain

A szolgáltatás az ország egész területén, analóg és ISDN telefonvonalon keresztül érhető el a nap 24 órájában bármikor. Az Indexnet Magyarország legszélesebb körben elérhető ingyenes netszolgáltatása, hiszen a legnagyobb földrajzi lefedettség mellett időben is korlátozás nélkül használható.

Kialakításakor az Index a 2002 júliusa óta nagy sikerrel működtetett – akkor még időkorlátos – ingyenes szolgáltatása során szerzett tapasztalataira épített, és hasznosította a felhasználói észrevételeket is, így az Indexnetet a legegyszerűbben használható hazai ingyenes netszolgáltatássá fejleszthette.

Használata nem igényel sem szerződéskötést, sem előzetes regisztrációt, a felhasználónak számítógépével mindössze tárcsáznia kell a 06-51-310-000 telefonszámot az *index@index* felhasználónévvel és az *index* jelszóval. (Ez a budapesti behívószám, a körzetenkénti telefonszámok és a szolgáltatással kapcsolatos további részletek a http://indexnet.index.hu címen olvashatók.)

Az Index.hu Magyarország egyik vezető netes tartalomszolgáltatója, a Magyarországi Tartalomszolgáltatók Egyesületének alapító tagja.

A hétköznapokon több mint két és fél millió oldalletöltést regisztráló hír- és közösségi portált fennállása óta számos szakmai és közönségdíjjal jutalmazták a hazai internetes kultúra fejlesztése területén betöltött szerepéért.

Az Indexnet bevezetése elősegítheti a hálózat mindennapi használatának gyorsabb terjedését, ezáltal fontos lépés az információs társadalom felé vezető úton.

- http://indexnet.index.hu
- www.index.hu

Axis

Infrás kamera

Az Axis Communications új generációs videoszerverei és hálózati kamerái – melyek új lehetőséget nyitnak a biztonságtechnika területén – a Telindus Hungary Kft. forgalmazásában Magyarországon is kaphatók.

Az Axis 2420 Network Camera, amely IR Sensitive infraérzékelős hálózati kamera, kitűnő minőségű felvételkészítést és felügyeletet tesz lehetővé gyenge fénnyel megvilágított környezetben.

Axis 2420 Network Camera: korom-sötétben is jó felvételt készít, miközben láthatatlan marad

A kamera még teljes sötétségben, csak az emberi szem számára láthatatlan mesterséges infravörös megvilágítást használva is jó minőségű videofelvételt készít anélkül, hogy je-

EMC

Celerra NS600 tárolószerver

Az EMC Corporation legújabb terméke a Celerra NS600 közepes méretű NAS (network attached storage) rendszer, amely az EMC vállalati NAS operációs rendszerének, a DART-nak (Data Access In Real Time) a funkcionalitását egyesíti a CLARiiON tároló-eszköz-architektúrával. Kiemelkedő teljesítménye ellenére árszintje középfekvésű, így alternatívát kínál az ebben az árkategóriában használatos NAS megoldások bonyolult kiegészítő clusterei helyett. A Celerra NS600 kétféle módba – magas rendelkezésre állás vagy maximális teljesítmény – konfigurálható, és az egyikből bármikor átkapcsolható a másikba, ha változnak az üzleti igények.

Celerra NS600: a NAS család legújabb tagját a felhasználók szélesebb köre fogja hozzáférhetőnek találni

Ezzel egy időben az EMC azt is bejelentette, hogy új eszközökkel bővíti NAS felügyeleti szoftvercsaládját. A Celerra Web Manager új, webes felügyeleti eszköz, amellyel az alapszintű NAS felügyeleti funkciók – például a hálózati és hardverkonfigurációk beállítása, illetve a file-rendszer felügyelete – látható el. A Celerra Native Manager, az EMC Celerra termékcsaládhoz szánt felügyeletiszoftver-megoldása most már windowsos alkalmazásként is elérhető, így egyszerűen használható felügyeleti felületet nyújt a különleges NAS funkciók elvégzéséhez. Az EMC a Celerra NAS rendszereit és szoftvereit emellett szorosan egybeötvözte szintén saját ControlCenter tárolóeszköz-felügyeleti szoftvercsaládjának összes tagjával, így egyszerűsíthető, automatizálható és egyetlen, központi konzolról ellátható a vállalat teljes tárolási infrastruktúrájának felügyelete.

- EMC Magyarország Kft.
  238-9900
- www.icon.hu
- www.emc.com

lenléte kiderülne. Jóllehet egy teljesen digitális megoldás alapjául szolgál, a kamera a meglévő analóg rendszerekkel is kompatibilis. Az Axis 2130 PTZ hálózati kamera könnyen kezelhető, mégis számos lehetőség – pásztázófelvétel, távirányítással szabályozható kamerabillentés és kicsinyítés/nagyítás – megtalálható benne. Így például kis üzletekbe ajánlott, ahol egyetlen ilyen kamera elláthatja az egész helyiség felügyeletét.

Az Axis 250S Video Server MPEG-2 videotömörítést használva DVD-minőségű képpel és CD-minőségű hanggal emeli az alkalmazások színvonalát helyi hálózaton vagy akár az interneten keresztül. Emellett olyan különleges tulajdonságokkal is bír, mint a riasztók működésbe hozása, riasztás előtti videopufferelés és e-mailben történő értesítés. Az Axis 250S nagy biztonságtechnikai rendszerek kiépítésére szolgál például bankokban, repülőtereken és bevásárlóközpontokban.

- Telindus Hungary Kft.
  312-0212
- www.telindus.hu
- www.axis.com

Animék világa

A távol-keleti kultúra jellegzetes képviselői közé tartoznak a japán animációs filmek. E sorozatok, illetve egész estét betöltő mozifilmek legtöbbjéről máig azt hiszik, hogy gyermekeknek szólnak. A hónap egyik webhelye az ezekkel az alkotásokkal foglalkozó magyar oldalak legjobbja.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A nyugati kultúrkörben Walt Disney hatására a rajzfilmeket gyermekfilmeknek tekintik. Ez az oka annak is, hogy a távol-keleti animációs filmeket is ilyen szemmel kezdjük el nézni – és gyakran megdöbbenünk, mert teljesen mást kapunk. Könnyen emészthető, mókás rajzfilmek helyett mély benyomást keltő, a felületes néző számára nehezen érthető, olykor erőszakos, sőt erotikus jelenetekkel tarkított alkotásokat láthatunk. Bár értéküket sokan vitatják, egyértelműen mellettük szól, hogy e filmek mondanivalója sokkal magvasabb, mint amerikai társaiké.

Magyarországon a nagyközönség elé nemigen került ilyen rajzfilm, ám amit mégis láthattunk – Dragonball, Sailor Moon, Pokémon stb. –, azt a lelkes animerajongók kevésbé tekintik a műfajba tartozónak. A szűkös kínálatot az évente megrendezett Titanic filmfesztivál alkalmából egy-egy film (A vadon hercegnője, Metropolis, Chihiro szellemországban), illetve a jó pár évvel ezelőtt bemutatott Nausicaa (A szél harcosai) című film bővítette. Vannak könnyebb témájú filmek is, például a Chihiro szellemországban (Sen to Chihiro no kamikakushi), ez mesefilmként került ki Miyazaki mester kezéből, így gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt ajánlom – 2002-ben a Disney cég Oscar-díjra is jelöltette a legjobb animációs film kategóriában. Várhatóan 2003 februárjában-márciusában kerül újra a magyar nagyközönség elé.

A rajongók számára nemigen marad más, mint az internet világa. Számos, a témával kapcsolatos oldalra lelhetünk, ezeket lelkes amatőrök és profik készítik. Kiemelkedik közülük az Anime Világ honlapja – mind külalakban, mind információmennyiségben felülmúlja társait. A honlapon a japán kultúrával kapcsolatos híreket olvashatunk, közülük kiemelt hangsúlyt kapnak az animékkel kapcsolatos cikkek.

Az oldalsó menüben számos kellemes szolgáltatást találunk, de legtöbbjük teljes eléréséhez regisztrálnunk kell magunkat. Bejelentkezés után megtekinthetjük a *GYIK*-ot (gyakran ismételt kérdések), a cserebere és az általános fórumot, lapozgathatunk az új és archív híranyagban. Az animék feliratozásáról részletes segítséget kaphatunk, és rengeteg fordítást tölthetünk le kedvenc rajzfilmjeinkhez. Aki nem találja a keresett szöveget, de van kedve lefordítani egy művet, tökéletes segítséget kaphat a feliratozás mikéntjéről. Ízelítőket is letölthetünk rajzfilmekből, ezeket ismerőseinknek bemutatva kedvet kaphatnak e remek műfaj „fogyasztására". Ha valami oknál fogva nem tudjuk lejátszani valamelyik filmet, akkor se essünk kétségbe, ugyanis számos segédprogram várja az érdeklődőket az *Utility* szekcióban.

A honlap külleme ízléses, ráadásul interaktív: a főoldalon található hírbokszok darab- és oszlopszámát, valamint a központi oldal színeit szabadon változtathatjuk bizonyos korlátokon belül. A hely talán egyetlen negatívuma az, hogy izgalmas események hiányában csupán havonta két-három alkalommal frissítik.

Animevilág: az animék és mangák magyar központja

Info

- Néhány szó Chihiróról: www.datanet.hu/titanic/2002/h_alap/filmek/amasik/chi.htm

Egyéb magyar animerajongó-oldalak:

- www.tar.hu/animeweb
- www.anime.hu
- www.extra.hu/adamyegun
- www.tar.hu/amv
- http://digimon.azigazi.hu
- http://pokemonworld.freeweb.hu

Anime és manga

Számos, a távol-keleti kultúrkörben járatlan ember nem ismeri a különbséget a manga és az anime között. A mangák a jellegzetes japán stílussal rajzolt képregények. Ezeket a füzeteket sem elsősorban a kisgyermekek számára készítik. Az animék – ezt a műfaj neve is jelzi – a japán stílusú animációs filmek.

Magyarországi körutazás

Országunk méltán népszerű nevezetességeiről, látványosságairól. Ha elhatározzuk, hogy szeretnénk utazni családunkkal, ismerősünkkel, az útiterv kidolgozása előtt érdemes fellapozni a Vendégváró oldalait.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A vendegvaro.hu webhely számos lehetőséget kínál célpontunk kiválasztására. Keresgélésünket egyelőre csupán négy földrajzi terület közül választva tudjuk szűkíteni (Tisza-tó, Balaton, Budapest és a Közép-Dunavidék, valamint Dél-Dunántúl), de programok, illetve időpontok alapján is kiválaszthatjuk, melyek a számunkra előnyös úticélok. Nyitó oldalának bal felső sarkában lévő térkép két irányban is interaktív, ugyanis ha eljutunk a weblapon keresztül egy adott helyre, azt jelzi a térképen, és ez fordítva is működik: a képre kattintva megmutatja, hogy a kiválasztott terület közelében mit érdemes megtekintenünk. Az oldal közepén az aktuális hírek, programok mellett egyéb nevezetességekről olvashatunk, képeikre kattintva.

A fejlécben található keresőmotor segítségével szavakkal kutatgathatunk, de itt is több mint egy tucat kategória közül szelektálhatunk. Ha kiválasztottunk egy várost, az adott lapon kizárólag a vele kapcsolatos témák lesznek láthatóak, legyen szó programokról, kiállításokról, nevezetes helyszínekről, szállásokról, egyéb kényelmi szolgáltatásokról. Minden helyszínről olvashatunk kisebb-nagyobb turisztikai, illetve történelmi áttekintést, az oldal alján pedig további, részletes információt kapunk mind a belsőbb területekről, mind a régiókban található tájakról. Az információkat minden intézmény önállóan töltheti fel, így biztosítva az adatok frissességét. Végül számos könyvajánlót találhatunk a témával kapcsolatban.

A webhely tartalma rendkívül gazdag és részletes, ám valamit nagyon hiányolok: az árakat. A site készítőinek tájékoztatása szerint nem is céljuk árakat közölni, így a jövőben sem becsülhetjük fel előre a tervezett utazásunk költségeit.

Ha meg szeretnénk tervezni úticélunkat, irány a Vendégváró!

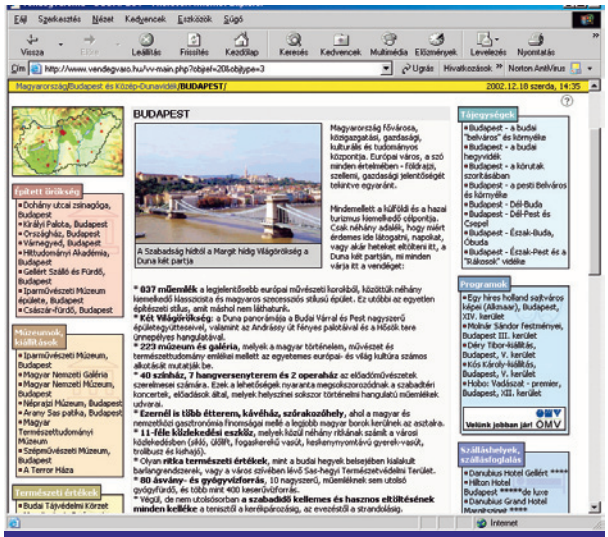

És ez még nem a teljes anyag Budapestről...

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

E-tech Bullet DSL/Cable Router QOS

Mini router

Ez a mini router jól használható szélessávú (kábelen vagy xDSL-en keresztül érkező) netelérés megosztására.

A készülékbe a WAN porton kívül négyportos 10/100 Mbit/s-os switch-et is beépítettek, ennek első portja elsőbbséget élvez a többi hárommal szemben. Mind a fix, mind a dinamikus (DHCP, PPPoE, PPTP) IP-jű kapcsolatokat le tudja kezelni, ám a modemet nem helyettesíti. Ha PPPoE-t (Point-to-Point Protocol over Ethernet) vagy PPTP-t (Point-to-Point Tunneling Protocol) használunk, azt az operációs rendszerünkben tiltsuk le, ugyanis a készülék átvállalja a szükséges kommunikációs eljárásokat.

Kísérő CD-jén gyakorlatilag csak a részletes dokumentációt, és az ennek megtekintéséhez szükséges Adobe Acrobat Reader programot találjuk. Nincs szükségünk kezelőprogramra, csupán webböngészőre, ugyanis beépített webszerverén keresztül konfigurálhatjuk. Ennek alapcíme 192.168.1.1, tehát a konfiguráló számítógépet ennek megfelelő alhálózatra állítsuk be. Roppant kellemes, hogy támogatja az MAC klónozást, ezáltal azok felé az ISP-k felé nem kell külön intézkednünk, amelynek eddig a csatlakozó eszközünk fizikai címe alapján azonosítottak minket – csupán megadjuk a routernek a régi eszközünk MAC címét. A belső hálózatról is képes DHCP kliensként működni, de akár ő maga is lehet a szerver. Támogatja a virtuális szerver üzemmódot, valamint a DMZ-t is, melyek segítségével a belső hálózatunkról működő szervereket (például FTP) az internet felől is lehet látni. Kívülről is konfigurálható, ennek biztonsági beállításait (hozzáférés lehetősége, jelszó stb.) szintén a böngészőnkkel tudjuk megadni.

Olcsó netmegosztás akár otthonunkba is

A router ajánlott bruttó végfelhasználói ára 31 125 Ft, 1 év garancia jár hozzá.

➪ www.gamaxnet.hu
➪ www.e-tech.nu

E-tech Load Balance DSL/Cable Router

A báty

Ez a szépen kivitelezett, fémdobozos készülék ott alkalmazható kiváló hatásfokkal, ahol kétfajta szélessávú netelérést kell kezelni. Jellemzői hasonlóak kistestvére adottságaihoz – PPPoE és DHCP kezelése, fix IP-cím támogatása, 4 portos 10/100 Mbit/s-os switch –, de két WAN portot kínál. Szintén képes a belső hálózatunk felé DHCP szerverként üzemelni, illetve a már meglévőtől IP-címet fogadni. Kijelzőjén számos LED tájékoztat a switch állapotáról – a portra csatlakoztatott gép átviteli sebessége 10 avagy 100 Mbit/s, üzemmódja half vagy full duplex –, a WAN portok helyzetéről, az adatforgalomról és az áramellátásról.

Ha már egy netelérés nem elég, kombináljunk kettőt!

Hátoldalán az aljzatokon kívül találunk egy 4 kapcsolóból álló DIP switch táblát, itt választhatunk a normál üzemmód, a DHCP blokkolás, illetve kétfajta firmware-frissítési állapot közül. Utóbbiakhoz a CD-n mellékelik a TFTP programot. A két WAN portról érkező elérést többféle módon aktiválhatjuk.

Lehetőségünk van backup kapcsolatra – ekkor ha az egyik kapcsolat elszáll, a másik lép életbe. Beállíthatjuk, hogy megadott mértékű túlterhelés esetén lépjen életbe a második kapcsolat, ekkor a két kapcsolat egyszerre fog működni.

Megadhatjuk, hogy a LAN-unkon lévő gépek közül melyek férjenek hozzá a nethez, illetve URL címeket is kitilthatunk hálózatunkról.

A CD-n található dokumentáció rendkívül részletes útmutatót ad a konfiguráláshoz. A készülék ajánlott bruttó végfelhasználói ára 68 625 Ft, 1 év garanciával.

➪ www.gamaxnet.hu
➪ www.e-tech.nu

LiteServe 2.1

Vegyes szerver

Ez a remek program sokat enyhíthet szervergondjainkon, ugyanis egyszerre 4 fajta szervert támogat: web, FTP, e-mail és Telnet.

A webszerver nem csak a hagyományos HTTP-s szolgáltatásra képes, hanem CGI és ISAPI alkalmazások kezelésére is. Megadhatjuk a kezdőkönyvtárat, valamint a köszöntőfile nevét – ami alaphelyzetben index.htm (illetve index.html). Lehetőségünk van egyszerűen a könyvtár tartalmát is láttatni a látogatóinkkal.

Domainneveket, virtuális útvonalakat adhatunk meg, illetve a CGI/ISAPI alkalmazások kiterjesztésére utalhatunk. FTP-szervernél megadhatjuk a felhasználók maximális számát, a kapcsolatonkénti maximális átviteli sebességet. Az e-mailek kezelésére POP3, illetve SMTP protokoll áll rendelkezésünkre, szabadon konfigurálható portokkal.

Lehetőségünk van a beérkezett levelek azonnali továbbítására is – bizonyos kritériumokkal – egy másik címre.

A hozzáféréseknél megadhatjuk az adott felhasználó nevét, jelszavát és hogy melyik szolgáltatáshoz férjen hozzá az e-mail, az FTP és a Telnet közül.

Statisztikát vezet a fel- és letöltésekről, minden eseményt naplóz, valamint megtekinthetjük az egyes szerverek pillanatnyi állapotát.

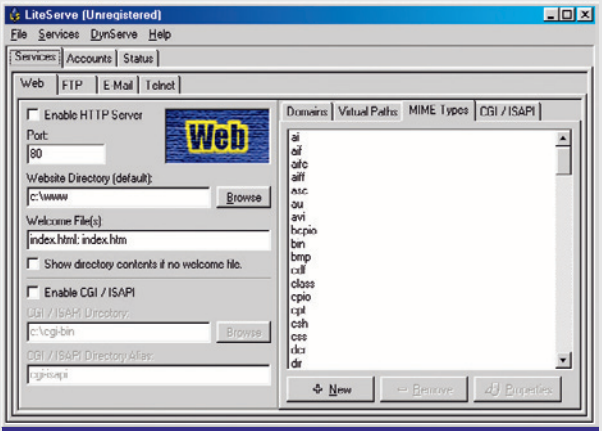

Többcélú szerver

A dinamikus IP-t használók se keseredjenek el, ugyanis támogatja a DynServe szolgáltatást is.

A LiteServe 2.1 kipróbálható változata letölthető készítőinek honlapjáról. Teljes verziójának ára 79,95 USD.

➪ www.cmfperception.com/liteserve.html

SMS vezetéken

A vezetékestelefon-szolgáltatók igyekeznek lépést tartani a mobil készülékek nyújtotta lehetőségekkel. Mivel nem vághatjuk kabátunk zsebébe otthoni készülékünket, így maradnak a különleges szolgáltatások, például az SMS.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A Matáv 2002. szeptember 1-től új szolgáltatást vezetett be. Hálózatáról az erre alkalmas készülékkel – és külön előfizetés után – lehetőségünk van SMS-eket küldeni hálózaton belülre, illetve – egyelőre – a Westel előfizetőinek készülékére. De hogy ne kelljen lecserélni a régebbi, SMS küldésére alkalmatlan vezetékes készülékünket, a Microcom olyan kiegészítő berendezést kínál, amellyel igénybe vehetjük a vezetékes SMS szolgáltatást.

A PhoneBuddy Expert nem helyettesíti az analóg készüléket, csupán kiegészíti azt – maga a telefonkészülék ezen keresztül csatlakozik a vonalra. Elsődleges feladata az SMS-küldés és -fogadás, amit kényelmesebbé tesz, hogy a készülék ismeri a magyar ékezetes karaktereket is. Bár elméletileg képes hosszú – legfeljebb 480 karakteres – üzeneteket is forgalmazni, a hazai vezetékes szolgáltató ezt még nem támogatja.

A PhoneBuddy Expert emellett több, a mobiltelefonoknál már bevált lehetőséget is nyújt. Ilyen például a 100 hívószámot tároló telefonkönyv.

Az ebbe írt számokat közvetlenül tudja tárcsázni, majd kapcsolás (kicsengés) után átvehető a hagyományos készülékünkkel a vonal.

Ha nem vagyunk otthon, a beérkező, nem fogadott hívásokat, valamint a hívó fél számát elraktározza – a későbbi visszahíváshoz –, és kijelezi a hívás időpontját.

Utóbbit a mobiltelefonoknál alkalmazott CLIP (calling line identification presentation, hívófél-azonosítás) módszerrel valósítja meg.

A FunTom üzenetek költsége

Üzenet típusa	Szöveges SMS-ek (egyben elküldve)				Csengőhang, operátor-logó, képüzenet
Darabszáma	1	2	3	4–9	1–3
Egy üzenet ára	75 Ft	37,50 Ft	29 Ft	25 Ft	75 Ft

Grafikus LCD kijelzője megfelelően nagy ahhoz, hogy az üzeneteket könnyedén elolvassuk, az SMS-írásban pedig a hagyományos elrendezésű (QWERTY) klaviatúra segít.

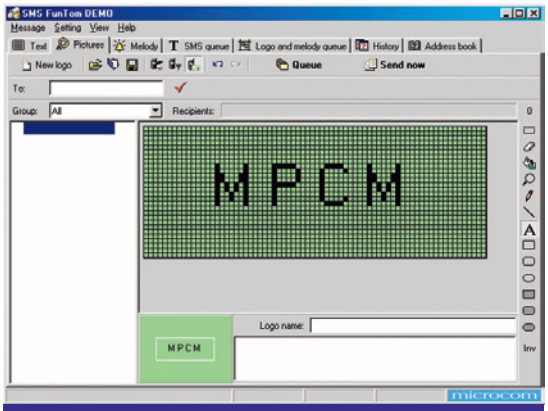

Végre egy felár nélküli logószerkesztő

A berendezés nemcsak az SMS-eknél támogatja a magyar nyelvet, menürendszere is magyar. Bármelyik telefonhálózaton használható, ha az támogatja az ETSI szabvány SMS specifikációját. Analóg vonalra tervezték, de ISDN vonalnál is használható, annak analóg kivezetésén (RJ11-es aljzat).

A készülék elemmel működik. Ez azonban nem a legszerencsésebb megoldás: bár elemcserénél nem felejti el a tárolt adatokat, rögzített készülék lévén egyszerűbb lett volna táppal ellátni. Emellett tudásához és a piaci viszonyokhoz képest kissé drága: bruttó 20 ezer Ft körüli áron lehet hozzájutni. Összehasonlításképpen: előfizetési díj nélküli (pre-paid) mobilkészülékhez már bruttó 15 ezer Ft alatt hozzá lehet jutni, de 25 ezerért már SMS-képes vezetékes készüléket is lehet vásárolni.

Vezetékes SMS modemmel

A Microcom más lehetőséget is nyújt SMS vonalas küldésére: a Microcom modemekkel használható FunTom nevű szoftver révén. Az SMS-eket megírhatjuk előre PC-nken, és egyszerre küldhetjük el őket. Ez utóbbi lehetőség azért érdekes, mert az SMS-ek ára az egyszerre küldött üzenetek számától függ. A forgalom a Microcom MMT (Microcom Messaging Technology) technológiájára épül, melynek segítségével operátorlogókat, képeket és csengőhangokat is küldözgethetünk. A programban emellett saját csengődallamokat, logókat, képeket szerkeszthetünk, tárolhatunk, és van benne telefonkönyv is. Az elküldendő adatokat várakozólistára helyezi, és a szerverhez való kapcsolódáskor onnan továbbítja. Sajnos így csak küldeni tudunk SMS-t és minden egyebet, fogadni nem. A FunTom naplózza tevékenységünket, így később is megnézhetjük, miket és hova küldtünk el. A program demó változata letölthető a ➪ www.smsfuntom.com webhelyről.

PhoneBuddy Expert: kiegészítő telefonjainkhoz

info

- ➪ www.fincomint.com
- ➪ www.microcom.cz/en
- ➪ www.smsfuntom.com

Új portálszolgáltató motor

Hazánkban számos ingyenes és fizetős webtárhely-szolgáltatás áll rendelkezésünkre. Az igényes és kényelmes weboldalak szerkesztésében sokat segítenek az on-line site-készítő motorok. A d2 új közöttük, de szolgáltatásait tekintve nem áll utolsó helyen.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A d2 neve egy magyar szerzetes-tanár, Jedlik Ányos híres találmányából, a dinamóból származik. A fejlesztés kezdeti időszakában 3Xi 2 fedőnéven emlegették a programot, majd a rendszer csiszolódásával párhuzamosan a név is letisztult: először 2namo, majd 2(di)namo, végül d2 lett – mintegy utalva a rendszer méretére.

Az elnevezés nem véletlen. Kis mérete ellenére ugyanis e rendszer sok feladat ellátására képes, bizonyos feladatait ráadásul önmaga különféle klónozásai által hajtja végre, és mind az önklónozás, mind a folyamatos kiszolgálás egy dinamó, azaz generátorszerkezet szoftveres megfelelője. Másrészt a rendszer alapvetően két részre osztható: a magra, amely a legtöbb fontos feladatot képes ellátni, illetve több, kisebb sejtre, amelyek klónozáskor keletkeznek. Innen a kettes számjegy a névben.

Alapelvek

A motor tervezésekor olyan internetbázisú program megalkotása volt a cél, ami biztonságosan használható információkezelésre, információcserére, automatikusan és könnyen bővíthető, de meghagyja a teljes személyre szabhatóság lehetőségét. Készítői nagy hangsúlyt fektettek a rendszer erőforrás-megosztásának kidolgozására, az adatátvitel biztonságának szavatolására, az egymással kapcsolatban álló példányok pontos azonosítására. A mára közismertté vált XML nyelvet használja saját feladatainak meghatározásához, paramétereinek beállításához, így – azonkívül, hogy könnyen alakítható, konfigurálható, változtatható – könnyen összekapcsolható más rendszerekkel. PHP-ben írták, e ma is dinamikusan fejlődő programozási nyelvnek köszönheti fürgeségét és széles körű alkalmazhatóságát. A működéséhez szükséges adatbázis-kapcsolatok pedig a d2 saját, erre a célra kialakított rendszerén keresztül épülnek fel, lehetővé téve minden közismert adatbázistípus kezelését.

info

➪ www.d2s.hu

Kicsit mélyebben

Tehát a d2 rendszer egy magból, legalább egy konfigurációs file-ból, tetszőleges számú modulból, és a mögöttük elhelyezkedő adatbázisból áll. A mag és a modulok a konfigurációs file-ban leírtaknak megfelelően építik fel adatbázis-kapcsolataikat, hajtják végre a lekérdezéseket, és az itt megadottak alapján generálódik a kész HTML oldal, mely különböző sablonokból állhat össze – ezeket a rendszer rekurzívan képes felépíteni.

A szülő, illetve minden egyes létrehozott példány kötelezően tartalmaz egy általános leírófile-t. Ez a generált példányok esetében elég a működéshez, a szülő példány azonban több konfigurációs file-t is használhat, akár működés közben összeállítva és ideiglenes file-okba mentve azok tartalmát.

A modulok között vannak apróbbak, ezek a generált példányok kiszolgálásáról gondoskodnak, de a rendszer tartalmaz nagyobb modulokat is, melyek a szülő működésében játszanak fontos szerepet. Léteznek rendszerszintű modulok is, például az adatbázis-kezelő felület felső szintű megvalósulása, vagy a nyomkövető-hibajavító rendszer – ezek szerepe az egész rendszer működésében fontos. A d2 saját nyomkövető-hibajavító rendszere, a *rebuk* lehetővé teszi a rendszer gyors javítását, esetleges hibáinak kifigyelését is.

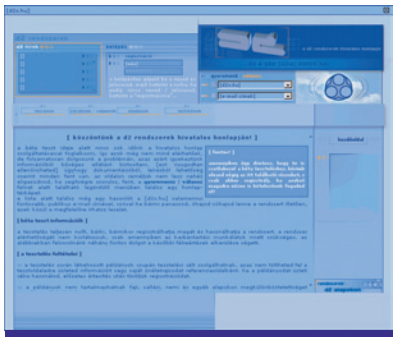

A d2 kezdeti állapota

A konfigurációs file-ok kezelésére saját, bővített XML-értelmező áll a rendelkezésére – ez szintén rendszerszintű modul. A rendszermodulokhoz sorolható még az adatbázis-kezelő modul, a *jurta* is, ám ennek saját almoduljai is vannak, melyeket csak ő képes használni. A jurta szerkezete ugyanis többrétegű az adatbázisoktól való függetlenítés érdekében, így a d2 egyszerre több helyen lévő, többféle típusú adatbázisból tud adatokat lekérdezni, kezelni. Kiegészítő szolgáltatásként lehetőség van listák letöltésére file-ba és feltöltésére file-ból, valamint beépített hírlevélküldő rendszert alkalmazhatnunk. Tartalmaz ügyféloldali regisztrációt is.

Közeljövő – a d2 szemszögéből

A rendszer további fejlesztése a kliens - oldali és a rendszermodulok szolgáltatásainak bővítésére, illetve az egyre pontosabb, biztonságosabb, gyorsabb működésre irányul. Fejlesztőinek tervei szerint a d2 kliensmoduljai hamarosan minden ma ismert netes szolgáltatás elérését lehetővé teszik a d2-alapú termékek vásárlói számára. Kissé részletesebben kifejtve:

- termékek kezelése, webáruház;
- portálrendszerhez illeszkedő modulok elkészítése (cikkek, fórumok), portálrendszer előkészítése;
- XML port bevezetése a szerveren – azaz XML socket szerver a 1106-os vagy 1118-as porton, kizárólag XML-alapú kommunikációhoz;
- saját komponensek kifejlesztése a PHP GTK alkalmazásával a szerkesztőségi rendszer kényelmesebbé tételére.

●

A d2 rendszer bevezető alapára – szolgáltatástól függően – nettó 20 ezertől 500 ezer Ft-ig, míg havidíjai 5000 Ft-tól 25 ezerig terjednek. A legdrágább csomag mindegyik modult tartalmazza, míg az alapcsomag csak a megjelenítéshez szükségeseket.

Az éter mestere

Az utóbbi időben többször is foglalkoztunk a vezeték nélküli hálózatokkal. Érthető, hiszen manapság ezek rugalmasságukkal és bővíthetőségükkel óriási előnyt élveznek vezetékes társaikkal szemben, és az áruk is egyre kedvezőbb.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A Számalk Rt. jóvoltából egy Cisco Aironet 350 Access Pointot próbálhattunk ki tesztlaborunkban. Már kicsomagolásakor szembeötlött, hogy nem egy egyszerű darabról van szó, ugyanis a szokásos táp helyett PowerInject nevű eszközt kapunk hozzá. Ennek segítségével az access point tápellátását közvetlenül az UTP kábelen keresztül kapja, így nem kell külön vezetéken eljuttatni hozzá a szükséges tápfeszültséget. Arra vigyázzunk, nehogy fordítva kössük be a Power Injectort, mert a túloldalon lévő eszközök súlyos károsodást szenvedhetnek. A baleset elkerülése érdekében a dobozban fellelhetünk pár darab, „Vigyázz, feszültség alatti Ethernet kábel!" feliratú matricát.

A dokumentáció több kézikönyvből áll, külön kötetet szenteltek a licenc- és garanciális feltételekre, a falraszerelési útmutatóra – ehhez mellékelik a szükséges csavarokat és tipliket is –, a Power Injector és az access point 10 oldalas telepítési útmutatójára. Ha ez nem lenne elég, a CD-n PDF formátumban részletesen megtaláljuk az egyéb tudnivalókat, illetve az internetről letölthetjük a friss dokumentációkat. Ezenkívül a csomag tartalmaz még egy UTP és egy soros porti kábelt – utóbbit a közvetlen konfiguráláshoz.

A készüléken található LED-ek mutatják az eszköz állapotát, az Ethernet, illetve éter felőli kapcsolódását.

Info

- www.cisco.com/en/US/products/hw/wireless/ps458/index.html
- Friss dokumentáció: www.cisco.com/univercd/cc/td/doc/product/wireless/index.htm
- Wireless LAN USB-s klienseszközökről: Magyar PC Magazin, 2003/1/124
- Power Injector másik szemszögből: Kommunikációs gyorsteszt – Magyar PC Magazin, 2002/3/128

Utóbbiról a 802.11b szabvány szerint gondoskodik. Támogatja a roamingot, azaz ha egy vezetékes hálózatra több access pointot helyezünk el, közöttük egy klienseszközzel rendelkező noteszgéppel nyugodtan rohangálhatunk, átveszik egymástól a kapocs szerepét. Ugyanez megoldható a repeater funkcióval, melynek során a két készülék között még vezeték sincs, csupán mikrohullámon keresztül kapcsolódnak. Ebben az esetben számolni kell

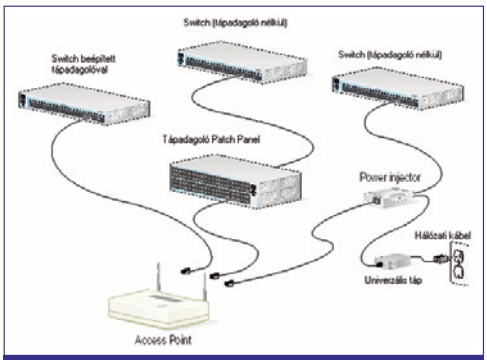

Háromféle lehetőség az Access Point tápellátására

sebességcsökkenéssel, de a kapcsolat élni fog. Az Ethernet hálózat felé a jól megszokott RJ45-ös foglalattal, 10/100-as sebességgel tud kapcsolódni. Hatótávolságát sajnos nem tudtuk kipróbálni, de a leírása alapján beltéren 11 Mbit/s-mal 45 méter, 1 Mbit/s-mal 105 méter, kültéren 11 Mbit/s-on 240 méter, 1 Mbit/s-on 600 méter, ha nincs semmiféle gátló tényező.

A CD-n fellelhetjük az IPSU (IP Setup Utility) programocskát, ezzel könnyedén tudjuk igényünknek megfelelően konfigurálni a készüléket. Első lépésben – ha a vezetékes hálózaton rendelkezünk DHCP szerverrel – megtudhatjuk eszközünk IP-címét a MAC címe alapján. Ha ez megtörtént, szükség esetén manuálisan megadhatjuk az új IP-címet, és az SSID azonosítót. Ezek után nincs más dolgunk, mint webböngészőből meghívni az eszközt, a már ismert IP-cím begépelésével. Innen és a már említett soros porton keresztül tudjuk beállítani az összes tulajdonságát. Soros port használata esetén például a Hyperterminal konzolfelületével adhatunk parancsokat. Ezeknek az utasításoknak a részletes leírását megtaláljuk a CD-n lévő dokumentációkban.

Secure ACS

A Cisco Secure Access Control Server (ACS – biztonságos hozzáférés-vezérlő szerver) a Windows 2000 és NT új kiadásaiba be lett építve, ennek köszönhetően az Aironet 350 Series termékcsaládhoz (amelybe még PCI és PC Card felületű klienseszközök, valamint Wireless bridge-ek is beletartoznak) a Radius szerver támogatása alapkiépítésben elérhető.

A Secure ACS dinamikus titkosítási-kulcs-elosztást biztosít az összes kapcsolat biztonságának szavatolásához és tartalmazza az Aironet vezeték nélküli kliensek felhasználói hitelesítésének teljes körű támogatását. A dinamikus kulcskiosztás megszünteti a Wired Equivalent Privacy (WEP – vezetékes rendszerrel egyenértékű biztonság) kulcskezelési terhét.

A Cisco 350 Aironet termékcsalád – jobb felső sarokban az Access Point

A készülék ajánlott bruttó végfelhasználói ára 299 900 Ft, ez egy év garanciát tartalmaz, de külön díjazás fejében akár élettartamig szólóvá is bővíthető.

E-szignó

Mostanában sokat hallani az elektronikus aláírásról, sőt a 2001. év vége óta törvény is van rá. Magyarországon a törvény megszületése után több fokozott biztonságú hitelesítésszolgáltató is regisztráltatta magát.

Dudás Zoltán (dudi@ipma.hu)

A törvény meghozatala után csak 2002. novemberében vállalkozott arra az első hitelesítésszolgáltató – a NetLock Kft. –, hogy minősítési eljárás lefolytatására vonatkozó kérelmet adjon be a Hírközlési Felügyelethez, a minősített hitelesítésszolgáltatói státus megszerzéséért. Ha az eljárás sikeres lesz, hazánkban végre lehetőségünk lesz a hiteles elektronikus ügyintézésre.

Az elektronikus aláírás (más néven digitális aláírás) sokak hiedelmével ellentétben nem hagyományos aláírásunk szkennelt változata, de még csak nem is titkosítás. Elektronikus aláírásunkkal hitelesíteni tudjuk dokumentumainkat – akárcsak kézi aláírásunkkal a papírra vetett irományokat. Mi, felhasználók a tanúsítványigénylés során egy privát és egy nyilvános kulcsot generálunk. E kulcsok hosszú számsorok, egymásból nem számíthatók ki – egyébként az eljárás pont ezért biztonságos, mert csak próbálgatással lehet feltörni a kódot, ami a kulcshossz miatt (a világ számítógépeinek összteljesítményét is figyelembe véve) szinte lehetetlen.

Amikor aláírjuk a dokumentumunkat, egy egyirányú függvény (MD5 vagy SHA1) adott hosszúságú kódsort – lenyomatot – generál belőle. Amennyiben a dokumentumnak akár egyetlen bitje is megváltozik, akkor – az úgynevezett lavinahatás miatt – a lenyomat teljesen megváltozik. A kapott lenyomatot a privát kulcsunkkal kódoljuk. Ez a kódolt lenyomat lesz az adott dokumentumon az elektronikus aláírásunk. A fentiekből adódik tehát, hogy elektronikus aláírásunk a lenyomat révén egyértelműen jellemző magára az aláírt dokumentumra, másrészről – a privát kulcs révén – az aláíróra. Ezek után akár külön utakon is eljuttathatjuk aláírásunkat és az aláírt dokumentumot a célállomásnak. Az ellenőrző fél a küldő nyilvános kulcsával visszafejtve megkapja az eredeti dokumentum lenyomatát. Ezután a kapott dokumentumon újra lefuttatja az egyirányú függvényt, ekkor újabb lenyomatot kap. Ha a két lenyomat megegyezik, akkor bizonyosan az aláírótól származik a dokumentum (mivel a privát – titkos – kulcsával kódolt adatot csak a nyilvános kulcsával lehet visszafejteni), és a dokumentum az aláírása után biztosan nem változott meg. Ha eltér a két lenyomat, akkor nem tudjuk eldönteni, hogy ezt mi okozza – megváltozott-e a dokumentum, vagy nem az írta alá, akitől elvártuk volna –, csak annyi bizonyos, hogy a küldemény nem hiteles. Az elektronikus aláírás az eddig is elektronikusan zajló folyamatok közé kényszerűségből, papír alapon beiktatott közlés és bizonylatolás kiváltására azonnal alkalmazható technológia. Ilyen folyamat a számítógépes könyvelésen alapuló adóbevallás, az elektronikus nyilvántartásokra alapozott statisztikai bevallás, a számlázási rendszerekre támaszkodó számlakibocsátás és -befogadás, a szövegszerkesztőkkel megírt szerződések előkészítése, megkötése és archiválása, de ugyanígy a különböző megrendelések, átutalások, visszaigazolások is. Az elektronikus aláírás használatával – kiegészítve az időpecsét-szolgáltatással – bármilyen elektronikus adat származása, sértetlensége és valamely időpontban való létezése bizonyítható a magyar jogrendben.

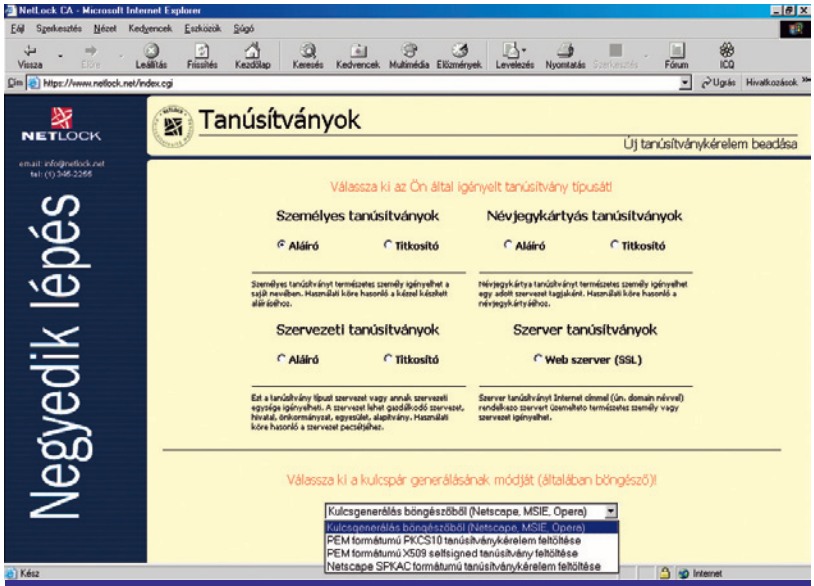

Interaktív digitális aláírás készítése

A fokozott biztonságú elektronikus aláírás olyan digitális azonosító, amely alkalmas az aláíró azonosítására, egyedülállóan hozzá köthető; olyan eszközzel hozták létre, amely kizárólag az aláíró befolyása alatt áll; a dokumentum tartalmához oly módon kapcsolódik, hogy minden – az aláírás elhelyezését követően az iraton, illetve dokumentumon tett – módosítás érzékelhető.

A fokozott biztonságú aláírás az aláíró fél fokozott biztonságú tanúsítványával ellenőrizhető. Ilyen tanúsítványokat az aláíró félnek fokozott biztonságú hitelesítésszolgáltatók állíthatnak ki.

Az ilyen típusú aláírással ellátott elektronikus irat a magyar jog szerint írásbeli dokumentumnak számít.

A minősített digitális aláírás olyan – fokozott biztonságú – elektronikus

Info

- www.netlock.hu
- A digitális aláírás algoritmusa: http://ultra.obuda.kando.hu/~csink/a_digit_alairas_algoritmusai.pdf

aláírás, amelynek létrehozásakor az aláíró fél biztonságos aláírás-létrehozó eszközt használt, és hitelesítése céljából minősített tanúsítványt bocsátottak ki az aláírónak. Ilyen igazolást a minősített hitelesítésszolgáltatók állíthatnak ki.

A minősített elektronikus aláírással ellátott elektronikus dokumentum a magyar jog szerint teljes bizonyító erejű magánokiratnak számít, ami a papír-alapú világban tipikusan két tanú előtti aláírással hozható létre.

A tanúsítvány a hitelesítésszolgáltató által elektronikusan aláírt igazolás, mely megbonthatatlanul tartalmazza a

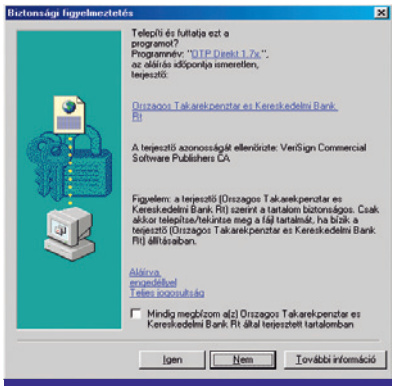

Hamarosan mindenki rendelkezhet hasonló hitelességű digitális aláírással

tanúsítvány tulajdonosának azonosítására szolgáló adatokat (például neve, elektronikus címe) és a tulajdonos nyilvános kulcsát. Az elektronikus aláírások ellenőrzésekor használjuk őket. Az érvénytelen tanúsítványok (például a tanúsítványban szereplő nyilvános kulcs privát párja elveszett) visszavonathatóak, azokkal ezt követően nem élhetnek vissza.

Az időbélyegző az elektronikus iratokhoz, illetve dokumentumokhoz – az időbélyegző-szolgáltató által – csatolt, a bélyegzés időpontját tartalmazó igazolás, melyet az időbélyegző-szolgáltató saját elektronikus aláírásával lát el. Feladata bizonyítani, hogy az adott elektronikus dokumentum a bélyegzés időpontjában már létezett.

●

Látható, hogy a magánkulcsok biztonsága a leggyengébb pont a rendszerben. Ezért magánkulcsot merevlemezen csak akkor érdemes tárolni, ha az kizárólag az aláíró befolyása alatt áll, ám még ekkor is érdemes a kulcs használatát PIN kóddal védeni. Lehetőség van még USB-s tokenek illetve chipkártyák használatára is. Ezek ára típustól függően 8 és 30 ezer Ft közötti.

A NetLock Kft. igyekszik elérni, hogy az elsők között legyen (ha nem épp az első) a minősített hitelesítésszolgáltatók között, így minősítési kérelmet adott be a Hírközlési Felügyelethez. Az elektronikus aláírás magyarországi elterjedésének másik mérföldköve, hogy októberben megszületett az első, bár még nem minősített aláírással ellátott, de elektronikus adóbevallás. A NetLock Kft. minősített szolgáltatóvá válásával a minősített aláírású elektronikus adóbevallás mellett azonnal elindulhat a szintén minősített elektronikus aláírást igénylő elektronikus számlázás, illetve a kilométernyi papírkötegeket CD-kre leváltó elektronikus adatmegőrzés.

A 2001. évi LXXIV. törvény 167. paragrafusa szerint ugyanis a kiemelt adózók kötelesek adóbevallásukat minősített elektronikus aláírással aláírva benyújtani.

Az első minősített szolgáltató piaci megjelenéséig tartó átmeneti időszakban, szeptember folyamán az APEH átadta a kiemelt adózóknak azokat a chipkártyákat, melyekkel már idén lehetővé vált az elektronikus adóbevallás. Az APEH rendszere így az első minősített szolgáltató megjelenéséig október elsejétől készen állt fogadni az elektronikus bevallásokat, azokat október 20-ig a kiemelt ügyfeleknek be is kellett nyújtaniuk.

A NetLock tervei szerint 2003. első negyedévében, a minősítési eljárást követően – a törvényben foglaltaknak megfelelően minősített formában – átvehetik az APEH-től az elektronikus adóbevalláshoz szükséges tanúsítványok kiadásának feladatát is.

* * *

A törvényalkotás után Magyarország is megtette a következő lépést a kényelmes és gyakorlatilag teljesen megbízható digitális kommunikáció felé. Rengeteg sorban állást, ezáltal időt takaríthatunk meg majd az elektronikus aláírások használatával.

Hogyan lehet tanúsítványt szerezni?

Egyik egyszerű módja a tanúsítványkérelemnek, ha az interneten meglátogatjuk a NetLock honlapját (➪ www.netlock.net). Ott a *Tanúsítvány-varázsló* menüpontra kattintva haladjunk végig a kérelem néhány egyszerű lépésén, válasszunk az igényeinknek megfelelő tanúsítványfajtát. A folyamat során a számítógépünkre gyárilag telepített programok (böngésző), illetve – ha rendelkezünk vele – intelligens kártyánk, USB-s tokenünk segítségével elektronikus tanúsítvány iránti kérelem készül. A kiválasztott tanúsítvány fajtájától függő eljárásrendi lépések (tesztosztályban például egy elektronikus levél küldése, míg a legmagasabb osztályban közjegyzőnél való személyes megjelenés) után a kérelmet a NetLock Kft. tanúsítvány kibocsátásával teljesíti, e tanúsítvány azonnal letölthető az értesítő levélben kapott netcímen található, személyre szabott menüből.

Sponga Tamás

Felvesszük az eldobott kesztyűt!

NEC

A mobiltelefonok trendje az eddigi mobil/PDA öszvérektől kezd elcsúszni a színes, szagos, multimédiás készülékek irányába. Az új divat

Illeszkedik a divathoz

a beépített digitális kamera. Ma minden magára valamit is adó cég megjelentet kamerás telefont. Ebbe a sorba áll be az NEC is N8 névre keresztelt készülékével.

A telefon különlegessége a két színes kijelző – egyik a kinyitott készülék fő képernyője, a másik becsukott állapotban használható, ugyanis kívül található. A külső 80x180, míg a belső 162x216 képpont felbontású, mindkettő 4096 színt tud megjeleníteni. Az N8 a ma elvárható tudással rendelkezik: 900/1800 MHz-es frekvenciákon üzemel, letölthetők hozzá animált képernyővédők, csengőhangok (40 szólamú polifonikus), háttérképek, ismeri a rezgő üzemmódot és a hangtárcsázást, USB 2.0-s és IrDA porton keresztül lehet számítógéphez kapcsolni. Ára 600 és 700 euró között lesz.

➪ www.necmobile.com/

Ha a hegy nem megy...

Sharp

A mobilfórumok visszatérő témája, hogy álló vagy fekvő formátumú, illetve a billentyűzettel ellátott vagy anélküli palmtopok használhatók jobban. Jelenleg az álló formátum és a billentyűzet nélküli „kiszerelés” a népszerűbb, illetve elterjedtebb.

A billentyűzettel ellátott, fekvő kézigépek kedvelői örömmel fogadták a Sharp Zaurus C-700 típusjelű, Linuxot futtató gépét, de az öröm nem tartott sokáig, mert kiderült, a készüléket csak Japánban fogják forgalmazni – és a gép billentyűzete, kezelőfelülete ennek megfelelően japán nyelvű. Éppen ezért a C-700 megjelenése után nem kellett sokáig várni és elindult egy projekt, aminek célja a palmtop „angolosítása”. A készülék átalakítását jórészt befejezték, a rajta futó Linux 95 százalékban már angolul beszél – gyakorlatilag már csak finomítások vannak hátra. Amint a mindössze 120x83x19 mm-es, 225 grammos készülék teljesen angol lesz, a Dynamism.com fogja árusítani – pontosan annyiért, amennyibe az eredeti japán változat kerül, azaz 699 dollárért.

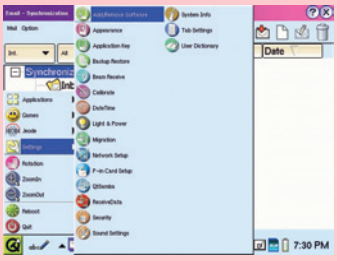

Sharp Zaurus C-770 angol változatban – magánúton

➪ www.dynamism.com/zaurus/index.shtml

Tovább a saját úton

Sony

A tömörített zenefile-ok legismertebb és legelterjedtebb formátuma továbbra is az MP3, de a Sony új audiolejátszója a saját fejlesztésű ATRAC3-ban tárolja a zenéket – amit évekkel ezelőtt, még a MiniDischez fejlesztett ki a japán cég. Először Japánban jelenik meg a futurisztikus külsejű, NW-MS70D Network Walkman névre keresztelt lejátszó. 256 Mbyte memóriáját az új Memory Stick Duóval lehet bővíteni. Az alap 256 Mbyte-nyi tárolóterületre 11 óra 40 percnyi tömörített hanganyagot lehet feltölteni. Az ATRAC3-ba tömörítést a készülékhez járó dokkolóegység végzi el, ez egyben az akku töltője is. Az 54 grammos NW-MS70D egy feltöltéssel 28 órányit képes üzemelni.

Sony Network Walkman – futurisztikus külső, komoly belső

➪ www.walkman.sony.co.jp/news/ms70d.html

Az öreg elől senki nem menekül...

Nokia

A nyolcvanas évek egyik legkedveltebb home computere a Commodore 64 volt. Ma már nemcsak vasban, hanem számtalan emulátorban is tovább él a több mint húszéves legenda. A Symbian operációs rendszerét futtató gépek egy részére (Psion Revo/5/5mx/7/netBook, Oregon Osaris, Ericsson mc218, Nokia 9210) már elkészült a nyílt forrású Frodo C64 emulátor. Fejlesztője már dolgozik a Symbian Series 60 platformon futó változaton, ami pedig a Nokia 7650 és Nokia 3650 telefonok lelke. A jelenleg alfa állapotú szoftverrel már nagyon sok ismert C64-es program fut – első publikus verziója még az első negyedévben megjelenik.

C64 – a legenda (apróban is) tovább él

➪ http://e32frodo.sourceforge.net/

Nem bízzuk a véletlenre!

SonyEricsson, Nokia

A mobilgyárak egymást túllicitálva reklámozzák készülékeiket. Hogy a reklámnak, a tudásának, a kinézetének, a Symbian Series 60 platformnak vagy mindezek együttes hatásának köszönhető, nem tudni, de a Nokia 7650 népszerűségi görbéje egyre meredekebben emelkedik. A Sony Ericsson kicsit késve, a megjelenést többször elhalasztva jelent meg az év elején a nagyágyúnak ígérkező P800 készülékével, amin szintén a Symbian OS fut, de a 7-es verzió. Érezhető, hogy a SonyEricsson nagyon komolyan gondolja a termék bevezetését – úgy indítják útjára a készüléket, hogy a beépített alkalmazásokon kívül bőséges programválaszték álljon rendelkezésre. A programok egyik része Java alatt lesz futtatható, míg a másik csoportnak, a Symbian OS-re létező hatalmas programválasztéknak is megkezdődött már a P800-ra alakítása – például az Epocware-nél. De a választékot tovább bővítik: például január 10-én hirdették ki annak a programozói versenynek a győzteseit, amelyen P800-ra kellett többféle kategóriában alkalmazásokat készíteni.

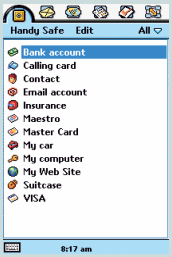

A P800-hoz a megjelenésével egy időben megérkeznek az alkalmazások is

- www.sonyericsson.com /P800/
- www.epocware.com
- http://my-symbian.com

Hol is vagyok?

PSI NT

Az 1997-ben alapított lengyel PSI NT hamar kivívta az elismerést Symbian platformra fejlesztett szoftvereivel. A cég egyik legújabb, Symbian Series 60-ra (Nokia 7650, 3650) készített programja helymeghatározó képességgel ruházza fel a készülékeket, mégpedig hardveres kiegészítő használata nélkül.

Az elv nagyon egyszerű: a program a GSM rendszer cellaazonosítóit használja fel a helymeghatározásra. Ehhez már csak arra van szükség, hogy a cellaazonosítókhoz hozzárendeljünk egy-egy elnevezést, és beérjük némileg pontatlanabb meghatározással is annál, mint amilyenre a GPS rendszerek képesek. A miniGPS-ben beállítható, hogy hangjelzéssel figyelmeztessen egy előre megadott cellába való érkezéskor vagy kilépéskor. A cellák közti ki- és belépéseket a program feljegyzi, így például az útvonal is végigkövethető utólag. A miniGPS jelenleg béta állapotban van, a végleges termék várhatóan tavaszra készül el. Az ára még nem ismert, de biztos jóval olcsóbb lesz, mint egy hardveres GPS-egység.

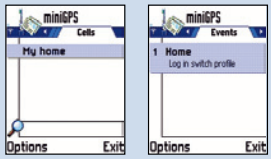

MiniGPS – a legegyszerűbb helymeghatározás

- www.psiloc.com/nokia /eng/minigpsS60 /index.html

Gépelés – virtuális billentyűzeten

Senseboard Technologies

A Best of Comdex 2001-díjat is megkapta már a svéd Senseboard Technologies kézigépekhez kifejlesztett eszköze, amivel billentyűzet nélkül lehet gépelni. A cég azóta újabb prototípussal állt elő, ami a két kézre ráhúzható vezérlőből és palmtopra kapcsolódó érzékelőből áll. A felhasználó „vakon" gépel például az asztal lapján, az eszköz érzékeli a „lenyomott" billentyűket, és továbbítja az információt a kézigéphez. A mostani új prototípus már helyesen érzékeli a virtuális billentyűlenyomásokat, de egyelőre még nagyon lassan működik. A cég az év első felére ígérte az újabb prototípust, amiben gyorsabb lesz a gépelés, és vezeték nélküli kapcsolatban lesz a fogadóegységgel. A használat egyetlen „apró" feltétele a tökéletes vakon gépelés, aminek megtanulásához és gyakorlásához a TypingMaster 2002 programot ajánlja a cég.

- www.senseboard.com/
- www.typingmaster.com/

Mobil tévézés

Mobile Video Imaging

A multimédia egyre jobban uralja hétköznapjainkat. Lassan minden elektromos készülék rendelkezik valamilyen multimédia-képességgel. A jóslatok (és a tapasztalatok) szerint ez évben ez a trend tovább fog erősödni.

A Mobile Video Imaging (MVI) olyan szoftvert jelentett be, amivel a GPRS (2.5G) készülékek 25 kép/s-os, azaz folyamatos mozgás megjelenítésére is képes áramló videoátvitelre képesek, 25 kbit/s-os sebesség alatt is. Az MVI ezt be is mutatta egy O2 XDA és egy HP iPaq készülékkel.

A szoftver végleges verzióját 2003 első negyedévének végére ígérték, elsőként PocketPC-re, valamint Nokia és Ericsson készülékekre (Symbian OS-re). Az MVI szerint ezzel új – fizetős – televízióadás-szolgáltatások indulhatnak el, és a tervek szerint 2003 karácsonyára 30 különböző csatorna fog működni a GPRS telefon- és PDA-tulajdonosok nagy örömére.

Zsebtévé mindenhol

- www.mvinow.com

Késleltetett technológia

Sanyo

Egyre többet lehet arról olvasni, hogy az OLED (Organic Light Emitting Diode) lesz a jövő mobil készülékeinek kijelzője az LCD helyett – ugyanis az ilyen technológiával készült kijelzőhöz nem kell háttérvilágítás, ezáltal az kevesebbett fogyaszt, ráadásul jobb minőségű képet ad, és a kijelzők vastagsága is tovább csökkenthető. A mobiltelefon-gyártók szeretnék minél hamarabb kiadni OLED kijelzős készülékeiket, ami a kis fogyasztás és a jobb képminőség miatt érthető. A Sanyo, az egyik legnagyobb OLED-gyártó, félvezető részlegének vezetője, Tadahiko Tanaka mégis úgy nyilatkozott, hogy az OLED ideje – habár 1997 óta piacon van – még nem érkezett el. A technológiának sok-sok pozitívuma mellett van ugyanis két nagy hátránya: a kijelzők legfeljebb 3000–4000 üzemórát bírnak ki és még nagyon drágák.

- www.sanyo.com /industrial /semiconductors /lcd_oled_270.cfm

Ericsson

MMS a Vodafone Magyarországnál

A Vodafone Magyarország az Ericsson MMS (multimedia messaging service) technológiájára építve decemberben indította teljes körű, kereskedelmi multimédiás üzenetközvetítési szolgáltatását, tekintettel a karácsonyi ünnepekre és a téli síszezonra, amikor megnő az igény a fotózásra, a kellemes pillanatok megörökítésére. Így immár a Vodafone hazai mobil-előfizetői is küldhetnek és fogadhatnak képeket, szöveget és hangot tartalmazó multimédiás üzeneteket telefonjaikon.

Annak idején az Ericsson világelsőként mutatta be az MMS-t – a 2001. évi Cebiten, majd nem sokra rá a SonyEricsson bevezette a világ első MMS-képes, színes kijelzős GPRS telefonját, a T68i-t, 2002. április 19-én pedig a Westel szintén az Ericsson technológiáját használva indította el a világ első kereskedelmi MMS-szolgáltatását. Az Ericsson nem sokkal korábban, 2002 januárjában jelentette be, hogy multimédiás üzenetkezelő szoftver szállítására vonatkozó globális szerződést kötött a Vodafone-csoporttal. A Vodafone az MMS-t kezdetben Németországban, Görögországban, Írországban, Olaszországban, Hollandiában, Portugáliában, Spanyolországban, Svédországban, valamint az Egyesült Királyságban indította el, és jelenleg 17 európai országban működteti. A szolgáltatást a Vodafone Magyarország összes (havidíjas és VitaMax feltöltőkártyás) ügyfele igénybe veheti, és a Westel, valamint a Pannon GSM ügyfelei számára is küldhet multimédiás üzenetet – akik SMS-ben értesülnek arról, hogy WAP-on keresztül a világháló melyik oldalán nézhetik meg MMS-üket.

A SonyEricsson T300-as MMS mobiltelefonjához digitális kamera csatlakoztatható

Az MMS használata a Vodafone hálózatán belül március 1-ig ingyenesen, regisztrációs, havi- és forgalmi díj nélkül vehető igénybe. A kedvcsináló időszak alatt díjmentesen lehet hálózaton belül üzeneteket küldeni – más mobilhálózatba, illetve külföldi roaming esetén pedig naponta legfeljebb 20 darabot. Az ingyenes periódus után az MMS küldése számlázásra kerül az SMS-hez hasonlóan, az elküldött üzenetek után darabonkénti és az üzenet méretétől függő díjat számít fel a Vodafone.

- www.vodafone.hu
- www.ericsson.hu
- www.sonyericsson.com/hu/

Nokia

Mobil fizetési megoldás a Westelnek

A Westel a Nokiát választotta mobil fizetési platformjának szállítójául. A biztonságos pénzügyi tranzakciókat lehetővé tevő megoldás révén a szolgáltató több mint 3,2 millió – előfizető, illetve feltöltőkártyát vásárló – ügyfele többféle konstrukció közül választva mobiltelefonján keresztül is fizethet a digitális tartalmak, termékek és szolgáltatások széles skálájáért.

A Nokia megoldása mobiltelefonról vagy más, internetcsatlakozásra képes terminálról kezdeményezett pénzátutalást fogad, rendszerez és engedélyez. A fizetés történhet például hitelkártyával, a szolgáltató feltöltőkártyájával, utólagos, a telefonszámlán megjelenő összeg befizetésével, valamint a virtuális mobiltárca segítségével. Utóbbi a Nokia fizetési megoldásába beépített „számla", melyet az ügyfél különböző termékek mobiltelefonnal történő megvásárlására használhat úgy, hogy a kifizetendő összeget nem a mobiltelefon-számlára terhelik rá.

A Nokia megoldása biztonságos pénzügyi tranzakciók lebonyolítását teszi lehetővé mobil netkapcsolaton keresztül

A most bevezetett mobil fizetési megoldás segítségével a Westel ügyfelei a WAP-on át közvetlenül letölthetnek és vásárolhatnak operátorlogókat és csengőhangokat. A rendelkezésre álló tartalmak kínálatát folyamatosan bővítik, és hamarosan például mozijegyek is kaphatók lesznek ezen a módon.

- www.nokia.hu
- www.westel.hu

Bázeli Egyezmény

Újrahasznosítható mobiltelefonokat!

A vezető mobiltelefon-gyártó vállalatok és – az ENSZ Környezetvédelmi Programjához tartozó – Bázeli Egyezményt aláíró 151 ország képviselői együttműködési megállapodást kötöttek az elavult mobiltelefonok környezetvédelmi szempontból is megnyugtató kezelésének kidolgozására.

Az elavult mobiltelefonok megfelelő környezetvédelmi kezelése érdekében létrejött fenntartható partnerség nevet viselő kezdeményezés az életciklus-elmélet alapján közelíti meg a népszerű fogyasztási cikk végső elhelyezésének kérdéskörét. Az ágazat részéről az LG, a Matsushita (Panasonic), a Mitsubishi, a Motorola, az NEC, a Nokia, a Philips, a Samsung, a Siemens és a SonyEricsson támogatja a programot, amely a várakozások szerint csupán az első a Bázeli Egyezmény és a különböző iparágak között az elkövetkező évek során aláírandó hasonló szerződések sorában.

Mi vár egy mobiltelefonra az életciklus végén túl?

– A modern társadalomnak szembe kell néznie azzal, hogy túl sok hulladékot termel – mondta Klaus Töpfer, a Bázeli Egyezmény tágabb kereteit megteremtő ENSZ Környezetvédelmi Program ügyvezető igazgatója. – A vállalatok kulcsszerepet játszanak a megoldás megtalálásában, és a vezető mobiltelefongyártók probléma iránti fogékonyságának ez a megnyilvánulása más üzleti szektorok számára modellként és ösztönző erőként szolgálhat.

A becslések szerint csak 2001-ben mintegy 380 millió mobiltelefont értékesítettek világszerte, így a kezdeményezés sikeréhez a gyártók mellett az ágazat más szereplőinek, különösen a hálózatszolgáltatóknak a támogatására is szükség lesz.

- www.basel.int

Nagy Zoltán (nagyz@lpma.hu)

Toshiba e740 Pocket PC

Okos lapos

Öccsével, az e310-zel már találkoztunk előző számunk tenyérgép-tesztjében. Az e740 sokban hasonlít hozzá, elsősorban külsőleg. Képességeit tekintve azonban felülmúlja testvérét. Legfontosabb a 400 MHz-es Intel Xscale PXA250 processzor és a 64 Mbyte memória. Nem elhanyagolható a drót nélküli kapcsolat sem, amelyből igény szerint kétfélét is választhatunk – Wi-Fi hálózatot vagy Bluetooth-t. Több lehetőségünk van bővíteni is, mivel a már általánossá vált SD kártyafoglalat mellett van CF foglalata is. Utóbbi különösen hasznos, mert számos külső eszköz – például GPS – csak CF foglalatba illeszthető.

Az öt alapgombon és a kurzorgombon kívül van egy tekerőgombja is, ezt görgetésre és megnyomva kiválasztásra is használhatjuk. A gép akkumulátora nem fixen beépített, hanem cserélhető, ami jócskán meghosszabbíthatja a gép üzemidejét (amennyiben van mire cserélni). Ha huzamosabb ideig kell külső táp nélkül üzemeltetni, akkor egy nagy kapacitású akkumulátort is lehet használni, ami a gép teljes magasságában illeszkedik a hátára. Az akkumulátorcsere alatt az adatok nem vesznek el, mert van egy beépített biztonsági akkumulátora.

Az e740-hez csatlakoztatható bővítőport is, amin a legérdekesebb a VGA aljzat. Ezen keresztül az IA-Presenter és az IA Screen Mirror programok által nyújtott képet lehet monitoron megjeleníteni.

Operációs rendszere a legújabb Pocket PC. Futtatható rajta minden idevágó külső alkalmazás, de a beépítettek is sok mindenre elegendők.

Sokoldalúan bővíthető

Az e740 tipikusan menedzserkézbe való eszköz, vékony felépítése mellett sokat tudó, jól használható és könnyen kezelhető jószág. A tenyérgép ára bruttó 242 500 Ft, beépített Wi-Fi vagy Bluetooth kapcsolattal, a garancia 2 év.

➪ Technotrade Rt. ✆ 467-6111

Billionton CF GPS

Kompakt helykereső

Számos térképprogramot készítettek tenyérgépekhez, amelyek jó hasznát veszik egy GPS-vevőnek. A Billionton GPS-e Compact Flash foglalatba illeszthető, így némelyik Pocket PC-hez csak CF kabát segítségével kapcsolódhat hozzá. Egyszerű kezelőprogramja az alapvető adatokat jelzi ki (például pozíció, sebesség, magasság), megmutatja a műholdak vételminőségét, valamint ellenőrizhető vele a beállítás és az adatforgalom. Éles használatra ez a program nem alkalmas, ahhoz mindenképpen valami komolyabb térképészprogramra van szükség (például AeroMap).

Az adatátvitel sebessége 4800 bit/s – ez gyaloglás közben elég, gépkocsiban viszont olykor kevésnek bizonyul a változások követéséhez, és pici késleltetéssel dolgozik. Mivel autón belül a saját antennája árnyékolva van, ezért apró aktív külső antennát is mellékelnek hozzá, aminek elég hosszú a kábele ahhoz, hogy mágneses alja segítségével a kocsi tetejére rögzíthessük.

Ha bedugod, megmondja, hol vagy

Használata során ügyelni kell arra, hogy a tápellátást a Pocket PC akkumulátorától kapja, ezért az a megszokottnál gyorsabban merül ki. Kocsiban érdemes tehát külső áramforrást használni. A vevő pontossága a specifikáción belül van, ráadásul fel van készítve a WAAS csatorna használatára, ami 3 m alatti pontosságot tesz lehetővé, amint elérhetővé válik ilyen jellegű szolgáltatás nálunk is. A GPS-vevő ára bruttó 49 900 Ft, 1 év garancia mellett.

Műszaki adatai: tápfeszültség 3,3 V, legnagyobb áramfelvétel 160 mA, pontosság 25 m, WGS-84 térképdátum, hidegindítás 45 s külső aktív antennával, adatsebesség 4800 bit/s, NMEA protokoll.

➪ BaSys ✆ 06-23-415-182
➪ www.basys.hu

TV remote controller 5.1

A férfiasság jelképe

A jól felszerelt házi szórakoztató centrum ismérve a rengeteg távirányító, amelyek közül mindig az hiányzik, amelyikre szükség van. Jó lenne ezeket mind egyben tartani. A TV remote controller program segítségével elérhetjük ezt a célt. 38 készülék távirányító parancsait ismeri, amelyek közül ki kell választani azokat, amelyeket ténylegesen szeretnénk használni. A kiválasztott készülékek között egyszerű lapozással válthatunk.

Ez a legegyszerűbb távirányító bőr

Ha nem ismeri az általunk birtokolt készüléket, akkor sincs baj, mert meg lehet rá tanítani. Elég kiválasztani a tanulás funkciót, megadni a készülék jellegét (tv, videomagnó, DVD-játszó stb.), egy nevet, és kiválasztani, hogy a három beépített bőr közül melyiket szeretnénk vele használni. Külön bőr van a tévékhez, a videókhoz és van egy általános jellegű. A tanuláshoz csak ki kell választani a tanulni kívánt gombot, szembe kell tenni a tenyérgépet a távirányítóval, majd meg kell nyomni a távirányítón a szóban forgó gombot. Mindezt addig kell ismételni, míg az összes használni kívánt funkciót meg nem tanítottuk neki. Összesen 30 általunk tanított készülékünk lehet, ami több, mint elég.

A távirányítás a Compaq iPaq beépített IrDa portjával kiválóan működött, több méterről is azonnal tudta vezérelni a készülékeket, így egy szobán belül kitűnően használható. A TV remote controller nagy előnye, hogy kezeli a márkás, többcélú távirányítók által használt CCF file-okat is, amelyek saját bőrt és előre beállított infravörös parancskészletet tartalmaznak. Ezekkel kifejezetten egyedivé tehető a távvezérlő. A leglustábbak igazi kényelmét a hangvezérlés szolgáltatja. A programot meg lehet tanítani arra, hogy egy adott készülék bizonyos műveleteit parancsszavak bemondásával lehessen indítani. Az ikonokon és a parancsszavakon kívül a Pocket PC hardverének gombjai is használhatók vezérlésre, a nagy kurzorgomb például csatornaváltásra és hangerő-szabályozásra. A program 14,95 dollárba kerül interneten megvásárolva.

➪ www.pdawin.com /tvremote.html

A szoftverek és tartozékok kipróbálásához a Compaq által biztosított iPaq 3800 típusú tenyérgépet használtuk.

➪ Compaq ✆ 06-80-COMPAQ
➪ www.compaq.hu/termekek/kezi_gepek/

Hazai útravaló

Számos térképprogramot lehet találni Pocket PC-s gépekhez. Ezek legtöbbje analóg, vagyis papírról beszkennelt térképek használatán alapszik. Jó ideig a TomTom által kiadott Route Planner volt az egyetlen, tenyérgépen is jól használható, vektoralapú térképszoftver.

Nagy Zoltán

A széles körben elterjedt Route Planner egyik nagy hátránya, hogy a magyarországi, jobban mondva kelet-európai adatbázisa nem a legfrissebb, és csak települések közötti navigációra használható. Na jó, Budapesten a nagyobb átmenő főutakat is ismeri – de itt ki is fújt a tudománya.

Ezt a hiányt elégelték meg az AeroMap fejlesztői. Programjukat eredetileg sportrepülős légi navigációhoz készítették, ezt jelzi a neve is. Legfrissebb, 2.0-s verziója számos olyan szolgáltatást tartalmaz, amit semmilyen más programnál nem lehetett eddig látni.

Az AeroMap Magyarország teljes úthálózatát tartalmazza, ezenkívül megtalálható benne Budapest, a megyeszékhelyek és a budapesti agglomeráció – Kistarcsa, Nagytarcsa, Kerepes, Csömör, Szentendre, Pomáz, Érd, Diósd, Budakeszi, Törökbálint, Dunaharaszti, Gyál, Vecsés stb. Ráadásul ezeket együtt tudja kezelni az országos térképpel, ezáltal úgy használhatjuk, mintha lenne egy óriási, lepedőnyi Magyarország-térképünk, amin nagyítóval még a városok utcái is kivehetők. Itt a számítógép a nagyító, néhány pillanat alatt el lehet jutni a teljes Magyarországot mutató képtől mondjuk a debreceni Ibolya utcáig. A nagyítási lépések során nagyon szépen bontakoznak ki az adott szinten már értékelhetőnek tartott részletek. Ilyet csak digitális térképpel lehet elérni. A térképek rajzolási sebessége a leggyorsabb a kategóriájában, gyakorlatilag valós időben tudja mozgatni, újrarajzolni a képernyőtartalmat.

Nehéz volt a fejlesztők feladata, mert a nyugati országokhoz képest jócskán lemaradtunk a digitális térképészet terén, főleg a térképek naprakészségét tekintve. Ennek ellenére a AeroMap térképe meglehetősen friss, tartalmazza a tavaly elkészített és átadott útszakaszokat is – például az M3-as Polgárig meghosszabbított szakaszát, amit decemberben adtak át.

A térkép maga nagyon hasonlít a papírtérképekhez – nemcsak az utak láthatók rajta, hanem például a vasútvonalak, folyók és állóvizek, városon belül a parkok, erdős és zöld területek stb., sőt a domborzat is megjeleníthető.

Az országban bárhová elnavigál

A nagyobb területet átfogó, országrészt ábrázoló léptékekben a megyék is jól láthatóan el vannak különítve. Az utcaszintű térképen, ha van róla adat, akkor a nagyobb épületek körvonalai is látszanak.

A térképhez tartozik egy POI (Point Of Interest – érdekes pontok) gyűjtemény. Ebben a legkülönfélébb helyek vannak megjelölve, a vendéglátóhelyektől kezdve a bankautomatákon, turistalátványosságokon át a vásárlási lehetőségekig. A beépített adatbázist ki lehet egészíteni saját pontok gyűjteményével, amelyek a térképen semmiben sem fognak különbözni a „beépített" adatoktól. A több száz adatot tartalmazó adatbázis pontjainak megjelenítése a kisebb léptékeknél komoly feladatot róna a processzorra, azonkívül a pontokat jelölő ikonok minden mást eltakarnának a képen, ezért minden egyes érdekes ponttípusra meghatározható, milyen lépték elérése esetén jelenjen meg. A lépték alatt itt nem 1:500 000 jellegű jelölést kell érteni, hanem utca, városrész, kerület, város, külterület szintű megjelenítést. Az alap adatbázis egyelőre budapesti pontokat tartalmaz, de kiegészítőként már elérhető debreceni, nyíregyházai és szegedi adatbázis is. A gyűjtemény bővíthető saját adatbázisokkal is, amelyeket lehet egymás között cserélgetni.

A szoftver lehetővé teszi, hogy minden eltárolt adatra lehessen keresni, legyen az érdekes pont, vagy térképelem (például utca- vagy településnév). A keresés gyors, a megtalált elemek pedig típus szerint csoportosítva láthatók. Ha egyszerre túl sok találatot kaptunk a keresésre, akkor szűkíthetjük a keresés körét, például a jelenlegi pozíciónktól való távolság, vagy típus, körzet szerint.

A digitális térképadatbázisnak köszönhetően a térképobjektumok neve nincs rájuk drótozva. Az utcaneveket például a program igyekszik mindig úgy kiírni, hogy az látható legyen akkor is, ha picit elmozdítjuk a térképet. Ha görbül az utca, akkor görbül a hozzá tartozó szöveg is. Ez néha furcsa megjelenítéssel jár, de nem okoz különösebb problémát.

A leglenyűgözőbb az egész térképben egyébként pont ez a mozgatás. Nem kell mást tenni, mint a tollal rábökni a térképre, és húzni. Teljesen mindegy, milyen léptékben vagyunk, késlekedés nélkül mozdul a térkép, nem kell arra várni, hogy betöltse az eddig nem látható részekhez tartozó adatokat. Mozgatni egyébként a Pocket PC nagy kurzorgombjával is lehet. Ennek egyébként kettős funkciója van – ha középen lenyomjuk, akkor mozgatásból átvált nagyítás módba és viszont. Nagyításnál ugyanúgy nem kell várni egy pillanatot sem.

Ha van lehetőség GPS-t kapcsolni a Pocket PC-hez, akkor a program teljesen fel tudja használni az onnan kapott adatokat. Így nyomon követhetjük, éppen hol vagyunk, és rögzíthetjük a megtett nyomvonalat is. A rögzítés során a pozíción kívül az idő és a pillanatnyi sebesség is eltárolásra kerül, így ha nem is helyettesítheti, de kiegészítheti egy hivatalos tachográf adatait.

A hagyományos térképekkel szembeni fő előny az útvonaltervezés lehetősége. Az ország bármelyik két pontja között szinte szempillantás alatt képes útvonalat tervezni, akár utcától utcáig is. Ahol az útvonal Budapesten, vagy más, utcaszinten ismert

Budapest látképe, a városrészek, a kerületek és a részletes utcatérkép

Info

- NaviSys Kft. aeromap@navisys.hu
- www.navisys.hu/aeromap

nagyváros keresztül halad, ott utcára lebontva követhetjük nyomon. A térképen minden jól látható, vastag vonal formájában jelenik meg. Sajnos a házszámokat nem ismeri a rendszer, de egy utcán belül adott házszámot megtalálni már nem nehéz. A tervezés gyors, kevesebb, mint egy másodperc alatt lezajlik, ami szintén leggyorsabb a kategóriájában.

Ha GPS segítségével tájékozódunk, és éppen nem tudjuk használni a megtervezett útvonalat, mert dugó van, lezárták az utat, vagy más probléma adódott, akkor a pillanatnyi tartózkodási helyünkhöz dinamikusan újratervezi az útvonalat. Ez szintén unikum, más szoftverek legfeljebb az eredeti útvonalhoz való visszatérést segítik. Ezt a dinamizmust az teszi lehetővé, hogy az utak és utcák csonkokból tevődnek össze, egy csonk az a leghosszabb szakasz, amelyen még nem található semmilyen leágazási pont. Sajnos azt a rendszer még nem tudja, hogy melyik út egyirányú és merre, de ezt ellensúlyozza a dinamikus újratervezés, hiszen ha nem tudunk egy adott utcán bemenni, akkor azonnal megmutatja, hogy a megváltozott helyzetben merre haladjunk.

Lehetőség van menet közben a térkép beforgatására, hogy a térképen ábrázolt haladási irány és gépkocsi hossztengelye párhuzamos legyen. Ezt persze nem mindenki szereti, én például egy általam ismert térképen jobban el tudok igazodni akkor, ha az a hagyományos módon tájolva, északkal felfelé látható. Ismeretlen helyen azonban jól jöhet a forgatás, hiszen egyértelműen látszik, hogy a célhoz képest merre húzódik az útvonalunk, és ami a legfontosabb, hogy a következő fordulót merre kell megejteni. Csak arra kell vigyázni, hogy a sűrű kanyargást kis ráhagyással követi a rendszer, meg kell várni, míg megállapodik. Ez nem a szoftver hibája, hanem a körülményeké – el kell telnie kis időnek, amíg a rendszer meg tudja állapítani, milyen irányba haladunk.

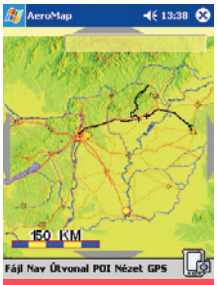

Domborzattal is színesíthető

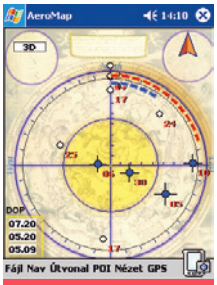

A GPS-es vételt jelző képernyő

Az AeroMapet elsősorban gépkocsiban történő felhasználásra készítették. Tartozékként beszerezhető hozzá gépkocsiba építhető kit, ez iPaq bölcsőt és GPS modult tartalmaz. A bölcsőt a műszerfalon lehet rögzíteni, ezen keresztül az iPaq megkapja a szükséges tápfeszültséget és a beépített GPS jelét is. Így az üzembe helyezés nagyon egyszerű, csak be kell tenni az iPaqot a bölcsőbe, és el kell indítani a programot. S hogy miért iPaq? Talán azért, mert a fejlesztőknek is először ez a típus állt rendelkezésükre. A Compaqkal való együtműködésük eredményeképpen egyébként a hazánkban eladott iPaq gépekhez mellékelnek egy AeroMap Budapest térképet is.

A program egyébként nemcsak iPaqon, hanem a legtöbb Pocket PC-s gépen gond nélkül használható, aminek van legalább 16 Mbyte memóriája. Gondoskodni kell a GPS megfelelő csatlakozásáról, ami megoldható a tenyérgép rendszercsatlakozójának segítségével. Bármilyen típusú GPS használható hozzá, ha az szabványos NMEA szavakban továbbítja a mérési adatokat. Nincs szükség teljes értékű GPS-re, elég egy csupasz vevő, az érdemi munkát úgyis a tenyérgép fogja végezni. Ennek külön képernyőjén meg lehet tekinteni a műholdak pozícióját, a térerejüket és az elérhető pontosságot.

A fejlesztés nem állt meg a jelenlegi állapotnál, az AeroMapet felkészítették arra, hogy Magyarországon kívül más országok térképeit is kezelje. A vezetésbiztonság növelése érdekében készül a hangos navigáció lehetősége is. Ha ez elkészül, akkor gyakorlatilag az eddig márkás luxusautókban lévő navigációs rendszerrel egyenértékű megoldás válik elérhetővé bármilyen autótípuson. Ráadásul az említett luxus-rendszerek a magyar határ átlépésekor azonnal értéktelenné válnak, hiszen semmit nem tudnak hazánkról. Szintén előkészületben van a járműkövető funkció, ami azt jelenti, hogy a követni kívánt, AeroMappel felszerelt jármű egy bluetooth-os GPRS telefonon keresztül egy központi szerverrel közli az adatait, ami azután megjelenik egy másik, hasonlóképpen felépített AeroMap rendszer képernyőjén.

Azt hiszem, elfogultság nélkül állíthatjuk, hogy világszínvonalú szoftver lett az AeroMapből.

Vannak hibái, de a fejlesztői folyamatosan figyelemmel kísérik a felhasználók visszajelzéseit, akár a program működése körül tapasztalható rendellenességekről, akár a térkép hibáiról, akár egy új funkció megvalósítására irányuló kérésről van szó.

Mindenholnet

Van egy probléma, ami megkeseríti mindazok életét, akik mobilitásuk megőrzése érdekében noteszgépen végzik mindennapi munkájukat munkahelyükön és más helyszíneken egyaránt.

Nagy Zoltán

A gond abból fakad, hogy az operációs rendszerek fejlesztőinek elég szegényes a fantáziája. Csak egyféle felállást tudnak elképzelni, mégpedig azt, hogy a dolgozó a munkahelyén a helyi hálózaton keresztül kapcsolódik az internethez, otthon pedig telefonon keresztül. Más oka nem lehet annak, hogy igazából egyik operációs rendszer, még a professzionálisak sem támogatják azt, hogy két vagy több különböző paraméterű hálózathoz lehessen csatlakozni.

Az a felhasználó még jól jár, aki DHCP protokoll révén kapja meg az IP-konfigurációt. Ezt azonban csak kiterjedt hálózati struktúra esetén szokták alkalmazni, kisebb hálózatokon már csak biztonsági okokból sem használnak automatikus hálózati konfigurálást, illetve automatikus IP-címkiosztást, csak fix címeket (esetleg a címeket még hozzá is rendelik a hálózati kártya fizikai azonosítójához, hogy ne használhassa illetéktelen az adott címet).

Problémát okoz a proxyszerverek használata is. Tűzfal mögül általában csak proxyszerveren keresztül lehet netezni – otthon viszont általában nincs proxy, vagy ha van, akkor másik címen és porton. Ezen még valamennyire segít, hogy külön kell beállítani a telefonos és a hálózati proxyelérést, de aki például otthon is használ helyi hálózatot, annak már problémás minden egyes alkalommal átállítani annak elérését.

A Globesoft által készített MultiNetwork Manager (MNM) ezt az összetett problémát szoftveres úton próbálja áthidalni úgy, hogy a gép indításakor kiválaszthatjuk a használni kívánt konfigurációt, ami alapján a szoftver elvégzi a beállításokat, és folytatja a bootolás folyamatát.

info

www.globesoft.com

Telepítése után egyszerű és könnyen kezelhető felületen kezdhetjük meg a beállítást. A különböző konfigurációkat egy-egy fül alatt találjuk meg – első indításakor természetesen csak egy ilyen fül van, amit át lehet nevezni, és alatta létrehozhatjuk az adott konfigurációnak megfelelő beállításokat. Előtte azonban azokat a programokat, amelyeket a későbbiekben szeretnénk az MNM-mel konfigurálni, be kell állítani a pillanatnyi helyszín hálózati paramétereinek megfelelően. Az alábbiakban sorra vesszük az MNM azon moduljait, amelyekkel módosíthatjuk a rendszer hálózati jellemzőit.

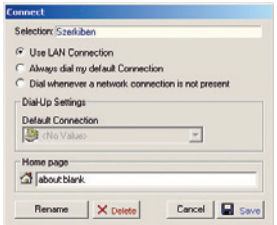

Az internethez kapcsolódás módja és a kezdőlap is beállítható

Connect: az internet-kapcsolat alapvető módját lehet vele beállítani, vagyis hogy helyi hálózaton vagy modemes elérésen keresztül kapcsolódik-e a gép a világhálóhoz. Ugyanitt állíthatjuk be az Internet Explorer induló lapját, így például nyugodtan lehet az irodában az intranet webhelye a kezdőlap, míg otthon kedvenc portálunk jelenik meg helyette.

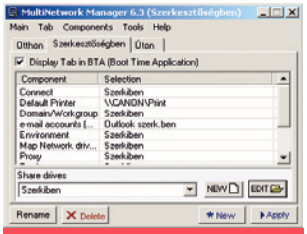

Nincs agyoncsicsázva a MultiNetwork Manager

TCP/IP: mindegyik hálózati csatolóhoz külön lehet beállítani a megfelelő TCP/IP paramétereket. Minden lehetőség rendelkezésre áll, ami egyébként is beállítható a Windowsban, és természetesen használható a DHCP opció is. Az éppen nem használatos hálózati csatolókat ki lehet kapcsolni.

Proxy: az IP-címek mellett a leggyakoribb probléma az internetezéssel a proxy-szerverek elérhetősége. Az MNM-ben mind az Internet Explorer, mind a Netscape böngészők proxyparamétereit be lehet állítani, és mód van az automatikus konfigurálásra is, ha a proxyszerver támogatja ezt. Ha más böngészőt szeretnénk használni, akkor azt a lentebb található *Registry* modulban kell beállítani.

Domain/Workgroup: akár domainek, akár munkacsoportok köré van szervezve a hálózat, mindkét formát támogatja a program. Windows 9x rendszer alatt megadható a használni kívánt hálózati kliens is, melyek közül az MNM az alábbiakat támogatja: Microsoft Network, Standard Windows login, Microsoft Client for Netware Networks, Novell Client for Windows 9x és Microsoft Family Logon.

Map network drives: a hálózaton történő file-cserélés segítésére meghajtó-betűjelet lehet rendelni a használni kívánt hálózati helyekhez (mapping, csatolás).

Ha azonban a gép nem az adott hálózathoz csatlakozik, akkor indításkor hiába próbálja létrehozni a hozzárendelést, ennek örömére feldob egy ablakot, hogy mit tegyen a következőkben.

Az MNM-ben minden egyes helyszínen külön szabályozhatók a mappelések, csatolásonként megadható a szükséges felhasználónév és jelszó, valamint kizárhatók a programon kívül létrehozott csatolások.

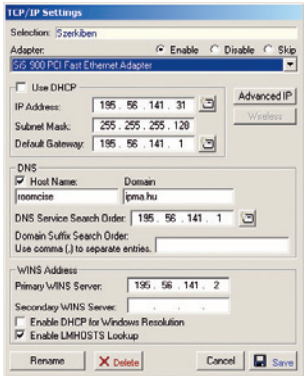

Talán a legfontosabbak az IP-címek

Share drives: saját könyvtárakat is közzé lehet tenni, akár konfigurációnként váltogatva, hogy mit és kivel szeretnénk megosztani. Ha kérjük, a program indításkor törli mindazokat a megosztásokat, amelyeket nem ő hozott

létre, így nem kell aggódni az ideiglenesen megosztott könyvtárak miatt.

Set default printer: vállalati környezetben általában több nyomtató is csatlakozik a hálózathoz, emellett még otthon vagy egy másik telephelyen is lehet egy másik típus. Beállítható, hogy mindegyik helyszínen az ott aktuális nyomtató legyen az alapbeállítás szerinti. Így elkerülhetők a nyomtatáskori hibaüzenetek, és nem kell folyton ellenőrizni, hogy éppen melyik van beállítva.

Run/startup: vannak olyan alkalmazások, melyeket csak bizonyos helyeken szeretnénk futtatni. Ilyenek például a csevegőprogramok és a letöltéskezelők, melyeket az állandó netkapcsolattal rendelkező munkahelyen használunk, otthon azonban nincs rájuk szükség. Ekkor ezeknél a programoknál érdemes kikapcsolni az automatikus indítást, és ebből a modulból indítani. Prog-ramonként kapcsolható, hogy menet- közbeni átállításkor is elinduljon-e, vagy csak teljes gépindításkor.

Ezt a modult lehet használni akkor is, amikor az általunk kedvelt program nem a regisztrációs adatbázisban tárolja a beállításait, hanem egy külön .ini file-ban.

Ilyen például az Opera böngésző. Ekkor egy batch file-t lehet készíteni, amely az adott konfigurációnak megfelelő, előre elkészített és lementett beállítófile-t másolja az aktív helyére. Ennek a módszernek az a hátulütője, hogy például az Opera ugyanebben az Opera6.ini file-ban tárolja az átmeneti beállításait is (például az utoljára használt mentési könyvtár, ablakok pozíciója stb.), így ezek újraindításkor elveszhetnek. Kis akarattal és néhány szövegfeldolgozó eszközzel ez is megoldható.

Environment: a környezeti változók módosíthatósága sem haszontalan.

A wget parancssori letöltőprogram például környezeti változóból veszi a beállítási paramétereit, vagy a beállító file elérési helyét, így az adott helyszín internetes paramétereinek megfelelően létre lehet hozni különféle beállításokat, melyek között a környezeti változó módosításával lehet választani. Ugyanitt megadható a host és az lmhost is.

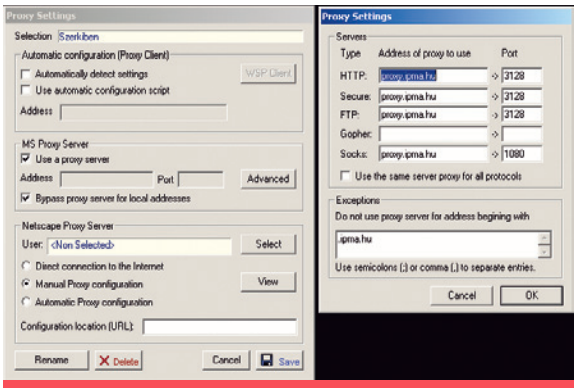

A Microsoft Internet Explorer és a Netscape proxyparaméterei

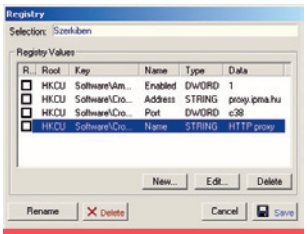

A regisztrációs adatbázissal lehet varázsolni

Registry: számos program beállításait csak úgy tudjuk elérni, ha módosítjuk a regisztrációs adatbázisban a hozzá kapcsolódó adatokat. Általában a proxy beállítása szokott problémát okozni. Az adatbázisban a *HKEY_CURRENT_USER \Software* és a *HKEY_LOCAL_MACHINE \SOFTWARE* alatt találhatók az egyes programok beállításai, a fejlesztők neve alapján csoportosítva. Például az AOL Instant Messenger proxybeállítása a *HKEY _CURRENT_USER\Software\America Online\AOL Instant Messenger (TM)\CurrentVersion\Proxy* alatt van. Első lépésként beállítjuk a szóban forgó programban (például az AOL Messengerben) a proxyparamétereket. Utána az MNM *Registry* moduljában megkeressük a fentebb látható kulcsnevet, és az alatta látható összes értéket beimportáljuk, majd az egészet elmentjük.

Outlook/Outlook Express: a program csak a Microsoft két levelezőkliensét támogatja, egyszerűen azért, mert ezek a legáltalánosabbak. (Nem biztos, hogy a leggyakoribbak, de ez most más kérdés. Azért a Netscape levelezőjét még be lehetett volna venni a buliba, ha már a böngészőjét támogatja az MNM.) Mindkét programban tud több e-mail postafiókot kezelni, egyszerre vagy akár helyszínenként váltva is. Kiválaszthatjuk, melyik legyen az alappostafiók, és arra is képes, hogy egy konfiguráció indításakor kitörölje az ahhoz nem szükséges fiókokat, majd ha kell, újra létrehozza azokat. Így kézbesítéskor nem próbálkozik feleslegesen a levelezőprogram. Ha az első konfiguráció készen van, létre kell hozni a következőhöz tartozó fület, a használni kívánt programokat be kell állítani az új konfigurációnak megfelelően, a mentés után pedig lehet kezdeni elölről az egészet egy új konfigurációval...

Az MNM-mel nemcsak gépindításkor, hanem akár a futó rendszer alatt is át lehet váltani a konfigurációkat. Windows 2000, illetve XP használatakor általában még újraindítani sem kell a gépet. A futó programokat azonban érdemes leállítani, majd újra elindítani, hogy az új beállítások legyenek érvényesek.

Ha bootoláskor szeretnénk konfigurációt váltani, le kell mondani a Windows XP bejelentkező képernyőjéről, illetve a gyors felhasználóváltásról.

Ezt kiküszöbölhetjük, ha nem induláskor, hanem az operációs rendszer felállása után választunk konfigurációt, sőt leállításkor is ki lehet jelölni a következő indításkor érvényes beállítást.

Nem kifejezetten a hálózatkezeléshez kapcsolódik, de az MNM lehetővé teszi Windows NT-n és XP-n a felhasználói profilok megosztását, hogy több felhasználó is használhassa ugyanazt a *Start* menüt, munkaasztalt és más egyéni beállításokat.

A konfigurációkat lehet exportálni-importálni, ami jó szolgálatot tehet például újratelepítéskor vagy másik gépre költözésnél.

* * *

Az MNM-mel a legtöbb olyan problémát meg lehet oldani, ami a különböző hálózati környezetek közti vándorláskor előfordul.

A kérdés persze ettől még jogos: miért kell ehhez külön program, miért nem tudja maga az operációs rendszer? Sajnos ezt már megszokhattuk, de legalább lehetőséget ad másoknak is a megélhetésre. Mindenesetre a MultiNetwork Manager 6.3 megéri az árát.

DHCP

A DHCP a Dynamic Host Configuration Protocol (dinamikus csomópont-konfiguráló protokoll) rövidítése. Amikor a Windows hálózati beállítópaneljében az IP-cím automatikus beállítása módot választjuk, gyakorlatilag a DHCP protokollra bízzuk a címek kiosztását. Ilyenkor egy DHCP szerver adja a hozzá forduló gépnek az IP-címet, illetve az ehhez kapcsolódó egyéb címeket (átjáró, DNS stb.), a kliensgépeknek nincs állandó címük (bár a protokoll megengedi, hogy legyen). A DHCP alkalmazásának elsődleges célja a nagy hálózatok adminisztrációs igényének csökkentése.

Erdős Márton, Sponga Tamás

Azonos bitráta, jobb minőség

Joint Video Team

Már beszámoltunk róla, hogy új videotömörítési technológiát fejleszt a több szervezet által alapított Joint Video Team. A H.264-ként emlegetett technológia időközben elkészült, de a tagok csak március 17-én hagyják jóvá, és utána lehet általánosan hozzáférni.

Az új technológia 1 Mbit/s-os adatátvitelnél DVD minőségű áramló (streaming) videoátvitelre képes. Ez a sávszélesség jelenleg kevesek számára elérhető, de alacsonyabb bitráta esetén a DivX-nél még mindig 30%-kal jobb minőséget nyújt – igaz nagyobbak a hardverkövetelményei is. A H.264 ISO elnevezése: ISO/IEC 14496 10 Advanced Video Coding (AVC).

- www.itu.int/ITU-T/studygroups/com16/jvt/
- ftp://ftp.imtc-files.org

Ékszerek és chipek

Japán

A szilíciumalapú áramkörök biztosan tartják magukat, noha régóta kísérleteznek olyan új anyagokkal, amelyekkel még nagyobb teljesítményt lehet elérni.

A japán kormány hamarosan elindítja azt a kutatási programot, melynek célja olyan technológia kifejlesztése, amivel gyémántalapú félvezetőket lehet gyártani. A gyémánt alkalmazásával megoldódna egy olyan probléma, ami egyre nagyobb gondot okoz a processzorok frekvenciájának növeléséért futott versenyben: a hőtermelés. A gyémántalapú félvezetők ugyanis akár ezer fokon is üzemelhetnek. Másik előnyük, hogy a szilíciumalapú lapkáknál sokkal magasabb feszültségen működtethetők, vagyis több nagyfeszültségű helyen használatos alkatrészt akár egyetlen magas feszültségen üzemelő gyémántalapú félvezetővel lehetne helyettesíteni.

A lányok és a számítógépgyártók legjobb barátja?

A gyémántból készülő chipek elterjedése azonban még nagyon távoli – ha ugyan elkészülnek egyszer. A gyémánt ugyanis rossz vezető, ezért találni kell hozzá valamilyen szennyező anyagot, amivel szabályozni lehet a vezetőképességét. A terv másik problémája eléggé közismert: az ár.

- www.meti.go.jp/english/

Csapat az ibolyakék lézerért

Nichia, Sony

A Sony a Nichia nevű céggel szövetkezett, hogy együttes erővel kifejlesszék az ibolyakék lézert, amely a következő generációs optikai tárolók egyik alappillére lehet. Kettejük közül ezen a téren a Nichia az ismeretlenebb, hiszen a háttérben meghúzódva az egyetlen szállítója a gallium-nitrid lézernek. Ezekre építve a Sony havonta mintegy 16,5 millió CD- és DVD-egységet állít elő. Emellett a Sony az egyik legnagyobb támogatója a Blue-Ray technológiának, amelynek révén az ibolyakék lézer segítségével egyetlen optikai tárolólemezre 23–27 Gbyte adatmennyiséget lehet rögzíteni.

- www.nichia.co.jp/info/news/new20021218.html

Kéregetés

MandrakeSoft

Több linuxos cég, köztük a MandrakeSoft pénzügyi gondokkal küzd – bár dellenére közleményükben a felhasználók segítségét kérik, hogy támogassák a MandrakeSoftot. A jószívű felhasználók úgy támogathatják a céget, hogy belépnek a Mandrake Clubba, vagy a MandrakeStore-nál vásárolnak, esetleg Mandrake részvényeket vesznek. Nem ez az első ilyen jellegű felhívása a cégnek – egy évvel ezelőtt hasonló kéréssel fordultak a felhasználókhoz.

A szabadság ára

cember végén a cég illetékesei azt nyilatkozták, hogy az utóbbi időben sikerült leszorítani költségeiket, miközben bevételeik folyamatosan növekednek. Ennek

- www.mandrakesoft.com/

Explorer-csere?

Microsoft

A Microsoft a Windows 95-nél vezette be az Explorer nevű shellt, de úgy tűnik, mostanra ráunt, így a következő Windowsokban már valószínűleg újabb névvel és kezelőfelülettel rukkolnak elő. A feltételezés eredete, hogy a Microsoft India Development Center által feladott álláshirdetésben szoftvermérnököket keresnek a Microsoft Next Generation Shell Teambe, ami – ahogy az nevéből is sejthető – az ezután megjelenő Windowsok következő generációs shelljét fogja fejleszteni, ami teljesen a Microsoft .NET technológiába illeszkedik. Valószínűleg az újabb operációs rendszerekhez teljesen nulláról írják újra a sok kritikát kapott Explorert, amibe beépítik a főként Unixokban ismert job controlt, de új I/O hozzáférést és széles körű scriptelési lehetőségeket is beleépítenek.

- www.microsoft.com/india/IndiaDev/jobs/nextgen.asp

Egyesült multimédia

Pinnacle, Steinberg

A többek közt videoszerkesztő és DVD-előkészítő szoftvereiről híres Pinnacle Systems felvásárolta a Steinberg Media Technologiest. A professzionális tudású digitális zeneszerkesztő programjairól ismert Steinberg összesen 24 millió dollárjába került a Pinnacle-nek, ebből 8,2 milliót készpénzben, 15,8 milliót saját részvényeivel fizet ki. Az árban az összes termék, a cég teljes vagyona és összes szabadalma benne foglaltatik. Sorsukról egyelőre csak találgatni lehet, de valószínűsíthető, hogy ezután Pinnacle néven találkozhatunk az újabb Steinberg fejlesztésű programokkal.

Kép és hang – együttes erővel

- www.steinberg-ag.net
- www.pinnaclesys.com

IBM

Képkezelő rendszerek az egészségügynek

Az Észak-Amerikai Radiológiai Társaság konferenciáján az IBM új orvosi képkezelő munkaállomást és tárolóhálózati megoldást jelentett be, melyekkel a kórházak, klinikák és más egészségügyi intézmények alkalmazottai könnyebben archiválhatják és kezelhetik a betegek fontos diagnosztikai adatait – például a mágnesesrezonanciamódszerrel (MRI) készített képeket, az EKG-eredményeket, a számítógépes tomográfiával (CT) készült felvételeket és egyéb digitális képeket.

IBM IntelliStation M Pro: 3D-s grafikus csúcsteljesítményű munkaállomás...

Az IBM új Medical Assessment munkaállomása két nagy teljesítményű összetevőt biztosít a nagy erőforrás-igényű képkezelő alkalmazásokhoz: IBM IntelliStation munkaállomást, amely a megfelelő teljesítmény és megbízhatóság érdekében szervertechnológiákat tartalmaz, valamint az IBM új, 22,2 col átmérőjű T221 lapos monitorát, amely 9,2 millió képpont (200 pixel/col) megjelenítésére képes, így a kardiológusok, a radiológusok és más szakorvosok még a legkisebb rendellenességeket is felfedezhetik a mammogramokon és egyéb diagnosztikai felvételeken.

A Medical Assessment munkaállomásban található Nvidia XGL 3D-s grafikus kártya, a legújabb Intel Xeon processzorok és a maximum 4 Gbyte-os memória elegendő teljesítményt biztosítanak a képek gyors és nagy felbontású megtekintéséhez.

A gépek induló ára az Egyesült Államokban 13 ezer dollár.

Manapság egy MRI- vagy CT-vizsgálat során általában 20–100 képet rögzítenek. Egy kórház egy év alatt jellemzően egymilliónál is több felvételt készít, és ez a szám exponenciálisan nő.

Viszonyításképp: 25 ezer vizsgálat eredményeinek tárolásához általában 1 Tbyte online és 3 Tbyte úgynevezett nearline (gyorsan elérhető) tárolási kapacitás kell.

...és a 9,2 millió pixeles T221-es monitor

Az IBM kétféle megoldást is kidolgozott e feladatokhoz: a hálózathoz csatolt tárolási (NAS) és a tárolóhálózati (SAN) technológiát.

E megoldások az online tároláshoz IBM TotalStorage NAS vagy IBM TotalStorage FAStT eszközöket, nearline tároláshoz IBM TotalStorage Linear Tape-Open (LTO) eszközöket, a tárolásfelügyelethez, a mentéshez, a visszaállításhoz, az archiváláshoz, valamint a hierarchikus tárolásfelügyelethez (HSM) pedig IBM Tivoli szoftvert használnak.

- www.ibm.hu
- www.ibm.com/lifesciences
- www.ibm.com/totalstorage

HP

PC-gyártás Magyarországon

A Hewlett-Packard (HP) Magyarország vezérigazgatója, dr. Beck György, december 16-án a Parlamentben mutatta be Medgyessy Péter kormányfőnek és Kovács Kálmán informatikai miniszternek a Sanmina-SCI tatabányai üzemében elkészült első HP számítógépet, és tájékoztatást adott arról a – felfutás esetén – akár egymilliárd dollárt is elérő beruházásról, amelynek révén ötszáz új munkahely jöhet létre Magyarországon.

Medgyessy Péter rámutatott, hogy a HP döntése összhangban áll a kormány stratégiájával, amely szerint a magyar gazdaságban a hazai tudásra, az innovációs készségre kell építeni. Az ország számára az jelent tartós és biztos sikert, ha az idetelepülő külföldi cégek az innovációban, a fejlesztésben is számítanak az országra, és gyártásuk egyik logisztikai központjaként tekintenek itteni leányvállalataikra.

A kormányzat célja, hogy a külföldi cégek egyre inkább a magyar szürkeállományra, szakembereink szaktudására támaszkodjanak a termelésben, fűzte hozzá a kormányfő.

A HP közvetlenül, illetve beszállítóin keresztül Magyarország egyik legnagyobb munkaadója.

A gyártási tevékenység mellett jelentős szellemi tőkét igénylő kompetenciaközpontokat működtet Magyarországon, illetve támogatásokkal, ösztöndíjakkal segíti a közép- és felsőoktatást.

- www.hp.hu
- www.kancellaria.gov.hu

Informatikai és Hírközlési Minisztérium

eTartalom pályázat

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium (IHM) eTartalom címen (IHM-ITP-6 kódszámmal) pályázatot hirdet 300 millió forintos keretösszeggel.

Az eTartalom pályázat célja az elektronikus (digitális) tartalom előállításának, felhasználásának és terjesztésének elősegítése.

A kiíró szándéka, hogy a támogatási célok megvalósítása során olyan új tartalomtermékek kerüljenek előállításra, amelyek a projekt befejezése után Magyarországon és/vagy az Európai Unió országaiban (illetve a tagjelölt országokban) piacképesek lesznek, és üzleti tervvel dokumentáltan bemutatható, hogy a támogatás megszűnése után önfenntartóvá tudnak válni.

A pályázat célja továbbá kedvező feltételek megteremtése a 2002 decemberében meghirdetett, illetve 2003-ban kiírásra kerülő Európai Uniós eContent (www.cordis.lu/econtent/) pályázatokban történő magyar részvételhez. Ennek megfelelően az eTartalom program nem támogat kutatás-fejlesztési projekteket.

A pályázatok – ajánlott tértivevényes küldeményként történő postára adásának – benyújtási határideje 2003. február 15.

A részletes feltételek megtekinthetők és letölthetők az IHM honlapján (www.ihm.gov.hu), illetve a pályázati útmutató nyomtatásban átvehető az IHM (VII., Budapest, Dob utca 75–81.) portáján munkanapokon 8 és 19 óra között.

További felvilágosítás a pályázati ügyfélszolgálat útján kérhető a lenti, helyi tarifával hívható telefonszámon.

- IHM pályázati ügyfélszolgálat
  06-40-200-454
- www.ihm.gov.hu

Sun Microsystems

Java Szakértői Központ Szombathelyen

A szombathelyi ELTE Gothard Asztrofizikai Obszervatóriumában került sor a második vidéki Java Szakértői Központ átadására, amely a Sun hazai leányvállalatának tervei szerint egy folyamatosan kiépülő regionális hálózat újabb tagja. Az ELTE Gothard Asztrofizikai Obszervatóriuma több mint egy évtizede vállal katalizátor szerepet a nyugat-magyarországi régió információtechnológiai fejlesztéseinek folyamatában, és az új központ is erre a térségre terjeszti ki tevékenységét.

A szombathelyi központban többek között SunRay vékonykliens munkaállomások üzemelnek

A Java Szakértői Központ célja, hogy a világ egyik legelterjedtebb, szabadon hozzáférhető, nyílt, internetes programozási nyelvét elérhetővé tegye a nyugat-magyarországi felsőoktatásban részt vevő diákok számára. A központ beilleszkedik a graduális oktatásba, valamint a Sun Java Központok országos hálózatának nyugat-magyarországi központjaként szakmai fórumok keretében megismerteti, oktatja és tanácsadással segíti a Java minél szélesebb körű használatát. A Sun Microsystems korszerű eszközöket, egy Sun Enterprise 250 típusú, 4 Gbyte memóriával rendelkező szervert, valamint tizenkét SunRay vékonykliens munkaállomást helyezett el a központban, így az intézmény az üzemeltetésben is jelentős megtakarításra számíthat. A térítésmentesen rendelkezésre bocsátott eszközök értéke mintegy tízmillió forint. A laboratórium felszerelése a gépeken túl a Sun ingyenes szoftvereit is tartalmazza, és mostantól több ezer diáknak kínál állandó képzési és gyakorlási lehetőséget.

Az egyetemi gyökereiről is jól ismert Sun Microsystems (Sun = Stanford University Network) fennállása óta kiemelt területként kezeli a tudományos, a kutatási és az oktatási szférát. Magyarországon a Sun 2000 óta évi mintegy 100 millió forint értékben adományozott eszközöket és szoftvereket oktatási intézményeknek, továbbá évi 300 millió forint értékben nyújtott támogatást jelentős kedvezmények keretében. Adományok formájában jött létre többek között a BME-n a Java Szakértői Központ, az ELTE-n üzemelő labor, a Fazekas Gimnázium internetes laborja, valamint a pécsi Zipernowksy Károly Műszaki Szakközépiskolában tavasszal átadott labor, amely az országos hálózat első vidéki tagja volt.

➪ www.sun.hu

Microsoft Business Solutions, Számalk

ERP-szövetség

A Számalk Informatika Rt. bekapcsolódott a Microsoft Business Solutions-Navision ERP vállalatirányítási csomag hazai terjesztésébe és a bevezetést kísérő tanácsadás szolgáltatásába. Ezzel a Microsoft és a Gold Certified Partner minősítésű Számalk közötti többéves együttműködés újabb területtel bővült. A Microsoft Business Solutions Hungary Kft. dán fejlesztésű vállalatirányítási rendszerek magyarországi disztribúcióját végzi. A Microsoft Business Solutions-Navision és a Microsoft Business Solutions-Axapta rendszerek kis- és középvállalatok teljes ügyvitelét foglalják egyetlen egységes rendszerbe, amelyben a pénzügyi, termelési, raktárkezelési, ügyfélkapcsolat-kezelési tevékenységek integráltan illeszkednek az internetalapú kereskedelmi tevékenységhez. A magyar leányvállalat feladatai közé tartozik a rendszerek lokalizálása, a partnerhálózat kiépítése és támogatása, valamint az országos szintű marketingtevékenység. A Microsoft Business Solutions 2002. július 11-én jött létre, amikor a Microsoft Corp. megvásárolta a nemzetközi Navision szervezetet.

➪ www.navision.com/hu
➪ www.szamalk-inf.hu

Accenture, Axelero Internet, Cisco Systems

Támogatás a CNA programnak

A Cisco Hálózati Akadémia (CNA) Program további hazai elterjesztése és a programban részt vevő iskolák számának növelése a célja annak a megállapodásnak, amelyet az Accenture és az Axelero Internet kötött a Cisco Systemsszel, hivatalossá téve és kibővítve a három cég eddigi együttműködését.

A Cisco Systems által 1997-ben elindított nonprofit Cisco Hálózati Akadémia (CNA) program 2002-ben is jelentősen bővült világszerte és hazánkban egyaránt.

A 149 országban bevezetett program keretében mintegy 10 ezer CNA-n több mint 300 ezer diák sajátíthatja el a legújabb hálózati ismereteket. A hazai CNA-közösség 1500 diákot számlál, összesen 53 akadémián folyik az oktatás. A képzés 2001-ben bekerült az Országos Képzési Jegyzékbe (OKJ), így a CNA program *informatikai hálózati rendszertelepítő* elnevezésű szakképzést ad Magyarországon.

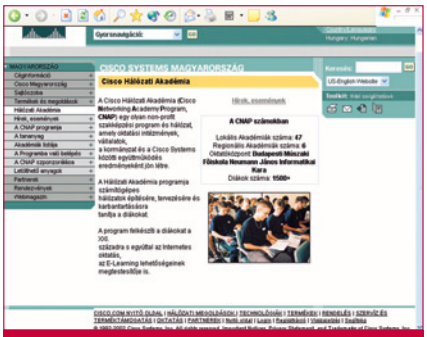

A CNA program oldala a Cisco magyar honlapján

Az Accenture 2000 és 2001 folyamán 30 millió, 2002-ben további 24 millió forint értékben támogatott akadémiákat, 2003-ban pedig újabb 25 millió forintot irányzott elő a programra. A támogatások közül kiemelkedik a Budapesti Műszaki Főiskolának adományozott 6,6 millió forint, amelyet az 5–8. szemeszter bevezetésére fordítanak. A támogatott intézmények között szerepel a gödöllői Szent István Egyetem, a Miskolci és a Veszprémi Egyetem, valamint nyolc középiskola az ország egész területén.

Az Axelero Internet 2002-ben két oktatási intézmény – a debreceni EURO Szakiskola és Szakközépiskola, valamint a zalaegerszegi School of Business Üzleti Szakközépiskola – számára tette lehetővé, hogy Lokális Akadémiaként csatlakozhasson a CNA programhoz. A támogatás értéke oktatási intézményenként 3 millió forint volt. Az Axelero emellett 1 millió forintos támogatással járult hozzá a pécsi Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskolában folytatott szakképzés tárgyi feltételeinek fejlesztéséhez. E támogatások előzménye, hogy a vállalat 2000-ben és 2001-ben három oktatási intézménynek is biztosított több mint tízmillió forintot az oktatáshoz szükséges laboreszközök vásárlására.A Cisco Systems a program hazai elindítása óta közel 200 millió forintot fordított a CNA programra.

A részt vevő iskolák térítésmentesen jutnak a tananyaghoz. A képzés gyakorlati részéhez szükséges informatikai hálózati eszközöket a Cisco Systems térítésmentesen bocsátja azon oktatási intézmények (az úgynevezett Regionális Akadémiák) rendelkezésére, amelyek a program oktatóinak képzését végzik.

➪ www.accenture.hu
➪ www.axelero.hu
➪ www.cisco.hu

Quo vadis, IT?

Az e-üzleti infrastruktúra jelenével és jövőjével foglalkozó sajtónapot tartott római Tivoli laboratóriumában az IBM. A bemutatott megoldások, amelyek a nehéz piaci helyzetben a költségek lefaragását és a kivezető út keresését egyaránt szolgálják, nem kizárólag nagyvállalatoknak szólnak, hanem az információtechnológiai ágazat egészére kihatnak.

Kis Endre

Nagy horderejű változás elé nézünk, ami azonban nem fog egyik napról a másikra bekövetkezni – mondta Neil Ward-Dutton, a távközlés, a szoftverágazat és az IT-szolgáltatások területére szakosodott, londoni székhelyű Ovum tanácsadó cég vezető elemzője Infrastruktúra 2003-ban című előadásában. – A közműként megjelenő informatikai infrastruktúra és az igény szerint nyújtott IT-szolgáltatások (angol elnevezéssel utility computing és on-demand services) az a technológiai jövőkép, amelynek valóra váltásán az ágazat meghatározó szereplői dolgoznak, de sok teendő vár még rájuk, mielőtt törekvéseiket siker koronázza.

Labor az örök városban

Ward-Dutton előadása indította azt a sajtónapot, amelyre az IBM római Tivoli laboratóriumában került sor tavaly decemberben. Ez a központ ma a világon működő négy Tivoli labor egyike, a másik három az Egyesült Államokban – Texasban, Kaliforniában és Észak-Karolinában – található. A távközlés területére fejlesztő kis olasz cégként még a hetvenes évek végén alapították, de a Kék Óriás irányításával világszínvonalú laboratóriummá fejlődött, és IBM Rome Networking Systems Laboratory néven 1991-ben már hálózatiprotokoll-készletet és rendszerfelügyeleti eszközöket szállított. Miután az IBM 1996-ban megvásárolta a Tivoli Systemset, új vállalati csoportot hozott létre, amelynek az olasz fővárosban tevékenykedő egység is része lett, Rome Tivoli Lab néven.

Ma mintegy ötszáz, magasan képzett fejlesztő dolgozik itt. Szakértelmük az operációs rendszerek és technológiák széles spektrumát fedi, hogy megfelelhessenek a rendszerfelügyeleti világpiac által támasztott követelményeknek, és szavatolhassák a Tivoli-portfólió folyamatos fejlődését. Munkájuk színvonaláról díjak és szabadalmak mellett az ISO minőségbiztosítási tanúsítvány és a Carnegie Mellon egyetem szoftvermérnöki intézetének (Software Engineering Institute, SEI) szoftverképesítési modellje (Software Capability Model) is árulkodik.

A Róma déli részén elterülő E.U.R. (Esposizione Universale di Roma) üzleti negyedben fekvő laboratórium háromszárnyas épületében egy európai, közel-keleti és afrikai ügyfélfogadó központ is helyet kapott, ahol a sajtónap is megrendezésre került. A létesítmény bejárása folyamán láthattuk azt az egész emeletet elfoglaló helyiséget is, ahol a fejlesztők a legkülönfélébb hardver- és szoftverkörnyezetben ellenőrizhetik az általuk írt kódot. A teret átszelő folyosó két oldalán keresztutcákat alkotó fekete asztalok és állványok roskadoztak az eszközök sokaságától, egyébként teljesen kihalt volt minden – úgy tűnt, az egész emeleten mindössze két szoftvermérnök dolgozik.

– A többi fejlesztő a saját szobájában munkálkodik – adta meg a magyarázatot Piero Pierini, az ügyfélfogadó központ igazgatója –, ahol az általa egyedül üdvözítőnek tartott környezetben alkothat. Ide csak tesztelni járnak.

Neil Ward-Dutton, az Ovum vezető elemzője

Túránk során a laboratórium vezérlőtermét is megtekintettük, ahonnét a rendszergazdák talán nem meglepő módon a Tivoli felügyeleti eszközök segítségével őrködnek a rendszer folyamatos rendelkezésre állása felett.

A magyar látogató külön örömmel állapíthatja meg, hogy a központ – a Kék Óriás montpellier-beli Grid centrumához hasonlóan – az IBM TotalStorage ESS (Enterprise Storage Server) tárolószerverét, a Vácott gyártott Sharkot használja, 7,5 Tbyte-os kiépítésben.

Új valóság az infotechnológiában

Előadása első részében Ward-Dutton áttekintést adott az ágazat helyzetéről. A dotkom-buborék kipukkanását követően 2001-ben az Egyesült Államokban mindössze 19 új technológiai vállalat jelent meg részvényeivel a tőzsdén – ami az 1999-ben felbukkanó 308, illetve 2000-ben induló 221 céghez képest drámai visszaesés. Az információtechnológia kiment a divatból, de mindenki abban bízott, hogy csak átmenetileg.

A szeptember 11-ei terrortámadások azonban alaposan aláaknázták ezt a hitet, és 2002-ben a részvényárfolyamok tovább estek. A távközlési szektorban uralkodó állapotok nem jobbra, hanem rosszabbra fordultak, és a vállalatok várakozó álláspontra helyezkedtek az IT-projekteket illetően. Mindennek betetőzéseként az Egyesült Államokon végigsöprő pénzügyi botrányok világszerte tovább gyengítették a befektetők amúgy is ingadozó bizalmát. A piac növekedése 2002 végén negatív volt, és az új évben sem várható látványos változás. A Goldman Sachs nyugat-európai felmérése során a megkérdezett vállalatvezetők 34%-a úgy vélekedett, hogy az IT ágazat helyzete 2003-ban lényegében változatlan marad, 19%-uk pedig 5%-osnál kisebb növekedésre számít 2002-höz képest.

Ez tehát az új valóság: 1999–2000-et kell kivételnek tekintenünk, nem 2001–2002-t. Ilyen körülmények között a piac nagy multinacionális szereplői – mint az IBM, a Microsoft, az SAP és az Oracle – megőrizték nyereségességüket, de a kisebb vállalatok komoly gondokkal küszködnek.

Mindez meglehetősen sötét képet fest az IT ágazat helyzetéről, a történetnek azonban korán sincs vége. Egyfajta evolúciós folyamatnak vagyunk tanúi, amely a hetvenes években, a nagygépek korában vette kezdetét, amikor csak a kiválasztottak férhettek hozzá

a technológiához. A nyolcvanas évek második felétől a kliens–szerver architektúra megjelenésével már nemcsak az IT-szakemberek, hanem a vállalat alkalmazottai is – asztali – számítógépeket használhattak. Egy évtizeddel később hódító útjára indult a vezetékes internet, amely behálózta a világot, és nem csekély szerepet játszott a PC-k globális elterjedésének felgyorsításában. Napjainkban pedig tanúi lehetünk azoknak a törekvéseknek, amelyek az évtized előttünk álló részében elvezetnek bennünket a fejlődés újabb szintjére, ahol a mindenütt jelen levő és zavartalanul együttműködő vezetékes és vezeték nélküli hálózatok révén bárki, bárhol és bármikor hozzáférhet az információkhoz.

A különböző rendszerek és hálózatok zökkenőmentes együttműködésének, az egyetemes összekapcsolhatóságnak a megteremtése olyan előfeltétel, amelynek teljesülése nélkül nem kerülhet sor erre az újabb evolúciós lépésre. Az infrastruktúra jelentősége minden eddigit felülmúl, másrészt ez csak az adott piaci körülmények között juthat érvényre. A vállalatok nyereségessége, végső soron fennmaradása egyre jobban függ az elektronikus információk kezelésében tanúsított eredményességüktől, másrészt a fejlett e-üzleti megoldásokat eddigi IT-befektetéseik, meglévő eszközeik megőrzése mellett kívánják bevezetni. A szállítók tehát olyan megoldásoktól remélhetnek sikereket, amelyek az infrastruktúra régi és új alkotóelemein egyaránt működnek. E megoldásokat továbbá nem egyszeri megvételre, hanem szolgáltatás formájában, szolgáltatóként kell nyújtaniuk – ami új szerződésforma a vállalati szféra és az IT ágazat között. Mindez csak lépésről lépésre, a lehetőségek és az igények feltérképezésével és részletes megvalósítási terv alapján érhető el.

A hiányzó láncszem

Milko van Duijl, a Tivoli Software alelnöke – az IBM EMEA régiós szoftvercsoportján belül – előadásában azokról a technológiákról beszélt, amelyek révén a közműként elérhető informatikai infrastruktúra kialakítható, és az igény szerint nyújtott szolgáltatások megvalósíthatók. Az ilyen szolgáltatásokat igénybe vevő és nyújtó vállalat Sam Palmisano, az IBM elnök-vezérigazgatója által megadott definíció szerint olyan cég, amelynek üzleti folyamatai – lévén szorosan integrálva házon belül, az üzleti partnerekkel, beszállítókkal és ügyfelekkel – képesek azonnal reagálni az ügyfelek felmerülő elvárásaira, a piaci lehetőségekre és a külső fenyegetésekre.

Az on-demand infrastruktúra négy alapismérve a nyílt szabványokra történő alapozás, az integráció magas foka, az önfelügyelet képessége és a virtuális erőforrások használata. Az IBM a meghatározó ágazati szervezetek – többek között az IETF (Internet Engineering Task Force) és a WS-I (Web Services Interoperability) – tagjaként a nyílt internetes szabványok és alkalmazások fejlesztése és támogatása mellett kötelezte el magát: több mint ezer XML- és 1500 Linux-fejlesztőt, valamint

Milko van Duijl, a Tivoli Software alelnöke

4 ezernél több Java-szakértőt alkalmaz. Az üzleti integráció – a vállalat meglévő és új, illetve leendő IT-erőforrásainak összehangolása – stratégiai jelentőségű, és elsőbbséget élvez, de ugyanekkora kihívást is jelent. A Morgan Stanley 2002. évi felmérése során a megkérdezett rendszergazdák 35%-a prioritásként nevezte meg az integrációt, amit az IDC adatai is alátámasztanak, melyek szerint a vállalati IT-költségvetés 40%-át

Doug Brown, a WebSphere szoftvercsoport marketingigazgatója

integrációra fordítják. Az IBM eLiza projektje keretében fejleszti az autonóm – önmaguk felügyeletére, sőt önálló helyreállításra, azaz öngyógyításra képes – számítógépek technológiáit, amelyek közül több a kereskedelmi forgalomban kapható rendszerekben már ma is működik (➪ Autonóm számítógépek – PC Magazin, 2002/1/36). A virtuális IT-erőforrások használatát pedig a grid technológia – az internet használatába paradigmaváltást hozó számítási modell és hálózati koncepció – teszi lehetővé, amelynek fejlesztésében az IBM szintén élen jár (A rács ereje – PC Magazin, 2002/2/150).

Az on-demand működési környezet jellemzői mentén van Duijl az IBM egy-egy termékcsaládját – az IBM szoftverágazatának négy pillérét – is bemutatta. Az intelligens Tivoli felügyeleti szoftverekkel a vállalat csökkentheti IT-infrastruktúrájának a birtoklási költségeit, és javíthatja szolgáltatási színvonalát a biztonság, az adattárolás, a teljesítmény és a rendelkezésre állás, valamint a konfigurálás és a működtetés felügyelete által (amit az IBM hatásfokjavító felügyeletnek, business impact managementnek nevez). A DB2 relációs adatbázis-kezelővel a vállalat információs infrastruktúrája egységesíthető, a WebSphere köztesszoftverekkel pedig az e-üzleti integráció hajtható végre. A Lotus termékek üzenetküldő és -kezelő képességei révén pedig az alkalmazottak és a munkacsoportok magas szintű együttműködése és távoktatás valósítható meg.

A római Tivoli laboratóriumban megrendezett sajtónappal egy időben az IBM bejelentette, hogy 2,1 milliárd dollárért megvásárolta a Rational Software-t, amelynek szoftverfejlesztési platformját a Fortune Magazine 100-as listáján szereplő piacvezető vállalatok közül 98 – köztük 1985 óta maga az IBM is – használja. A Kék Óriás így pótolta a hiányzó láncszemet, és immár olyan teljes, nyílt szoftverfejlesztési környezetet is kínálhat ügyfeleinek, amellyel on-demand jellegű e-üzleti és technológiai szoftvertermékeket fejleszthetnek. Magyarországon a Rational partnere és kizárólagos disztributora az Iqsoft Rt., amely John Bryce Oktatóközpontjában az elmúlt évek alatt több száz hallgatót képzett ki az eszközök használatára.

Ward-Dutton tehát nem ok nélkül beszélt nagy horderejű, ám fokozatosan végbemenő változásról. Doug Brown, a WebSphere szoftvercsoport folyamatintegrációs részlegének marketingigazgatója az Egyesült Államokból érkezett Rómába. Előadásában azokat a beépített sablonokat tartalmazó, ágazatspecifikus megoldásokat ismertette, amelyekkel az IBM többek között a bankok és biztosítók, az egészségügy, a nagykereskedelem és a távközlés területén kívánja segíteni és felgyorsítani a projektek bevezetését és lerövidíteni a befektetések megtérülésének idejét.

E.T. – A földönkívüli

Nehéz a tudósélet...

Tóth Tamás

Mit tehet egy tudós, akit véletlenül ottfelejtenek egy idegen bolygón? Természetesen minden képességét latba vetve megpróbál hazajutni, segítségül véve az értelmes helyi lények támogatását. Steven Spielberg tudós főhőse azonban nem ember, hanem földönkívüli, azaz E.T. Az űrtudós és egy kertvárosi kisfiú, Elliot különös, egyben megható barátságáról szól ez a film, melyből kiderül, a földönkívüliek is szeretik a kólát és a sült krumplit. De nem is ez a fontos! Hanem az, hogy valamilyen módon gyermeknek kell lenni ahhoz, hogy önzetlenül segíthessünk egy rászoruló idegennek a hazajutásban, és ne csak a saját érdekeinket tartsuk szem előtt. A tudósokét, akik kísérletezgetni akarnak E.T.-n, vagy a kormányzati ügynökökét, akik szintén el akarják kapni a földönkívüli biológust. Elliotnak és barátainak sok vidám percet szerez ez az izgalmas kaland, egyben megtanulják: ha egy élőlény nem is hasonlít ránk, még lehet értelmes és érző szívű.

Az eredeti filmet húsz év után újította fel Spielberg, és adta ki DVD-n, sok extrával. Így bepillanthatunk E.T. megteremtésébe, a háttérzene és a promóciós tervek készítésének fortélyaiba, valamint egy egész estés film keretében mi is részesei lehetünk a 2002. évi premiernek.

Az erdőn át vezető legrövidebb út

DTS: angol
Dolby Digital 5.1EX: magyar, angol
Felirat: magyar, angol, arab, cseh, román
Képarány: 16:9
Hossz: 115 perc
Kiadó: Universal
Ár (bruttó): 6900 Ft

Kép: ★★★★★ Hang: ★★★★★ Extra: ★★★★★

A DVD-filmeket a NetPiac Kft. biztosította.
➪ NetPiac Kft. ✆ 267-3547
➪ www.netpiac.hu

K-Pax – A belső bolygó

Egy úr az űrből?

Weisz Tamás

Furcsán viselkedő embert(?) tartóztatnak le a New York-i pályaudvaron. Azt állítja, hogy a K-Pax nevű bolygóról érkezett, ám nem a NASA-hoz, hanem a manhattani kórházba szállítják megfigyelésre. Prot első pillantásra „normális őrültnek" tűnik – ahogyan az az extrákból kiderül, sok „űrlényt" kezelnek a kórházak –, ám néhány részlet nem hagyja nyugodni kezelőorvosát, dr. Powellt.

A beteg(?) ugyanis észleli az ultraibolya fényt, csillagászprofesszorokat megdöbbentő előadást tart szülőbolygójáról, és három napra eltűnik – a szó szoros és átvitt értelmében egyaránt zárt osztályról. De akkor ki is igazából Prot? Egy úr az űrből? Egy újabb X-akta? Vagy csak egy nagyon eltévedt kakukk?

A DVD készítői nagyon figyeltek arra, hogy ezekre a kérdésekre se a szokásos *Így készült* werkfilm, se a *Ki is valójában Prot?* című rövidfilm ne adjon pontos választ, sőt a rendezővel, a producerrel és a főszereplőkkel készített rövid interjúrészletek sem fogják lerántani a leplet. Ezt mindenkinek magának kell eldöntenie.

Úgy látszik, a kétszeres Oscar-díjas Kevin Spacey specialistája lesz az ilyen rejtélyes szerepeknek. A szereposztás másik érdekessége, hogy egy korábbi „idegen", Jeff Bridges alakítja a szkeptikus pszichiátert.

Prot csillagászati bemutatót tart

Dolby Digital 5.1: magyar, angol
Dolby Stereo: cseh
Felirat: magyar, angol, cseh
Képarány: 16:9
Hossz: 114 perc
Kiadó: SPI
Ár (bruttó): 5500 Ft

Kép: ★★★★★ Hang: ★★★★★ Extra: ★★★★☆

Moszkva tér

Történelem élőben

Tóth Tamás

Izgalmas korszakot választottak a Moszkva tér című film készítői. Magyarországon – sőt egész Kelet-Európában – 1989 tavaszán érezni lehetett a változás szelét. Ezt az időszakot az érettségi előtt álló fiatalok szemszögéből élhetjük át. Bulik minden hétvégén, szerelem, május elsejei éjszakai hullámfürdő a Gellértben, készülődés az érettségire, miközben változik történelemből a tételsor, vonatjegy-hamisítási biznisz, utazás Párizsba, Moszkva téri hamburger minden mennyiségben, a háttérben pedig a tévé Nagy Imre újratemetéséről és az ellenzéki kerekasztal tárgyalásairól számol be. A főszereplő nem nyert, talán nem is veszített sokat a rendszerváltozással, de valahogy nem találja a helyét – bár lehet, ha nem fordul a világ kereke, akkor is így éldegélne...

A második korongon található Budapest Retró kisfilmből a hatvanas és hetvenes évek fővárosi életéről kaphatunk közel 80 perces bemutatót. Megismerhetjük a kor életvitelét, divatját, bútorait, közlekedését, étkezési és szórakozási lehetőségeit, valamint Antal Imre jégkrémpálcika-tesztjét.

A két film mellett már csak hab a tortán a rendezői audiokommentár, a fotógaléria, az alkotók és a szereplők bemutatása és az Emil RuleZ! videoklip.

Minden változott, de a Moszkva tér örök!

DTS: magyar
Dolby Digital 5.1: magyar
Dolby Surround: magyar
Felirat: magyar (halláskárosultak részére is), angol, francia, olasz
Képarány: 16:9
Hossz: 88 perc
Kiadó: Budapest Film
Ár (bruttó): 6490 Ft

Kép: ★★★★★ Hang: ★★★★★ Extra: ★★★★★

Sivatagi Show

Egy igazán állati show

Weisz Tamás

Sokan azt hiszik, hogy a sivatag élettelen, kihalt. Pedig nem. Sokan azt hiszik, hogy a természetfilmek unalmasak, szárazok. Pedig nem. Mindkét tévhitre

Az állatok előtt sem ismeretlen a másnaposság fogalma

nagyszerű cáfolat Jamie Uys (Hóbortos népség, Az istenek a fejükre estek) másfél órás műve, amely egyrészt bemutatja Dél-Afrika sivatagjainak életét, másrészt nagyszerű szórakozást nyújt az egész családnak.

Jamie Uys, aki írója, operatőre, vágója, zenei rendezője, producere és rendezője is ennek a filmnek, négy éven át forgatott a Kalahári és a Namíb-sivatagban. Ezután az ott készített felvételekhez hónapokon keresztül írt szöveget és keresett zenét. A végeredmény pedig nem véletlenül nyerte el 1975-ben a legjobb dokumentumfilmnek járó Golden Globe-díjat.

A DVD egyik fő érdeme – túl azon, hogy így mindenki sokkal hamarabb megtalálja a kedvenc részét, és hogy nem szakad el a szalag az ezerszer megnézett jeleneteknél –, hogy a „klasszikus" Sztankay István-féle szinkron mellé felkerült az eredeti hang és az ehhez „tartozó" felirat is, így – esetleg – nyelvtanuláshoz is használható lesz.

A természetfilm-rajongók a korongon a Sivatagi Show mellett találnak négy epizódot *A természet titkai* című szovjet sorozatból, amely még a nyolcvanas években készült.

Dolby Surround: angol
Dolby Stereo: magyar
Felirat: magyar
Képarány: 16:9
Hossz: 93 perc
Kiadó: MOKÉP
Ár (bruttó): 5000 Ft

Kép: ★★★★☆ Hang: ★★★☆☆ Extra: ★★★☆☆

Yamakasi – A modern idők szamurájai

Ugrálunk, ugrálunk, egy kis dombra lecsücsülünk...

Tóth Tamás

Napjaink legismertebb francia filmrendezője, Luc Besson ezúttal producerként próbált meg sikerre vinni egy izgalmas történetet: a városi dzsungel „hegyei", a felhőkarcolók meghódítását a legkevésbé sem szokványos módon elérő fiatalokról, akik sportot űznek a veszélyből és a magasságból. Egészen addig csak öntörvényű vagányokként élik az életüket, míg egy ifjú követőjük le nem pottyan egy fáról. Elhatározzák, a kisfiú meggyógyításához szükséges költséges műtéthez a pénzt előteremtik bármi áron, mégpedig betörésekkel. A speciálisan védett ajtók nem jelentenek nekik akadályt, hiszen inkább az ablakon keresztül közlekednek, ahonnan senki sem várná őket. A rendőrség megpróbálja elkapni őket, de ebben a macska-egér harcban a falmászók legtöbbször megtalálják az egérutat. A végkifejletet nem árulom el, de azt elmondhatom, a beteg kisfiú meggyógyul, és a gonosz is elnyeri méltó büntetését.

A DVD-n található werkfilmből persze kiderül, nem (mindig) biztosítókötél nélkül ugrabugráltak a „legerősebbek", a yamakasik a háztetőkön, valamint érdekes véleményeket is hallhatunk a Taxi 2-ben még csak statisztaként, de itt már főszerepet játszók szájából arról, hogyan érezték magukat a forgatáson.

Napfelkelte a felhőkarcoló tetejéről

Dolby Digital 5.1: francia
Dolby Surround: magyar
Felirat: magyar
Képarány: 16:9
Hossz: 87 perc
Kiadó: Best Hollywood
Ár (bruttó): 4990 Ft

Kép: ★★★★★ Hang: ★★★★★ Extra: ★★★★☆

Ének az esőben – extra változat

„Úgy koppan az eső..."

Weisz Tamás

Ének az esőben: sokaknak csak dal, másoknak musical, megint másoknak *a* musical. A Metro-Goldwyn-Mayer (MGM) „musicalgyárának" legsikeresebb és legnépszerűbb darabja tavaly ünnepelte bemutatásának ötvenedik évfordulóját, és ebből az alkalomból a Warner Bros. (a jelenlegi jogtulajdonos) megjelentette kétlemezes extra változatát.

Az első korong – szerintem – legfontosabb extrája az újrakevert Dolby Digital 5.1-es hang és a felújított kép. Ilyen minőségben korábban sohasem láthattuk és hallhattuk az Ének az esőben. A filmet megnézhetjük a főbb szereplők, a forgatókönyvíró páros, a társrendező, valamint Baz Luhrmann filmrendező és Rudy Behlmer író és filmtörténész kommentálásával is. Ezenkívül részleteket láthatunk négy 1926 és 1928 között készített filmből, és arra is fényt deríthetünk, hogy egyes részekhez mi adott inspirációt a készítőknek.

Fél évszázados, mégis felejthetetlen mosoly

A másik DVD másfél órás dokumentumfilmje Arthur Freednek – aki szövegírója, de leginkább egyik mozgatórugója volt az MGM-nek – és csapatának állít emléket, míg a 2002-es werkfilm az Ének az esőben készítését mutatja be. Mindezek mellett ezen a korongon találunk még részleteket (még) korábbi musicalekből, egy kihagyott dalt, hangfelvételeket az énekpróbákról – és sok minden mást, amelyek felsorolására csak a CD-mellékletünkön maradt hely...

Dolby Digital 5.1: angol
Monó: angol, német, spanyol
Felirat: magyar, angol, cseh, dán, finn, francia, görög, héber, horvát, izlandi, lengyel, német, norvég, olasz, portugál, spanyol, svéd, török
Képarány: 4:3
Hossz: 98 perc
Kiadó: Warner Bros.
Ár (bruttó): 5300 Ft

Kép: ★★★★☆ Hang: ★★★★☆ Extra: ★★★★★

Újabb csavarintás az idő kerekén

Marty McFly (Michael J. Fox) a kamaszok mindennapos életét éli. Igaz, van egy kicsit őrült tudós barátja (Christopher Lloyd), akinek életcélja az időgép megépítése. Marty vevő a dologra, és tesztelni is segít a profnak, de egy nem kevésbé őrült terroristacsapat elől menekülve egyszer csak néhány évtizeddel korábban találja magát – és jöhetnek a kalandok...

Tóth Tamás

A kísérlet tehát sikerült, de valahogy mégiscsak jó lenne visszatérni a jövőbe, azaz a jelenbe (nekünk már a múltba – csak hogy tovább fokozzam az időzavart). Marty utazását fűszerezi, hogy össze kell boronálni leendő szüleit, hogy ő maga megszülethessen, valamint a dokit is rá kell vezetnie arra, hogy építse meg az időgépet. Közben az érettségibálon lerakja a későbbi korok zenéjének alapjait á la Chuck Berry, Pete Townsend és Jimi Hendrix – utóbbira még nem vevők a rock'n'roll korszak fiataljai!

Végül az extra energiát szolgáltató és a városháza óráját is megállító villámlás segítségével hazatér a jelenbe, és minden szépnek tűnik... Egészen addig, amíg a doki fel nem bukkan kicsit futurisztikus ruhájában, hogy elvigye Martyt és barátnőjét a jövőbe, rendbe tenni néhány dolgot. A második epizódban megismerkedhetünk a jövő tárgyaival, öltözködési stílusával, valamint a korábbi szereplők későbbi énjeivel. Most az okozza az igazi kalamajkát, hogy Marty haza szeretne vinni egy sport-almanachot, ami „előre" tartalmazza az összes mérkőzés eredményét a múltban, de végül nem ő üti nyélbe a nagy üzletet, hanem örökös rosszakarója, Biff, illetve öregkori mása azzal, hogy a most kivételesen jól működő időgép segítségével fiatalabb kori másának juttatja vissza az újságot, az első epizód történetének korába. Marty és a doki először mit sem sejtve hazamennek a jelenbe, de hamar rájönnek a turpisságra, és megpróbálják kijavítani a múltat. Az egyik legviccesebb rész, amikor Marty éppen három változatban látható a vásznon: saját apjaként az ötvenes évekből, az első epizódbeli énje, ahogy segít összehozni szüleit, és a harmadik, aki saját magát figyeli kémnek öltözve. Nem csoda, ha néha az az érzése támad az egyes szereplőknek: mintha már láttam volna ezt a fickót valahol! A film végére hál' istennek minden a helyére kerül, és kiveheti a doki a jól megérdemelt szabadságát, hogy visszatérhessen kedvenc korszakába, a XIX. századi vadnyugatra. Ez már előre sejteti, hogy a harmadik részben a doki életét (jelenét, múltját és jövőjét) kell rendbe tenni – mindezt a cowboyérzés kellős közepén.

Extrák a jövőből

A Vissza a jövőbe trilógiával kapcsolatban számos kérdésünk merülhet fel. Ezekre kimerítő válaszokat kaphatunk a film készítőinek (Robert Zemeckis és Bob Gale) mind a három korongon megtalálható audiokommentárjaiból, az

Ez az, amiért a gyermekeitek pár év múlva meg fognak őrülni

Így készült... werkfilmből, és a trilógia egyes fejezeteinek készítéséről szóló kisfilmekből.

Mindhárom epizód tele van humorosabbnál humorosabb jelenetekkel. Ezeket persze gyakran el is rontották a forgatás közben – a szereplők sem bírták ki nevetés nélkül, amikor például egyszerűen, vagányan át kellene lendülnie Martynak egy autón, de a kabátja mindig beakadt a kiálló részekbe. Ezeket a bakikat epizódonként csokorba gyűjtve nézhetjük meg.

Izgalmas dolog betekinteni a kulisszák mögé – megtudni, hogyan kerül a vászonra egy ötlet. Erről kapunk bőséges információt mindegyik korongon a storyboard és a film összehasonlításából. Egymás mellett nézhetjük meg a ceruzavázlatokat és azt, hogy e korai elképzeléseket hogyan valósították meg a szereplők.

Mindhárom DVD-n találhatunk a hasonló stílusú extrák mellett izgalmas csemegéket is. Az első korongon például belepillanthatunk az eredeti sminktesztekbe: hogyan alakították ki az egyes szereplők stílusát, valamint a dokinak az „őrült tudós" kinézetet adó frizuráját. A kihagyott jelenetek kollekciójából és a film közben feltűnő animált anekdotákból számos további érdekes adatot tudunk meg a filmmel kapcsolatban. A második korongon bónuszként megtekinthetjük a légdeszkás üldözési jelenet trükkjeit, a harmadikon pedig végignézhetjük a film hangulatához pompásan illeszkedő zenét szolgáltató ZZ Top együttes *Doubleback* videoklipjét.

●

A kiadók megvárakoztatták a nagyközönséget a trilógia DVD-s megjelentetésével, de azt hiszem, nem kellett csalódnunk. Marty McFly és a doki kalandjai így együtt válnak teljessé, és ha néhány évtized múlva levesszük a polcról a filmet, hogy megnézzük, mit gondoltunk a XX. század vége felé a jövőről, talán mosolygunk majd rajta, de semmiképpen sem fogjuk azt kívánni, bárcsak egy időgéppel visszamehetnénk a múltba, hogy megakadályozzuk e trilógia elkészítését.

DTS: angol
Dolby Digital 5.1: magyar, angol
Feliratok: magyar, angol, arab, cseh, görög, román, török
Képarány: 16:9
Hossz: 111+104+113 perc
Kiadó: Universal
Ár (bruttó): 13 980 Ft

Kép: ★★★★★
Hang: ★★★★★
Extra: ★★★★★

A rettegés kisvárosa

A túlélő horror műfaja még a kilencvenes évek elején, az Alone in the Dark sorozattal indult. Ebben a kategóriában fő fegyverünk a futás – szellemek és kísértetek ellen ez a módszer jóval hatékonyabb, mint a lőfegyverek. Az Alone sorozat sikere után villámgyorsan megjelentek a trónkövetelők, a Resident Evil, a Dino Crisis és a Silent Hill.

Mocsy (mocsy@ipma.hu)

A Konami által létrehozott Silent Hill nagyon nagy dobás volt PlayStationön. A második részt már a Microsoft új konzoljára, az Xboxra is elkészítették.
Az xboxos változatot már gyerekjáték volt átvinni PC-re, így végre a PC-s társadalom is élvezheti ezt a remek kalandjátékot.

A Silent Hill főszereplője, James egy rejtélyes levél kapcsán érkezik az idilli kisvárosba. A levelet néhai felesége, Mary írta, aki három évvel ezelőtt betegségben meghalt.
A békés kisváros helyett James azonban kísértetvárosba érkezik, ahol az utcákat sűrű, gomolygó köd és félelmetes élőhalottak lepték el. Fogalma sincs arról, mi történik körülötte, de ha élve ki akar keveredni ebből a helyzetből, akkor fel kell derítenie, miféle természetfeletti erők állnak a baljós események hátterében.

A PC-s átültetés az átlagosnál jóval magasabb színvonalat hozott, ezért a fejlesztők mindenképpen dicséretet érdemelnek. A játék felbontását egészen 1600x1200-ig növelhetjük, és ez egyáltalán nem megy a sebesség rovására. A mentési rendszert is megreformálták: mentési pontok helyett bármikor elmenthetjük az adott játékállást. A Silent Hill 2 egyik legerősebb része az újrajátszhatóság. A történetnek hatféle befejezése van, ezek közül néhányat csak akkor tudunk előhozni, ha egyszer már végigjátszottuk a játékot. Minden játék elején választhatunk nehézségi szintet, mind az akciós, mind a rejtvényes részekre. Magasabb szinten jóval nehezebb legyőzni az élőhalottakat, és a logikai fejtörők is jóval összetettebbek.

Köd előttem, köd utánam

Az akciórész nem túl összetett, bár gamepad hiányában az irányítás és a harc elsőre meglehetősen szokatlan lesz.

Ki kell emelnem a zenét és a hanghatásokat – ezeket elképesztően jól kidolgozták. A főcímzene rendkívül hangulatos, vetekszik néhány mozifilmével is.
A hanghatások jól megteremtik a játék hangulatát, a játékost a frász töri ki, amikor a sötét folyosó végéről csoszogást, majd vérfagyasztó sikolyt hall.
Nem lehet panaszunk a grafikára sem, a játék motorja és az átvezető animációk között nincs sok különbség. Rendkívül ügyesen oldották meg a kamerakezelést, gyakran olyan az érzésünk, hogy mozifilm szereplői vagyunk.

A programot úgy tervezték meg, hogy a játékos a lehető legkisebb részt lássa. Gyakran előfordul, hogy egy szobába benyitva észre sem vesszük, hogy ott egy rémség lapul, csak akkor veszünk róla tudomást, amikor már a nyakunkba ugrott. Iszonyú félelmetes tud lenni éjszaka, lekapcsolt villanyok mellett.
A horrorelemek miatt a fiatalabb korosztálynak nem ajánlott a játék, bár a menüben a vér színét átállíthatjuk zöldre, feketére stb.

Kellemetlen a néhol meglehetősen monoton játékmenet. Rengeteget kell mászkálnunk a városon belül, és sajnos a belső helyszínek is eléggé egyformák. A zárt ajtóknak csak egy töredékét lehet kinyitni, a hozzájuk tartozó kulcsokat a lehető legidiótább helyekre rejtették. Az alapjáték meglehetősen rövid – ha gyorsak akarunk lenni, akár nyolc óra alatt végigrohanhatunk rajta.

Hibái ellenére a Silent Hill 2 igazi telitalálat, a műfaj szerelmesei nem fognak benne csalódni.
A zene és az animációk miatt meglehetősen terjedelmes a kicsike, három CD-n terpeszkedik, és teljes telepítéséhez majdnem 3 Gbyte lemezhelyet kell felszabadítanunk. Futtatásához legalább 700 MHz-es processzorra, 64 Mbyte RAM-ra és 3D-gyorsító kártyára lesz szükségünk. Nagyon úgy néz ki, hogy klasszikus darabbal állunk szemben, amit vétek kihagyni.

Valaki lemoshatná végre ezt az ablakot...

Info

- www.silenthill2.de
- www.konami.com
- www.konami-europe.de
- A játékról bővebben: Gamer Magazin, 2003/2

A tenger felé megtalálod Indiát...

A XVI. század eleje Európa történelmének egyik legizgalmasabb szakasza. Míg keleten a hódító törökök hordáitól retteg a nép, nyugaton a nagy földrajzi felfedezések láza fűti – na nem a tudományos világot, hanem a kereskedőket és az uralkodókat, akik a mesés és gazdag Keletre vezető rövid és biztonságos útvonal reményében „szponzorálják" az újabb expedíciókat.

Hancu

A nagy földrajzi felfedezések izgalmas korába vezet el a német fejlesztésű szuperprodukció, az Anno 1503. A játék nem követi történelmileg és földrajzilag pontosan a híres expedíciókat: hősünk, aki Kolumbusz után alig tíz évvel nekivág az ismeretlennek, trópusi szigeteket, sarkvidéki területeket és a miénkhez hasonló, mérsékelt égövi földrészeket egyaránt felfedezhet a 12 küldetésből álló karrier mód során.

Virágzó gazda(g)ság

A játék gerincét a gyarmatosítás és városépítés adja: miután a nyílt tengeren hajózva kinézünk magunknak egy szimpatikus szárazföldet (lehetőleg legyenek rajta megművelhető sík területek, erdők és a bányáinknak otthont adó hegyek), letelepedhetünk, és nekikezdhetünk a hódítók kemény életének. Ezen a részen ütközik ki először a játék bonyolultsága és sokrétűsége: több mint 50 nyersanyag- és termékfajtát képes kezelni a beinduló iparunk és kereskedelmünk! Szerencsére ez a részletgazdagság nem párosul átláthatatlansággal, ha a józan eszünkre hallgatva építkezünk, hamarosan működni fog a gazdaság – mindenesetre lesz elég dolgunk, mire a program által felvonultatott több mint 300-féle épületet mind felhúzzuk...

Miközben szépen fejlődgetünk, hamarosan találkozni fogunk bennszülöttekkel és konkurens hódító civilizációkkal. Összesen tíz idegen néppel futhatunk össze, amelyekkel vagy háborúba keveredünk, vagy virágzó kereskedelmi kapcsolatot alakítunk ki. Ajánlott az utóbbi, de a program majd tesz róla, hogy minél több esetben legyünk kénytelenek az előbbit választani. Ilyenkor bizony át kell állnunk hadigazdaságra, ágyúkat, hadihajókat, valamint a hadseregünk 14 fajta katonájának megfelelő felszerelést gyártani. A csaták lebonyolítása elég egyszerű, csak fel kell állítanunk a seregeinket a harcmezőn, és onnan megy minden magától.

A sikeres hódítás egyik alapfeltétele a fejlődés, aminek nemcsak a városunk gyarapodásában (azaz a mennyiségi fejlődésben), hanem annak minőségében is meg kell nyilvánulnia. Ezt iskolák építésével segíthetjük elő – ezek, bár fenntartásuk nagyon drága, „tudás-pontokat" termelnek nekünk, amiből új találmányokat (harci egységek, új épülettípusok, termékek) „vásárolhatunk". Emellett még „civilizációs szinteket" is lépnünk kell, ezek erősebb katonákhoz és fejlettebb épületekhez juttatnak. Ezzel párhuzamosan azonban derék honpolgáraink elpuhulnak, egyre követelődzőbbek lesznek, és ha nem gyártunk nekik megfelelő mennyiségű luxuscikket, akár még fel is lázadhatnak ellenünk!

Indulás a nagy kalandra

Kis városunk rohamosan fejlődik

●

Mesélhetném még oldalakon az Anno 1503-ban rejlő lehetőségeket, játékelemeket, de azt hiszem, ennyi is elég annak körvonalazására, milyen hatalmas vállalkozás az Újvilág meghódítása, és milyen grandiózus játékot készítettek ebből. A kivitelezés ugyan kissé ódivatú, a fejlesztők ellenálltak a 3D csábításának, így nincs teljesen szabadon mozgatható-forgatható kameránk, cserébe viszont gyengébb gépeken is jól fut a játék. A grafika még így sem csúnya, a technikai hiányosságokat elképesztő aprólékossággal, részletgazdagsággal pótolták a készítők. A zene is ezt a vonalat követi: több mint 250-féle (!) melódiából válogat a program a képernyőn történő események aláfestésére az éppen aktuális helyzetnek megfelelően.

Az Anno 1503 (alternatív címként „1503 A.D."-t is olvashatunk néhány dobozon) a német nyelvterületen már karácsony előtt megjelent (azóta vezeti az eladási listákat), a többi nyelvi változat csak az év elején látott napvilágot – cserébe ezek jó néhány kisebb javítást és új lehetőséget (például több résztvevős üzemmód) tartalmaznak.

Bár nem egyszerű a kezelése, és a sikerélményt sem osztogatja könnyen, ajánlom mindenkinek, akinek a játék nem csak őrült lövöldözést és reflexbajnokságot jelent.

info

- www.anno1503.com
- www.sunflowers.de
- www.ea.com/eagames/main/pccd/1503ad

Repeta sorozat – Földrajz

Nem csak középiskolásoknak

Tóth Tamás

Bár még messze az érettségi, sohasem árt idejében nekilátni a tanulásnak! Bizonyára sokan választják mint „könnyű" tantárgyat a földrajzot, de azért erre sem árt rendesen felkészülni. Ebben segít az Informania Kft. Repeta érettségi-előkészítő sorozatának CD-je.

Greenwich – újabb kapcsolat a tér és az idő között

Telepítése majdnem a szokásos módon megy (Windows 2000-t használóknak javasolt a telepítés után a CD-mellékletünkön is megtalálható dllregfix.exe futtatása, ha nem indul egyből a program), majd a bevezető videó után tetszetős főmenüben találjuk magunkat. A képernyő java részét a tartalomjegyzék foglalja el, itt az egyes témakörökre kattintva olvashatjuk a pontos definíciókat, leírásokat, érdekességeket. A fejlesztők gondoltak azokra is, akik nem szeretnek olvasni, ezért beépítettek egy olyan modult, ami az aktuális szövegrészt fennhangon elmondja. Ilyet eddig csak nyelvi CD-ken láttam (hallottam), de valószínűleg itt sem haszontalan dolog. A kiadványt a sok szöveges információ mellett számos kép színesíti.

Felkészülésünk eredményességét elsősorban tesztekkel mérhetjük le. Tanárok figyelmébe ajánlom, hogy a tananyag alapján változatos kérdéssorok állíthatók össze, menthetők el, amiket aztán akár órán is ki lehet osztani a nebulók között.

Ár (bruttó): 4990 Ft

- Kiadó: Informania Digitalmedia Kft. ✆ 476-8880
- www.informania.hu

Tartalom: ★★★★☆ **Tálalás:** ★★★★★

Magyarország, Horvát-Szlavónia és Erdély nagy címerkönyve

Kutyabőrök nyomában

Tóth Tamás

A középkorban minden valamirevaló nemesnek volt címere, melyből ki lehetett találni szinte a család teljes történetét: miért és kitől kapott nemességet, esetleg milyen területek birtokosa.

Már a XVI-XVII. században készítettek olyan összefoglaló munkákat, melyek segítettek a tájékozódásban az egyes uralkodóknak: ki fiaborja ez az ismeretlen lovag, akinek a pajzsára bal oldalt három hermelint, jobbra pedig két zöldellő hegycsúcsot festettek.

A XIX. században aztán inkább az ősökkel való hivalkodás jelképe lett a címer, azaz ki tudja korábbra visszavezetni felmenőit.

Divatos foglalkozássá vált a címerkutatás és -készítés, ezek tudományos alapját régi poros címerkönyvek adták.

Johann Ambrosius Siebmacher munkája, a *Wappenbuch* sem kerülhette el sorsát: előbb Nagy Iván, majd Csergheö Géza szerkesztette meg és bővítette ki a Wappenbuch alapján a Magyarországgal foglalkozó részt.

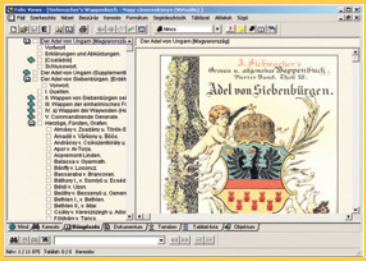

Erdély jelképei: a hét város, a császári sas és a magyar korona

Sor került később az erdélyi és horvátországi nemesi családok adatainak felvételére is, így mintegy négyezer címerrel bővült az eredetileg is vaskos kötet.

Az Arcanum kiadó e három, német nyelvű kiadványsorozatot most CD-n tette hozzáférhetővé.

A CD-ket könnyedén kezelhetik a laikusok is a már bevált FolioView megjelenítő- és keresőrendszerével.

Ár (bruttó): 5600 Ft

- Kiadó: Arcanum Adatbázis Kft.: www.arcanum.hu

Tartalom: ★★★★☆ **Tálalás:** ★★★★☆

Egyszervolt, hol nem volt...

Mesés korong a hálóról

Weisz Tamás

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy „gyermekportál", az egyszervolt.hu. Pontosabban szerencsére nem *volt*, hanem *van*, és nagyon remélem, hogy még sokáig *lesz* is. Ezen a portálon 2002 márciusa óta kicsik és nagyok sok szépet és érdekeset találhatnak: mesék, dalokat, verseket, játékokat és kis műhelyt hasznos ötletekkel, sőt programajánlót és fórumot is.

Ebben a menüben élvezet mászkálni

Az egyszervolt.hu a hazai eFestivalon a magyar kulturális örökség digitális megőrzése kategóriában II. helyezett lett (I. helyezést nem adott ki a zsűri ebben a kategóriában), a nemzetközi Europrix zsűrije pedig beválogatta a harmincas döntőbe – 33 ország 600 alkotása közül. Utóbbi megmérettetés eredményhirdetése márciusban lesz.

Hogyan kerül webhely a CD-ajánlónkba? Úgy, hogy a gyermekportál egy nagyobb „szelete" megjelent CD-ROM-on is.

Ez a szelet hat játékot, két dalt, Móra Ferenc három meséjét, hat-hat kicsiknek és nagyoknak szóló verset, valamint öt műhelyötletet tartalmaz, így azok is betekintést nyerhetnek az oldal szépségeibe, akiknek nincs netelérése.

És akinek megtetszik ez a lemez, az remélhetőleg minél hamarabb az egyszervolt.hu rendszeres látogatója lesz, hiszen itt már olyan sok újdonság található, hogy egyes régebbi darabokat a szerkesztőknek be kellett tenniük a kincsesládába, hogy a látványos oldalakon helyet kaphassanak az új mesék, versek, dalok és játékok.

Ár (bruttó): 4990 Ft

- Kiadó: Color Plus Kft. ✆ 214-1414
- www.colorplus.hu
- www.egyszervolt.hu

Tartalom: ★★★★★ **Tálalás:** ★★★★★

Nyugat-európai körutazás

A Microsoft a MapPoint technológiára egyre több szoftvert épít. Nem is csoda, hiszen a jól átgondolt technológiára és az utcaszint részletességű vektoros térképekre könnyen lehet olyan programot építeni, amely navigálásra és tetszetős tematikus térképek készítésére is alkalmas.

Tóth Tamás

A Microsoft úgy döntött, hogy az egész rendszer alapjául szolgáló, nagy részletességű Európa-térképét felvértezi „némi" okossággal, és különálló termékként is forgalomba hozza AutoRoute néven. Az évenként kiadásra kerülő szoftverből a 2002-es verziót tudtam közelebbről megvizsgálni, de már olvashattam információkat az új, 2003-as kiadásról is.

Induljunk neki az AutoRoute-nak!

Az AutoRoute programot kétféleképpen telepíthetjük gépünkre. Az első esetben csak a működéséhez szükséges minimális összetevőket másoljuk a számítógép merevlemezére. Ekkor azonban a program futtatásához mindenképpen kell a második CD is. Sokkal kényelmesebb a másik módszer: feltelepítjük az egész csomagot. A minimális telepítés „csupán" 300 Mbyte helyet igényel, a teljes pedig 900 Mbyte-ot, de ha van elég szabad hely a gépen, nem érdemes takarékoskodni ezen.

Indítása után az emberek többsége egyből a térkép böngészésének áll neki. A súgó elolvasása nélkül is könnyen el lehet ezzel boldogulni, hiszen a nagyító, kicsinyítő és mozgató gombok és a nagyítási faktort mutató csúszka használata nem igényel komolyabb tanulást. Aki most lát először ilyen szoftvert, az esetleg elámul, mennyire részletes ez a térkép: akár utcaszintű részletességgel is bóklászhatunk Nyugat-Európa minden országában. A részletesség azonban nem mindenhol egyforma! Nagy-Britannia és a Benelux-államok térképe pontosabb, míg Írországé, Finnországé, Portugáliáé és Svédországé kevésbé részletgazdag. Jó hír azonban, hogy ez utóbbi két ország térképét már kiegészítették a 2003-as verzióban. A navigációt segíti még a bal oldalon található áttekintő térkép, az intelligens jelmagyarázat, a mértékléc és a ki-be kapcsolható *Location sensor* ablak, ahol a kurzor földrajzi szélességi és hosszúsági koordinátáit olvashatjuk le.

Útvonal tervezése felsőfokon

Aki gyakran utazgat – akár a valóságban, akár csak virtuálisan – Európában, nagy hasznát veszi az AutoRoute lelkét jelentő útvonalajánló modulnak. Az egyes állomásokat kiválaszthatjuk listából vagy a térképre kattintva. A sorrendet szabadon módosíthatjuk, sőt a a szoftvert is megkérhetjük az optimális sorrend kialakítására. Az állomások kiválasztása után az egyes opciók beállításával hangolhatjuk az útvonalkeresést. Megadhatjuk a különböző típusú utakon az átlagsebességet, a kocsi fogyasztását, a költségszámítás részleteit, és azt is, hogy az egyes állomások között milyen típusú utakat részesítünk előnyben. Többnapos út esetén beállíthatjuk a tervezett napi indulás és érkezés, valamint a pihenők idejét. Mindezek figyelembevételével számítja ki a program a legjobb útvonalat, ami egyrészt zöld színnel kiemelten jelenik meg a térképen, másrészt szöveges formában olvashatjuk a képernyőn vagy papírra kinyomtatva. Az eredményt weblapként is elmenthetjük, így ha feltesszük saját tárhelyünkre, akkor az interneten keresztül barátaink is irigykedve tekinthetik meg nagyra törő terveinket.

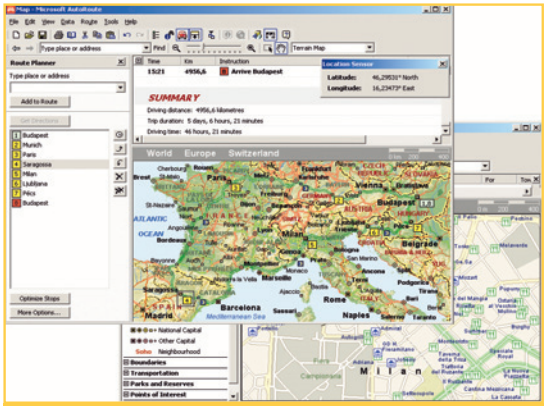

Európai körút – áttekintéstől a részletekig

Minimális hardverigény
Processzor: Pentium
Memória: 32 Mbyte
Merevlemez: 300 Mbyte szabad hely
CD-olvasó: 4-szeres sebességű
Hangkártya: –
Megjelenítő: SVGA

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 9x/Me/2000/NT
Korosztály: diák, felnőtt
Ár (bruttó): 34 375 Ft
Kiadó: Microsoft
➪ www.microsoft.com/autoroute

Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

Megéri?

Ha csak ennyi lenne az AutoRoute, már akkor is megérné megvenni, de a fejlesztői kiegészítették még számos hasznos eszközzel. Például navigációt segítő GPS-t kapcsolhatunk hordozható számítógépünkhöz, valamint kapunk egy beépített eurókonvertert és egy 12 nyelven beszélő kifejezéstárat is a 400 ezer tételt (szállás, étkezés, közlekedés, látnivalók stb.) tartalmazó információs adatbázis mellé. Ráadásul saját Excel-, Access-, Outlook-, vagy közönséges szöveges adatainkkal saját felhasználási igényeinknek megfelelően kiegészíthetjük a térképet.

Az AutoRoute 2002 magyarországi bruttó ára kissé borsos, 34 375 Ft, de az időközben megjelent 2003-as verzióját az interneten keresztül ennél jóval olcsóbban, 40 fontért is meg lehet rendelni.

Phil Gross

Macromedia Director 8 és LINGO

Szeretne látványos bemutatókat készíteni, de nincs meg hozzá a tudása? Hallott már a Macromedia cég Director nevű termékéről, de nem mert belevágni egy multimédiás fejlesztésbe, mert visszarettent az összetett kezelőfelülettől és a makronyelv használatától? Nos, Phil Gross könyve azoknak nyújt nagy segítséget, akik szeretnének maguk multimédiás bemutatókat, alkalmazásokat készíteni. Szemléletes, egyszerű nyelven fogalmaz, ráadásul fokozatosan vezet be a profi fejlesztések dzsungelébe.

Harminc leckén keresztül sajátíthatjuk el lépésről lépésre a Director használatát az alapfogalmaktól a LINGO scriptek írásáig, optimalizálásáig. Minden fejezet rövid összefoglalóval indul, hogy miről lesz szó az adott oldalakon, majd az egyes elemek részletes bemutatása után a fejezet végén ismét találunk egy összegzést, miről is tanultunk. Nagyon hasznos, hogy mindenhol szerepel, minimum mennyi időbe kerül a lecke elsajátítása, valamint az, hol találjuk a leckéhez tartozó digitális segítséget a CD-mellékleten.

A tanulást számos kép, ábra és a programozás elsajátításához nélkülözhetetlen forráskód segíti a részletes tárgymutató mellett.

Bár a napokban megjelent a Macromedia Director legújabb, a cég többi termékéhez hasonló MX jelzőjű változata, de azt hiszem, ezt a vaskos könyvet még sokáig fogják forgatni azok, akik most ismerkednek a programmal, vagy csak a megszerzett tudásukat szeretnék rendszerezni.

Tóth Tamás

Panem, 2002, 728 oldal, CD-melléklettel, 6500 Ft

Resources Online

Microsoft Visio 2002-es verzió lépésről lépésre

A Visio a Microsoft Office családjának egyik hazánkban kevéssé ismert tagja, 2002-es verziója gyakorlatilag egy időben jelent meg az Office XP-vel. Ismeretlenségének részben az az oka, hogy a „szűk családdal" ellentétben a Visiónak a mai napig nem jelent meg honosított változata, másrészt magyar nyelvű szakkönyv sem segítette az ismerkedést ezzel a sokoldalú programmal – eddig. Ugyanis 2002 végén a Szak Kiadó gondozásában megjelent az első ilyen kötet.

Ez a könyv – címéhez méltóan – 10 lépésben vezeti be az olvasót a program használatába. Első lépésként megtudjuk, hogyan kell egyszerű diagramokat (ez esetben ez nem a grafikonok szinonimája) készíteni. Azután újabb alakzatokat adunk a diagramokhoz, formázzuk, majd összekapcsoljuk az alakzatokat, és így lépegetve egyre összetettebb és bonyolultabb diagramokat (projektbeosztások, szervezeti ábrák, irodai alaprajzok, hálózati diagramok) készítünk a Visióval. Legvégül megnézzük, hogyan ágyazhatjuk be a diagramokat Word dokumentumokba, miként hozhatunk létre saját alakzatokat és sablonokat.

E könyv ugyan nem merül el a Visio mélységeiben, szépségeiben, de kiváló segítséget nyújt mindazoknak, akik szeretnének megismerkedni ezzel a programmal, eddig mégsem mertek vagy tudtak honnan, illetve hogyan elindulni. CD-mellékletén megtalálható a Visio 2002 Standard változatának – az aktiválás után – 30 napig működő próbaváltozata, számos gyakorlófile (amelyekre a könyv többször hivatkozik) és néhány videó, amely a program egyes lehetőségeit mutatja be angol nyelven.

Weisz Tamás

Szak Kiadó, 2002, 254 oldal, CD-melléklettel, 6000 Ft

Szabó László

Corel Ventura 8 – Ventura Enciklopédia I–II.

Szabó László könyve pont azon a héten került a boltokba, amikor a Corel bejelentette a Ventura legújabb, 10-es verziójának megjelenését. Ennek, valamint a könyv kissé furcsa megoldásainak (például egyszerre akar referencia- és oktatókönyv lenni) és hibáinak ellenére hiánypótló mű, amelyet elolvasva sokan fognak elgondolkodni azon, hogy egyes feladatokat érdemesebb Venturában megoldani, és nem az általuk ismert kiadvány-, rosszabb esetben szövegszerkesztő programot „megerőszakolni".

A könyv a Ventura 8 újdonságaival, a futtatásához szükséges konfiguráció és a súgó nagyon részletes bemutatásával indul. Ezt követi a program testre szabásának, majd az „alapoknak" (publikációk létrehozása, megnyitása, bezárása stb.) és a publikációkban történő navigációnak az ismertetése. Ezek után jutunk el a publikációk tervezéséig: keretek, mesteroldalak, stílusok stb. Az első kötetet a szövegek létrehozásával, betöltésével, elhelyezésével, javításával, formázásával foglalkozó fejezet zárja le.

A második kötet a különböző grafikai elemekkel, ezek létrehozásával, betöltésével, kitöltésével és körvonalaival kezdődik. Ezután jönnek azok a képességek, amelyek igazán „erőssé" teszik a Venturát: hosszú publikációk kezelése, egyenletek, táblázatok, különleges (SGML, Java, feltételes) dokumentumok és a munkacsoportok támogatása. A nyomtatás és a színkezelés közé ékelődnek be a könyvtárak használatát és a navigátor ablakot bemutató részek. A könyvet két hasznos kiegészítő, egy „Ventura–magyar szótár" és a tárgymutató zárja.

Weisz Tamás

Alexandra, 2002, 795 oldal, 4999 Ft

Szerkesztőség

Főszerkesztő: **Bérces László**
Főszerkesztő-helyettes:
Dervenkár István
Rovatvezetők:
Bata László
(Lemezszemle, Szoftver, Linux)
Csábi József (Hardver)
Kis Endre
(Hírek, Magazin, Szakma)
Nagy Zoltán
(Mobil)
Weisz Tamás
(Korongok és kötetek)
Dudás Zoltán
(Kommunikáció,
Magyar PC Magazin Online)
Munkatársak:
Dvorák Bence, Győri Ferenc
Tesztlaborvezető:
Rixer György
Tervezőszerkesztő:
Pécsi Gábor
Tördelőszerkesztő:
Nagy Gyula
Korrektor:
Szabó Eszter
Szerkesztőségi asszisztens:
Csábi Marianna
Címlap és lapterv:
Solti Balázs

A szerkesztőség címe:
1139 Budapest, Hajdú u.
42–44., I. emelet. Levelezési
cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210,
Telefon: 350-8276
Fax: 350-8004

E-mail címünk:
pcmagazin@ipma.hu
Honlapunk:
www.pcmagazin.hu

Terjesztési adatok

Magazinunk e havi száma
23 000 példányban készült.

Kiadó

Kiadja a G.F.H. Kft.
A kiadásért felel:
a kiadó ügyvezetője
Készült az IPMA-Media Kft.
közreműködésével.
Ügyvezető igazgató:
Ali Mehdi
Lapigazgató:
ifj. Ivanov Péter
Titkárság:
Horváth Mónika
Tel./fax: 350-8004

Hirdetésfelvétel

IPMA-Service Kft.
Üzletkötők:
Czétényi Zsolt
(zsolt@ipma.hu)
Czidor Rózsa
(rozsa@ipma.hu)
Kálnoki Kis Emese
(emese@ipma.hu)
Szabóné Véghelyi Anna
(szanna@ipma.hu)
Levelezési cím:
1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon/fax: (36-1) 350-8041
Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella
(ogabi@ipma.hu)
Tel./fax: 350-8004

A hirdetések körültekintő gondozását kötelességünknek érezzük, de tartalmukért felelősséget nem vállalunk.

Terjesztés

Terjeszti a Budapesti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a Magyar Lapterjesztő Rt. regionális részvénytársaságai.
Terjesztési marketing:
Fehér Ildikó, Kerbolt Pál, Mura Eszter
Telefon: (36-1) 349-4768
E-mail: terjesztes@ipma.hu
Megjelenik havonta, ára 1190 Ft.
Előfizethető
megrendelőlevélben:
IPMA-Service Kft., Budapest.
Levelezési cím: 1300
Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 349-4768
Előfizetési díj: 4998 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 9996 Ft (30% kedvezmény).
Előfizethető továbbá hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. LHI kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Előfizetési díj
negyedévre: 2499 Ft (3 szám),
fél évre: 4998 Ft (6 szám),
egész évre: 9996 Ft (12 szám).

A tördelés
a Magyar PC Magazin szerkesztőségében történik.
Montírozás és nyomás:
Veszprémi Nyomda Rt.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet.
A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

HU ISSN 1588-9289

HIRDETŐINK

Digitcam	105
DIT Digitáltechnika	93
DTK Computer	145
Expert	93
Folder Trade	131
Gamaxnet	137
Gemofis	137
Herta	15
Juventus Team	B/2
Keszo	137
Komel	93
LG	B/4
Libra	13
Minolta	88
MK Trading	69
Napfény	B/3
Next	137
Provimax	119
P-Trade	61
P-Trade	67
Pulsar Hungary	83
Qwerty	125
Ramiris	39
Samsung	9
Samsung	11
Sprint	145
Symantec	103
Virus Buster	111
VTCD	143

Következő számunk 2003. február 19-től kapható az újságárusoknál.

ELŐZETES

MÁRCIUS

HARDVER

A csúcsok alatt

A legerősebb videovezérlő chipkészletek nevét már ismerjük: Radeon 9700 Pro és Nvidia GeForce4 Ti 4600. Ha azonban valaki nem akar több mint 100 ezer forintot kiadni ezekért, olcsóbb alternatívát keres, például Radeon 9700 és 9500 Pro chipkészletű kártyákat. Lemértük, mit nyújtanak ezek a csúcstermékekhez képest.

SZOFTVER

A Windows és a Media

A Windows Media Player 9, Windows Media Encoder 9 és Windows Movie Maker 2 korábbi verziói kinek jó, kinek kevésbé jó ismerősei. Cikkünkből kiderül, mit fejlesztettek a Microsoft programozói az utóbbi másfél évben...

HARDVER

A PC háza a PC vára

A számítógép alkatrészeit házba szokás építeni. A ház formájának, színének fontosságát viszonylag könnyen belátjuk. De vajon van-e más szempont is egy ház megítélésére? Bizony van – a formavilágnál jóval kevésbé látványos, ám a biztonságos működéshez annál fontosabb. Tesztünkben olcsó, maximum 15 ezer forintba kerülő házakat vizsgálunk.

További témáink

Szórakozzon jól!
Az International Consumer Electronic Show 2003-as kiállítását január 9. és 12. között rendezték meg Las Vegasban. A lakossági piacra készült információtechnológiai, szórakoztatóelektronikai és távközlési termékek legnagyobb seregszemléjén az újításért odaítélt díjakat az idén többek között teljes körű mobil irodaként használható kéziszámítógép, automata fényképadagolóval ellátott szkenner, a műholdvevőtől a digitális videofelvevőig számos funkciót ötvöző szórakoztatóközpont, gépkocsiba szerelhető MP3-lejátszó és videotelefon aratta le.

AMD-s mainstream
Ahogy változik a piac, mindig más és más képviseli hosszabb-rövidebb időre a fő áramlatot. A Socket A-s, AMD-s alaplapoknál most a Via KT400 chipkészletű termékek – és ez valószínűleg legalább 3-4 hónapig így lesz. Tesztünkben ezért alaposabban szemügyre vesszük őket.

Linuxos iPaq
A Linux rugalmasságát bizonyítja, hogy a kis hálózatok és az asztali PC-k mellett egyre gyakrabban találkozunk vele tenyérgépekben is – és nemcsak kísérletező kedvű gyártók alkalmazzák. Bemutatjuk a Familiar Linuxot, amely Compaq iPaqon működik – kiválóan.

Hazánk mása
Egyre népszerűbb „játékszerek" a GPS-ek. E tenyérben elférő kis készülékek ma már közel 10 méteres pontossággal képesek meghatározni helyüket a világ bármely pontján. Mit sem ér azonban az okos masina, ha nincs hozzá megfelelő térkép: Magyarország 2.0 GPS térkép.

Az aktualitásokból eredő változtatások jogát a szerkesztőség fenntartja.